

**T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI**

***HATAY İLİ ÖRNEKLEMİNDE:*
COĞRAFYA ARAŞTIRMALARINDA KULLANILAN
VERİ VE ANALİZ YÖNTEMLERİNİN
KLASİK VE MODERN YAKLAŞIMLAR
PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Emre ALKAYA**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Hulusi KARAGEL**

Hatay-2019

**T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI**

HATAY İLİ ÖRNEKLEMİNDE:
**COĞRAFYA ARAŞTIRMALARINDA KULLANILAN
VERİ VE ANALİZ YÖNTEMLERİNİN
KLASİK VE MODERN YAKLAŞIMLAR
PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Emre ALKAYA**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Hulusi KARAGEL**

Hatay-2019

ONAY

EMRE ALKAYA Tarafından Hazırlanan “**HATAY İLİ ÖRNEKLEMİNDE: COĞRAFYA ARAŞTIRMALARINDA KULLANILAN VERİ VE ANALİZ YÖNTEMLERİNİN KLASİK VE MODERN YAKLAŞIMLAR PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği/oyçokluğu ile **COĞRAFYA ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

30/01/2019

Jüri Üyeleri	İmza
Dr. Öğr. Üyesi Hulusi KARAGEL (Tez Danışmanı-Başkan)	
Doç. Dr. Emin TOROĞLU (Üye)	
Doç. Dr. Tülay ÖCAL (Üye)	

Emre ALKAYA Tarafından Hazırlanan “**HATAY İLİ ÖRNEKLEMİNDE: COĞRAFYA ARAŞTIRMALARINDA KULLANILAN VERİ VE ANALİZ YÖNTEMLERİNİN KLASİK VE MODERN YAKLAŞIMLAR PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarm.**

Enstitü Müdürü

Bu çalışma Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir.

Proje No: 18.YL.031

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezde yer alan bilgilerin tamamının akademik kurallara ve etik ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Söz konusu kural ve ilkelerin gereği olarak tezde yararlandığım eserlerin tamamına uygun bir şekilde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi ayrıca beyan ederim (30/01/2019).

İmza

Emre ALKAYA

ÖNSÖZ

“*Hatay İli Örnekleminde: Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veri ve Analiz Yöntemlerinin Klasik ve Modern Yaklaşımlar Perspektifinde Değerlendirilmesi*” adlı yüksek lisans tezine 2017/2018 akademik yılının güz döneminde başlanmış olup, 2018/2019 akademik yılının güz döneminde tamamlanmıştır.

Coğrafya araştırmalarında veri elde etme ve analiz yöntemlerinin klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde daha önceden yapılmış çalışmalarda çözümlenmemiş olması, etraflı bir şekilde analiz edilmemiş olması, diğer birçok disiplin alanında teorikte var olan bilgilerin coğrafya alanında bilinçli bir şekilde kullanılmamış olması ve mevcut coğrafya literatüründe var olan akademik çalışmaların yetersiz/sınırlı olması bu araştırmayı yapmamıza zemin hazırlamıştır.

Araştırma beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde (giriş) araştırma sahasının coğrafi konumu ve genel özellikleri, araştırmanın problem durumu, amacı ve önemi, araştırmanın konusu, kapsamı ve daha önce yapılmış olan çalışmalar, araştırma soruları ve hipotezleri, akademik etik ile araştırmanın sınırlılıkları ele alınmıştır. İkinci bölümde araştırmanın modeli, evreni, örneklemini, veri toplama araçları ve verilerin analizi (*literatür, swot, retrospektif, prospektif, istatistiksel veri analizi*) ele alınmıştır. Üçüncü bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi, dördüncü bölümde araştırma bulguları, beşinci ve aynı zamanda son bölümde ise araştırma konuları üzerinde ulaşılmak istenen sonuç ve çözüm önerileri kısaca özetlenmiştir.

Bu araştırmaya büyük ölçüde şekil ve yön veren, büyük bir sabır ve titizlikle değerli görüş ve önerilerini benimle paylaşan, araştırmanın her aşamasında beni yüreklendiren ve zihnimi açan idolüm olan değerli hocam **Dr. Öğr. Üyesi Hulusi KARAGEL**'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca araştırmam sırasında fikirlerinden ve bireysel kütüphanesindeki kaynaklarından faydalandığım, daha önemlisi manevi destekleriyle her zaman yanımda olan değerli hocam **Dr. Öğr. Üyesi Döndü ÜÇEÇAM KARAGEL**'e de çok teşekkür ederim.

Tez çalışmamı büyük bir özenle inceleyerek eleştiri ve katkılarını sunan Tez Savunma Jürimdeki Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Emin TOROĞLU**'na ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Başkanı **Doç. Dr. Tülay ÖCAL**'a teşekkürü bir borç bilirim. Araştırmam sırasında bazı kaynaklara

erişme konusunda yardımlarına başvurduğum ve fikirlerinden istifade ettiğim Coğrafya bölümündeki hocalarım; Arş. Gör. **Semir DEMİRBİLEK**, Arş. Gör. **Ç. Furkan USUN**, Arş. Gör. **Yücel DİNÇ**'e, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Coğrafya Bölümü Başkanı **Doç. Dr. Emre ÖZŞAHİN** hocama ve lisans öğreniminin bana en büyük kazançlarından biri olan şu anda Defne İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde memur olarak görev yapmakta olan can dostum **Hüsamettin ESKİOCAK**'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu araştırmayı destekleyen Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) koordinatörlüğüne de çok teşekkür ederim.

Her ne kadar yanımda olmasa da her zaman yanımda varlığını hissettiğim ve hissetmeye devam edeceğim hayatta olsa benimle gurur duyacağından emin olduğum bundan on iki yıl önce kaybettiğim babam **Celal ALKAYA**'ya tezimi ithaf etmek istiyorum. Son olarak belki de teşekkürlerin en özelini, en güzelini, en içtenini, babamı kaybettiğim günden beri bana bir baba, anne, arkadaş, dost, sırdaş olan, çalışmam boyunca yaşadığım sıkıntıları ve zorlukları benimle paylaşan, manevi desteğini ve dualarını benden hiçbir zaman esirgemeyen yaşama sebebim hayatımın anlamı olan annem **Melahat ALKAYA**'ya çok ama çok teşekkür eder, ellerinden öperim. Onun desteği ve güveni olmasa tezi tamamlayacak gücü bulamazdım. İyi ki var, ve var olmaya devam edecek.

Emre ALKAYA
Hatay/2019

**HATAY İLİ ÖRNEKLEMİNDE: COĞRAFYA ARAŞTIRMALARINDA
KULLANILAN VERİ VE ANALİZ YÖNTEMLERİNİN KLASİK VE
MODERN YAKLAŞIMLAR PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Emre ALKAYA

Coğrafya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hulusi KARAGEL

ÖZET

Araştırmamızın problem cümlesi, “*Coğrafya araştırmalarında gerek literatür ve kurumsal istatistiklere dayanan ampirik çalışmalarda hangi veri türleri/setleri, veri kaynakları, veri elde etme araç - gereçleri kullanılmıştır? Bu bilgilerin bilimsel bulguya dönüştürülmesinde hangi analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır? Tercih edilen veri elde etme ve analiz yöntemleri ve de tekniklerinin coğrafya biliminin klasik ve modern yaklaşımları perspektifinde yakın ve uzak geçmişinde, bugününde ve yakın geleceğinde kullanılma/uygulanma durumu nedir?*”

Araştırmanın amacı; “*Hatay ili örnekleminde ele alınan coğrafya araştırmalarında kullanılmış ya da kullanılmakta olan veri ve analiz yöntemlerinin klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde çözümlemesini yapmaktır. Araştırmanın diğer bir amacı ise araştırma probleminin en sağlıklı biçimde çözüme kavuşturulması adına istatistiksel analizler ile de desteklenecek olan literatür analiz sonuçlarını/bulgularını coğrafyanın bilimsel temelleri üzerinde tartışmak ve etraflı bir coğrafya metodolojisi ortaya koymaktır*”.

Araştırmamızda toplanacak olan verilerin veri analizleri **tarama modeline** göre organize edilmiştir. Bu model çerçevesinde araştırmada; hem nicel (istatistiksel veri analizi) hem de nitel (SWOT, retrospektif, prospektif nitel analiz) veri analizi yöntem ve tekniklerine yer verdiğimiz **karma araştırma yaklaşımı** kullanılmıştır.

Hatay ilindeki literatür araştırmalarından elde edilen istatistiksel verilere dayalı olarak erişilebilen 270 araştırmanın bibliyometrik ve metodolojik analizleri yapılmıştır. Bunun sonucunda 198 araştırmanın klasik, 72 araştırmanın ise modern yaklaşımlar perspektifinde yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum araştırmaların metodolojik bakımdan eksikliklere sahip olduğunu ve büyük ölçüde yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

ANAHTAR KELİMELELER

Coğrafyada Metodoloji, Veri ve Yöntem, Bibliyometri, Kuramsal Arka Plan, Hatay

***IN THE CASE OF HATAY: EVALUATION OF DATA AND ANALYSIS
METHODS USED IN GEOGRAPHY RESEARCH IN CLASSICAL AND
MODERN APPROACHES PERSPECTIVE***

Master's Thesis, Emre ALKAYA

Geography Department, 2019

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Hulusi KARAGEL

ABSTRACT

The problem statement of our research, kurumsal What kind of data types / sets, data sources, data acquisition tools were used in empirical studies based on literature and institutional statistics in geography research? What analysis methods and techniques are used to transform this information into scientific findings? What were the preferred data acquisition and analysis methods and techniques for the use and application of geography in the near and distant past, present and near future in the perspective of classical and modern approaches?

Purpose of the research; Inde To analyze the data and analysis methods used or used in the geography researches in the province of Hatay in the perspective of classical and modern approaches. Another aim of the study is to discuss the results of the literature analysis which will be supported by statistical analyzes in order to solve the research problem in the healthiest way and to present a comprehensive geography methodology.

Data analysis of the data to be collected in our research is organized according to the screening model. Within the framework of this model; We used both the quantitative (statistical data analysis) and the qualitative (SWOT, retrospective, prospective qualitative analysis) data analysis methods and techniques.

The bibliometric and methodological analyzes of the 270 studies, which can be accessed based on the statistical data obtained from the literature surveys in the province of Hatay, were conducted. As a result, it is concluded that 198 studies are published in the classical perspective and 72 studies in the perspective of modern approaches. This suggests that research has methodological deficiencies and is largely insufficient.

KEY WORDS

Methodology in Geography, Data and Method, Bibliometrics, Theoretical Background, Hatay.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET VE ANAHTAR KELİMELER	iii
ABSTRACT AND KEY WORDS	iv
İÇİNDEKİLER LİSTESİ	v
TABLolar LİSTESİ	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xxv
KISALTMALAR	xxxvi

BİRİNCİ BÖLÜM:

GİRİŞ

1.1. Araştırma Sahasının Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri.....	1
1.2. Araştırmanın Problem Durumu, Amacı ve Önemi.....	6
1.3. Araştırmanın Konusu, Kapsamı ve Daha Önce Yapılmış Olan Çalışmalar	9
1.4. Araştırma Soruları ve Hipotezleri	16
1.5. Akademik Etik ve Araştırmanın Sınırlılıkları	18

İKİNCİ BÖLÜM:

ARAŞTIRMA MODELİ VE YÖNTEMİ

2.1. Araştırma Modeli	20
2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	20
2.3. Araştırmanın Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması	21
2.4. Araştırmanın Veri Analizi	21
2.4.1. Literatür Analizi	21
2.4.1.1. Anahtar Kelimelerin Belirlenmesi:	21
2.4.1.2. Kaynakça Taraması:.....	22
2.4.1.3. Literatür Kaynaklarının Tespiti ve Ulaşılabilirlik:	22
2.4.1.4. Literatür Kaynaklarının İncelenmesi ve Referans Fişlerinin Oluşturulması:	22
2.4.2. Retrospektif (Geçmişte Belirli Bir An Zaman Dilimi) Nitel Analiz	23
2.4.3. Prospektif (Gelecekte Belirli Bir An Zaman Dilimi) Nitel Analiz	23

2.4.4. SWOT Analizi	23
2.4.5. İstatistiksel Veri Analizi	25
2.4.5.1. Bibliyometrik Analiz	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

3.1. Bilim, Bilimsel Bilgi ve Coğrafi Paradigmalar	26
3.2. Konu Seçimi	30
3.3. Araştırmanın Problem Durumu, Amacı ve Önemi.....	33
3.4. Literatür Tarama.....	35
3.5. Araştırmanın Modeli, Evreni ve Örnekleme.....	36
3.6. Veri ve Veri Kaynakları	40
3.7. Veri Toplama Araçları	41
3.7.1. Anketler	41
3.7.2. Ölçme Araçları ve Ölçekler	42
3.7.3. Testler	45
3.7.4. Dokümanlar (Belgesel Tarama)	46
3.7.5. Görüşmeler/Mülâkatlar	47
3.7.6. Gözlem	48
3.7.7. Örgütlenme Araçları (Tablo, Şekil, vb...).....	49
3.8. Verilerin Toplanması ve Değişkenlerin Belirlenmesi.....	49
3.9. Araştırma Soruları ve Hipotezleri	51
3.10. Yöntem (Metot) ve Teknik.....	54
3.11. Coğrafya Metodolojisi.....	56
3.12. Verilerin Analizi.....	58
3.13. Veri Analiz Yöntem ve Teknikleri.....	58
3.13.1. Nicel Araştırma Yöntem ve Teknikleri	62
3.13.1.1. Deneysel Yöntem.....	62
3.13.1.2. İlişkisel Araştırma Yöntemi (<i>Korelasyonel Araştırma</i>).....	63
3.13.1.3. Nedensel Karşılaştırma Yöntemi	64
3.13.1.4. Meta Analiz.....	65
3.13.1.5. Morfometrik Analiz	66
3.13.1.6. Jeomorfometrik Analiz	66
3.13.1.7. Radyometrik Tarihleme Metotları	67

3.13.1.7.1. Radyometrik Tarihleme	67
3.13.1.7.2. Radyokarbon	67
3.13.1.7.3. Argon	68
3.13.1.7.4. Uranyum- Toryum	69
3.13.1.7.5. ESR	70
3.13.1.7.6. Paleontolojik Analiz.....	70
3.13.1.8. İklim Analizleri Sırasında Kullanılan Yöntemler.....	70
3.13.1.8.1. Thornthwaite Yöntemi	70
3.13.1.8.2. Erinç Yöntemi.....	71
3.13.1.8.3. De Martonne Yöntemi	71
3.13.1.8.4. Köppen-Geiger Yöntemi.....	72
3.13.1.8.5. Standart Yağış İndeksi (SPI).....	73
3.13.1.8.6. Thiessen Yöntemi	73
3.13.2. Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri.....	74
3.13.2.1. Etnografik Araştırma (Kültür Analizi).....	74
3.13.2.2. Tarihi Araştırmalar.....	75
3.13.2.3. İçerik Analizi.....	75
3.13.2.4. Betimsel Analiz.....	77
3.13.2.5. SWOT Analizi.....	77
3.13.2.6. Analitik Hiyerarşi Prosesi/Süreci.....	78
3.13.2.7. Gri İlişkisel Analiz	79
3.13.2.8. İstihbarat Analizi.....	80
3.13.2.9. Gelişimsel Araştırma Yöntemi	80
3.13.2.10. Olgu Bilim Araştırması (Fenomenolojik)	81
3.13.2.11. Retrospektif ve Prospektif Nitel Analiz	82
3.13.3. Karma Araştırma Yöntem ve Teknikleri	82
3.13.3.1. Tarama Araştırması.....	82
3.13.3.2. Durum Çalışması	84
3.13.3.3. Temellendirilmiş/Gömülü Teori	85
3.13.3.4. İstatistiksel Veri Analizi	85
3.13.3.4.1. Korelasyon Analizi	86
3.13.3.4.2. Regresyon Analizi.....	88
3.13.3.4.3. Güvenilirlik Analizi	88
3.13.3.4.4. Geçerlik Analizi	89

3.13.3.4.5. Varyans Analizi (ANOVA)	90
3.13.3.4.6. Ampirik Veri Analizi	90
3.13.3.4.7. Mann-Kendall Analizi	91
3.13.3.4.8. Linear Trend Analizi	92
3.13.3.4.9. Kriging Yöntemi	92
3.13.3.4.10. RUSLE Yöntemi	93
3.13.3.4.11. Bibliyometrik Analiz	93
3.13.3.4.12. Mekânsal Analiz	94
3.13.3.5. Pralong Yöntemi	94
3.13.3.6. Markov Modeli ve Entropi Yöntemi.....	95
3.13.3.7. Eylem Araştırması	96
3.13.3.8. Eleştirel Araştırma	97
3.14. Bilimsel Araştırma Yapma Süreci ve Etik Kuralları.....	98

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Coğrafya Araştırmalarında “Veri Toplama” ve “Analiz Yöntemlerine” Yer Verme	101
4.2. Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veriler ve Veri Analiz Yöntemlerinde Tarihsel Süreçte Görülen Gelişme ve Değişmeler	113
4.2.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmaları Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesindeki Coğrafya Bölümünün Kurulmadan Önceki ve Kurulduktan Sonraki Yaşanan Gelişmelerle İlişkilendirmek.....	114
4.2.1.1. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde Coğrafya Bölümü Kurulmadan Önceki Dönem (1936-2000):	115
4.2.1.2. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde Coğrafya Bölümünün Resmi Olarak Kurulduğu Dönem (2001-2008):	115
4.2.1.3. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün Lisans Programına Öğrenci Almaya Başlaması ve Akademik Kadro Zenginliğine Kavuştuğu Dönem (2009+):	116

4.2.2. Bekaroğlu ve Yavan (2005)'ın Yapmış Oldukları Tasnife Göre Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Araştırmaları Tarihsel Dönemlere Ayırma	117
4.2.2.1. Kıta Avrupası (Fransa ve Almanya) Geleneği Etkisindeki Dönem (1943-1980):.....	117
4.2.2.2. Milli Coğrafya Dönemi (1981-2002):.....	120
4.2.2.3. Anglo-Amerikan Geleneği Etkisindeki Dönem (2003+):.....	122
4.3. Coğrafı Veri Elde Etme/Toplama ve Analiz Yöntemleri.....	126
4.3.1. Klasik Yaklaşımlar	126
4.3.2. Modern Yaklaşımlar	128
4.3.3. Klasik ve Modern Yaklaşımların Karşılaştırılması	132
4.4. Kitap Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik zellikler Bakımından Analizi.....	134
4.4.1. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitaplara Erişim Durumu	134
4.4.2. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı.....	134
4.4.3. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	136
4.4.4. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları	137
4.4.5. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı	138
4.4.6. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri	139
4.4.7. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayıları.....	141
4.4.8. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Yazar Sayısı ve çok Yazarlılık Durumu	143
4.4.9. Hatay İli Evreni ya da rnekleminde Yayınlanan Kitapların Yayım Dilleri	143

4.4.10. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Özet Bölümleri.....	144
4.4.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar	145
4.4.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Yazarlarının Akademik Unvanları	147
4.4.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitapların Yayınlandıkları Yayınevleri ve Basıldıkları Matbaalar.....	148
4.4.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayıları.....	149
4.4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu	150
4.4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu	151
4.4.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu.....	153
4.5. Kitap Bölümü Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi	156
4.5.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerine Erişim Durumu.....	156
4.5.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı	156
4.5.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	158
4.5.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları	159
4.5.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı	161
4.5.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri	162

4.5.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayıları.....	163
4.5.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu.....	165
4.5.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yayımlanma Dilleri.....	166
4.5.10. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Özet Bölümleri.....	167
4.5.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar	168
4.5.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazarlarının Akademik Unvanları	171
4.5.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitap Bölümlerinin Yayımlandıkları Yerler.....	174
4.5.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayıları.....	175
4.5.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu	176
4.5.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu	178
4.5.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu.....	180
4.6. Lisansüstü Tez Düzeyindeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi	183
4.6.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlere Erişim Durumu.....	183
4.6.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı	184
4.6.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	187

4.6.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları	188
4.6.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı	191
4.6.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri	194
4.6.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayıları.....	197
4.6.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Yayın Dilleri.....	199
4.6.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Özet Bölümleri.....	200
4.6.10. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayınlandıkları Üniversiteler	201
4.6.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanları	203
4.6.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Yayınlandıkları Ana Bilim Dalları	204
4.6.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayınlandıkları Enstitüler	205
4.6.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumları.....	206
4.6.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayıları.....	207
4.6.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu	208
4.6.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu	210
4.6.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu.....	213

4.7. Makale Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi	217
4.7.1. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelere Erişim Durumu	217
4.7.2. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı	217
4.7.3. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	219
4.7.4. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları	220
4.7.5. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı	222
4.7.6. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri	225
4.7.7. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayıları	227
4.7.8. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu	228
4.7.9. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yayımlanma Dilleri	229
4.7.10. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Özet Bölümleri	231
4.7.11. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar	231
4.7.12. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Akademik Unvanları	241
4.7.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemdeki Makalelerin Yayımlandıkları Dergiler	246
4.7.14. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayıları	248

4.7.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu	249
4.7.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu	250
4.7.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli/Yabancı/ /Başvuru Kaynak Durumu	252
4.8. Bildiri Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi.....	255
4.8.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilere Erişim Durumu	255
4.8.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı.....	255
4.8.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	256
4.8.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları	257
4.8.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı	259
4.8.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri	261
4.8.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atıf Sayıları.....	263
4.8.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu	264
4.8.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yayımlanma Dilleri	265
4.8.10. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Özet Bölümleri.....	266
4.8.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar	267

4.8.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Akademik Unvanları	272
4.8.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Ulusal ve Uluslararası Bildirilerin Yayımlandıkları Yerler.....	276
4.8.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayıları.....	278
4.8.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu	279
4.8.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu	280
4.8.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu.....	282

BEŞİNCİ BÖLÜM:

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ VE ÖNERİLER	286
KAYNAKÇA	290
EKLER	312
ÖZGEÇMİŞ	339

TABLolar LİSTESİ

2. BÖLÜM

Tablo 2.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Coğrafi Araştırmaların SWOT Analizi.....	24
---	----

3. BÖLÜM

Tablo 3.1. Coğrafya Çalışmalarında Konu Seçimi Sırasında Etkili Olan Genel ve Özel Faktörler.....	32
Tablo 3.2. Literatür Taraması Esnasında İzlenen Aşamalar.....	36
Tablo 3.3. İhtimalli/Olasılıklı ve İhtimalli/Olasılıklı Olmayan Örnekleme Türleri ..	39
Tablo 3.4. Olasılıklı ve Olasılıklı Olmayan Örnekleme Türlerinin Özetlenmiş Hali	39
Tablo 3.5. Araştırmanın Veri Kaynakları.....	41
Tablo 3.6. Bilimsel Bir Araştırmada Hazırlanış Biçimlerine Göre Test Teknikleri..	45

Tablo 3.7. Bilimsel Araştırmalarda Test Geliştirmenin Aşamaları.....	45
Tablo 3.8. Kayıt Türlerine Göre Doküman Çeşitleri.....	46
Tablo 3.9. Ulaşılabilirliklerine ve Kaynaklarına Göre Doküman Çeşitleri.....	46
Tablo 3.10. Bilimsel Bir Araştırmada Araştırma Sorularının ve Hipotezlerinin Nicel ve Nitel Araştırmalarda Kullanılma Amaçları	54
Tablo 3.11. Bilimsel Bir Araştırmada Nicel ve Nitel Araştırmalar Arasındaki Temel Farklar	61
Tablo 3.12. De Martonne Yöntemi İndeks Değerleri ve İklim Özelliği.....	72

4. BÖLÜM

Tablo 4.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri.....	102
Tablo 4.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Modern Analiz Yöntem ve Teknikleri Kullanılan/Kullanılmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı	106
Tablo 4.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmalarda Kullanılan Modern Analiz Yöntem ve Tekniklerinin Dağılımı	106
Tablo 4.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Yöntem Bölümü Olmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı.....	108
Tablo 4.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri	109
Tablo 4.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nicel Veri Analiz Yöntemleri	110
Tablo 4.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nitel Veri Analiz Yöntemleri	111
Tablo 4.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Karma Veri Analiz Yöntemleri	112
Tablo 4.9. Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Kaynakları	114
Tablo 4.10. Hatay İli Örnekleminde Birinci Kuşak Coğrafyacılarn Yıllara Göre Makale Düzeyinde Yayımladıkları Araştırmalar	119
Tablo 4.11. Coğrafyanın Tarihsel Gelişim Dönemlerine Göre Bilimsel Araştırmalar ve Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	123
Tablo 4.12. Coğrafyanın Tarihsel Gelişim Dönemlerine Göre Bilimsel Araştırmaların Toplam Atıf Sayısı, Yayımlı Dili, Disiplinler-arası Çalışma Sayısı,	

Yerli-Yabancı Yazarlı Ortak Yayın Sayısı ve Yabancı Yazarların Yayın Sayısına İlişkin Dağılımı	124
Tablo 4.13. Tarihsel Süreçte Coğrafya Metodoloji Kapsamında Yayımlanan Bilimsel Araştırmaların Yıllara, Yazarlara, Konusuna ve Türüne Göre Dağılımı	124
Tablo 4.14. Coğrafyadaki Temel Paradigmalar.....	127
Tablo 4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bilimsel Araştırmaların Klasik ve Modern Yaklaşımlar Perspektifinde Değerlendirilmesi ..	133
Tablo 4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı (1963-2017).....	135
Tablo 4.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	136
Tablo 4.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	137
Tablo 4.19. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	139
Tablo 4.20. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	140
Tablo 4.21. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı	140
Tablo 4.22. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	142
Tablo 4.23. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı	143
Tablo 4.24. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllar İtibariyle Yayın Dillerine Göre Dağılımı (1963-2017).....	144
Tablo 4.25. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Özetlerinin Dağılımı.....	144
Tablo 4.26. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	145
Tablo 4.27. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci ve İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı.....	147
Tablo 4.28. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitapların Yayımlandıkları Yayınevleri ve Basıldıkları Matbaaların Dağılımı	149

Tablo 4.29. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	149
Tablo 4.30. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	150
Tablo 4.31. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı.....	152
Tablo 4.32. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	153
Tablo 4.33. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı.....	154
Tablo 4.34. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	156
Tablo 4.35. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2006-2017).....	157
Tablo 4.36. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı.....	158
Tablo 4.37. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	159
Tablo 4.38. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	161
Tablo 4.39. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	162
Tablo 4.40. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı	163
Tablo 4.41. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı	164
Tablo 4.42. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı.....	165
Tablo 4.43. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (2006-2017).....	166
Tablo 4.44. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümü Özetlerinin Dağılımı.....	167
Tablo 4.45. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	168

Tablo 4.46. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	169
Tablo 4.47. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci ve Altıncı Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	169
Tablo 4.48. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	169
Tablo 4.49. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	172
Tablo 4.50. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	172
Tablo 4.51. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitap Bölümlerinin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı	175
Tablo 4.52. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	176
Tablo 4.53. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	177
Tablo 4.54. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı	178
Tablo 4.55. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	179
Tablo 4.56. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı.....	181
Tablo 4.57. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	182
Tablo 4.58. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı	183
Tablo 4.59. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).....	185
Tablo 4.60. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	187
Tablo 4.61. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	188

Tablo 4.62. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	190
Tablo 4.63. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	191
Tablo 4.64. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı.....	193
Tablo 4.65. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	194
Tablo 4.66. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	195
Tablo 4.67. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı ...	195
Tablo 4.68. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı.....	196
Tablo 4.69. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı	198
Tablo 4.70. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımladıkları Dillerine Göre Dağılımı.....	199
Tablo 4.71. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tez Özetlerinin Dağılımı.....	200
Tablo 4.72. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Üniversitelere Göre Dağılımı	202
Tablo 4.73. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı.....	204
Tablo 4.74. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımı	205
Tablo 4.75. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Enstitülere Göre Dağılımı	206
Tablo 4.76. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumlarına Göre Dağılımı	207
Tablo 4.77. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	208

Tablo 4.78. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı.....	208
Tablo 4.79. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	209
Tablo 4.80. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı	210
Tablo 4.81. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Tabloların Dağılımı	211
Tablo 4.82. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	212
Tablo 4.83. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı	213
Tablo 4.84. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	214
Tablo 4.85. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı	215
Tablo 4.86. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	216
Tablo 4.87. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı (1936-2017).....	218
Tablo 4.88. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı.....	220
Tablo 4.89. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	221
Tablo 4.90. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	224
Tablo 4.91. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı	225
Tablo 4.92. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı	226
Tablo 4.93. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	227
Tablo 4.94. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı	229

Tablo 4.95. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Yayım Dillerine Göre Dağılımı (1936-2017).....	230
Tablo 4.96. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makale Özetlerinin Dağılımı.....	231
Tablo 4.97. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	232
Tablo 4.98. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	234
Tablo 4.99. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	235
Tablo 4.100. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	236
Tablo 4.101. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci ve Dokuzuncu Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	238
Tablo 4.102. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Onuncu ve On Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	238
Tablo 4.103. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin On İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	238
Tablo 4.104. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	241
Tablo 4.105. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci, Altıncı, Yedinci ve Sekizinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	244
Tablo 4.106. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı.....	245
Tablo 4.107. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Makalelerin Yayımlandıkları Dergilerin Dağılımı	247
Tablo 4.108. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	248
Tablo 4.109. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	249
Tablo 4.110. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı	250

Tablo 4.111. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	252
Tablo 4.112. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli ve Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	253
Tablo 4.113. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	254
Tablo 4.114. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı (1982-2017).....	256
Tablo 4.115. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı.....	257
Tablo 4.116. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı.....	258
Tablo 4.117. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı.....	260
Tablo 4.118. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı.....	261
Tablo 4.119. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı.....	262
Tablo 4.120. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	263
Tablo 4.121. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı.....	264
Tablo 4.122. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (1982-2017).....	265
Tablo 4.123. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildiri Özetlerinin Dağılımı.....	266
Tablo 4.124. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	268
Tablo 4.125. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	269
Tablo 4.126. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Dördüncü ve Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	270
Tablo 4.127. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	270

Tablo 4.128. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	273
Tablo 4.129. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	275
Tablo 4.130. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Ulusal Bildirilerin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı	277
Tablo 4.131. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Uluslararası Bildirilerin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı	278
Tablo 4.132. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	278
Tablo 4.133. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	279
Tablo 4.134. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı	281
Tablo 4.135. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	282
Tablo 4.136. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı.....	283
Tablo 4.137. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı.....	285

5. BÖLÜM

Tablo 5.1. Araştırma Sorularının Yanıtlanma Durumu.....	286
Tablo 5.2. Araştırmanın Hipotez Testi Sonuçları.....	287

ŞEKİLLER LİSTESİ

1. BÖLÜM

- Şekil 1.1. Hatay İli Lokasyon (Yer-Bulduru) Haritası..... 2
Şekil 1.2. Hatay İli Topoğrafya Haritası 3

2. BÖLÜM

- Şekil 2.1. Araştırmanın Modeli ve Yönteminin Akış Şeması..... 25

3.BÖLÜM

- Şekil 3.1. Bilimsel Araştırmalarda Konu Başlığı Oluşturma Formülü 32
Şekil 3.2. Bilimsel Bir Araştırmada Evren ve Örneklem Arasındaki İlişki..... 38
Şekil 3.3. Bilimsel Bir Araştırmada Değişkenler Arasındaki İlişki..... 50
Şekil 3.4. Bilimsel Bir Araştırma Yapmanın Temel Aşamaları 98

4.BÖLÜM

- Şekil 4.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri..... 103
Şekil 4.2. Bilimsel Bir Araştırmanın (Coğrafya Araştırması) Evreleri..... 105
Şekil 4.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Modern Analiz Yöntem ve Teknikleri Kullanılan/Kullanılmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı 107
Şekil 4.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmalarda Kullanılan Modern Analiz Yöntem ve Tekniklerinin Dağılımı 107
Şekil 4.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Yöntem Bölümü Olmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı 108
Şekil 4.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri 109
Şekil 4.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nicel Veri Analiz Yöntemleri 110
Şekil 4.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nitel Veri Analiz Yöntemleri 111

Şekil 4.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Karma Veri Analiz Yöntemleri	113
Şekil 4.10. Immanuel Kant'a Göre; Tarih ve Coğrafya Bilimlerinin Kullandıkları Araştırma Yaklaşımları	128
Şekil 4. 11. Humboldt ve Ritter'in Coğrafyaya Kazandırdıkları Temel Kavramlar	129
Şekil 4.12. Bernhard Varenius'un Coğrafya Araştırma Yöntemlerine Kazandırdıkları Temel Yaklaşımlar	129
Şekil 4.13. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı (2007-2017).....	135
Şekil 4.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	136
Şekil 4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	137
Şekil 4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı	138
Şekil 4.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	139
Şekil 4.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı	141
Şekil 4.19. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	142
Şekil 4.20. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1963-2017).....	142
Şekil 4.21. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı	143
Şekil 4.22. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Özetlerinin Dağılımı.....	144
Şekil 4.23. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	146
Şekil 4.24. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	146
Şekil 4.25. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazarlarının Buldukları İllere Göre Dağılımı	147

Şekil 4.26. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	147
Şekil 4.27. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	148
Şekil 4.28. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	150
Şekil 4.29. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Araştırma Konusuna Göre Dağılımı	151
Şekil 4.30. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	151
Şekil 4.31. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Şekillerin Dağılımı	152
Şekil 4.32. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Tabloların Dağılımı	152
Şekil 4.33. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	153
Şekil 4.34. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı.....	154
Şekil 4.35. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılım.....	155
Şekil 4.36. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı	155
Şekil 4.37. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	156
Şekil 4.38. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2006-2017).....	158
Şekil 4.39. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	159
Şekil 4.40. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	160
Şekil 4.41. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı.....	160
Şekil 4.42. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	162

Şekil 4.43. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı.....	163
Şekil 4.44. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı	164
Şekil 4.45. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (2006-2017).	165
Şekil 4.46. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı.....	166
Şekil 4.47. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Yayım Dillerine Göre Dağılımı (2006-2017).....	167
Şekil 4.48. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümü Özetlerinin Dağılımı.....	168
Şekil 4.49. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	169
Şekil 4.50. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	170
Şekil 4.51. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	170
Şekil 4.52. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazarlarının Buldukları İllere Göre Dağılımı	171
Şekil 4.53. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci Yazarların Akademik Unvanlarının Dağılımı	172
Şekil 4.54. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı.....	173
Şekil 4.55. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	173
Şekil 4.56. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı.....	174
Şekil 4.57. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	176
Şekil 4.58. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı	177

Şekil 4.59. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	177
Şekil 4.60. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Şekillerin Dağılımı	178
Şekil 4.61. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Tabloların Dağılımı	179
Şekil 4.62. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	180
Şekil 4.63. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı	181
Şekil 4.64. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	181
Şekil 4.65. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı	182
Şekil 4.66. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	183
Şekil 4.67. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı.....	184
Şekil 4.68. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).....	186
Şekil 4.69. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı (1984-2017).	186
Şekil 4.70. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).....	187
Şekil 4.71. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı	188
Şekil 4.72. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	189
Şekil 4.73. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Coğrafi Birimlere/Unsurlara Göre Dağılımı	189
Şekil 4.74. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	190
Şekil 4.75. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Coğrafi Birimlere/Unsurlara Göre Dağılımı.....	191

Şekil 4.76. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	192
Şekil 4.77. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı.....	193
Şekil 4.78. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı...	196
Şekil 4.79. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı.....	197
Şekil 4.80. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı	198
Şekil 4.81. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1979-2017).	199
Şekil 4.82. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayın Dillerine Göre Dağılımı.....	200
Şekil 4.83. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Özetlerinin Dağılımı.....	201
Şekil 4.84. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Doktora Tezlerinin Yayımlandıkları Üniversitelerin Buldukları İller ile Yayımlanan Doktora Tezlerinin Sayıları Yönüyle Dağılımı	202
Şekil 4.85. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Yüksek Lisans Tezlerinin Yayımlandıkları Üniversitelerin Buldukları İller ile Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Sayıları Yönüyle Dağılımı	203
Şekil 4.86. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı.....	204
Şekil 4.87. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımı	205
Şekil 4.88. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Enstitülere Göre Dağılımı	206
Şekil 4.89. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumlarına Göre Dağılımı	207
Şekil 4.90. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	208

Şekil 4.91. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı.....	209
Şekil 4.92. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	210
Şekil 4.93. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı	211
Şekil 4.94. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Tabloların Dağılımı	212
Şekil 4.95. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	213
Şekil 4.96. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı	214
Şekil 4.97. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	215
Şekil 4.98. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı	216
Şekil 4.99. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	217
Şekil 4.100. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı (1936-2017).....	219
Şekil 4.101. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı.....	220
Şekil 4.102. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	221
Şekil 4.103. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı	222
Şekil 4.104. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	225
Şekil 4.105. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı	226
Şekil 4.106. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	227
Şekil 4.107. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1936-2017).....	228

Şekil 4.108. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı	229
Şekil 4.109. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (1936-2017).	230
Şekil 4.110. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makale Özetlerinin Dağılımı.....	231
Şekil 4.111. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	233
Şekil 4.112. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	233
Şekil 4.113. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	234
Şekil 4.114. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	235
Şekil 4.115. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	236
Şekil 4.116. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Altıncı Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	237
Şekil 4.117. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	237
Şekil 4.118. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	238
Şekil 4.119. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	239
Şekil 4.120. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Görev Yaptıkları İller ve Makale Sayıları Yönüyle Dağılımı.....	240
Şekil 4.121. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Görev Yaptıkları Ülkeler ve Makale Sayıları Yönüyle Dağılımı	240
Şekil 4.122. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	242
Şekil 4.123. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	242

Şekil 4.124. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	243
Şekil 4.125. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	243
Şekil 4.126. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	244
Şekil 4.127. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Altıncı Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	244
Şekil 4.128. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	245
Şekil 4.129. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	245
Şekil 4.130. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı.....	246
Şekil 4.131. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	248
Şekil 4.132. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı	249
Şekil 4.133. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	250
Şekil 4.134. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı	251
Şekil 4.135. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Tabloların (Çizelge) Dağılımı	251
Şekil 4.136. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	252
Şekil 4.137. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı	253
Şekil 4.138. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	253
Şekil 4.139. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	254

Şekil 4.140. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı (1982-2017).....	256
Şekil 4.141. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı.....	257
Şekil 4.142. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı	258
Şekil 4.143. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı	259
Şekil 4.144. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı	261
Şekil 4.145. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı.....	262
Şekil 4.146. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı.....	263
Şekil 4.147. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1982-2017).....	264
Şekil 4.148. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı	265
Şekil 4.149. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Yayın Dillerine Göre Dağılımı (1982-2017).....	266
Şekil 4.150. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildiri Özetlerinin Dağılımı.....	267
Şekil 4.151. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	268
Şekil 4.152. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	269
Şekil 4.153. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı	270
Şekil 4.154. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı.....	271
Şekil 4.155. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Görev Yaptıkları İller ve Bildiri Sayıları Yönüyle Dağılımı	272
Şekil 4.156. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	273

Şekil 4.157. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	274
Şekil 4.158. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	274
Şekil 4.159. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı	275
Şekil 4.160. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarların Akademik Unvanlarının Dağılımı	276
Şekil 4.161. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı	279
Şekil 4.162. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı	280
Şekil 4.163. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı	280
Şekil 4.164. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı	281
Şekil 4.165. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Tabloların Dağılımı	281
Şekil 4.166. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı.....	282
Şekil 4.167. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı	283
Şekil 4.168. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı.....	284
Şekil 4.169. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı	284
Şekil 4.170. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı.....	285

KISALTMALAR

AHP: Analitik Hiyerarşi Prosesi

ANOVA: Varyans Analizi

APA: Amerikan Psikoloji Birliği

AR/AR: Argon-Argon

BAP: Bilimsel Araştırma Projeleri

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemleri

ESR: Electron Spin Resonance

İNG: İngilizce

K/AR: Potasyum-Argon

RUSLE: Revised Universal Soil Loss Equation

SWOT: Strengths (Güçlü), Weaknesses (Zayıf), Opportunities (Fırsat) Threats (Tehdit)

SPI: Standart Yağış İndeksi

SPSS: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı

UAS: Uzaktan Algılama Sistemleri

U/TH: Uranyum-Toryum Tarihleme Yöntemi

TÜBA: Türkiye Bilimler Akademisi

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TR: Türkçe

ÜAK: Üniversiteler Arası Kurul

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

BİRİNCİ BÖLÜM:

GİRİŞ

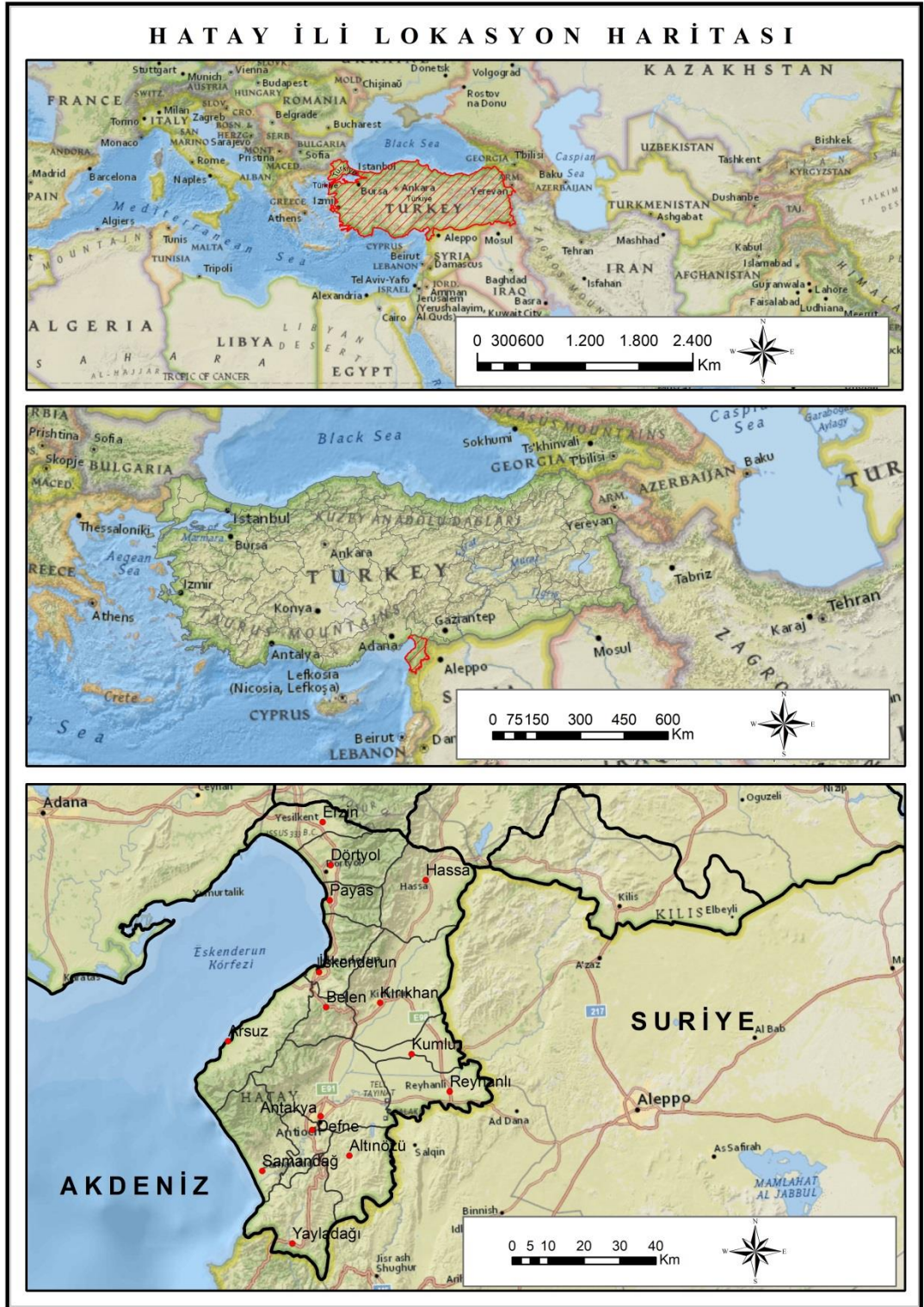
1.1. Araştırma Sahasının Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri

Hatay ili, coğrafi konum olarak Türkiye'nin en güneyinde ve Akdeniz Bölgesi'nin doğusundaki Adana Bölümü içerisinde 35°48' - 37°01' kuzey enlemleri ile 35°46' - 36°41' doğu boylamları arasında yer almaktadır. İl, batıdan Akdeniz, doğudan ve güneyden Suriye, kuzeyden Osmaniye, kuzeybatıdan Adana ve kuzeydoğudan da Gaziantep il sınırları ile çevrelenmiştir.

Yüzölçümü 5.542 km² olan Hatay ili merkez ilçeleri Antakya ve Defne ile birlikte Altnözü, Arsuz, Belen, Dört Yol, Erzin, Hassa, İskenderun, Kırıkhan, Kumlu, Payas, Reyhanlı, Samandağ ve Yayladağı olmak üzere toplam 15 ilçe idari alanından oluşmaktadır.

Arsuz, Defne ve Payas ilçeleri, 2014 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı yasa kapsamında Hatay ilinin Büyükşehir Belediyesi yapılması ile birlikte ilçe statüsü kazanmışlardır. Arsuz, Dört Yol, Erzin, İskenderun, Payas ve Samandağ ilçeleri Akdeniz kıyısındaki ovalarda yer alırken; merkez ilçeler Antakya ve Defne ile Hassa, Kırıkhan, Kumlu ve Reyhanlı ilçeleri Antakya - Kahramanmaraş graben alanında; Belen ilçesi, Amanos Dağları üzerinde; Altnözü ve Yayladağı ilçeleri ise Kuseyr Platosu düzleminde yer almaktadırlar (Şekil 1).

Şekil 1.1. Hatay İli Lokasyon (Yer-Bulduru) Haritası

Akdeniz Bölgesi'nin Adana Bölümünde yer alan Hatay'daki en önemli ve en büyük jeomorfolojik birim Orta Toroslar kütesinin güneyinde bulunan Amanos (Nur) Dağları'dır. Amanos (Nur) Dağları'nın Antakya ve İskenderun ilçelerini birbirine bağlayan (740 m) orta bölümlerinde doğu-batı doğrultulu uzanış gösteren *Belen Geçidi* yer almaktadır. Amanos Dağları'nın bu kesiminde *Alan*, *Atik*, *Belen Güzelyayla (Soğukoluk) yaylaları* yer almaktadır. Hatay ilindeki diğer önemli jeomorfolojik birimler ise Hasşa İlçesi'nde bulunan *Mığır Tepe*, Yayladağı sınırları içerisinde bulunan *Keldağı (Kılıç)*, *Ziyaret Dağı* ile Altınözü ve Yayladağı sınırları içerisinde bulunan *Kuseyr Platosu*'dur.

Şekil 1.2. Hatay İli Topoğrafya Haritası

Hatay ili hidrografik birimler açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Başlıca hidrografik birimler Asi Nehri ile Afrin, Karasu, Muratpaşa, Büyük ve Küçük Karaçay akarsuları; Gölbaşı (Balık) Gölü (Kırıkhan) ve Yenişehir Gölü (Reyhanlı), Yarseli Baraj Gölü (Yayladağı); Harbiye ve Batayaz kaynaklarıdır.

Hatay ili Akdeniz ikliminin karakteristik özelliklerini taşımaktadır. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. “Yıllık sıcaklık ortalamasının 15°-20 °C arasında değiştiği, yıllık ortalama toplam yağış miktarı ise 562,2-1.216,3 mm’ler arasında değişmektedir” (Karataş ve Korkmaz, 2012: 30-31).

Hatay ilinin çok sayıda bitki türünü bünyesinde barındırmasında sahip olduğu iklim ve yer şekilleri özelliklerinin önemli bir etkisi vardır. Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsünü; kızılçam ormanları ve bu ormanların tahrip edilmesi sonucu oluşan maki ve alt türleri oluşturmaktadır. Kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları daha fazla görülmekle birlikte ardıç (*Juniperus sp.*), çınar (*Platanus*), dişbudak (*Fraxinus*), fıstık çamı (*Pinus pinea*), gürgen (*Carpinus betulus*), ıhlamur (*Tilia*), karaçam (*Pinus nigra*), kestane (*Castanea sativa*), köknar (*Abies cilicica*), meşe (*Quercus*), sedir (*Cedrus libani*), servi (*Cupressus sempervirens*); maki alt türlerinden ise böğürtlen (*Rubus canescens*), defne (*Laurus nobilis*), keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*), mersin (*Mrytus communis*) ve zakkum (*Nerium oleander*) görülmektedir (Hatay İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, 2006: 73).

Hatay ili birbirinden farklı üç ana toprak türünün (zonal, intrazonal ve azonal) ve birbirinden farklı yedi alt toprak türünün birlikte görüldüğü zengin bir potansiyele sahiptir. Hatay ilindeki toprakların yaklaşık % 36’lık bölümünü zonal toprak türlerinden biri olan kireçsiz kahverengi orman toprakları oluşturur. A,B,C horizonlarına sahip bu nemli bölge topraklarına Hatay ilinde Amanos Dağlarının Hassa-Dörtyol arasında kalan kısmında rastlanır. Hatay ilinin % 26’lık bölümünü ise azonal toprak türlerinden alüvyal (% 13) ve kolüvyal topraklar (% 13) oluşturmaktadır. Hatay ilinin topraklarının % 16’lık bölümüne sahip olan intrazonal toprak türlerinden biri olan kahverengi orman toprakları Altınözü civarı, Dörtyol’un kuzeyi, İskenderun’un güneyi ve Samandağ-Antakya arasında rastlanır. A,B,C horizonları belirgin, yağış miktarının 600 mm altına düşmediği bölgelerde kalkerli araziler üzerinde gelişen kırmızı Akdeniz toprakları Hatay ilinin % 8’lik bölümüne sahip zonal topraklardır. Antakya-Samandağı hattında görülen kırmızı kahverengi toprakları Hatay ilinin % 7’lik bölümünü, Kırıkhan-Hassa arasında görülen bazaltik

topraklar da aynı şekilde Hatay ilinin % 7'lik bölümünü oluşturur (Karataş ve Korkmaz, 2012: 32-33).

2017 yılı TÜİK verilerine göre Hatay'ın nüfusu 1.575.226'dır. 1940 yılından (246.138) günümüze Hatay'ın nüfusu yaklaşık 10-11 kat büyümüştür (TÜİK, 2017). Hatay ilinde Türkiye genelinde olduğu yerleşmeler büyük oranda kıyı ovalarında ve düzlük alanlarda toplanmıştır. Hatay ilinde şehir merkezi özelliği gösteren; Antakya, Arsuz, Dört Yol, İskenderun, Kırıkhan, Samandağ gibi ilçelerde istihdam olanaklarının fazla olması ve şehir merkezi olma özelliklerinin getirdikleri birtakım avantajlar/ımkânlardan dolayı çevrelerinden göç almış ilçeler arasında yer almaktadırlar. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olduğu (*Amanos Dağları, Keldağı, Kuseyr Platosu vb...*) alanlarda nüfus ve yerleşme yoğunlukları ise azdır (Korkmaz vd., 2011: 32).

Türkiye'deki diğer iller gibi Hatay ilinin ekonomisinin büyük bir bölümü tarım ve hayvancılık başta olmak üzere, sanayi ve turizm faaliyetlerine dayanmaktadır. Tarım ürünleri içerisinde en fazla *pamuk, mısır, buğday* ve *arpa* üretimi yapılmaktadır. En fazla yetiştirilen tarım ürünleri ise sırasıyla; *buğday, pamuk* ve *mısırdır*. Bu tarım ürünleri dışında meyve ziraati kapsamında turunçgil, üzüm ve zeytin ürünleri yetiştirilmektedir (Üçeçam Karagel, 2018: 18-19). Hatay ilinde tarım faaliyetlerine göre hayvancılık faaliyetleri daha az gelişme göstermiştir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ile birlikte, kanatlı hayvan, arı kovanı ve kültür balıkçılığı hayvancılık kapsamında yapılan başlıca faaliyetlerdir (Korkmaz vd., 2011: 35).

Hatay ilinde 1970 yılında kurulan İskenderun Demir Çelik (İSDEMİR) fabrikasıyla birlikte demir-çeliğe dayalı sanayi faaliyetleri İskenderun başta olmak üzere Belen, Dört Yol ve Payas çevresinde büyük bir ivme kazanmıştır (Korkmaz vd., 2011: 35).

Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış Anadolu ve onun bir kolu olan Hatay ili toprakları üzerinde farklı din ve mezheplerden insanların kardeşçe, barış ve huzur içinde bir arada yaşadıkları adeta *kültürün harmanlandığı* bir şehir haline gelmiştir. Benzersiz fiziki coğrafi özellikleri (Amanos dağları, Amik Ovası, Asi Nehri, Belen Geçidi, Habib-i Neccar Dağı, Harbiye Şelaleleri, Karasu Çayı, Keldağı, Kuseyr Platosu, St. Pierre Mağarası vb.) ve beşeri güzellikleri (Ortodoks, Katolik, Protestan Kiliseleri, Habib-i Neccar Cami, Hz. Hıdır Türbesi-Samandağ, Şeyh Yusuf El Hekim

Türbesi-Harbiye, Beyazıt-1 Bestami Türbesi-Kırıkhan, Uzun Çarşı, Meydan Hamamı, Saka Hamamı vb...) bünyesinde barındıran oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir.

1.2. Araştırmanın Problem Durumu, Amacı ve Önemi

Mevcut literatür ortaya koymaktadır ki, Türkiye’de coğrafi veri elde etme ve analiz yöntemlerinde 2000’li yıllara kadar olan dönem, klasik/geleneksel bölgesel yaklaşımın etkisi altında kalmıştır. 2000 ve sonrasındaki dönem coğrafya metodolojisi alanında bir yenilik arayışı, modern yaklaşıma geçiş bakımından adeta bir evrimleşme evresidir.

2010 ve sonrasında ise gelişimi devam eden 21. yüzyıl bilgisayar teknolojisi, iletişim ve haberleşme alanında yaşanan hızlı inovatif ilerlemeler ve beraberinde getirdiği hemen her alanda küreselleşme felsefesinin kazandırdığı ivme, birçok alanda olduğu gibi coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama sistemleri (UAS) alanlarında da gelişmelere sebep olmuştur. Bu alanlardan elde edilen veriler, yeni ve çok daha farklı yaklaşımlarla ve diğer disiplin alanları tarafından da kullanılır olduğundan hem disiplinler-arası çalışmaların sayısı artmış, hem de coğrafyacılar metodoloji alanında da yeniliklere açık hale gelmiştir.

Böylece coğrafya araştırmalarında da modern yaklaşımlar perspektifinde eserler kaleme alınmaya başlamıştır. Ancak mevcut gelişmelere henüz adaptasyon sürecinde olan ve bu süreçte kendini geliştirme eğiliminde bulunan klasik dönem akademisyenlerinin birçoğu çalışmalarında geleneksel yaklaşıma sıklıkla yer verdiğinden, klasik ve modern yaklaşım savunucularının zaman zaman yöntem konusunda tartışma içinde oldukları görülmektedir.

Coğrafya araştırmalarında veri elde etme ve analiz yöntemlerinde klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde çeşitlilik ve zaman içinde gelişen ve değişen özellikler vardır. Ancak bu durumu irdeleyen akademik çalışmalar coğrafya literatüründe fazla değildir. Nispeten daha zengin olan diğer disiplin alanlarına ait literatürlerde de oldukça karmaşık bir yığın halindedir.

Metodoloji alanında birçok kavram ve terimin tanımlanması ve yüklenen yeni anlamları ile tümce içinde kullanımlarında hoyratça bir yaklaşım söz konusudur. Özellikle bilimsel veri toplama/elde etme yöntem ve teknikleri ile bilimsel verilerin analiz yöntemleri ve bu yöntemlerin akademik alandaki icrasında kullanılan teknikler çoğu zaman ya birbiri ile karıştırıldığından yanlış uygulanmakta ya da birbirinin

yerine kullanılmaktadır. Bu durum bilimsel çalışmaların belirlenen sürelerden çok daha uzun bir döneme yayılmasına, sonuçlara ulaşmada güçlüklerle ya da hedeflenen sonuçların alınamamasına neden olmaktadır. Bu da akademisyenlerin emek, zaman ve ekonomik maddi kayıplarının artması ve bilimsel alanlarına yapacakları katkıların azalması anlamına gelmektedir.

Tüm bu gelişme ve değişmelere bağlı olarak ortaya koyduğumuz metodolojik sorun çerçevesinde söz konusu araştırmamızın temel sorunu/sorusu/problem cümlesi, *“Coğrafya araştırmalarında gerek literatür ve kurumsal istatistiklere dayanan kuramsal masa başı çalışmalarına yer verilen ampirik çalışmalarda hangi veri türleri/setleri, veri kaynakları, veri elde etme araç - gereçleri ve nihayet bu bilgilerin bilimsel bulguya dönüştürülmesinde hangi analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır? Tercih edilen veri elde etme ve analiz yöntemleri ve de tekniklerinin coğrafya biliminin klasik ve modern yaklaşımları perspektifinde yakın ve uzak geçmişinde, bugününde ve yakın geleceğinde kullanılma /uygulanma durumu ne idi? Ne oldu? Ne olacaktır? Coğrafya metodolojisi bakımından yakın ve uzak geçmiş ve yakın gelecek süreçleri nasıl tespit edilebilir? Sonuçların test edileceği ideal örneklem sahası (Hatay ili) hangi coğrafi özelliklere sahiptir?”*

Coğrafya anabilim dalında yüksek lisans tezi olarak sunulmakta olan bu araştırmanın yukarıda ortaya konulan problem çerçevesinde hedefi;

“Hatay ili evreni ve örnekleminde ele alınan coğrafya araştırmalarında kullanılmış ya da kullanılmakta olan veri ve analiz yöntemlerinin klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde çözümlemesini yaparak, araştırma probleminin en sağlıklı biçimde çözüme kavuşturulması adına istatistiksel analizler ile de desteklenecek olan literatür analiz sonuçlarını/bulgularını coğrafyanın bilimsel temelleri üzerinde tartışmak ve etraflı bir coğrafya metodolojisi ortaya koymaktır”.

Coğrafya metodolojisinin temel kaynakları durumunda olan bu çalışmaların coğrafya metodolojisini temsil etmekteki eksiklikleri bu araştırmanın yapılmasını adeta zorunlu kılmıştır. Bununla birlikte coğrafya metodolojisi alanında kullanılan birçok kavram ve terimin coğrafya alanında ortaya konulan birçok eserde kullanılması, ifade edilmesi ve tanımlanması sırasında bir sistematığın olmadığı ve adeta bir kargaşa/karmaşıklık söz konusu olduğu görülmüştür. Bu sorunun önüne geçebilmek ve bu alanda bir sistematik oluşturabilmek amacıyla bu araştırma konusunun seçilmesi yoluna gidilmiştir.

Coğrafya araştırmalarında veri elde etme ve analiz yöntemlerinin klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde daha önceden yapılmış çalışmalarda çözümlememiş olması, etraflı bir şekilde analiz edilmemiş olması, diğer birçok disiplin alanında teorikte var olan bilgilerin coğrafya alanında bilinçli bir şekilde kullanılmamış olması, metodolojik yaklaşımların saha çalışmaları ile büyük ölçüde desteklenmemiş olması ve mevcut coğrafya literatüründe var olan akademik çalışmaların yetersiz/sınırlı olması bu araştırmayı yapmamıza zemin hazırlamıştır.

Bu araştırmanın dâhil olduğu **coğrafya metodolojisi** alan bilgisine yapacağı **nihai katkılar** şunlardır:

- Araştırma konusu ile ilgili daha önce yapılmış coğrafya çalışmalarında henüz oluşturulamamış olan kavramsal/kuramsal bir çerçevenin ortaya konulacak olması.
- Veri elde etme ve analiz yöntemlerinin daha iyi bilinmesi, araştırmacılar tarafından kullanımı ve deneyimi fazla olmayan araştırmacılar arasında yaygınlaştırılmasının coğrafya araştırmaları için ne kadar önemli olduğu hususunun; Hatay ili örnekleminde daha önce ele alınmış çalışmalar ile ortaya konulacak olması.
- Coğrafya araştırmalarında kullanılan veriler ve analiz yöntemlerinde tarihsel süreçte görülen gelişme ve değişmelerin ortaya konulacak olması.
- Coğrafi veri elde etme ve analiz yöntemlerinde klasik ve modern yaklaşımların neler olduğu ve karşılaştırılmalarının yapılacak olması.
- Hatay ilindeki temel veri kaynaklarına dayalı coğrafya araştırmalarında (*literatür, kurumsal istatistikler ve bilişim teknolojileri alt yapısına dayalı araştırmalar*) kullanılan klasik ve modern analiz yöntemlerinin ortaya konulacak olması.
- Hatay ili örnekleminde tüm bilimsel araştırma türlerinin; kitap, kitap bölümü, lisansüstü tezler, makale ve bildirilerin bibliyometrik ve metodolojik bakımdan analiz edilmesi.
- Bu araştırmada çoklu parametreler kullanılarak araştırmaların; yıllara, tarihsel dönemlere, araştırma mekânları/olguları, araştırma konuları/temaları, veri ve analiz yöntemleri, araştırmaların aldıkları atıf sayıları, yayım dilleri, yazar ve çok yazarlık durumları, yazarların çalıştıkları kurumlar ve sahip oldukları akademik unvanlar, yayımlandıkları yaynevleri, dergiler vb., özet bölümleri, araştırma konusu ve alt konu başlık sayıları, örgütleme araçları (*şekil, tablo ve*

fotoğraf) ile yerli, yabancı ve başvuru kaynak sayıları yönüyle kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi.

- Hatay ilindeki literatür araştırmalarından elde edilen istatistiksel verilere dayalı olarak yapılan bu araştırmanın Coğrafya metodolojisi kapsamında yapılacak yeni araştırmalar için başvurulacak en temel kaynaklardan bir tanesi olacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Konusu, Kapsamı ve Daha Önce Yapılmış Olan Çalışmalar

Araştırmanın konusu “Coğrafyada Metodoloji” kapsamında “Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan 270 coğrafya araştırmasının “bilimsel araştırma yöntemlerine yer verme ve uygunluk” açısından veri toplama araçları ve analiz yöntemleri yönüyle klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde değerlendirilmesidir. Coğrafya metodolojisinin temel kaynakları durumunda olan bu çalışmaların coğrafya metodolojisini temsil etmekteki eksiklikleri bu araştırmanın yapılmasını adeta zorunlu kılmıştır. Bununla birlikte coğrafya metodolojisi alanında kullanılan birçok kavram ve terimin coğrafya alanında ortaya konulan birçok eserde kullanılması, ifade edilmesi ve tanımlanması sırasında bir sistematik olmadığı ve adeta bir kargaşa / karmaşıklığın söz konusu olduğu görülmüştür. Bu sorunun önüne geçebilmek ve bu alanda bir sistematik oluşturabilmek amacıyla bu araştırma konusunun seçilmesi yoluna gidilmiştir.

Bu kapsamda ilk coğrafya araştırmasının yapıldığı 1936 yılından 2017 yılının sonuna kadar (31.12.2017) yayımlanan kitap, kitap bölümü, doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale ve bildiri düzeyindeki araştırmalara ulusal tez merkezi, yerli ve yabancı dergilerden, ulusal ve uluslararası organize edilen sempozyumların bildiriler kitaplarından ve elektronik web adreslerinden ulaşılmaya çalışılmıştır. Daha sonra erişilebilen araştırmalara çoklu parametreler kullanılarak bibliyometrik ve metodolojik özellikleri istatistiksel verilerle analiz edilmiş ve bu kapsamda ortaya çıkan bulgular/sonuçlar klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde değerlendirilmiştir.

➤ Kitap Düzeyinde Yapılan Araştırmalar

Doğanay, H., 1993, “Coğrafya’da Metodoloji”: Araştırma konusu ile ilgili daha önce yapılmış olan ilk çalışma Prof. Dr. Hayati DOĞANAY’a aittir. Doğanay

(1993), “Coğrafya’da Metodoloji” adlı çalışmasını giriş ve sonuç bölümleri dışında dört ana bölümde ele almıştır. Yazar çalışmasının giriş bölümünde “metod” ve “metodoloji” kavramlarını tanımlayarak, başlıca araştırma metotları (*örnekleme, anket, monografi ve diğer metodlar*) ve karşılaştırmaları üzerinde durmuştur. Çalışmanın ilk ana bölümünde kuramsal çerçeve olarak coğrafi düşünce, veri kaynakları, akıl yürütme ve coğrafi metodolojinin ilke ve esasları verilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın diğer ana bölümleri ise ilgisiz bir şekilde coğrafya eğitimine ayrılmıştır.

Özgüç, N., 1994, “Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri”: İkinci çalışma (coğrafya metodolojisi alanında ortaya konulmuş ilk derli toplu çalışma) Prof. Dr. Nazniye ÖZGÜÇ’e aittir. Özgüç (1994), “*Beşeri Coğrafya’da Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri*” adlı çalışmasını dört ana bölümde ele almıştır. Yazar çalışmasının “*Araştırma Yöntemleri*” başlıklı ilk bölümünde coğrafi bir araştırmanın aşamaları (problemin tanımlanması, planlama, veri elde etme); “*Veri Toplanması*” başlıklı ikinci bölümünde, veri kaynakları (kitaplık kaynakları, kartografik kaynaklar, alan çalışmaları ve örnekleme) ve “*Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi*” başlıklı üçüncü bölümünde, mekân ve insana ait ölçülmüş verilerinin merkezi eğilim ve dağılım analizleri üzerinde durmuştur. Çalışmanın “*Verilerin Görsel Biçimde Sunulması: İstatistiksel Diyagram ve Haritalar*” başlıklı dördüncü ve son bölümünde ise bir önceki bölümde analizi yapılmış verilerinin diyagram ve haritalar aracılığı ile dağılımının gösterilmesi çabası vardır.

Güngördü, E., 2008, “Coğrafyada Bilimsel Araştırma Yöntemleri”: Üçüncü çalışma Dr. Öğr. Üyesi Ersin GÜNGÖRDÜ’ye aittir. Güngördü (2008), “*Coğrafyada Bilimsel Araştırma Yöntemleri*” adlı çalışmasını “genel tanımlar ve açıklamalar” ana başlığı altında beş bölümde ele almıştır. Yazar çalışmasının “*Bilgi*” ve “*Bilim*” başlıklı ilk iki bölümünde kavramsal tanımlamalar yaptıktan sonra, “*Bilimsel Araştırmaların Safhaları*” başlıklı üçüncü bölümde konu seçimi ve sınırlaması üzerinde durmuştur. Çalışmanın dördüncü bölümünde ise eğitim ve alan araştırmalarında plan örnekleri verilerek, araştırmalarda planlama konusu üzerinde açıklamalar yapılmıştır. Yazar çalışmasının ilk dört bölümünü 35 sayfalık bir hacimde toplamıştır. Çalışmanın 180 sayfalık beşinci bölümünde ise zaman planlaması, kaynak toplama, temel haritalar gibi bir araştırmanın başlangıç evresindeki faaliyetlere; kaynaklarda dipnot ve bibliyografya, not alma ve düzenleme

ve araştırma raporunun yazılması gibi bir araştırmanın masa-başı evresindeki faaliyetlere ve analiz yöntemlerinden istatistiksel analiz metotları ile istatistiksel diyagram ve kartogramlara (haritalar) yer vermiştir.

Selçuk Biricik, A., 2009, “Fiziki Coğrafya–Jeomorfoloji İle Hidrolojinin Temel Prensipleri ve Araştırma Yöntemleri”: Dördüncü çalışma Prof. Dr. Ali Selçuk BİRİCİK’e aittir. “*Fiziki Coğrafya – Jeomorfoloji İle Hidrolojinin Temel Prensipleri ve Araştırma Yöntemleri*” adlı kitap beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde fiziki coğrafya anabilim dalının alt bilim dalları (klimatoloji, toprak, vejetasyon, hidroğrafya, zoocoğrafya vb.), ikinci bölümde beşeri coğrafyanın alt bilim dalları hakkında (kültürel, iktisadi, tarihi, siyasi coğrafya) genel açıklamalar ve tanımlamalar yapılmıştır. Üçüncü bölümde araştırma yöntemleri safhaları tek tek açıklanmıştır. Dördüncü bölümde yer bilimleri araştırmalarında jeoloji ve jeomorfoloji haritaları hakkında bilgiler verilmiştir. Son bölümde ise fiziki coğrafya, jeomorfoloji ve hidroloji etüdleri (alüvyon, taraça, havza, polye havzası, hidrolojik etüdler vb.) alt başlıklara ayrılarak detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Arı, Y., ve Kaya, İ., 2014, “Coğrafya Araştırma Yöntemleri”: Beşinci çalışma Prof. Dr. Yılmaz ARI ve Prof. Dr. İlhan KAYA (2014)’nın editörlüğünü yaptığı “*Coğrafya Araştırma Yöntemleri*” adlı kitaptır. Kitap, coğrafya bilimini adeta fiziki coğrafya ile sınırlandırmıştır. Bölümleri arasında tutarlı bir metodolojik sınıflandırma olmayan kitap sekiz yazar tarafından on dokuz ayrı bölümde ele alınmıştır. İlk on bölümü genel metodolojik bir yaklaşımla ele alınırken, son dokuz bölümünde fiziki coğrafya ve fiziki coğrafyanın tekelinde olduğu zannedilen saha çalışmaları, coğrafi bilgi teknolojileri ve uzaktan algılama tekniklerine ayrılmıştır. İlk iki bölüm kuramsal temelli olarak (bilim, araştırma, coğrafi araştırma, coğrafi düşünce, paradigma kavramları) ele alınmıştır. Üçüncü ve onuncu bölümler arasında araştırma konusunun belirlenmesi ve planlanması, yazım aşaması, örnekleme yöntemleri, literatür tarama yöntemi, nicel ve nitel araştırma yöntemleri gibi genel metodolojik bilgilere yer verilirken; on birinci ve on dokuzuncu bölümler arasında fiziki coğrafyada saha çalışmaları, coğrafi bilgi teknolojileri ve uzaktan algılama tekniklerine ilişkin bilgiler yer almıştır.

Özgen, N., ve Karadoğan, S., 2016, “Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler”: Altıncı çalışma Doç. Dr. Nurettin ÖZGEN ve Doç. Dr. Sabri KARADOĞAN’ın editörlüğünü yaptığı “*Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler*” adlı kitaptır. Kitap adından da anlaşılacağı üzere sadece

fiziki coğrafya araştırmalarında kullanılan yöntem ve tekniklerle sınırlanmıştır. Kitap on beş yazar tarafından on beş ayrı bölümde ele almıştır. İlk iki bölüm kuramsal temelli olarak (Coğrafi düşünce ve metodolojik bağlamın evrimi, coğrafya biliminin gelişiminde etkin bazı teknik aygıtlar, bilgi türleri ve bilimsel bilginin türleri, fiziki coğrafyada bilimsel bilgi ve temel analiz yöntemleri, tasviri yer bilgisinden-bilimsel coğrafi düşünceye, fiziki coğrafyanın, konusu, kapsamı ve felsefesi, fiziki coğrafyada bilimsel yöntem, Dünyada fiziki coğrafyanın gelişimi, Türkiye’de fiziki coğrafyanın gelişimi) ele alınmıştır. Üçüncü bölümde modern fiziki coğrafya araştırma: LPG (*konu, araştırma, eğitim ve projeler*) hakkında genel bilgiler, dördüncü ve dokuzuncu bölümler arasında jeomorfoloji araştırmalarında (alüvyal, tektonik, kuvaterner, karst vb.) kullanılan araştırma yöntem ve teknikleri, on ve on ikinci bölümler arasında klimatoloji, hidrografya ve toprak araştırmalarında kullanılan araştırma yöntem ve teknikler, on üçüncü ve on beşinci bölümler arasında fiziki coğrafyada coğrafi bilgi teknolojileri ve uzaktan algılama tekniklerine ilişkin bilgiler yer almıştır.

Özgen, N., 2016, “Beşeri Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler”: Yedinci çalışma Doç. Dr. Nurettin ÖZGEN’in editörlüğünü yaptığı “*Beşeri Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler*” adlı kitaptır. Kitap adından da anlaşılacağı üzere sadece beşeri coğrafya araştırmalarında kullanılan yöntem ve tekniklerle sınırlanmıştır. Kitap on sekiz yazar tarafından on altı ayrı bölümde ele almıştır. İlk iki bölüm kuramsal temelli (bilim, bilimsel araştırma, coğrafya bilimi ve metodolojik gelişimi, bilimsel araştırmanın süreçleri, problem, amaç, önem, kuramsal çerçeve, kapsam, sayılı ve sınırlılık, hipotez, evren, örneklem, örnekleme, örnekleme yöntemleri ve büyüklüğü, metot, veri toplama araçları ve kullanılan teknikler) ele alınmıştır. Bölümleri arasında tutarlı bir metodolojik sınıflandırma olmayan kitapta üçüncü ve dördüncü bölümlerde nicel araştırma ve nicel araştırmalarda uygulamalı istatistiksel analizler, beşinci bölümde nitel araştırmalarda verilerin toplanması ve analizi, altıncı ve yedinci bölümlerde paradigmalar (neo-klasik ve klasik paradigmalar), sekizinci bölümde kentsel araştırma yöntemleri, dokuzuncu ve onuncu bölümlerde saha teknikleri ve bölgesel analizler, on birinci bölümde turizm coğrafyası çalışmalarında örnek olay araştırması, on ikinci bölümde kırsal arazi kullanımı ve planlaması, on üçüncü bölümde CBS uygulamaları ve örnek analiz teknikleri, on dördüncü ve on beşinci bölümlerde nicel ve nitel araştırmalarda

geçerlilik-güvenirlilik ve etik, son bölümde ise akademik araştırmalarda yazım aşaması ve raporlaştırma ele alınmıştır.

➤ **Lisansüstü Tez Düzeyinde Yapılan Araştırmalar**

Bekaroğlu, C.E., 2011, “Son İnterglasyal’daki Deniz Seviyesi Değişimlerinin TIMS U/Th Tarihleme Metoduyla Belirlenmesi” adlı doktora tezi sekiz bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın konusu, kapsamı, problemin belirlenmesi, motivasyonu, arka planı ve içeriği ele alınmıştır. İkinci bölümde iklim değişimlerinin astronomik teorisi ve paleoiklimsel kanıtları ele alınmıştır. Üçüncü ve dördüncü bölümlerde U/Th tarihleme yöntemi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Beşinci bölümde çalışma alanının jeolojik ve jeomorfolojik çerçevesi verilmiş, altıncı ve yedinci bölümlerde U/Th tarihleme yönteminin analiz sonuçları ele alınmıştır. Son bölümde elde edilen tüm bulgular sonuçlar kısmında değerlendirilmiştir.

şardağ, A., 2016, “Türkiye’de Coğrafya Alanında Turizm İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi” adlı yüksek lisans tezi dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kavramsal/kuramsal çerçeve (coğrafya, turizm, turizm coğrafyası, içerik analizi) ele alınmıştır. İkinci bölümde turizmin gelişimi, mevcut durumları ve sorunları hakkında bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde lisansüstü tezlerin yayımlandıkları yıllara, üniversitelere, içeriklerine, yöntem durumlarına ve konu alanlarına göre dağılımları çoklu parametreler kullanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Son bölümde ise sonuç, tartışma ve öneriler tek tek sıralanmıştır.

➤ **Makale Düzeyinde Yapılan Araştırmalar**

Yavan, N., 2005, “SCI ve SSCI” Bağlamında Türkiye’nin Coğrafya Biliminde Uluslararası Yayın Performansının Karşılaştırmalı Analizi: 1945-2005” adlı makalede 1945-2005 yılları arasında coğrafyacıların SCI ve SSCI bağlamında yaptıkları yayınların Türk coğrafyasındaki yerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma sonucunda 60 yıllık dönemde coğrafyacıların SCI ve SSCI düzeyde yaptıkları araştırma sayısı sınırlı/yetersiz görülmüştür.

Özgen, N., 2010, “Bilim Olarak Coğrafya ve Evrimsel Paradigmaları” adlı makalede coğrafya bilimine yönelik kavramlar ve yaklaşımlar, coğrafyanın tarihsel gelişimi, coğrafyada mekânın değişen anlamı, coğrafyanın bilimsel yöntem

ve analizine yönelik ileri sürülen başlıca paradigmlar (betimsel coğrafya, çevresel determinist, possibilist, probabilist, militarist, landscape-peyzaj, mekânsal örgütlenme, feminist coğrafya, Marksist coğrafya, siber coğrafya, hümanist coğrafya, kronolojik paradigma ve özgür paradigma) açıklanmıştır.

Yavan, N., 2012, “Türkiye’de Yatırım Teşviklerinin Bölgesel Belirleyicileri: Mekânsal ve İstatistiksel Bir Analiz” adlı makale Türkiye’de 2001-2008 yılları arasında illere verilen yatırım teşviklerinin hangi faktörler tarafından şekillendirildiğini istatistiksel veri analiz yöntemlerinden biri olan regresyon analiz yöntemi ile tespit edilmiştir. Türkiye’de illere verilen teşviklerin sadece ekonomik faktörler tarafından değil, ekonomik faktörlerin yanında politik, küresel ve kurumsal faktörlerin de etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öztürk, M., ve Karabağ, S., 2013, “Coğrafyada Paradigmlar” adlı makalede tarihsel süreçte meydana gelen değişim ve gelişimlere bağlı olarak ortaya çıkan paradigmlar detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Buna göre; 1950’ye kadarki dönemde “Çevresel Determinizm”, “Pasibilizm ve Bölgeselcilik”, 1950-1960 arasındaki dönemde “Pozitivizm” ve “Eleştirel Rasyonalizm”, 1960-1970 arasındaki dönemde “Davranışçılık ve Hümanizm”, “Fenomonoloji” ve “Sembolik Etkileşimcilik”, 1970-1980 arasındaki dönemde “Yapısalcılık” ve “Marksizm”, 1980 ve sonrasındaki dönemde ise “Feminizm”, “Realizm”, “Post-Yapısalcılık” ve “Post-Modernizm” etkili olan paradigmlardır.

Bekaroğlu, E., ve Yavan, N., “2013, Modern Türk Coğrafyasının Tarihsel Gelişiminde Batılı Coğrafya Okullarının Etkisi: Ampirik Bir Analiz” adlı makalenin amacı Türk coğrafyasının tarihsel gelişiminde etkisi altında kaldığı Batılı coğrafya okullarını belirlemek ve bu okulların etkilerini belirli tarihsel dönemlere ayırt etmektir. Bu kapsamda akademik dergilerde yayımlanan tüm makalelerin kaynakçalarında yer alan eserler yayım dillerine göre sınıflandırılarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen tüm sonuçlar/bulgular ışığında Batılı coğrafya okullarının etkisi üç dönem halinde ele alınmıştır. **1.** Kıta Avrupası Geleneği Etkisindeki Dönem (1943-1980), **2.** Milli Coğrafya Dönemi (1981-2002) ve **3.** Anglo Amerikan Geleneği Etkisindeki Dönem (2003 ve sonrası)’dir.

Karagel, H., ve Üçeçam Karagel, D., 2014, “Coğrafya Metodolojisi Kapsamında Araştırmalarda Konu Başlığı ve Anahtar Kelimelerin Belirlenmesi ve Önemi” adlı makalede ilk önce araştırma probleminin tanımı, amacı, önemi, varsayımları, sınırlıkları, materyal ve yöntem ile kuramsal/kavramsal çerçeve ele

alınmıştır. Daha sonraki süreçte bilimsel araştırmalarda konu seçim süreci ve bilimsel araştırma metinlerinde başlık oluşturma kalıbı (formülü) yazarlar tarafından oluşturulan şekillerle desteklenmiştir. Konu başlığı ve anahtar kelimelerin belirlenmesi sırasında kullanılan örnekler daha önceden yayımlanmış doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale ve bildirilerden seçilmiştir.

Bekaroğlu, E., ve Yavan, N., 2018, “Türk Coğrafyacılığında Dört Gelenek: Ampirik Bir Analiz” adlı makalede 1943-2016 yıllarında coğrafyacılar tarafından üretilen doktora tezleri Pattison’un dört coğrafi geleneği kapsamında sınıflandırılmış ve analiz edilmiştir. Mekânsal, bölgesel, insan-çevre ve yer bilimi geleneklerinin gerekli tanımlamaları, klasik ve modern temsilcileri ele alınmıştır. Daha sonra Türk coğrafyacılığında 1943-2016 yılları arasında üretilen doktora tezlerinin dönemlere, üniversitelere ve coğrafi geleneklere göre dağılımı (merkez, çevre, yurtdışı) ele alınmıştır.

➤ **Bildiri Düzeyinde Yapılan Araştırmalar**

Yavan, N., 2005, “Bilim Felsefesi Bakımından Coğrafyada Pozitivist Yaklaşım” adlı bildirinin ilk bölümünde kuramsal/kavramsal çerçeve ele alınmıştır. Daha sonraki bölümlerde bilim felsefesi olarak pozitivist ve metodolojisi ve coğrafyada pozitivism ve pozitivist coğrafya hakkında detaylı bilgiler verilmiş ve gerekli karşılaştırmalar yapılmıştır.

Tuysuz, S., ve Yavan, N., 2012, “Bölgesel Coğrafya Yaklaşımı ve Türk Coğrafyasındaki Etkileri Üzerine Kritik Bir Değerlendirme” adlı bildirinin ilk bölümünde bölgesel coğrafya ekolünün ortaya çıkışı, Türkiye bağlamı ve ekolün etkisini kaybetmesi hakkında genel açıklamalar ve tanımlamalar yapılmıştır. Daha sonraki bölümlerde genel ve bölgesel coğrafya örnekleri örgütleme araçlarına dönüştürülerek (tablo, şekil) analiz edilmeye çalışılmıştır.

Karabulut, M., 2012, “20. Yüzyılda Coğrafi Düşüncede Meydana Gelen Değişimler” adlı bildiride Gauthier ve Taaffe (2000) tarafından yazılan makale temel alınarak 20. yüzyılda coğrafi düşüncede meydana gelen coğrafi değişimler üç periyot halinde ele alınmıştır: **1. Periyot:** İnsan-Çevre İlişkisinden Alansal Farklılıklara Yöneliş, **2. Periyot:** Alansal Farklılıklardan-Mekânsal Analize Yöneliş, **3. Periyot:** Mekânsal Analizden-Sosyal Teoriye Geçiş. Bu periyotların değişim tipleri, değişim hızları, tartışma yoğunlukları, operasyonel karakterleri, dış ve iç otorileri ve değişim etkileri tek tek ele alınmıştır.

1.4. Araştırma Soruları ve Hipotezleri

Daha önceki araştırma sorularını cevaplandırabilecek nitelikte bir içeriğe sahip olan bu araştırma, daha sonraki araştırmalara katkısı olması bakımından şu araştırma sorularını ortaya koymaktadır:

S.01. *Bilimsel bir araştırma (coğrafya araştırması) hangi evrelerden oluşur?*

S.02. *Bilimsel bir araştırmada (coğrafya araştırmasında) yöntem neden gereklidir? Uygun yöntem nasıl belirlenir? Uygun yöntemin belirlenmesinin önemi nedir?*

S.03. *Coğrafya araştırmalarında genellikle hangi tür veriler/veri setleri kullanılmaktadır?*

S.04. *Coğrafya araştırmalarında verilerin elde edilmesinde genellikle hangi araç - gereçler ve veri kaynakları kullanılmaktadır?*

S.05. *Coğrafya araştırmaları için elde edilen verilerin bilimsel bulgulara dönüştürülmesinde hangi analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır?*

S.06. *Coğrafya araştırmalarında kullanılan klasik veri toplama ve veri analiz yöntem ve tekniklerinin coğrafya biliminin yakın ve uzak geçmişinde kullanılma /uygulanma durumu nedir?*

S.07. *Coğrafya araştırmalarında kullanılan modern veri toplama ve veri analiz yöntem ve tekniklerinin coğrafya biliminin bugünü ve yakın gelecekte kullanılma/uygulanma durumu nedir?*

S.08. *Coğrafya araştırma yöntem ve tekniklerinin tarihsel gelişim sürecinde yakın ve uzak geçmiş ve yakın gelecek süreçleri nasıl tespit edilebilir?*

S.09. *Coğrafya araştırmalarında veri elde etme ve analiz yöntemlerinde zaman içinde gelişen ve değişen özellikler nelerdir?*

S.10. *Coğrafya araştırma yöntem ve tekniklerinin uygulanışı açısından bulguların test edileceği ideal örneklem sahası hangi özelliklere sahip olmalıdır? Bu araştırma için Hatay ili ideal bir örneklem midir?*

Araştırma kapsamında test edilen başlıca **hipotezler** ise şunlardır:

H.01. *Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırma sayısı 250-300 civarındadır (Yıllık ortalama 3-4 çalışmanın yapıldığı varsayılmıştır).*

H.02. 2000 yılından önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda modern analiz yöntem ve teknikleri kullanılmamıştır (2000’li yılların bilimsel paradigmaları).

H.03. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların yaklaşık % 75’inde (3/4) geleneksel yöntemler kullanılmıştır (Geleneksel yöntemlere daha fazla yer verildiği varsayılmıştır).

H.04. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların 1/3’ünde veri ve yöntem bölümüne yer verilmemiştir.

H.05. 1940’lı yıllardan önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan coğrafya araştırmasına rastlanmaz (Hatay 1939 yılında anavatana katılmıştır).

H.06. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanındaki araştırmaların yaklaşık 3/4’ü (% 75) son 10 yılda yapılmıştır (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün lisans programına öğrenci almaya başlaması ve akademik kadro zenginliğine kavuşması).

H.07. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün lisans programına öğrenci almaya başladığı ve öğretim elemanlarına kavuştuğu dönemde (2009+) Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırma sayısının diğer dönemlerde yapılan araştırma sayısından daha fazla olduğu (3/4’ü) varsayılmıştır.

H.08. Araştırma sahası Ölü Deniz Fay Zonundaki Antakya - K. Maraş Grabeninde yer aldığından Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan araştırmaların yaklaşık 2/5 (% 40)’si Fiziki coğrafya ana bilim dalı kapsamında yapılmıştır.

H.09. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan ve 100’ün üzerinde atıf alan araştırma yabancı dilde yayımlanan “deprem” temalı araştırmadır.

H.10. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda Türkçe + İngilizce özetleri bulunan araştırma sayısı 200’ü geçmez.

H.11. 1990’lı yıllardan önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda yayım dili İngilizce olan araştırma yoktur.

H.12. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan her 7 araştırmadan sadece 1’inde yayım dili İngilizcedir (1/7).

H.13. Türkiye’de özellikle disiplinlerarası ve çok yazarlı yerli çalışmalara “bilimsel araştırmalarda etik” çerçevesinde şüphıyla yaklaşıldığından ve sıklıkla

etik inceleme istendiğinden Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan araştırmaların yazar sayısı itibariyle dağılımı incelendiğinde bir araştırmada toplam yazar sayısı 10'u bulmaz.

H.14. Araştırma sahasının fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafya açısından sahip olduğu potansiyel dikkate alındığında saha ile ilgili yılda ortalama olarak 5-6 yazar tarafından çalışma yapıldığı varsayılacak olursa; Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya ve diğer disiplin alanları ile ortak yapılan araştırmalardaki toplam yazar sayısı 500 (81 yılda)'e yakındır

H.15. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda betimsel analiz türünden geleneksel çalışmaların fazla oluşu nedeniyle araştırma başına 1'er adet örgütlenme aracı (şekil, tablo, fotoğraf) bile düşmez.

H.16. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda BAP ve TÜBİTAK destekli olan araştırma sayısı % 5'i geçmez.

H.17. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların ancak 1/5 (% 20)'inde yabancı literatürden yararlanılmıştır.

1.5. Akademik Etik ve Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmaya büyük ölçüde şekil ve yön veren **temel kaynaklar** şunlardır:

- Nazmiye ÖZGÜÇ (1994)'ün “Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri” künyeli kitabı,
- Nazmiye ÖZGÜÇ ve Erol TÜMERTEKİN (2000)'in “Coğrafya: Geçmiş, Kavramlar ve Coğrafyacılar” künyeli kitapları,
- Erol TÜMERTEKİN ve Nazmiye ÖZGÜÇ (2014)'ün “Beşeri Coğrafya: İnsan, Kültür, Mekân” künyeli kitapları,
- Erdem BEKAROĞLU ve Nuri YAVAN (2013)'in “Modern Türk Coğrafyasının Tarihsel Gelişiminde Batılı Coğrafya Okullarının Etkisi: Ampirik Bir Analiz” künyeli makaleleri,
- Ayşe ŞARDAĞ'ın (2016)'in “Türkiye'de Coğrafya Alanında Turizm İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi” künyeli yüksek lisans tezidir.

Araştırmanın sınırlılıkları ise şunlardır:

- Bu araştırma Hatay ili evreni ya da örnekleminde 2017 yılının sonuna kadar (son erişim: 31.12.2017) **coğrafyacılar ve aralarında coğrafyacıların da bulunduğu yerli ve yabancı yazarlar tarafından yapılan ve erişilebilen** kitap, kitap bölümü, doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale, bildiri düzeyindeki araştırmalarla sınırlıdır.
- Altı farklı araştırma türünde toplamda 288 araştırma tespit edilmiştir. Ancak bunların 18 tanesine (% 6,25) Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde yazarları tarafından erişime kapatılmış olmaları, yayım yıllarının çok eskilere dayanması sebebiyle piyasada bulunmamaları ve bazı araştırmaların da yazarlarıyla sosyal medya üzerinden ve birebir telefon ile iletişime geçilmesine rağmen bu araştırmalara erişme imkânı sağlanamamıştır.
- Burada belirtilmesi gereken önemli hususlardan biri de bazı araştırmalarda aralarında coğrafyacı akademisyenlerin bulunmaları nedeniyle disiplinler arası **19 araştırmanın** yayımlandığı ve bu 19 araştırmanın erişime açık olan toplam araştırma sayısı olan 270 coğrafi araştırmanın içinde yer alması olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM: ARAŞTIRMA MODELİ VE YÖNTEMİ

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli, araştırma konusuna ve amacına uygun ve ekonomik açıdan bilimsel verilerin elde edilmesi, toplanması ve analiz edilmesi için gerekli şartların sağlanmasıdır (Seltiz, Jahoda, Deutsch ve Cook, 1959: 50). Araştırmamızda **tarama modeli** kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmiş yıllarda veya günümüzde mevcut bir olayı olduğu gibi doğrudan ilk şekliyle tasvir etmeyi hedefleyen bir araştırma modelidir (Karasar, 2013: 77). Diğer bir ifadeyle tarama modeli, birden fazla bireyin bir araya gelmesiyle oluşan bir evrende, evreni en iyi şekilde temsil edecek ideal bir örneklem ya da örneklem grubu üzerinde yapılan araştırmalardır (Karasar, 2004: 79).

Tarama modeli kapsamında araştırmada hem nicel hem de nitel veri analiz yöntem ve tekniklerine yer verdiğimiz **karma veri analiz yöntem ve teknikleri** kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden; **istatistiksel veri analizi (bibliyometrik)**, ile nitel araştırma yöntemlerinden; **literatür, retrospektif (geçmişte belirli bir an zaman dilimi), prospektif (gelecekte belirli bir an zaman dilimi)** ile araştırma konusu ve mekânı üzerinde sorgulanacak güçlü ve zayıf yanlar, fırsat ve tehditleri içeren **SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)** analiz yöntem ve teknikleri kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evreni, coğrafya alanındaki bilimsel araştırmalardır (son erişim: 31.12.2017) (*Kitap, kitap bölümü, doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale ve bildiri*). Örnekleme ise Hatay ildir. Hatay ili Fiziki, Beşeri ve Ekonomik Coğrafya açısından zengin bir potansiyele sahip olduğundan evreni en iyi şekilde temsil etme kabiliyetine de sahiptir.

2.3. Araştırmanın Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Problem sorunsalı ve ortaya konulan amaç çerçevesinde sınırları belirlenen araştırma konusu ile alakalı *kitap, kitap bölümü, doktora ve yüksek lisans tezleri, makale, bildiri* gibi bilimsel yazılı kaynaklara Mustafa Kemal Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Fen Edebiyat Fakültesi ve Coğrafya bölümü başta olmak üzere çeşitli fakülte ve bölüm kütüphaneleri ile diğer üniversite kütüphaneleri ve sosyal ve fen bilimleri enstitüleri, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>) ve akademik yayınlar içeren veri tabanlarına sahip “<https://scholar.google.com.tr/>” ve “<https://www.academia.edu/>”, “Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)”, “ResearchGate Web Sitesi”, gibi geri planda çalışan birçok yazılımı olan ve internet üzerinde yazı, grafik, resim, ses ve hareketli görüntülerden oluşan dokümanları uzaktaki bilgisayarlara ileten internet üzerindeki servislerin (WEB) sunduğu literatür kaynaklardan ulaşılmaya çalışılmıştır.

2.4. Araştırmanın Veri Analizi

2.4.1. Literatür Analizi

2.4.1.1. Anahtar Kelimelerin Belirlenmesi:

Hatay ili evreni ya da örnekleminde ele alınan bu araştırmanın; konusu, amacı, önemi, veri kaynakları, analiz yöntemi ve teknikleri dikkate alındığında araştırmanın üzerinde tarama yapılacak anahtar kelimeleri: “*Hatay, Altınözü, Antakya, Arsuz, Belen, Defne, Doğu Akdeniz, Dört Yol, Erzin, Hassa, İskenderun, Kırıkhan, Kumlu, Payas, Reyhanlı, Samandağ, Yayladağı, Hatay ili sınırları içerisinde yer alan/geçen tüm jeolojik (Amanos Fayı, Antakya-Kahramanmaraş Grabeni, Ölüdeniz Fay Zonu vb...), jeomorfolojik birimler (Akdeniz Kıyıları, Alan Polyesi, Amanos Dağları, Amik Ovası, Burnaz Kıyıları, Çan Mağarası, Damlataş Mağarası, Kurucuova Polyesi, Koltukkaya Tünemiş Senklinali, Keldağı, Kızıldağ, Kuseyr Platosu, Maymunlar Mağarası, Saint Pierre Mağarası, vb...) ve hidrografik birimler (Asi Nehri, Gölbaşı Gölü, Karasu Çayı vb...) beşeri unsurlar (Ortodoks, Katolik, Protestan Kiliseleri, Habib-i Neccar Cami, Hz. Hıdır Türbesi-Samandağ, Şeyh Yusuf El Hekim-Harbiye, Beyazıt-ı Bestami Türbesi-Kırıkhan, Eski Antakya Evleri, Uzun Çarşı, Meydan Hamamı, Saka Hamamı vb...) veri ve analiz yöntemleri, metot ve metodoloji, coğrafya metodu/metodolojisi, bilimsel araştırma yöntemleri”*

anahtar kelimeleri ile çeşitli araştırma yöntem ve tekniklerinin adlarından yararlanılmıştır.

2.4.1.2. Kaynakça Taraması:

Bu araştırmanın kaynakça taraması, “YÖK Ulusal Tez Merkezi” (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>), “Google Akademik” arama motoru, “<https://www.academia.edu/>”, “Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)”, “ResearchGate Web Sitesi”, “Mustafa Kemal Üniversitesi Fen/Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Kütüphanesi, 2008, 2010, 2012 ve 2015 yıllarında ulusal, 2017 yılında ise uluslararası düzeyde yapılan Jeomorfoloji Sempozyumları, çeşitli üniversitelerin Sosyal Bilimler Enstitü Dergileri (Türk Coğrafya Dergisi, Doğu Coğrafya Dergisi...vb) ve Turkish Studies gibi ulusal ve uluslar arası dergiler taranmış ve son olarak Hatay ile ilgili araştırmalar yapan yazarların akademik yayınları, bibliyometrik/bibliyografya çalışmaları ayrı ayrı taranarak çeşitli sınıflara ve kategorilere ayrılarak yapılmıştır.

2.4.1.3. Literatür Kaynaklarının Tespiti ve Ulaşılabilirlik:

Kaynakça taramasının ardından erişime açık olan/ulaşılabilen bilimsel araştırmalar; türlerine, yıllar, alt disiplin dalı/araştırma konuları, araştırma mekânları/coğrafi unsurlar, veri ve analiz yöntemleri vb... çok değişkenli parametreler kullanılarak klasörlerde sınıflandırılmış ve bilgisayar ortamında depolanmıştır. Erişime açık olmayan/ulaşılamayan bilimsel araştırmalara çeşitli yayınevlerinden sipariş yoluyla, yayın yazarıyla sosyal medya araçlarını kullanarak ya da birebir telefon görüşmesi yapılarak ulaşılmıştır. Eksik kalan araştırmalara fotokopi marifetiyle ulaşılmaya çalışılmıştır. Yayın yılı çok eski olan kaynaklara da kişisel arşivlerden ulaşılmaya çalışılmış, ancak bazılarında erişim sağlanamamıştır.

2.4.1.4. Literatür Kaynaklarının İncelenmesi ve Referans Fişlerinin Oluşturulması:

Disiplinler-arası çalışmalarla zenginleştirilen literatür kaynaklar, araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler ve hazırlanan araştırma soruları ile birtakım ana ve alt başlıkların oluşmasını sağlamıştır. Oluşturulan ana ve alt başlıklar konu, amaç, önem ve kapsamlarına göre ayrıntılı bir şekilde incelenmek üzere sistematik bir sınıflandırmaya tabi tutulmuşlardır. Ayrıntılı bir veri analizine alınan literatür kaynaklar, tezin ana ve alt konu başlıkları da göz önünde bulundurularak sistematik

bir şekilde referans fişleme işleminden geçirilmiştir. Bu referans fişleri daha sonraki süreçte araştırma sorularının yanıtlanmasında ve oluşturulan hipotezlerin doğrulanmasında ya da yanlışlanmasında oldukça önemli bir rol üstlenmişlerdir.

2.4.2. Retrospektif (Geçmişte Belirli Bir An Zaman Dilimi) Nitel Analiz

Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan 270 coğrafi araştırmanın 1936-2017 yılları arasında geçirdiği gelişim ve değişimi iki farklı tarihsel döneme ayrılarak titiz bir şekilde incelenmiştir (1. Tarihsel Dönem Dağılışı: 1936-2000, 2001-2008 ve 2009+ ile 2. Tarihsel Dönem Dağılışı: 1943-1980, 1981-2002 ile 2003+). Daha sonraki süreçte çok değişkenli parametreler kullanılarak bibliyometrik ve metodolojik özelliklerini istatistiksel veri ve analiz yöntemini (*bibliyometrik analiz*) kullanarak irdelemeye ve analiz etmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

2.4.3. Prospektif (Gelecekte Belirli Bir An Zaman Dilimi) Nitel Analiz

Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan 270 coğrafi araştırmanın 1936-2017 yılları arasında geçirdiği gelişim ve değişim çok değişkenli parametreler ile analiz edildikten sonra oluşturulan hipotezler kapsamında geleceğe yönelik bu araştırma sayısının giderek artacağı ve bakir olan alanlara da bir yönelme olacağı öngörülerinde bulunulmuştur. Özellikle 1. Tarihsel Dönem Sınıflandırmasına göre; 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde 199 (% 74) bilimsel araştırmanın (toplam araştırma sayısı: 270), 2. Tarihsel Dönem Sınıflandırmasına göre ise; 2003 yılı ve sonrasındaki dönemde 228 (% 84) bilimsel araştırmanın (toplam araştırma sayısı: 270) yayımlanması bunu doğrulamaktadır.

2.4.4. SWOT Analizi

İstatistiksel veri analiz yöntem ve tekniklerinden biri olan bibliyometrik analizlere dayalı olarak araştırma konusu ve mekânının “*güçlü, zayıf, fırsat ve tehditleri*” belirlenmiş ve araştırma üzerindeki olumlu ve olumsuz sonuçları üzerindeki etkisi üzerinde durulmuştur (Tablo 2.1).

Tablo 2.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Coğrafi Araştırmaların SWOT Analizi

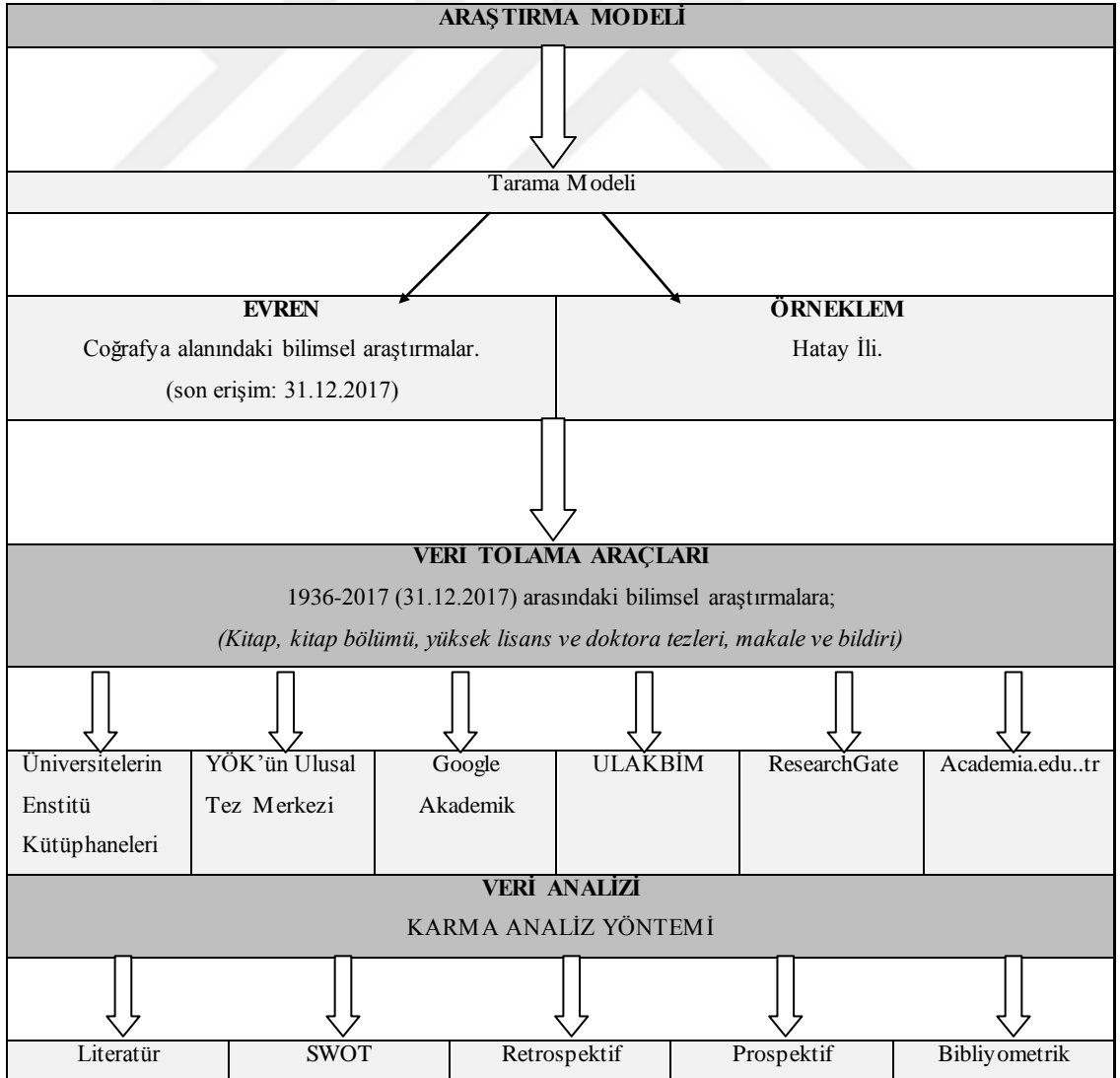
<u>GÜÇLÜ YÖNLER/AVANTAJLAR</u>	<u>ZAYIF YÖNLER/DEZAVANTAJLAR</u>
<p>A.1. Hatay ili evreni ya da örnekleminde 270 coğrafi araştırmanın yayımlanması.</p> <p>A.2. Hatay ilinin tüm idari, jeolojik/jeomorfolojik, hidrografik birimleriyle ilgili yayımların bulunması.</p> <p>A.3. Hatay'ın Fiziki, Beşeri ve Ekonomik Coğrafya araştırma konuları açısından zengin bir potansiyele sahip olması.</p> <p>A.4. Disiplinler-arası araştırmalara yer verilmesi.</p> <p>A.5. Hatay ili örnekleminde yayımlanan 270 coğrafi bilimsel araştırmanın toplamda 1467 atıf alması. Yayın başına ortalama 5.43 atıf düşmektedir.</p>	<p>D.1. Erişime açık olmayan araştırmalara ulaşılabilmesi (% 6).</p> <p>D.2. Araştırmalarda geleneksel araştırma yöntemlerine daha fazla yer verme (% 73).</p> <p>D.3. APA'nın yaptığı sınıflandırmaya göre araştırmalarda kullanılan örgütlenme araçlarının yanlış anlamlandırılması (<i>harita, grafik gibi terimleri kullanmak yanlıştır, bunların genel adı şekildir</i>).</p> <p>D.4. Hatay ili evreni ya da örnekleminde SSCI'lı coğrafi yayının bulunmaması.</p> <p>D.5. İngilizce yayım sayısının az olması (% 14).</p> <p>D.6. Araştırmaların projelendirilme oranlarının oldukça düşük olması (% 5).</p>
<u>İMKANLAR/OLANAKLAR/FIRSATLAR</u>	<u>TEHDİTLER</u>
<p>O.1. 1990'lı yıllardan sonra Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama Sistemlerinin (UAS), istatistik programı SPSS ile hava fotoğraflarının ve uydu görüntülerinin ülkemizde kayda değer ölçüde gelişim göstermeleri.</p> <p>O.2. Ulusal ve uluslararası düzeydeki sempozyumlara ve kongrelere katılım sağlanması.</p> <p>O.3. ABD, Avusturya, Estonya, Fransa, İngiltere, İskoçya ve Yunanistan'da farklı kurumlarda görev yapan akademisyenlerin Hatay'a gelmeleri ve buradaki yerli yazarlarla birlikte ortak yayımlar yapmaları.</p> <p>O.4. Hatay'ın Gastronomi şehri ilan edilmesi, Expo 2021'in Hatay'da düzenlenecek olması Hatay ili ile ilgili Turizm, Kültür ve Tarihi Coğrafya vb. alanlarda yayım sayısının kayda değer ölçüde artış göstereceğinin varsayılması.</p> <p>O.5. Üniversitelerin lisans ve yüksek lisans eğitim kademelerinde "Coğrafyada Araştırma Yöntemleri" ve "Coğrafyada Metodoloji" derslerine yer verilmesi.</p>	<p>T.1. 54 (% 20) araştırmada yabancı kaynağa yer vermemesi.</p> <p>T.2. 198 (% 73) araştırmada geleneksel yöntemlerin tercih edilmesi.</p> <p>T.3. 79 (% 29) araştırmada veri ve yöntem bölümüne yer vermeme.</p> <p>T.4. Araştırmalarda literatür tarama, saha çalışmaları (<i>anket, mülakat/görüşme, gezi-gözlem</i>), CBS ve UAS'nin modern veri analiz yöntemi olarak tercih edilmesi.</p> <p>T.5. Bazı araştırmalarda özete yer vermeme (% 11), İngilizce özete yer vermeme ya da sadece Türkçe özete yer verme.</p> <p>T.6. Ortadoğu genelinde yaşanan siyasi istikrarsızlığın ve bölücü terör örgütünün bölgede çatışma ortamı yaratması sonucu Hatay ili örnekleminde coğrafyada araştırma yöntemleri dersinin bazı konu alanlarında (<i>örneğin, siyasi, kültür, turizm ve tarihi coğrafya</i>) pratik/uygulamalı kısmının yapılması riskli bulunmaktadır.</p>

2.4.5. İstatistiksel Veri Analizi

2.4.5.1. Bibliyometrik Analiz

Bilimsel araştırmaların; yıllar, tarihsel dönemler, araştırma mekânları/coğrafi unsurlar, alt bilim dalı/araştırma konuları, analiz yöntem ve teknikleri, atıf sayıları, yazar ve çok yazarlık durumları, yayım dilleri, özet bölümleri, yazarların çalıştıkları kurumlar ve akademik unvanları, yayımlandıkları yayınevi, matbaa, yerli/yabancı dergi, ulusal ve uluslararası bildiri durumu, ortalama sayfa sayfaları, araştırma konusu ve alt konu başlıkları, projelendirilme oranları, örgütleme araçları (şekil, tablo ve fotoğraf), yerli, yabancı ve başvuru kaynak sayıları gibi çoklu istatistiki parametreler kullanılarak veriler **“bibliyometrik analiz yöntem ve teknikleri”** ile çözümlenmiştir. Elde edilen tüm nicel ve nitel verilerden de gerekli görülen örgütleme araçları (tablo, şekil) üretilmiştir.

Şekil 2.1. Araştırmanın Modeli ve Yönteminin Akış Şeması

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

3.1. Bilim, Bilimsel Bilgi ve Coğrafi Paradigmalar

İnsanoğlu var olduğu ilk günden beri Dünyayı anlamaya, betimlemeye, çözümlenmeye, gözlemlemeye; diğer taraftan bunları yaparken de Dünyayı kontrolü altında tutmayı amaçlamıştır. Bu amaçtan hareketle, bilimle ilgili tanımlamalar yapan bilim adamları tarafından iki farklı görüş ileri sürülmüştür. İlk görüşü destekleyenler “teorik bilgiye” önem vermektedirler. Bunlara göre bilim deyince akla doğrudan “bilgi” gelir. Bilim; insan, olgu ve olaylar arasındaki ilişkileri akademik bilgilerle aracılığıyla çözmeye çalışmaktadır. İkinci görüşü destekleyenler ise “uygulamalı bilgiye” önem vermektedirler. Bu görüşü destekleyenler, insanların gündelik yaşamına büyük ölçüde şekil ve yön veren icatlarla yani teknolojik gelişmelerle (*araba, bilgisayar, cep telefonları, televizyon, uçak vb...*) eş değer tutmaktadır (Kaptan, 1993: 6-7).

“Bilim nedir?” sorusunu bilim adamları çok farklı şekilde tanımlamışlardır:

➤ Evrenin ya da olay ve olguların bir parçasını araştırma konusu olarak tercih eden, deney ve gözlemlere dayalı metotlar ve sonuçları gerçek durumlardan faydalanarak çıkarmayı amaçlayan düzenli bilimsel bilgilerdir (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2017).

➤ Kapsam ve içerik bakımından değerlendirildiğinde bilim, doğruluğu ispatlanmış bilimsel bilgiler bütünüdür (Yaşar, 1998; Yiğit, 2013: 8).

➤ Bilim; istatistiksel bir terim değil, karmaşık bir metottur. Statik değil, sürekli değişen ve gelişen bir yapıya sahip olmakla birlikte, anlam bakımından bazı belirsizliklere de sahiptir. Bilimle ilgili tüm tanımlar incelendiğinde üç farklı görüş ortaya çıkmaktadır. Bunlar (Çepni, 2009: 15-16):

➤ Bilim; evreni anlama, betimleme, gözleme, tanımlama, olay ve olgular arasındaki ilişkileri yorumlayabilme, çevreyi kontrol altında tutabilme gereksiniminden kaynaklanan, bazı durumlarda birikimli olarak ilerleyen bir süreç bazı durumlarda ise varılmak istenen sonuçtur (Karasar, 2005; Yiğit, 2013: 8).

1. Gelişmeci Görüş: Evreni anlama, betimleme, çözümlenme ve tanımlama amacına sahip, bilgiyi ise sistemli hale getirmeye çalışan bir görüştür.

2. **Keşifçi Görüş:** Doğruları ortaya çıkarmayı amaçlayan ve problem çözmeye odaklı bilimsel bilgi elde etme sürecidir.

3. **Statik Görüş:** İnsanların bilimsel araştırmalar yoluyla elde ettikleri doğruluğu kabul edilmiş, düzenli bilgiler bütünüdür.

Herkesin ortak bir noktada birleşebileceği bir bilim tanımı yapılamamasına rağmen, bilimin fonksiyonları ve genel özellikleri konusunda bilim adamları aynı düşünce içerisinde olmuşlardır (Karasar, 2005; Carrier, 2007; Yolcu, 2009; Doğan, 2010; Yiğit, 2013: 9-10):

1. Bilim akla ve mantığa yatkın olmalıdır.
2. Bilimin eleştirel bir özelliği vardır.
3. Bilim seçici bir özelliğe sahiptir, yani ince eleyip sık dokur.
4. Bilim olgusaldır yani genel gerçeklere dayalıdır.
5. Bilim evrenin tümünü kapsar.
6. Bilim tarafsızdır.
7. Bilim genelleme yapar.
8. Bilim birikimli olarak değişen ve gelişen bir sürece sahiptir.

• Bilimin temel fonksiyonları açıklama, anlama ve kontrol olmak üzere üçe ayrılır (Hayman, 1975: 6). Açıklama, betimleme, kontrol, tanımlama ve tahmin gibi farklı adlandırmalarda söz konusudur (Arıcı, 1972: 3; Forcese ve Richer, 1973: 8; Yıldırım, 1973: 141-153).

• **Açıklama:** Doğada gözlemlenen olay ve olguların var olma sebeplerini, var olan durumun olduğu gibi tanınmasından sonra, o durumların olası sebeplerini bilmek insanoğlunun her zaman merak konusu olmuştur. Açıklama fonksiyonu "Niçin?" sorusunu yanıt aramaktadır. Açıklama, bilimsel bilgi üretme potansiyeli açısından bilimin en üst fonksiyonudur. En fazla gelişmiş açıklama ise kuram diğer bir tabirle ise teoridir. **Kuram (Teori)** (Yıldırım, 1973; Karasar, 2013: 9):

• Kuramlar, olay ve olguları açıklama maksadıyla, araştırmacılar tarafından kurulmaktadır.

• Kuramlar tam manasıyla kesinleşmemiş, kısmen geçerlilikleri test edilmiş sistemlerdir; sadece bir önermeden değil, birbirleriyle bağlantı halinde olan birden fazla önerme türüyle yapılan açıklamalardır.

• Çok fazla ayrıntılı olmayıp, belirli bir olay ya da olgu türünü kapsar ve bilimsel veri ve tekniklerle geçerliliği/geçersizliği test edilebilir.

- Kuramlar bilimin dinamik yapı taşlarıdır.

➤ İyi bir kuram (teori) şu özelliklere sahip olmalıdır (Mouly, 1970: 70-71):

1. Ampirik olarak doğrulanabilir sonuçlar vermeli, kendine özgü bir yorumu ve test etme yolları olmalıdır.

2. Bilimsel gözlemler ve önceden geçerliliği test edilmiş kuramlar ile eş değer olmalı, mümkün olduğu kadar da ayrıntılı olmalıdır.

3. Sade ve öz bir anlatımı olmalıdır.

4. Bilimsel olarak gözlenebilir ve test edilebilir olay ve olgular arasındaki ilişkilere bağlı olmalıdır.

• **Anlama:** Bilim, mevcut olgu ve olaylar arasındaki ilişkilerin tek veya bağlantılar şeklinde tanınması, özelliklerinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve yorumlanmasıyla başlamaktadır. “Nedir?” sorusuna yanıt arayan anlama fonksiyonu, mevcut durumun olduğu gibi betimlenmesidir.

• **Kontrol:** Anlama ve açıklama fonksiyonlarıyla birlikte üretilen bilimsel bilgilerin tam anlamıyla, çevre ve toplum olaylarının kontrol altına alınmasını amaçlamaktadır. Eylem (Aksiyon) ve AR-GE türünden bu uygulamaya dönük araştırmalar bu işlev ile ilgilidir.

• **Bilimsel bilgi,** diğer bilimsel bilgi türlerinden farklı olarak, bir araştırma sonucunun geçerliliği ya da geçersizliği kanıtlanan olay ve olgulardan toplanan bilgilerdir (Yolcu, 2011: 5). Bilimsel bilgi çeşitleri (Çepni vd., 2008; Demirbaş, 2015: 7):

✓ **Hipotezler ve Teoriler:** Geçerliliği/geçersizliği henüz test edilmemiş bilimsel bilgi ve önerilere **hipotez** adı verilir. Bir teori deney ve gözlemlerle destek görüyorsa, mevcut tüm olgu ve olaylara da uygunsuz ve elde bundan daha geçerli bir kanıt yoksa buna **teori** adı verilir. Teoriler hipotezlere oranla daha güçlü bir deneysel destek özelliğine sahiptirler.

✓ **Kavramlar:** Doğa ve doğada yaşanan olaylar gözlemlendiği sürece var olan olgularında bir artış görülür. Olay ve olgular arasındaki bazı parçalar zamanla görülmeye başlar. Bu parçaların ya da bağlantıların doğrudan tanımı ise kavram olarak adlandırılır.

✓ **Olgular:** Genel gerçeklere dayalı bir olayın doğru olma durumunu anlatır. Kısacası doğada var olan olayların tümünü kapsar. Doğrudan gözlenebilme ve talep edildiğinde tekrar gözlenebilme gibi niteliklere sahiptir.

✓ **Prensipier ve Yasalar:** Prensipier, kavramlar arası bağlantılardan ortaya çıkan genel ifadelerdir. Prensipier zaman içerisinde test edildiğinde farklı olay ve olgular için geçerli oluyorsa **yasa** olarak adlandırılır.

Coğrafya biliminin etkili bir coğrafya metodolojisi elde etmesinde Thomas S. Kuhn'un (1922-1996) ortaya attığı "*paradigma*" kavramı oldukça önem arz etmektedir (Özgüç ve Tümertekin 2000: 7). Kuhn paradigmatları; "bilim dünyasına herhangi bir konuda, belli bir dönemde model sağlayan, yani örnek sorular üreten ve bunlara birtakım çözüm önerileri getiren, Dünyada kabul görmüş akademik başarılarıdır" şeklinde tanımlamıştır. Kısacası paradigma, Dünya çapında kabul görmüş olan bir *model, örnek, görüş birliği* ya da *yaklaşım*dır (Kuhn, 2008: 97).

1950 yılına kadarki dönemde Harvey ve Holly coğrafyada beş ayrı paradigmatın/yaklaşımın etkili olduğunu ifade etmiştir. Bunlar: "Çevresel Determinizm paradigmatıyla Ratzel", "Kronolojik Paradigmatıyla Hartshorne", Mekânsal Örgütlenme paradigmatıyla Schaefer", "Landscape-Peyzaj paradigmatıyla Sauer", "Possibilizm paradigmatıyla da Vidal" şeklinde sıralanmaktadır (Özgüç ve Tümertekin, 2000: 11). Bu paradigmatların dışında "Askeri, Feminist, Hümanist, Marksist, Postmodern ve Siber" paradigmatları da coğrafya biliminde etkili olan diğer yaklaşımlardır. Bu yaklaşımların ortaya çıkmasında; ideoloji, din, mekânsal dağılış ve yoğunluk analizleri, sermaye vb... birçok "*kültürel değerler*" hiç şüphesiz önemli bir rol oynamıştır (Özgen, 2010: 19).

Kısacası coğrafya biliminin bilimsel analiz yöntem ve tekniklerine yönelik olarak ortaya atılan bilimsel yaklaşımlar/paradigmatlar şu şekilde özetlenmiştir (Özgen, 2010: 19):

- **Askeri/ Militarist:** Güvenlik, savunma ve idari yönetim bakış açısına sahip paradigmatdır.
- **Betimsel Coğrafya:** İnsanın ve doğal ortamın birlikte yaptıkları etkinlikleri betimleyen paradigmatdır.
- **Çevresel Determinist:** İnsanı doğaya mahkum/bağımlı olduğu iddia eden paradigmatdır.
- **Feminist Coğrafya:** Kadın-erkek arasındaki cinsiyet eşitliğini savunan paradigmatdır.
- **Hümanist Coğrafya:** Coğrafi mekânın, insanın sahip olduğu özellikleri etkilediği paradigmatdır.
- **Kronolojik:** Coğrafi ortamın gelişim ve değişim süreçlerini konu edinen

paradigmadır.

• **Landscape- Peyzaj:** Doğadaki manzaraları ve güzellikleri betimleyen bir paradigmadır.

• **Marksist Coğrafya:** İnsan-mekân ve iktidar üçgenindeki bir paradigmadır.

• **Mekânsal Örgütlenme** veya **Pozitivist Coğrafya** paradigması.

• **Özgür:** Coğrafya biliminin belirli yöntem ve tekniklere bağımlı olmadığını iddia eden paradigmadır.

• **Probabilist:** İnsan ve doğal ortamın karşılıklı etkileşimini savunan paradigmadır.

• **Possibilist:** İnsanın doğada serbest hareket edebileceği bir aktif eylem sahasının olduğunu ifade eden paradigmadır.

• **Postmodern Coğrafya:** Tümdengelim ilkesini kullanan paradigmadır.

• **Siber Coğrafya:** Coğrafi mekânın bilgi ve teknoloji ile desteklendiği paradigmadır.

3.2. Konu Seçimi

Bilimsel bir araştırmada öncelikle neyin araştırılması gerektiğinin çok iyi bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir. Tecrübe sahibi araştırmacılar daha önce yapılmış olan çalışmalarını, uzmanlık ve ilgi alanları, literatüre hâkim olmaları gibi çeşitli nedenlerden dolayı çalışacakları konunun ya da konuların önceden hiyerarşik bir sınıflandırmasını yapmış olabilirler. Neuman (1994: 110; Akt. Punch, 2011: 34) konu seçimi sırasında dikkat edilmesi gereken hususları yedi başlık altında toplamıştır:

1. Araştırma sırasında ortaya çıkan bir problemi çözmek,
2. Bilimsel anlamda gerekli bilgi ve donanım,
3. Bireysel tecrübe,
4. Yaşamsal değerler,
5. Gündelik hayat,
6. Sosyal medya aracılığıyla ortaya çıkan haberlere dayalı gelişen merak,
7. Toplumsal başarıları ödüllendirmek.

Bilimsel bir araştırmada ortaya atılan görüşlerin araştırma konusuna dönüştürülebilmesi için bir güce ihtiyaç vardır. Önceden tespit edilmiş görüşlerin daha fazla netliğe kavuşması, kavramsal çerçevenin sınırlarının çizilmesi, sade ve

anlaşılır bir duruma getirilmesi zorunlu olmalıdır. Bu bakımdan önceden yapılan araştırmalar ayrıntılı bir şekilde incelenmeli, benzerlik gösteren araştırma konularının test edilmesinde hangi veri ve analiz yöntemlerinin kullanıldığı, araştırma bulgularının ve sonuçlarının hangi şartlarda nasıl test edileceği titizlikle incelenmelidir. Bütün bu işlemlerden sonra problem durumu araştırılabilir bir duruma gelecektir. Araştırma konusunun/temasının kendine özgü bazı özellikleri vardır. Bunlar (Arıkan, 2004: 57):

1. Araştırma konusu araştırılabilir bir özelliğe sahip olmalıdır. Araştırma konusuyla alakalı bilgi ve dokümanlara kolaylıkla erişilebilmelidir.
2. Araştırmanın problemi, amacı, önemi, araştırma soruları ve hipotezleri net bir şekilde ortaya konulmalıdır.
3. Araştırma konusunun araştırmacı tarafından benimsenmiş olması ve ilgi uyandırması oldukça önem arz etmektedir.
4. Araştırma konusu kuramsal bilgiler açısından anlam ifade etmeli ve bunun yanında da pratik (uygulamalı) bir özelliğe sahip olmalıdır.
5. Araştırma konusu güncel ve kendine özgü olmalıdır. Daha önceden yapılmış olan çalışmaların tekrarı olmamalıdır.
6. Araştırma konusu belirlenen süre içerisinde ve sunulan ekonomik imkânlar doğrultusunda tamamlanmalıdır.
7. Araştırma konusu kurumun ya da danışman hocanın beklentilerine ve çalışma koşullarına uygun bir şekilde tamamlanmalıdır.

Bir araştırma konusunun araştırılabilir olması için şu özelliklere sahip olması gerekmektedir (Genç, 2013: 82):

1. Araştırma konusunun süre itibarıyla ve araştırmacıya sunulan ekonomik kaynaklar bakımından,
2. Araştırma konusunun bilimsel analiz yöntem ve teknikleri açısından araştırılabilir bir özelliğe sahip olması temel zorunluluktur.

Diğer tüm bilimsel araştırmalarda olduğu gibi coğrafya biliminde de araştırmaya konu seçimi ile başlamak kaçınılmazdır. Bu durum ilk etapta çok kolaymış gibi görünse de oldukça karmaşık ve meşakkatli bir iştir (Korkut, 1954: 6).

Coğrafya biliminde birbirinden farklı alt disiplin alanlarında araştırma yapmak her zaman mümkündür. Coğrafya araştırmalarında araştırma konusunun kavramsal çerçevesinin çizilmesi, araştırma evreninin ve örneklemine belirlenmesi, araştırmanın veri analiz yöntem ve tekniklerinin ele alınıp işlenmesinden daha

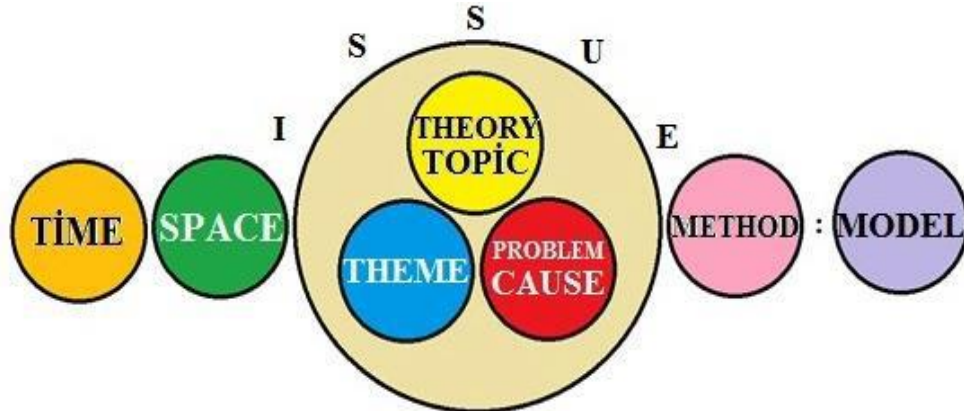
önemlisi “araştırma konusunun seçilmesidir”. Bir taraftan tercih edilecek olan araştırma konusu bütün bunları sınırlandırabilecektir; aynı zamanda bunların bazıları araştırma konusunun tespit edilmesi sırasında sınırlandırıcı bir rol oynayacaktır (Tunçel, 2001: 3-9).

Tablo 3.1. Coğrafya Çalışmalarında Konu Seçimi Sırasında Etkili Olan Genel ve Özel Faktörler

1. Genel Faktörler	2.1.5. Maddi Yeterlilik
1.1. Araştırmanın İhtiyacı	2.1.6. Beceri
1.2. Araştırmanın Düzeyi	2.2. Doğal Faktörler
1.3. Değişim ve Gelişim	2.2.1. Araştırma Süresi
2. Özel Faktörler	2.2.2. Araştırma Disiplini
2.1. Kişisel Faktörler	2.2.3. Araştırma Konusuna Dair Literatür ve Diğer Bilimsel Bilgiler
2.1.1. Akademik Yeterlilik	2.2.4. Gerekli Bilgi Donanım
2.1.2. Çalışma Disiplini	2.2.5. Gezi-Gözlem İmkânı
2.1.3. Psikolojik Yakınlık ve Özgüven	2.2.6. Coğrafi Konum ve Erişilebilirlik
2.1.4. Fiziksel Yeterlilik	2.2.7. Konaklama İmkânı

Araştırma konusunun belirli bir zaman dilimi veya coğrafi mekân birimi taşıma zorunluluğu yoktur. Veri ve yöntem bölümü başlık sırasında yer almayabilir veya başlıkta fazla yer kaplamayacak kadar sık bir kullanımı söz konusudur. Belirli bir modele de ihtiyacı yoktur. Fakat teori/araştırma konusunun mümkün olabildiğince en yalın, açık ve uygun şekilde başlıkta olma zorunluğu söz konusudur (Karagel ve Üççam Karagel, 2013: 361).

Şekil 3.1. Bilimsel Araştırmalarda Konu Başlığı Oluşturma Formülü.

Kaynak: Karagel ve Üççam Karagel, 2013: 362

Araştırma sırasında örnek bir konu başlığı tespit etmeye çalışacak olursak: Zaman: “1936-2017 yılları arası dönem”, coğrafi mekân “Türkiye”, araştırma konusu “coğrafya metodolojisi”, problem “veri ve analiz yöntemleri sırasında yapılan hatalar ve karşılaşılan problemler”, yöntem “karma veri analiz yöntem ve teknikleri”, model ise “Hatay ili” dir. Bunlara göre araştırma başlığı şu şekilde oluşacaktır: “1936-2017 döneminde Türkiye’de coğrafya metodolojisi ekseninde veri ve analiz yöntemleri sırasında yapılan hataların ve karşılaşılan problemlerin karma veri analiz yöntem ve teknikleriyle analizi: Hatay ili örneği” (Karagel ve Üçeçam Karagel, 2013: 362).

3.3. Araştırmanın Problem Durumu, Amacı ve Önemi

Problem; ilkeler ya da kanıtlanabilen bilimsel önermeler desteğiyle çözülmesi beklenen mesele ve sorunların tümüne denir (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2017). Bilimsel bir araştırmada herhangi bir olay ya da olgunun problem durumu olarak görmesi için minimum şu iki şartı sağlaması gerekmektedir. Bunlar; belirsizlik durumu ve birden fazla muhtemel çözümdür (Ripple, 1967; Karasar, 2013: 54):

Karasar (1999: 54-55)’da problemi “insanı fiziksel ya da zihinsel yönden sıkıntıya sokan belirsizlik durumu ve birden fazla alternatif çözüm ihtimali bulunan tüm durumlardır” şeklinde tanımlamıştır.

Bilimsel bir araştırmada var olan durumun neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak, kalite standartlarına uygun olup olmadığını test etmek, var olan durumu tasvir etmek, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki bağıntıları ölçmek, başkalarıyla kıyaslamak biçimindeki farklı işlemlerden geçirilerek araştırma problemleri tespit edilmektedir. Bilimsel bir araştırmada araştırma problemi; mevcut durumun soru haline dönüştürülmesidir (Arıkan, 2004: 59). Bilimsel araştırmalarda araştırma problemi ve sorusu birbirlerine karıştırılan iki kavramdır. Bilimsel bir araştırmada araştırma sorularının toplam sayısı araştırma probleminin ne anlama geldiğini betimlemektir. Verilen bu özelliğiyle araştırma soruları yanıtlandığında araştırma sırasında belirlenen problem durumunun analiz edilmiş olması anlamını taşımaktadır (Punch, 2005: 33-39; Büyüköztürk vd., 2008: 31).

➤ İdeal bir problem durumunun ve araştırma sorularının sahip oldukları nitelikleri şu şekilde sıralamak mümkündür (Büyüköztürk vd., 2008: 31):

1. Anlaşılır ve sade olmalıdır. Okuyucular tarafından kolaylıkla anlaşılabilir. Araştırma probleminde yer alan bağımlı ve bağımsız değişkenler ile kavramlar net bir şekilde açıklanmalıdır.

2. Kendine özgü ve orijinal olmalıdır. Önceden yanıtlanmamış olmalıdır.

3. Akla ve mantığa yatkın olmalıdır. Çok fazla süre, para veya enerji harcamadan araştırılabilir.

4. Bilimsel açıdan etik olmalıdır. Araştırma sahasındaki bireylere, doğal ve sosyal çevreye araştırma esnasında fiziksel ve ruhsal yönden zarar vermekten kaçınılmalıdır.

5. Anlamlı ve değerli olmalıdır. Bilim Dünyasına ve disiplin alanına bilgi, tecrübe ve uygulama adına katkı sağlamak kaçınılmaz olmalıdır.

6. Geçerliliği/geçersizliği test edilebilir, denenebilir, ölçülebilir ve gözlemlenebilir olmalıdır. Kısacası tartışma içeren sorulara yer verilmemelidir.

7. İhtimal ya da emir kipi içeren cümlelerden uzak durulmalıdır.

Bilimsel bir araştırma **amaç** ile başlamaktadır. Araştırmaya neden başlanmak istendiğini ifade etmek oldukça güç ve önemli bir safhadır. Önceden araştırmanın amacıyla ilgili herhangi bir düşünceye sahip olmak, sorular sormak, alt soru yazabilmek, hatırlatma notları almak ve bunların yanında eleştiride bulunmak, “Araştırma konusunun amacı nedir?” sorusunu yanıtlamak açısından oldukça önem arz etmektedir (Bell, 2010: 30). Bilimsel bir araştırmada amaç bölümü ile problem bölümü arasında temel bir fark vardır. “Problem bölümünün odak noktası; araştırma sonucunda çözülmek/ulaşılmak istenen problem iken, amaç bölümünün odak noktası; araştırma sonucunda çözülmek/ulaşılmak istenen problemin bölümleri ve bunlar arasındaki bağıntılardır” (Büyüköztürk vd., 2011: 68). Amaç bölümünde ilk önce araştırma konusunun genel amacı daha sonra detaylı bir şekilde alt amaçlar yer almaktadır. Kısacası genel amaçlar detaylı amaçların özetlenmiş halidir. Detaylı alt amaçlarda araştırma sorularına ve hipotezlerine yer verilmektedir. Araştırma sorusu/hipotezi sadece bir bağlantıyı çözmeye ve test etmeye çalışır (Karasar, 2004: 31).

Araştırmanın **önemi**, araştırma konusunun seçilme nedenlerinin somut ifadelerle açıklanmasıdır (Aziz, 2013: 30). Yapılan her araştırma konusu yapıldığı alanda bilimsel bilgi ve üretme anlamında katkıda bulunmalıdır. Disiplin alanındaki boşlukları ve eksiklikleri doldurabilir. Önceden hazırlanmış araştırma soruları yanıtlanmalı, hipotezlerin geçerliliği/geçersizliği test edilmelidir (Wiersma ve Jurs,

2009: 37). Araştırmanın önem bölümünde hangi disiplin alanına, bir problem durumunun çözümüne, neye, kime, herhangi bir kurum ya da kuruluşa, “nasıl, ne şekilde” katkı sağlanacağı ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır (Büyüköztürk vd., 2011: 69).

3.4. Literatür Tarama

Bilimsel bir araştırma sırasında literatür taraması güncel terimleri ve yaklaşımları ortaya çıkarmak, araştırmanın problem durumunu çözmeye ve sınırlandırmaya çalışmak, araştırmanın amacını ve önemini ortaya koymak, araştırmanın veri ve yöntem bölümünü belirlemek, evreni ve evreni en iyi şekilde temsil edecek ideal örneklem grubunu seçmek, araştırma sorularını cevaplandırma, araştırmaya katkı sağlayan kuramı açıklamak için yaygın bir şekilde kullanılır. Araştırma sırasında elde edilecek bulguların yapılmış çalışmalarla ilişkilendirilmesinde oldukça önemli bir fonksiyonu vardır (Balci, 2001: 64; Johson ve Christensen, 2008: 66). Literatür taramasındaki temel amaç araştırma konusuyla alakalı önceden yapılmış olan çalışmaları tespit etmek, araştırma konusunun hangi açıdan incelendiğini ortaya koymak, araştırmanın ihtiyacına yönelik eksiklikleri ve hataları bulmak, kavramsal ve pratik özellikleriyle birlikte tespit etmektir (Sarpkaya, 2009: 257).

Literatür taramasında araştırma konusunun nicel, nitel ya da karma olması, teorik ya da pratiğe yönelik olması, araştırmanın makale, lisansüstü tez, proje gibi farklı formatlarda hazırlanması, araştırmaya ayrılacak zaman, enerji, para ve araştırma konusunun güncel bir araştırma sahası ile alakalı olup olmaması gibi durumların literatür taramasının veri ve yöntemi üzerinde önemli bir etkisi vardır. Araştırma konusu farklı koşullara ve olaylara göre değişiklikler gösterse de bilimsel araştırmaların literatür taraması sırasında izlenecek bazı aşamaları ön plana çıkmaktadır. Bunlar (Demirci, 2014: 77):

1. İlk ve en önemli aşama araştırmanın planlanması aşaması,
2. Literatür kaynakların araştırılması, bunların sırasıyla elde edilmesi, toplanması ve derlenmesi,
3. Literatür kaynakların ayrıntılı bir şekilde incelenmesi, belgelerin hazırlanması, yorumlanması ve değerlendirilmesi.

4. Literatür kaynaklarından elde edilen bilimsel bilgilerin metin içerisine aktarılması ve yazma aşamasına geçilmesi.

Tablo 3.2. Literatür Taraması Esnasında İzlenen Aşamalar.

1. Araştırmanın problem durumu ile ilgili belirleyicileri (Aşamalar ve anahtar kelimeler),
2. Literatür kaynaklarını sınıflara ayırma (Birincil ve ikincil veri kaynakları, taranan indeksler vb...),
3. Araştırma konusu/temasını belirleme,
4. Literatür kaynakların fotokopilerini süzgeçten geçirme,
5. Literatür kaynaklarını amaç, önem ve ilgi alanlarına göre sınıflara ayırma,
6. Araştırma konusuyla ilişkili olmayan kaynakları silmek,
7. Literatür kaynaklarının kısaca özetlenmesi,
8. Literatür kaynaklarının son bir defa ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve elde edilen bilgilerin metne aktarılması,
9. Kaynakçayı hazırlama.

Kaynak: Wiersma ve Jurs, 2009: 55

3.5. Araştırmanın Modeli, Evreni ve Örneklemi

Model, ideal bir toplumun temsilcisi rolünü üstlenip, sadece önemli görülen bağımlı ya da bağımsız değişkenleri kapsayacak bir biçimde, mevcut durumun özetlenmesidir. Model olması gereken durumla, mevcut durum arasında bir geçiş görevi görür. Modelde en iyiye, en ideale ulaşma gayesi maksimum düzeydedir. Diğer bir ifadeyle modelin rehber, yol gösterici, kılavuz, örnek ve ışık teşkil etme gibi rolleri de vardır (Karasar, 2005: 76). Coğrafya bölümünde öğretim üyesi olan bir hocanın arazi/saha çalışmaları öncesi gidilecek güzergâhı öğrencilerine harita üzerinde göstermesi ve Coğrafya bölümü öğrencilerinin katıldıkları bir arazi/saha çalışmasında elde ettikleri en önemli kazanımları amacına uygun bir şekilde kısaca özetlemeleri örnek olarak verilebilir.

Başka bir tanıma göre model; sosyal gerçekleri tanımlamada kullanılan, kendi içerisinde sistematik bir bütünlük gösteren, doğal çevreden tamamen soyutlanmış kurallar ve prensipler bütünüdür (Gökçe, 1988: 31). Benzeşim, simgesel ve uyuşum olmak üzere üç tür modelden söz etmek mümkündür (Karasar, 2005: 76).

Araştırma modeli, araştırma modelinin tamamıyla anlaşılması, tanımlanması ve çözülmesi için oluşturulan kuramsal soyut bir sistemdir (Bal, 2001: 27). Başka bir deyişle model, araştırma konusunun alt problemlerine cevap aramak ve hipotezlerin

doğruluğunu ya da yanlışlığını test etmek için araştırma konusunun detaylı bir şekilde planlanmasıdır (Kaptan, 1998: 78). Araştırma modeli, araştırmanın amacına ve önemine uygun ve ekonomik açıdan bilimsel verilerin elde edilmesi ve analiz edilmesi için ihtiyaç duyulan şartların sağlanmasıdır (Karasar, 2005: 7).

Evren, genellenen bir araştırmanın sonuçlarında mevcut olan elemanların tamamıdır (Karasar, 1999; Yeşil, 2013: 60). Araştırma alanına giren herhangi bir kişi, olgu ya da olayların tümüne birlikte **evren** adı verilmektedir (Freund, 1984; Kaptan, 1993; Yeşil, 2013: 60). Evrenin büyüklüğü ne kadar fazla olursa araştırmalara katacağı değer de o kadar fazla olacaktır.

Evren ikiye ayrılır. Birincisi **genel evren**, diğeri ise **araştırma evrenidir**. Genel evren soyuttur, açıklanması oldukça kolay fakat erişilmesi çok zor hatta bazı durumlarda imkânsızdır. Araştırma evreni, erişilebilen bir evrendir. Bu özelliği ile genel evrenin aksine somuttur. Araştırma evreni araştırma sırasında araştırmacının, doğrudan gözlemleyerek veya bilimsel gözlemlerden faydalanılarak onun içinden seçilen bir örnek üzerinde yapılan, kendisi hakkında fikir beyan edebileceği evrendir (Smith, 1975: 107).

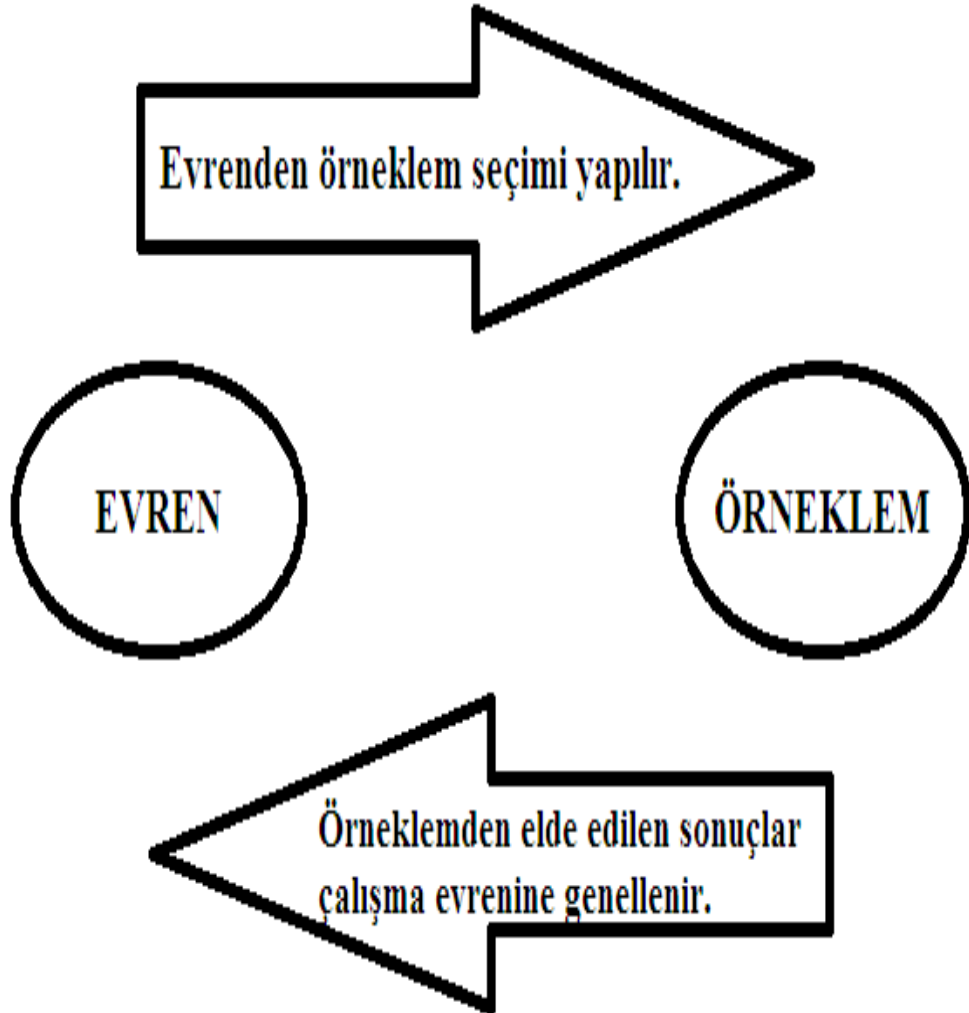
Örnekleme, belirli bir evrenden, belirli ilkeler dâhilinde seçilen küçük gruplara örneklem denir. Evrenden örneklem seçme sürecine ise “**örnekleme**” denilmektedir (Kaptan, 1993; Balcı, 1997; Yeşil, 2013: 61). Örnekleme olması gereken en önemli özellik, evreni en iyi şekilde temsil edebilme yetisine sahip olmasıdır. Örneklemin evreni en iyi en ideal şekilde temsil edebilmesi ise, evrenin tüm özelliklerine sahip olan bir grubun belirlenmesi gerekmektedir. Bu sebeplerden ötürü örneklem seçimi, hem araştırmalar hem de araştırmacılar bakımından oldukça önem arz etmektedir (Balcı, 1997; Yeşil, 2013: 61).

Örneklemin evreni en iyi şekilde temsil edebilmesi için, örnekleme sürecinin belirli ilkeler ve bilimsel teknikler çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Bu ilkelerin en önemlisi “tarafsızlıktır” (Karasar, 1999; Yeşil, 2013: 61). Örneklemin tarafsızlık içerisinde tespit edilmesi için öncelikle evrenin, nitelikleri yönüyle ayrıntılı bir şekilde açıklanmasına bağlıdır. Bu sebeplerden dolayı araştırma bulguları ve sonuçları üzerinde ön plana çıkabilecek bağımlı ya da bağımsız değişkenler açısından örneklemin evreni en iyi, en ideal şekilde temsil etme gücünün artırılması gerekmektedir (Marshall, 1996; Balcı, 1997; Yeşil, 2013: 61).

➤ İdeal bir örneklem seçimi için uyulması zorunlu kurallar vardır. Bunlar (Aziz, 2013: 56):

1. Birbirleri ile ilişki içerisinde olan kişi, olgu ya da olgular örneğe seçilmemelidir.
2. Örnekleme sırasında ön yargılardan kaçınılmalıdır; örneklem sistematik bir farkındalık oluşturmayacak şekilde seçilmelidir.
3. Seçme işlemi sırasında ilgi alanından, niteliklerden ve değişkenlerden tamamen uzak durulmalıdır.
4. Örnek seçilecek grup hakkında ayrıntılı bilgi ve fikir sahibi olunmalıdır.
5. Örnekleme seçilecek kişi, olgu ya da olayların tamamına aynı prosedürler uygulanmalıdır.

Şekil 3.2. Bilimsel Bir Araştırmada Evren ve Örneklem Arasındaki İlişki.

Kaynak: Korn, 2013; Akarsu, 2014: 33

Tablo 3.3. İhtimalli/Olasılıklı ve İhtimalli/Olasılıklı Olmayan Örneklem Türleri

İhtimalli/Olasılıklı Örneklem Türleri	İhtimalli/Olasılıklı Olmayan Örneklem Türleri
1. Basit Rastgele Örneklem	1. Amaçlı/Yargısal Örneklem
2. Küme Örneklem	2. Gelişigüzel/Kolaycı Örneklem
3. SistematiK/Düzenli Örneklem	3. Kartopu Örneklem
4. Tabakalı Örneklem	4. Kotalı/Sınırlı Örneklem

Kaynak: Neuman, 2010: 321-349, Yavan, 2014: 160.

Tablo 3.4. Olasılıklı ve Olasılıklı Olmayan Örneklem Türlerinin Özetlenmiş Hali

İhtimalli/Olasılıklı Örneklem Türleri	İhtimalli/Olasılıklı Olmayan Örneklem Türleri
Basit Rastgele Örneklem: Bilimsel bir araştırmada herhangi bir araştırmacının herhangi bir örneklem kapsamında oluşturduğu ve örnek olay ve olguları tercih etmek için doğal bir rastgele işlem yaptığı, bu durumda evrendeki her bir örneklem biriminin eşit bir tercih edilme ihtimalinin olduğu rastlantısal örneklem türüdür.	Amaçlı/Yargısal Örneklem: Bilimsel bir araştırmada farklı analiz yöntem ve teknikleri kullanarak belirli ölçütlere uygun muhtemel bütün olay ya da olguları seçen olasılıklı olmayan örneklem türüdür.
Küme Örneklemesi: Bilimsel bir araştırmada oldukça büyük küme unsurları için herhangi bir örneklem çerçevesi kullanılır, küme unsurlarından bir rastlantısal örneklem tercih edilir ve tercih edilen her bir küme unsuru içerisindeki örnek olay ya da olgular için bir örneklem içeriği oluşturulur, daha sonra örnek olay veya olgulardan bir örneklem seçilir ve bu şekilde süreç devam eder.	Gelişigüzel/Kolaycı Örneklem: Bilimsel bir araştırmada ideal olan herhangi bir şekilde herhangi olay ya da olguyu seçen olasılıklı olmayan örneklem türüdür.
SistematiK Örneklem: Bilimsel bir araştırmada herhangi bir araştırmacının bir örneklem periyodu kullanarak örneklem kapsamında içerisindeki her bir k'ncı (10.) örnek olgu ya da tercih ettiği rastlantısal örneklem türüdür.	Kartopu Örneklem: Bilimsel bir araştırmada en az bir veya birden fazla olay ya da olgudan oluşan göndermeleri kullanarak örnek olay ve olgular tercih etme ve daha sonra bu örnek olay veya olgulardan gelen göndermeleri kullanabilen olasılıklı olmayan örneklem türüdür.
Tabakalı Örneklem: Bilimsel bir araştırmada birden çok örnek olay ya da sınıfının her bir sınıfından bir rastlantısal örneklem seçilir ve daha sonra birden çok sayıda örneklem bir araya getirilir.	Kotalı/Sınırlı Örneklem: Bilimsel bir araştırmada düzenli olmayan/rastgele veri ve analiz yöntemleri kullanılarak evrenin çeşitliliğini maksimum düzeyde yansıtabilecek bir özelliğe sahip her biri daha önceden tespit edilmiş olan birden çok sınıftan belirli sayıda örnek olay veya olgu seçen olasılıklı olmayan örneklem türüdür.

Kaynak: Neuman, 2010: 321-349, Yavan, 2014: 160.

3.6. Veri ve Veri Kaynakları

Veri; herhangi bir araştırmanın, olayın, olgunun ve muhakemenin esası olan done, muta ve ana birimlere denir. Araştırmanın sonuçları bilimsel gözlem ve ampirik deneye dayalı, istatistiksel verilerdir (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2017).

Araştırma sırasında herhangi bir mana çıkartmada ya da sonuca ulaşmakta kullanılan nicel, kayıt, sayı kümeleri, olgu ve olaylardır (Ayatar, 1971: 11). Diğer bir ifadeyle veri herhangi bir işlemde geçmemiş yani ham olan bilimsel ispatlardır. Duyu organları aracılığıyla veriler elde edilir. Özetle; bilimsel olarak gözlemlenen, kayıt altına alınan istatistiksel değerlerdir (Galtung, 1973: 27).

✓ Bilimsel bir araştırmada veriler 2'ye ayrılmaktadır:

1. Olgusal Veriler

2. Yargısal Veriler

1. Olgusal Veriler: Graziona ve Raulin (2004: 32) olgusal verileri, bilimsel olarak doğrudan ölçülebilen, tekrarlanabilen ve objektif özelliklere sahip veriler şeklinde ifade etmişlerdir. Örnek olarak; Baykal gölünün derinliği, Dünyanın yaşı vb... bütün toplum tarafından gözlemlenen, ölçülebilen, yorum yapılacak bir durum gerektirmeyen, bireysel fikirlerden tamamen bağımsız niteliklere sahip verilerdir (Arlı ve Nazik, 2003; Cemaloğlu, 2011: 133).

2. Yargısal Veriler: Subjektif özelliklere sahip bilimsel olarak doğrudan ölçülemeyen, yorum yapmayı gerektiren, tekrarlanamayan verilere denir. Örnek olarak; Turizm coğrafyası dersinden başarılı olan öğrenciler, Siyasi coğrafya ve Jeopolitik alanında yüksek lisans tezi hazırlamayı düşünen öğrenciler vb... (Karasar, 1999: 133).

➤ Karasar (1999: 134) bilimsel bir araştırmada veri kaynaklarını üç temel başlık altında ele almıştır. Bunlar şunlardır: İnsanlar, bilgi ve belgeler ile canlı ve cansız diğer tüm varlıklardır.

Leedy ve Ormrod (2001: 95) bilimsel bir araştırmada verileri birincil ve ikincil veri kaynakları olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Birincil veriler, araştırma bakımından güvenilirliği ve geçerliliği en fazla olan, ilerleyen araştırmalara en fazla ışık tutan, kararları en fazla doğru ve gerçek olan veri kaynağıdır. Örnek olarak üzerlerinden araştırmalar yapılan bireyler, tarihi eserler ve kültürel miraslar verilebilir. Birincil veri kaynaklarından direkt elde edilmiş, ikinci kişiler aracılığıyla toplanan bilimsel bilgilere ise ikincil veri kaynakları adı verilir. Örnek olarak, yaşanan bir duruma tanıklık eden bireyler verilebilir (Tablo 3.5).

Tablo 3.5. Araştırmanın Veri Kaynakları

1. Yazılı Kaynaklar	1.1.4.2. Kurum ve Kuruluş Arşiv Belgeleri
1.1. Yazılı Kaynaklar	1.1.4.3. Yerel Arşiv Belgeleri
1.1.1. Bilimsel Kitaplar ve Bilimsel Dergiler	1.1.4.4. Bireylere Özel Arşiv Belgeleri
1.1.2. Başvuru Kaynakları	1.1.5. İstatistik Raporları
1.1.3. Sürekli Yayınlar ve Gazeteler	1.2. Sözlü, Yazılı ve Görüntülü Kaynaklar
1.1.4. Yazılı Belgeler	1.3. İnternet
1.1.4.1. Merkez Arşiv Belgeleri	2. Yazılı Olmayan Kaynaklar Filmler, televizyon programları, karikatürler vb...

Kaynak: Ar, 1989: 47-130; Saray, 2007: 104-108; Aziz, 2013: 61-67.

3.7. Veri Toplama Araçları

3.7.1. Anketler

Belirli bir araştırma konusunda tespit edilmiş araştırma soruları veya hipotezlere dayalı olarak, bir evren veya evreni en iyi şekilde temsil edecek örnekleme meydana getiren referans kişilere birtakım sorular yönelmek üzere hazırlanan düzenli veri toplama tekniklerine anket adı verilir (Armağan, 1983; Balcı, 2013: 148). Thomas (1998; Büyüköztürk vd., 2013: 124) ise anketi bireylerin yaşam tarzlarını, şartlarını, davranışlarını, bireysel tutumlarını ya da inançlarını tasvir etmeye yönelik bir çok sorudan oluşan veri toplama tekniği olarak ifade etmiştir.

Anket tekniğinin en önemli avantajı, çok kısa bir zaman dilimi içerisinde çok az bir maliyetle, çok sayıda birey hakkında bilgi toplamasıdır. Günümüzde katılımcıların sosyal medya aracılığıyla ve posta yoluyla anketi doldurmaları kolaylıkla sağlanabilmektedir. Anketi doldururken katılımcıların anketi tek başlarına sessiz bir ortamda doldurmaları ile birlikte katılımcı ve anketi hazırlayan bireyler arasında gizlilik sağlanmış olur ve bu durum birebir gerçekleştirilecek olan görüşmelere oranla bazı avantajlar sunabilmektedir. Anket tekniğinin en önemli özelliği ise oldukça geniş bilimsel bir veriye dayalı olması ve bu bağlamda genelleme yapabilme olanağı sunabilmesidir (Oppenheim, 1992; de Vaus, 1996; Öztürk, 2014: 149-150).

Anket tekniğinin sahip olduğu avantajların yanında birden çok dezavantajı da bulunmaktadır. Araştırmacının belirttiği durumun anketi dolduracak katılımcılar tarafından doğrudan kast ettiği şekilde mi veya başka bir şekilde anlaşılması tutarsızlığının ortaya çıkmasıdır. Bu durum anket çalışmalarında geçerliliği ve güvenilirliği büyük bir oranda etkilemektedir. İkinci dezavantajı katılımcılara verilen

anketlerin yeterince önemsenmeden doldurulmasıdır. Üçüncü dezavantajı katılımcının araştırma konusuyla ilgili fikirlerini anlama olanağı ve ona bu fikirlerini paylaşma fırsatını sunmamasıdır. Dördüncü dezavantajı ise gündeme taşıdığı olayları çok fazla ayrıntıya girmeden incelemesidir (Öztürk, 2014: 151).

➤ Anket sorularının hazırlanması sırasında aşağıdaki kurallara uyma zorunluğu vardır (Balcı, 2013: 150-151):

1. Anket sorularında özellik durumları ve şartlı durumlar önce gelmelidir. Sorulardaki anahtar kelimeler soruların sonunda yer almalıdır.

2. Bazı soruların sorulması daha önceden sorulan bir ön soruya bağlı olabilmektedir.

3. Birden fazla araştırma konusu hakkında soru sormaktan kaçınılmalıdır.

4. Çok kısa ve temel basit sorulardan oluşmalıdır. Çok uzun ve karmaşık sorular hazırlanırsa katılımcı bunları idrak etmede güçlük yaşayabilir.

5. Anket sorularının alternatifleri açıkça belirtilmelidir. Açık bir şekilde ifade edilmesi oldukça önem arz etmektedir.

6. Anket soruları kaynak kişilerin işlerini olabildiğince kolaylaştıracak şekilde hazırlanmalıdır.

3.7.2. Ölçme Araçları ve Ölçekler

Ölçme, herhangi bir olay ve olgunun belirli niteliklere sahip olma derecelerini tespit etme sürecidir (Özçelik, 2010: 135). Ölçme, esas olarak değişkenlerin farklı değerlerine semboller verme, aynı zamanda bir tasvir etme sürecidir (Lin, 1976: 166). Turgut ve Baykul'a göre (2012: 102) bir bilim alanındaki araştırmalar ve bu araştırmaların pratiğe konulacak olması, o bilim dalının kendine özgü veri toplama yöntem ve tekniklerinin bulunmasıyla son derece hızlanmıştır.

➤ Ölçülecek özelliğin bilimsel olarak gözlemlenmesine göre ölçme üçe ayrılır (Güler, 2011; Dicle, 2013: 94-95):

1. Göstergeyle Ölçme veya Dolaylı Ölçme

2. Temel Ölçme veya Direkt (Doğrudan) Ölçme

3. Türetilmiş Ölçme

1. **Göstergeyle Ölçme/Dolaylı Ölçme:** Bilimsel bir araştırmada bir niteliğin doğrudan gözlemlenmesi, ölçülmesi, başka bir niteliğin desteğini alarak ölçülmesi işlemidir.

2. **Temel Ölçme/Direkt (Doğrudan) Ölçme:** Bilimsel bir araştırmada ölçölmek istenen niteliğın direkt gözlemlenebilmesidir.

3. **Türetilmiş Ölçme:** Bilimsel bir araştırmada ölçölmek istenen niteliğın kendisinden ayrı birden fazla niteliğın arasındaki istatistiksel bir ilişki sonucunda ölçölebilmesi işlemidir.

İyi bir ölçme arasında aranan temel özelliklerden en önemli ikisi **geçerlik** ve **güvenirliktir** (Uysal, 1975; Tekin, 1977; Turgut, 1977; Karasar, 2013: 147):

Ölçekler

Ölçek; ölçme problemlerinin/sorunlarının istatistiksel nitelikleridir (Atılğan vd., 2006: 65). Diğer tanıma göre ölçek, bağımlı ya da bağımsız değişken üzerindeki puan cetvelinin genişliğine veya gruplar setine denir (Judd vd., 1991: 146).

➤ Bilimsel bir araştırmada en fazla kullanılan ölçek türleri şunlardır. Bunlar (Kogan, 1967; Tyler, 1971; Kerlinger, 1964; Van Dalen, 1962; Arıcı, 1972; Tekin, 1977; Turgut, 1977; Meyers ve Grossen, 1974; Karasar, 2013: 143-145):

1. Eşit Aralıklı Ölçek,
2. Oranlı Ölçek
3. Sınıflama Ölçeği,
4. Sıralama Ölçeğidir.

➤ Ölçmeye duyarlılık açısından incelendiğinde; en fazla duyarlısı oranlı ölçektir. En az duyarlısı ise sınıflama ölçeğidir. Daha sonra sırasıyla sıralama ve eşit aralıklı ölçekler gelmektedir.

➤ Eşit aralıklı ölçekte üç ilke vardır. Bunlar:

1. Ölçölebilen unsurlar belirli kriterlere göre sıralanırlar (Sıralama).
2. Ölçekteki aralıklar birbirlerine aynı mesafededir.
3. Farklı semboller farklı unsurları temsil eder (Sınıflama).

➤ Oranlı ölçekte dört ilke vardır. Bunlar:

1. Ölçölebilen şeyler belirli kriterlere göre sıralanırlar (Sıralamalı).
2. Ölçekteki aralıklar birbirlerine aynı mesafededir (Eşit Aralıklı).
3. Ölçekte tam manasıyla gerçek bir sıfır noktası mevcuttur.
4. Farklı semboller ayrı unsurları temsil eder (Sınıflama).

➤ Sınıflama ölçeğinde sadece bir ilke vardır. Belirli bir niteliğe göre, farklı özellikleri sağlayan “unsurlar” farklı simgeler almaktadır. Sayıların ya da simgelerin

nitel farkı onu diğerlerinden üstün kılan bir fonksiyona sahiptir; bunun dışında herhangi bir anlam ifade etmezler (Meyers ve Grossen, 1974: 36).

➤ Sıralama ölçeğinde ise iki farkı ilke vardır. Bunlar:

1. Farklı semboller, farklı unsurları temsil eder (Sınıflama).

2. Ölçülen unsurlar, belirli bir orana göre sıralanırlar. Sınıflama ölçeğinde farklılıklar niceldir. Bu nicel özellik “çok az” veya “çok fazla” gibi kişiden kişiye değişmekle birlikte; “ne kadar az” veya “ne kadar çok” sorularına yanıt bulmak çok güçtür.

Ölçekleme, ulaşılmak istenen belirli bir yapının farklı seviyelerine simgelerin veya sayıların aktarılması işlemidir (Bailey, 1987: 343). Hedefi, kişilerin ihtiyaçları doğrultusunda ve yeteri kadar standart hale getirilen belirli unsurlara veya sorulara verdikleri yanıtların belli bir puan veya ölçeğin durumuna göre kısaca özetlenmesidir (Sencer ve Sencer, 1978: 339).

➤ **Ölçekleme Teknikleri** (Turgut ve Baykul, 1992; Şahin, 2013: 144-145).

1. Dereceleme Toplamlarıyla Ölçekleme

2. İkili Karşılaştırmalarla Ölçekleme

3. Mutlak Yargılarla Ölçekleme

4. Sınıflama Yargılarıyla Ölçekleme

5. Sıralama Yargılarıyla Ölçekleme

Dereceleme toplamlarıyla birlikte tutum ölçeği geliştirmede veri toplama yöntem ve tekniğinin diğer adı ise, likert veri toplama tekniğidir.

✓ **Likert Ölçeği**

Birden fazla türü bulunan ölçekler arasında en sık kullanılanı likert ölçeğidir. Bu ölçekte yapılan işlemler sırasıyla şunlardır:

1. İlk aşamada araştırma konusuyla ilgili araştırmacı tarafından ilgili olduğuna inanılan birden çok parametre belirlenir.

2. Belirlenen parametreler içinden tutum ifadesi olan seçenekler tespit edilir ve ölçme ifadesi şeklinde seçenekler sırayla dizilirler. Örnek olarak:

I. Karşıyım

II. Kesinlikle karşıyım

III. Kararsızım

IV. Katılıyorum

V. Kesinlikle katılıyorum veya;

Kararsızım	IV veya IV
Katılmıyorum	III veya V
Katılıyorum	V veya III (Arlı ve Nazık; 2003: 65-66).

3.7.3. Testler

Test, geniş anlamda kişilerin farklı özelliklerini ölçmek amacıyla kullanılan araçlara denir. Dar anlamda ise akademik anlamda başarıyı ölçmeye yarayan “çoktan seçmeli testler” bu kapsamda yer almaktadır (Baykul, 2000; Büyüköztürk vd, 2013: 104).

Testlerde, değişik perspektiflerden değişik biçimlerde sınıflandırma yapmak mümkündür:

Tablo 3.6. Bilimsel Bir Araştırmada Hazırlanış Biçimlerine Göre Test Teknikleri

1. Davranışları Doğası Bakımından	Beceri Testleri	Bireysel Testler	
2. Puanlama Biçimi Bakımından	Nesnel Testler	Öznel Testler	
3. Ölçtüğü Bağımlı-Bağımsız Değişken Sayısı Bakımından	Tek Boyutlu Testler	Çok Boyutlu Testler	
4. Hazırlayıcı Kişi Bakımından	Öğretmen Yapımı Testler	Standart Testler	
5. Katılan Kişi Sayısı Bakımından	Bireysel Testler	Grup Testleri	
6. Uygulama Süresi Bakımından	Hız Testleri	Güç Testleri	Yeterlik Testi
7. Uyarıcıların Veriliş Şekli Bakımından	Dile Dayalı Olan Testler	Dile Dayalı Olmayan Testler	
8. Cevapların Veriliş Şekli Bakımından	Verilenler Arasından Seçerek Cevaplanan Testler	Sözlü ya da Yazılı Olarak Yanıtlanan Testler	

Kaynak: Dicle, 2013: 101-104

Tablo 3.7. Bilimsel Araştırmalarda Test Geliştirmenin Aşamaları

1. Hedef grubun amacının ve öneminin belirlenmesi,
2. Ölçülecek niteliklerin belirlenmesi,
3. Kavramsal çerçevenin oluşturulması,
4. Madde havuz sisteminin oluşturulması,
5. Uzman görüşüne başvurulması,
6. Ön test formunun oluşturulması,
7. Örnek pilot uygulamanın yapılması,
8. Madde veri ve analizlerinin yapılması,
9. Son olarak teste son şeklinin verilmesi.

Kaynak: Crocker ve Algina, 1986; Cronbach, 1990; Tezbaşaran, 1997; DeVellis, 2003; Tekindal, 2008; Büyüköztürk vd., 2012; Erkuş, 2012; Dicle, 2013: 106-107.

3.7.4. Dokümanlar (Belgesel Tarama)

Mevcut kayıtlı bilgi ve belgeleri inceleyerek veri elde etmeye belgesel tarama adı verilir. Bu kapsamda taranan olgu ve olaylar: Film, plak, resim, ses kaydı ve resim kayıtlı bantlar, araç ve gereçler, heykel, bina vb... kalıntı izleri; olgu ve olaylar hakkında sonraki süreçte çizilmiş ve yazılmış ansiklopedi, kitap, rapor, mektup, resmi ve özel kurumsal istatistiki bilgiler, hatıra, yaşam hikâyeleri ve tutanak kayıtlarının tamamıdır (Madge, 1965: 91).

Doküman incelemesi hemen hemen her bilim dalında kullanılan bir veri elde etme tekniğidir. Doküman incelemesi; antropologların, coğrafyacıların, dilbilimcilerin ve tarihçilerin kullandığı bir veri toplama tekniğidir. Daha ziyade felsefeciler, psikologlar ve sosyologlar doküman incelemesi tekniğini kullanarak önemli teorilerin geliştirilmesi sırasında imzalarını atmışlardır (Karasar, 2006: 183).

Doküman incelemesi, aynı zamanda araştırmacıya süre ve maliyet açısından olumlu yönde katkıda bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 141).

Doküman Çeşitleri: Tablo 3.8 ve Tablo 3.9 (Cohen, Manion & Morrison, 2007: 201; Creswell, 2012: 223):

Tablo 3.8. Kayıt Türlerine Göre Doküman Çeşitleri

1. Yazılı Dokümanlar	Gazeteler
Bilimsel Kitaplar	Mektuplar
Bilimsel Dergiler	Günlükler
Resmi ve Özel Yazışmalar	2. Sesli ve Görüntülü Dokümanlar
Tarihi Arşiv Belgeleri	Fotoğraflar
Magazin Haberleri	Video Görüntüleri

Tablo 3.9. Ulaşılabilirliklerine ve Kaynaklarına Göre Doküman Çeşitleri

Ulaşılabilirliklerine Göre Dokümanlar
1. Gizli Dokümanlar
Gizliliği Yüksek Dokümanlar Dergiler
2. Halka Açık Dokümanlar
Dergiler
Gazeteler
3. Sınırlı Erişimli Dokümanlar
Gizli Olmayan ve İzin Alınarak Erişilebilen Dokümanlar
Kaynaklarına Göre Dokümanlar
Kurum İçi Dokümanlar
Kurum Dışı Dokümanlar

3.7.5. Görüşmeler/Mülâkatlar

Görüşme, araştırılan konuda karşılıklı etkileşim yoluyla sözel bilgi ve belge veri elde etme tekniğidir. Görüşmeler çoğu zaman birebir yüz yüze yapılmaktadır. Bunların dışında telefonla da görüşme yapılabilmektedir. Görüşmelerin daha önceden belirlenmiş bir hedefi vardır. Bu sebeplerden ötürü sorular bu hedefi gerçekleştirmek üzere yapılmaktadır. Bilimsel araştırma maksadıyla yapılan görüşmeler çeşitli sınıflara ayrılmaktadır:

1. Görüşülmek İsteyen Kişiye Göre:

➤ **Uzman Kişiyle Yapılan Görüşmeler:** Belirli alanlarda uzmanlaşmış kişilerle bu veri toplama tekniği kullanılarak ayrıntılı bilgiler elde edilmektedir.

➤ **Bir Kitleyle Yapılan Görüşme:** Oldukça geniş kitlelere hitap eden konularda ana fikirleri ortaya çıkarmak için yapılan görüşme türüdür. Görüşme yapılan kişilerden derinlemesine bilgi elde etme hedeflenmektedir.

➤ **Halk İle Yapılan Görüşmeler:** Görüşme yapılan bireylerin çok sayıda olması durumunda bunların takındıkları tutum ve davranışları hakkında bilgi toplama maksadıyla yapılan görüşmedir. Bir nevi, nicel bilgi elde etme aracıdır.

2. Görüşmeye Katılanların Sayısına Göre:

➤ **Kişisel Görüşme:** Bu görüşme sırasında araştırmacı verilen örnekleri sırasıyla katılımcılara sormaktadır. Kişilerin doğrudan özel hayatları kapsamında olan bu bilgilere ancak bu şekilde yapılan görüşmeler sonucu erişilebilmektedir.

➤ **Grupça Görüşme:** Araştırma sırasında ortak bir sorunu çözmeye maksadıyla kendi aralarında örgütlenebilen grup elemanlarının tümüyle aynı anda yapılan görüşme türüdür.

3. Görüşmenin Uygulanış Yerine Göre:

➤ **Yapılanmış Görüşme:** İlk önce sorular kesin olarak hazırlandıktan sonra soruları yanıtlayan katılımcılara denk bir süre verilmektedir. Soruların düzenlenmesi ve sözcükleri birbirlerinin aynısı olduğu için yanıtlayan kişiler arasında gerçek ayrımı gösteren birtakım kıyaslamalar yapılabilmektedir. Oldukça güvenilir sonuçlar vermektedir.

➤ **Yapılandırılmamış Görüşme:** Görüşme yapılan bireylere hareket özgürlüğü, görüşme yapılan bireylerden detaylı bilgi elde etme fırsatı sunan görüşme

türüdür. Daha önceden verilmiş birkaç soru dışında öteki sorular görüşmenin doğal akışı doğrultusunda sorulmaktadır. Yapılanmış görüşmelere oranla güvenilirliği daha azdır.

➤ **Yarı Yapılanmış Görüşmeler:** Yapılanmış ve yapılanmamış görüşmeler arasında bir köprü işlevi görmektedir (Baloğlu, 2002: 65).

3.7.6. Gözlem

Gözlem, belirli bir kişi, olay, olgu, durum veya koşula özgü bilgi ve belge toplamak maksadıyla, belirli amaçlara yönelmiş bir perspektif olarak ifade edilebilir. Diğer veri toplama teknikleriyle kıyaslandığında en önemli fark, bilimsel bilgi ve belgelerin, bir başkasının raporlarından değil, direkt birinci elden temin edilmesidir (Karasar, 2005: 168). Bilimsel bir araştırmada araştırmacı, herhangi bir durumda oluşan davranışa yönelik oldukça kapsamlı detaylı ve tarihsel sürece yayılmış bir sonuç elde etmek istiyorsa muhakkak gözlem tekniğini kullanmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003: 60).

Gözlem, nicel veri araştırma yöntem ve tekniklerinden birisidir. Doğal çevrede gerçekleştirilen tüm insan davranışlarının incelenmesini, yorumlanmasını ve değerlendirmesini kendisine hedef edinen bir veri elde etme aracıdır (Ekiz, 2003: 96).

Gözlem veri toplama tekniğinin en büyük avantajı, toplanan bilimsel verilerin nesnellüğünün diğer tekniklere oranla yüksek olmasıdır. Bu tekniğin en zayıf yanları; süre, para ve kalıfıyeli eleman ihtiyacıdır (Arlı ve Nazık, 2003: 86). Gözlem veri toplama tekniğinin en önemli özelliği, ise gözlemlerle ilgili araştırma konusu insanların kendi doğal çevrelerinde bulunabilmeleridir (Karasar, 2005: 165). Araştırmacının herhangi bir kontrol mekanizmasının olmaması bu veri toplama tekniğinin en büyük dezavantajıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003; Şahin, 2013: 163).

➤ **Gözlemci İle Gözlenen Arasındaki Fiziki Yakınlık ve Karşılıklı İlişkilere Göre Gözlem Türleri** (Karasar, 2005: 169):

1. Doğrudan (Katılarak) Gözlem
2. Dolaylı (Dışarıdan) Gözlem

➤ **Gözlemdeki Devamlılığa Göre Gözlem:**

1. Devamlı (Sürekli) Gözlem
2. Periyodik (Aralıklı) Gözlem

3.7.7. Örgütlenme Araçları (Tablo, Şekil, vb...)

Bilimsel bir araştırmada Őekillere, tablolara (çizelgelere) yer vermek bazı durumlarda kaçınılmaz olmaktadır (Aziz, 2013: 186-187).

Tablolar (çizelgeler) çok büyük sayıdaki bilimsel verileri dar bir alanda okuyuculara sunmanın oldukça etkili bir örgütlenme aracıdır. Tablolar (çizelge) istatistiksel değerlerin ve bilimsel bilgilerin satırlar ve sütunlar aracılığıyla sistematik bir Şekilde gösterilmesini ve bunlar arasında bazı kıyaslamaların yapılmasına imkân tanımaktadır (Büyüköztürk vd., 2013: 284).

Amerikan Psikoloji Birliği (APA) ilkelerine göre tablolar (çizelgeler) dışındaki tüm çizimler, fotoğraflar, haritalar, grafikler ve resimler gibi tüm gösterimlerin Şekil olarak adlandırılmaları gerekmektedir. Tablolar (çizelgeler) genellikle nicel veri toplama araçlarının gösterilmesini sağlarken, Şekiller varılmak istenen sonuca yönelik tüm Őablonu ayrıntılı bir Şekilde göstermektedir. Şekiller belli bir doğruya sahip olmayan bağıntıları ve karşılıklı etkileşimi anlatmakta kullanılan etkili bir örgütlenme aracıdır. Hazırlanmış iyi bir Şekil bulguların genel ve özel desenini sürekli olacak Şekilde ortaya koymalıdır. Coğrafya araştırmalarda yaygın bir Şekilde kullanılan başlıca Şekiller; grafik (*çizgi grafiği, sütun grafiği, pasta grafiği, saçılım grafiği vb...*) resimler, haritalar (*lokasyon, topoğrafya, jeoloji ve jeomorfoloji haritaları vb...*) ve fotoğraflardır (Büyüköztürk vd., 2013: 289).

3.8. Verilerin Toplanması ve Değişkenlerin Belirlenmesi

Bu bölümde araştırmanın gereksinim duyduğu bilimsel verilerin ne Şekilde, nasıl toplanacağını belirten ayrıntılı planların ana hatları çizilir. Bu aşamada önemli olan, veri elde etmede tüm gruplar için aynı Şartların sağlanmasıdır. Bilimsel bir araştırma sırasında araştırmacı anketör farklılığı, olay-olgu farklılığı, veri elde aşamasında etkili olmamalıdır. Veri elde etmede eşitlik ilkesine uygun doğrultuda kritik kontrol büyük bir önem kazanmaktadır. Bu süreçte takip edilecek yol haritası ve uygulama sırasında izlenecek belirli stratejiler veya planlardan bahsedilmelidir (Guba, 1961; Balcı, 2013: 92).

Bilimsel bir araştırmada pratiğin gerçek manada başladığı bu safha, araştırma konusu çerçevesinde tespit edilen problemin ortaya konulmasını; hipotezler önerilmişse ortaya atılan bu hipotezlerin doğruluğunun/yanlışlığının test edilmesi için tüm çalışmalarını kapsamaktadır. Bu safhada hangi veri toplama teknikleri

kullanılacaksa, bu veri toplama teknikleri sistemli/düzenli bir şekilde toplanmalıdır. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus, veri toplama teknikleri seçiminin doğru ve eksiksiz bir şekilde yapılmış olmasıdır. Bunun için araştırmacının ilk etapta gözlem tekniği hakkında detaylı bilgi sahibi olması kaçınılmaz olmalıdır. Verilerin elde edilmesi sırasında akla gelmeyen bazı veri kaynaklarının ortaya çıkma ihtimali vardır.

Bunlar dışında hipotezlerin doğruluğunun/yanlışlığının test edilmesinde bir bağıntının açıklanması ile ilgili bilimsel verilerin denenmesi durumlarında araştırmacının kontrolü dışında gelişen fiziksel ya da ruhsal durumlar devreye girebilir. Bu safhada araştırmacının her açıdan oldukça titiz ve dikkatli çalışması gerekmektedir (Aziz, 2013: 37).

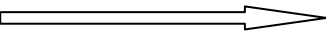
Değişken, “bilimsel bir araştırmada gözlemden gözleme farklı değerler alabilme niteliğine sahip durumlara ve özelliklere” denir (Baykul, 1996; Baştürk, 2011: 32). Değişkenleri sahip oldukları niteliklere göre ayrı ayrı sınıflara ayırmak mümkündür (Schumacher & McMillan, 1993; Arıcı, 1998; Baykul, 2000; Baştürk, 2011: 33):

1. Sürece Göre:

➤ **Bağımlı Değişken:** Bilimsel bir araştırma sırasında kullanılan bağımlı değişken veya bağımsız değişkenlerin seviyelerine bağlı olarak olay ya da olgusu araştırma konusu yapılabilen değişkenlere denir. Herhangi bir araştırmada bağımlı değişken sonuca müdahalede bulunabilen değişkendir.

➤ **Bağımsız Değişken:** Bilimsel bir araştırma amacına ve önemine bağlı olarak araştırmacı tarafından kontrol altında tutulabilir, değişik değerler verebilen veya ayrı ayrı sınıfları veya seviyeleri tespit edilebilen değişkenlerdir.

Şekil 3.3. Bilimsel Bir Araştırmada Değişkenler Arasındaki İlişki.

Bağımsız değişken **Bağımlı değişken**

(Tahmin edilen veya muhtemel neden)

(Tahmin edilen sonuç)

Kaynak: Johnson ve Christensen, 2004: 37

Örnek: Küreselleşme ile birlikte Dünyada yaşanan ekonomik, kültürel ve siyasi değişimlerin modernleşme üzerindeki etkisi.

Bağımsız Değişken: Küreselleşme ile birlikte yaşanan değişimler.

Bağımlı Değişken: Modernleşme.

2. Veri Türüne Göre:

➤ **Nicel Değişken:** Bilimsel bir araştırmada sayı ve miktar olarak açıklanan değişkenlere denir. Değişik derecelerde az veya çok farklı değerler alabilme özelliğine sahiptirler (Arıcı, 1998; Baştürk, 2011: 33). Örnek olarak; hava sıcaklığı, fosillerin yaşı, kayaçların ağırlığı vb... verilebilir.

➤ **Nitel Değişken:** Bilimsel olarak gözlemlenen bir nitelik, kalite, çeşit ya da yapı bakımından farklı sınıflara ayrılabilirse buna nitel adı verilir. Örnek olarak, Dünyadaki iklim tipleri, iğne yapraklı bitkiler, şehirleşmeyi etkileyen faktörler vb... verilebilir (Arıcı, 1998; Baykul, 2000; Baştürk, 2011: 33).

3. Verilerin Sınırlılıklarına Göre:

➤ **Sürekli Değişken:** Bilimsel bir araştırmada sonsuz sayıda iki ölçme arasında başka değerler alabilme niteliğine sahip değişkenlerdir. Örnek olarak; Dünyanın yaşı, Ağrı dağının yükseltisi, Hatay ilinin nüfusu vb... verilebilir.

➤ **Süreksiz Değişken:** Bu değişkenler daha alt sınıflara bölünmezler ve detaylı olarak açıklanamazlar. Aynı zamanda sayılarak gözlemlenebilme ihtimalleri vardır; ancak ölçülebilme gibi bir durum söz konusu değildir. Örnek olarak; Yerleşmeler: Kır-Kent olmak üzere ikiye ayrılır. Araştırmalar: Nicel, Nitel ve Karma araştırmalar olmak üzere 3'e ayrılırlar (Baştürk, 2011: 33-34).

3.9. Araştırma Soruları ve Hipotezleri

✓ Bilimsel bir araştırmada amaçlar, soru cümleleri aracılığıyla ifade edilmektedir. İfade edilme şeklinin kolay olması ve hipoteze benzer özellikler göstermesi ve herhangi olasılığa dayalı bir zorunluluğunun olmaması bu durumun başlıca sebepleri arasında yer almaktadır (Karasar, 2013: 67-68).

Örnek araştırma soruları:

- ✓ İnsan-çevre etkileşimine bağlı olarak ortaya çıkan hastalıklar nelerdir?
- ✓ Sanayi Devrimini şekillendiren temel unsurlar nelerdir?
- ✓ Şehirleşmeye etki eden faktörler nelerdir?
- ✓ Bilimsel bir araştırma (coğrafya araştırması) hangi evrelerden oluşur?
- ✓ Coğrafya araştırmalarında genellikle hangi tür veriler/veri setleri kullanılmaktadır?

✓ Coğrafya araştırmaları için elde edilen verilerin bilimsel bulgulara dönüştürülmesinde hangi analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır?

✓ Siyasi coğrafya ile Jeopolitik arasındaki temel farklar nelerdir?

✓ Nüfus değişiminde rol oynayan faktörler/hayati değişkenler nelerdir?

Bilimsel bir araştırmada araştırma sorularının olmazsa olmaz olması gerektiğini ileri sürenler vardır. Araştırma sorularının açıkça veya ima belirtmediği durumlarda hipotezin kurulamayacağını, bu durumdan dolayı hipotezlerin araştırma sorularından sonraki aşamada kurulması gerektiğini ileri sürenler de vardır (Johnson ve Christensen, 2004: 80).

➤ İdeal bir araştırma sorusunun sahip olduğu özellikler şunlardır:

1. Araştırma sorusu net ve anlaşılır bir özelliğe sahip olmalıdır.

2. Araştırma sorusu araştırma konusuna değer, tüm insanlığa önemli bir bilgi kaynağı sağlayacak olması itibariyle oldukça büyük bir önem arz etmektedir.

3. Bilimsel bir araştırmada araştırma sorusu bilimsel etiğe uygun olmalıdır

4. Araştırma sorularının çok fazla maliyet, süre ve enerji harcamadan teorik özelliğinin yanında pratik bir özelliği de sahip olmalıdır. (Wallen ve Fraenkel, 2010: 29).

Araştırma soruları denenebilir ve geçerliliği/geçersizliği test edilebilir olmalıdır. Bunların yanında net ve anlaşılır olmalıdır. İhtimal, görecelik, emir kipi içeren ifadeler kesinlikle olmamalıdır (Kuş, 2003: 27).

Fransızca bir kelime olan hipotez “*hypothse*” sözcüğünden meydana gelmektedir. Türk Dil Kurumu Sözlüğüne (2017) göre “Varsayım” olarak ifade edilmektedir. Hipotez var olan olay veya olguların veya sorunların çözümü için muhtemel bir öngörü ve sayımdır (Wiersma ve Jurs, 2009: 37). Hipotez, bilimsel bir önermeden oluşmaktadır. Johnson ve Christensen’e (2004: 80) göre hipotez “bilimsel bir araştırmada bağımlı ya da bağımsız değişkenler arasında mevcut olan bağıntının araştırmacının varsayımına göre belirtilmesidir”. Punch’a (2005: 39) göre hipotez “bilimsel bir araştırmada araştırma sorusuna daha önceden verilmiş bir cevaptır”.

Bilimsel bir araştırmada hipotezin en büyük özelliği belirli bir kavramsal çerçeveye bağlı olarak geliştirilmesi ve deneme modellerinde rahatlıkla kullanılabilmesidir (Punch, 2005: 39). Bir araştırma sırasında hipotez kullanılmışsa “araştırmanın teorisine dayalı olarak geliştirilen ve bağımlı ya da bağımsız değişkenler arasında varlığı ileri sürülen belirli bağlantuların geçerliliği/geçersizliği test edilmiş olur” (Karasar, 2004: 31).

➤ Hipotez oluşturulurken dikkat edilmesi gerekli hususlar (Arıkan, 2004: 60; Karasar, 1999: 69):

1. Hipotez araştırma konusunun hemen başında ya da sonunda oluşturulamaz. Araştırmanın konusu, problemi, amacı, önemi, veri ve analiz yöntemleri belirlendikten sonra tüm yaşanan bu süreçlere bağlı olarak hipotezler geliştirilebilir.

2. Bilim akla ve mantığa dayalı hareket ettiğinden, aynı şekilde hipotezde akla ve mantığa dayalı olmalıdır.

3. Hipotezler, anlaşılır, açık ve net bir şekilde belirtilmelidir.

4. Hipotez bilimsel ispatlara ihtiyaç duyduğundan, hipotezle ilgili bilimsel gözlem, ölçme ve deney vb... yollarla toplanan bilimsel verilerin erişilebilmesi ve bu bilimsel veriler ispatlanmalıdır.

5. Önceden yapılan araştırma bulguları, yayımlar, olumlu ve olumsuz eleştirileri titizlikle incelemek, literatür taraması yapmak hipotez geliştirirken önemli avantaj sağlayacaktır. Araştırma konusuyla alakalı teoriden ve pratikten bağımsız bir şekilde hipotez geliştirmek mantıklı değildir.

➤ Hipotezlerin araştırmacılara sağlayacağı katkıları ise şunlardır:

1. Bilimsel bir araştırmada araştırmacının deneme süresini pratiğe mecbur bırakmasıyla birlikte araştırmada tarafsızlığı artırır.

2. Bilimsel bir araştırmada teoriler geliştirmeye katkı sağlar.

3. Bilimsel bir araştırmada veri toplamayı sistemli bir hale getirir. Araştırmalara örnek ve ışık teşkil eder.

4. Bilimsel bir araştırmada fikirlerin terimlerle denenmesine yardımcı olur.

Örnek hipotezler:

1. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların 1/3'ünde veri ve yöntem bölümüne yer verilmemiştir.

2. Hatay ilini ya da ildeki herhangi bir ilçeyi araştırma sahası olarak belirlemiş coğrafya temelli makalelerin; her üç tanesinden ikisinde (2/3) geleneksel yöntemler kullanılmıştır.

3. Dünya'da sağlık coğrafyası araştırmaları ilkçağa kadar inerken, Türkiye'de ise henüz daha yenidir.

4. Sağlık coğrafyası alanında yapılan araştırmalarda proje destekli olan araştırma sayısı % 5'i geçmez.

Nicel araştırmalarda sırasında geliştirilen üç çeşit hipotez bulunmaktadır (Akarsu, 2015: 26):

1. Araştırma Hipotezi: Bilimsel bir araştırmada araştırılması hedeflenen, planlanan, araştırma bulguları sonucunda elde edilmesi beklenen bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkidir. Örnek olarak: “Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Tatbikatı dersinin teorik öğreniminin yanında uygulamalı olarak (sınav ya da arazi/saha çalışmaları) test edilmesi arasında karşılıklı bir ilişki söz konusudur”.

2. Sıfır Hipotezi: Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında matematiksel (sayısal) herhangi bir ilişkinin kurulamamasıdır. Örnek olarak: “Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Tatbikatı dersinin teorik öğreniminin yanında uygulamalı olarak (sınav ya da arazi/saha çalışmaları) test edilmesi arasında hiçbir bir ilişki yoktur”.

3. Alternatif Hipotez (H_1): Bilimsel bir araştırmada araştırma hipotezi yerine geliştirilen ve değişik alternatiflerin sunulduğu hipotezler grubudur. Örnek olarak: “Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Tatbikatı dersinin teorik öğreniminin yanında uygulamalı olarak (sınav ya da arazi/saha çalışmaları) test edilmesi arasında güçlü bir ilişki vardır”.

Tablo 3.10. Bilimsel Bir Araştırmada Araştırma Sorularının ve Hipotezlerinin Nicel ve Nitel Araştırmalarda Kullanılma Amaçları

Tümdengelim (Nicel)	Tümevarım (Nitel)
Bilimsel Gözlem)	Geçici (Süreksiz) Hipotez
Doğrulama	Kuram (Teori)
Hipotez (Varsayım, Denence)	Bilimsel Gözlem
Kuram (Teori)	Desen

Kaynak: Akarsu, 2014: 25

3.10. Yöntem (Metot) ve Teknik

Yöntem (*metot*), belli bir amaca ulaşmak maksadıyla takip edilen düzen, politika, prosedür, sistem, süreç, usul, tutulan yoldur (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2017).

Yöntem, yaklaşımların pratiğe yönelik tanımlanmasıdır. Bilimsel bir araştırmada ulaşılmak istenen sonuca erişmek maksadıyla belirli bir süreç için takip edilen prosedür (Ekiz, 2009; Demirbaş, 2014: 9).

Bilimsel bir araştırmanın yöntemi, araştırma konusunun soyut durumdan somut duruma dönüştürülmesi, problemin/sorunun olay ve olgularla ele alınması ve

bunların nasıl analiz edileceğinin muhakeme edildiği bir bölümdür. Diğer bir ifadeyle araştırmanın hazır duruma getirilme çabasıdır (Aziz, 2013: 30).

Bilimsel bir araştırmada yöntem bölümü, araştırmanın nasıl, hangi koşullarda gerçekleştirileceğinden bahsetmektedir. Araştırma kapsamında amaca nasıl, ne şekilde erişilebileceğinin, araştırma sonuçlarının nasıl yanıtlanacağını, kurulan hipotezlerin geçerliliğinin/geçersizliğinin nasıl test edileceğinin açık bir şekilde ortaya konulmasıdır. Araştırmanın yöntem bölümü belirlenmeden önce; araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, araştırma soruları, hipotezleri, net bir şekilde ortaya konulmalıdır. Bilimsel bir araştırmanın planlanması safhasında, araştırmanın maksadına erişebilmek, araştırma sorularını yanıtlayabilmek ve hipotezlerin geçerliliğini/geçersizliğini test edebilmek için hangi arazide/sahada hangi örneklem grubu üzerinden çalışmaların yapılacağı, hangi veri toplama tekniklerine gereksinim duyulacağı, veri toplama tekniklerinin “nereden, ne şekilde” temin edileceği, verilerin elde edilmesi ve analiz edilmesinde hangi araç-gereçlere ihtiyaç duyulacağı, bilimsel verilerin hangi yöntemle analiz edileceği, verilerin analizi sırasında hangi istatistiksel yöntemlerin (korelasyon, regresyon, varyans vb...) kullanılacağı gibi soruların ayrıntılı bir şekilde yanıtlanması kaçınılmaz olmalıdır (Demirci, 2014: 63).

Bilimsel bir araştırmada araştırmacı, sorunu çözmek için izleyeceği metodu ve kullanacağı veri toplama tekniklerini detaylı bir şekilde planlamasını yapmak zorundadır. Araştırmadan hangi bilimsel verilere gereksinim vardır, bu bilimsel veriler hangi şartlarda ve nasıl toplanacaktır? Araştırmada hangi model türü kullanılacaktır? Araştırmada anket, deney, görüşme, gözlem, ölçek, CBS, uzaktan algılama gibi veri toplama tekniklerinden hangileri kullanılacaktır? Araştırmanın evreni ve evreni en iyi şekilde temsil edecek ideal örneklem grubu nasıl tespit edilecektir? Araştırma sırasında elde edilen veriler nasıl depolanacak ve çözümlenecektir? gibi soruların tümü veri ve yöntem bölümünde yanıtlanmalıdır (Genç, 2013: 93). Bilimsel bir araştırmada veri ve yöntem bölümü detaylı ve net bir şekilde açıklanmazsa okuyucunun araştırma bulgularını ve sonuçlarını değerlendirmesi çok güç olur (Karasar, 2005; Gay, 1992; Sarpkaya, 2011: 259).

Teknik; bilim, meslek ve sanat alanlarında kullanılan metotların ilgi alanları doğrultusunda farkındalık yaratan özel uygulamalarının tümüne (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2017). Örnek olarak; anket, mülakat/görüşme, gözlem, saha/arazi çalışmaları verilebilir. Ülkemizde 1990’lı yıllardan itibaren büyük gelişmeler kaydeden Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) bilimsel verilerin toplanması,

çözümlemesi yorumlanması ve değerlendirilmesi sırasında faydalanılan etkili (analiz yöntemi değil) bir veri toplama aracıdır (Özgen, 2016: 7).

Teknik, belirli bir sonuca ulaşmak için kullanılan araç-gereç olarak ifade edilen, her bir disiplin alanında farklı literatür kaynaklara dayalı farklı tekniklerin kullanılmasının gerekli kılan bir kavramdır. Tüm bunlardan hareketle şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır: Her disiplin alanında, o disiplin alanının hedeflerini gerçekleştirmek için birden fazla teknik geliştirilmeye çalışılmıştır.

Bilimsel bir araştırma sırasında kullanılan “Yöntem” ve “Teknik” kavramları arasındaki **ortak nokta**, her ikisinin belli bir hedefe erişmek, belli bir sonuca ulaşma gayesi içerisinde olmalarıdır. Fakat, “yöntem” kavramının hedefi “direkt ve tam manasıyla belli bir hedefe erişmek” iken buna karşın, “teknik” kavramının hedefi “belli bir hedefe kısmen, direkt veya dolaylı yollardan ulaşma gayesi içerisinde olmasıdır.” Yöntem, tekniği kapsamına alan ondan daha geniş ve ayrıntılı bir inceleme sistemi olan perspektife sahiptir (Aziz, 2013: 19).

Bilimsel araştırmalarda coğrafi bilimsel verilere ulaşma geçmişten beri en iyi en ideal şekilde modern bilimsel teknikler kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Coğrafi veriler, önem derecelerine göre bir sınıflandırma yapılacak olursa şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: Yöntem, teknik ve araç-gereçtir.

Yöntem kavramı “ulaşılacak istenen sonuç, bir ilke, norm veya nitelik”tir. Araştırma sorununun çeşidi, bulgulara ve sonuca erişmek için uygulanması mecburi olan teknikler, başka bir tabirle yetenekleri belirlemektedir. Teknik ise mevcut işi en iyi, en ideal şekilde yerine getirmeyi sağlayacak aşamayı gösterecektir. Örneğin, bir coğrafyacı olay ve olguların mekânsal dağılışı ve yoğunluk analizlerini gösterebilmek için bunları şekillerle desteklemek için harita tekniklerini kullanmak zorundadır. Bir gereç ise yeterli bir teknik işlemi sırasında kullanılan bir araç veya herhangi bir cihazdır. Coğrafyacı kimliğine sahip bilim adamları araştırmalar sırasında çeşitli araç-gereçler kullanmaktadırlar. Bunlar arasında; haritalar, çizim malzemeleri, pusulalar, krokiler, hava ve uydu fotoğrafları, GPS ve pH metre vb... yer almaktadır (Özgüç, 1994: 21).

3.11. Coğrafya Metodolojisi

Metodoloji (*Yöntembilim*): Bilimsel araştırmalarda kullanılacak farklı yöntemleri inceleyen bilim dalıdır. Tarihsel süreç içerisinde mantık biliminin bir kolu

iken, günümüzde daha ziyade eğitim bilimlerinin bir dalı haline gelmiştir (Doğanay, 1993: 246).

Metodoloji (*yöntem bilim/kuramı*), bilimsel bilgi toplama/elde etme sürecinde takip edilen yolları, kullanılan veri toplama teknikleri, bilimsel bilginin geçerliliğini/geçersizliğini test eden, bilimsel araştırmalara ışık tutan, varılmak istenen sonuca ulaşmalarını sağlayan tüm kural, süreç ve aşamaları içinde barındıran geniş bir yelpazeye sahip bir bilim dalıdır (Cevizci, 2002; Ulaş, 2002; Yavan, 2005: 406).

Metodoloji, bilimsel bir araştırmada araştırmacının sorduğu sorulara yanıtlar alabilmek için yapmış olduğu tüm işlem ve seçim sürecine denir. Metodoloji aynı zamanda sorulacak soruların “nasıl ve ne şekilde sorulması ve ne olduğu, nasıl olması” gerektiği açısından “epistemoloji” ve “ontoloji” kavramları ile yakın bir bağı vardır (Aydın, 1996: 78).

Epistemoloji: Bilim, bilgi, ve bilmenin doğası konularını incelemektedir. Bilimsel bilginin oluşmasında etkili olan faktörler nelerdir? Bilinen ile bilen arasında nasıl bir bağlantı vardır? gibi sorular epistemolojik sorular olup, birer bilimsel araştırma konusudur (Ekiz, 2009; Demirbaş, 2014: 9).

Ontoloji: Konusu varlıktır. Bilimsel araştırmalarda sosyal dünyanın var olup olmadığını ve bunların doğal çevresini incelemektedir. Özel olarak; okulun var olma hedefi nedir? Etkin öğrenmenin herhangi bir faydası var mıdır? gibi sorulara yanıt aramaktadır (Ekiz, 2009; Demirbaş, 2014: 8).

Coğrafya biliminin fiziki coğrafya anabilim dalında kullanılan başlıca etkili metotlar, pozitivist bilim mantığına dayalı olan deneysel yöntem ve bilimsel gözleme bağlı teknik uygulamaları kapsamına almaktadır. Bu yaklaşım beşeri coğrafya anabilim dalının alt disiplin alanındaki pratiklerden yalnızca bir tanesidir ve günümüzde yaygın bir şekilde eleştirilere maruz kalan bir paradigmadır. Bu kapsamda Pozitivist ve ampirik veri yaklaşımlardan daha ziyade beşeri coğrafya anabilim alt disiplin alanında başvuru binlerce paradigma bulunmakta ve gündelik hayatın ürettiği yapısal reformlara bağlı olarak yeni yaklaşımların ortaya çıkması söz konusudur. “Davranışsal Coğrafya, Eleştirel Rasyonalizm, Feminist, Hümanist, Marksist/Radikal, Postmodern, Sembolik Etkileşimcilik, Sibercoğrafya, Militarist ve Yapısalcılık” bu paradigmalardan sadece birkaç tanesidir (Özgen, 2016: 7).

Coğrafya biliminde başarılı ve verimli bir araştırma, belirli işlem veya aşamalardan geçerek oluşmaktadır. Araştırmalar sırasında karışıklıklardan kaçınmak

için bu aşamaların uygun bir zamanda ve uygun bir düzende atılması oldukça önem arz etmektedir. Bu aşamalar beş başlık altında özetlenebilir:

1. Araştırma probleminin formülize edilmesi, amaç ve öneminin ortaya konulması.
2. Kuram (teori) geliştirme ve hipotezlerin doğruluğunun/yanlışlığının test edilmesi.
3. Bilimsel bir araştırma sırasında elde edilen/toplanan bilimsel verilerin tespit edilmesi,
4. Bilimsel verilerin elde edilmesi, toplanması, derlenmesi,
5. Bilimsel bir araştırmada toplanan/elde edilen verilerin çözümlenmesi (analiz edilmesi) (Özgüç, 1994: 4).

3.12. Verilerin Analizi

Türk Dil Kurumu Sözlüğüne (2017) analiz “çözümlemek, üretmek” anlamlarına gelmektedir. Bilimsel araştırmalarda verilerin elde edilmesi, toplanması, derlenmesi kadar doğru ve etkili bir yöntemle analiz edilmesi önem arz etmektedir. Bilimsel bir araştırmanın planlaması yapılırken veri toplama tekniklerinin hangi araç-gereç kullanılarak nasıl, ne şekilde yorumlanacağı ve değerlendirileceği, hangi analiz yöntemi kullanılacağı önceden tespit edilmelidir.

Farklı araştırma konulara göre çok çeşitli veri analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır. Meta, regresyon, korelasyon, varyans analizi vb... nicel araştırmalarda ön plana çıkan analiz yöntem ve teknikleridir. Nitel araştırmalarda ise daha çok içerik, SWOT, retrospektif, prospektif vb... analiz yöntem ve tekniklerinden yararlanılmaktadır (Demirci, 2014: 67).

3.13. Veri Analiz Yöntem ve Teknikleri

Araştırma: Bilimsel bir araştırmada sorunlara/meselelere geçerli ve güvenilir çözüm yolları arama maksadıyla planlı, programlı, düzenli bilimsel verilerin elde edilmesi, toplanması, derlenmesi, yorumlanması, değerlendirilmesi ve son olarak tüm bu araştırma bulgularının/sonuçlarının raporlaştırılması sürecine verilen addır (Mouly, 1963; Best, 1959; Karasar, 2013: 22).

Araştırmanın Özellikleri (Arlı ve Nazik, 2004; Demirbaş, 2014: 9-10):

• Henüz bilinmeyen olay ve olguların, araştırma konusunun açıklığa kavuşturmasından, yeni kavramlar geliştirmeye kadar ilerleyebilen bir süreçtir.

• Araştırma bulguları/sonuçları matematiksel işlemlerle açıklanmaya çalışılır.

• Bilimsel bir araştırma için literatür kaynaklarında yer almayan güncel bilgi ve belgeler toplanmaya çalışılır.

• Araştırma sırasında elde edilen bilimsel veriler ayrıntılı bir şekilde incelenmeden ve yorumlanmadan soruna çözüm önerileri getirilemez.

• Belirli alanlarda uzmanlık gerektirdiğinden, veri analiz yöntem ve tekniklerini bilmek ve kullanma zorunluğu vardır.

• Sorun çözmeye odaklı bir süreç söz konusudur.

• Araştırma sırasında bilimsel dayanağı olan sonuca ulaşmak hedeflenir.

• Araştırma tekrarlanabilir bir niteliğe sahip olmalıdır.

✓ **Araştırma Türleri:**

➤ **Amacına Göre Araştırmalar** (Karasar, 1984; Akt. Arlı ve Nazik, 2004; Demirbaş, 2014: 10):

• Aksiyon Araştırması

• Araştırma-Geliştirme Araştırmaları

• Değerlendirme Araştırmaları

• Temel Araştırmalar

• Uygulamalı Araştırmalar

➤ **Amacına Göre Araştırmalar** (Ekiz, 2009; Demirbaş, 2014: 12):

• Uygulamalı Araştırmalar

• Kuramsal Araştırmalar

➤ **Süresine Göre Araştırmalar** (Demirbaş, 2014: 12):

• Kısa Süreli Araştırmalar

• Uzun Süreli Araştırmalar

➤ **Yöntemine Göre Araştırmalar** (Ekiz, 2009; Büyüköztürk vd., 2010; Demirbaş, 2014: 10-11):

❖ Deneme Modeli

❖ Tarama Modeli

✓ Tarihsel Tarama Araştırması

✓ Betimsel Tarama Araştırması

- Aksiyon (Eylem) Araştırması
- Değerlendirici Araştırma
- Etnografik Araştırma
- Gelişim İzleme Araştırması
- Karşılaştırma Araştırması
- Özel Durum Araştırması

✓ **Bir Başka Sınıflandırmaya Göre Araştırma Türleri** (Best, 1959; Borg, 1963; Mouly, 1963; Kerlinger, 1964; Van Dalen, 1966; Sax, 1968; Fox, 1969; Siman, 1969; Cole, 1972; Nisbet ve Entwistle, 1974; Karasar, 2013: 23):

➤ **Geleneksel Sınıflandırmalardaki Genel Anlayışa Göre:**

- Aksiyon (Eylem) Araştırmaları
- Betimsel Araştırma
- Deneysel Araştırma
- Prospektif Araştırma
- Retrospektif Araştırma
- Tarihsel Araştırma
- Temel Araştırmalar
- Uygulamalı Araştırmalar

➤ **Deneme ve Açıklama Sıfatlarına Göre Araştırmalar:**

- Açıklayıcı Araştırmalar
- Betimleyici Araştırmalar
- Deneme Araştırmaları
- Tarama Araştırmaları

➤ **Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Alan Adlarını Alan Sınıflandırmalara Göre:**

- Alan Araştırması
- Laboratuvar Araştırması
- Kitaplık Araştırması

➤ **Kullanılan Verilerin Nicel Ya da Nitel Oluşuna Göre:**

-Nicel ve Nitel Araştırmalar

➤ **Nicel Araştırma**

Bilimsel bir araştırmada bilimsel verilerin sayılar şeklinde olduğu araştırmalardır (Punch, 2005; Yeşil, 2013: 52). Bir kuramın

geçerliliğini/geçersizliğini test etmek amacıyla, matematiksel ölçümler ve istatistiksel veri analiz yöntem ve teknikleri kullanılarak çözümlenebilecek bir sorunun ortaya konulmasını ifade etmektedir (Dobbin ve Gatowski, 1999; Yeşil, 2013: 52).

➤ Nitel Araştırma

Bilimsel bir araştırmada bilimsel verilerin sayılar şeklinde olmadığı araştırmalara denir (Punch, 2005: 6). Yıldırım ve Şimşek ise (2000: 19) nitel araştırmayı, “bilimsel gözlem, belgesel tarama, mülakat vb... nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, durumların, olay ve olguların doğal bir ortamda realist ve holistik şekilde ortaya konulmasına dönük bir sürecin takip edildiği araştırmalardır” şeklinde tanımlamışlardır.

➤ Karma Araştırma

Bilimsel bir araştırmada araştırmacının bir araştırma ya da birbirlerini takip eden araştırmalar içerisinde nicel ve nitel veri analiz yöntem ve tekniklerini sentezlemesi/birleştirmesidir (Tashakkori ve Teddlie, 1998; Creswell, 2003; Johnson ve Onwuegbuzie, 2004; Gökçek, 2014: 377).

Tablo 3.11. Bilimsel Bir Araştırmada Nicel ve Nitel Araştırmalar Arasındaki Temel Farklar

Nicel Araştırma	Nitel Araştırma
Pozitivizm yaklaşım	Yorumlayabilme özelliği.
Gerçeklik insandan bağımsız, neseldir.	Gerçeklik sosyal olarak oluşturulmuştur ve sübjektiftir.
Bilim değer yargılarından uzaktır.	Bilim, insanların ilgi alanları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.
Araştırmacı araştırdığı konudan bağımsız hareket eder.	Araştırmacı araştırdığı konunun bir parçasıdır.
Odak noktası gerçektir.	Odak noktası anlamdır.
Sebepler-sonuç ilişkisi ve esas gerçeğe aranır.	Ne olduğu, nasıl olması gerektiği anlaşılmasına çalışılır ve yorumlanır.
Tümdengelim ilkesi	Tümevarım ilkesi.
Kavramları bilimsel olarak test etmek, ölçmek için oluşturulur.	Değişik fikirleri ileri sürmek için birden fazla yöntem kullanılır.
Fen bilimlerine dayanır.	Sosyal bilimlere dayanır.
Makro ölçekli ve nicel doğrultudadır.	Mikro ölçekli ve nitel doğrultudadır.

Kaynak: Hitcock ve Hughes, 1995; Öztürk, 2014: 73

3.13.1. Nicel Araştırma Yöntem ve Teknikleri

3.13.1.1. Deneysel Yöntem

Deneysel yöntemler, sistemli bir yöntem oluşturma maksadıyla, belli bir etkinin kontrol altında tutulması şartlarında belli bir problem durumunun çözümünde ne derece, nasıl etkili olacağına tanıklık etmek olmak için yapılmaktadır. Deneysel yöntemin kullanıldığı bilimsel araştırmalarda araştırmacı araştırmalarını kontrol altında tutulabilir ortamlarda gerçekleştirir ve ele aldığı bağımlı ya da bağımsız değişkeninin neleri, hangi ölçüde etkilediğini ve hangi koşullarda değişebileceğini tespit etmeye yönelik çalışmalar yapar. Deneysel yöntemin en bariz özelliği doğal çevrenin araştırmacılara müsaade ettiği, deneysel değişkenleri istenildiği biçimde değiştirme, istenilmeyen değişkenleri ise mümkün olduğunca kontrol altında tutma ve değişkenler arasında neden-sonuç ilişkisine dönük bilimsel gözlem ve ölçme yapma olanağı tanınmasıdır (Köklü ve Büyüköztürk, 2000; Özmen, 2014: 49).

Deneysel yöntemler sırasında en fazla kullanılan kavramlar aşağıda kısaca özetlenmiştir (Özmen, 2014: 49-50) :

✓ **Deney Grubu:** Herhangi bir deneysel etkinin olmadığı, başka bir deyişle deney sırasında herhangi bir işlemin etkisine maruz kalan gruptur.

✓ **Kontrol Grubu:** Herhangi bir müdahalenin uygulanmadığı, diğer özellikleri itibariyle deney grubuyla benzer özellikler gösteren gruptur.

✓ **Ön Test:** Deneysel etki uygulanmadan önceki iki gruba başlangıç seviyelerini test etmek maksadıyla uygulanan bir testtir. Başka bir ifade ile bağımlı değişkenin bağımsız değişkenin etkisine maruz kalmadan önce ölçümünün yapılmasıdır.

✓ **Son Test:** Deneysel etki sonrasında önceki grupların sonuç seviyelerini tespit etme maksadıyla uygulanan bir testtir. Başka bir ifadeyle bağımlı değişkenin bağımsız değişkenin etkisine maruz kaldıktan sonra tekrar ölçümünün yapılmasıdır

➤ **Deneysel Araştırmaların Temel Özellikleri:**

Deneysel yöntemi diğer nicel yöntemlerden farklı kılan altı temel özellik vardır (Karasar, 2002; Baştürk, 2009; Özmen, 2014: 50):

1. Araştırma sırasında en az bir bağımsız değişken kontrol altına alınmalıdır.
2. Araştırmanın sonuçları birtakım sayısal karşılaştırmalarla yorumlanmalı ve değerlendirilmelidir.
3. Gruplar tarafsız (objektif) olmalıdır.

4. Deneye müdahale edecek dışsal faktörler kontrol altına alınmalıdır.
5. Araştırma sırasında birden fazla grup ya da olay ve olgu arasında kıyaslama yapılmalıdır.
6. Bağımlı değişkenler bilimsel olarak ölçülebilir ve gözlemlenebilir özelliklere sahip olmalıdır.

3.13.1.2. İlişkisel Araştırma Yöntemi (*Korelasyonel Araştırma*)

Araştırma sırasında minimum iki veya daha çok değişken arasındaki bağıntıları tespit etmek ve sebep-sonuç ilişkisi ile alakalı ipuçları yakalamak amacıyla yapılan araştırmalardır. Özetle minimum iki veya daha çok değişken arasındaki bağıntının herhangi bir müdahalede bulunulmadan incelendiği araştırmalardır. Burada amaç var olan durumdan yola çıkarak bağımlı ya da bağımsız değişkenler arasındaki bağıntıyı ortaya koymaktır (Kendra, 2013; Yiğit, 2013: 22-23).

Örnekler:

- X ilinde idari, sağlık, eğitim, kültür vb... fonksiyonların gelişmesi durumunda nüfus x ilinde doğal olarak artacaktır. Kısacası nüfus ve fonksiyon arasındaki ilişki,
- Sanayi devrimiyle birlikte; demir yolu, fabrika ve gecekondu sayılarının artış göstermesi. Sanayileşme hareketleri birlikte doğal çevrenin dengesinde bozulmalar yaşanmaya başlamıştır.

İlişkisel Araştırmaların Türleri:

➤ Açımlayıcı Model

Birden fazla değişken arasındaki bağıntının gücünü ortaya koymak amacıyla bu model kullanılmaktadır. İlişkisel araştırmalarda bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon katsayısının hesaplanması sonucu tespit edilir Bu modelde ilişki yalnız iki değişken arasında karşılıklı etkileşim sonucu meydana gelir (Cresswell, 2005; Tekbiyık, 2014: 102).

➤ Tahmin Modeli

Açımlayıcı modelde belirtilen bağımlı ve bağımsız değişken arasındaki korelasyonel ilişkinin incelendiği araştırmalardan ayrı olarak gündelik yaşamda veya bilimsel araştırmalarda bir değişkene müdahalede bulunan ya da betimleyen değişkenlerin tespit edilmesi; başka bir ifadeyle bir değişkenin diğer değişkenler

açıklanması söz konusudur. Henüz gözlemlenemeyen ve ölçülemeyen bir değişkenin değerleri, söz konusu değişkeni betimleyen, bilimsel olarak gözlemlenebilen değişkenler desteğiyle yordanmaya çalışılmaktadır (Cresswell, 2005; Tekbryk, 2014: 103).

3.13.1.3. Nedensel Karşılaştırma Yöntemi

Yaşanmış herhangi bir olay olgunun niçin ve nasıl meydana geldiğini bu durumun meydana gelmesinde hangi faktörlerin ne derece etkili olduğunu ortaya koyma maksadıyla yapılan araştırma yöntemidir. Başka bir ifadeyle bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki nedensel bağıntıyı ortaya koyma maksadıyla yapılır (Karakaya, 2011: 71-72). Büyüköztürk vd., (2008; Karakaya, 2011: 72) bu araştırmaları, ortaya çıkmış olay ya da olguların sebeplerini, bu sebepleri etkileyen bağımlı ve bağımsız değişkenleri ya da etkinin sonuçlarını tespit etmeye dönük araştırma yöntemi olarak tanımlanmıştır. Balcı (1995; Karakaya, 2011: 72) ise, bir davranış kalıbının muhtemel sebeplerini, bu kalıba sahip kişilerle, olmayan kişiler arasında kıyaslamalar yaparak bulunabileceğini öne süren araştırma yöntemi olarak tanımlanmıştır.

Bir üniversitenin coğrafya bölümünde öğretim üyesi olan Emre hoca üniversite kampüsünde çok sayıda bitki türünün (*kızılçam, kekik, mersin, demir ağacı, abdest bozan vb...*) olduğunu ve bu bitkilerin kampüs çevresine doğal bir güzellik kattığını fark etmiştir. Emre hoca, bitki coğrafya dersinin teorik kısmının yanında uygulamasını yapmak üzere ideal bir örneklem olacağını düşündüğü üniversite kampüsünde öğrencileriyle birlikte bir arazi/saha çalışması düzenlemeye karar vermiştir. Mevcut bitkilerin isimlerini, türlerini, özelliklerini, burada toplanmalarında etkili olan faktörleri, Türkiye'den benzer ve farklı özelliklere sahip bitkilerle karşılaştırmalarını öğrencileriyle birlikte istişare etmesi bu araştırma yöntemine örnek olarak verilebilir (Büyüköztürk vd., 2013: 189).

➤ **Nedensel Karşılaştırma Araştırmanın Temel Özellikleri** (Sözbilir, 2014: 122):

1. İlk etapta iki değişken arasında bir değişkenden kaynaklanan diğer değişkende meydana gelebilecek herhangi bir farklılığın tespitiyle başlar ve daha sonraki süreçte bu farklılığın nedenleri ya da sonuçları tespit edilmeye çalışılır.

2. Deneysel bir özelliği olmayan bir araştırma dır. Kısacası incelenen olay ya da olgu var olan koşulları içerisinde üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan olay tamamlandıktan sonra incelemeye alınır.

3. Net olarak bir değişkenin diğer değişkenin nedeni ya sonucu olduğu düşüncesine ulaşılamaz. Neden-sonuç ilişkisinin bağımlı ve bağımsız değişken arasında olma ihtimaline dair bazı deliller toplanabilir.

4. Deneysel yöntemin uygulanması gerektiği bilimsel etik, yasal ya da pratiğe dönük engellemelerden dolayı deneysel yöntemin kullanılmadığı olay ve olgularda neden-sonuç ilişkileri üretmek, yorumlamak ve değerlendirmek için yapılmaktadır.

5. İlişkisel araştırmalarda olduğu gibi incelemeye tabi olan bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki bir ilişkinin etkisini ortaya çıkarma gayesi içerisindedir.

3.13.1.4. Meta Analiz

Meta analizinin literatürdeki başlıca tanımları şunlardır:

➤ Bilimsel bir araştırmada belirli bir araştırma konusu üzerinde farklı meknlerde, farklı zamanlarda ve farklı araştırmacılar tarafından yapılmış olan araştırmaları, en ideal/uygun istatistiksel veri analiz yönteminin kullanılmasıyla birlikte bir arada toplama veya daha önceden yapılmış araştırmalardan elde edilen bilimsel bilgilerin istatistiksel yöntemlerle analiz edilmesidir (Hunter ve Schmidt, 1990; Akt. şahin, 1999; Yıldırım, 2014: 139).

➤ Hipotezler geliştiren ve geliştirilen hipotezlerin geçerliliğini/geçersizliğini test etmek için sayısal bilimsel verilere ve istatistiksel tekniklere ihtiyaç duyan nicel veri analiz yöntemidir (Durlak ve Lipsey, 1991; Yıldırım, 2014: 140).

➤ Bir niversitenin coğrafya bölümünde ğretim yesi olan Hulusi hoca Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Tatbikatı-I dersinde ğrencilerinin genellikle yöntem, teknik, bağımlı değişken, bağımsız değişken, evren, örneklem, hipotez vb... kavramları yanlış kullandıklarını gözlemlemiştir. Bu problemi ozmek için açıklama, analogi, bilimsel gözlem, kavram haritası vb... veri toplama teknikleri kullanılabilir. Anlatacağı konu ile ilgili kullanılabilecek en etkili yöntem hangisi ya da hangileri olabilir? Hulusi hocanın bu sorusunun cevabını ancak bir meta analiz yöntemi araştırması verebilir. Türkiye’de ‘bilimsel araştırma yöntemleri’ kapsamında yapılan yüzlerce araştırma bulunmaktadır. Sözü edilen tüm kavramlar bu araştırmalarda ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bu bilimsel araştırmaların ayrıntılı bir şekilde

etkilerini ortaya koyabilecek ve her bir çalışmada kullanılan yöntemin etkileri arasında karşılaştırma yapabilecek araştırma meta analiz yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2013: 222-223).

3.13.1.5. Morfometrik Analiz

Morfometri etimolojik olarak latince “morph” *şekil* ve “metron” *ölçmek* sözcüklerinin bir araya gelmesi sonucu oluşmaktadır (Oxford Dictionary, 2010; Elbaşı, 2015: 1).

Morfometri, şekilsel birimlerin sayılarla ifade edilmesine denir. Coğrafi perspektiften bakıldığında ise morfometri sözcüğü “istatistiksel saha/arazi yüzeyi analizleri bilimine verilen addır” (Pike, 2000; Elbaşı, 2015: 1). Morfometri; bilgisayar bilimleri, fen bilimleri ve jeoloji üzerine inşa edilmiş disiplinler arası bir bilim alanıdır. Morfometri; coğrafya bilimi ve onun alt bilim dallarından jeomorfolojiden, askeri mühendisliğe ve toprak bilimine kadar birden fazla alanda uygulanması yalnız istatistiksel tekniklerin bir parçası olmaktan ayrılıp kendi bir bilim olma yolunda hızla ilerlemektedir (Pike, 1995; Elbaşı, 2015: 1).

3.13.1.6. Jeomorfometrik Analiz

Jeomorfometrik analiz köken olarak “Jeo; yer, morfo; *şekil*, metri; *ölçüm*” sözcüklerinin birleşiminden meydana gelen “*yeryüzü şekillerinin ölçümü*” anlamını ifade etmektedir. Jeomorfolojinin bir alt dalı jeomorfometri sözcüğü, “*yeryüzü şekillerinin istatistiksel verilerle analiz edilmesidir*” (Choorley, 1957: 138; Mark, 2004; Topuz, 2014: 4).

Yeryüzü şekillerinin istatistiksel verilerle ölçülmesi olarak tanımlanan jeomorfometrik analiz, insanların üzerinde yaşadığı ve yaşamını büyük ölçüde şekillendirdiği değişik topografyaların yeni ve teknolojik veri toplama teknikleri kullanılarak daha iyi bir şekilde ifade edilmesine katkı sağlamaktadır (Hengl ve Reuter, 2009: 1). Böylece geçmiş hakkında daha açık ve anlaşılır bilgilere sahip olduğumuz coğrafi mekânın son şeklini alması ve araştırma temasının planlanması aşamasında daha doğru kararlar vermesi mümkün olacaktır (Demirkaya ve Ayas, 2015: 506).

3.13.1.7. Radyometrik Tarihleme Metotları

3.13.1.7.1. Radyometrik Tarihleme

Radyoaktif kararsız bir elementin radyoaktif bozunumunun veya izotopun bozunumunun bazı minerallerin kristalize özelliklerinde meydana gelen etkinin bilimsel olarak gözlemlenmesi ve ölçülmesi temeline dayalıdır. Birbirlerinden oldukça değişik fiziksel ve kimyasal ilkelere sahip veri ve analiz yöntemleri yer almaktadır. Tarihleme yöntemleri arasında en ileri düzeyde, aynı zamanda en karmaşık, en fazla teknoloji kullanımı gerektiren, en fazla maliyete sahip çeşidini oluşturmaktadır. Bu sebeplerden ötürü bu araştırmalar bu yaşlandırma yöntemi için özel olarak dizayn edilmiş laboratuvarlarda yapılmaktadır. Radyometrik tarihleme metotları arasında bulunan tüm grupların her birinin fonksiyonel olarak yaşlandırma yapabildiği dönem aralığı ve uygulanabildiği unsur farklıdır. Radyokarbon yöntemler, günümüze yakın dönemlerin yaşlandırmasını yapmak için uygulanabilirken, U/Th yöntemi, daha uzun bir dönemin yaşlandırmasını yapmak için uygulanabilmektedir (Bekaroğlu, 2013: 409-410).

Radyometrik tarihleme metotlarının temelini kendiliğinden oluşan bazı elementlerin net olmama durumu ve net olmayan elementlerin belirli değişimler geçirmesiyle net atomik özelliğe sahip olması oluşturur. Belirli bir zaman dilimine bağlı olarak oluşan bu sürece **radyoaktif bozunma** denir. Radyoaktif bozunma sürecinin henüz başında yer alan izotopa **ana izotop**, bozunma eseri olan izotopa ise **yavru izotop** adı verilir.

Radyometrik yaşlandırmaların tespit edilmesinde, yorumlanmasında ve değerlendirilmesi üzerinde etkili olan diğer önemli faktörler olan doğruluk ve hassaslık kavramlarının hangi anlamlara geldiğinin açıklığa kavuşturulmasıdır. Doğruluk, belirli bir unsur üzerinde uygulanan radyometrik tarihleme metoduyla ulaşılan tarihin, unsurun gerçek ve doğru yaşıyla olan simetrisidir. Hassaslık ise belirli bir unsur üzerinde uygulanan radyometrik tarihleme metoduyla ulaşılan tarihin, sahip olduğu matematiksel hata oranıdır (Lowe ve Walker, 1997: 239; Bekaroğlu, 2013: 410).

3.13.1.7.2. Radyokarbon

Radyokarbon, uzaydan başlayıp yer atmosferine ulaşan nitrojen atomları ile kozmik ışın nötronları arasındaki kimyasal karşılıklı etkileşimin bir eseridir. Bu karşılıklı etkileşim, ^{14}C izotopunu ortaya çıkarmak için nitrojen atomunun nötron

kazanması ve bunun yanında bir proton kaybı yaşaması sürecidir. ^{14}C oluşumunu izleyen atmosferde okside alarak $^{14}\text{CO}_2$ molekülünü oluşturur ve radyoaktif özelliği olmayan $^{14}\text{CO}_2$ molekülleriyle birlikte hareket edip stratosferik rüzgârlarla birlikte bütün atmosfere yayılmaktadır. Böylece fotosentez global/küresel karbon döngüsünün bir bölümü haline gelmiş olur (Hajdas, 2008; Bekaroğlu, 2013: 411).

Bu yöntemi, kullanarak yaş tayini tespit edilmek istenen unsurun içerdiği ^{14}C konsantrasyonu esas olarak iki farklı veri toplama tekniği kullanılarak tespit edilebilmektedir. Bunlardan ilki beta sayımı veri toplama tekniğidir. Bu veri toplama tekniğinde unsurun sahip olduğu ^{14}C konsantrasyonu özelliği ile belirli bir zaman dilimi içerisinde unsurdaki ^{14}C atomlarının ne kadar, ne şekilde β bozunumu yaptığının ölçülmesiyle tespit edilmektedir. Bu teknik, 1970'li yılların sonlarına kadar kullanılmıştır. Bozunum ölçüsünün verilen örnekteki ^{14}C aktivitesinin düzeyini yansıttığı prensibe dayalıdır. İkinci teknik ise, hızlandırıcı kütle spektrometrisidir (*AMS-accelerator massspectrometry*) ve verilen örneğin kapsadığı ^{14}C atomlarının göreceli olarak ölçülmesine dayanmaktadır (Aitken, 1999; Bekaroğlu, 2013: 413).

Bu yöntem, karbon içeren tüm unsurların yaşını tespit etme maksadıyla kullanılabilir. Bunlara örnek olarak; böcek, fosil kabuk, odun, odunkömürü, karbonat, kemik, tohum, toprak, turba, yeraltı suyu, yumurta kabuğu ve insan beyni bile verilebilir (Roberts, 1989: 11). Bu yöntem aracılığıyla, ~50,000-150 yıl aralığındaki unsurların yaşları çok az hata payıyla tespit edilmektedir. Aynı zamanda bu yöntem, Kuvaterner döneminin Holosen devrinin yaşlandırılması sırasında kullanılan yöntemlerin başında gelmektedir (Türkiye'deki bazı örnek uygulamalar için bkz. Kelletat ve Kayan, 1983; Pirazzoli vd., 1991; Roberts vd., 1999; Bekaroğlu, 2008; Bekaroğlu, 2013: 414).

3.13.1.7.3. Argon

Volkanik kayaçların yaşının tespit edilmesi için uygulanan argon 1960'lı yıllarda geliştirilmiştir. Potasyum-40 (^{40}K) izotopunun, argon-40 (^{40}Ar) gazına radyoaktif bozunumunu temel alan bir yer-zaman sistemdir. Argon izotop yaşlandırılmasında yer-zaman temelli iki farklı yaklaşım vardır ve bunlardan ilki potasyum-argon ($^{40}\text{K}/^{40}\text{Ar}$) yöntemidir.

$^{40}\text{K}/^{40}\text{Ar}$ potasyum tarihlleme yöntemi, büyük ölçüde volkanik kayaçlardaki ve tüflerdeki bioit, hornblend, olivin, plajiyoklaz, sanidin ve ayrıca bazı otojenik minerallerin üzerinde uygulanabilme özelliğine sahiptir. ^{40}Ar izotopunun sistem

içerisindeki birikimi radyoaktif ^{40}K izotopununun yarılanma ömründen ötürü ($\sim 1.25 \times 10^9$ yıl) çok yavaştır. Bu yöntemin 100.000 yıldan önceki materyallere uygulanması çok zordur. Son 25-30 milyon sürede oluşmuş volkanik kayaların yaşlandırılması sırasında kullanılabilir (Bradley, 1999: 73).

Argon-argon ($^{40}\text{Ar}/^{39}\text{Ar}$) yöntemi, argon izotop yaşlandırılmasında yer-zaman olarak etki olan ikinci yaklaşımdır. Bu yöntemde, diğer kayaların sadece bir kısmından alınan numuneler örnek nükleer reaktörde oldukça yüksek enerjiye sahip nötronlarla radyasyona tutulur. Örneğin, ^{40}Ar içeriği $^{40}\text{K}/^{40}\text{Ar}$ Ar sürecinde olduğu gibi doğrudan ölçülebilirken, örneğin ^{40}K konsantrasyonu argon izotopları ve potasyum arasındaki mevcut oranlar kullanılarak tespit edilir. Ölçüm yapıldığı sırada kalıcı bir izotop olan ^{39}K , nükleer bir reaksiyon sonucunda reaktörün içinde ^{39}Ar adı verilen izotopa dönüşmektedir. Radyoaktif bir izotop özelliğine sahip olan ve atmosferin içinde önemli bir ölçüde bulunmayan ^{39}Ar , verilen örnekteki potasyum oranının tespit edilmesi için dolaylı yollarla kullanılabilir. Verilen örnekteki ^{39}Ar oranının ^{39}K izotopuyla ölçülü olması; ^{39}K izotopunun ise ^{40}K izotopuyla aynı ölçüde olması verilen örnekteki $^{40}\text{Ar}/^{40}\text{K}$ oranı sadece bir madde spektrometresi ölçümüyle tespit edilmektedir (Dickin, 2005: 259; Hall, 2009; Bekaroğlu, 2013: 416).

3.13.1.7.4. Uranyum-Toryum

^{238}U - ^{234}U - ^{230}Th tarihleme yöntemi, radyoaktif uranyum elementinin bozunma zincirlerine dayalı olarak üzerinde uranyum tarihleme metodu mevcut olmasına karşın, Kuvaterner döneminde oluşan ortam değişimlerine bir zaman boyutu kazandırma maksadıyla ^{238}U (uranyum) izotopunun bozunma sistemini kullanan ve en fazla tercih edilen ve en geniş ölçüde uygulanabilme özelliğine sahip bir yöntemdir.

Özetle U/Th yaşlandırma yöntemi olarak bilenen bu yer-zaman sistemin, yaşlandırma aralığı son 600 bin yılı kapsamaktadır. Aynı zamanda karasal ve denizel karbonat depolarının yaşlandırılması sırasında kullanılmaktadır (Sirling ve Andersen, 2009; Bekaroğlu, 2013: 417). Kuvaterner döneminde oluşan iklim değişimlerinin ve doğal ortam değişimlerinin incelenmesi ve yorumlanması yönünden bu yöntem en fazla mercan resiflerinin ve ikincil karbonat depoları veya speleothemlerin (mağara sedimentleri) (*akartaş dikit, sarkıt vb...*) üzerinde uygulanmaktadır (Ivanovich ve Harmon, 1992; Dickin, 2005: 324; Bekaroğlu, 2013: 417).

3.13.1.7.5. ESR

Japon fizikçi Ikeya tarafından 1990'lı yıllarda geliştirilen ESR (Electron Spin Resonance) tarihlendirme metodunda yaşlandırılacak unsur, ESR sinyalinin sınırlı bir hale getirilmesiyle depolanma ve saklanması radyoaktif elementlerin bozunmasıyla birlikte şiddetli radyasyona maruz kalır ve bağımsız halde olan elektronlar unsurun kristalle olmuş yapısındaki depolarda birikir (Schellmann vd., 2008; Bekaroğlu, 2013: 424).

Bu yöntem karbonatlı canlı bölümlerine; dış-kemik, foraminifer, kuvars, mercan, mollusk, speleothem vb... uygulanabilmektedir (Örnek çalışmalar için bkz. Eroğ, 1998; Schellmann vd., 2004; Ulusoy vd., 2007). ESR yönteminin yaşlandırma aralığı kişiden kişiye değişmekle birlikte 2 milyon yıla kadar uzanmaktadır. En önemli yaş tayini tespitleri 40-200 bin yıl arasındadır (Rink, 1997; Bekaroğlu, 2013: 424).

3.13.1.7.6. Paleontolojik Analiz

Paleontoloji, Yunan dilinde Palaios: *Eski*, Onto: *Varlık* ve Logos: *Bilim* kelimelerinin birleşmesiyle meydana gelir. "Taş bilim veya fosil bilim" olarak bilinen paleontoloji, Dünyada hayatın tarihini yazma maksadını taşıyan bir bilim dalı olarak fosilleri veri toplama tekniği olarak kullanan analiz yöntemidir (URL-1).

Günümüzdeki büyük kayaç parçalarının kapsadığı bütün botanik ve zooloji bilimlerine ait tüm fosiller incelenir ve jeolojik geçmişte hâkim olan yaşam biçimleri tespit edilir. Geçmişteki canlı türlerini tüm yönleriyle; biçimleri, coğrafi dağılımları doğal çevreyle olan ilişkileri, günümüzdeki canlı çeşitleriyle taksonomik ilişkileri ve yapıları incelemektedir (URL-1).

3.13.1.8. İklim Analizleri Sırasında Kullanılan Yöntemler

3.13.1.8.1. Thornthwaite Yöntemi

1899-1963 yılları arasında yaşayan Amerikalı Thornthwaite ünlü bir klimatologdur. Thornthwaite sistemin amacı; sıcaklık, yağış ve buharlaşma arasındaki ilişkiyi çözümlenektir. Thornthwaite'e göre; toprağın doyması için yağışın buharlaşmadan fazla olması gerekmektedir. Aynı zamanda bu gibi yerlerde su fazlalığı ve iklimin nemli olması durumu söz konusudur. Bunun tam tersi yağışların buharlaşmadan daha az olduğu yerlerde toprağın içinde su birikmiyor ve bitki türlerinin gereksinim duyduğu suyu toprağa verememektedir. Aynı zamanda burada su eksikliği söz konusu olup, iklimi de kuraktır. Thornthwaite'in yapmış

olduğu sınıflandırmanın iklim tiplerinin, sözü edilen bu iki uç olay arasında sürekli bir değişim gösterdiği tahmin edilmektedir. Yağış etkenlik indisinin hesaplanması sırasında kullanılan formül:

$$I_m = \frac{100s - 60d}{ETP}$$

s: Yıllık Su Fazlası (mm),

d: Yıllık Su /Eksikliği Noksanı (mm),

ETP: Yıllık Potansiyel Evapotranspirasyon (Buharlaştırma) (mm) (Özyuvacı, 1999; Usta vd., 2014: 674).

3.13.1.8.2. Erinç Yöntemi

Birçok araştırmacı tarafından iklim tiplerinin sınıflandırılması sırasında en önemli materyallerden biri olan yağış etkenliği farklı şekillerde dile getirilmiştir. Erinç yönteminin temel amacı, su bilançosunun meydana getiren gelir-gider materyalleri arasındaki ölçütün tespit edilmesi üzerinde yoğunlaştığını fark etmiş ve kendi yöntemini dikkate alarak yağış etkenliğini formülize etmiştir. Yağış etkenlik indisinin hesaplanması sırasında şu formülü kullanmıştır:

$$I_m = \frac{P}{T_{om}}$$

Im: Yağış Etkenliği İndisi

P: Yıllık Ortalama Yağış (mm)

Tom: Ortalama Yüksek Sıcaklık (°C) tır.

Erinç'in formülünde yer verdiği yıllık ortalama yağışla diğerlerinden ayrı olarak, ortalama yüksek sıcaklık değerleri temel alınmıştır. Buharlaştırmayı (evapotranspirasyonu) daha ziyade etkileyen sıcaklık değerlerinin kullanıldığı bu formülde, ortalama yüksek sıcaklığı 0 derecenin altında olan aylar göz önünde bulundurulamamaktadır (Özyuvacı, 1999; Usta vd., 2014: 674).

3.13.1.8.3. De Martonne Yöntemi

De Martonnenin yönteminde ortaya koyduğu formülde yer verilen ölçütler Yıllık Toplam Yağış değerleri ve Yıllık Ortalama Sıcaklıktır. De Martonnenin bu formül aracılığıyla yapılan hesaplamalar sonucunda Yıllık Kuraklık İndeksi (I_{DM}) değeri elde edilmektedir.

$$IDM = \frac{P}{T+10}$$

I_{DM}: Yıllık Kuraklık İndeksi
P: Yıllık Toplam Yağış (mm)
T: Yıllık Ortalama Sıcaklık (°C)

De Martonne formülü baz alınarak hesaplanan IDM ve IM değerleri için aşağıda verilen çizelgeden iklim tespit edilmektedir (Tablo 3.12) (Orman ve Su İşleri Başkanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2016: 5).

Tablo 3.12. De Martonne Yöntemi İndeks Değerleri ve İklim Özelliği

I _{DM}	İklim Özelliği
60'dan büyük	Çok Nemli
30-60	Nemli
20-30	Yarı Nemli
10-20	Yarı Kurak-Nemli Arası
5-10	Yarı Kurak
5'den küçük	Kurak

3.13.1.8.4. Köppen-Geiger Yöntemi

1900'lü yıllarda Alman klimatolog W. Köppen (1846-1940) tarafından geliştirilmiştir ve Dünya iklimlerindeki ilk sınıflandırmalardan birisidir. Küresel olarak hazırlanmıştır. Rudolf Geiger (1894-1981) tarafından geliştirilen Köppen İklim Sınıflandırması Dünya haritası 1954 ve 1961 yıllarında yayımlanmıştır. Wladimir Köppen, aynı zamanda bir bitki fizyoloğu olarak ve bitki türlerinin birden fazla iklim elemanı için ölçütleri belirttiğini keşfetmiştir.

W. Köppen'e göre beş farklı iklim grubu vardır. Köppen bu iklim gruplarını sadece üç harf ile ifade etmiştir. Köppen'e göre; **A** (*ekvator bölgesi*), **B** (*kurak bölge*), **C** (*sıcak ılıman bölge*), **D** (*kar bölgesi*) ve **E** (*kutup bölgesi*) iklim gruplarının ilk harfidir. Köppen'in sınıflandırmadaki ikinci harf bölgenin yağış durumu özelliklerini, üçüncü harf ise bölgenin sıcaklık değerlerini temsil etmektedir. Bilim adamları tarafından güncel iklim sınıflandırmaları geliştirmiştir ve Dünya üzerinde halen en fazla kullanılan iklim sınıflandırması Köppen'e aittir. Üniversitelerde Klimatoloji (iklim bilimi) ders kitaplarında birçok Köppen-Geiger iklim sınıfları Dünya haritası bulunmaktadır. 2006 yılında Markus Kottek, Köppen-Geiger iklim sınıflandırması Dünya haritasını kullanarak küresel sıcaklık ve yağış gibi bilimsel

veri setlerini tespit etmiştir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2016: 3-4).

3.13.1.8.5. Standart Yağış İndeksi (SPI)

Belirlenen süre içerisinde yağışın ortalamadan oluşan farkının standart sapmaya bölünmesi sonucu standart yağış indeksi (SPI) elde edilmektedir (McKee vd., 1993; Şimşek ve Çakmak, 2011: 587). McKee ve arkadaşları tarafından 1993 yılında kuraklığın izlenmesi amacıyla geliştirilen ve yakın zamanda, Dünyada kuraklığın takip edilmesi sırasında sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Şaylan vd., 2003; Şimşek ve Çakmak, 2011: 587). Standart yağış indeksi (SPI) yöntemi aracılığıyla kuraklığın değişim analizleri yapılacağına örnek ve ışık teşkil etmesi açısından V programlama dilinde standart yağış indeksi uygulama yazılımı Delphi tarafından geliştirilmiştir (Turgu vd., 2003; Şimşek ve Çakmak, 2011: 587). Sözü edilen bu yazılım sayesinde bir veya birden fazla çoklu istasyon tercihi ile aylık toplam yağış bilimsel verileri kullanılarak önceki yıllara ait kuraklık değişimi analizi yapılabileceği gibi, bunun yanında ileriye dönük olarak kuraklık tahminleri de yapılabilmekte ve ayrı sınıflarda kuraklık oluşumuna fırsat tanıyan riskli yağış değerleri tespit edilmektedir. Program erişilmek istenen 4 farklı ay (3, 6, 12, 24) bazında bunların herhangi bir birleşimi için kuraklık indeksinin süre ve yüzde oluşumlarını hesaplamakta ve aynı süre içerisinde farklı kuraklık şiddeti sınıflarında çözümlene yapma fırsatı tanımaktadır

$$SPI (X_i - \bar{X}_i) / \sigma = \text{Eşitlikte;}$$

SPI: Standart Yağış İndeksi

X_i: Aktüel Yağış Miktarı

X̄_i: Ortalama Yağış Miktarı

σ : Standart Sapma Değeri (Kömüşçü vd., 1999; 2000; 2003; Şimşek ve Çakmak, 2011: 587).

3.13.1.8.6. Thiessen Yöntemi

Thiessen yönteminde saha/arazi her bir istasyonun çevresinde bölümlere ayrılır ve bu ayırma süreci, sahanın/arazinin her noktası için en yakınındaki yağışölçere ait bölüm içinde kalacak biçimde gerçekleştirilir. Bu durumu gerçekleştirmek için birbirine yakın konumdaki yağışölçerler doğru bölümleriyle birleştirilir. Doğru bölümlerinde her bir tanesinin orta dikmesi çizilerek geriye akalan

dikmelerle birleştirilir. Çoğu zaman yağışölçeri bir araya getiren doğru bölümleri çok ince ve kesik çizgiler halinde çizilir, ortada yer alan dikmeler ise kesiksiz çizgiler şeklinde çizilmektedir. Özetle bir yağışölçerin çevresinde dikmelerin sınırlandırılması sonucu çokgenler oluşabilmektedir.

Thiessen yönteminin amacı, bu şekilde meydana gelen her bir çokgenin içinde kendisine yer bulan istasyonun yağışı ile desteklediği hipotezi söz konusudur. Yani her bir yağışölçerdeki yağış miktarının herhangi bir yağış ölçere olan mesafenin geçerli olacağı kabul görmektedir. Thiessen bu çokgenleri çizdiği sırada havzadan bağımsız kalan bölümün, hava olayları bakımından havza ile benzer özelliklerinin olduğu tespit edilmekte veya havza sınırlarını aşan çokgenler genellikle açık pozisyonda kalacaktır. Yağıştan yağışa herhangi bir değişiklik göstermeyen Thiessen çokgenlerinin havza için bir kere çizilmesi yeterli olacaktır. Fakat, istasyon sayısında zaman içerisinde bir değişiklik yaşanması söz konusu olduğundan çokgenlerin son durumu baz alınarak en baştan çizilmesi gerekmektedir (Görcelioğlu, 1983: 224).

Yağışölçerlerin düzenli bir dağılışı göstermemelerinden dolayı meydana gelen etkileri hesaplayan iklimi ve dağların uzanış doğrultusunun düz olmadığı alanlarda aritmetik ortalama metodundan daha başarılı bir sonuç veren özellikle baraj mühendislerinin sorgusuz-sualsiz kullandıkları bir metottur (Ulugur, 1972; Görcelioğlu, 1983: 225). Havza alanlarının 500 ile 5000 km² arasında değişiklik gösterdiği durumlarda bu yöntem tercih edilmektedir (Bayazıt, 1974; Görcelioğlu, 1983: 225).

3.13.2. Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri

3.13.2.1. Etnografik Araştırma (Kültür Analizi)

Yunan biliminde Etnografi, insan veya kültürel bir grup/topluluk anlamlarına gelen Etno: *Tasvir etme* ve Grafi: *Tanımlama* sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Sosyal bilimlerden kültürü inceleyen bir bilim dalı olan etnografi, herhangi bir topluluk ya da grubun davranışlarının direkt gözlemlemek ve yapılan gözlemler sonucunda bu grupları ya da toplulukları tasvir etmek olarak ifade edilmektedir (Agafonoff, 2006; Karamustafaoğlu, 2014: 219). Kısaca etnografi, insan topluluklarının kendi aralarındaki ilişkilerini ve davranışlarını kendiliğinden gözlemledikten sonra ayrıntılı bir şekilde incelemek, bu incelemeler ışığında bazı

yorumlar getirebilme ve son olarak yapılan tüm işlemleri belgelemek yani kaydetmektir (Cresswell, 2005; Karamustafaoğlu, 2014: 219).

Molinowski'ye göre kültür analizini kullanacak olan bir araştırmacı, detaylı incelediği bir gruba birlikte minimum bir yıl birlikte yaşamalı, o grubun yerel dilini öğrenmeli ve kullanmalı bunları yaparken de kendi kültüründen olan kişilerden de kendini mutlaka soyutlamalıdır (Elliot ve Elliot, 2003; Karamustafaoğlu, 2014: 219).

3.13.2.2. Tarihi Araştırmalar

Dönemin belgeleri ayrıntılı bir şekilde incelenerek veya o dönemlerde yaşamış olan bireylerle mülakatlar gerçekleştirilen odak noktası olan problem durumu ile alakalı olarak “geçmişte neler yaşandı, ne oldu?” sorularına yanıt arayan araştırma yöntemlerine tarihi araştırmalar denir. Araştırmacı o dönemde yaşanan olayları elinden geldiğince doğru ve eksiksiz bir biçimde anlamaya ve anlatmaya, bu gelişmelerin yaşanma nedenlerinin kendi içerisinde muhakemesini yapmalıdır

Örnek, bir üniversitenin coğrafya bölümünde öğretim üyesi olan Melahat hoca, Klimatoloji Tatbikatı dersini kendisinden önce anlatan/işleyen hocanın ders notlarını incelemekle işe başlayabilir ya da o hocayla bir araya gelip bu dersle ilgili geçmişte yaşanan problemleri, önemli görülen eksiklikleri, önerileri hakkında istişareler de bulunabilir.

Tarihi araştırmaların en önemli problemi/sorunu; doğruluğun test edilebilmesidir (Büyüköztürk vd., 2013: 19).

3.13.2.3. İçerik Analizi

Literatür kaynaklarından, arşivlerden, dergilerden, gazetelerden, dizi, sinema vb... çeşitli sözel ve görsel dokümanlardan ve farklı kitle iletişim araçları aracılığıyla toplanan bilgilerin herhangi bir mana ifade etmesi amacıyla sistematik bir şekilde analizinin yapılmasıdır (Bilgin, 2005: 68). Belirli araştırma konuları hakkında gazete ve dergi haberlerinin titizlikle incelenmesi, mahkemelerin verdiği kararların ayrıntılı bir şekilde incelenmesi, televizyon görüntülerinin ne şekilde/nasıl yansıtılmaya çalışıldığının incelenmesi, farklı tarihler arasındaki arşivlerin incelenmesi, hikâyelerin ve romanların incelenmesi vb... araştırma konuları örnek olarak verilebilir (Bilgin, 2005: 70).

İçerik analizi yazılı, basılı, sözel ve görsel unsurlar ve literatür kaynakları içerisinde bulunan ancak düzenli olarak ortaya konulmamış bilimsel bilgileri sistematik bir hale getiren analiz yöntemidir (Bilgin, 2005: 71).

➤ İçerik analizinin hedeflerini Holsti (1969; Balcı, 2013: 220) yedi başlık altında özetlemiştir:

1. Araştırmalarda iletişimin içeriğinin standartlara karşı geçerliliğini/geçersizliğini test etmek,

2. Araştırmalardaki iletişim bölümlerini tasvir etmek,

3. Araştırma sırasında iletişimin içeriğindeki yönelimleri tasvir etmek,

4. Araştırma sırasında stili çözümlmek,

5. Araştırma sırasında ikna etme ile alakalı veri toplama tekniklerini çözümlmek,

6. Araştırmalarda dinleyicilerin bilinen özelliklerini kendileri için üretilen mesajlarla bağdaştırmak,

7. Literatür kaynakların bilinen niteliklerini üretmiş oldukları mesajlarla bağdaştırmak (Bailey, 1987: 301).

Daha ziyade geleneksel medya araçlarının çözümlenmesi biçiminde ortaya çıkan içerik analizi, günümüzde bütün metinlerin incelenmesinde kullanılan etkili bir analiz yöntemidir. Bu kapsamda içerik analizine bağlı olan belgeler/metinler aşağıda verilenlerden herhangi birisi olabilmektedir (Robson, 1993: 274):

- Dergi ve gazete makaleleri.
- Hatırlatma notları, mektuplar,
- Herhangi bir görüşmenin ya da toplantının tutanakları,
- Herhangi bir konuşma metni,

➤ “Belgesel Tarama/Doküman” ifadesiyle yazılı olmayan belgeler de kastedilmektedir:

- Fotoğraflar, resimler ve posta kartları,
- Mizahi ve eğitim içerikli karikatürler,
- Radyo ve televizyon kanalları ile programları,
- Sinema filmleri.

➤ Eğitim ve öğretim alanında yapılan araştırmalar ise:

- Ailelerle kurulan diyaloglar
- Çalışma/iş takvimi,
- Duyurusu yapılan haberler,
- Eğitim ve öğretim programı hazırlama,

- Okullarda okutulan derslerin içeriği, genel yapısı, dersle alakalı tüm materyaller (ders kitabı, defteri, kalem, silgi, vb...).

3.13.2.4. Betimsel Analiz

Bilimsel bir araştırmada herhangi olayın ya da olgunun belirli özelliklerini betimlemektir. Bu analiz yönteminde “Nasıl” sorusuna yanıt aranmaktadır. Amaç; araştırılan olgu ya da olaylar hakkında ayrıntılı bilgi toplamaktır. Diğer bir amacı mevcut olay ve olguların önceki olay ve olgularla ilişkilerini göz önünde bulundurarak durumlar arasında karşılıklı etkileşimi açıklamaktır (Yiğit, 2013: 15).

Türkiye’de coğrafyacıların sağlık coğrafyası alanında yapmış oldukları araştırmalar yıllara göre **nasıl** bir dağılış göstermiştir? Hatay ili evreni ya da örnekleminde hazırlanan coğrafya temelli makaleler alt bilim dalı ve araştırma konularına göre **nasıl** sınıflandırılabilir? gibi sorulara yanıt aramaktadır.

✓ **Betimsel Araştırmalar:**

1. Betimsel araştırmalardaki temel amaç inceleme kapsamındaki olay ya da olguyu detaylı bir şekilde açıklamaktır.

2. Betimsel araştırmaların çok fazla tercih edilmesinin asıl sebebi; inceleme sırasında doğal ortam şartlarını tahribata uğratmadan ya da inceleme yapılan doğal ortamda en ufak bir değişiklik yapmadan araştırmacıların araştırmalarını sürdürebilmeleridir.

3. Geçmişten günümüze kadar birikerek ilerleyen sorunları/problemleri ve mevcut durumu ayrıntılı bir şekilde inceleyen analiz yöntemidir.

4. Herhangi bir durumu açıklığa kavuşturmak, belirli standartlar doğrultusunda yorumlar ve değerlendirmeler yapmak ve bu olay ve olgular arasındaki muhtemel ilişkileri gün yüzüne çıkarmayı hedefleyen analiz yöntemidir (Yiğit, 2013: 16).

3.13.2.5. SWOT Analizi

Bilimsel bir araştırmada herhangi bir araştırma konusunun/temasının ya da sahanın/arazinin mevcut durumunun analiz edilmesi, güçlü/üstün/avantajlı ve güçsüz/zayıf/dezavantajlı yönleriyle birlikte imkân/olanak/fırsat ve tehditlerin tespit edilmesi ve tüm bunların doğal çevre koşullarıyla uyumlu ve dengeli hale getirilmesi sürecidir (Dinçer, 2005: 142).

SWOT analizi Amerika’daki San Francisco Üniversitesi’nde idari ve yönetim profesörü olan Heinz Wehrich tarafından geliştirilmiştir. H. Wehrich “*Long Range*

Planning” dergisinde yayımlanan makalesiyle SWOT analizini ilk defa dile getiren bilim adamı olmuştur. Bilim dünyasına henüz yeni yeni girmeye başlayan stratejik planlama kavramı ile alakalı yayımlarda kendine önemli bir yer edinmiştir. Günümüzde de bu kavramın güncelliğini halen devam ettirdiği söylenebilir.

SWOT, aşağıda verilen İngilizce kelimelerin baş harflerinden oluşturulmuştur (Cebecioğlu, 2006: 79-81):

➤ **S (*Strength/Güçlü*):** Araştırma konusunun/temasının ya da sahasının güçlü/üstün/avantajlı özelliklerinin belirlenmesidir.

➤ **W (*Weaknesses/Zayıf*):** Araştırma konusunun/temasının ya da sahasının güçsüz/zayıf/dezavantajlı özelliklerinin belirlenmesidir.

➤ **O (*Opportunities/Fırsat*):** Araştırma konusunun/temasının ya da sahasının imkân/olanak/fırsatları tespit etmektir.

➤ **T (*Threats/Tehdit*):** Araştırma konusunun/temasının ya da sahasının karşı karşıya kaldığı tehditleri tespit etmektir.

SWOT analizinde bir araştırma konusunun/temasının ya da sahanın/arazinin güçlü ve zayıf yönleriyle birlikte fırsat ve tehditlerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu perspektiften bakıldığında SWOT bir nevi “Mevcut Durum Analizidir” SWOT aynı zamanda araştırma konusunun/temasının ya da sahanın/arazinin gelecekteki durumunun “nasıl olacağını/ne olacağını” önceden kestirmeye çalışan bir analiz yöntemidir. Bu perspektiften bakıldığında ise SWOT bir “Gelecek Durum Analizidir” denilebilir (Aktan, 1999: 10).

3.13.2.6. Analitik Hiyerarşi Prosesi/Süreci

1977 yılında Thomas H. Saaty tarafından geliştirilmiş bir analiz yöntemidir. Bu yöntem birden fazla alanda çok ölçütlü karar verme problemlerinin modellenmesinde sırasında kullanılmaktadır. Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP); ölçütlerin ve sunulan alternatiflerin ağırlıklarının tespit edilmesinde yapısal bir yaklaşım sağlamaktadır. Birden çok ölçütlü karar verme sorunlarının/problemlerinin analitik hiyerarşi süreci ile modellenmesi sırasında aşağıdaki işlemler yapılır: (Ulucan, 2007: 358):

- Araştırma sırasında öncelikle problem durumunun ortaya konulması,
- Ölçütlerin belirlenmesi,
- Bazı fırsatların sunulması,
- Sistematik ve hiyerarşik bir şekilde ağaç diyagramının çizilmesi,

- Ölçüt yoğunluklarının tespit edilmesi,
- Sunulan alternatiflerin her bir ölçüte göre puanla değerlendirilmesi,
- Araştırma sırasında sunulan her bir alternatifin çok ölçütlü puanının tespit edilmesi,
- Toplam puanların karşılaştırmalarının yapılması ve en ideal alternatiflerin tespit edilmesi.

Diğer çok ölçütlü karar verme metodlarından farklı olarak analitik hiyerarşi süreci ölçütleri ikiye bölünmüş gruplar şeklinde karşılaştırır ve yapılan bu karşılaştırmaların tutarlı olup olmadıklarını ölçmektedir. Bu güçlü özelliğiyle sade olarak çok ölçütlü karar verme sorunlarının çözümünde kullanılmasının yanında pratikte ölçüt ağırlıklarının tespit edilmesi sırasında çok fazla tercih edilmektedir. Ölçüt ağırlıkları analitik hiyerarşi süreci ile birlikte yer aldıktan sonra bir başka çok ölçütlü karar verme yöntemiyle birlikte hiyerarşik sıralamalar yapılabilir. Araştırma sırasında da ölçüt yoğunlukları bu analitik hiyerarşi süreci ile tespit edilmiş, peşinden Gri İlişkisel Analiz yöntemi alternatiflerin sunulması esnasında kullanılmıştır (Ulucan, 2007: 358).

3.13.2.7. Gri İlişkisel Analiz

1982 yılında, Deng tarafından geliştirilen analiz yöntemidir (Deng, 1989; Tayyar vd., 2014: 29). Analiz yönteminde adı geçen “gri” terimi bir sistemdeki bilimsel bilginin eksiksiz ve net olarak bilinmediğini “beyaz” bilimsel bilgiye tam anlamıyla sahip olduğunu “siyah” ise bilimsel bilginin hiç şekilde bilinmediğini temsil etmektedir. Sistemde “siyah” konumunda olan bilimsel bilgiyi “gri” konumuna getirmek gri sistem teorisindeki temel amaçtır (Feng-Wang, 2000: 137).

Gri sistem teorisinin en etkili yöntemlerinden biri gri ilişkisel analizdir. Gri ilişkisel analiz, her bir ölçüt ile karşılaştırma yapılan örnek serisi arasındaki bağıntı derecesini tespit etmeye katkı sağlayan etkili bir analiz yöntemidir (Üstünışık, 2007; Tayyar vd., 2014: 29). Ölçütler arası müdahale derecesine gri ilişkisel derece denir. Gri ilişkisel analiz yönteminin diğer çok ölçütlü karar verme yöntemlerinden temel farkı örnek seri kullanabilmesinden kaynaklanmaktadır. Örnek seride adı geçen ölçütün aldığı minimum veya maksimum değerler kullanılabileceği gibi şartlara göre gerçekleştiği takdirde değerler kullanılabileceği gibi, en ideal değerlerin kullanılması söz konusu olabilmektedir (Üstünışık, 2007; Tayyar vd., 2014: 29).

3.13.2.8. İstihbarat Analizi

Alakasız, belirsizlik, kararsızlık, karmaşık, değerli, önemli ve birden çok sayıda bilimsel verilerle karar verme işlemine istihbarat analizi denir (Zohar, 2013; Köseli, 2015: 88). Bu işlemde istihbarat teşkilatlarının vazifelerini tam ve eksiksiz bir şekilde yerine getirebilmeleri için hızlı bir şekilde gelişen bilgi teknolojilerinin varılmak istenen bir sonuç düzeyinde ortaya çıkan hayal edilemeyecek ölçüdeki verilerle doğru ve eksiksiz bir şekilde analiz etmeleri gerekmektedir. Bu şartı sağlamak ancak yaklaşımların ve belirli ilkelerin kapsamında uygulanabilir sistematik yaklaşımları kullanmaları halinde olacaktır (Richards, 2010; Marrin, 2011; Köseli, 2015: 88).

Dr. Rob Johnston'un (2005; Köseli, 2015: 90-91) tanımına göre ise "Gizli sosyo-ekonomik ve kültürel konjektör kapsamında kişilerce ve ortak yöntemlerle bilimsel veri toplama teknikleri kullanılarak geliştirilen hipotezlerin doğruluğunun veya yanlışlığının test edilmesi sürecidir. İlgili alanlarındaki araştırma konularında olası sonuçların ortaya çıkmasının ne şekilde, nasıl, ne kadar süreyle mümkün olabileceğini araştırmaktadır (Krizan, 2010; Köseli, 2015: 4). Özetle istihbarat analizi; plan, proje, ekonomik, operasyonel, stratejik veya önemi olan durumlar ve yapılarla ilgili bilimsel bilgileri bazı aşamalardan geçirerek var olan durum ve gelecekte meydana gelebileme ihtimalini belirten sonuçlar ortaya çıkarma sürecine verilen isimdir. Birden fazla anlam ifade eden, çok karmaşık ve belirsizlik ifade eden durumlarda ortaya çıkan ya da çıkma potansiyeline sahip karmaşıklığın giderilmesi metodudur (Köseli, 2015: 90)

3.13.2.9. Gelişimsel Araştırma Yöntemi

Gelişimsel araştırma, epistemolojik ve ontolojik özelliklere sahip nitel araştırma yöntemidir. Odak noktası, davranıştır. Gelişimsel araştırmada; davranış üzerine, zamana, yaşa ve kültürel değerlere bağlı olarak gelişen değişkenlerin rolleri ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir (Brown, Cozby, Kee & Worden, 1989; Keraro, Okere & Anditi, 2013; Şahin, 2014: 315). Gelişimsel araştırma yöntemi betimleyici bir niteliğe sahiptir. "Neydi ve ne oldu" sorularına yanıt arayan araştırma yöntemidir (Uysal, 1974; Yiğit, 2013: 18).

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel araştırma yöntemlerinden bir tanesi olarak da ifade edilmektedir (Çepni, 2007; Şahin, 2014: 315). Bilimsel araştırmalarda araştırmanın veri ve analiz yöntemi olarak daha ziyade betimsel analiz

yöntemi ifadesi kullanılmakta, bilimsel verilerin toplanması süreci göz önünde bulundurulduğunda gelişimsel araştırma kavramı daha sık kullanılmaktadır (Uzun & Sağla, 2005; Nigar & Bilgin, 2007; Başbay, Ünver & Bümen, 2009; Şahin, 2014: 315).

Gelişimsel araştırmanın belli başlı özellikleri arasında kişinin davranışındaki değişimin, gelişimin, zaman içerisindeki davranış değişikliğinin nedenleriyle birlikte incelenmesine ve değerlendirilmesine fırsat sunmasıdır (Şahin, 2014: 317).

Bu araştırma yöntemlerinin odaklandığı nokta insandır. Boylamsal, ikizler arası karşılaştırma, kesitsel-enlemesel, kültürler arası karşılaştırma olmak üzere dört temel araştırma yöntemi kullanılmaktadır (URL-2, 2013; Şahin, 2014: 317).

3.13.2.10. Olgu Bilim Araştırması (Fenomenolojik)

Gündelik yaşantımızda çokça tanık olduğumuz fakat hakkında ayrıntılı olarak bilgi sahibi olmadığımız veya üzerinde çok kafa yormadığımız olayları (*tecrübe, deneyim, durum, olguları vb...*) derinlemesine inceleyen araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Aydın, 2014: 290). Bu yöntem sırasında katılımcıların yaşamış oldukları tecrübeyle alakalı algıları, duygu, düşünceleri, hissettikleri tüm bu olguları nasıl yapılandırıp ve katılımcılarda nasıl bir farkındalık durumu oluşturduğu olgu bilim araştırmaları aracılığıyla tespit edilmektedir (Patton, 2002; Aydın, 2014: 290).

Örnek olarak; uykusuzluk çekme durumu (Creswell, 2007; Aydın, 2014: 290), yeni bir yabancı dili öğrenme tecrübesi ve bu süreçte yaşanan hadiseler (Hickey, 2012; Aydın, 2014: 290) yalnızlık durumu, evlenip yuva kurma (Patton, 2002; Aydın, 2014: 290), bilgi ve teknoloji kullanımı ile intikam duygusu (Çilesiz, 2011; Aydın, 2014: 290), eğitim ve öğretimde üstlenilen liderlik rolü (Van der Mescht, 2004; Aydın, 2014: 290) örnek verilebilir.

Diğer bir ifadeyle “olgu bilim araştırması, bireylerin yaşamış oldukları üstü kapalı, belirsiz durumdaki tecrübeleri gün yüzüne çıkarmayı amaçlamaktadır” (Sanders, 1982: 354). Temel olarak bireylerin yaşamış oldukları olay veya olgular ile oluşturdukları subjektif tecrübelerin ayrıntılı bir şekilde ele alınıp incelendiği bir nitel araştırma yöntemidir (Lester, 1999; Aydın, 2014: 290). “Bilimsel açıdan düşünüldüğünde, olgu bilim araştırma yöntemi bireysel bilgi ve subjektif yaklaşımlara dayanır ve bireysel bakış açısının ve yorumlamanın önemine dikkat çeker” (Lester, 1999: 1).

Olgu bilim araştırmalarında, tecrübe kavramı araştırmaların temel dinamik taşıdır. Herhangi bir olay ya da olgunun insanlar tarafından nasıl düşünülmesi gerektiği fikri üzerinde yoğunlaşan, düşüncenin hem ideal hem de unsur boyutlarının olduğunu ileri sürmektedir. Olgu bilim araştırmaları görüşlerin temeli ile ilgilenmektedir ve bu temeller ancak unsur özelliği olan durumun farkında olan bir tecrübe ile tespit edilmektedir (ilesiz, 2011: 496).

3.13.2.11. Retrospektif ve Prospektif Nitel Analiz

➤ Retrospektif Araştırmalar (Geçmişte Belirli Bir An Zaman Dilimi):

Geçmişte yaşanmış ve bitmiş olay ya da olguları sonuçlarını takip ederek araştırmaktır.

➤ Prospektif Araştırmalar (Gelecekte Belirli Bir An, Zaman Dilimi):

Betimleme ve tarama araştırmalarının yanı sıra geleceğe dönük ve sebep-sonuç bağıntılarını tespit etmeye çalışan araştırma yöntemidir (Karasar, 2013: 23).

3.13.3. Karma Araştırma Yöntem ve Teknikleri

3.13.3.1. Tarama Araştırması

Geniş kitlelerin sahip oldukları özellikleri ve fikirleri tasvir eden araştırma yöntemidir. Bu araştırma yönteminde, daha ziyade “ne, nasıl, ne zaman, nerede, ne seviyede, ne aralıktadır” vb... sorularının yanıtları aranmaktadır. Araştırma konusuyla alakalı mevcut durumun resmini çekerek betimlemek tarama araştırmalarının temel hedefini oluşturur (Yiğit, 2013: 23).

Tarama araştırmalarında araştırmacı, herhangi bir olgunun veya kişinin bizzat kendisinin inceleyebileceği gibi, daha önceden toplanmış çeşitli dokümanlara, tarihi değerlere ve alandaki referans kişilere başvurarak toplayacağı karmaşık verileri kendi bilimsel gözlemleriyle sistematik bir şekilde birleştirerek yorumlama ve değerlendirme gereği duymaktadır (Karasar, 2005: 77).

Bir niversitenin coğrafya bölümünde görev yapan ğretim üyelerinin lisans üçüncü sınıfın sonunda (*altıncı yarıyılın sonunda*) ğrencilerinin coğrafyanın hangi alanında (*fiziki, beşeri ve iktisadi, bölgesel coğrafya*) bitirme tezi yapacaklarını önceden kestirmeye yönelik yaptıkları bu araştırma tarama yöntemine örnek olarak verilebilir.

Tarama Araştırmasının Türleri:

1. Kesitsel Tarama: Bilimsel bir araştırmada veri elde etme sürecinin tek bir seferde gerçekleşmesidir (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 81). Örnek; bir üniversitenin coğrafya bölümü öğrencilerinin ev ortamındaki çalışma durumlarını betimlemek amacıyla yapılan/yapılacak bir tarama araştırmasında coğrafya bölümü öğrencilerine o anda evlerinde bulunan coğrafyaya dair bilimsel kitap sayıları, makaleler, dergi sayıları, bildiri kitapları, atlaslar, küre, coğrafi içerikli gazete başlıkları, internet bağlantısı vb... çalışma durumlarına yönelik sorular bir anket ya da mülakat/görüşme aracılığıyla yapılır ve sorular tek bir seferde sorulur ve yanıtları alınmaya çalışılır (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 81).

2. Boylamsal Tarama: Bilimsel bir araştırmada kesitsel taramanın tersine, boylamsal tarama veri elde etme sürecinin belirli bir zaman dilimi içerisinde içinde tekrarlanarak yapılması sürecidir. Örnek; coğrafya bölümü öğrencilerinin ev ortamı içerisindeki çalışma durumları yıllar geçtikçe büyük bir olasılıkla değişecektir. Bundan dolayı, bilimsel araştırmalarda bazı durumlarda anın resmini çekmek yerine belirli bir dilimi zaman içerisinde gerçekleşecek değişimlere ve gelişimlere odaklanma ihtiyacı hissedilebilmektedir (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 81). **Kohort (izleme), panel ve trend (yönelim)** olmak üzere üçe ayrılmaktadır:

2.1. Kohort Tarama (İzleme): Bilimsel bir araştırmada belirli bir zaman dilimi içerisinde sürekli tekrarlanan bilimsel ölçümlerin aynı kişilere uygulanmasıdır. Örnek; evdeki çalışma durumlarındaki belli bir zaman dilimine bağlı olarak yaşanan değişimlerin betimlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bilimsel bir araştırmada aynı öğrenci grubunda, coğrafya bölümü öğrencilerinin üçüncü ve dördüncü sınıflarında üç yıl ard arda bilimsel ölçümler yapıp yıllar içerisinde meydana gelebilecek değişimin incelenmesidir (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 81).

2.2. Panel Tarama: Bilimsel bir araştırmada belirli bir zaman dilimi içerisinde sürekli tekrarlanan bilimsel ölçümlerin farklı kişilere uygulanmasıdır. Örneğin; evdeki çalışma durumlarındaki belli bir zaman dilimine bağlı olarak yaşanan değişimlerin betimlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bilimsel bir araştırmada coğrafya bölümü ikinci sınıf öğrencileri üzerinde üç yıl ard arda bilimsel ölçümler yapıp yıllar içerisinde meydana gelebilecek değişimin incelenmesidir (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 81).

2.3. Trend Tarama (Eğilim/Yönelim): Bilimsel bir araştırmada bir sıra sürekli tekrarlanan bilimsel ölçümlerden elde edilen verilerdeki dağılımların

istatistiksel veriler kullanılarak analizlerinin yapılması, olay ve olgularla alakalı geleceğe yönelik bazı kestirimlerde bulunmayı hedefleyen araştırmadır (Fraenkel & Wallen, 2000; Özdemir, 2014: 82). Örnek; coğrafya bölümü öğrencilerinin evdeki çalışma durumlarının betimlendiği bir taramada bilimsel ölçümler aracılığıyla toplanan bilimsel verilerdeki gelişim ve değişime bağlı olarak ev ortamındaki çalışma durumlarının, gelecekteki durumunun kestirilmesi hedefleniyorsa bu bir eğilim/yönelim başka bir tabirle trend taraması olarak adlandırılır (Cohen, Manion & Morrison, 2007; Özdemir, 2014: 82).

3.13.3.2. Durum Çalışması

Ülkemizde “durum çalışması, olay inceleme, örnek olay çalışması, örnek olay incelemesi, özel durum çalışması, vaka çalışması” vb... gibi farklı isimlerle adlandırılan durum çalışmasının İngilizce karşılığı ise “Case Study” olarak bilinmektedir (Yılmaz, 2014: 263).

Yin (1984; Yiğit, 2013: 24) tarafından durum çalışması şu şekilde tanımlanmaktadır: Yeni bir olay ya da olguyu kendi doğru ve gerçek doğal ortamı içinde araştıran, olay ve olgu içinde bulunduğu doğal ortam arasındaki çizgilerin bariz belirgin olmadığı ve veri toplama kaynağının var olduğu durumlarda birden fazla bilimsel ispat kullanımının zorunlu olduğu bir yöntemdir (Şimşek ve Yıldırım, 2003; Yiğit, 2013: 24).

Bilimsel araştırmalar sırasında durum çalışmaları kısaca şu şekilde özetlenebilir:

- Herhangi bir olay ya da olguya ilişkin muhtemel açıklamaların gelişmesini sağlamak,
- Herhangi bir olay ya da olguyu oluşturan detayları betimlemek ve bunları gözden geçirmek,
- Herhangi bir olay ya da olguyu yorumlamak ve değerlendirmek amacıyla yapılır (Gall, Borg ve Gall, 1996; Büyüköztürk vd., 2013: 21).

Bilimsel bir araştırmada durum çalışması için en ideal sorular: “*ne, neden ve nasıl*” sorularıdır. Örnek olarak;

- Coğrafya araştırmalarında, **ne** tür veri ve analiz yöntemleri kullanılmaktadır?
- Coğrafya araştırmalarında yöntem bölümü **neden** gereklidir?

➤ Küreselleşme ve coğrafya arasında **nasıl** bir ilişki vardır? (Kaleli Yılmaz, 2014: 271).

3.13.3.3. Temellendirilmiş/Gömülü Teori

Glaser ve Strauss tarafından (1967; Öztürk, 2014: 133) 1960'lı yılların henüz başında hastane personellerinin ölmeye yakın olan hastalarla nasıl ilgilendiklerini araştırmaya dayanan bir yöntemdir. Gömülü/temellendirilmiş teoriyi diğer araştırma yöntemlerinden farklı kılan en önemli özelliği; mevcut olan kuramdan başlamak yerine araştırma esnasında toplanan bilimsel veriler aracılığıyla bir kuram üretebilmesidir (Punch, 2011; Öztürk, 2014: 133). Charmaz (2000: 522) gömülü kuram/teoriyi “tecrübeyi yaşayanların perspektifinden tecrübe etmeye çalışmak” şeklinde tanımlamaktadır.

Bilimsel veri toplama tekniklerinin analiz edilmesinden herhangi bir şekilde konu/tema, değişken, kuram, ihtimal ve denencenin geliştirilme ihtimali yoktur. İngilizcedeki karşılığı “grounded”, Türkçedeki karşılığı ise gömülü veya temellendirilmiş kuram/teoridir. Bu ismin verilme nedeni; kuramın/teorinin bilimsel veride olmasından gömülü bir durumda olmasında kaynaklanmaktadır veya kuramın/teorinin bilimsel veriye temellendirilmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Temellendirilmiş teori yaklaşımını kullanan bir araştırmacının önceden tespit ettiği araştırma konusunu/temayı veya hipotezi geçerliliğini/geçersizliğini test etmek için orada bulunma zorunluluğu yoktur. Temellendirilmiş teoride hedef Glaser'in belirttiği üzere bilimsel veride saklı olan kuram/teoriyi aydınlatmaktır. Bu kapsamda net bir şekilde çalışma deseni kullanır ve çalışmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri ve sınıfları araştırma sırasında ortaya çıkmaktadır (Charmaz, 2000; Öztürk, 2014: 133).

Gömülü/temellendirilmiş teorinin başlıca özellikleri arasında; kuramsal, kuramsal yeterlilik, kuramsal farkındalık, hatırlatma notları alma, örnekleme, kodlama, yazılım ve sınıflandırma, devamlı karşılaştırmalı istatistiksel veri analizi yöntemidir (Glaser ve Strauss, 1999; Kaya, 2014: 243).

3.13.3.4. İstatistiksel Veri Analizi

Bilimsel bir araştırmada istatistik; bilimsel veri grubunun şekiller ve çizelgeler şeklinde sistemli hale getirilmesi, özetlenmesine; ortalama değerler, yüzdelik değerler, standart sapmalar ve tasvir edici unsurların hesap edilmesi; bilimsel araştırmaların desenlenmesi, bilimsel veri toplama tekniklerinin özetlenmesi

ve değerlendirilmesine; örneklem bilimsel verilerinden evrenin çoklu parametrelerinin önceden tahmin edilmesine yönelik veri toplama tekniklerinin ve yöntemlerin tamamını kapsamına alan bir kavramdır (Baykul, 1999: 32).

Elde edilen bilimsel bilgilerin başka kişiler tarafından okunması ve anlaşılması ve toplanan diğer bilgilerle karşılaştırmalar yapılması zorunluluğu, bilimsel verilerin belirli ilkelere göre bir ya da dağılımlar şeklinde sunulması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu hedef doğrultusunda çeşitli istatistik veri analiz yöntem ve teknikleri ortaya çıkmıştır (Karasar, 2013: 207). Bilimsel bir araştırmada istatistiğin temel hedefi, elde edilen bilimsel verileri okumak ve anlamak, bunları doğru ve eksiksiz bir şekilde betimlemektir (Borg ve Gall, 1971: 279).

İstatistiksel veri analizleri sosyal bilimler de çok fazla tercih edilen bir analiz yöntemidir. Bilimsel bir araştırmada veri ve analiz yönteminin düzenlenmesi kısaca özetlenmesi, veri ve analiz yöntemlerinin kullanılması, şekil ve tablolar şeklinde açıklamalar yapma ve istatistiksel sonuçlar ortaya çıkarma gibi aşamalar takip edilerek tümevarımsal ve betimsel amaçlı sonuçların elde edildiği analiz yöntemine denir (Bilgin, 2016: 5).

✓ Bilimsel bir araştırmada araştırmacı, istatistik biliminden mümkün olduğunca faydalanabilmek için, aşağıda verilen soruları yanıtlayabilecek bir seviyede araştırma konusuna/temasına hâkim olmalıdır (Borg ve Gall, 1971:274-277):

1. Bilimsel bir araştırmada kullanılan her bir teknik hangi koşullar altında kullanılmaktadır?
2. Bilimsel bir araştırmadaki mevcut istatistiksel veri analiz yöntem ve teknikleri hangileridir?
3. Bilimsel araştırmalarda veri analizi hesaplamaları nasıl yapılmaktadır?
4. Bilimsel bir araştırmada her bir istatistiksel bulgu/sonuç ne anlama gelmektedir?

3.13.3.4.1. Korelasyon Analizi

En az iki veya ikiden daha fazla bağımlı ve bağımsız değişken arasındaki ilişkinin hiçbir şekilde bu değişkenlere müdahalede bulunulmadan incelendiği analiz yöntemidir. Korelasyonel araştırmalarda bağımlı ya da bağımsız değişkenlere müdahalede bulunulmaması nedeniyle, nedensel karşılaştırma yöntemleriyle bazı benzer özellikler göstermektedir. Nedensel karşılaştırma yöntemlerinde bir bağımlı

değişkene müdahalede bulunan bağımsız değişkenler sebep-sonuç bağıntısı içerisinde tespit edilmeye çalışılırken korelasyonel araştırmalarda yalnızca bağımlı ve bağımsız değişkenlerin birlikte gösterdikleri değişimler incelenmekte ve değerlendirilmektedir (Fraenkel ve Wallen, 2006; Büyüköztürk vd., 2013: 184).

✓ Mertens (1998; Karakaya, 2011: 69)'e göre, ilişkisel (korelasyonel) bir araştırma esnasında aşağıdaki aşamalar takip edilir:

1. Bilimsel bir araştırmada öncelikle araştırmanın problemi ortaya konulur ve betimlenmeye çalışılır.

2. Bilimsel bir araştırmada ele alınacak bağımlı ve bağımsız değişkenler belirlenir ve tanımlanır.

3. Bilimsel bir araştırmanın yürütüleceği grup veya gruplar tespit edilmelidir.

4. Bilimsel bir araştırma sırasında nicel veri teknikleri toplanır.

5. Bilimsel bir araştırmada bilimsel veriler analiz edilir ve elde edilen bulgular/sonuçlar yorumlanır ve değerlendirilir.

Korelasyonel araştırma yöntemleri iki gruba ayrılabilir.

1. Keşfedici korelasyonel araştırmalar

2. Yordayıcı korelasyonel araştırmalar (Fraenkel ve Wallen, 2006; Büyüköztürk vd, 2013: 185).

Bunlardan birincisi keşfedici korelasyonel araştırma yöntemleri sebepler arası bağıntıları analiz ederek önemli görülen bir olayı ya da olguyu kavramak için kullanılır. Yordayıcı korelasyon araştırma yöntemlerinde ise bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki bağıntılar ayrıntılı bir şekilde incelenerek değişkenlerin birbirinden yola çıkarak diğeri kestirilmeye çalışılmaktadır (Karakaya, 2011: 70-71).

Bir üniversitenin coğrafya bölümünde öğretim üyesi olan Döndü hoca birçok öğrencisinin Nüfus Coğrafyası dersinde istediği seviyede başarılı olamadıklarını görmüştür. Nüfus Coğrafyası dersinde başarı gösteremeyen öğrencilerin coğrafya bölümündeki başka hangi derslerde başarı gösteremediklerini merak etmiş ve buna bağlı olarak Döndü hocanın öğrencilerinin coğrafya bölümündeki hangi derslere paralel olarak düştüğünü veya yükseldiğini tespit etmeye yönelik yapacağı/yaptığı araştırma yöntemine korelasyonel araştırma denir (Büyüköztürk vd., 2013: 184).

Sosyal bilimlerde istatistik programında (SPSS) tercih edilebilecek üç tür korelasyon katsayısı bulunmaktadır: Kendall's tau-b Pearson ve Spearman's korelasyon katsayılarıdır. Pearson katsayısı çok sık olarak devamlı değişkenler

(continuous data) için kullanılırken, diğerleri daha çok sıralı değişkenler için kullanılmaktadır (Padem vd., 2012: 179).

3.13.3.4.2. Regresyon Analizi

Bağımlı ve bağımsız bir değişkene yönelik yapılan bilimsel ölçümlerin örnek grup ortalamasına doğru çekilme işlemine regresyon adı verilir. Aralarında bağıntı olan en az iki veya ikiden daha fazla değişkenden bir tanesinin bağımlı değişken, geriye kalanların bağımsız değişkenler olarak farkı ile aralarındaki bağıntının bir istatistiksel eşitlik ile belirlenmesi sürecine ise regresyon analizi denir (Ünver, 1986; Howell, 1987; Büyüköztürk vd., 2013: 122) Bilimsel bir araştırmada regresyon analizinin hedefleri şunlardır:

1. Regresyon analizinde bağımsız değişken veya değişkenlerin bağımlı değişkeni anlamlı bir biçimde tahmin edip etmediklerini, birden çok sayıda bağımsız değişken mevcutsa bu değişkenler bağımlı değişkenlerin öznel durumlarına göre önem derecelerini tespit etmek.

2. Regresyon analizi bağımsız değişkenin veya değişkenlerin bağımlı değişkende bilimsel olarak gözlemlenen değişikliklerin nasıl ve ne kadarını açıklamaya çalıştıkları belirlenim (determinasyon) katsayısı ile tespit etmek.

3. Regresyon modelinin henüz bilinmeyen çoklu parametreleri kestirildiğinde, bağımsız değişken veya değişkenlerin bilinen ortalama değerleri için bağımlı değişkenin alacağı ortalama değeri önceden kestirmek.

4. Regresyon analizi bağımsız değişken ya da bağımlı değişken veya değişkenler arasındaki bağıntıyı regresyon denkliği ile tanımlamak.

3.13.3.4.3. Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik, özetle bir birimin, kurumun ya da kuruluşun vazifesini yerine getirme ihtimalidir. Güvenilirlik, bir düzenin istenilen süre zarfı içerisinde, istenilen şartlar altında kendisinden beklenen mevcut durumları yerine getirme ihtimalidir. Güvenilirlik analizi; bir ihtimal, olasılık, tahmin işlemidir. Bütün sistemler belirli bir ihtimal ile vazifelerini icra ederler ve bu ihtimal rastlantısal bağımlı-bağımsız değişkenlere ve düzenin açıklandığı işleve göre değişiklik göstermektedir.

Bilimsel veri analizleri yapılacak sistemlerin düzenli bir şekilde çalışması, sadece bir faktöre bağlı olabileceği gibi aynı zamanda birden fazla faktöre de bağlı olabilmektedir. Düzeni meydana getiren her bir alt grubun de kendi vazifesini yerine getirebilme ihtimali söz konusudur. Özetle bir düzenin güvenilirlik analizi yapıldığı

sırada onu meydana getiren bütün sistemlerin güvenilirliği ayrı ayrı göz önünde bulundurulmalıdır.

Bilimsel bir araştırmada güvenilirlik analizi yapabilmeyen ilk şartı düzenin önceki aralıktaki davranışının tespit edilmesi gerekmektedir. Güvenilirlik analizi yapıldığı sırada güvenilirliğin kriteri olma potansiyeline sahip bazı değişkenlerin öncelikle tanımlaması yapılır, daha sonraki süreçte bu değişkenler bazı metotlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Bütün bu metotlarda öğelerin gelecek zamandaki davranışları incelenir ve yorumlanır. Gelecekteki davranış düzenli olmadığı gibi rastgele bir özelliğe sahiptir ve her bir sistem kendi içerisinde bazı değişiklikler arz etmektedir (Aydın, 2012: 21).

3.13.3.4.4. Geçerlik Analizi

Bilimsel bir araştırmada ölçmede geçerlik, genel olarak ölçülmek istenen olay ya da olgunun bilimsel olarak ölçülebilir olma derecesi olarak tanımlanmaktadır. Ölçülmek istenen durumun diğer olay ve olgularla karıştırılmadan ölçülebilmesi işlemidir. Bilimsel bir araştırmada geçerliğin yüksek sonuçlar verebilmesi için, olabildiğince ölçülmek istenen terimin bilimsel olarak gözlemlenebilir özellikteki değişkenlerle birlikte tanımlanması zorunluluğu vardır (Smith, 1975: 61). Bu özelliğiyle doğrudan ölçmelerde dolaylı ölçmelere oranla geçerlik analizi daha yüksek sonuçlar vermektedir. Dolaylı ölçmelerde, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin kavramı tam anlamıyla karşılayamaması ve bilimsel olarak gözlemlenebilir kriterlerinin yeteri kadar bilinçli olmamalarından dolayı geçerlik sonuçları çok daha düşük olmaktadır. Kısacası geçerlilik, bilimin hası olup, bilimsel olmasının yanında aynı zamanda çok ciddi felsefi bir problemdir (Kerlinger, 1964; Thorndike ve Hagen, 1967; Karasar, 2013: 151).

Bilimsel bir araştırmada bir ölçmenin geçerli olabilmesinin ilk şartı, onun güvenilir sonuçlar verebilmesidir. Geçerlik için ulaşılabilecek maksimum sınır güvenilirlik katsayısının tepe noktası kadardır. Güvenirliğin 16 olduğu bir yerde geçerlik katsayısının, en fazla 40 olma ihtimali vardır. Güvenirlik, geçerlik için maksimum bir ölçü koysa da, hiç bir zaman hiçbir şekilde geçerliği garanti altına alamaz.

Bilimsel bir araştırmada bir kriter aracı "belirli bir hedef ve belirli şartlar" için geçerlidir. Geçerliğin, evrensel bir özelliği yoktur. Bir hedef için geçerli olan bilimsel ölçme aracı, diğer bir hedef için geçerli sayılamamaktadır. Örneğin, bir grup

işçiye üzerinde uygulandığında geçerli bir özelliğe sahip olan test bir başka işçi grubu üzerinde uygulandığında aynı şekilde geçerli olamamaktadır (Micheels ve Karnes, 1968: 104).

3.13.3.4.5. Varyans Analizi (ANOVA)

Varyans diğer bir ifadeyle ANOVA, bilimsel bir araştırmada istatistiksel veri analizleri sırasında verilen puanların dağılımıyla alakalı olarak kullanılan bir istatistiksel veri analiz yöntemidir. Varyans (ANOVA) toplanan puanların ortalamadan doğan standart sapmaların karelerinin toplamının evren için N'e, yani toplam araştırma sayısına, evreni temsil eden ideal örneklem grubu içinse N-1'e yani toplam araştırma sayısının 1'den çıkarılması sonucu tespit edilir (Büyüköztürk vd., 2013: 41).

ANOVA olarak adlandırılan varyans analizi en az iki veya ikiden daha çok evrene özgü ortalama puanları kıyaslamada kullanılan üstün bir parametrik istatistik aracıdır. ANOVA modellerinin teması; bağımsız değişkeni hedef alan örneklemelerin, bağımlı değişken bakımından kıyaslanması üzerine araştırmalar yapar.

Bilimsel bir araştırmada tek yönlü bir özelliğe sahip ANOVA, bir araştırmada veya deneyde bağımlı değişken üzerinde müdahalesi bulunan sadece bir bağımsız değişken mevcut olduğunda yapılmaktadır. Bu durumda bağımsız değişkene faktör adı verilir. Örnek olarak; bir üniversitenin coğrafya bölümündeki birbirinden farklı altı dersin (*nüfus coğrafyası, şehir coğrafyası, turizm coğrafyası, kartografya, hidrografya ve genel jeoloji*) başarı oranları karşılaştırılmak istendiğinde; coğrafya bölümündeki dersler **bağımsız değişken** veya **faktör**, derslerin başarı oranları ise **bağımlı değişkendir**. Tek yönlü ANOVA analizi sonucunda, coğrafya bölümündeki derslerin başarı oranlarının değişim gösterip göstermeyecekleri görülebilecektir (Büyüköztürk vd., 2013: 178).

3.13.3.4.6. Ampirik Veri Analizi

Bilimsel bilginin ve anlama işlevinin duyular aracılığıyla deneyime/tecrübeye dayalı olduğunu benimseyen bir analiz yöntemidir. Ampirizm, deneyselcilik olarak da ifade edilmektedir. Aynı zamanda, deneysel bilimin bilimsel temelini oluşturmaktadır (Warf, 2006a; Kaya, 2014: 26).

Ampirizme göre ontolojik açıdan gerçekler, bilimsel olarak ölçülebilen olgu, olay ve durumlardır. Bilim, bilimsel olarak ölçülebilen gerçekler, olgu ve olayları tanımlamakla uğraşmalıdır. Bilimsel bir araştırmanın temelini duyular aracılığıyla

yapılan ölçülebilirlik oluşturmaktadır. Bilimsel açıdan coğrafi araştırmalar, duyular aracılığıyla ölçülebilen durumları araştırmakla sorumludur (Kitchin & Tate, 2000; Kaya, 2014: 26).

Ampirizm, varlığın ya da herhangi olay veya olgunun geçerliliğinin/geçersizliğinin test edilmesine dayalıdır. Örnek olarak, Türkiye'nin Dünya üzerindeki yerini görmek için küreye dokunmak ya da atlası açıp bakmak yeterli olacaktır. Bilimsel bir bilginin geçerliliği veya geçersizliği bu şekilde test edilmiş olmaktadır. Ampirizmin odak noktası, duyularla aracılığıyla ölçülebilen durumlar, olay ve olgulardır. Buyurucu/kural koyucu sorularla hiçbir şekilde ilgilenmemektedir (Barnes, 2009a; Kaya, 2014: 26).

Ampirik veri analizindeki veri elde etme araçları; ölçekler ve birden çok seçeneğe sahip sorulardır. Ayrıntılı bir şekilde hazırlanan sorulara ve seçeneklerine verilen yanıtlar analiz edilmektedir. Bütün bunlardan manidar bilgiler üretilmektedir. Örnek olarak; Türkiye'deki demiryolları ağlarını çalışan bir coğrafyacı, Türkiye'de demir yolu ağlarının nasıl dağılması, ne şekilde dağılması gerektiği ile ilgili uğraşmaz. Demiryolları ağlarının nasıl bir dağılım göstermeleri ile ilgilenir (Kitchin & Tate, 2000; Kaya, 2014: 26).

3.13.3.4.7. Mann-Kendall Analizi

Mann Kendall'm tau istatistik yöntemi olarak da ifade edilen bu test su-iklim (*hidro-meteorolojik*) zaman dizilerinin yönelimlerinin tespit edilmesinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Zhang vd., 2001; Yue vd., 2002; Büyükyıldız ve Berktaş, 2004: 28). Mann- Kendall testinin parametrik bir özelliği olmamakla birlikte, Mann Kendall'm Tau şeklinde ifade edilen kendine özgü bir uygulamasıdır. Sözü edilen yöntem bilimsel verilerin büyüklüğünden daha ziyade dizileri üzerine esas olarak görülmektedir (Kalaycı ve Kahya, 1998; Karabulut ve Cosun, 2009: 70).

Mann Kendall testinde zaman dilimine göre dizilmiş (X_1, X_2, \dots, X_n) serileri, H_0 hipotezine göre herhangi bir zaman diliminden bağımsız ve birbirine benzer rastgele bir dağılım gösteren değişkenlerdir. H_1 alternatif hipotezi bakış açısıyla ise $k=j$ ile $n > k, j$ (n , veri kayıt uzunluğu) olmak üzere dizide X_k ve X_j aralıksız veri değerlerinin dağılımı birbirine benzer özellikler göstermemektedir. Kısaca dizide linear bir yönelim söz konusudur (Kalaycı ve Kahya, 1998; Karabulut ve Cosun, 2009: 70). Bu yöntem, eksik ve hatalı bilimsel verilerin varlığına izin verdiği ve bilimsel verilerin herhangi bir dağılıma uyma mecburiyeti aramamasından

dolayı çok fazla tercih edilmektedir (Önöz ve Bayazıt, 2003; Lazaro vd., 2001; Kahya ve Kalaycı, 2004; Karabulut ve Cosun, 2009: 70). Testin en önemli özellikleri; uygulaması oldukça kolay, diziler üzerine temel olması ve ardışık korelasyon müdahalesini bertaraf etmiş olmasıdır (Partal, 2003; Karabulut ve Cosun, 2009: 70).

3.13.3.4.8. Linear Trend Analizi

Bilimsel bir araştırmada aralarında neden-sonuç bağıntısı bulunan en az iki ya da ikiden daha fazla bağımlı ve bağımsız değişken arasındaki bağıntıyı belirlemeye yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda araştırma konusu ile ilgili tahminler yapabilmek amacıyla oluşturulan istatistiksel bir model ile temsil edilen analiz yöntemidir (Şahinler, 2000; Karabulut ve Cosun, 2009: 69). Linear regresyon testi aynı zamanda bilimsel verilerin normal dağıldığını tahmin eden parametrik bir test olma özelliğine sahiptir. X ve Y bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki bağıntıyı ve bir doğruyu izleyen yönelimin mevcut olup olmadığını kontrol etmekten sorumludur (Karabulut ve Cosun, 2009: 69).

3.13.3.4.9. Kriging Yöntemi

Bilimsel bir araştırmada noktasal bilimsel verilerin alansal elde olan verilerle yapılan işlemler sonucu elde olmayan verilerin üretilmesi için (enterpolasyon) yer-istatistik ve gerekircilik/belirlenircilik (*deterministik*) gibi bazı metotlar kullanılmaktadır. Thiessen poligonu, uzaklığın zıttı ile ağırlıklandırma, küresel ve yerel polinom, ışımsal bazlı işlev başka bir ifadeye Spline metodu ve kendiliğinden oluşan metotları deterministik (*gerekircilik/belirlenircilik*) metotlardır. Regresyon analizi ve Kriging (*Co-Kriging, Disjunctive, Indicator, Ordinary, Probability, Simple and Universal*) yöntemleri aynı zamanda birer mekânsal dağılım ve yoğunluk analiz yöntemleri arasında yer almaktadırlar.

Bilimsel bir araştırmada Kriging veri analiz yöntemi, ölçümü yapılmış yerlerden ölçümü yapılmamış olan yerlerdeki bağımlı ve bağımsız değişkenlerin ortalama değerlerini kestirmek için kullanılan enterpolasyon (*elde olan verilerle yapılan işlemler sonucu elde olmayan verilerin üretilmesi*) veri toplama tekniklerinden bir tanesidir. Kriging yöntemi, en basit bir hata ve eksiklikte kareler ortalaması olarak ideal bir doğruyu izleyen objektif kestirimlerde bulunmaktadır. Mevcut gerçek değerler ile kestirim değerleri arasındaki ortalama farkın 0'a denk ve

kestirimde hata varyansı minimum seviyede olacak biçimde hesaplaması yapılmaktadır (İçağa ve Taş, 2015: 405).

3.13.3.4.10. RUSLE Yöntemi

Bilimsel bir araştırmada erozyon olayının önceden kestiriminde kullanılan başlıca modeller; “*ampirik, yarı ampirik ya da fiziksel süreç tabanlı modeller*” olarak da adlandırılmaktadır. Söz konusu modellere: “EUROSEM” (*Avrupa Erozyonla Mücadele Modeli*), “USLE” (*Evrinsel Toprak Kaybı Eşitliği*), “EPIC” (*Erozyon Verimlilik Etki Hesaplama*) ve “WEPP” (*Su Erozyonu Tahmin Projesi*) dir. Bu metodun hızla gelişen teknolojik imkânlarla düzenlendiği “RUSLE” (*Revised Universal Toprak Kaybı Eşitliği*) örnek olarak verilebilir (Rahman ve Chongfa, 2009; Değerliyurt, 2013: 1749).

Revised Universal Soil Loss Equation (*RUSLE*) metodu, geçmişte “ortalama toprak yitimini makul bir geçerlilikte önceden kestirmek maksadıyla” birçok ülkede sıklıkla kullanılan oldukça basit bir metottur (Kitahara vd., 2000, Beskow vd., 2009). Gerçeğe çok yakın bulgular/sonuçlar veren bu metodun çok fazla tercih edilmesindeki temel faktör, birden fazla ülkede çok sık bir şekilde kullanılabilmesidir. RUSLE yöntemi için kullanılan formül; $A = R \cdot K \cdot L \cdot S \cdot C \cdot P$ ’dir (Erozyon Sonucu Oluşan Toprak Kaybı: **A** (ton/ha/yıl), Yağış Eroziyon Faktörü: **R**, Toprak Direnç Faktörü: **K**, Yamaç (Topografya) Eğim Uzunluğu Faktörü: **LS**, Zemin Örtüsü Faktörü: **C**, Erozyon Önleyici Diğer Faktörler: **P**) (Kitahara vd., 2000; Beskow, 2009; Değerliyurt, 2013: 1749-1750).

3.13.3.4.11. Bibliyometrik Analiz

Dünyada bibliyometrik araştırmalar kapsamındaki ilk çalışma 1927 yılında “*Journal of the American Chemical Society Dergisi’nde*” yayımlanan makalelerin referanslarının kullanıldığı araştırmadır (Polat vd., 2013: 275). Türkiye’de ise bibliyometrik araştırmalar kapsamındaki ilk çalışma 1970 yılında Ahmet Kemal ÖZİNÖNÜ tarafından yazılan “*Growth in Turkish Positive Basic Sciences*” künyeli kitabın bibliyometri alanında yapılan/yapılacak olan araştırmaların öncülüğünü yaptığı kabul edilmektedir (Al, 2008: 9). Bilimsel alanlarda literatür kaynaklarının gelişimini desteklemek, gelecek araştırmacılara örnek ve ışık teşkil etmesi açısından birden fazla alanda bibliyometrik analiz yöntem ve tekniklerinden yöntemlerinden yararlanılmaktadır (Aydın, 2014: 56). Bibliyometri araştırmaları bilimsel bir alanın

bilimsel donanma/birikime sahip gelişme seviyesinin aydınlatılması bakımından oldukça önem arz etmektedir (Evren ve Kozak, 2012: 252).

Bibliyometri kavramının literatürdeki farklı kullanımları şu şekildedir:

-Belirli bir alanda yapılmış bilimsel yayımların farklı veri ve analiz yöntemleriyle çözümlenmesi ve bilimsel amaçlı bu araştırmaların değerlendirilmesine imkân tanıyan belge taramasına dayalı araştırmalardır (Coşkun vd., 2014: 381).

-İstatistiksel ve matematiksel veri ve analiz yöntemlerinin bilimsel kitle iletişim ortamlarına uygulanması sürecidir (Ünal, 2008: 2; Yalçın, 2010: 206).

-Bibliyografik araştırmalar, belirli bir alanla ilgili literatür kaynakların realist bir resmini ortaya koyan, yayınların anlamı, tasnifi, nicel ve nitel analizleri hakkında bilimsel bilgiler vererek bilim alanına özgü yazılı belgeler temin eden bir veri analiz yöntemidir (Nergiz, 2014: 213).

3.13.3.4.12. Mekânsal Analiz

Bilimsel bir araştırmada mekânsal analiz, coğrafi mekânların özellikle de sosyal-ekonomik mekânların nicel bütün özelliklerini açıklığa kavuşturmak maksadıyla üzere matematik ve istatistiksel veri ve analiz yöntemlerini tercih eden oldukça genel araştırma yaklaşımıdır. Coğrafya biliminde istatistiksel veri ve analiz yöntemlerinin yoğun kullanımıyla birlikte ortaya çıkan “sayısal devrim” le de çok sık bir ilişki içerisinde. Bu analiz yöntemi sadece coğrafya bilimiyle sınırlanmamıştır. Mekânsal veri ve analiz yöntemleri; bölgesel bilimde, bölgesel veya şehirselle büyüme/kalkınma, şehir ekonomisinde ve yeniden yapılanmanın araştırılması sırasında kullanılmaktadır (Tümertekin ve Özgüç, 2014: 60-61).

3.13.3.5. Pralong Yöntemi

Pralong yöntemi, jeomorfofitlerin turizm değerleri açısından incelenmesinde ve değerlendirilmesinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Pralong, 2005: 190). Bu yöntemin yönetim sınırları kapsamında yürütülen araştırmalarda çok yaygın bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Jeomorfofitlerin turizm açısından değeri, aşağıda formülüne edilmiştir:

$$V_{\text{tour}} = (V_{\text{sce}} + V_{\text{sci}} + V_{\text{cult}} + V_{\text{eco}}) / 4$$

V_{tour}: Turizm Değerini,

V_{sce}: Estetik veya Görsel Değeri,

V_{sci}: Bilimsel Değeri,

Vcult: Tarihsel/Kültürel Değeri ve

Veco: Sosyal/Ekonomik Değeri temsil etmektedir.

Pralong yöntemindeki formülün kullanılmasında jeomorfositin özelliğine göre verilen puanlar beş sınıfa ayrılmıştır:

1: Çok Yüksek

0.75: Yüksek

0.50: Orta

0.25: Düşük

0: Çok düşük (Pralong, 2005: 191; Kaymaz ve Özşahin, 2015: 257).

3.13.3.6. Markov Modeli ve Entropi Yöntemi

Markov modeli, tarihsel süreçte bilimsel olarak gözlemlenen ve ölçülen deprem verilerine dayalı olarak gelecekte meydana gelebilecek depremlerin önceden kestirilmesi için en ideal veri ve analiz yöntemlerinden biridir. Markov modeli, Reid tarafından geliştirilen esnek yenileme teoremine dayanmaktadır. Sığ depremlerin meydana gelmesini açıklayan Reid'in bu teorisi özetle şöyledir: Yer kabuğunda oluşan kırılmalar-kıvrımlar kayaçlarda birtakım gerilmelerin yaşanmasına neden olur. Kayaçlar belirli bir zaman gerilmeye dayanır daha sonra ise kırılmaya başlarlar. Depremler bu kırılmalar-kıvrımlar neticesinde oluşur ve sözü edilen kayaçlarda biriken gerilmelerin tamamının veya bir kısmının deşarj edilmesini sağlamaktadır. Tarihsel süreçte yaşanan depremlerde oluşan gerilmelerin ne düzeyde bertaraf edildiği, daha sonra yaşanan depremlerin hızını, şiddetini ve oluş zamanını büyük oranda etkileyecektir. Gelecekte yaşanacak depremler, geçmiş dönemlerde yaşanan depremlere bağlı olacaktır (Ulutaş vd., 2000; Ünal ve Acar, 2012: 789).

İhtimal (*olasılık*), sadece bir olgu ya da olayın ortaya çıkmasına ait net olmama durumunu ölçerken, entropi, herhangi bir olgu veya olaylar grubuna ait net olma durumunu ölçmektedir (Karlin vd.,1975, Ünal ve Acar, 2012: 790). Başka bir ifadeyle entropi, bir düzenin belirsizlik seviyesinin ölçülmesine denir. Bir olgu veya olayın meydana geme ihtimali, belli düzeyde bu olay ya da olgunun gerçekleşip-gerçekleşmeyeceği hakkındaki belirsizlik durumunun temel bir göstergesidir. (Giriftinoğlu, 2005, Ünal ve Acar, 2012: 790). Örneğin; coğrafya yayımlarında *kent* ve *şehir* kavramları arasında halen belirsizlik durumu söz konusudur.

3.13.3.7. Eylem Araştırması

Sosyal durum içinde meydana gelen eylemin standartını artırmak maksadıyla sosyal olay ve olguların ayrıntılı bir şekilde araştırılmasına eylem araştırması adı verilir (Elliot, 1991: 69). Başka bir ifadeyle eylem araştırması; kurum ve kuruluşlarda doğrudan uygulamanın içerisinde var olan bir uygulayıcının uygulama sürecine yönelik problemlerin açıklığa kavuşturulması veya mevcut durumda ortaya çıkmış problemi anlamaya, tanımlamaya ve çözüme kavuşturmayı amaçlayan sistematik bir şekilde ele alan araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:295).

➤ Eylem araştırmasının temel özelliklerini Mills (2003; Balcı, 2013: 50) şu şekilde açıklamıştır:

-Bilimsel bir araştırmada eylem araştırması, genellikle idareciler ve öğretmenler tarafından okullarda ve sınıflarda (Nerede?), kendi kontrolleri altındaki öğrencileri üzerinde (Kim?), ne olduğunu betimlemek ve okullarda yapılan eğitim içerikli uygulamaların etkilerini anlamak için nitel veri analiz yöntemlerinin kullanıldığı (Nasıl?), araştırma kapsamında okul ortamında olumlu eğitsel gelişimi ve değişimi etkileme maksadıyla gerçekleştirilen bir araştırma yöntemidir (Neden?).

Örneğin; bir üniversitenin coğrafya bölümünde öğretim üyesi olan Celal hoca, lisans ikinci sınıftaki öğrencilerinin Tarım ve Toprak Coğrafyası derslerinde istediği seviyede gelişme gösteremediklerini fark etmiştir. Öğrencilerin bu derslere karşı ilgi ve becerilerini nasıl, ne şekilde geliştireceği konusunda görüşlerini almak üzere aynı üniversitenin Ziraat Fakültesinde ilgili anabilim dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile birlikte istişarelerde bulunmuştur. Ancak buna rağmen hangi tekniğin öğrencilere çok daha faydalı olacağı konusunda bir türlü karar verememiştir. En ideal yolun öğrendiği teknikleri derslerde sırasıyla deneyip öğrencileri üzerindeki elde edeceği sonuçları ayrıntılı bir şekilde inceleyip, değerlendirerek bulmaya yönelik bir karar alması oluşturur (Büyüköztürk vd., 2013: 252).

Bilimsel bir araştırmada eylem araştırmalarının üç temel amacı vardır (Mayring, 2000; Yiğit, 2013: 17):

1. Bilimsel bir araştırma sürecindeki bulguların/sonuçların pratiğe dönüştürülmesi ihtiyacı.
2. Bilimsel bir araştırmada somut toplumsal sorunlara direkt bir yaklaşım.
3. Eylem araştırmacısı ve etki altında kalacak gruplar arasında eşitlik.

3.13.3.8. Eleştirel Araştırma

Eleştirel araştırmanın literatürdeki farklı kullanımları şu şekildedir:

-Tema, hedef, kuram ve yöntem muhteşem dördlünün eleştirel araştırmaların ortak özellikleri olduklarını belirten, mevcut durumdan kaynaklı adaletsiz ve kapitalist düzeni eleştiren, sorgulayan ve toplumsal gerçekleri sil baştan değiştirmeyi hedefleyen bir araştırma yöntemidir (Stahl, 2006; İzci, 2014: 418)

-Sosyal hayatta hangi durumların doğru ve gerçek olduğundan daha ziyade hangi durumların adaletsiz, yanlış ve hatalı oldukları üzerine yoğunluk veren araştırma yöntemidir (Walsham, 2005; İzci, 2014: 418)

-Toplumsal aktörlerin yaşam içerisindeki tersliklerin ve adaletsiz şartlarının oluşmasındaki rollerini net bir biçimde inceleyen ve insanları düşünsel bir yaklaşımla doğruları ve gerçekleri anlamaya ve tanımaya çalışmaktan alıkoyan etkenleri inceleyen araştırma yöntemidir (Comstock, 1982; İzci, 2014: 418-419)

-Kısaca, literatür kaynaklarındaki tanımlara bakıldığında eleştirel araştırma, sosyal adalet düzenini, terslikleri ve toplumsal baskıları ve engellemeleri, eleştiren, sorgulayan ve sosyal yapının oluşmasına zemin hazırlayan arka planda tutulmuş bireylerin güç ve hareket etme özgürlüklerini artırarak sosyal problemleri karşılıklı iletişim ile çözmeye gayret gösteren araştırma yöntemidir (İzci, 2014: 419).

➤ **Eleştirel Araştırmanın Ana Öğeleri** (Alvesson ve Deetz, 2000; İzci, 2014: 421):

1. Eleştiri

- Toplumsal değerler görüşü ortaya koymak.
- Toplumdaki yaygın inanç ve toplumsal uygulamaların ortaya çıkarılması ve tartışılmaya açık bir hale getirilmesi.
- Eleştirel sosyal kuramcılarının tespit etmiş oldukları terimlerin kullanılma durumu.

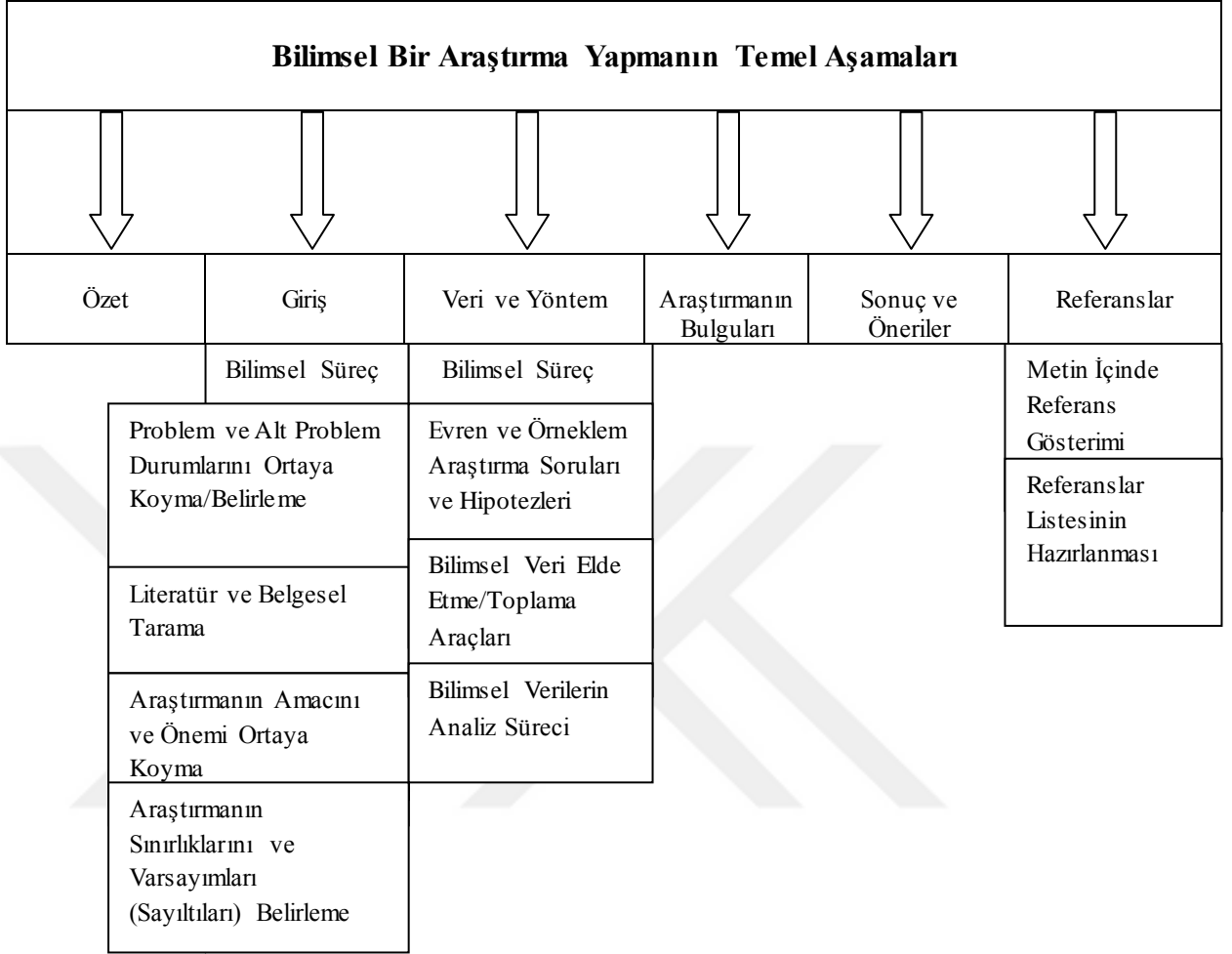
2. Sezgi

3. Reform (Değişim)

- Toplumsal Kuramlardaki İlerlemeler
- Sosyal İlerlemeler
- Bireysel Özgürleşme Çabaları.

3.14. Bilimsel Araştırma Yapma Süreci ve Etik Kuralları

Şekil 3.4. Bilimsel Bir Araştırma Yapmanın Temel Aşamaları

Kaynak: Tural, 2014: 472

Bilimsel bir araştırmada etik, öncelikle istenilecek bir hayatın anlaşılması ve araştırılması geniş bir perspektifle bütün amaçların ve etkinliklerin eksiksiz bir şekilde yerli yerine olduğu gibi konulması, bir araştırma sırasında nelerin istenip veya istenmeyeceğinin, nelerin yapılabileceği veya yapılamayacağını, nelere ulaşılabileceği veya ulaşılamayacağını bilmesi ve buna göre hareket edilmesi sürecidir (Aydın, 2001: 8).

Bilimsel etik ise, bütün akademik camianın içerisinde yer alan akademisyenlerin oluşturmuş oldukları takımın “birer oyuncusu” arasında en dikkatli bir şekilde uygulanması gereken bilimsel dinamik taşlardır. Başka bir deyişle araştırma yaparken ya da bu araştırmayı yayımlarken gerekli bütün etik yollarını tespit etmenin yanı sıra, bunu inceleme ve değerlendirme konumunda olanlar içinde

aynı şekilde bilimsel etiği kullanma ve uygulama mecburiyetini içermektedir. Amaç; akademik araştırmaların kalite standartlarını koruma altına almak, bu alandaki bireysel kazanımların ve bilimsel üretkenliğin maksimum seviyede kalmasını sağlamak, kişileri tetikleyerek daha güçlü değerleri üretmelerini sağlamak, tüm bunların yanında ulusal sınırları aşp uluslararası seviyedeki ortak değerlere erişebilecek güce kavuşmaktır (Topal, 2002: 6).

Türkiye’de akademik araştırmalar sırasında ortaya çıkan ahlaki/etik dışı davranışların önüne geçebilmek amacıyla; TÜBA (*Türkiye Bilimler Akademisi*), TÜBİTAK (*Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*), ÜAK (*Üniversiteler Arası Kurul*) ve YÖK (*Yüksek Öğretim Kurumu*) tarafından ahlaki/etik kurullar oluşturulmuştur. Türkiye Bilimler Akademisi (*TÜBA*) (2002; Tural, 2014: 491) bilimsel araştırmalarda ahlaki/etik dışı davranışları şu şekilde sıralamıştır:

1. Bilimsel bir gerçeğli olmayan araştırmalar (uydurmacılık),
2. Dolandırıcılık, sahtecilik,
3. Emek hırsızlığı, aşırı macılık,
4. Kandırma ya da olayı saptırma,
5. Planın, programın olmadığı disiplinsiz araştırmalar,
6. Sürekli tekrarlanan yayımlar (Güncellikten yoksun yayımlar).

➤ Bilimsel etik bakımından aşğıdaki ilkelere uymak araştırmanın teması ve araştırma sonuçları bakımından oldukça önem arz etmektedir (Özkan, 2013: 265):

1. Bilimsel araştırmalarda yapılan anlaşmalara ve mukavelelere uyma şartı ve bunların sorumluluk bilinciyle yayın yapmak,
2. Bilimsel araştırmanın bulguları/sonuçları ile ilgili ihtiyaç duyulan gerekli izinlerini aldıktan sonra sonuçlarını kullanmak,
3. Bilimsel araştırmalarda yapılacak çalışmanın en başından sonuna kadar üst düzeyde kalite standartını, bilimsel etkinliğini ve yeterliliğini sağlamak,
4. Bilimsel bir araştırmada araştırma bulguları/sonuçlarıyla ilgili konularda kullanıcıları doğru ve eksiksiz bir şekilde bilgilendirmek,
5. Araştırma sırasında kullanıcının elde ettiğ/edeceğ sonuçlara güven duymak,
6. Bilimsel bir araştırmanın yaşam standartını göz önünde bulundurarak sonuçlarını kullanmak,

7. Bilimsel bir araştırmada araştırma bulguları ve sonuçları ile ilgili yapılan/yapılacak eleştirilere açık olmak, çalışmayı yayına dönüştürürken bunları göz önünde bulundurmak,

8. Bilimsel bir araştırmada araştırma temasıyla ilgili yasaların koyduğu kuralları öğrenmek ve bu kurallara uyma zorunluluğu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

ARAŞTIRMA BULGULARI ve TARTIŞMA

4.1. Coğrafya Araştırmalarında “Veri Toplama” ve “Analiz Yöntemlerine” Yer Verme

Bilimsel bir araştırmada veri toplama, esasında araştırmayla ilgili olay ve olguların planlamasının yapılmasıdır. Olay ve olgular ile ilgili bilimsel bilgiler yayımlanmış kitaplar ve kitaplardaki bölümler ile makaleler, tablolar, şekiller ve sayısal (kantitatif) veriler şeklinde olmaktadır. Bu durum söz konusu ise literatür ve belgesel taramalar yaparak, hatırlatma notları tutularak, hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri incelenerek, şekiller ve tablolar arasında birtakım karşılaştırmalar yapılarak araştırma ile ilgili bilimsel bilgilere erişilmiş olur (Özgüç, 1994: 25).

Bilimsel bir araştırmada veri kaynakları yayımlanmamışsa bilimsel bilgiler ampirik olarak araştırma sahasındadır. Bunun için veri yöntem ve tekniklerinin birden çok kullanılması gerekmektedir. Bu tür araştırmalarda coğrafi manzaranın/peyzajın lokasyon, topoğrafya vb... özelliklerini gösteren haritaların çizilmesi, hatırlatma notlarının tutulması, görüntü alınması ve bu alanda erişilmek istenen bilimsel bilgilere sahip bireylerle doğrudan ya da dolaylı yollarla anket, mülakat vb... veri toplama yöntem ve tekniklerini kullanarak iletişim sağlanmalıdır. Araştırmacı bilimsel verileri elde ettikten sonra bunları sistemli ve düzenli bir şekilde incelemeli ve hiyerarşik bir sınıflandırmaya tabi tuttukten sonra da nicel, nitel ya da karma araştırma yöntem ve tekniklerinden birini kullanılarak veri analizlerini yapmalıdır (Özgüç, 1994: 25).

Hatay ili evrenini içine alan coğrafyacılar ve aralarında coğrafyacıların da bulunduğu disiplinler-arası araştırmalarda yer alan yerli ve yabancı yazarlar tarafından günümüze kadar toplamda yayımlanmış 288 araştırma tespit edilmiştir. Bu araştırmalardan 18'ine çeşitli nedenlerle erişim sağlanamamış olup, ulaşılabilen 270 araştırma “kullanılan veri kaynakları” ve “analiz yöntemleri” yönüyle sistemli bir şekilde analizlere tabi tutulmuştur.

Araştırma evreninde incelenen 198 araştırmada; 12 (% 6,06) kitap, 18 (% 9,09), kitap bölümü, 20 (% 10,10) lisansüstü tez, 94 (% 47,47) makale ve 54 (% 27,27) bildiride kullanılan veri kaynakları, araştırmanın yöntem bölümünde ayrıca işlenmiştir. Hatay ili evreni ya da örnekleminde 1936-2017 yılları arasında

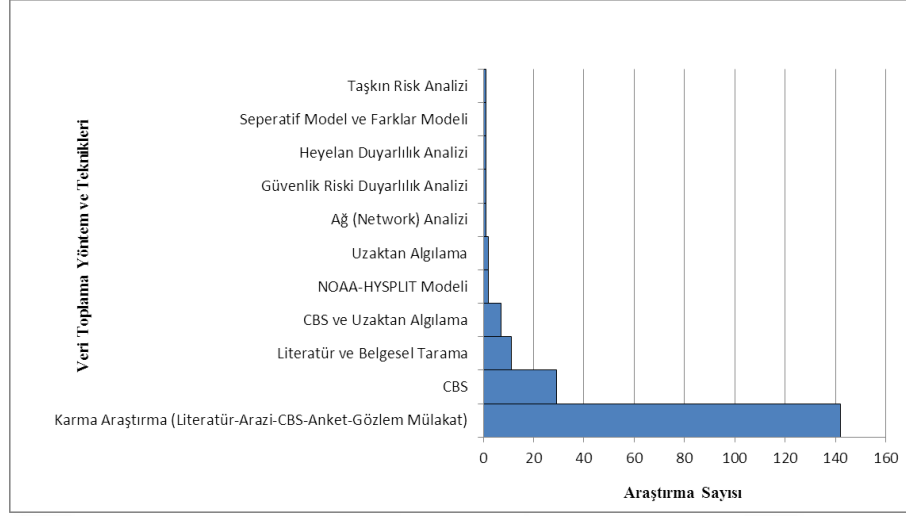
yayımlanan 198 (% 73,33) araştırmada yazarlar tarafından “veri toplama araçları” ve izlenen yöntem” arasında herhangi bir farkın gözetilmediği ve sanki bu ikisinin aynı anlama ve aynı işleve sahip oldukları varsayılarak/zannedilerek birlikte kullanıldıkları görülmüştür.

Veri toplama araçları; Anket formları, çeşitli türde ölçme araçları ve ölçekler, testler, gazeteler, dergiler, literatür kaynaklar, dokümanlar, belgeler, görüşme/mülakat formları, gözlem notları, deney notları, görüntü alma ve aktarma araç ve aletleri, krokiler, haritalar, planlar, literatür ve belgesel tarama, arazi/saha çalışmaları, haritalama ve görüntü alma, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve coğrafi bilgi sistemleri ortamında yapılan; ağ (network) analizi, güvenlik riski duyarlılık analizi, heyelan duyarlılık analizi, taşkın risk analizi vb... ile uzaktan algılama sistemleri (UAS), hava fotoğraflarından yararlanma, sayısal teknikler ve bazı modellemeler vb... coğrafya araştırmalarında kullanılan başlıca veri toplama yöntem ve teknikleridir (Tablo 4.1 ve Şekil 4.1).

Tablo 4.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri

Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	142	71,71
Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)	29	14,64
Literatür ve Belgesel Tarama	11	5,55
CBS ve Uzaktan Algılama	7	3,53
NOAA-HYSPLIT Modeli	2	1,01
Uzaktan Algılama	2	1,01
Ağ (Network) Analizi	1	0,51
Güvenlik Riski Duyarlılık Analizi	1	0,51
Heyelan Duyarlılık Analizi	1	0,51
Seperatif Model ve Farklar Modeli	1	0,51
Taşkın Risk Analizi	1	0,51
Toplam	198	100

Şekil 4.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri

Hartshorne'a göre Coğrafya; “İnsan ve mekân etkileşimi sonucu ortaya çıkan olay ve olguların analizini (*çözümleme*) ve sentezini yapan bir bilim dalıdır” (Butzer, 1989; Özgüç ve Tümertekin, 2000: 229). Analiz; “Coğrafi bilgi ve bilgiye dayalı toplanan verilerin nicel, nitel ya da karma analiz yöntem ve tekniklerinden birini kullanarak incelemektir” (Özgen, 2016: 13). Sentez; “Coğrafi bilgi ve bu bilgiye dayalı toplanan veriler arasında bağıntının/ilişkinin ortaya konulmasıdır”. Coğrafya araştırmalarında bilimsel bilgi ve bu bilgiye dayalı verilerin analizi ve sentezlenmesi aşamasında planlı ve hiyerarşik bir sınıflandırma söz konusu olmalıdır (Şekil 4.2):

1. Araştırmanın problem durumu ortaya konulmalıdır. Problemin açıkça belirtilmediği hallerde analiz yöntemini tespit etmek bir tarafa, araştırma konusunu belirlemek bile mümkün değildir.

2. Araştırmanın amacına ve önemine (alan yazın/literatüre) yapacağı katkılara ulaşma hedefi içinde olmalıdır.

3. Araştırma kapsamında hazırlanan araştırma sorularını cevaplandırmak, hipotezleri ise test etmek temel düstur olmalıdır.

4. Araştırmada belgeye ya da deneye dayalı *tarama*, *deneme* ve *karma* modellerden birisi kullanılmalıdır.

5. Araştırma kapsamında araştırmanın evreni ve evreni en iyi şekilde temsil edecek ideal örneklem veya örneklem grubu seçilmelidir.

6. Araştırmanın veri toplama araçları ve verilerin toplanması safhası (*verilerin nasıl, ne zaman, nereden temin edileceği, kurumsal istatistiki bilgiler elde*

etme, literatür tarama, saha/arazi çalışmaları vb...) verileri analiz etmeden önceki elde etme, toplama ve derlemeye yönelik **“hazırlık aşamasıdır”**.

7. Veri analizi safhası ise kurum ve kuruluşlardan elde edilen istatistikî bilgiler, literatür ve belgesel tarama sonucu elde edilen bilgiler ile saha/arazi çalışmaları (anket, gezi-gözlem, görüşme/mülakat vb...) sırasında toplanan ampirik bilgileri; literatür analizi, içerik analizi, meta analizi, fiziki ve beşeri mekân analizleri, SWOT analizi, retrospektif tarihsel analiz, prospektif yordama analiz ve istatistiksel analiz yöntemleri (regresyon, korelasyon, varyans vb...) gibi yöntemleri kullanarak çözümlenmektedir.

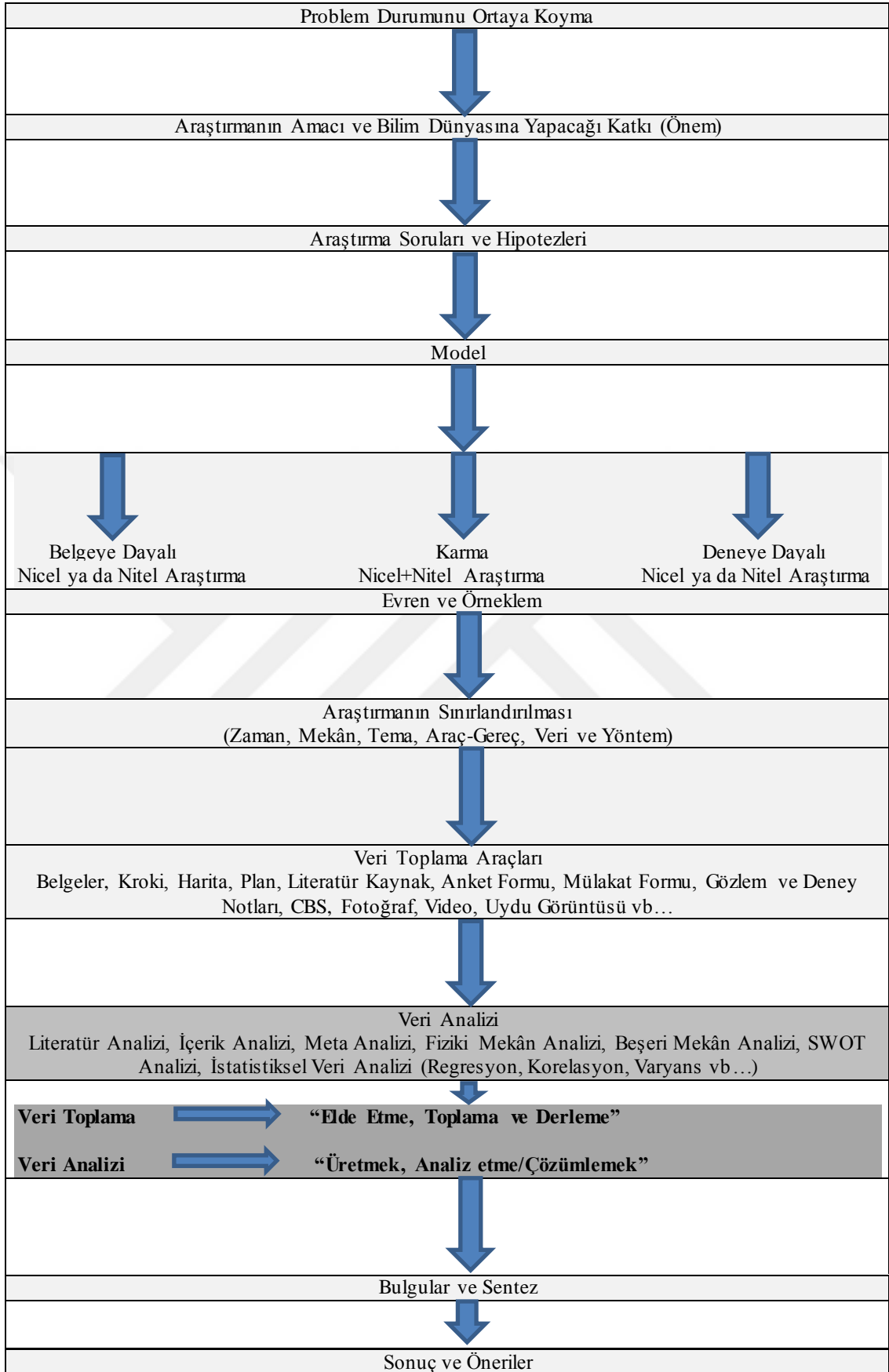
8. Araştırmacının bilimsel yetisini kullanarak çözümlenmiş olduğu bilimsel bilgi ve bu bilgiye dayalı verilerden bulgular elde edilmesi aşamasıdır (Sentez).

Kısacası veri toplama safhasında; kurumlardan, literatürden ve saha/arazi çalışmalarından toplanan bilgilerin **“elde edilmesi, toplanması ve derlenmesi”** aşaması söz konusudur. Veri analizi safhası ise toplanan bu bilgilerin nicel, nitel ya da karma araştırma yaklaşımlarından birini kullanarak **“üretmek, analiz etmek/çözümlenmektedir”**.

Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Uzaktan Algılama Sistemleri (UAS), hava fotoğraflarından ve uydu görüntülerinden kayıtların alınmaya başlanması ile veri toplama yöntem ve teknikleri o kadar büyük bir değişim evresi geçirmiştir ki, coğrafyacılar bundan sonraki süreçte tarif edilemeyecek düzeyde veri toplama yöntem ve tekniği ile araştırmalarına devam edecektir (Tümertekin ve Özgüç, 2014: 35).

Örneğin; Anket formları, ölçme araçları ve ölçekler, testler, dokümanlar, görüşme/mülakat formları, gözlem notları, deney notları, literatür kaynaklar, arazi çalışmaları sırasında kullanılan araç ve gereçler (GPS, pH metre, altimetre, termometre, jeolog çekici, jeolog pusulası asit şişesi, fotoğraf makinası vb...) haritalama, ülkemizde 1990'lı yıllardan sonra gelişme gösteren coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama sistemleri (UAS) veri toplama safhasında kullanılan etkili araçlardır.

Şekil 4.2. Bilimsel Bir Araştırmanın (Coğrafya Araştırması) Evreleri

Francis Galton (1872) “İngiliz Birliği Coğrafya Bölümünün” açılış konuşması sırasında şu sözlere yer vermiştir;

“Coğrafyanın yer şekli, toprak tipi, bitki özellikleri, iklim koşulları, hayvan ve insan nüfusları ve benzeri gibi konularla ilgili sırasında “en büyük sorununun bunlar arasındaki ‘bağıntıyı analiz etmek ve nedensel olanı temel olandan ayıklanması’ olduğu” nu ileri sürmüştü (Galton, 1869; Özgüç ve Tümertekin, 2000: 257).

Araştırma evrenindeki 270 araştırmanın sadece 72 tanesinde modern bilimsel analiz yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. Diğer 198 çalışmada ise daha ziyade geleneksel yöntemlere yer verildiği ve çoğunlukla konular arası bağıntının/ilişkinin kurulmadığı görülmüştür (Tablo 4.2,3 ve Şekil 4.3,4).

Söz konusu hedef araştırmalarda metodolojinin nispeten eksik ve kısmen de hatalı olması hemen hemen insan vücudundaki “kalbin durmasıyla” eş değerdir. Araştırma sahası ve araştırmanın teması belirlendikten sonra, araştırmanın yöntem bölümü doğru ve eksiksiz bir şekilde anlatılamazsa diğer bölümler arasındaki bağıntı/ilişki kurulamayacak ve araştırma ilerleyemeyecek bir hâle gelecektir. Kısacası yöntem bir “**araştırmanın kalbidir**”.

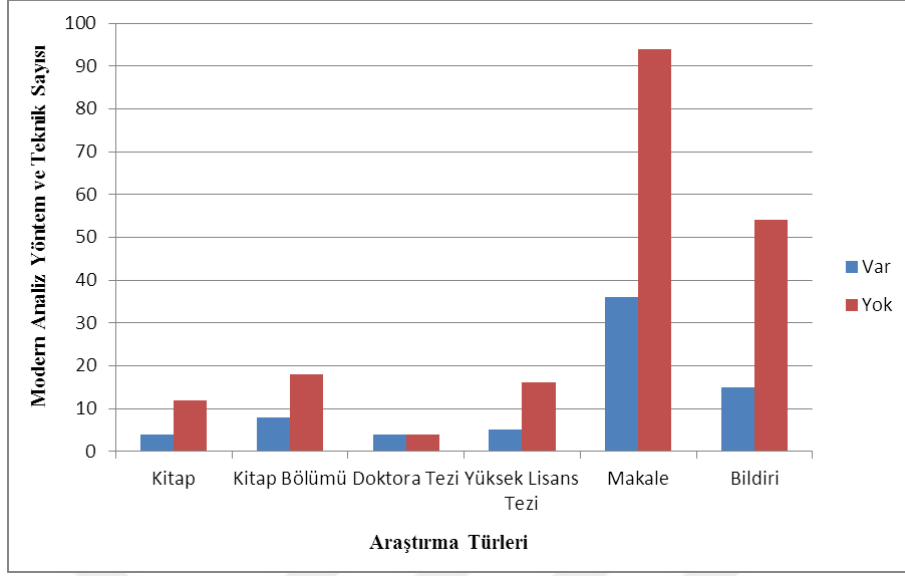
Tablo 4.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Modern Analiz Yöntem ve Teknikleri Kullanılan/Kullanılmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı

ANALİZ YÖNTEMİ	ARAŞTIRMA TÜRÜ												Toplam	
	Kitap		Kitap Bölümü		Doktora Tezi		Y.Lisans Tezi		Makale		Bildiri			
	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
	4	12	8	18	4	4	5	16	36	94	15	54	72	198
Toplam	16		26		8		21		130		69		270	

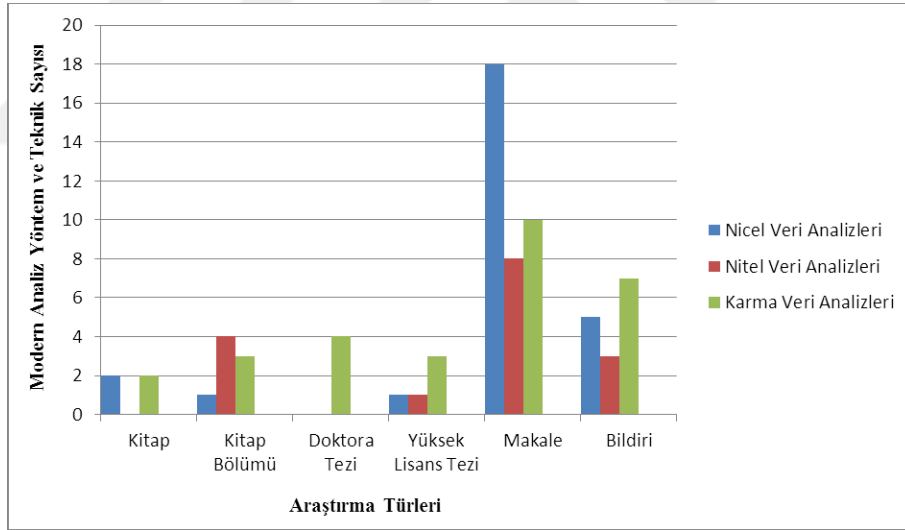
Tablo 4.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmalarda Kullanılan Modern Analiz Yöntem ve Tekniklerinin Dağılımı

ANALİZ YÖNTEMİ	ARAŞTIRMA TÜRÜ						Toplam
	Kitap	Kitap Bölümü	Doktora Tezi	Y. Lisans Tezi	Makale	Bildiri	
Nicel	2	1	-	1	18	5	27
Nitel	-	4	-	1	8	3	16
Karma	2	3	4	3	10	7	29
Toplam	4	8	4	5	36	15	72

Şekil 4.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Modern Analiz Yöntem ve Teknikleri Kullanılan/Kullanılmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı

Şekil 4.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmalarda Kullanılan Modern Analiz Yöntem ve Tekniklerinin Dağılımı

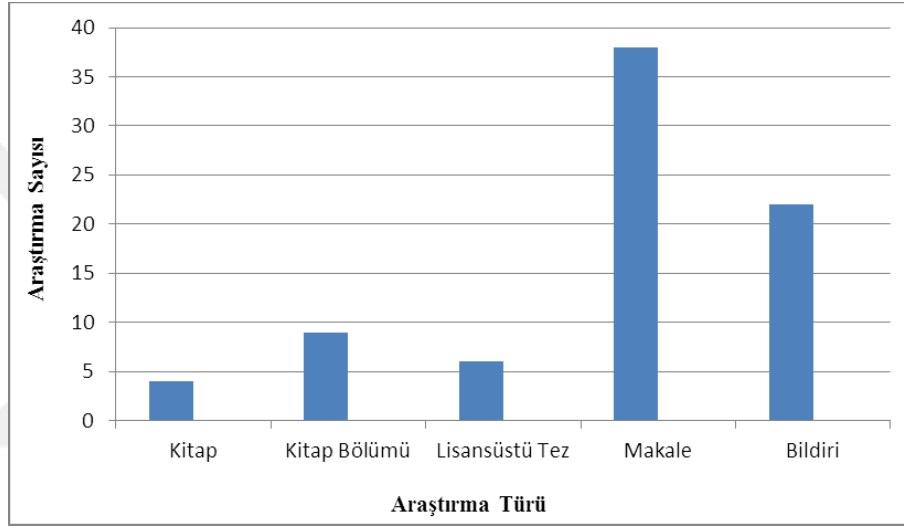

Araştırma evreninde yer alan 270 araştırmanın, yer verilen yöntem bölümleri incelendiğinde; 4 (% 5,06) kitap, 9 (% 11,39) kitap bölümü, 6 (% 7,59) lisansüstü tez, 38 (% 48,10) makale, 22 (% 27,85) bildiri toplamda 79 (% 29,25) araştırmada yöntem bölümünün olmadığı, yöntem ile ilgili açıklamalara daha çok “giriş” kısımlarında yer verildiği görülmüştür (Tablo 4.4 ve Şekil 4.5).

Tablo 4.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Yöntem Bölümü Olmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı

Araştırma Türü	N	%
Kitap	4	5,06
Kitap Bölümü	9	11,39
Lisansüstü Tez	6	7,59
Makale	38	48,10
Bildiri	22	27,85
Toplam	79	100
Genel Toplam	270	

Şekil 4.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan ve Yöntem Bölümü Olmayan Coğrafya Araştırmalarının Dağılımı

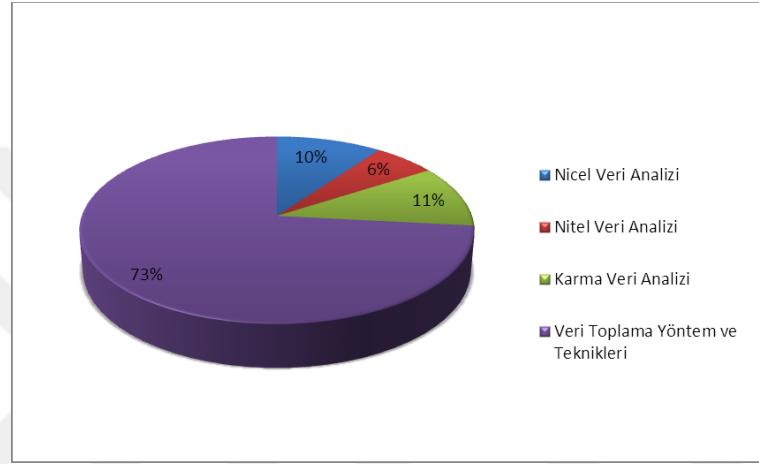
Araştırmaların % 29'unun veri ve yöntem bölümünün olmaması, % 73'ünün ise veri analiz yöntemi yerine veri toplama yöntem ve tekniklerini vurgulaması bu araştırmaların metodolojik bakımdan eksikliklere sahip olduğunu ve büyük ölçüde yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırma evrenini oluşturan 270 araştırma, veri analiz yöntemleri bakımından incelendiğinde; 27 (% 10) araştırmada nicel araştırma yöntemleri, 16 (% 5,93) araştırmada nitel araştırma yöntemleri, 29 (% 10,74) araştırmada karma araştırma yöntemleri ve 198 (% 73,33) araştırmada ise veri analiz yöntemleri yerine veri toplama yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı görülmüştür (Tablo 4.5 ve Şekil 4.6).

Tablo 4.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri

Veri Analiz Yöntemleri	N	%
Nicel Veri Analizi	27	10
Nitel Veri Analizi	16	5,93
Karma Veri Analizi	29	10,74
Veri Toplama Yöntem ve Teknikleri	198	73,33
Toplam	270	100

Şekil 4.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri

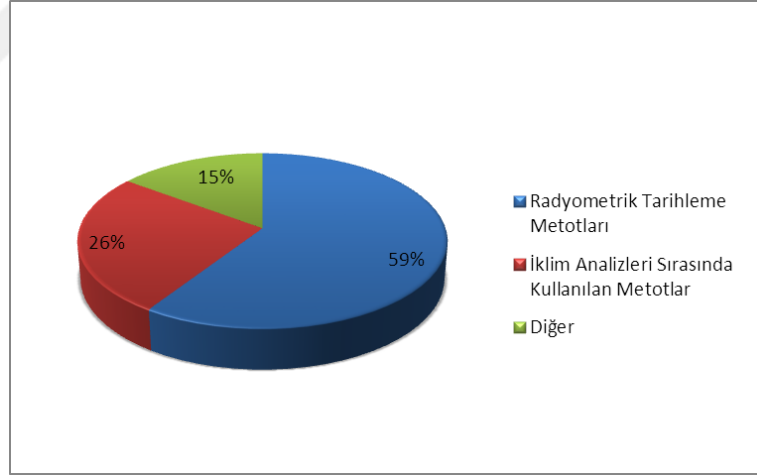

Nicel veri analiz yöntemlerinden en fazla “Radyometrik Tarihleme Metotları” kullanılmıştır. Bunlar: “Radyokarbon” (7 adet), “ESR” (Electron Spin Resonance) (3 adet), “Argon” ($^{40}\text{Ar}/^{39}\text{Ar}$, $^{40}\text{K}/^{40}\text{Ar}$) (2 adet), “Paleontolojik Analiz” (2 adet)’dir. Diğer veri analiz yöntemi ise iklim verilerinin analizleri sırasında kullanılan “De Martonne”, “Eriç” ve “Thornthwaite” (7 adet) yöntemleridir (Tablo 4.6 ve Şekil 4.7).

Tablo 4.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nicel Veri Analiz Yöntemleri

Nicel Veri Analiz Yöntemleri		N	%
Radyometrik Tarihleme Metotları		16	59,26
	Radyo C14 Yöntemi	7	25,93
	ESR (Electron Spin Resonance)/ OSL	3	11,11
	Ar-Ar Tarihlendirme Yöntemi	2	7,41
	Paleolitik ve Paleontolojik Analiz	2	7,41
	Cassignal K-Ar Tarihlendirme	1	3,70
	Karma (ESR, U/Th, Radyometrik Yaşlandırma ve Paleontolojik Analiz)	1	3,70
İklim Analizleri Sırasında Kullanılan Yöntemler		7	25,93
	Karma (De Martonne, Erinç ve Thornthwaite Yöntemi)	5	18,52
	Erinç Yöntemi	1	3,70
	Thornthwaite Yöntemi	1	3,70
Jeomorfometrik Analiz		1	3,70
Mekânsal Dağılım ve Yoğunluk Analizi		1	3,70
Morfometrik Analiz		1	3,70
Standardized Precipitation Index (SPI)		1	3,70
Toplam		27	100

Şekil 4.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nicel Veri Analiz Yöntemleri

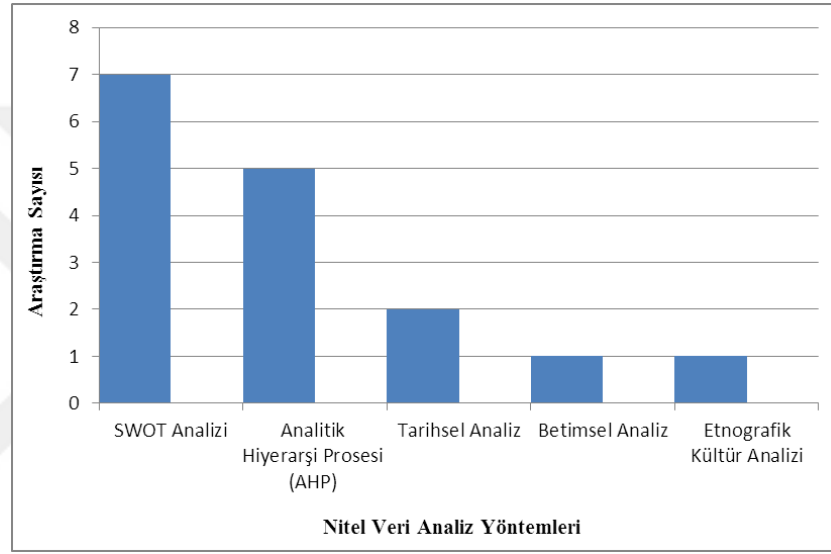

Araştırma evreninde 5 farklı nitel veri analiz yöntemi kullanılmıştır. En fazla kullanılan analiz yöntemleri ise SWOT analizi (7 adet) ve Analitik Hiyerarşi Prosesi (5 adet)'dir (Tablo 4.7 ve Şekil 4.8).

Tablo 4.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nitel Veri Analiz Yöntemleri

Nitel Veri Analiz Yöntemleri	N	%
SWOT Analizi	7	43,75
Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)	5	31,25
Tarihsel Analiz	2	12,5
Betimsel Analiz	1	6,25
Etnografik Kültür Analizi	1	6,25
Toplam	16	100

Şekil 4.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Nitel Veri Analiz Yöntemleri

Coğrafya araştırmalarında en fazla kullanılan istatistiksel veri analiz yöntemleri şunlardır: “Korelasyon (iki değişkenli regresyon) ve regresyon (çoklu regresyon) faktör, ki-kare, küme analizleri ve varyans (ANOVA) analizidir” (Slocum, 1990: 93; Rigby, 1999: 115-116). Bu araştırma evreni kapsamında yer alan karma araştırma yöntemleri arasında da en fazla istatistiksel veri analiz yöntemleri (% 79,31) kullanılmıştır.

Söz konusu karma araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri ise şunlardır: RUSLE yöntemi (9 adet), Karma İstatistiksel Veri Analizleri (9 adet), Mann Kenndall Analizi (2 adet), Durum Çalışması (2 adet)’dir. Evren kapsamındaki diğer araştırmalarda da öncelikli olmasa bile istatistiksel veri analiz yöntemlerine yer verilmiştir.

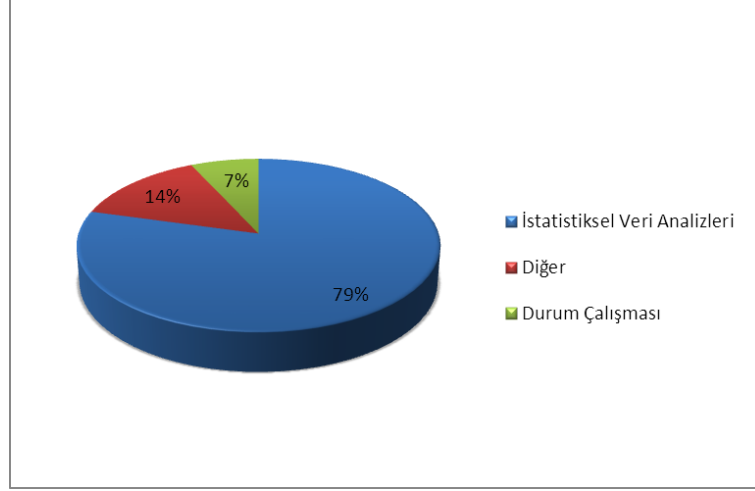
Bu durum coğrafya metodolojisinde istatistik bilimi ve istatistiksel veri analizleri ile sıkı bir ilişki içerisinde olduğunun ve daha fazla tercih edildiğinin göstergesidir. Coğrafyanın sosyal, matematik ve fen bilimleri arasında âdeta bir

köprü görevi ve planlayıcı (bu araştırmanın danışmanı Dr. Hulusi KARAGEL'e göre; Coğrafyacı aynı zamanda bir planlama uzmanıdır) bir rol üstlenmesi sosyal bilimlerden olduğu kadar matematik ve fen bilimlerinden (istatistik, fizik, kimya vb...) gerektiği ölçüde bilgi alışverişi yapması bu sonucu doğurmuştur (Tablo 4.8 ve Şekil 4.9).

Tablo 4.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Karma Veri Analiz Yöntemleri

Karma Veri Analiz Yöntemleri		N	%
İstatistiksel Veri Analizleri		14	48,28
	RUSLE Yöntemi	9	31,03
	Mann Kenndall Analizi	2	6,90
	One Way-Anova (Varyans) Analizi,	1	3,45
	Lineer Trend Analizi	1	3,45
	Pearson Korelasyon Analizi	1	3,45
Karma İstatistiksel Veri Analizleri		9	31,03
	Mann-Kenndall Trend Analizi, Montana, Gumbel, Hershfield, Thornthwaite, Köppen, Tricart, Cailleux, Peltier, Erinç, Wilson, Tanner, Summerfield, Thiessen, IDW, Natural Neighboring, Spline ve Krigging, SYM.	2	6,90
	Lineer Trend ve Mann Kenndall Analizi	2	6,90
	Genel İstatistiksel Veri Analizi	1	3,45
	Lineer Trend ve Varyans Analizi	1	3,45
	Mann Kenndall Analizi, Reanaliz Verileri, Kümeler Arası İlişki Analizi, Köppen-Geiger Yöntemi	1	3,45
	Mann Kenndall, Lineer Trend, Korelasyon ve Regresyon Analizi	1	3,45
	Pearson Korelasyon Analizi ve Lineer Trend Analizi	1	3,45
Durum Çalışması		2	6,90
Karma (İstatistiksel Analiz, Tarihsel Analiz, Betimsel Analiz, Mekânsal Dağılım ve Yoğunluk Analizi, Fenomenolojik ve Etnografik Kültür Analizi)		2	6,90
Pralong Yöntemi		1	3,45
Markov Modeli ve Entropi Yöntemi		1	3,45
Toplam		29	100

Şekil 4.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Çalışılan Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Karma Veri Analiz Yöntemleri

4.2. Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Veriler ve Veri Analiz Yöntemlerinde Tarihsel Süreçte Görülen Gelişme ve Değişmeler

Coğrafya araştırmalarında kullanılan bilimsel veriler çeşitlilik arz etmektedir. Bunlara örnek olarak; iklim verileri, jeolojik/jeomorfolojik ve hidrolojik birimlere ilişkin yükseklik, derinlik istatistikleri vb... ulaşım yollarına ilişkin veriler verilebilir. Coğrafi verinin kavramsal açıdan tanımını yapmak oldukça güçtür (Özgüç, 1994: 25).

Genel bir ifade ile “veri” araştırılan konunun adeta hücrelerini meydana getiren bilgi kaynakları olup, iki ana grupta incelenebilir (Davis, 1975:1):

1. Bazı veriler nicel, kantitatif olgulara dayanmaktadır. Genellikle istatistiksel işlemler sırasında kullanılan bu veriler, bilgisayarın belleğinde uzun bir süre depolanabilme özelliklerine sahiptirler.

2. Bir kısım veriler ise ortak bir hedef doğrultusunda bir araya gelebilirler. Bunların bir araya gelmesinin altında yatan temel neden ise önceden ortaya konan hipotezin ya da kuramın geçerlilik/geçersizliğini test edilmesi oluşturur.

Coğrafi veri, araştırmalardaki olgu ve olaylar arasındaki bağıntıyı/ilişkiyi ortaya koymak veya ortaya çıkması muhtemel problemleri çözümlenmeye yönelik her türlü veriye denir. Coğrafi verilerin özellikleri çeşitlilik göstermekle birlikte en önemli özelliğini belli bir mekâna dağılmış olması oluşturur. Bu mekâna dağılıma *alansal*, *doğrusal* ve *noktasal* olmak üzere üç farklı şekilde gerçekleşmektedir (Özgüç, 1994: 26).

Tablo 4.9. Coğrafya Araştırmalarında Kullanılan Başlıca Veri Kaynakları

Literatür Kaynakları	Harita Kaynakları
Hatırlatma Notları Alma	Hava Fotoğrafları ve Uydu Görüntüleri
İstatistiksel Yayınlar	Gözlem ve Ölçme Notları
-Genel İstatistikî Yayınlar	Anket ve Mülakat Formları
-Nüfus, Yerleşme ve Göç İstatistikleri	Gözlem ve Deney Notları
-Tarım ve Sanayi İstatistikleri	Saha/Arazi Çalışmaları
-Ulaşım, Haberleşme ve Alt Yapı İstatistikleri	Sürelî Yayınlar (Gazete ve Dergiler)
-Gümrük ve Ticaret İstatistikleri	Tarihi Arşiv Belgeleri
-Tarihsel İstatistikler	Fiziki Mekâna Özgü Numune Analizleri

Kaynak: Özgüç, 1994: 26-80.

Coğrafya araştırmalarında kullanılan Tablo 4.9'da verilen veri kaynaklarıyla birlikte Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan araştırmalarda SPSS programı, arazi çalışmalarının yanında özellikle ülkemizde 1990'lı yıllardan sonra büyük gelişme kaydeden coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve bu sistem ortamında gerçekleşen işlemler ile uzaktan algılama sistemleri (UAS) kullanılan başlıca veri kaynakları arasında yer almışlardır.

Tarihsel süreçte coğrafya biliminin ortaya çıktığı ilk günden günümüze kadar geçirdiği hızlı gelişim ve değişimde (*coğrafi gelenekler, paradigmalara, modern bilimsel analiz yöntem ve teknikleri vb...*) hangi faktörlerin etkili olduğu sorunu/sorusu oldukça önem arz etmektedir (Özgüç ve Tümertekin, 2000: 23).

4.2.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmaları Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesindeki Coğrafya Bölümünün Kurulmadan Önceki ve Kurulduktan Sonraki Yaşanan Gelişmelerle İlişkilendirmek

Hatay ili evreni ya da örnekleminde yayımlanan araştırmaları Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün kurulmasından önceki dönem (2001 öncesi), resmi olarak kurulduktan sonraki dönem (2001-2008) ve lisans programını açarak öğrenci almaya başladığı ve aynı zamanda akademik kadro zenginliğine kavuştuğu dönemde (2009+) yaşanan önemli gelişmelerle ilişkilendirilerek üç dönem altında bir sınıflandırma yapma yoluna gidilmiştir. Bu dönemler ve genel özellikleri aşağıda verilmiştir:

4.2.1.1. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde Coğrafya Bölümü Kurulmadan Önceki Dönem (1936-2000):

-Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmaların tamamı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde henüz Coğrafya Bölümünün kurulmamış olmasından dolayı başka üniversitelerde çalışan akademisyen kişiler tarafından yayımlanmıştır.

- Bu dönemde 3 kitap, 1 doktora tezi, 4 yüksek lisans tezi, 23 makale, 5 bildiri toplam 36 bilimsel araştırma yayımlanmıştır (Kitap bölümü dışında bütün bilimsel araştırma türleri yayımlanmıştır).

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmalarda geleneksel yöntemlere yer verilmiştir.

-Bu dönemde en fazla atıf alan araştırmalar; Pirazzoli vd., 1996 (164 atıf), Pirazzoli vd., 1991 (80 atıf), Karaboran, 1984 (41 atıf) ve Erol, 1963 (31 atıf) yıllarında yayımlanmıştır.

-Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmaların 32'sinin yayım dili Türkçe, 4'ünün İngilizcedir.

4.2.1.2. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde Coğrafya Bölümünün Resmi Olarak Kurulduğu Dönem (2001-2008):

-T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 16.05.1994 tarih ve 1224 sayılı yazısına istinaden yürütme kurulunun 02.05.1994 tarihli toplantısında 2547 Sayılı Kanunun 2880 Sayılı Kanunla değişik 7/d-2 maddesi uyarınca 2001 yılında kurulan bölümde; 2 doktor öğretim üyesi, 1 araştırma görevlisi ve 1 uzman görev yapmaktadır.

-Bu dönemde henüz lisans programı olmadığı için öğrenci alınamamış, yüksek lisans programı 2005/2006 akademik yılında açılmış ve ilk yüksek lisans öğrencisi 2007 yılında kayıt yaptırmıştır.

-Bu dönemde 2 kitap, 3 kitap bölümü, 2 doktora tezi, 3 yüksek lisans tezi, 18 makale, 7 bildiri toplam 35 bilimsel araştırma yayımlanmıştır.

-Bu dönemde ilk modern analiz yöntem ve tekniği 2002 yılında kullanılmıştır.

- Bu dönemde en fazla atıf alan araştırmalar; Yurtmen vd., 2002 (75 atıf), Seyrek vd., 2008 (56 atıf), Bridgland vd., 2003 (42 atıf) ve Korkmaz, 2006 (34 atıf) yıllarında yayımlanmıştır.

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmaların 27'sinin yayım dili Türkçe, iken, 8'inin İngilizcedir.

4.2.1.3. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün Lisans Programına Öğrenci Almaya Başlaması ve Akademik Kadro Zenginliğine Kavuştuğu Dönem (2009+):

-2009/2010 akademik yılında 1. ve 2. öğretim lisans programı açılmıştır.

-Coğrafya bölümünde 2009-2012 yılları arasında; 1 doçent doktor, 5 doktor öğretim üyesi, 4 araştırma görevlisi ve 1 uzman görev yapmaktadır. 2012 yılı ve sonrasında bölümden ayrılanlar, doçent ve doktor öğretim üyesi gibi unvanları alanlar olmuştur. İlk yüksek lisans öğrencisinin 2007 yılında kayıt yaptırdığı bu bölüm, 2010 yılında 2 mezun vermiştir. 2018/2019 akademik yılı itibariyle bölümde; 1 doçent doktor, 5 doktor öğretim üyesi ve 5 araştırma görevlisi görev yapmaktadır.

-Bu dönemde 11 kitap, 23 kitap bölümü, 5 doktora tezi, 14 yüksek tezi, 89 makale, 57 bildiri toplamda 199 (% 74) araştırma yayımlanmıştır.

-164 (% 61) araştırma ise Hatay Mustafa Kemal Üniversitesindeki akademisyenler tarafından tek yazarlı, disiplinler-arası ya da danışmanlıklarında lisansüstü tez (*yüksek lisans tezi*) şeklinde yayımlanmıştır.

-Bu dönemde diğer iki döneme oranla daha ziyade modern analiz yöntem ve teknikleri ile modern veri elde etme/toplama araçları (*CBS, Uzaktan Algılama Sistemleri, Hava ve uydu görüntüleri, SPSS vb...*) kullanılmıştır.

-Bu dönemde en fazla atıf alan araştırmalar; Bridgland vd., 2012 (44 atıf), Özşahin, 2010 (23 atıf) ile Karataş ve Korkmaz, 2012 (21 atıf) yıllarında yayımlanmıştır.

-Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmaların 172'sinin yayım dili Türkçe, iken, 27'sinin İngilizcedir.

Erinç (1973: 27), 1942-1973 yılları arasında Türk Coğrafyasının tarihsel süreçteki gelişim ve değişimini incelediği bir çalışmada coğrafya biliminin “yükselme” dönemini şu sözlerle özetlemiştir:

“Takriben 30 yılı kapsayan bu dönemin başlıca özellikleri, Türk coğrafyasında her bakımdan kendini gösteren ilerleme, gelişme ve yükseliştir. (...) [Bu dönemde] Türk Coğrafyası milletlerarası düzeye, hatta bazı bakımlardan bu düzeyin de üstüne çıkmıştır. Nitekim bu durum 1960larda Avrupa Konseyinin Avrupa üniversitelerinde coğrafya öğretimi ile ilgili olarak yaptırdığı mukayeseli bir incelemede de açıkça ifade edilmiş ve hatta Türk üniversitelerindeki coğrafya öğretim ve araştırma sistemi, bütün Avrupa üniversiteleri için ideal bir örnek olarak nitelenmiştir.”

Fransız coğrafyacı Perouse'un (2012; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 51) son 40-50 yıl içinde Türk Coğrafyasının yaşadığı sıkıntıları ele aldığı bir çalışmada şu konu başlıkları üzerinde durmuştur: “Bu alanda yapılan araştırmaların adeta birbirlerinin tekrarı olması”, Uluslararası düzeydeki organizasyonlara sınırlı/yetersiz katılım”, Coğrafya ana bilim dalları arasında Fiziki coğrafyanın hâkimiyeti ve sosyal bilimlerin eleştiriye kapalı olması”, Diğer disiplin alanları (*jeoloji, şehir ve bölge planlama*) tarafından yapılan coğrafya çalışmaları, “Deyim yerindeyse coğrafyanın üvey evlat muamelesi görmeye başlaması”...

Bu değerlendirmeler Türk Coğrafyasının tarihsel süreçte ortaya çıkan yaklaşımlar/modellere kısacası paradigmalara uyum sağlayamadığını ve onların gerisinde kaldığını ve günümüze kadar birikerek ilerleyen bir sorun haline dönüşen coğrafyada metodolojinin veri toplama araçlarıyla sınırlandırılmış olması, yanlış ve eksik öğrenilmesi/öğretilmesi bu sonuçları ortaya çıkarmaktadır.

4.2.2. Bekaroğlu ve Yavan (2005)’ın Yapmış Oldukları Tasnife Göre Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Araştırmaları Tarihsel Dönemlere Ayırma

Batılı coğrafya okullarının Türk coğrafyasının tarihi sürecinde bir bilim olarak coğrafyayı dönemlere ayırması ve coğrafyacıları bilim yapma fırsatı tanımaya başlaması ile coğrafya bilimi üzerinde etkili olacak bazı iç ve dış faktörlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır (Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 61) Bunlar:

4.2.2.1. Kıta Avrupası (Fransa ve Almanya) Geleneği Etkisindeki Dönem (1943-1980): 1980 yılının sonuna kadar Avrupa ülkelerinin Dünya hâkimiyetini ellerinde bulundurması; Osmanlı Devletinin ve Türkiye’nin batıyı örnek alma çabalarının kaynağını büyük ölçüde Fransa ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinden alması; II. Dünya Savaşı (1939-1945) yıllarına kadar bilime ve özellikle coğrafyaya öncülük eden coğrafya okullarının Almanya ve Fransa gibi ülkelerde bulunması (Martin, 1993, Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 61), Kıta Avrupası geleneğinde batılı coğrafya okullarının etkilediği başlıca dış faktörlerdir. Bunların dışında, coğrafya biliminin Türkiye’deki konumu ve bilim olarak kurumsallaşması da başlıca iç faktörlerdir.

1923’lü yılların başında Türkiye’nin daveti üzerine gelen akademisyenlerin büyük bir kısmı Almanya ve Fransa’da bulunan akademik kurum ve kuruluşlardan gelmiştir. 1915-1918 yılları arasında İstanbul Üniversitesine Erich Obst

Almanya'dan, 1925-1928 yılları arasında Theodore Lefebre ve 1928-1939 yılları arasında Ernest Chaput ise İstanbul Üniversitesine Fransa'dan gelmişlerdir. Bu bilim adamları Kıta Avrupası geleneğın ilk temelini atmışlardır (Akkan, 1972; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 62).

İkinci faktör, Türkiye'de coğrafyayı bir bilim olarak kurumsallaştıran coğrafyacıların Fransa, Almanya, Avusturya ve İsviçre'de yer alan coğrafya okullarında eğitim ve öğretim görmeleri ve daha sonra Türkiye'de farklı coğrafya enstitü kadrolarına yerleştirilmişlerdir. İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü kadrosuna Fransa'dan getirilen coğrafyacılar arasında; Ali Macit ARDA, Faik Sabri DURAN ve Süleyman MANSUR yer almaktadır. Daha sonra Avusturya'dan Hamit Sadi SELEN; İsviçre'den İbrahim Hakkı AKYOL; son olarak Fransa'dan Besim DARKOT, Ali TANOğLU ve Ahmet ERDEL İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü kadrosuna yerleştirilen birinci kuşak coğrafyacılar arasında yer almıştır. Fransa'dan Cemal Arif ALAGÖZ; Almanya'dan ise Danyal BEDİZ, Niyazi ÇITAKOğLU ve son olarak Reşat İZBIRAK Ankara Üniversitesi Coğrafya Bölümü kadrosuna getirilen birinci kuşak coğrafyacılarıdır. Birinci kuşak coğrafyacılar coğrafya biliminin hem kurumsallaşması hem kuramsal çerçevesinin çizilmesi hem de coğrafyanın uygulanabilir bir hale gelmesinde Kıta Avrupası geleneğın etkilerini büyük ölçüde yansıtmışlardır (Erinç, 1997; Gümüşçü, 2012; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 62).

Üçüncü faktör ise, Batı coğrafyasının sömürgeleştirme çabaları gösterdiği bu dönemde (Freeman, 1961; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 62), Fransa, Almanya, Avusturya ve İsviçre gibi Avrupa ülkelerinden gelen akademisyenlerin coğrafya ana bilim dalları içerisinde daha ziyade fiziki coğrafya ve yer bilimleri ağrlıklı olmak üzere, coğrafya biliminin belli başlı temel konularıyla ilgili araştırmalar yapmış olmaları (Dickinson, 1969; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 62) ve özellikle birinci kuşak coğrafyacıların çalışmalarını kendilerinden önceki bilim adamlarının yapmış oldukları çalışmalara dayandırmaları söz konusudur.

Hatay ili örnekleminde yayımlanan araştırmalar Kıta Avrupası geleneği etkisindeki dönem (1943-1980) bazında incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir (Tablo 4.11 ve 4.12):

- Bu dönemde 2 kitap, 1 doktora tezi, 8 makale toplamda 11 bilimsel araştırma yayımlanmıştır.
- Bu dönemde kitap bölümü, yüksek lisans tezi ve bildiri yayımlanmamıştır.

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmalarda geleneksel yöntemler kullanılmıştır.

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmalarda veri ve yöntem bölümüne yer verilmediği görülmüştür.

- Bu dönemde yayımlanan ve en fazla atıf alan (31 atıf) kaynak Erol tarafından 1963 yılında yazılan kitaptır. Genel olarak bakıldığında bu dönemde Erol, 1963 (31 atıf) ve Bilgin, 1969 yıllarında (3 atıf) yazılan 2 kitap toplamda 34 atıf, Mülazımoğlu, 1979 yılında tamamlanan ilk doktora tezi 4 atıf, Alagöz, 1944 (16 atıf) ve Yalınlar, 1968 yıllarında (2 atıf) yayımlanan 2 makale toplamda 18 atıf almıştır.

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmaların tamamının yayım dili Türkçedir.

- Bu dönemde bilimsel araştırma yayımlayan yabancı yazar yoktur.

- Bu dönemde disiplinler-arası 1, yerli-yabancı yazarlı 1 araştırma yayımlanmıştır.

- Bu dönemde bilimsel araştırmalarda özetin yazılmadığı ya da sadece Türkçe özetin yazıldığı görülmüştür (Yabancı dilde özete yer verilmemiştir).

- İlk kuşak coğrafyacıardan biri olan Hamit Sadi SELEN 1936 yılında 2 makale yayımlamıştır. Aynı zamanda bu 2 makale Hatay ili örnekleminde yayımlanan “ilk makaleler” olma özelliklerini de taşımaktadır.

- Birinci kuşak coğrafyacılar arasında yer alan Cemal Arif ALAGÖZ 1944 yılında 1 makale, Niyazi ÇITAKOĞLU; 1944 yılında 4, 1945 yılında 1 (*bu kaynaklara erişilemedi*) toplamda 5 makale, Besim DARKOT ise 1942-1944 yılında 1, 1950 yılında 1, 1960-1963 yılında 1 ve 1967-1970 yılında, 1, 1993 yılında 1 toplamda 5 makale yayımlamıştır. İlk kuşak coğrafyacılar Hatay ili örnekleminde toplamda 13 makale yayımlamışlardır (Tablo 4.10).

Tablo 4.10. Hatay İli Örnekleminde Birinci Kuşak Coğrafyacıların Yıllara Göre Makale Düzeyinde Yayımladıkları Araştırmalar

Birinci Kuşak Coğrafyacılar	Yıllar								Bilimsel Araştırma Türü
	1936	1942 1944	1944	1945	1950	1960 1963	1967 1970	1993	
Besim Darkot	-	1	-	-	1	1	1	1	Makale
Cemal Arif Alagöz	-	-	1	-	-	-	-	-	Makale
Hamit Sadi Selen	2	-	-	-	-	-	-	-	Makale
Niyazi Çıtakoğlu	-	-	4	1	-	-	-	-	Makale
Toplam	2	1	5	1	1	1	1	1	T: 13

4.2.2.2. Milli Coğrafya Dönemi (1981-2002):1943-1980 yılları arasında etkili olan Kıta Avrupası geleneğinin Türk coğrafyasındaki egemenliği 1980'li yılların hemen başında sonra ermiştir. Küresel ekonomi, bölgesel ve küresel politikalarda yaşanan reformlar, dış faktör olarak coğrafya biliminin 1980 sonrasında ana çizgilerini büyük oranda belirlemiştir. Bu reformlar, 1939 yılında başlayan II. Dünya Savaşı ile birlikte Amerika'nın Dünyada baskın güç ilişkilerinde hâkim olmaya başlaması, adeta bilgi üretme ve pazarlama merkezine haline dönüşmesi ve özellikle 2000'li yılların başında ortaya çıkan ve Dünya üzerinde bilgi, kültür ve sermaye konularında sınır tanımamaya başlayan küreselleşme olgusu büyük oranda etkili olmuştur. Bunların dışında, 1980 yılında Türkiye'de yaşanan askeri darbeye birlikte üniversiteler YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu) çatısı altında birleşmiş, daha sonra Anglo-Amerikan özentisi daha fazla gündeme taşınmaya başlamış ve bu dönemde üniversitelerde egemen olan hegemonik siyasi atmosfer coğrafya biliminin 1980 sonrasındaki gelişimini etkileyen önemli diğer dış faktörler arasında yer almıştır (Tekeli, 2010; Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 62),

1980-2002 yılları arasında etkili olan "Milli Coğrafya" dönemi iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşaması 1981-1991 yılları arasını, ikinci aşaması ise 1992-2002 yılları arasını kapsamaktadır (Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 63).

Hatay ili örneğinde yayımlanan araştırmalar Milli Coğrafya dönemi (1981-2002) bazında incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir (Tablo 4.11 ve 4.12):

- "Milli Coğrafya" döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası 1 yüksek lisans tezi, 3 makale, 5 bildiri toplamda 9 bilimsel araştırma yayımlanmıştır. "Milli Coğrafya" döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 1 kitap, 3 yüksek lisans tezi, 1 doktora tezi, 11 makale, 4 bildiri toplamda 20 bilimsel araştırma yayımlanmıştır. "Milli Coğrafya" döneminin ilk ve ikinci aşamasında toplamda 29 bilimsel araştırma yayımlanmıştır.

- "Milli Coğrafya" döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası kitap, kitap bölümü ve doktora tezi yayımlanmamıştır. "Milli Coğrafya" döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arasında ise sadece kitap bölümü yayımlanmamıştır.

- "Milli Coğrafya" döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası modern analiz yöntem ve tekniklerinin kullanılmadığı görülmüştür. "Milli Coğrafya" döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 1 makalede nicel araştırma yöntemi (ar-ar tarihlendirme yöntemi) kullanılmıştır.

- "Milli Coğrafya" döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası 7 farklı

yılda yayımlanan 7 bilimsel araştırmaya toplamda 150 atıf yapılmıştır. “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 8 farklı yılda yayımlanan 11 bilimsel araştırmaya toplamda 328 atıf yapılmıştır. “Milli Coğrafya” döneminin ilk ve ikinci aşamasında 15 farklı yılda yayımlanan 18 bilimsel araştırmaya toplamda 478 atıf yapılmıştır.

- “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası yayımlanan 9 bilimsel araştırmadan 8 tanesinin yayım dili Türkçe, 1 tanesinin ise İngilizcedir. “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası yayımlanan 20 bilimsel araştırmadan 16 tanesinin yayım dili Türkçe, 4 tanesinin ise İngilizcedir. “Milli Coğrafya” döneminin ilk ve ikinci aşamasında toplamda 24 araştırmanın yayım dili Türkçe, 5 tanesinin ise İngilizcedir. “Milli Coğrafya” dönemi olması münasebetiyle Türkçe yayım, yabancı yayımlara üstünlük sağlamıştır.

- “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası yerli-yabancı yazarlar ortak yayımlanan araştırma sayısı 1’dir. “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası ise yerli-yabancı yazarlar tarafından ortak yayımlanan 3, sadece yabancı yazarlar tarafından yayımlanan 1 araştırma vardır.

- “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası disiplinler-arası araştırma sayısı 1’dir. Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası ise disiplinler-arası araştırma sayısı 3’tür.

- “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası birinci kuşak coğrafyacıardan biri olan Besim DARKOT tarafından 1993 yılında 1 makale yayımlanmıştır (Tablo 4.8).

“Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası ve ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası genel özellikleri itibariyle karşılaştırıldığında şu sonuçlara ulaşılmaktadır:

1. “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası 9 bilimsel araştırma, “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 20 bilimsel araştırma yayımlanmıştır. İkinci aşamada yayımlanan bilimsel araştırmalar, ilk aşamada yayımlanan bilimsel araştırmaların iki katıdır.

2. “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası 3 bilimsel araştırma türü yayımlanmazken (kitap, kitap bölümü ve doktora tezi), “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 1 bilimsel araştırma türü (kitap bölümü) yayımlanmamıştır.

3. “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası bir modern analiz yöntem ve tekniğinin kullanılmadığı, “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası 1 tane analiz yöntemi (ar-ar tarihlendirme yöntemi) kullanılmıştır.

4. “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası yayımlanan 7 bilimsel araştırmaya 150 atıf yapılırken, “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası yayımlanan 11 bilimsel araştırmaya 328 atıf yapılmıştır. İkinci aşamada yayımlanan bilimsel araştırmalara yapılan atıflar, ilk aşamada yayımlanan bilimsel araştırmaların iki katıdır.

5. “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması 1981-1991 yılları arası yayımlanan 9 bilimsel araştırmadan 8 tanesinin yayım dili Türkçe, 1 tanesinin ise İngilizcedir. “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması 1992-2002 yılları arası yayımlanan 20 bilimsel araştırmadan 16 tanesinin yayım dili Türkçe, 4 tanesinin ise İngilizcedir.

Sonuç itibariyle “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşamasının, “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşamasına göre; yayım sayısı, analiz yöntemlerini kullanma, kitap bölümü hariç bu dönemde diğer bilimsel araştırma türlerinin yayımlanması, yayımlanan bilimsel araştırmaların aldıkları atıf sayıları ve yayım dilleri bakımından daha fazla gelişim gösterdiği aşikârdır. Bu nedenle “Milli Coğrafya” döneminin ilk aşaması için “**Duraklama Devri**”, “Milli Coğrafya” döneminin ikinci aşaması içinde “**Yükselme Devri**” tabirlerini kullanmak hiçte yanlış olmaz.

4.2.2.3. Anglo-Amerikan Geleneği Etkisindeki Dönem (2003+): Türk coğrafyasının tarihi gelişimi ve değişimi incelendiğinde, Türk coğrafyasındaki bu son dönemin çok belirgin olarak kendisini hissettirmeye başladığı dönem 2003 yılı ve sonrasına tekabül etmektedir. Bu dönemin en bariz özelliği coğrafya bilimine önceki iki dönemden miras kalan “kendi kabuğuna çekilen” ve daha sonralarında “özüne dönen” bir bilim yapma uygulamasından uzaklaşma gayesi içerisinde olmasıdır. Coğrafyacılar bu son dönemde Dünya üzerindeki yönlerini Anglo-Amerikaya doğru çevirmiştir. Aynı zamanda bilimsel bilgi ve veri analiz yöntem ve teknikleri transferine dayalı bir uygulamayı bilim dünyasına kazandırma düşüncesinde olmuşlardır (Bekaroğlu ve Yavan, 2013: 64).

Hatay ili örneğinde yayımlanan araştırmalar Anglo-Amerikan geleneği etkisindeki dönem (2003+) bazında incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir (Tablo

4.11 ve 4.12):

- Bu dönemde 13 kitap, 26 kitap bölümü, 6 doktora tezi, 17 yüksek lisans tezi, 106 makale, 60 bildiri toplamda 228 bilimsel araştırma yayımlanmıştır.

- Bu dönemde bütün bilimsel araştırma türleri yayımlanmıştır.

- Bu dönemde yayımlanan bilimsel araştırmalardan; 29 tanesinde karma araştırma yöntemleri, 26 tanesinde nicel araştırma yöntemleri, 16 tanesinde ise nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

- Bu dönemde en fazla atıf alan makaleler 2012 (toplam: 196 atıf) yılında yayımlanmıştır. Genel olarak bakıldığında bu dönemde yazılan kitaplar toplamda 44 atıf, kitap bölümleri toplamda 31 atıf, doktora tezleri toplamda 19 atıf, yüksek lisans tezleri toplamda 25 atıf, makaleler toplamda 710 atıf, bildirimler ise toplamda 104 atıf almışlardır. Toplamda bu 228 bilimsel araştırmaya 933 atıf yapılmıştır. Ortalama her bir araştırmaya 4,09 atıf düşmektedir.

- Bu dönemde yayımlanan 228 bilimsel araştırmadan 194 tanesinin yayım dili Türkçe, 34 tanesinin ise İngilizcedir. Bilimsel araştırmalar arasında en fazla İngilizce makale (25) yayımlanmıştır. Kitap ve doktora düzeyinde ise İngilizce yayım yoktur. Bu dönemde İngilizce yayım sayısı oldukça büyük gelişme kaydetmiştir. "Milli Coğrafya" döneminin yaklaşık beş katıdır.

- Bu dönemde yabancı yazarlar tarafından 1 makale yayımlanmıştır.

- Bu dönemde disiplinler-arası 14 bilimsel araştırma yayımlanmıştır.

- Veri toplama safhasında çağdaş/modern veri toplama araçlarından (*CBS, Uzaktan Algılama Sistemleri, Hava fotoğrafları, Sayısal teknik ve modellemeler vb.*) bu dönemde daha fazla yararlanılmıştır.

Tablo 4.11. Coğrafyanın Tarihsel Gelişim Dönemlerine Göre Bilimsel Araştırmalar ve Veri Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Dönemler	Bilimsel Araştırmalar						Veri Analiz Yöntemleri										
	Kitap	Kitap Bölümü	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	Makale	Bildiri	Nicel	Nitel	Karma	Yok							
Kıta Avrupası Geleneği Etkisindeki Dönem (1943-1980)	2	-	1	-	8	-	-	-	-	-							
Milli Coğrafya Dönemi İlk Aşama 1981-1991	-	1	-	-	1	3	3	11	5	4	-	1	-	-	-	-	-
Milli Coğrafya Dönemi İkinci Aşama 1992-2002	-	1	-	-	1	3	3	11	5	4	-	1	-	-	-	-	-
Anglo-Amerikan Geleneği Etkisindeki Dönem (2003+)	13	26	6	17	106	60	26	16	29	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 4.12. Coğrafyanın Tarihsel Gelişim Dönemlerine Göre Bilimsel Araştırmaların Toplam Atıf Sayısı, Yayım Dili, Disiplinler-arası Çalışma Sayısı, Yerli-Yabancı Yazarlı Ortak Yayım Sayısı ve Yabancı Yazarların Yayım Sayısına İlişkin Dağılımı

Dönemler	Toplam Atıf Sayısı		Yayım Dili				Disiplinler-arası Çalışma Sayısı		Yerli-Yabancı Yazarlı Ortak Yayım Sayısı		Yabancı Yazarların Yayım Sayısı	
			Türkçe		İngilizce							
Kıta Avrupası Geleneği Etkisindeki Dönem (1943-1980)	56		11		-		1		1		-	
Milli Coğrafya Dönemi İlk Aşama 1981-1991	150	328	8	16	1	4	1	3	1	3	-	1
Milli Coğrafya Dönemi İkinci Aşama 1992-2002												
Anglo-Amerikan Geleneği Etkisindeki Dönem (2003-)	933		194		34		14		14		1	

Tarihsel süreç içinde coğrafya anabilim çatısı altında değişik akademik statülere sahip akademisyenler tarafından “Coğrafyada Metodoloji” (*Yöntem, Analiz, Araştırma Yöntemleri Paradigma/Yaklaşım vb.*) kapsamında yayımlanan bilimsel araştırma türleri (*kitap, kitap bölümü, doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale, bildiri*) Tablo 4.13’de verilmiştir.

Tablo 4.13. Tarihsel Süreçte Coğrafya Metodoloji Kapsamında Yayımlanan Bilimsel Araştırmaların Yıllara, Yazarlara, Konusuna ve Türüne Göre Dağılımı

Yayım Yılı	Yazar/Yazarlar	Konu	Yayım Türü
1833	Richthofen	Aufgaben und Methodes der heutigen Geographie (Günümüz Coğrafyasının Görevleri ve Yöntemleri)	Kitap
1869	Galton	Hereditary Genius	Kitap
1885	Kropotkin	Ondokuzuncu Yüzyılda Coğrafya Nasıl Olmalıdır?	Makale
1887	Mackinder	The Scope and Methods of Geography	Bildiri
1905	Hettner Alfred	Das Wesen und die Methoden der Geographie (Coğrafya Bilimi ve Yöntemi)	Bildiri
1913	Paul Vidal de la Blache	Coğrafyanın Ayırdedici Özellikleri	Makale
1927	Hettner Alfred	Die Geographie: Ihr Wesen und ihre Methoden (Coğrafya: Tarihi, Yapısı ve Yöntemleri)	Kitap
1937	John Leighly	Çağdaş Coğrafi Yöntemler Üzerine Bazı Yorumlar	Makale
1939	Hartshorne Richard	The Nature of Geography A Critical Survey of Current Thought in the Light of the Past	Kitap
1956	Baulg Henri	Vocabulaire Franco-Anglo-Allemand de Geomorphologie	Kitap

1959	Hartshorne Richard	Perspective on the Nature of Geography	Kitap
1961	Scheidegger	Theoretical Geomorphology	Kitap
1962	William Bunge	Theoretical Geography	Kitap
1965	Ajun Kurter	Morfolojide İstatistik ve Laboratuvar Metotları	Makale
1965	Haggett	Locational Analysis in Human Geography	Kitap
1969	Sırrı Erinç	Klimatoloji ve Metotları	Kitap
1976	Beaujeu-Garnier Jacqueline	Methods and Perspectives in Geography	Kitap
1977	Harrison	Uygulamalı Coğrafya	Makale
1979	Korkut Ata Sungur	Coğrafyada İstatistik Metotları I	Kitap
1985	Wilson ve Bennett	Mathematical Models in Human Geography and Planning	Kitap
1986	Ajun Kurter ve M. Yıldız Hoşgören	Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri	Kitap
1990	Erol Tümertekin	Çağdaş Coğrafi Düşüncenin Gelişimi ve Paul Vidal de la Blache	Kitap
1993	Hayati Doğanay	Coğrafyada Metodoloji	Kitap
1994	Nazmiye Özgüç	Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri	Kitap
1996	Rhoads ve Thorn	The Scientific Nature of Geomorphology	Bildiri
2003	Murat Karabulut ve Mehmet Gürbüz	Coğrafyada Sayısal Tekniklerin Kullanılması	Bildiri
2005	Harun Tuncel	Coğrafya Çalışmalarında Kullanılan Sayısal Verilerin Özellikleri	Kitap Bölümü
2005	Nuri Yavan	Bilim Felsefesi Bakımından Coğrafyada Pozitivist Yaklaşım	Bildiri
2005	Nuri Yavan	SCI ve SSCI Bağlamında Türkiye'nin Coğrafya Biliminde Uluslararası Yayın Performansının Karşılaştırmalı Analizi: 1945-2005	Makale
2008	Ayşe Atalay	Sakarya Nehrinin Aylık ve Yıllık Akım Değerlerinin İstatistiksel Analizi ve Yağış Tutarları İle Korelasyonu	Yüksek Lisans
2008	Ersin Güngördü	Coğrafyada Bilimsel Araştırma Yöntemleri	Kitap
2009	Ali Selçuk Biricik	Fiziki Coğrafya Jeomorfoloji ile Hidrolojinin Temel Prensipleri ve Araştırma Yöntemleri	Kitap
2010	Nurettin Özgen	Bilim Olarak Coğrafya ve Evrensel Paradigmaları	Makale
2011	Cemal Erdem Bekaroğlu	Son İnterglasyal'daki Deniz Seviyesi Değişimlerinin TİMS U/Th Tarihleme Metoduyla Belirlenmesi	Doktora
2011	Nuri Yavan	Teşviklerin Bölgesel Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Ampirik Bir Analiz	Makale
2011	Nuri Yavan	Teşviklerin Sektörel ve Bölgesel Analizi: Türkiye Örneği	Kitap
2012	Editörler: Yılmaz Arı ve İlhan Kaya	Coğrafya Araştırma Yöntemleri	Kitap
2012	Murat Karabulut	20. Yüzyılda Coğrafi Düşüncede Meydana Gelen Değişimler	Bildiri
2012	Mustafa Öztürk ve Servet Karabağ	Coğrafyada Paradigmalar	Makale
2012	Nuri Yavan	Türkiye'nin Yurtdışındaki Doğrudan Yatırımları: Tarihsel ve Mekânsal Perspektif	Makale
2012	Nuri Yavan	Türkiye'de Yatırım Teşviklerinin Bölgesel Belirleyicileri: Mekânsal ve İstatistik Bir Analiz	Makale
2012	Suat Tuysuz ve Nuri Yavan	Bölgesel Coğrafya Yaklaşımı ve Türk Coğrafyasındaki Etkileri Üzerine Kritik Bir Değerlendirme	Bildiri
2013	Erdem Bekaroğlu ve Nuri Yavan	Modern Türk Coğrafyanın Tarihsel Gelişiminde Batılı Coğrafya Okullarının Etkisi: Ampirik Bir	Makale

		Analiz	
2013	Ramazan Özey	21. Yüzyılda Değişen Yaklaşımlar ve Yüksek Öğretimde Coğrafya Eğitimi	Kitap
2014	Abdullah Burak Kegersiz	2000 yılından sonra Türkiye Genel Seçimlerinin Seçim Coğrafyası Yaklaşımı İle Mekânsal Analizi: Çalışma Alanı İzmir	Yüksek Lisans
2014	Hulusi Karagel ve Döndü Üçeçam Karagel	Coğrafya Metodolojisi Kapsamında Araştırmalarda Konu Başlığı ve Anahtar Kelimelerin Belirlenmesi ve Önemi	Makale
2014	Mustafa Öztürk	Coğrafya Eğitiminde Araştırma	Kitap
2015	Erdem Bekaroğlu	Geographical exploration in Turkey: A disciplinary survey.	Bildiri
2016	Ayşe Şardağ	Türkiye’de Coğrafya Alanında Turizm İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi	Yüksek Lisans
2016	Editörler: Nurettin Özgen ve Sabri Karadoğan	Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler	Kitap
2016	Editör: Nurettin Özgen	Beşeri Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler	Kitap
2016	Erdem Bekaroğlu vd.	Türk Coğrafyacılığında Jenerasyonlar: Disiplinin Tarihselliğine Kohortçu Bir Yaklaşım	Bildiri
2017	Erdem Bekaroğlu ve Faize Varış	Türkiye’de Fiziki Coğrafya: Değişen Disipliner Pratiğin Ampirik Bir Analizi	Makale
2017	Seda Kaya	Teke Yöresi Endemik Bitki Dağılımının Mekânsal ve İstatistiksel Analizleri	Yüksek Lisans
2018	Erdem Bekaroğlu ve Nuri Yavan	Türk Coğrafyacılığında Dört Gelenek: Ampirik Bir Analiz	Makale
2018	Suat Yazan ve Erdem Bekaroğlu	Türk Coğrafyacılığının Disipliner İlişkileri Üzerine Ampirik Bir Araştırma	Makale

“Coğrafyada Metodolojisi” kapsamında kaleme alınan ilk eser 1833 yılında Richthofen tarafından yayımlanan “*Aufgaben und Methodes der heutigen Geographie (Günümüz Coğrafyasının Görevleri ve Yöntemleri)*” adlı kitaptır. 1833-2018 yılları arasında toplamda 56 bilimsel araştırma türü yayımlanmıştır. En fazla yayımlanan bilimsel araştırma türleri sırasıyla; kitap (25 adet), makale (17 adet), bildiri (8 adet), yüksek lisans tezi (4 adet), kitap bölümü (1 adet) ve doktora tezi (1 adet)’dir. En fazla bilimsel araştırma 2012 yılında (6 adet) yayımlanmıştır (Tablo 4.13).

4.3. Coğrafi Veri Elde Etme/Toplama ve Analiz Yöntemleri

4.3.1. Klasik Yaklaşımlar

Dünyada coğrafya olarak adlandırılabilen araştırmaların ortaya çıkması henüz yenidir. Dünyanın tanınması, betimlenmesi, gözlemlenmesi ve ölçülmesi ilgili araştırmalar M.Ö I. yüzyılda yalnız başına coğrafya araştırmaları olarak kabul

edilmiyordu. Pre-coğrafya (*coğrafya öncesi*) dönemde henüz daha yazı bile icat edilmemişken insanın yapmış olduğu araştırmalar ve icatlar neticesinde elde ettiği bazı bilgiler coğrafya öncesi döneme altlık oluşturmuştur. Tüm bu gelişmelerden sonra ilk Yunan yazımlarında ortaya çıkan gelenekler şunlardır:

1. Dünyanın ve üzerinde yaşayan canlıların betimlenmesi; *Topografik Gelenek*;
2. Dünyanın bazı bölümlerinin gözlemlere ve basit ölçümlere dayalı olması *Matematik ve Astronomik Gelenek*;
3. Dünyada insanın varolma nedeni hakkında sorduğu soruların cevaplarını bulmaya çalışması *Teolojik Gelenek* ile ilgilidir (Özgüç ve Tümer, 2000: 26).

Araştırma evreninde yer alan 270 araştırmadan 198'i (% 73) klasik/geleneksel yaklaşımla hazırlanmıştır. 1936-2017 yılları arasında klasik/geleneksel tarzda yapılan araştırmalar bibliyometrik ve metodolojik özellikleri açısından incelendiğinde başlıca şu özellikler göze çarpmaktadır: Adeta birbirinin tekrarı olan araştırma konularının tercih edilmesi, modern veri analiz yöntem ve tekniklerine yer vermememe, tasviri (betimleyici), basit ölçüm ve gözlemlere dayalı coğrafya araştırmalarıyla sınırlı kalma, o dönemde ortaya çıkan paradigmalara/yaklaşımlara uyum sağlayamama, bunları geriden takip etme vb. sayılabilir.

Coğrafyada temel paradigmalara ortaya çıkışları ve hâkim oldukları dönemler yönüyle dağılımları incelendiğinde; 1950'ye kadarki dönemde çevresel determinizm, posibilizm ve bölgeselcilik yaklaşımları, 1950-1960 yılları arasındaki dönemde pozitivism ve eleştirel rasyonalizm yaklaşımları etkili olmuştur. 1960-1970 arasındaki dönemde fenomonoloji ve sembolik etkileşimcilik yaklaşımları, 1970-1980 yılları arasındaki dönemde yapısalcilik ve Marksizm yaklaşımları, 1980 ve sonrasındaki dönemde ise feminizm, realizm, post-yapısalcilik ve post-modernizm gibi yaklaşımlar etkili olmuştur (Öztürk ve Karabağ, 2013: 10-27) (Tablo 4.14).

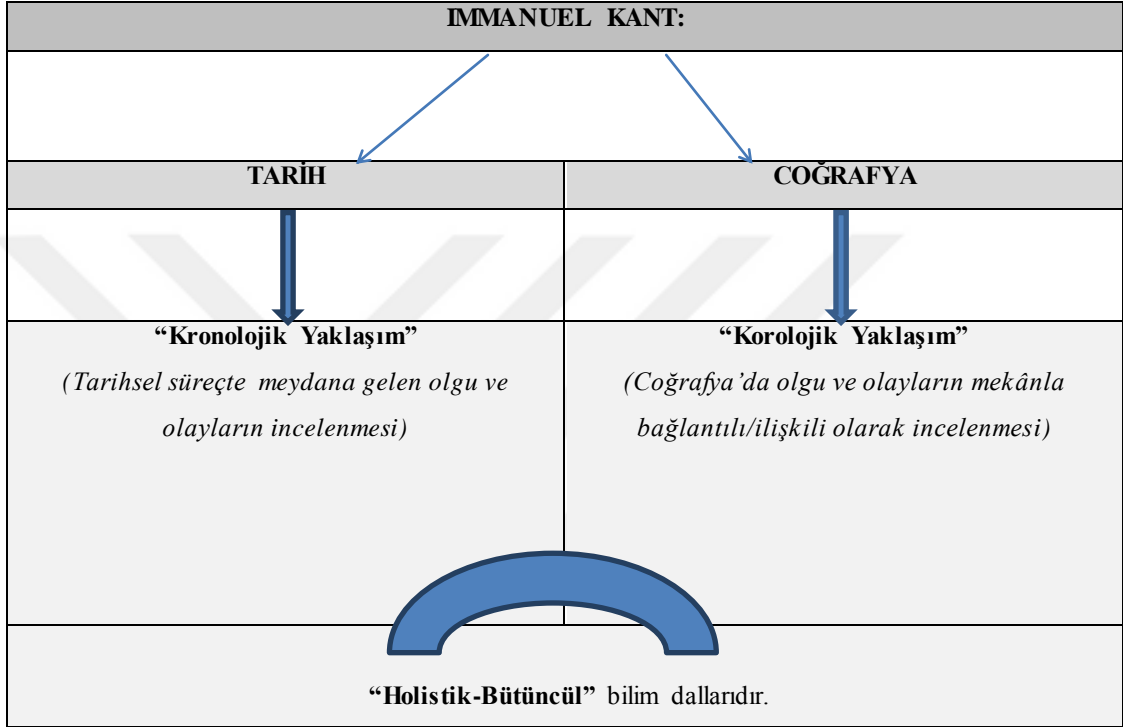
Tablo 4.14. Coğrafyadaki Temel Paradigmalar

COĞRAFYADAKİ TEMEL PARADİGMALAR						
1950'ye kadarki dönem			1950-1960		1960-1970	
Çevresel Determinizm	Posibilizm	Bölgeselcilik	Pozitivism	Eleştirel Rasyonalizm	Fenomonoloji	Sembolik Etkileşimcilik
1970-1980			1980 ve sonrasındaki dönem			
Yapısalcilik	Marksizm	Feminizm	Realizm	Post-Yapısalcilik	Post-Modernizm	

Kaynak: Öztürk ve Karabağ, 2013: 10-27.

Immanuel Kant'a göre klasik/geleneksel dönemde; tarih biliminin "kronolojik" (*zaman*) yaklaşımı, coğrafya biliminin ise "korolojik" (*mekân*) araştırma yaklaşımını kullandığını ve her iki bilim dalının da "holistik-bütüncül" olduğunu ileri sürmüştür (Özgüç ve Tümertekin, 2000: 106). (Şekil 4.10).

Şekil 4.10. Immanuel Kant'a Göre; Tarih ve Coğrafya Bilimlerinin Kullandıkları Araştırma Yaklaşımları

Kaynak: Özgüç ve Tümertekin, 2000: 106.

4.3.2. Modern Yaklaşımlar

Modernlik; "akılcılık (rasyonalist), analitik, bilimsel, kalkınma, neden, yaratıcılık, yenilikçilik ve sürekli ilerlemeyi telaffuz eden dünya görüşü" dür (Tümertekin ve Özgüç, 2014: 80).

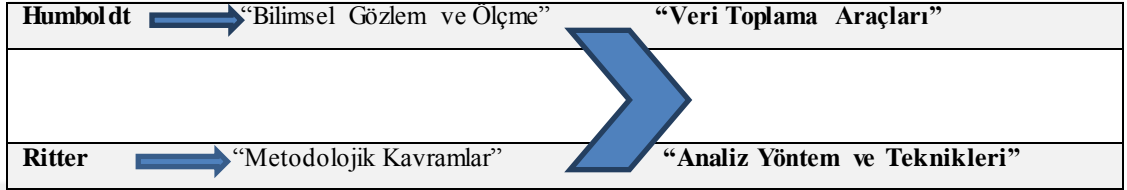
Modern bilimsel coğrafyanın ilk tohumlarını atan Alexander Van Humbolt ve Carl Ritter'in geleneksel/klasik coğrafya ile modern/çağdaş/analitik coğrafya arasında bir köprü rolü üstlendikleri kabul edilmektedir. Bu durum kendi dönemlerinde hâkim olan "holistik-bütüncül" felsefenin de maksimum düzeydeki bir yansımasıdır (Özgüç ve Tümertekin, 2000: 110).

Fiziki coğrafyada Van Humboldt, beşeri coğrafyada ise Carl Ritter coğrafyacıların "büyükbabaları" modern bilimsel coğrafyanın da kurucuları olarak kabul görmektedirler. Van Humboldt "sistematik coğrafyanın", Ritter ise coğrafya

biliminin “modern bölgesel çizgisini” kurmuştur. Bu iki bilim adamı coğrafyada araştırma yöntem ve tekniklerinin de ilk tohumlarını atmıştır. Kramer’e göre (1959; Özgüç ve Tümertekin, 2000: 126-127):

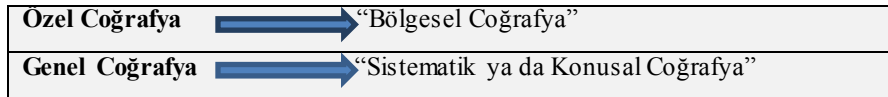
Humboldt coğrafyaya veri toplama araçları olan “bilimsel gözlem ve ölçme araçlarını”, çağdaşı Ritter ise coğrafyaya “belli başlı metodolojik kavramları, analiz yöntem ve teknikleri” kazandırmıştır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11. Humboldt ve Ritter’in Coğrafyaya Kazandırdıkları Temel Kavramlar

Humboldt ve Ritter’in çağdaşı olan diğer bilim adamı olan Bernhard Varenius günümüze kadar halen süregelen iki yaklaşımın ilk tohumlarını ölümünden kısa bir süre önce yazdığı “*Geographia Generalis*” (1650) adlı Dünyaca ünlü kitabında atmıştır. Varenius’a göre; “Coğrafya Çifttir”. Bunlardan birisi “Genel Coğrafya” diğeri ise “Özel Coğrafya” isimlerini verdikleri yaklaşımlardı. Genel coğrafya yaklaşımının günümüzdeki karşılığı “Bölgesel Coğrafya”, özel coğrafyanın günümüzdeki karşılığı ise “Sistemik ya da Konusal Coğrafya” yaklaşımıdır (Baker, 1955; Özgüç ve Tümertekin, 2000: 87). Günümüzde halen bu yaklaşımlar ile ilgili araştırmalar ve tartışmalar devam etmektedir.

Şekil 4.12. Bernhard Varenius’un Coğrafya Araştırma Yöntemlerine Kazandırdıkları Temel Yaklaşımlar

Coğrafya biliminde radikal görüşleriyle tanınan Geddes, coğrafyacıların araştırma konularını/temalarını “tasvir edici bilim” olarak tanımlamalarına şiddetle karşı çıkmıştır. Coğrafyayı teorik araştırmalarla sınırlandırmanın son derece yanlış ve hatalı olduğunu coğrafyanın “uygulamalı bilim” olmasının *hayati bir zorunluluk* olduğunu vurgulamıştır (Holt-Jensen, 1999; Özgüç ve Tümertekin, 2000: 226).

Uygulamalı coğrafya; coğrafi bilgi, araştırma, gözlem, veri analiz yöntem ve tekniklerinin insan yaşamında kullanılabilmesidir (Özgüç ve Tümerterkin, 2000: 241). Palm ve Brazel (1992; Özgüç ve Tümerterkin, 2000: 241) gibi coğrafyacılar göre ise coğrafya ortaya çıktığı ilk günden itibaren “*uygulamalı bir bilimdir*”. İnsan ve mekân bilimi olarak coğrafya, Dünyanın özelliklerini her zaman tanımlamaya, betimlemeye, çözümlenmeye, gözlemlemeye ve ölçme yoluna gitmiştir. Özellikle ülkemizde 1990’lı yıllardan sonra büyük gelişmeler kaydeden Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve bu sistem kapsamında yapılan işlemler (*bitki örtüsü analizi, heyelan duyarlılık risk analizi, ağ (analizi vb.)* ile Uzaktan Algılama Sistemleri (UAS), hava ve uydu fotoğrafları, sayısal teknik ve modellemeler vb. teknolojik gelişmeleri kullanarak coğrafyadaki teorik bilgileri uygulamalı olarak haritalamaya, ölçmeye, gözlemlemeye ve çözümlenmeye başlamışlardır.

Dünyada uygulamalı coğrafya araştırmaları ne zaman başlamıştır? sorusuna yanıt Almanya (Göttingen/1700-1761)’da profesör doktor olan M. Franz’dan gelmiştir. Franz; “Coğrafyacının ikinci el bilimsel bilgileri kullanan ya da temin bireylerden biri” olmaması gerektiğini coğrafyacı kimliğine sahip kişinin “İnsan-mekân etkileşimi sonucu ortaya çıkan sorunları/problemleri çözmeye çalışan, analitik düşünebilen, planlama yapabilen ve teorikteki coğrafya araştırmalarını “uygulamalı olarak” test edebilme özelliğine sahip bireylerden biri olması gerektiğine işaret etmiştir (Jakel, 1981; Özgüç ve Tümerterkin, 2000: 241).

Uygulamalı coğrafya araştırmaları ile klâsik/geleneksel araştırmaları arasında dört temel fark vardır. Bunlar (Tümerterkin ve Özgüç, 2014: 43):

1. Sürdürülen coğrafi araştırma uygulanabilir bir sonuca doğru yönelmiştir.
2. Coğrafi araştırmalarda incelenen olgu ve olayların “eleştirel” genel bir değerlendirmesini kapsamaktadır.
3. İncelemelerin uygulamadaki amacı, elde edilen bulguların istatistiksel işlemlerle de kanıtlanmasına dayanmaktadır.
4. İncelemeler, daha sonraki dönemlerde gelişme ve değişme fırsatlarını da göz önünde bulundurup, coğrafi bakış açıları ve bilimsel ispatları olan hipotezler üretmelidir.

Araştırma evreninde yer alan 270 araştırmadan 72’si (% 27) modern yaklaşım tarzında yayımlanmıştır. 1936-2017 yılları arasında modern tarzda yayımlanan araştırmalar bibliyometrik ve metodolojik özellikleri açısından incelendiğinde başlıca şu özellikler göze çarpmaktadır: Bilim ve teknoloji çağı ile bakış açısının değişmesi,

bunun sonucu olarak da araştırma konusu çeşitliliğinin artması, analiz yöntem ve tekniklerine yer verme, uygulamalı coğrafya araştırmalarının hız kazanması ve o dönemde ortaya çıkan paradigmalara/yaklaşımlara uyum sağlama, bunlara bağlı olarak yeni arayışlar içinde olma vb... sayılabilir (Klasik ve modern yaklaşımların özellikleri detaylı bir şekilde Tablo 4.15’de verilmiştir).

David Harvey (1969; Tümertekin ve Özgüç, 2014: 74-75) “*Explanation in Geography*” adlı Dünyaca ünlü *coğrafyada metodoloji* çalışmasında betimleyici coğrafya araştırmalarından *açıklamalı coğrafyaya* araştırmalarına geçiş sırasında izlenen veri analiz yöntem ve tekniklerini şu konu başlıkları altında vermektedir:

1. Tasvir Analizi (İstatistiksel): Bilimsel bir araştırmada verilerin elde edilmesi, toplanması, derlenmesi ve sınıflandırılmasıdır. Örnek olarak ise tek bir saha için iklim verilerinin elde edilmesi, toplanması, derlenmesi ve sınıflandırılması verilebilir.

2. Morfometrik Analiz: Bilimsel bir araştırmada coğrafi yapının şekillerinin incelenmesidir. Ulaşım ağları analizi bu yönetime örnek olarak verilebilir.

3. Etki ve Sebep Analizi: 19. yüzyılda coğrafya araştırmalarında izlenen analiz yöntemidir. David Harvey, bu yöntemin dağılışıma yön veren “*coğrafi etkenler*” in araştırılması sırasında kullanıldığını iddia eder. Bu yönetime örnek olarak buğday üretiminin Doğu Anglia (İngiltere)’daki arazi büyüklüğü, iklim koşulları, yeryüzü şekilleri, hidrografik özellikleri, toprak çeşitleri ile ilişkili olarak açıklaması örnek olarak gösterilebilir.

4. Açıklamanın Zamana Bağlı Şekilleri: Sebep ve etki analizinin zamana bağlı olarak meydana gelen şekillerinin incelenmesidir. David Harvey, bu analiz yöntemine örnek olarak Midlans (İngiltere)’daki yerleşmelerin tarihsel nitel analizini yapmıştır.

5. Ekolojik ve Fonksiyonel Analiz: Bu analiz yönteminin temeli coğrafi olgu ve olayların karşılıklı etkileşim içinde üstlendikleri rollerin görülmeye çalışılmasıdır. Ekonomik yapı içerisinde ön plana çıkan işlevleri bakımından “şehirler” analiz edilebilmektedir.

6. Sistem Analizleri: Bu analiz yöntemi karşılıklı etkileşim içinde birlikte hareket eden grupları oluşturan parçaların bir düzen içerisinde tüm yapısını inceleyerek dengeyi sağlamaktır.

Tasviri (*betimsel*) coğrafyadan *açıklamalı (uygulamalı)* coğrafyaya geçişle birlikte coğrafi araştırmalarında coğrafyanın ilkelerinin/prensiplerinin daha aktif

kullanılmaya başlandığı, veri toplama ve sınıflandırma yoluna gidildiği ve nicel/nitel/karma analiz yöntemleri ve tekniklerinin kullanılmaya başlandığının, daha sistemli/düzenli araştırmaların yapılmaya başlandığı ve bu araştırmalar arasında bağıntı/ilişki kurulmaya çalışıldığı görülmektedir. Tüm bu gelişme ve değişmelere bağlı olarak modern bilimsel coğrafya araştırmalarında kullanılan yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Sözü edilen yaklaşımlar şunlardır:

- **İdiografik Yaklaşım:** Coğrafi araştırmalarda yerlerin tek tek bireyselliğine ağırlık veren veri analizi yöntemi olan ve “yerlerin biricikliğine” ne büyük önem veren yöntemdir (Tümerterkin ve Özgüç, 2014: 76).
- **Nomotetik Yaklaşım:** Coğrafi araştırmalarda yerler, olgu ve olaylar arasındaki benzer özellikleri bulmaya yoğunluk veren yöntemdir (Tümerterkin ve Özgüç, 2014: 77).
- **Endüksiyon Yaklaşım (Tümevarım):** Ampirik gözlemlenen bilimsel verilere dayalı olarak çıkarılan sonuçtur. Özelden genele varma yöntemidir (Tümerterkin ve Özgüç, 2014: 369).
- **Dedüktif Yaklaşım (Tümdengelim):** Ampirik bilimsel gözlem ve ölçümlerle genelden özele varma yöntemidir (Tümerterkin ve Özgüç, 2014: 368).

Coğrafya bilimi; anlamı, amacı, konusu, yaklaşımları/paradigmaları, veri toplama araçları, tarihsel süreç içinde gelişen ve değişen veri analiz yöntem ve teknikleri ile multi-disipliner bir disiplin alanıdır. Günümüz çağdaş ve modern coğrafya ile birlikte nicel, nitel, karma araştırma yöntem ve teknikleri ile sistematik, bölgesel, idiografik (*yerlerin tekliliği*) nomotetik (*yerlerin benzerliği*), kantitatif (*istatistiksel*) eleştirel, hümanist, modern/postmodern, pozitivism/mantıksal pozitivism vb... yaklaşımları içinde barındıran geniş bir yelpazeye sahip olan bir disiplin alanı haline gelmiştir.

4.3.3. Klasik ve Modern Yaklaşımların Karşılaştırılması

Hatay ili evreni ya da örnekleminde 1936-2017 yılları arasında coğrafyacı akademisyenler tarafından yapılan 270 araştırmanın 198'i klasik/geleneksel yaklaşımlara, 72'si ise modern yaklaşımlara göre hazırlanmıştır. Bu araştırmaların klasik ve modern yaklaşımlar perspektifinde karşılaştırmaları Tablo 4.15'de verilmiştir.

Tablo 4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bilimsel Araştırmaların Klasik ve Modern Yaklaşımlar Perspektifinde Değerlendirilmesi

Klasik Yaklaşımlar	Modern Yaklaşımlar
1. 2000 yılından önce modern analiz yöntem ve teknikleri kullanılmamıştır.	1. Araştırma evrenindeki ilk modern analiz yöntem ve teknikleri 2002 yılında kullanılmıştır.
2. Adeta birbirinin tekrarı olan araştırma konularının tercih edilmesi.	2. Bilim ve teknoloji çağı ile bakış açısının değişmesi, bunun sonucu olarak da araştırma konusu çeşitliliğinin artması.
3. Tasviri (betimleyici) coğrafya araştırmalarıyla sınırlı tutulması.	3. Uygulamalı coğrafya araştırmalarının hız kazanması.
4. Tarihsel süreçte içinde gelişen ve değişen yaklaşımlara/paradigmalara uyum sağlayamama, bunları geriden takip etmek.	4. Tarihsel süreçte içinde gelişen ve değişen yaklaşımlara/paradigmalara uyum sağlama, buna bağlı olarak yeni arayışlar/çabalar içinde olma.
5. Geleneksel yöntemlere yer verme.	5. Nicel (27), Nitel (16) ve Karma (29) analiz yöntem ve tekniklerine yer verme.
6. 79 bilimsel araştırmada (4 kitap, 9 kitap bölümü, 2 doktora tezi, 4 yüksek lisans tezi, 38 makale, 22 bildiri) veri ve yöntem bölümüne yer verilmemesi.	6. Geriye kalan 191 araştırmada yöntem bölümüne yer verilmesi. En fazla tercih edilen yöntem bölümü başlığı ise “Materyal ve Metot (Yöntem)”tur.
7. Büro çalışmaları, literatür tarama, saha çalışmaları (<i>gözlem, anket, mülakat/görüşme vb.</i>) Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama sistemlerinin (UAS) vb. veri toplama araçlarının veri analizi safhasında kullanılması.	7. Bu durumun tam olarak önüne geçilemese de, klasik yaklaşıma göre kayda değer bir artış görülmesi.
8. Veri toplama safhasında geleneksel veri toplama araçlarından yararlanılması (<i>arazi, gezi-gözlem, anket, mülakat/görüşme, ölçme vb.</i>).	8. Veri toplama safhasında çağdaş/modern veri toplama araçlarından yararlanılması (<i>CBS, Uzaktan Algılama Sistemleri, Hava fotoğrafları vb.</i>).
9. Araştırmanın problem durumu, modeli, evreni, örnekleme, kavramsal/kuramsal çerçevesi gibi konu başlıklarının tercih edilmemesi.	9. Araştırmanın problem durumu, modeli, evreni, örnekleme, kavramsal/kuramsal çerçevesi gibi konu başlıklarına yer vermeye başlanması.
10. Coğrafyada metodoloji kapsamında yayımlanan bilimsel araştırma sayısının az/sınırlı olması.	10. Coğrafyada metodoloji kapsamında yayımlanan bilimsel araştırma sayısının klasik yaklaşımın yaklaşık iki katı olması.
11. Disiplinler-arası araştırma sayısının az/sınırlı olması.	11. Disiplinler-arası araştırma sayısının giderek artması.
12. Bilimsel araştırmalarda özetin yazılmaması ya da sadece Türkçe özetin yazılması.	12. Bilimsel araştırmalarda özetin yazılması, Türkçe-İngilizce, sadece Türkçe ya da sadece İngilizce özetin yazılması.
13. Bilimsel araştırmaların yayım diline bakıldığında sadece Türkçe yayımların olması.	13. Bilimsel araştırmaların yayım diline bakıldığında Türkçe yayımın yanında İngilizce

	yayın sayısının da artış göstermesi.
14. TÜBİTAK, BAP ya da başka bir kurum/kuruluş desteği ile yayımlanan sadece 1 projenin (kitap) olması.	14. BAP desteği ile yayımlanan 11 araştırmanın (8 lisansüstü tez ve 3 kitap), TÜBİTAK destekli ise 2 araştırmanın yayımlanması.
15. Toplam atıf sayıları yönüyle incelendiğinde daha sistematik ve metodolojik araştırmaların yapıldığı modern yaklaşıma göre düşük olması.	15. Toplam atıf sayıları yönüyle incelendiğinde klasik yaklaşıma göre yapılan araştırmaların iki katı kadar atıf alınması durumu söz konusudur.
16. Bilimsel araştırmalarda kullanılan örgütlenme araçlarının yanlış anlamlandırılması (<i>Örneğin; grafikler, haritalar gibi tabirler kullanmak yanlıştır bunların genel adı şekildir</i>).	16. Bilimsel araştırmalarda kullanılan örgütlenme araçlarının yanlış anlamlandırılması hatasının önüne geçilmeye başlanması.
17. Literatür taraması yaparken sadece yerli kaynaklara yer verme. Yabancı kaynaklara yer vermeme (10 kitap bölümü, 2 yüksek lisans tezi 17 makale, 25 bildiri toplamda 54 bilimsel araştırmada yabancı kaynağa yer verilmemiştir) ya da çok az yer verme.	17. Yerli, yabancı ve toplam kaynak sayılarında kayda değer ölçüde artışların görülmesi.
18. Yabancı dergilerde yayımlanan makale ile ulusal ve uluslararası düzeyde sunulan bildirilerin sınırlı düzeyde olması.	18. Yabancı dergilerde yayımlanan makale ile ulusal ve uluslararası düzeyde sunulan bildirilerin kayda değer ölçüde artış göstermesi.

4.4. Kitap Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi

4.4.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplara Erişim Durumu

Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafyacı akademisyenler tarafından kaleme alınan 19 kitap tespit edilmiştir. Ancak bunlardan 16 (% 84) tanesine erişim sağlanabilmiştir.

4.4.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı

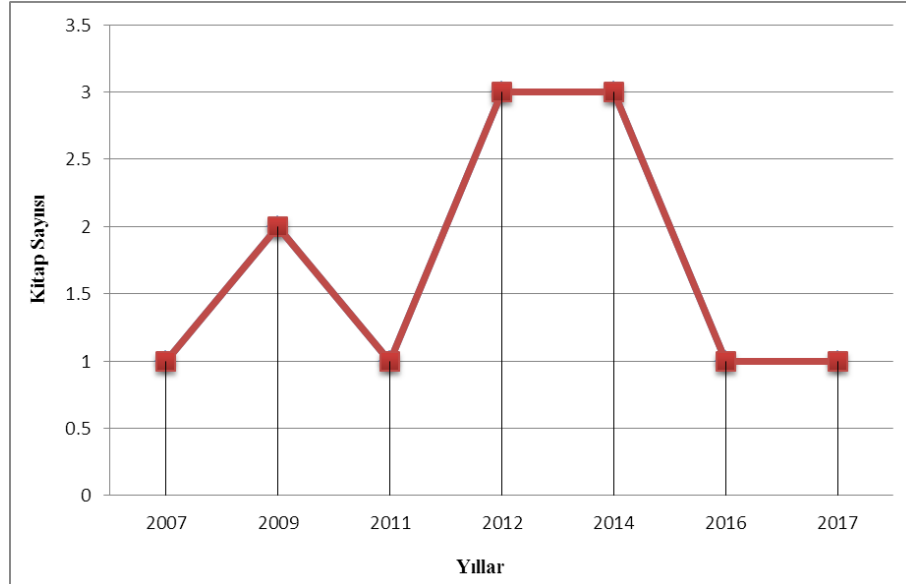
Araştırma evreninde yer alan ilk kitap Oğuz EROL (1963) tarafından yazılan “Asi Nehri Deltasının Jeomorfolojisi ve Dördüncü Zaman Deniz Akarsu Sekileri” künyeli kitaptır. 1963-2017 yılları arasında yazılan araştırma evrenindeki 16 kitabın yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2000 yılından önce yazılan kitap sayısının sadece 3 (% 18,75) olduğu görülmektedir (Tablo 4.16 ve Şekil 4.13).

2006 yılından itibaren yapılan bilimsel araştırma sayısında dalgalanmalar görülmekle birlikte daha ziyade kitap türünde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. 2012 (3 adet) ve 2014 (3 adet) kitap yayımında en fazla (% 38) yoğunluk yaşanan yıllar olmuştur (Tablo 4.16 ve Şekil 4.13). Araştırmamızı sınırlandırdığımız 31.12.2017 tarihi itibarıyla yazılan son kitap Atilla Karataş (2017) “Karasu Çayı Havzasının Hidrografik Planlaması” künyeli doktora tezidir.

Tablo 4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı (1963-2017).

Yayın Yılı	N	%
1963	1	6,25
1969	1	6,25
1993	1	6,25
2006	1	6,25
2007	1	6,25
2009	2	12,5
2011	1	6,25
2012	3	18,75
2014	3	18,75
2016	1	6,25
2017	1	6,25
Toplam	16	100

Şekil 4.13. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllara Göre Dağılımı (2007-2017).

4.4.3. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

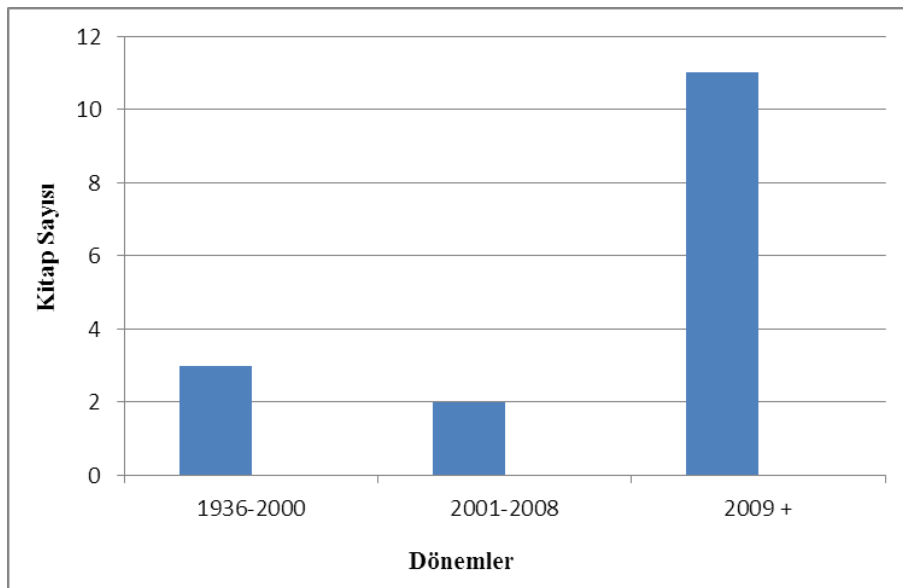
Tarihsel dönemlere göre araştırma evrenindeki kitaplar incelendiğinde; 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde (% 68,75) kitap sayılarında kayda değer ölçüde artış gözlemlenmiştir (Tablo 4.17 ve Şekil 4.14).

T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)'nın 16.05.1994 tarih ve 1224 sayılı yazısı ve Yürütme Kurulu'nun 02.05.1994 tarihli toplantısında alınan kararlar (2547 Sayılı Kanunun ve 2880 Sayılı Kanunun değişik 7/d-2 maddesi uyarınca) 2001 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde Coğrafya Bölümü kurulmuştur. Bölüm, 2009-2010 akademik yılında 1. ve 2. öğretim lisans programı açarak öğrenci almıştır. Sonraki yıllarda bölümün akademik kadro zenginliğine kavuşması ile birlikte coğrafya alanında kitap, kitap bölümü, makale ve bildiri düzeyindeki çalışmaların yayımlanmasına son derece hız verilmiştir.

Tablo 4.17. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Dönemler	N	%
1936-2000	3	18,75
2001-2008	2	12,5
2009 +	11	68,75
Toplam	16	100

Şekil 4.14. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitapların Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

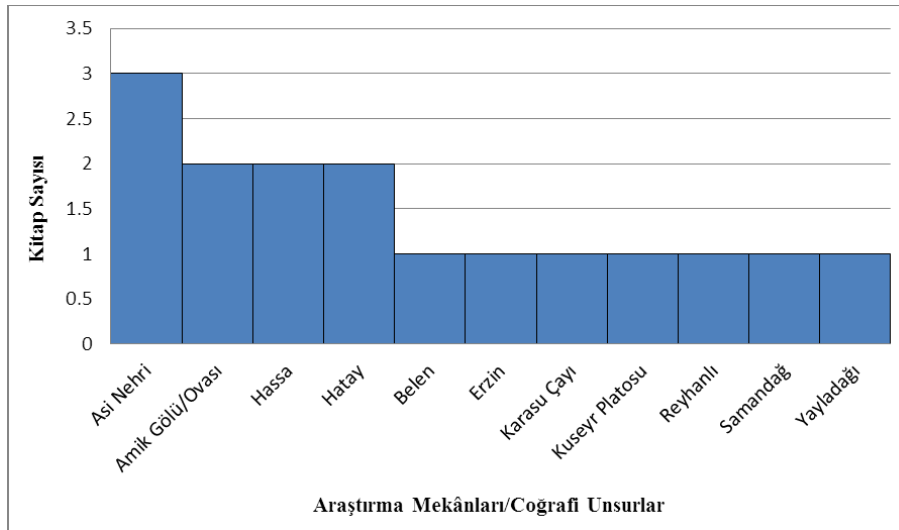
4.4.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları

Araştırma evreninde 1963-2017 yılları arasında yazılmış olan toplam 16 kitapta 11 farklı araştırma mekânı tespit edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma olgusu (coğrafi unsur) Asi Nehri (% 18,75)'dir Bunu sırasıyla Amik Gölü/Ovası 2 (% 12,5), kitap Hassa ilçesi 2 (% 12,5) kitap ve doğrudan Hatay ili ilgili 2 (% 12,5) kitap izlemektedir (Tablo 4.18 ve Şekil 4.15,16).

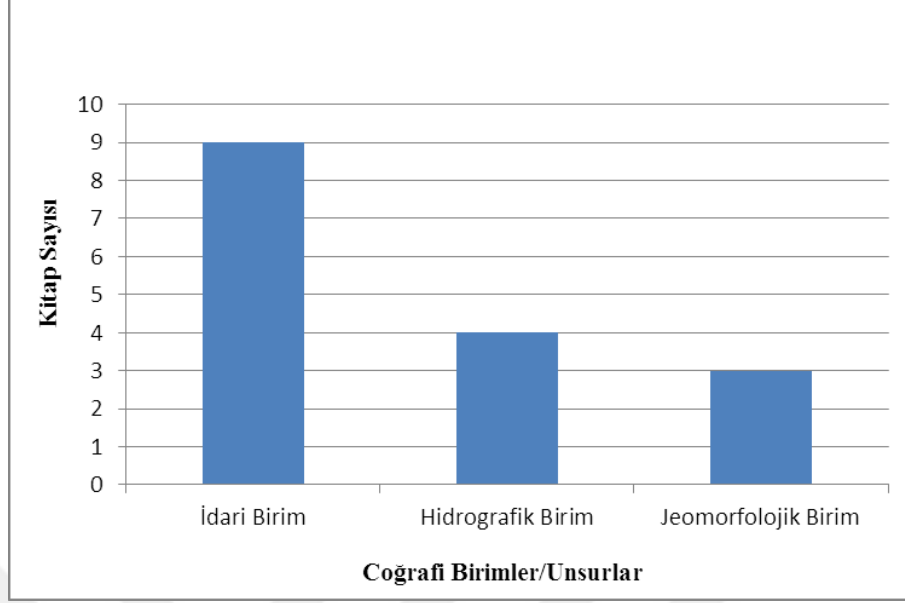
Tablo 4.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Asi Nehri	3	18,75
Amik Gölü/Ovası	2	12,5
Hassa	2	12,5
Hatay	2	12,5
Belen	1	6,25
Erzin	1	6,25
Karasu Çayı	1	6,25
Kuseyr Platosu	1	6,25
Reyhanlı	1	6,25
Samandağ	1	6,25
Yayladağı	1	6,25
Toplam	16	100

Şekil 4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitaplarda Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı

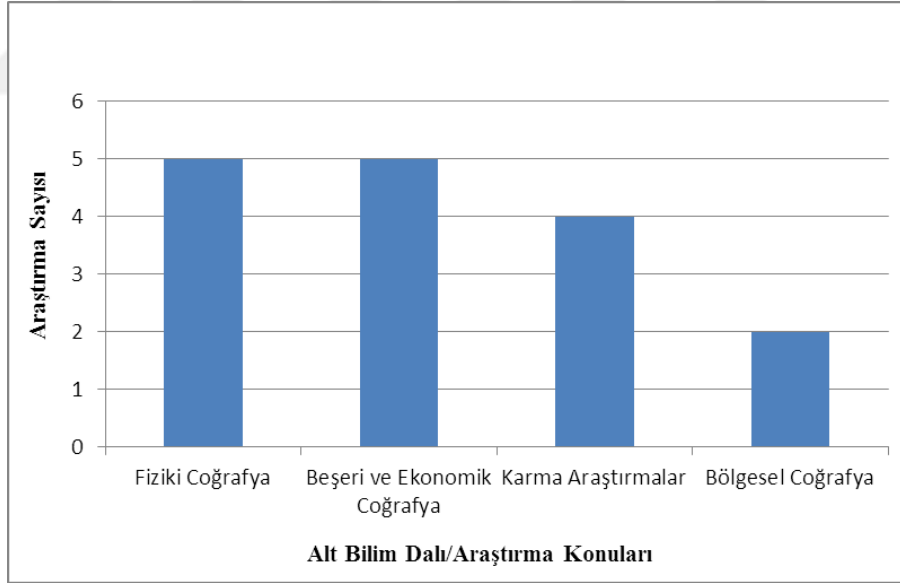
4.4.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı

Araştırma evreninde 1963-2017 yılları arasında yazılan toplam 16 kitapta 11 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 12 (% 75) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 4 (% 25) tanesi birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanı; Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Genel Beşeri ve Ekonomik Coğrafya” alanı ile ilgili 3 (% 18,75) ve Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Jeomorfoloji ve Alt Disiplin Alanları” ile ilgili yazılan 3 (% 18,75) kitaptır. Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Hidrografya” alanı ile ilgili yazılan 2 (% 12,5) kitap bunları izlemektedir (Tablo 4.19 ve Şekil 4.17).

Tablo 4.19. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı /Araştırma Konusu	N	%
A. Fiziki Coğrafya	5	31,25
Hidrografya	2	12,5
Jeomorfoloji	3	18,75
Genel Jeomorfoloji	1	6,25
Kuvaterner Jeomorfolojisi	1	6,25
Volkan Jeomorfolojisi	1	6,25
B. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	5	31,25
Genel Beşeri ve Ekonomi Coğrafya	3	18,75
Kültürel Coğrafya	1	6,25
Şehir Coğrafyası	1	6,25
C. Bölgesel Coğrafya	2	12,5
Genel Bölgesel Coğrafya	1	6,25
Afetler Coğrafyası	1	6,25
D. Karma Araştırmalar	4	25
Hidrografya-Klimatoloji	1	6,25
Kıyı Jeomorfolojisi-Afetler Coğrafyası	1	6,25
Kuvaterner Jeomorfolojisi-Afetler Coğrafyası	1	6,25
Kuvaterner Jeomorfolojisi-Kıyı Jeomorfolojisi	1	6,25
Toplam	16	100

Şekil 4.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

4.4.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri

Araştırma evreninde 1963-2017 yılları arasında yazılan toplam 16 kitaptan 12'sinde (% 75) karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir (Tablo 4.20). Modern analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2007 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.20. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

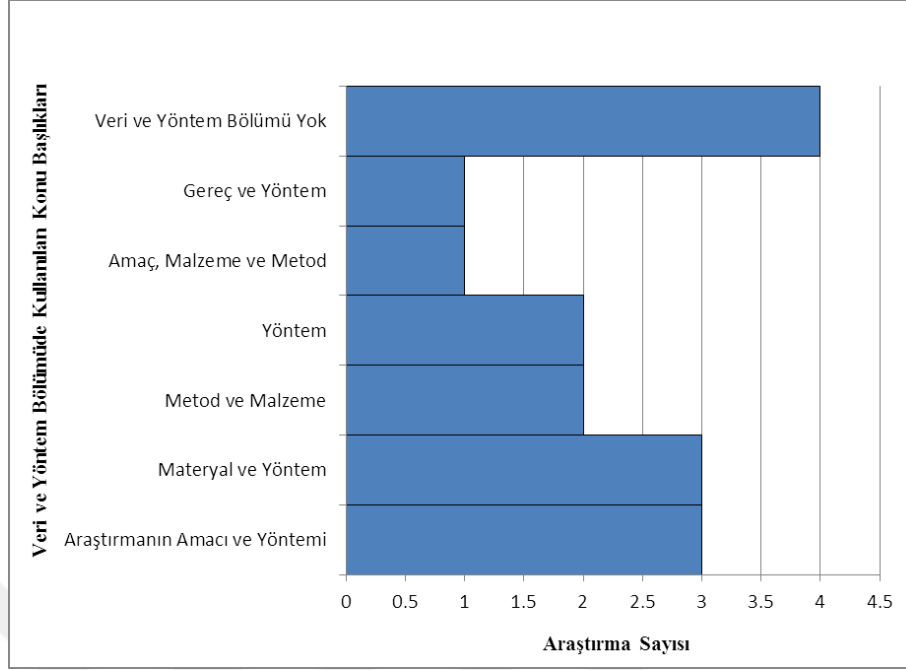
Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	12	75
Mann-Kendall Trend Analizi, Montana, Gumbel, Hershfield, Thornthwaite, Köppen, Tricart, Cailleux, Peltier, Erinç, Wilson, Tanner, Summerfield, Thieessen, IDW, Natural Neighboring, Spline ve Krigging, SYM.	1	6,25
De Martonne, Erinç, Thornthwaite, Mann-Kendall Trend Analizi	1	6,25
ESR U/Th, Radyometrik Yaşlandırma ve Paleontolojik Analiz	1	6,25
RUSLE Yöntemi	1	6,25
Toplam	16	100

Kitaplarda “veri ve analiz yöntemleri” bölümü için 6 farklı başlık tercih edilmiştir. En fazla tercih edilen başlıklar “Araştırmanın Amacı ve Yöntemi” (% 18,75) ile “Materyal ve Yöntem” (% 18,75) olmuştur. Bu başlıkların ayrı bir bölüm halinde değil de, genellikle çalışmaların “giriş” ya da “birinci bölümlerinde” alt başlık olarak verildikleri görülmüştür. 4 (% 25) kitapta ise veri ve yöntem ile ilgili herhangi bir başlığa yer verilmediği görülmüştür (Tablo 4.21 ve Şekil 4.18). 16 kitaptan 15’inde veri ve yöntem kısmı giriş ya da birinci bölümlerde yer alırken, 1 tanesinin de ise ayrı bir bölüm olarak verilmiştir.

Tablo 4.21. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Araştırmanın Amacı ve Yöntemi	3	18,75
Materyal ve Yöntem	3	18,75
Metot ve Malzeme	2	12,5
Yöntem	2	12,5
Amaç, Malzeme ve Metot	1	6,25
Gereç ve Yöntem	1	6,25
Yöntem Bölümü Yok	4	25
Toplam	16	100

Şekil 4.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

4.4.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayıları

Araştırma evrenindeki kitapların aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı Google Akademik üzerinden yapılan taramalar neticesinde gerçekleşmiştir. Buna göre; 1963-2017 yılları arasında yazılan 16 kitaptan 9'u (% 56,25) 1-15 arasında atıf almıştır. 5 (% 31,25) kitabın ise Google Akademik üzerinden gerçekleştirilen tarama sonucunda bu sisteme kayıtları bulunmadıkları için atıf alıp almadıkları netlik kazanmamıştır (Tablo 4.22 ve Şekil 4.19).

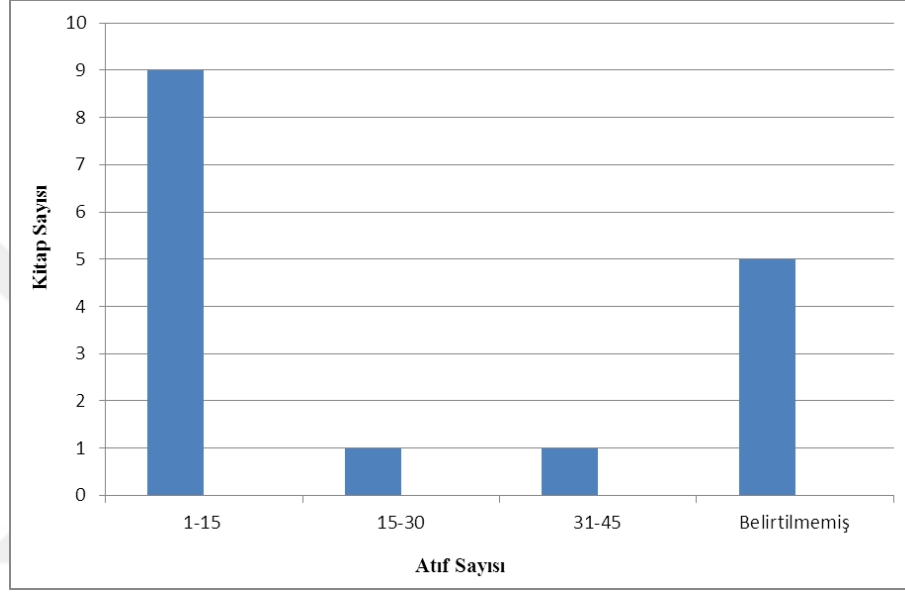
Kitapların yıllar itibariyle aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde en fazla atıfın 1963 yılında (31 atıf) yazılan kitaba ait olduğu bunu sırasıyla; 2012 (20 atıf), 2009 (12 atıf) ve 2006 (10 atıf) yıllarında yazılan kitaplar izlemektedir. Erol, 1963 yılında yazılan kitap, alanda ilk olması münasebetiyle sonraki yıllarda yapılmış/yapılacak olan araştırmalara ışık tutması ve örnek teşkil etmesi bakımından literatürde kendine önemli bir yer edinmiştir (Şekil 4.20).

Tablo 4.22. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Atıf Sayısı	N	%
1-15	9	56,25
15-30	1	6,25
31-45	1	6,25
Belirtilmemiş	5	31,25
Toplam	16	100

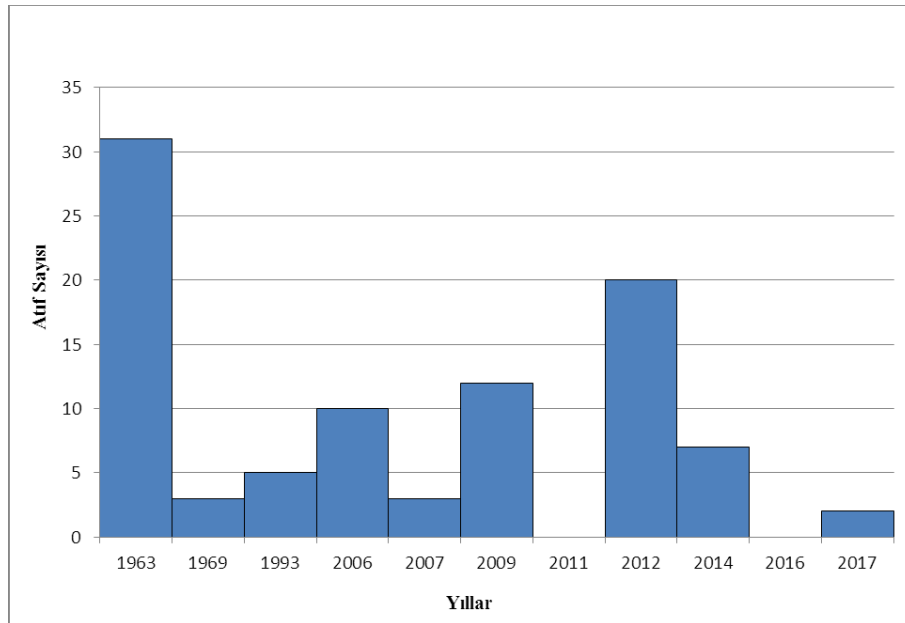
Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.19. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.20. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1963-2017).

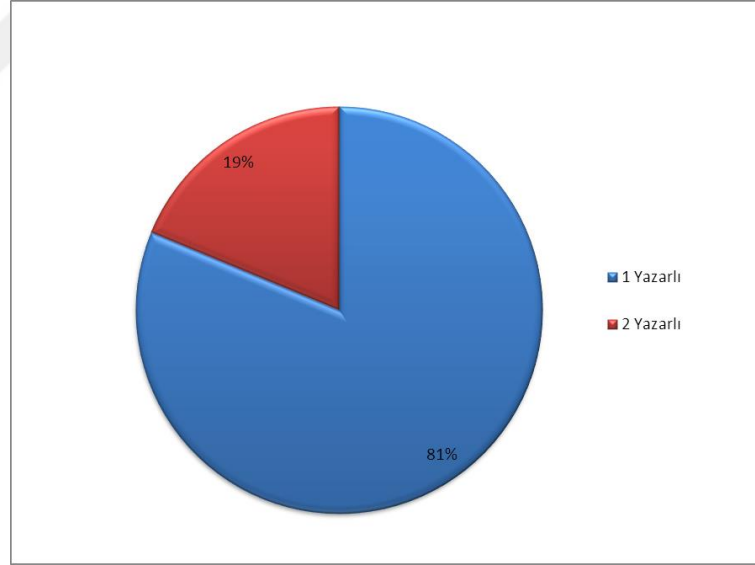
4.4.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu

Araştırma evrenindeki kitapların yazar sayısı yönüyle dağılımı incelendiğinde; 13 (% 81,25) kitabın tek yazar tarafından yazıldığı görülmüştür. 2 yazarlı kitap sayısı ise 3 (% 18,75)'tür (Tablo 4.23 ve Şekil 4.21). Bu durum sahada ekip çalışmalarından ziyade daha çok bireysel çalışmaların yapılmakta olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.23. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

Yazar Sayısı	N	%
1 Yazarlı	13	81,25
2 Yazarlı	3	18,75
Toplam	16	100

Şekil 4.21. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

4.4.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yayımlanma Dilleri

1963-2017 yılları arasında 11 farklı yılda yazılan kitapların yayım dilleri yönüyle dağılımına bakıldığında kitapların tamamının yayım dilinin Türkçe olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.24).

Tablo 4.24. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yıllar İtibariyle Yayın Dillerine Göre Dağılımı (1963-2017).

Yayın Yılı	Yayın Dili	Toplam
	Türkçe	
1963	1	1
1969	1	1
1993	1	1
2006	1	1
2007	1	1
2009	2	2
2011	1	1
2012	3	3
2014	3	3
2016	1	1
2017	1	1
Toplam	16	16

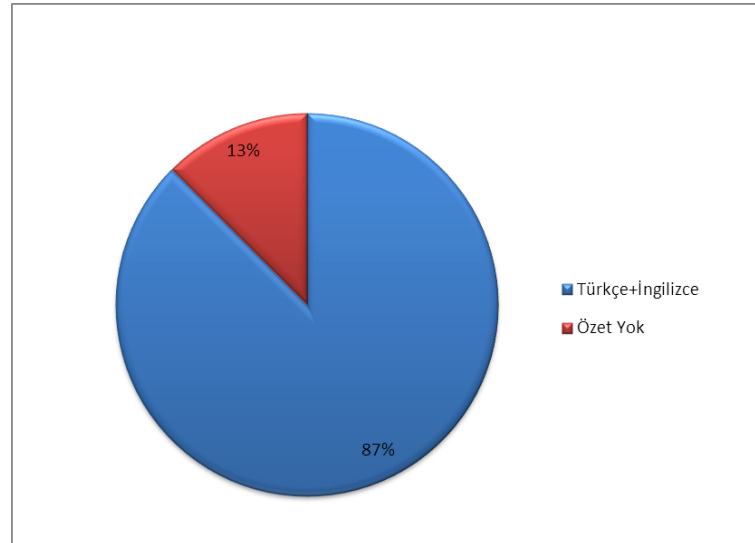
4.4.10. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Özet Bölümleri

Kitap özetleri incelendiğinde 14 (% 87,5) kitabın Türkçe + İngilizce özetlerinin olduğu, 2 (% 12,5) kitabın ise özetinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.25 ve Şekil 4.22).

Tablo 4.25. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Özetlerinin Dağılımı

Kitap Özetleri	N	%
Türkçe + İngilizce	14	87,5
Özet Yok	2	12,5
Toplam	16	100

Şekil 4.22. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Özetlerinin Dağılımı

4.4.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar

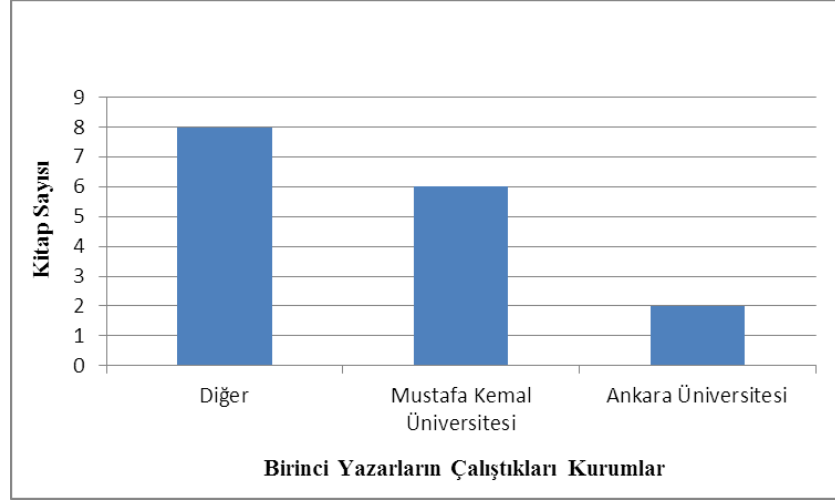
Araştırma evrenindeki kitapların ilk yazarlarının 10 farklı kurumda çalıştıkları görülmektedir. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde görev yapan akademisyenlerin 6 (% 37,5) kitapta ilk yazar olarak yer aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ankara Üniversitesi'nde çalışan akademisyenlerin yazmış oldukları 2 (% 12,5) kitap bunu izlemektedir (Tablo 4.26 ve Şekil 4.23). Diğer kitap yazarlarının çalıştıkları kurumlar ise eşit bir dağılım göstermiştir.

Araştırma evrenindeki kitapların ikinci yazarlarının çalıştıkları kurumlar yönüyle dağılımları incelendiğinde; Ankara Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi ve Namık Kemal Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.26 ve Şekil 4.24).

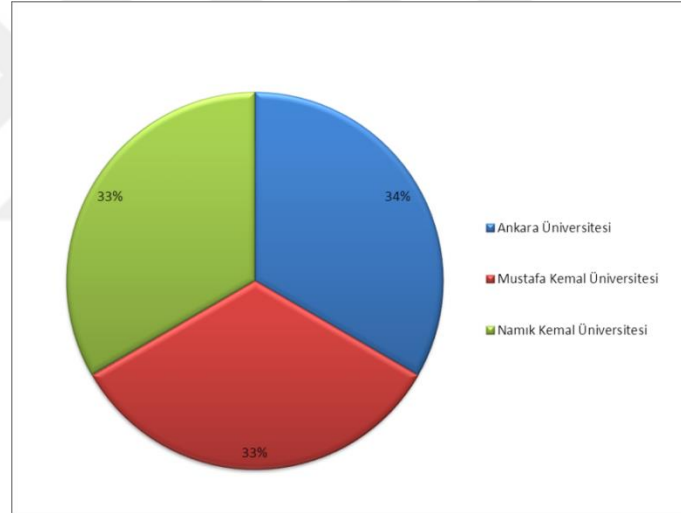
Tablo 4.26. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Kitap Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Birinci Yazar	N	%	İkinci Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	6	37,5	Ankara Üniversitesi	1	33,33
Ankara Üniversitesi	2	12,5	Mustafa Kemal Üniversitesi	1	33,33
Atatürk Üniversitesi	1	6,25	Namık Kemal Üniversitesi	1	33,33
Ege Üniversitesi	1	6,25			
İstanbul Üniversitesi	1	6,25			
Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü	1	6,25			
Marmara Üniversitesi	1	6,25			
Namık Kemal Üniversitesi	1	6,25			
Niğde Üniversitesi	1	6,25			
Uşak Üniversitesi	1	6,25			
Toplam	16	100	Toplam	3	100

Şekil 4.23. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

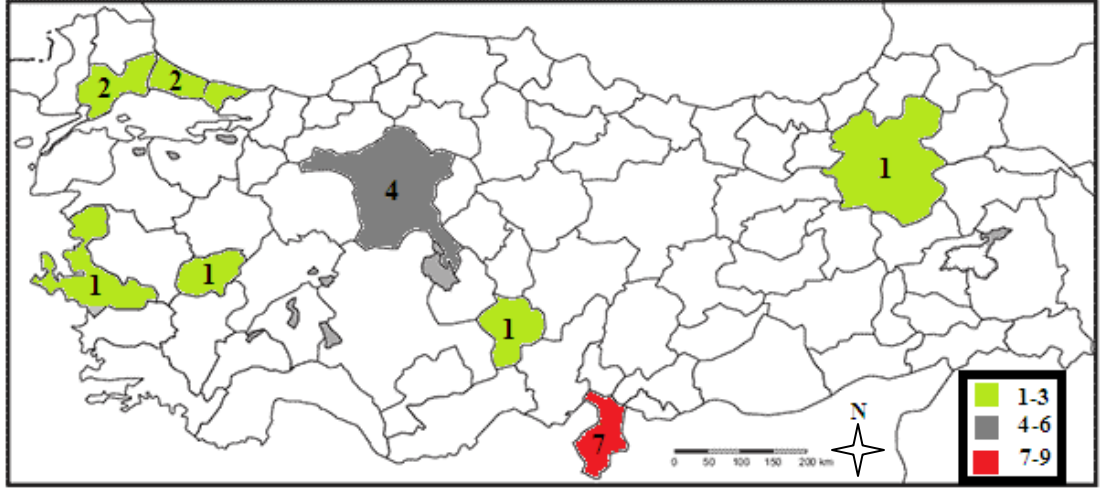

Şekil 4.24. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki kitaplar 19 farklı yazar tarafından yazılmıştır. Buldukları illere göre bakıldığında; Hatay (7 kişi), Ankara (4 kişi), İstanbul (2 kişi), Tekirdağ (2 kişi), İzmir (1 kişi), Uşak (1 kişi), Niğde (1 kişi) ve Erzurum (1 kişi) şeklinde dağılım gösterdiği görülür (Şekil 4.25).

Şekil 4.25. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazarlarının Buldukları Illere Göre Dağılımı

4.4.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Yazarlarının Akademik Unvanları

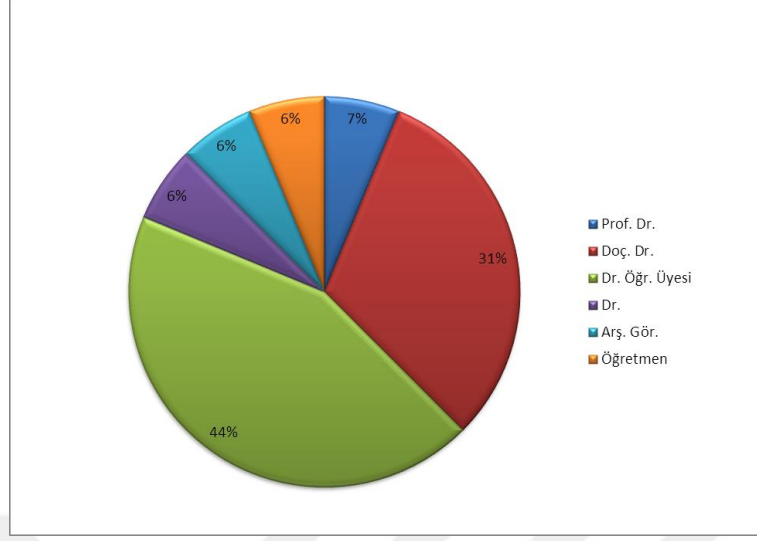
Araştırma evrenindeki kitapların 5 farklı unvana sahip akademisyen kişiler tarafından yazıldığı, ilk yazarlar da doktor öğretim üyelerinin (% 43,75) yoğunluk gösterdiği, onları doçent doktorların (% 31,25) izlediği görülmüştür. Diğer yazarların ise akademik unvanları bakımından eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.27 ve Şekil 4.26).

İkinci yazarlar da doktor öğretim üyesi (% 66,66) ve doktor (% 33,33) unvanlarına sahip yazarlar dikkat çekmektedir (Tablo 4.27 ve Şekil 4.27). Bu duruma neden olan temel faktör daha önceden belirtildiği üzere Coğrafya Anabilim Dalında doktor öğretim üyesi olan akademisyenlerin en verimli en üretken dönemlerinde yayın yapma isteği içerisinde olmalarından kaynaklanmaktadır.

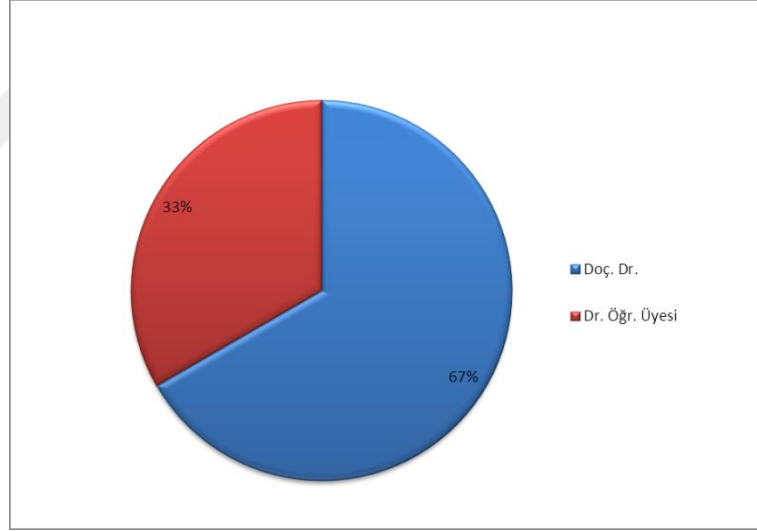
Tablo 4.27. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci ve İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan/Diğer Unvanlar	1. Yazar		2. Yazar	
	N	%	N	%
Prof. Dr.	1	6,25	-	-
Doç. Dr.	5	31,25	2	66,66
Dr. Öğr. Üyesi	7	43,75	1	33,33
Dr.	1	6,25	-	-
Arş. Gör.	1	6,25	-	-
Öğretmen	1	6,25	-	-
Toplam	16	100	3	100

Şekil 4.26. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.27. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

4.4.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitapların Yayımlandıkları Yayınevleri ve Basıldıkları Matbaalar

Araştırma evrenindeki 16 kitaptan 12'si (% 75) yayınevlerince yayımlanmış olup, 4 (% 25) tanesi ise matbaalarda basılarak çoğaltılmıştır. Toplamda 16 kitap, 14 farklı matbaa ve yayınevlerinde yayımlanmıştır (Tablo 4.28).

Tablo 4.28. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitapların Yayımlandıkları Yayınevleri ve Basıldıkları Matbaaların Dağılımı

S.N	Yayınevleri Ve Matbaalar	N	%
1	Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları/Hatay	2	12,5
2	Color Ofset Matbaacılık/Hatay	2	12,5
3	Akademi Titiz Yayınları/İstanbul	1	6,25
4	Aktif Yayınevi/İstanbul	1	6,25
5	Ankara Üniversitesi D.T.C.F Yayınları/Ankara	1	6,25
6	Çantay Kitabevi/İstanbul	1	6,25
7	Doğu Mat Grup Matbaacılık/Malatya	1	6,25
8	İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları/İstanbul	1	6,25
9	Pegem Akademi Yayıncılık/Ankara	1	6,25
10	Pehlivan Ofset Matbaacılık/Hatay	1	6,25
11	Tiydem Yayıncılık/Kayseri	1	6,25
12	TÜBİTAK Proje No: 107Y191/Ankara	1	6,25
13	TÜBİTAK Proje No: DEBAG-62/Ankara	1	6,25
14	TÜBİTAK-ÇAYDA G/Ankara	1	6,25
Toplam		16	100

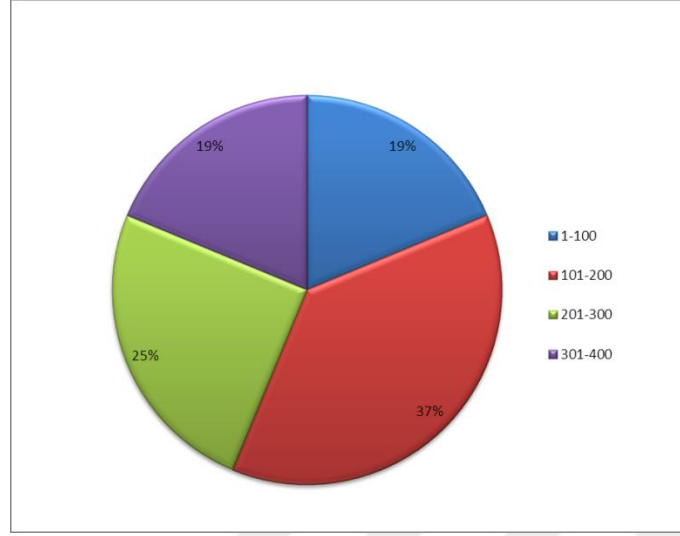
4.4.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayıları

Araştırma evrenindeki kitapların sayfa sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde; sayfa sayısı 101-200 (% 37,5) arası olan kitapların (6 adet) yoğunlukta olduğu görülmüştür (Tablo 4.29 ve Şekil 4.28). Sayfa sayısı bakımından hazırlanmış olan en hacimli kitabın 344, en zayıf/ince kitabın ise 26 sayfa olduğu görülmüştür.

Tablo 4.29. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

Sayfa Sayısı	N	%
1-100	3	18,75
101-200	6	37,5
201-300	4	25
301-400	3	18,75
Toplam	16	100

Şekil 4.28. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

4.4.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu

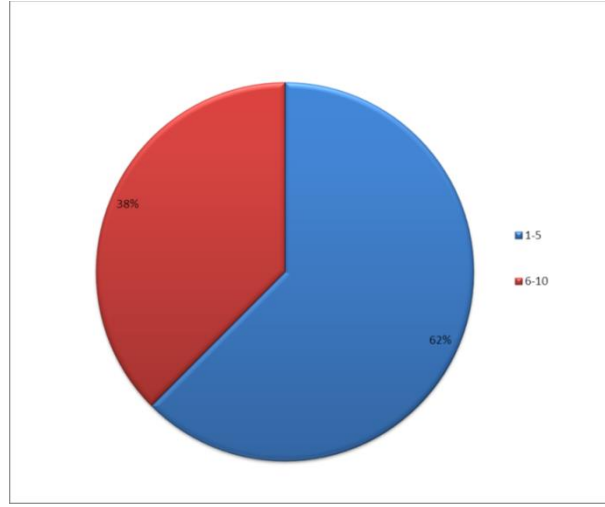
Araştırma evrenindeki kitapların araştırma konusu yönüyle dağılımı incelendiğinde; 10 (% 62,5) kitabın 1-5 arasında, 6 (% 37,5) kitabın ise 6-10 arasında araştırma konusuna sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.30 ve Şekil 4.29).

Araştırma evrenindeki kitapların alt konu başlıkları yönüyle dağılımı incelendiğinde; 7 (% 43,75) kitabın 41-80 arasında alt konu başlığına sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.30 ve Şekil 4.30). Bir kitapta en fazla kullanılan alt konu başlık sayısı 116, en az kullanılan alt konu başlık sayısı ise 10 olarak görülmüştür.

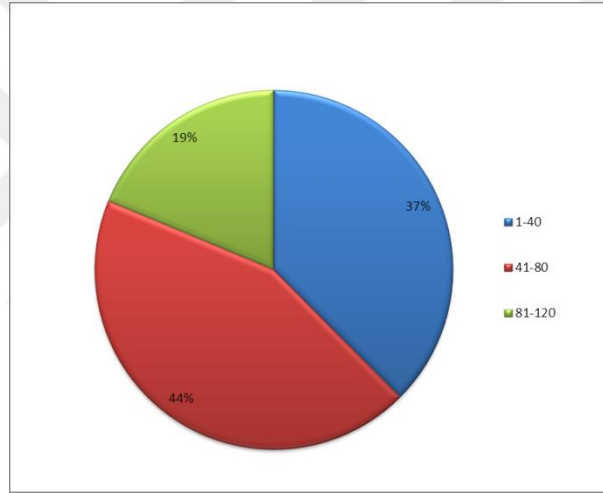
Tablo 4.30. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitapların Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Araştırma Konusu	N	%	Alt Konu Başlıkları	N	%
1-5	10	62,5	1-40	6	37,5
6-10	6	37,5	41-80	7	43,75
			81-120	3	18,75
Toplam	16	100	Toplam	16	100

Şekil 4.29. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Araştırma Konusuna Göre Dağılımı

Şekil 4.30. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

4.4.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitapların Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 11 (% 68,75) kitapta 1-60 arası şekil kullanılmıştır. 1 (% 6,25) kitapta herhangi bir şekil kullanılmamıştır. Bu kitap Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Kültür Coğrafyası” (Bilgin, 2007) alanında yazılmıştır (Tablo 4.31 ve Şekil 4.31). Bir kitapta en fazla kullanılan şekil sayısı 177, en az kullanılan şekil sayısı ise 9 olarak tespit edilmiştir.

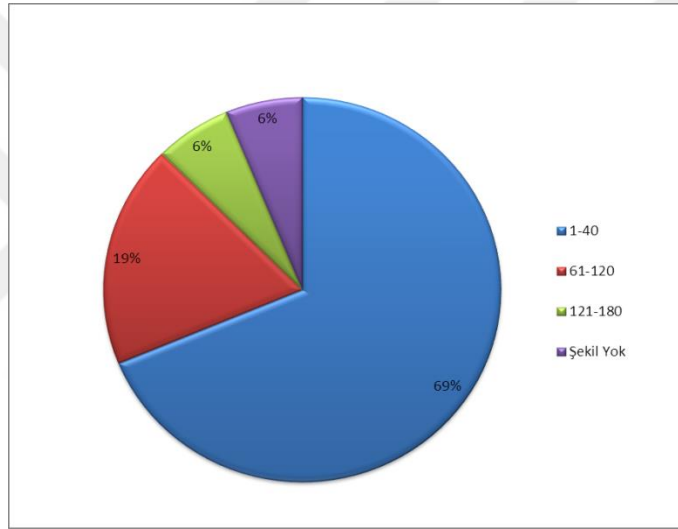
Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 6 (% 37,5) kitapta 1-40 arası tablo (çizelge) kullanılmıştır. 4 kitapta (% 25) tablo kullanılmamıştır (Tablo 4.31 ve Şekil 4.32). Bu tabloların (çizelge) 3 tanesi 2000 yılından önce yazılan kitaplarda 1 tanesi de 2014 yılında yazılan bir

kitapta kullanılmamıştır. Bir kitapta en fazla kullanılan tablo (çizelge) sayısı 119, en az kullanılan tablo (çizelge) sayısı 13 olarak tespit edilmiştir.

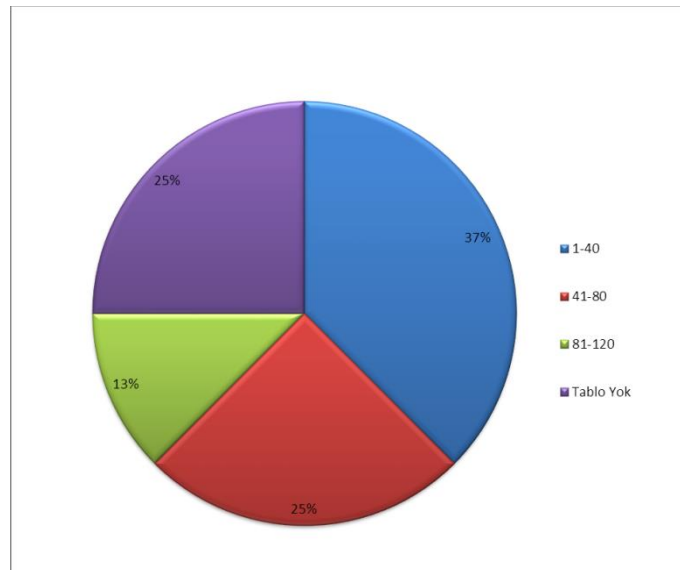
Tablo 4.31. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı

Şekil	N	%	Tablo	N	%
1-60	11	68,75	1-40	6	37,5
61-120	3	18,75	41-80	4	25
121-180	1	6,25	81-120	2	12,5
Şekil Yok	1	6,25	Tablo Yok	4	25
Toplam	16	100	Toplam	16	100

Şekil 4.31. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Şekillerin Dağılımı

Şekil 4.32. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Tabloların Dağılımı

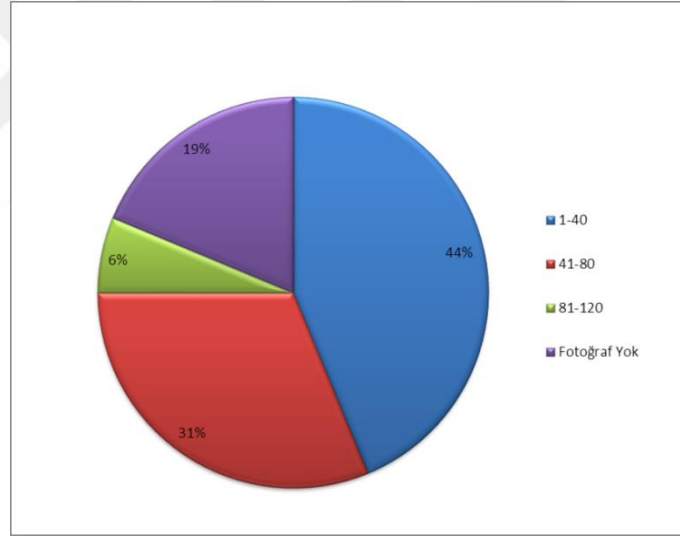

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 7 (% 43,75) kitapta 1-40 arası fotoğraf kullanılmıştır. 3 (% 18,75) kitapta ise fotoğraf kullanılmamıştır (Tablo 4.32 ve Şekil 4.33). Bir kitapta en fazla kullanılan fotoğraf sayısı 95, en az kullanılan fotoğraf sayısı ise 4 olarak tespit edilmiştir

Tablo 4.32. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

Fotoğraf	N	%
1-40	7	43,75
41-80	5	31,25
81-120	1	6,25
Fotoğraf Yok	3	18,75
Toplam	16	100

Şekil 4.33. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

4.4.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 1-50 (% 25), 51-100 (% 25), 101-150 (% 25) ve 151-200 (% 25) arası yerli kaynağa sahip kitapların tamamen eşit bir dağılım gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.33 ve Şekil 4.34). Bir kitapta en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı 194, en az kullanılan yerli kaynak sayısı ise 4 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 14 (% 87, 5) kitapta 1-100 arası yabancı kaynak kullanılmıştır (Tablo

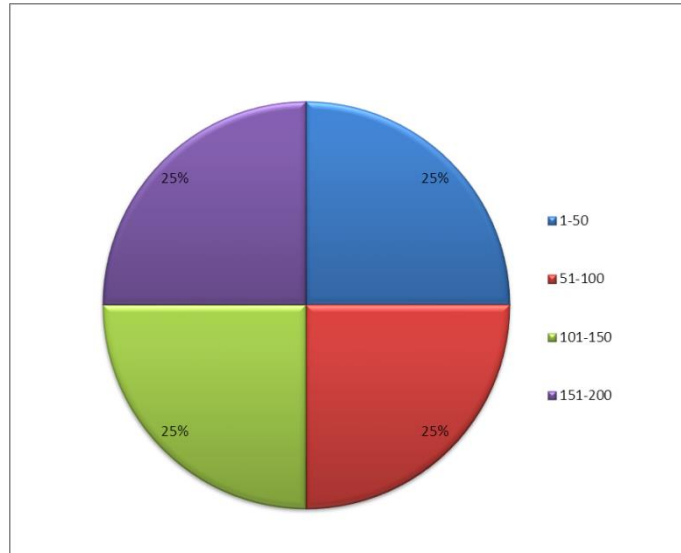
4.33 ve Şekil 4.35). Bir kitapta en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı 332, en az kullanılan yabancı kaynak sayısı ise 1 olarak tespit edilmiştir. Sonuç itibariyle bütün kitaplarda yabancı kaynaklara yer verilmiştir.

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan internet kaynaklarının dağılımı incelendiğinde; 5 (% 31,25) kitapta 1-10 arası internet kaynağı kullanılmıştır. 10 (% 62,5) kitapta ise internet kaynağı kullanılmamıştır (Tablo 4.33 ve Şekil 4.36). 2000’li yıllara gelinceye kadar internet kaynaklarının kullanılmadığı, 2007 yılından sonra internet kaynaklarından yararlanmaya başlandığı tespit edilmiştir. Bir kitapta en fazla kullanılan internet kaynak sayısı 17, en az kullanılan internet kaynak sayısı ise 1 olarak tespit edilmiştir.

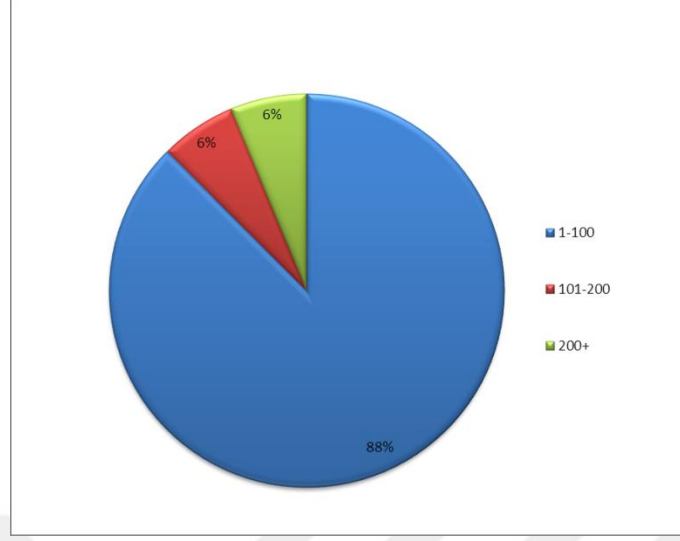
Tablo 4.33. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı

Yerli Kaynak	N	%	Yabancı Kaynak	N	%	İnternet Kaynağı	N	%
1-50	4	25	1-100	14	87,5	1-10	5	31,25
51-100	4	25	101-200	1	6,25	11-20	1	6,25
101-150	4	25	200+	1	6,25	Kaynakça Yok	10	62,5
151-200	4	25						
Kaynakça Yok	-	-						
Toplam	16	100	Toplam	16	100	Toplam	16	100

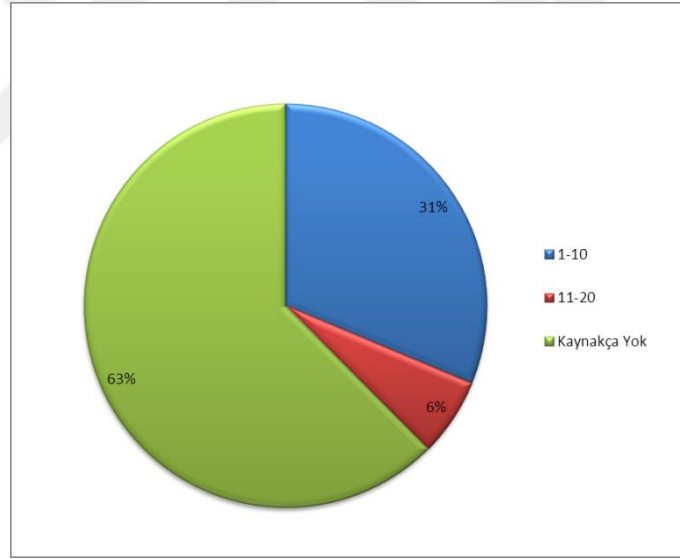
Şekil 4.34. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.35. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.36. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı

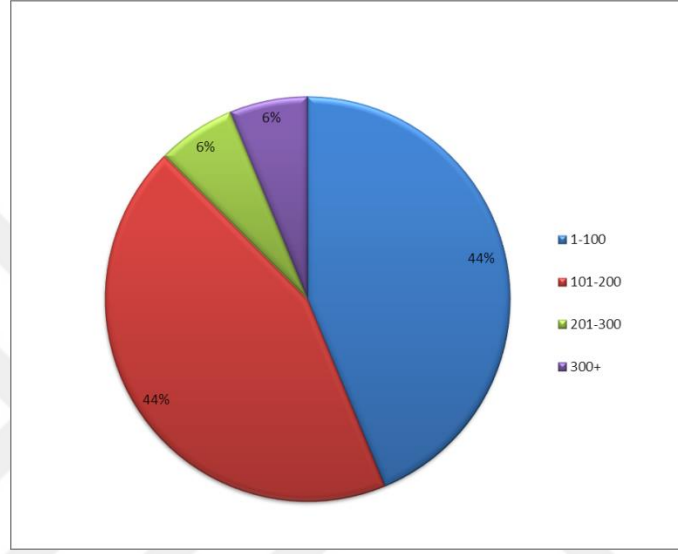

Araştırma evrenindeki kitaplarda kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 1-100 (% 43,75) ve 101-200 (% 43,75) arası başvuru kaynakların birbirlerine eşit oldukları görülmektedir (Tablo 4.34 ve Şekil 4.37). Bir kitapta en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı 503 (Yerli Kaynak: 171, Yabancı Kaynak: 332, Toplam: 503 Kaynak), en az kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.34. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı

Başvuru Kaynak	N	%
1-100	7	43,75
101-200	7	43,75
201-300	1	6,25
300+	1	6,25
Toplam	16	100

Şekil 4.37. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitaplarda Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı

4.5. Kitap Bölümü Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi

4.5.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerine Erişim Durumu

Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafyacı akademisyenler tarafından kaleme alınan 26 kitap bölümü tespit edilmiştir. Bunların tamamına erişim sağlanmıştır.

4.5.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma evreninde yer alan ilk kitap bölümü Faruk Sancar OZANER (2006) tarafından yazılan “Samandağ Sahilinde Kıyı Erozyonu” künyeli kitap bölümüdür. 2006-2017 yılları arasında araştırma evrenindeki 26 kitap bölümünün yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2000 yılından önce yazılan kitap bölümünün olmadığı görülmektedir. 2015 (5 adet), 2016 (4 adet) ve 2017 (5 adet) kitap bölümleri

yayımında en fazla (% 53,84) yoğunluk yaşanan yıllar olmuştur (Tablo 4.35 ve Şekil 4.38).

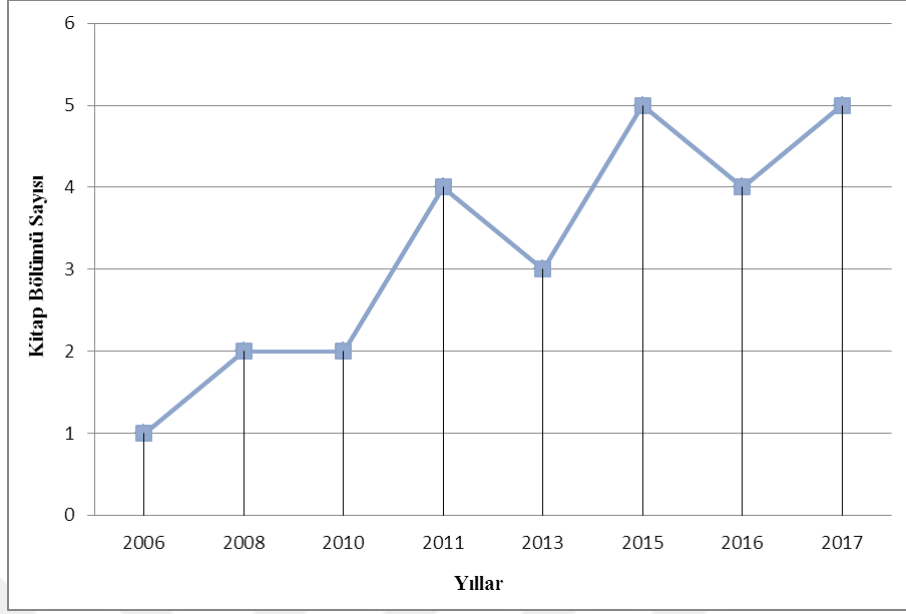
2015-2017 yılları arasında yoğunluk kazanmasının temel sebebi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tarih Bölümü'ndeki bazı akademisyenlerin editörlüğünü üstlendikleri Hatay Araştırmaları II (2016) ve Hatay Araştırmaları III (2017) kitaplarında disiplinler-arası (*Tarih, Coğrafya ve Edebiyat*) araştırmalara yer verilmesi ve bu kitaplarda 5 coğrafya çalışmasının yer alması etkili olmuştur. Diğer önemli bir faktör ise coğrafyaya hayatlarını adanmış bazı bilim adamlarının (Hayati DOĞANAY, İbrahim ATALAY ve Mesut ELİBÜYÜK) emekliliğe ayrılmaları nedeniyle onlara armağan edilen kitapların içinde 6 coğrafya çalışmasının yer alması hiç şüphesiz etkili olmuştur.

Araştırmamızı sınırladığımız 31.12.2017 tarihi itibarıyla yazılan son kitap bölümleri, Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK'ün emekliliğe ayrılması sebebiyle kendisine armağan edilen bir kitapta Hatay ili evreni ya da örnekleminde yazılan 3 kitap bölümüdür.

Tablo 4.35. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2006-2017).

Yayın Yılı	N	%
2006	1	3,85
2008	2	7,69
2010	2	7,69
2011	4	15,38
2013	3	11,54
2015	5	19,23
2016	4	15,38
2017	5	19,23
Toplam	26	100

Şekil 4.38. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2006-2017).

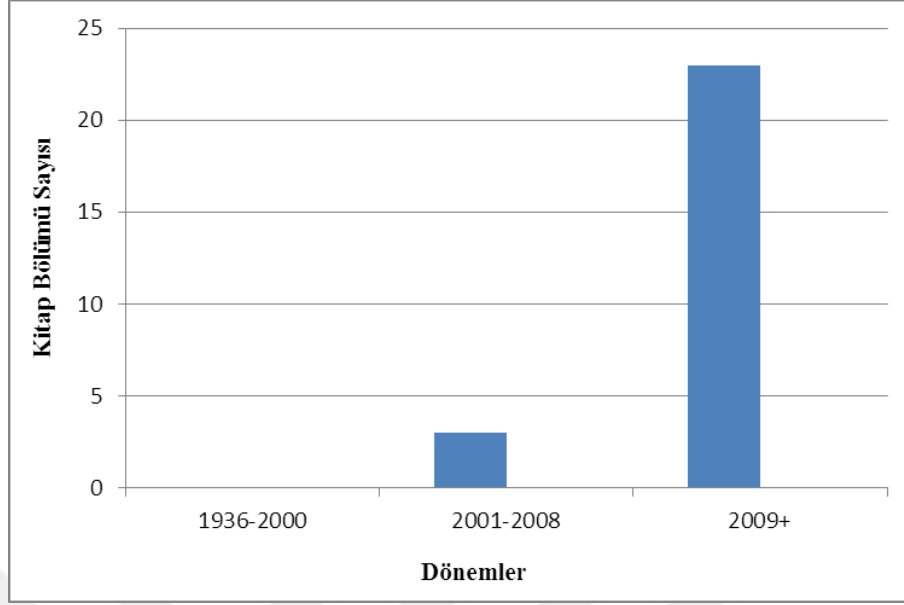
4.5.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Tarihsel dönemlere göre araştırma evreninde yayımlanan kitap bölümleri incelendiğinde; kitap bölümlerinin yaklaşık % 90'ı 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde yazılmıştır (Tablo 4.36 ve Şekil 4.39).

Tablo 4.36. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Dönemler	N	%
1936-2000	-	-
2001-2008	3	11,54
2009+	23	88,46
Toplam	26	100

Şekil 4.39. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

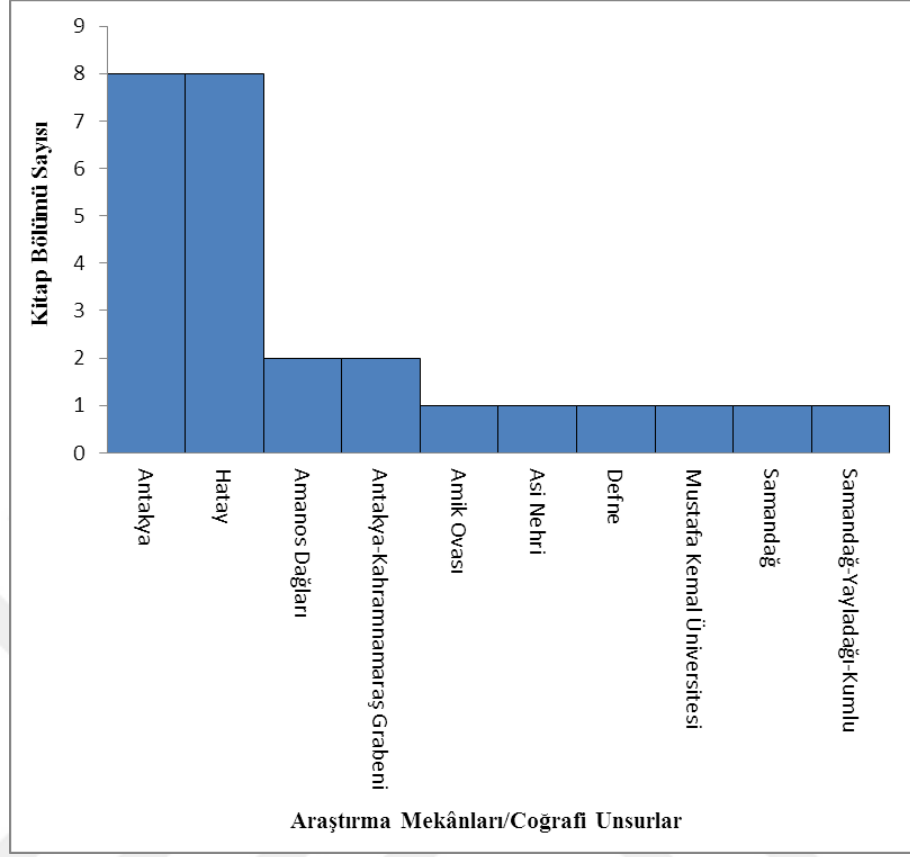
4.5.4. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları

Araştırma evreninde 2006-2017 yılları arasında yazılmış olan toplam 26 kitap bölümünde 10 farklı araştırma mekânı tespit edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma mekânları il merkezi Antakya (8 adet) ve doğrudan Hatay ili (8 adet) ile ilgili yazılan kitap bölümleridir (% 61,52). Hatay ilinin en önemli doğal unsurları Amanos Dağları ile ilgili 2 (% 7,69) kitap ve Antakya-Kahramanmaraş Grabeni ile ilgili 2 (% 7,69) kitap bunları izlemektedir (Tablo 4.37 ve Şekil 4.40,41). Kitap bölümlerindeki diğer araştırma mekânları ise eşit bir şekilde dağılım göstermektedir.

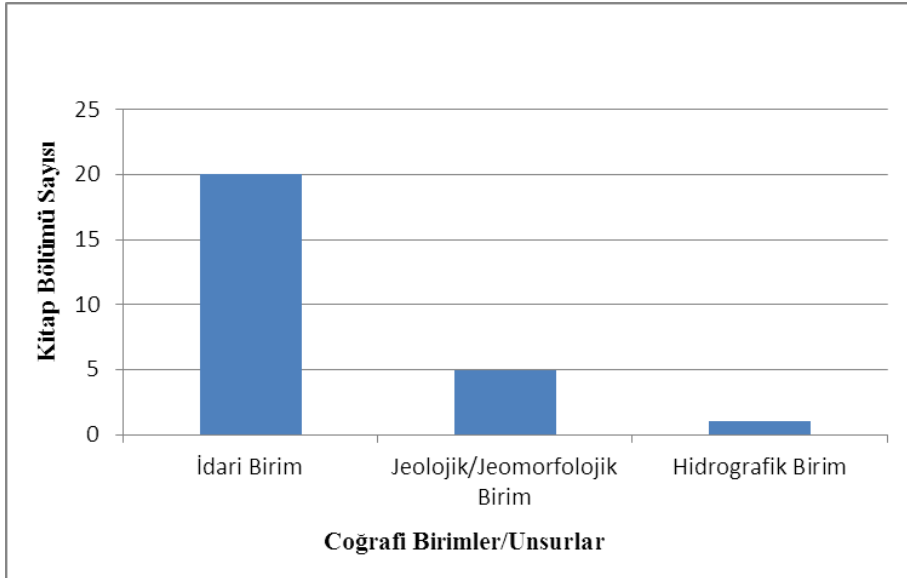
Tablo 4.37. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Antakya	8	30,76
Hatay	8	30,76
Amanos Dağları	2	7,69
Antakya-Kahramanmaraş Grabeni	2	7,69
Amik Ovası	1	3,85
Asi Nehri	1	3,85
Defne	1	3,85
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	3,85
Samandağ	1	3,85
Samandağ-Yayladağı-Kumlu	1	3,85
Toplam	26	100

Şekil 4.40. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.41. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı

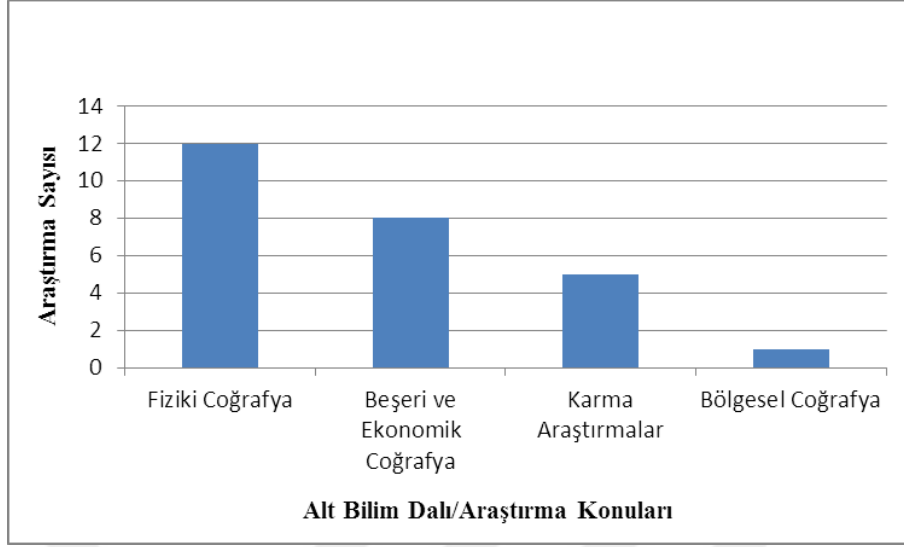
4.5.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı

Araştırma evreninde 2006-2017 yılları arasında yazılan toplam 26 kitap bölümünde 17 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 21 (% 80,77) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 4 (% 19,23) tanesi birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanı; Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Şehir Coğrafyası” alanı ile ilgili yazılan 4 (% 15,38) kitap bölümüdür. Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Jeomorfoloji ve Alt Disiplin Alanları”, “Arazi Kullanımı” ve “Hidroğrafya” ile ilgili yazılan 3'er kitap bölümü bunu izlemektedir (Tablo 4.38 ve Şekil 4.42).

Tablo 4.38. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı/Araştırma Konusu	N	%
A. Fiziki Coğrafya	12	46,15
Arazi Kullanımı	3	11,53
Hidroğrafya	3	11,53
Klimatoloji	2	7,69
Vejetasyon Coğrafyası	1	3,85
Jeomorfoloji	3	11,53
Antropojenetik Jeomorfoloji	1	3,85
Kıyı Jeomorfolojisi	1	3,85
Volkan Jeomorfolojisi	1	3,85
B. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	8	30,78
Şehir Coğrafyası	4	15,38
Nüfus Coğrafyası	1	3,85
Kültürel Coğrafya	1	3,85
Turizm Coğrafyası	1	3,85
Ulaşım Coğrafyası	1	3,85
C. Bölgesel Coğrafya	1	3,85
Afetler Coğrafyası	1	3,85
D. Karma Araştırmalar	5	19,24
Şehir Coğrafyası-Jeomorfoloji	2	7,69
Nüfus Coğrafyası-Kültür Coğrafyası	1	3,85
Şehir Coğrafyası-İdari Coğrafya	1	3,85
Şehir Coğrafyası-Turizm Coğrafyası	1	3,85
Toplam	26	100

Şekil 4.42. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

4.5.6. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri

Araştırma evreninde 2006-2017 yılları arasında yazılan toplam 26 kitap bölümününün 14'ünde (% 53,84) karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir (Tablo 4.39). Modern analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2008 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.39. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	14	53,84
CBS	3	11,53
SWOT Analizi	2	7,69
İstatistiksel Analiz, Tarihsel Analiz, Betimsel Analiz, Mekânsal Dağılım ve Yoğunluk Analizi, Fenomenolojik ve Etnografik Kültür Analizi	1	3,85
CBS ve Uzaktan Algılama	1	3,85
De Martonne, Erinç ve Thornthwaite Yöntemi	1	3,85
Etnografik Kültür Analizi	1	3,85
İstatistiksel Veri Analizi	1	3,85
Lineer Trend ve Mann Kenndall Analizi	1	3,85
Tarihsel Analiz	1	3,85
Toplam	26	100

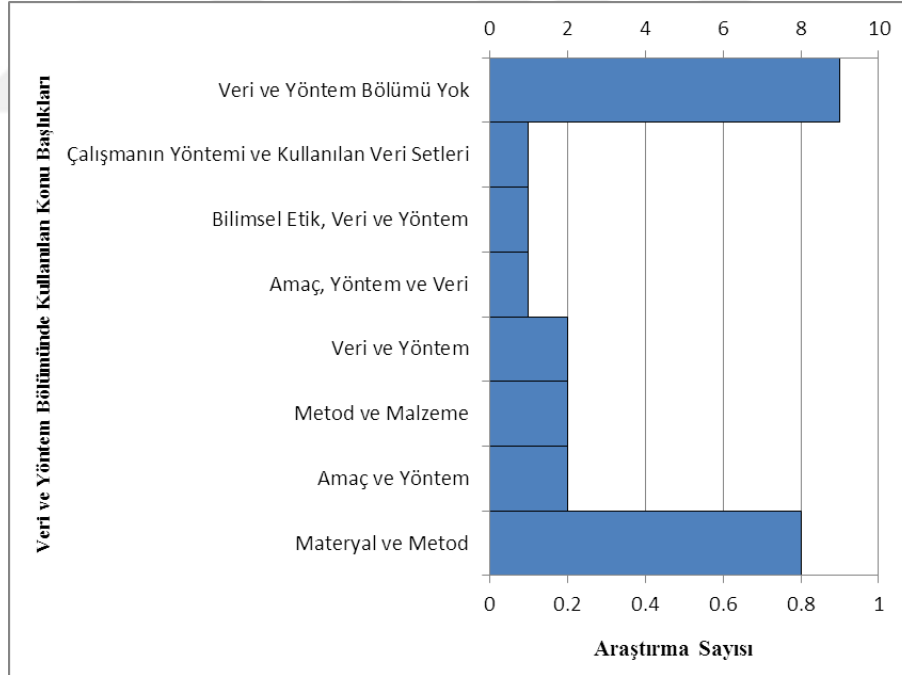
Kitap bölümlerinde “veri ve analiz yöntemleri” bölümü için 7 farklı başlık tercih edilmiştir. En fazla tercih edilen başlık, “Materyal ve Metot (Yöntem)” (% 30,77) olmuştur. 9 kitap bölümünde (% 34,62) ise veri ve analizi yöntemi ile ilgili

herhangi bir başlığa yer verilmediği görülmüştür. Bu kitap bölümlerinde veri ve analiz yöntemleri bölümü giriş ya da birinci bölümlerde yer almıştır (Tablo 4.40 ve Şekil 4.43).

Tablo 4.40. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Materyal ve Metot	8	30,77
Amaç ve Yöntem	2	7,69
Metot ve Malzeme	2	7,69
Veri ve Yöntem	2	7,69
Amaç, Yöntem ve Veri	1	3,85
Bilimsel Etik, Veri ve Yöntem	1	3,85
Çalışmanın Yöntemi ve Kullanılan Veri Setleri	1	3,85
Yöntem Bölümü Yok	9	34,62
Toplam	26	100

Şekil 4.43. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

4.5.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayıları

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı Google Akademik üzerinden yapılan taramalar neticesinde gerçekleşmiştir. Buna göre; 2006-2017 yılları arasında yazılan 26 kitap bölümünden 8 tanesi (% 30,77)

30,77) 1-5 arasında atıf almıştır. 17 (% 65,38) kitap bölümünün ise Google Akademik üzerinden gerçekleştirilen tarama sonucunda bu sisteme kayıtları bulunmadıkları için atıf alıp almadıkları netlik kazanmamıştır (Tablo 4.41 ve Şekil 4.44).

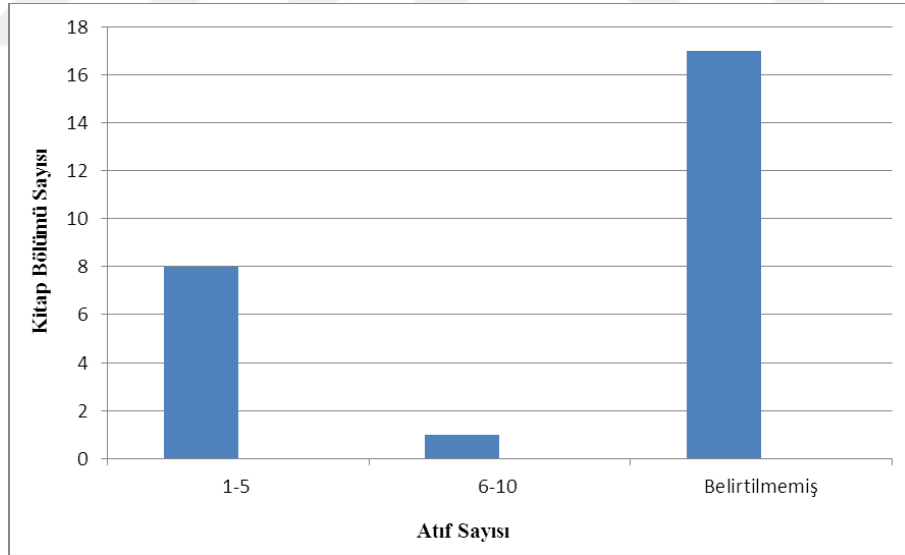
Kitap bölümlerinin yıllar itibariyle aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde en fazla atıf 2010 (9 atıf) yılında yazılan kitap bölümüne yapılmıştır. Bunu sırasıyla; 2011 (7 atıf) ve 2013 (6 atıf) yıllarında yazılan kitap bölümleri izlemektedir (Şekil 4.45).

Tablo 4.41. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Atıf Sayısı	N	%
1-5	8	30,77
6-10	1	3,85
Belirtilmemiş	17	65,38
Toplam	26	100

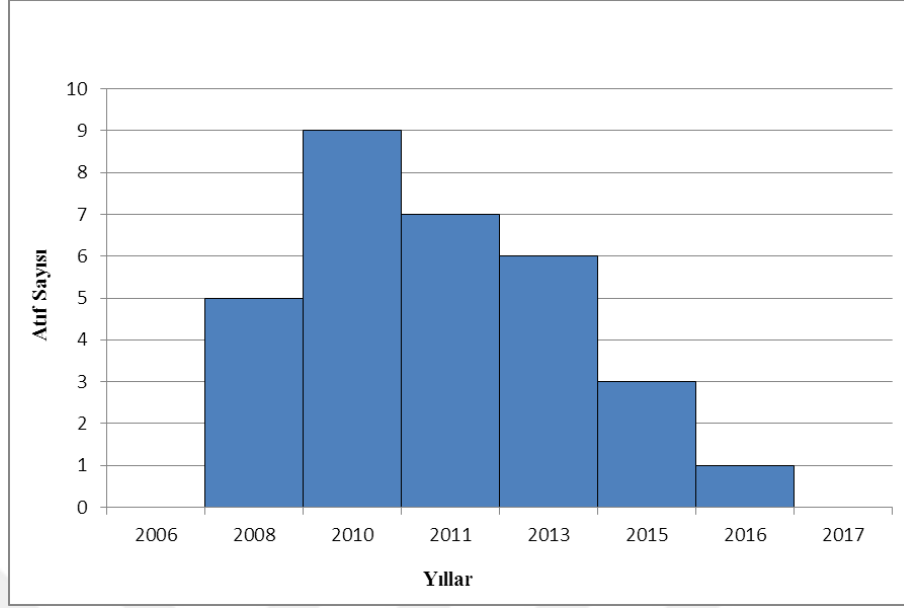
Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.44. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.45. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (2006-2017).

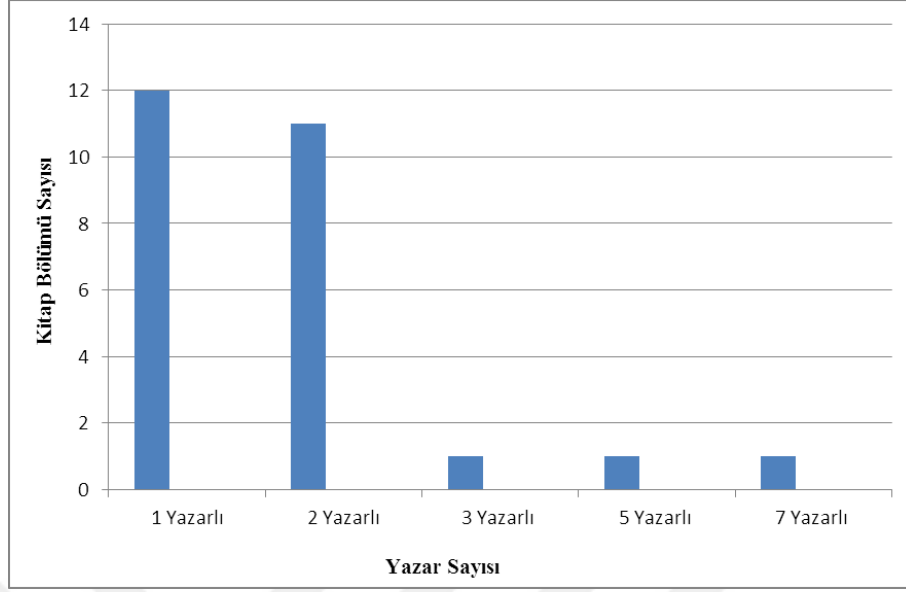
4.5.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin yazar sayısı yönüyle dağılımı incelendiğinde; 12 (% 46,15) kitap bölümünün tek yazar tarafından yazıldığı görülmüştür. Kitap bölümlerinde yazar sayısının en fazla 7'ye kadar çıktığı görülmüştür (Tablo 4.42 ve Şekil 4.46).

Tablo 4.42. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

Yazar Sayısı	N	%
1 Yazarlı	12	46,15
2 Yazarlı	11	42,30
3 Yazarlı	1	3,85
5 Yazarlı	1	3,85
7 Yazarlı	1	3,85
Toplam	26	100

Şekil 4.46. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

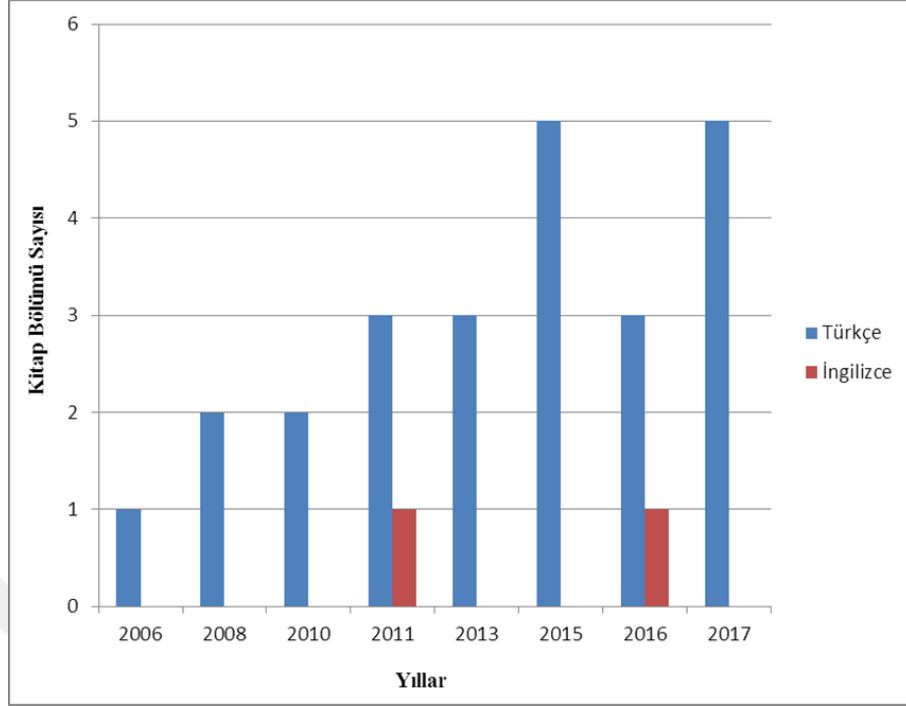
4.5.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yayımlı Dilleri

2006-2017 yılları arasında 8 farklı yılda yazılan kitap bölümlerinin yayımlı dilleri yönüyle dağılımlarına bakıldığında; 24'ünün (% 92,31) Türkçe, 2'sinin (% 7,69) ise İngilizce olduğu görülmüştür. İlk İngilizce kitap bölümü 2011, diğer İngilizce kitap bölümü ise 2016 yılında yayımlanmıştır (Tablo 4.43 ve Şekil 4.47).

Tablo 4.43. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Yayımlı Dillerine Göre Dağılımı (2006-2017).

Yayımlı Yılı	Yayımlı Dili		Toplam
	Türkçe	İngilizce	
2006	1	-	1
2008	2	-	2
2010	2	-	2
2011	3	1	4
2013	3	-	3
2015	5	-	5
2016	3	1	4
2017	5	-	5
Toplam	24	2	26

Şekil 4.47. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (2006-2017).

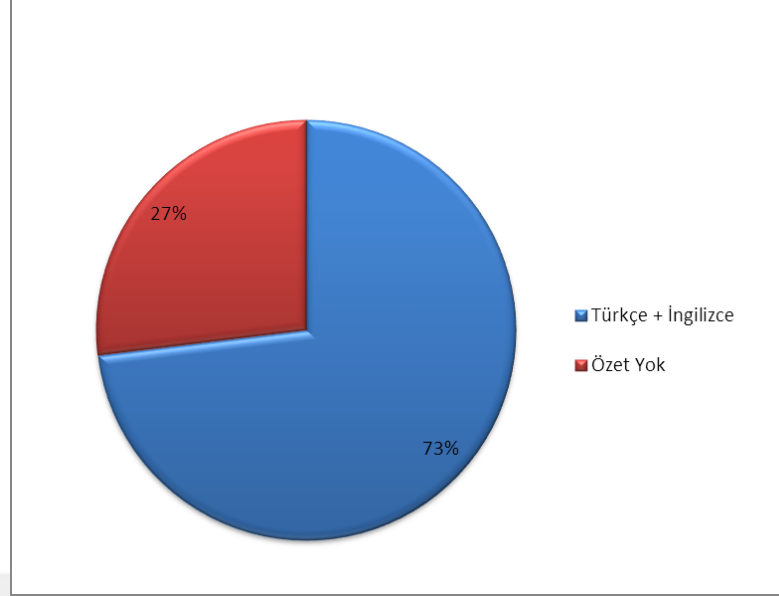
4.5.10. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Özet Bölümleri

Kitap bölümleri özetleri incelendiğinde; 19 (% 73,08) kitap bölümünün Türkçe + İngilizce özetlerinin olduğu, 7 (% 26,92) kitap bölümünün ise özetinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.44 ve Şekil 4.48).

Tablo 4.44. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümü Özetlerinin Dağılımı

Kitap Bölümü Özetleri	N	%
Türkçe + İngilizce	19	73,08
Özet Yok	7	26,92
Toplam	26	100

Şekil 4.48. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümü Özetlerinin Dağılımı

4.5.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar

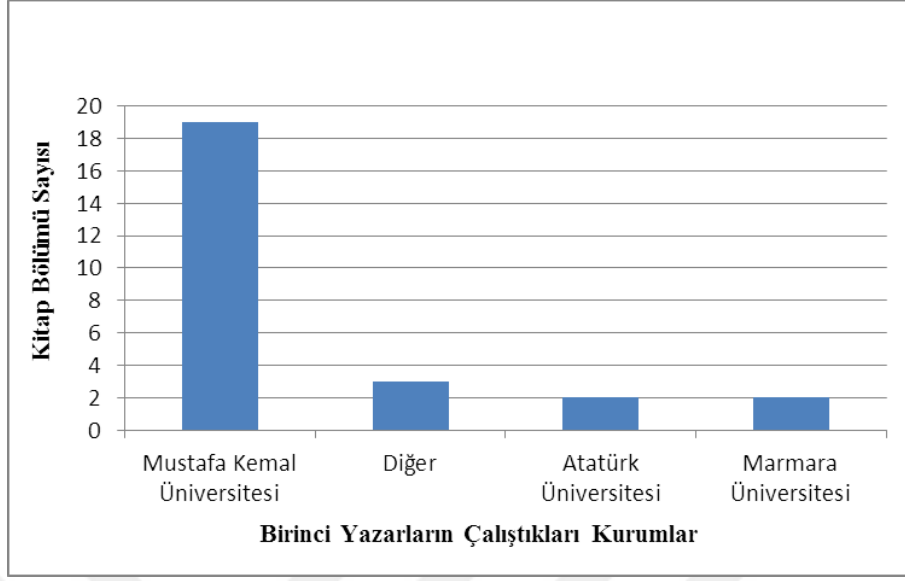
Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin ilk yazarlarının 6 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde görev yapan akademisyenlerin 19 (% 73,07) kitap bölümünde ilk yazar olarak yer aldıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4.45 ve Şekil 4.49).

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin ikinci yazarlarının 3 farklı kurumda çalıştıkları görülmektedir. 11 (% 78,57) kitap bölümü yazarının Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde çalıştığı görülmüştür (Tablo 4.45 ve Şekil 4.50).

Tablo 4.45. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Kitap Bölümü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Birinci Yazar	N	%	İkinci Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	19	73,07	Mustafa Kemal Üniversitesi	11	78,57
Atatürk Üniversitesi	2	7,69	Marmara Üniversitesi	2	14,29
Marmara Üniversitesi	2	7,69	Namık Kemal Üniversitesi	1	7,14
İstanbul Üniversitesi	1	3,85			
Sütçü İmam Üniversitesi	1	3,85			
TÜBİTAK	1	3,85			
Toplam	26	100	Toplam	14	100

Şekil 4.49. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma kapsamındaki kitap bölümlerinin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci yazarlarının tümü Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nde görev yapmaktadır (Tablo 4.46,47,48 ve Şekil 4.50,51).

Tablo 4.46. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Kitap Bölümü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Üçüncü Yazar	N	%	Dördüncü Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	3	100	Mustafa Kemal Üniversitesi	2	100
Toplam	3	100	Toplam	2	100

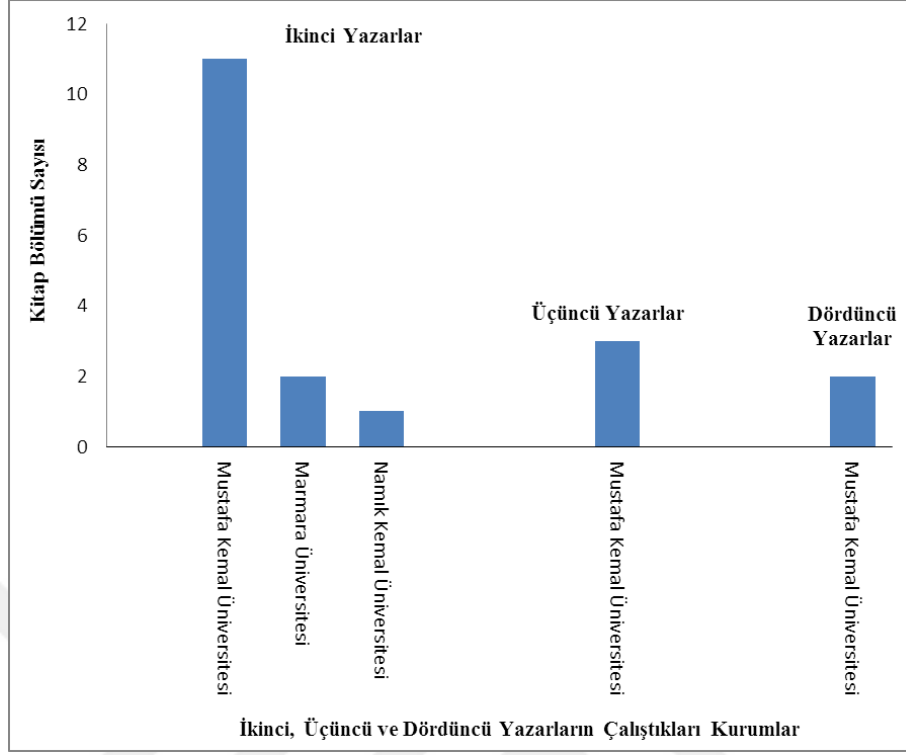
Tablo 4.47. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci ve Altıncı Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Kitap Bölümü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Beşinci Yazar	N	%	Altıncı Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	2	100	Mustafa Kemal Üniversitesi	1	100
Toplam	2	100	Toplam	1	100

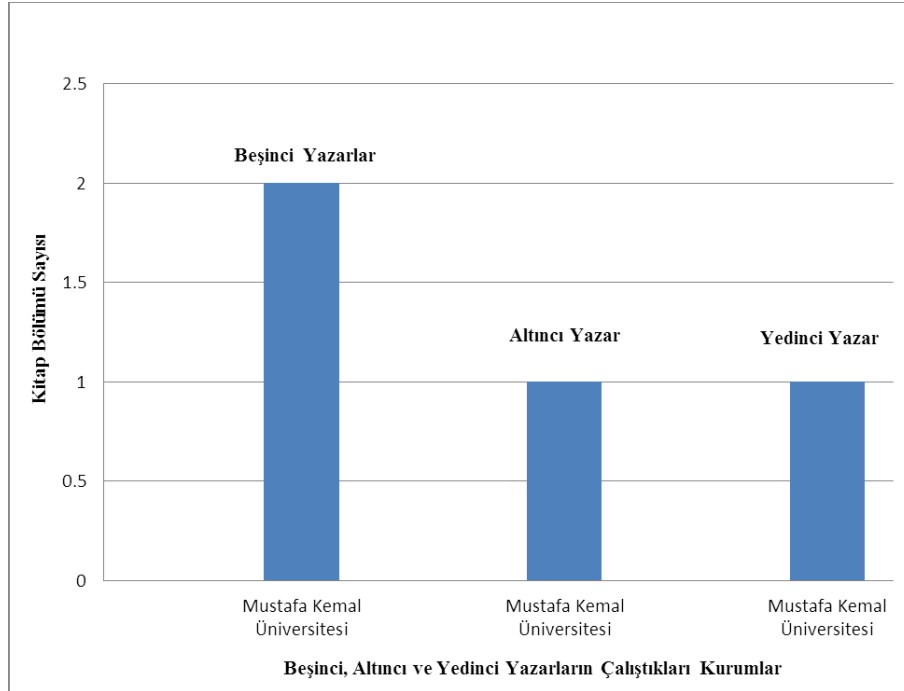
Tablo 4.48. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Yedinci Yazarların Çalıştıkları Kurumlar		
	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	100
Toplam	1	100

Şekil 4.50. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.51. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki kitap bölümleri 49 yazar tarafından yazılmıştır. Buldukları illere göre bakıldığında; Hatay (39 kişi), İstanbul (5 kişi), Erzurum (2

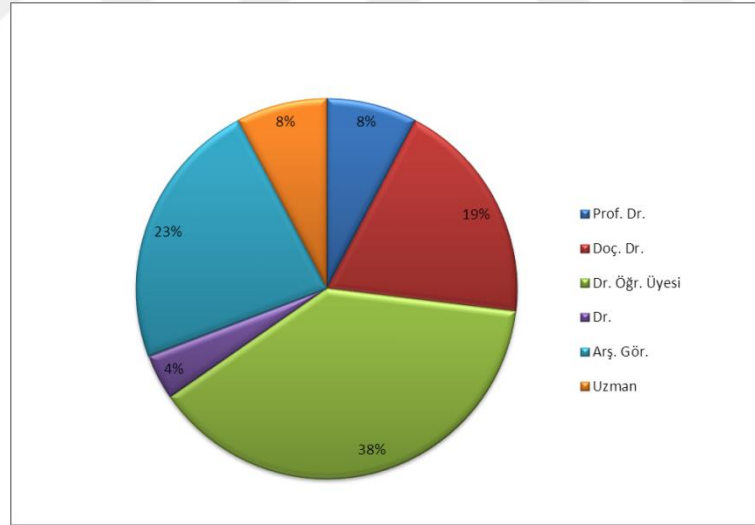
Tablo 4.49. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan	1. Yazar		2. Yazar		3. Yazar		4. Yazar	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Prof. Dr.	2	7,69	1	7,14	-	-	-	-
Doç. Dr.	5	19,23	-	-	1	33,33	-	-
Dr. Öğr. Üyesi	10	38,46	7	50	-	-	1	50
Dr.	1	3,85	-	-	-	-	-	-
Arş. Gör.	6	23,07	3	21,43	-	-	1	50
Uzman	2	7,69	-	-	1	33,33	-	-
Lisans Üstü Öğrencisi	-	-	3	21,43	1	33,33	-	-
Toplam	26	100	14	100	3	100	2	100

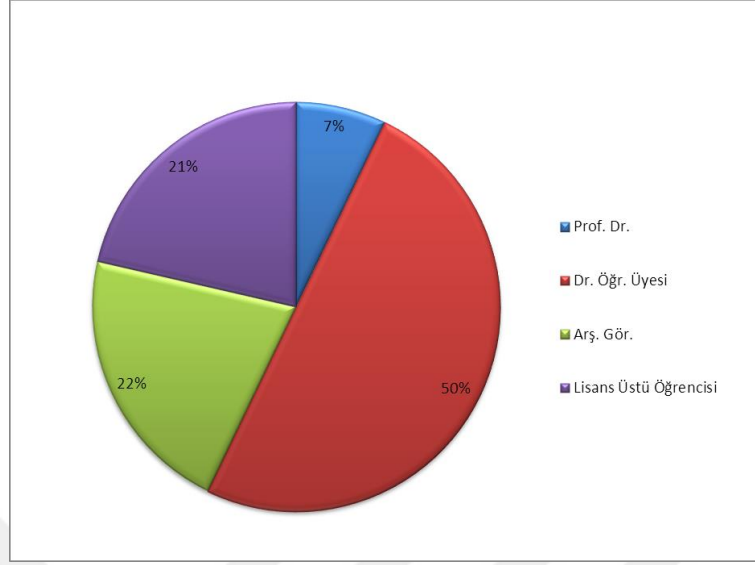
Tablo 4.50. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan	5. Yazar		6. Yazar		7. Yazar	
	N	%	N	%	N	%
Arş. Gör.	1	50	1	100	1	100
Uzman	1	50	-	-	-	-
Toplam	2	100	1	100	1	100

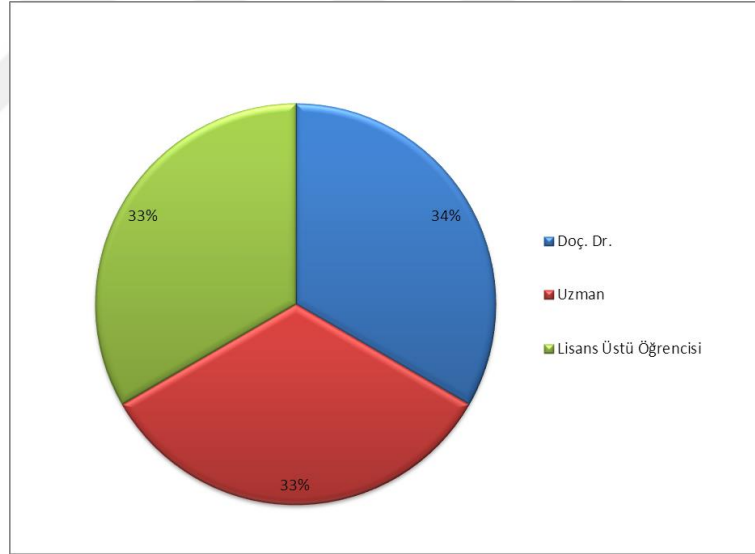
Şekil 4.53. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Birinci Yazarların Akademik Unvanlarının Dağılımı

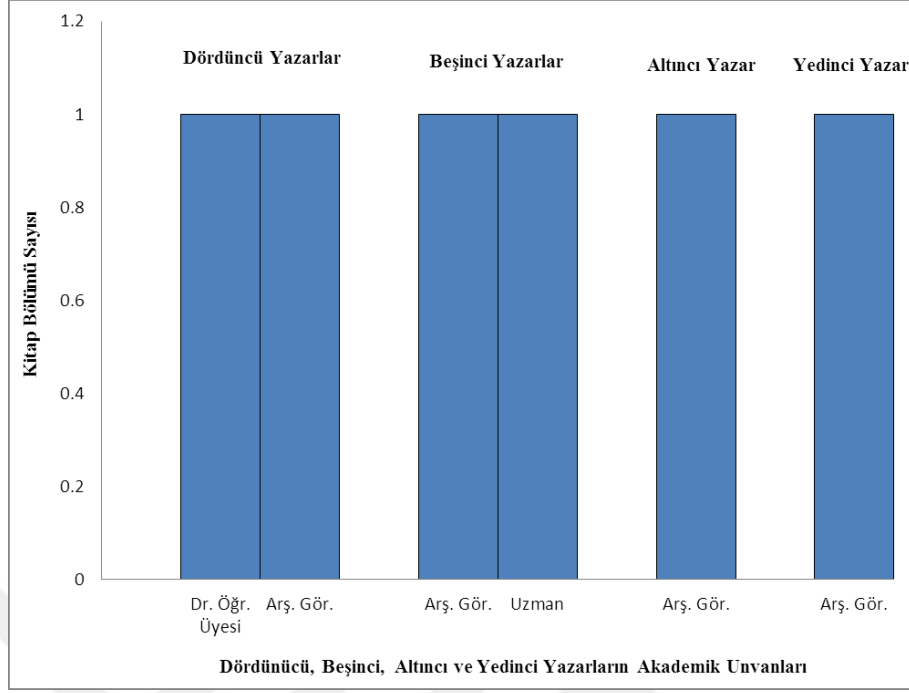
Şekil 4.54. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.55. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.56. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü yazarlar da doktor öğretim üyelerinin yoğunluk gösterdiği görülmüştür. Bu duruma neden olan temel faktör daha önceden belirtildiği üzere Coğrafya Anabilim Dalında doktor öğretim üyesi olan akademisyenlerin en verimli en üretken oldukları dönemlerde daha çok yayım yapma isteği içerisinde olmalarından kaynaklanmaktadır.

4.5.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitap Bölümlerinin Yayımlandıkları Yerler

Araştırma evrenindeki 26 kitap bölümü 17 farklı yerde yayımlanmıştır. En fazla kitap bölümünün yer aldığı iki kitaptan biri, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümündeki bazı öğretim üyelerinin editörlüğünü üstlendiği ve diğer disiplinlerin de katkı sağladığı 2016 yılında yayımlanan Hatay Araştırmaları II adlı kitaptır. Bu kitapta 3 (% 11,53) coğrafya çalışması yer almaktadır. Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK'ün emekliliğe ayrılması nedeniyle kendisine armağan edilen ve 2017 yılında yayımlanan kitapta da 3 (% 11,53) coğrafya çalışması yer almaktadır (Tablo 4.51).

Hatay Araştırmaları II kitabı dışında, 2010 yılında yayımlanan Hatay Araştırmaları I (% 7,69) ve 2017 yılında yayımlanan Hatay Araştırmaları III (% 7,69) kitaplarının içinde de 4 coğrafya çalışmasının olduğu görülmüştür. Aynı

zamanda ömürlerinin neredeyse tamamını coğrafyaya adayan Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY, Prof. Dr. İlhan KAYAN ve Prof. Dr. Hayati DOĞANAY'ın emekliliğe ayrılmaları nedeniyle kendilerine birer armağan niteliğinde yayımlanan kitapların içinde toplamda 5 (% 19,23) coğrafya çalışmasının olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.51. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Kitap Bölümlerinin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı

S.N	Kitap Bölümlerinin Yayımlandıkları Yerler	N	%
1	Hatay Araştırmaları II	3	11,53
2	Türkiye Coğrafyası Araştırmaları Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK'e Armağan	3	11,53
3	Fiziki Coğrafya Araştırmaları: Sistematik ve Bölgesel. Türk Coğrafya Kurumu Yayınları	2	7,69
4	Hatay Araştırmaları I	2	7,69
5	Hatay Araştırmaları III	2	7,69
6	Prof. h. c. Dr. İbrahim ATALAY'ın 45. Meslek Yılına Armağan	2	7,69
7	Prof. Dr. İlhan Kayan'a Armağan	2	7,69
8	Coğrafya'ya Adanmış Bir Ömür: Prof. Dr. Hayati DOĞANAY	1	3,85
9	Dönüşen Kentler ve Değişen Yerel Yönetimler	1	3,85
10	Ekolojik Okur Yazarlık Sürdürülebilir Bir Dünya İçin Amanoslar'da Doğa Eğitimi	1	3,85
11	Geneva: Graduate Institute of International and Development Studies; İstanbul:	1	3,85
12	Hatay'da On Sıcak Gün Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları	1	3,85
13	Kent Çalışmalar II	1	3,85
14	Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler ve Kentsel Politikalar	1	3,85
15	Natural Environment and Culture in the Mediterranean Region II	1	3,85
16	T.C. Hatay Valiliği Yayınları	1	3,85
17	81 İlde Kültür ve Şehir Hatay	1	3,85
Toplam		26	100

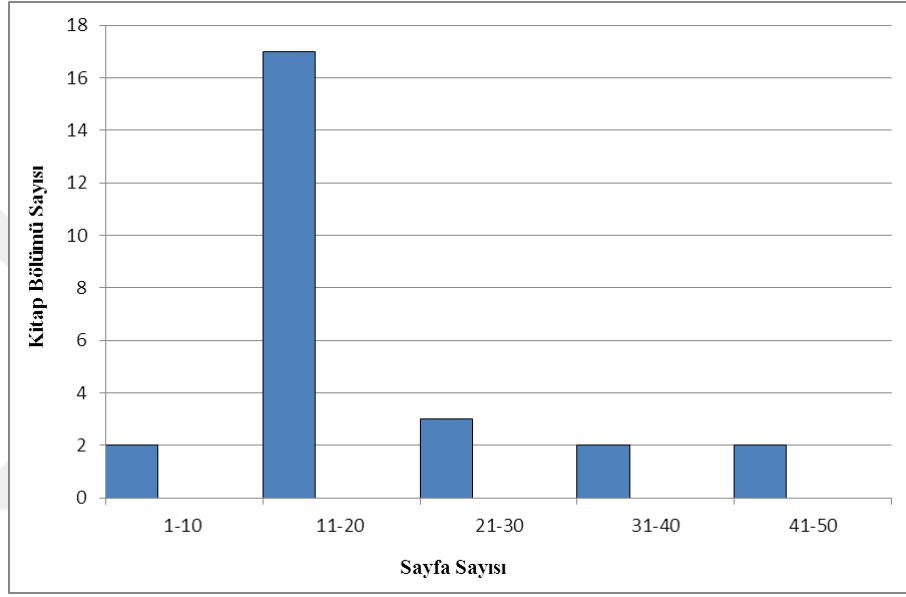
4.5.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayıları

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin sayfa sayıları yönüyle dağılımına incelendiğinde; sayfa sayısı 11-20 (% 65,38) arası olan kitap bölümlerinin (17 adet) yoğunlukta olduğu görülmüştür (Tablo 4.52 ve Şekil 4.57). Sayfa sayısı bakımından hazırlanmış olan en hacimli kitap bölümü 48, en zayıf/ince kitap bölümü ise 26 sayfadır.

Tablo 4.52. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

Sayfa Sayısı	N	%
1-10	2	7,69
11-20	17	65,38
21-30	3	11,54
31-40	2	7,69
41-50	2	7,69
Toplam	26	100

Şekil 4.57. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

4.5.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu

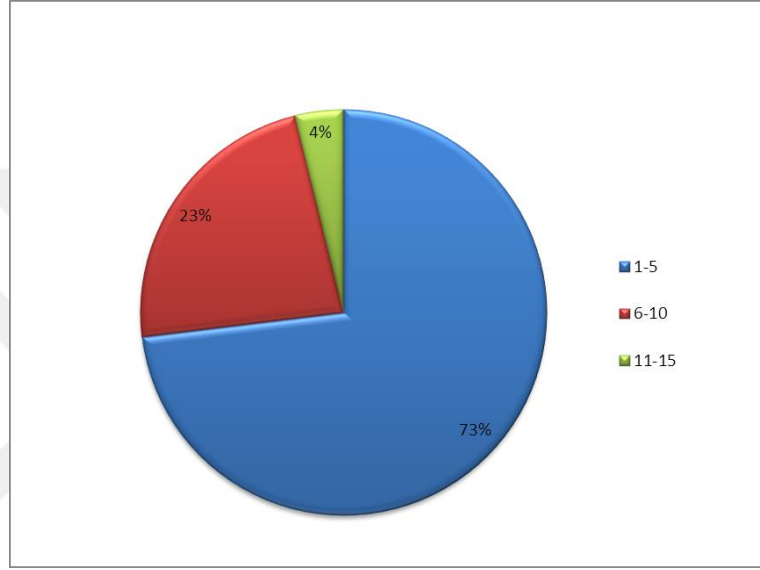
Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinin araştırma konusu yönüyle dağılımı incelendiğinde; 19 (% 73,07), kitap bölümünün 1-5 arası araştırma konusuna sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.53 ve Şekil 4.58).

Alt konu başlık yönüyle dağılımı incelendiğinde; 7 (% 19,23) kitap bölümünün 11-15 arası alt konu başlıklarına sahip olduğu görülmektedir. 14 (% 53,85) kitap bölümünde ise alt konu başlıklarının olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.53 ve Şekil 4.59).

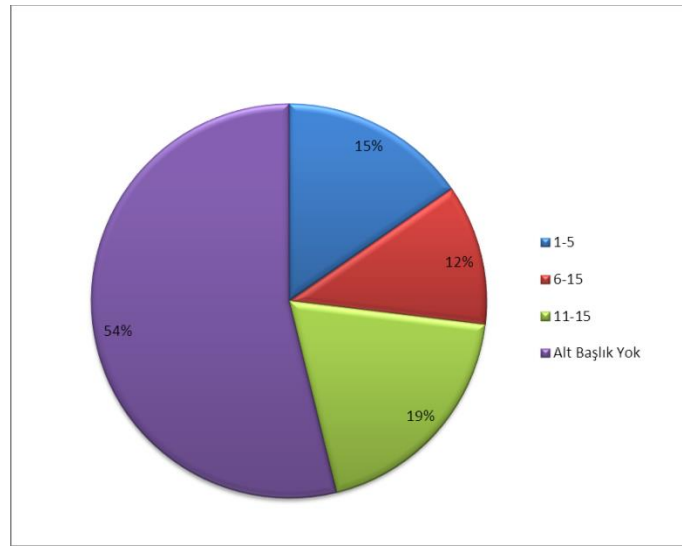
Tablo 4.53. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Araştırma Konusu	N	%	Alt Konu Başlıkları	N	%
1-5	19	73,07	1-5	4	15,38
6-10	6	23,07	6-10	3	11,54
11-15	1	3,85	11-15	5	19,23
			Alt Başlık Yok	14	53,85
Toplam	26	100	Toplam	26	100

Şekil 4.58. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı

Şekil 4.59. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

4.5.16. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu

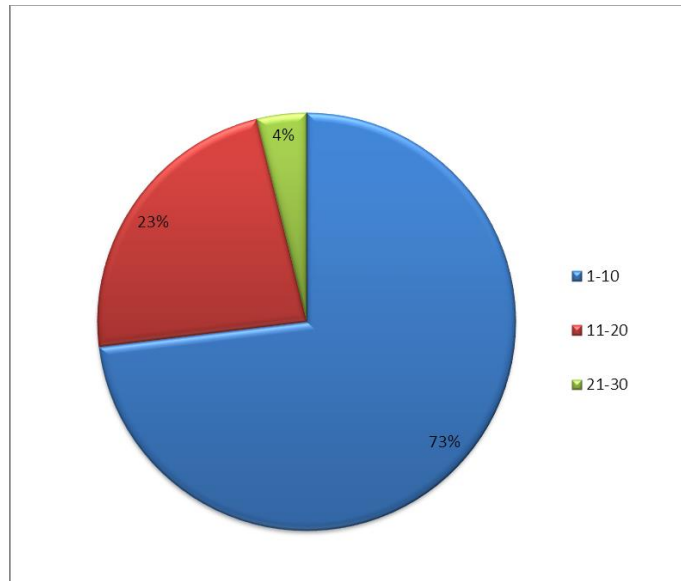
Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 19 (% 73,07) kitap bölümünde 1-10 arası şekil kullanılmıştır (Tablo 4.54 ve Şekil 4.60). Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan şekil sayısı 25, en az kullanılan şekil sayısı ise 1 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 12 (% 46,15) kitap bölümünde 1-5 arası tablo (çizelge) kullanılmıştır (Tablo 4.54 ve Şekil 4.61). 8 (% 30,77) kitap bölümünde tablo (çizelge) kullanılmamıştır. Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan tablo (çizelge) sayısı 17 olarak tespit edilmiştir.

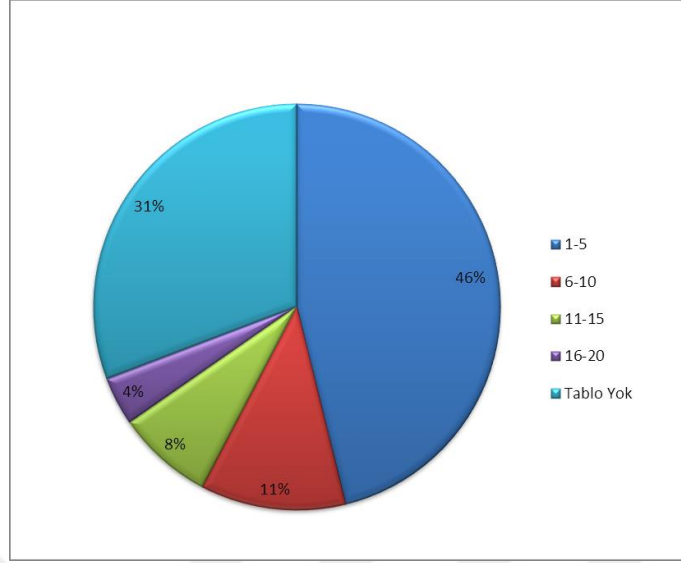
Tablo 4.54. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı

Şekil	N	%	Tablo	N	%
1-10	19	73,07	1-5	12	46,15
11-20	6	23,07	6-10	3	11,54
21-30	1	3,85	11-15	2	7,69
			16-20	1	3,85
			Tablo Yok	8	30,77
Toplam	26	100	Toplam	26	100

Şekil 4.60. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Şekillerin Dağılımı

Şekil 4.61. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Tabloların Dağılımı

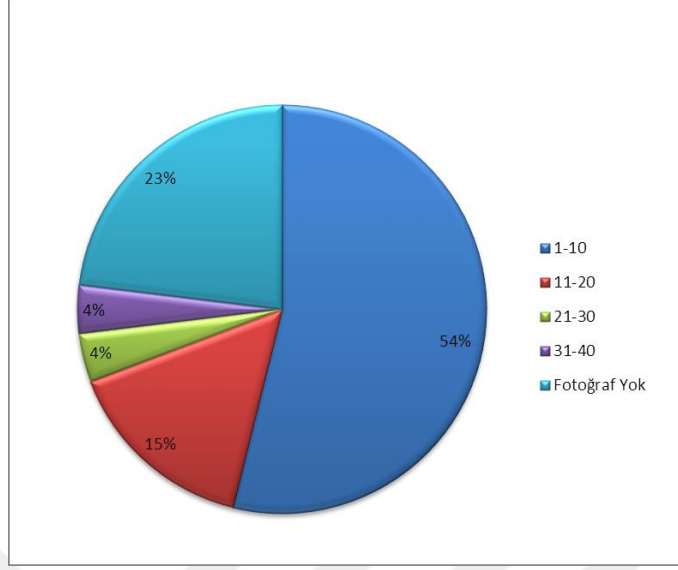
Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 14 (% 53,85) kitap bölümünde 1-10 arası fotoğrafa kullanılmıştır (Tablo 4.55 ve Şekil 4.62). 6 (% 23,07) kitap bölümünde ise fotoğraf kullanılmamıştır.

1990’lı yıllardan itibaren büyük bir gelişme kaydeden coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama sistemleri (UAS) ile birlikte araştırma teması ile ilgili saha/arazi çalışması yapılmadan çalışmaların deyim yerindeyse “**uzaktan algılamak**” mantığıyla hareket edilmesinden kaynaklanmaktadır. Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan fotoğraf sayısı 31 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.55. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

Fotoğraf	N	%
1-10	14	53,85
11-20	4	15,38
21-30	1	3,85
31-40	1	3,85
Fotoğraf Yok	6	23,07
Toplam	26	100

Şekil 4.62. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

4.5.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 8 (% 30,77) kitap bölümünde 11-20 arası, yerli kaynak kullanılmıştır. 2 (% 7,69) kitap bölümünde yerli kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.56 ve Şekil 4.63). Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı 47, en az kullanılan yerli kaynak sayısı 4 olarak tespit edilmiştir.

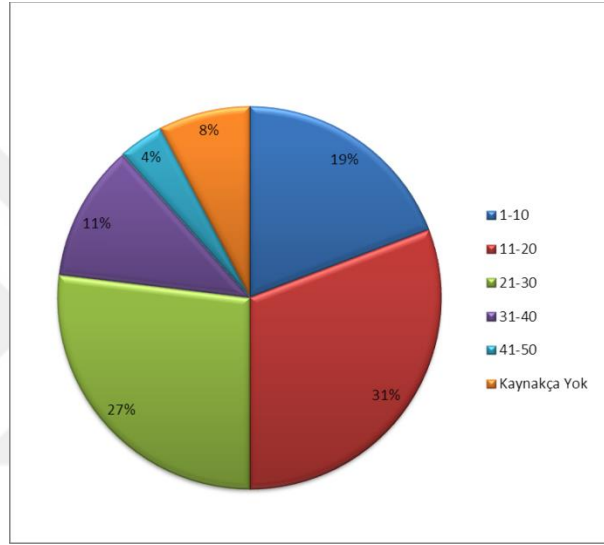
Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 14 (% 53,84) kitap bölümünde 1-10 arası yabancı kaynak kullanılmıştır. 10 (% 38,46) kitap bölümünde yabancı bir kaynağın kullanılmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.56 ve Şekil 4.64). Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı 22 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan internet kaynaklarının dağılımı incelendiğinde; 4 (% 15,38) kitap bölümünde 1-5 arası internet kaynağı kullanılmıştır. 20 (% 76,92) kitap bölümünde ise internet kaynağının kullanılmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.56 ve Şekil 4.65). İnternet kaynaklarından 2008 yılından sonra yararlanmaya başlandığı tespit edilmiştir. Bir kitapta en fazla kullanılan internet kaynak sayısı ise 10 olarak tespit edilmiştir.

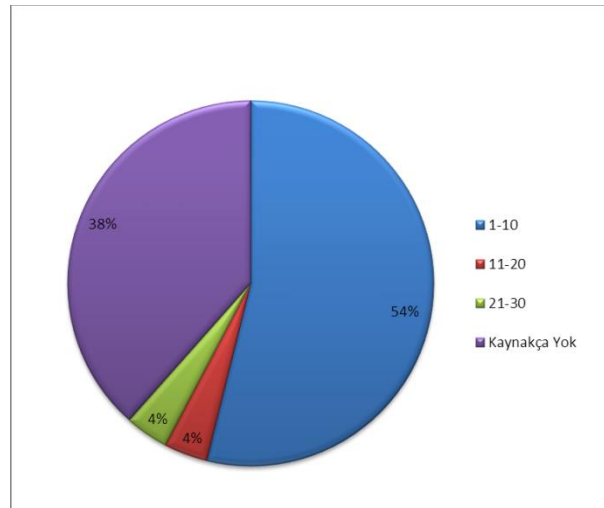
Tablo 4.56. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı

Yerli Kaynak	N	%	Yabancı Kaynak	N	%	İnternet Kaynağı	N	%
1-10	5	19,23	1-10	14	53,84	1-5	4	15,38
11-20	8	30,77	11-20	1	3,85	6-10	2	7,69
21-30	7	26,92	21-30	1	3,85	Kaynakça Yok	20	76,92
31-40	3	11,54	Kaynakça Yok	10	38,46			
41-50	1	3,85						
Kaynakça Yok	2	7,69						
Toplam	26	100	Toplam	26	100	Toplam	26	100

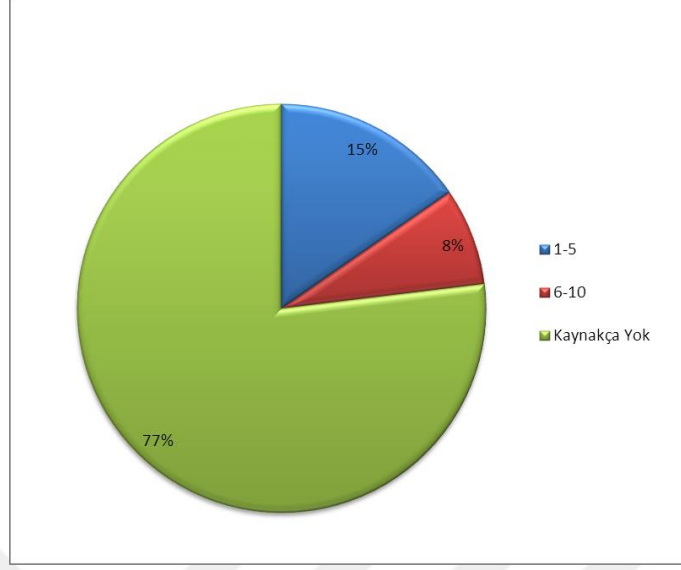
Şekil 4.63. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.64. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.65. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı

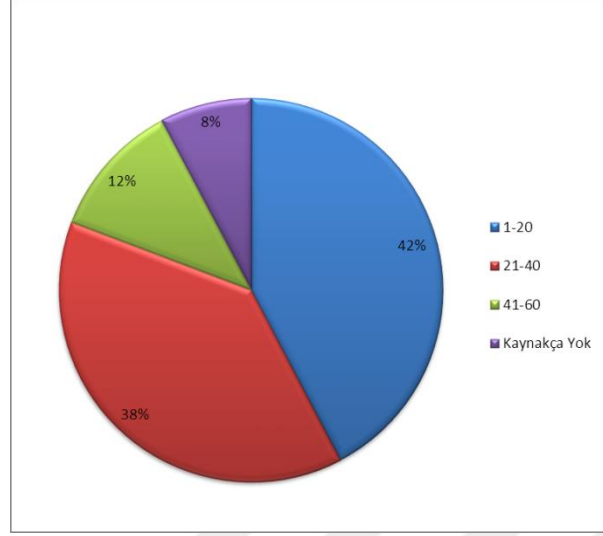

Araştırma evrenindeki kitap bölümlerinde kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 11 (% 42,31) kitap bölümünde 1-20 arası başvuru kaynağı kullanılmıştır. 2 (% 7,69) kitap bölümünde ise başvuru kaynağının kullanılmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.57 ve Şekil 4.66). Bir kitap bölümünde en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı 51, en az kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.57. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı

Başvuru Kaynak	N	%
1-20	11	42,31
21-40	10	38,46
41-60	3	11,54
Kaynakça Yok	2	7,69
Toplam	26	100

Şekil 4.66. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Kitap Bölümlerinde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı

4.6. Lisanüstü Tez Düzeyindeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi

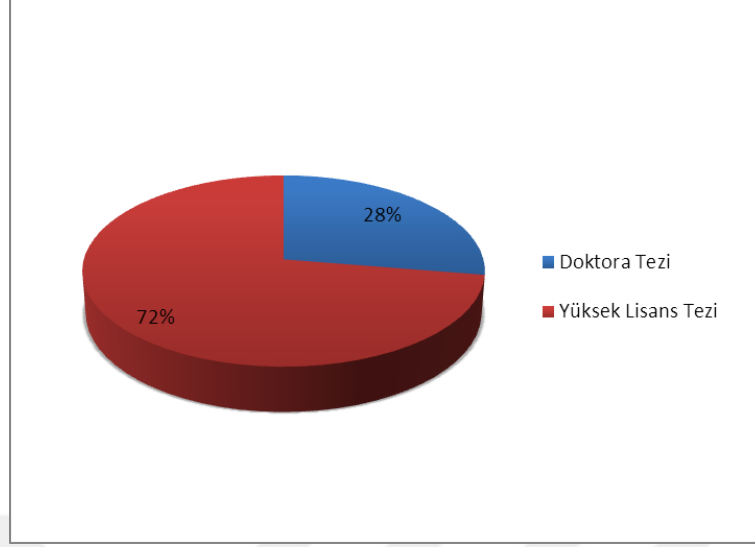
4.6.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlere Erişim Durumu

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nde (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>) gerçekleştirilen taramalar sonucunda Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafyacı akademisyenlerin danışmanlıklarında 8 (% 75) doktora tezi, 24 (% 25) yüksek lisans tezi toplamda ise 32 lisansüstü tezin hazırlandığı tespit edilmiştir. Ancak bunlardan 29 (% 90,63) tanesine erişim sağlanabilmiştir (Tablo 4.58 ve Şekil 4.67).

Tablo 4.58. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Türü	N	%
Doktora Tezi	8	27,59
Yüksek Lisans Tezi	21	72,41
Toplam	29	100

Şekil 4.67. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

4.6.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma evreninde yer alan ilk doktora tezi Necip Sabri MÜLAZIMOĞLU (1979) tarafından hazırlanan “İskenderun Körfezi Tabanı, Kıyıları ve Çevresinin Kuvaterner Jeolojisi ve Jeomorfolojisi” künyeli doktora tezidir. 1979-2017 yılları arasında hazırlanan araştırma evrenindeki 8 doktora tezinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000 yılından önce tamamlanan doktora tez sayısının sadece 1 (% 12,5) olduğu görülmektedir. 2000’li yıllardan itibaren yapılan bilimsel araştırma sayısında dalgalanmalar görülmekle birlikte 2014 yılının sonuna kadar toplamda 7 (% 87,5) doktora tezi tamamlanmıştır (Tablo 4.59 ve Şekil 4.68,70). Araştırmamızı sınırladığımız 31.12.2017 tarihi itibarıyla tamamlanan son doktora tezi Atilla KARATAŞ (Nisan/2014) “Karasu Çayı Havzası’nın Hidrografik Planlaması” künyeli doktora tezidir.

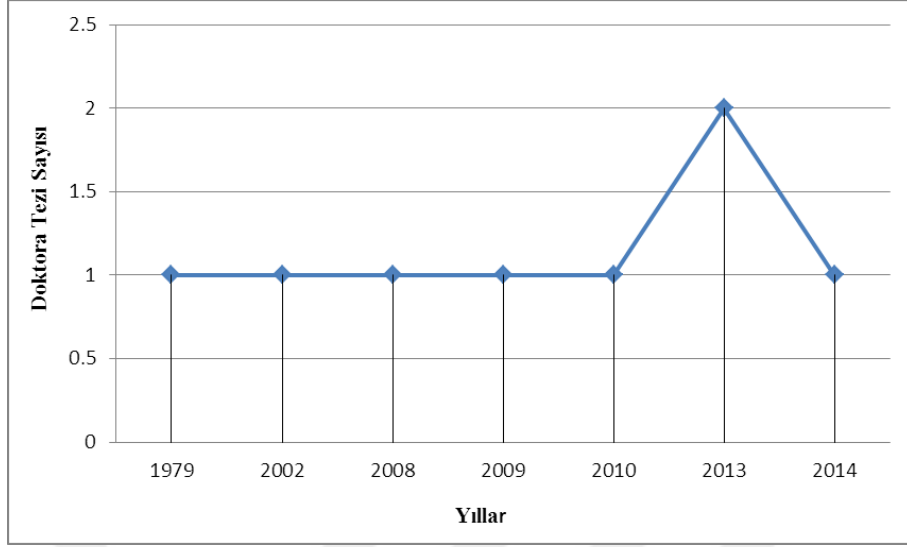
Doğu Akdeniz sınırları içerisinde yer alan Hatay ilini kapsamına alan ilk yüksek lisans tezi Fatih M. ADATEPE (1984) tarafından hazırlanan “34°-38° N Paralelleri - 32°-37° E Meridyenleri Arasında Kalan Bölgenin (Doğu Akdeniz Kuzeyinin) Sismo-Tektonik Değerlendirilmesi” künyeli yüksek lisans tezidir. Araştırma evreninde yer alan ilk yüksek lisans tezi ise Işkın ÖKTEM (1999) tarafından hazırlanan “İskenderun İlçesinin Coğrafyası” künyeli yüksek lisans tezidir.

1984-2017 yılları arasında hazırlanan araştırma evrenindeki 21 yüksek lisans tezinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000 yılından önce tamamlanan yüksek lisans tez sayısının sadece 3 (% 14,29) olduğu görülmektedir. 2000’li yıllardan itibaren yapılan bilimsel araştırma sayısında dalgalanmalar görülmekle birlikte özellikle 2005-2006 akademik yılında yüksek lisans programı açılan ve ilk yüksek lisans öğrencisinin 2007 yılında kayıt yaptırdığı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesindeki Coğrafya Bölümünün 2010 yılında ilk mezunlarını (2 kişi) verdiği görülmüştür. 2007-2017 yılları arasında bu bölümdeki akademisyenlerin danışmanlıklarında toplamda 10 (% 47, 62) yüksek lisans tezi tamamlanmıştır. Bu bölümde en fazla yüksek lisans tezinin (5) tamamlandığı yıl ise 2017 (% 23,81)’dir (Tablo 4.59 ve Şekil 4.69,70). Araştırmamızı sınırladığımız 31.12.2017 tarihi itibarıyla tamamlanan son yüksek lisans tezi ise İsa BELGÜZAR (Aralık/2017) tarafından hazırlanan “Antakya (Hatay)-Kahramanmaraş Arasındaki Karasu Grabeninin Volkan Topografyası” künyeli yüksek lisans tezidir.

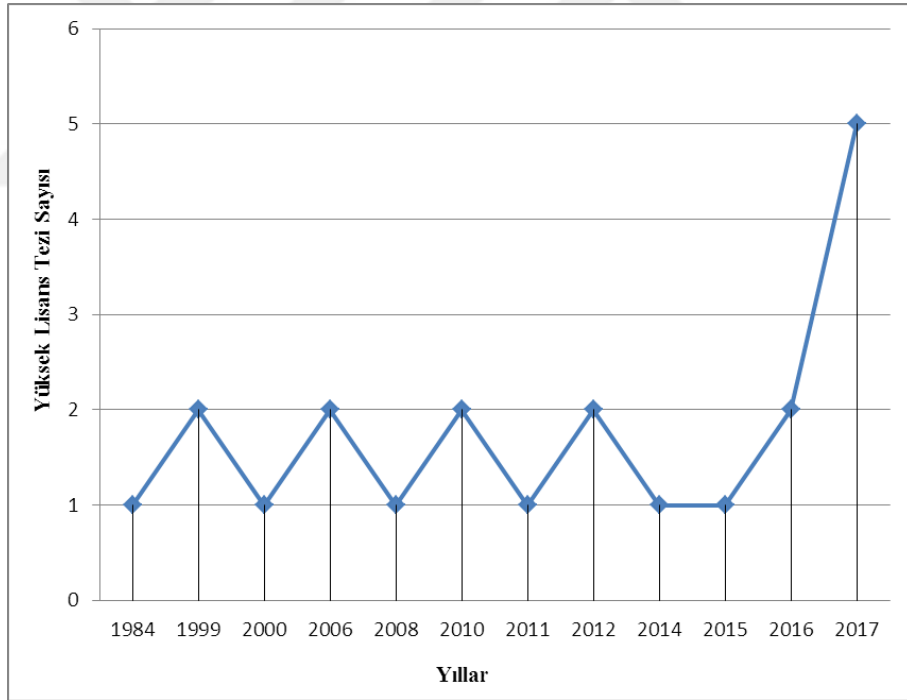
Tablo 4.59. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).

Yayın Yılı	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1979	1	-	1	3,45
1984	-	1	1	3,45
1999	-	2	2	6,89
2000	-	1	1	3,45
2002	1	-	1	3,45
2006	-	2	2	6,89
2008	1	1	2	6,89
2009	1	-	1	3,45
2010	1	2	3	10,34
2011	-	1	1	3,45
2012	-	2	2	6,89
2013	2	-	2	6,89
2014	1	1	2	6,89
2015	-	1	1	3,45
2016	-	2	2	6,89
2017	-	5	5	17,24
Toplam	8	21	29	100

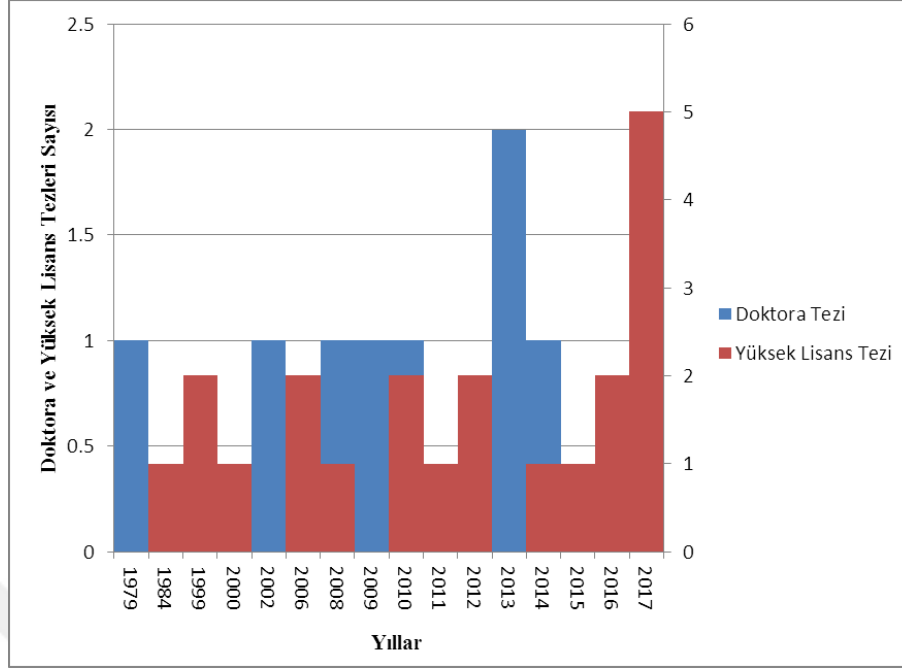
Şekil 4.68. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).

Şekil 4.69. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı (1984-2017).

Şekil 4.70. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı (1979-2017).

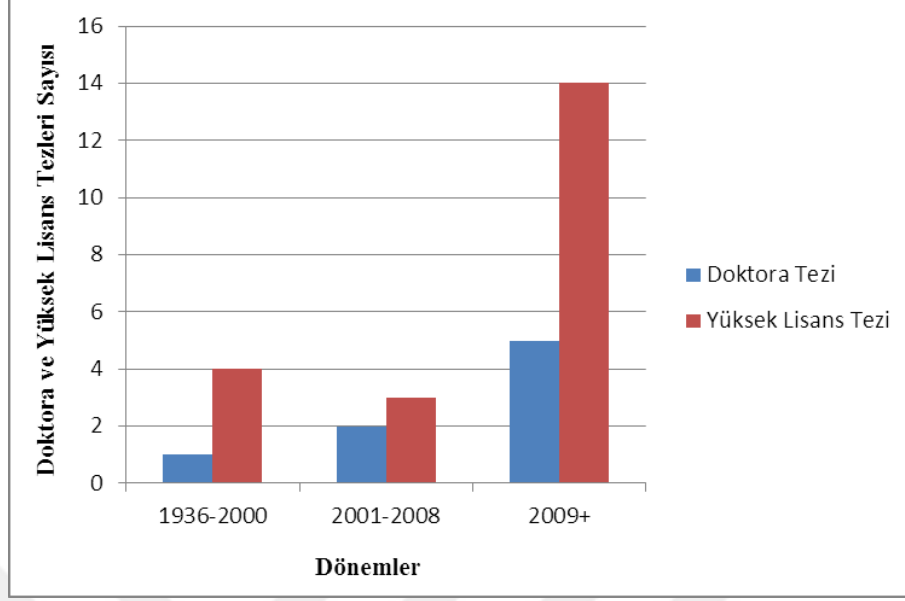
4.6.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Tarihsel dönemlere göre lisansüstü tezler incelendiğinde; 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde lisansüstü tez sayılarında (% 65,52) kayda değer ölçüde artış gözlemlenmiştir (Tablo 4.60 ve Şekil 4.71). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde, 2005-2006 akademik yılında yüksek lisans programının açılması ve ilk yüksek lisans öğrencisinin 2007 yılında kayıt yaptırdığı bu bölümde 2009-2010 yılı ve sonrasında 2017 yılının sonuna kadar toplam 10 yüksek lisans öğrencisi mezun olmuştur.

Tablo 4.60. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Dönemler	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1936-2000	1	4	5	17,24
2001-2008	2	3	5	17,24
2009+	5	14	19	65,52
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.71. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

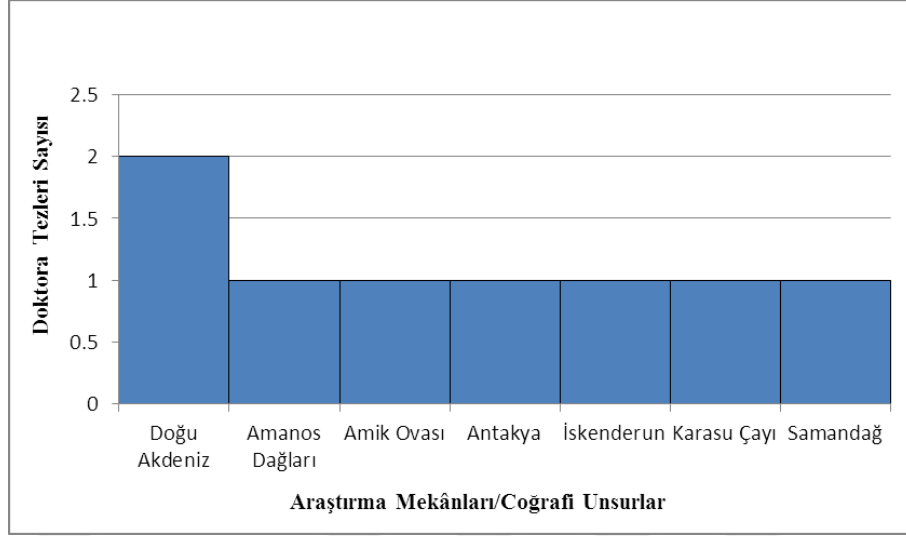
4.6.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları

Araştırma evreninde 1979-2017 yılları arasında hazırlanmış olan toplam 8 doktora tezinde 7 farklı araştırma mekânı tespit edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma mekânı Doğu Akdeniz (% 25)'dir. Doktora tezlerindeki diğer araştırma mekânları ise eşit bir şekilde dağılım göstermektedir (Tablo 4.61 ve Şekil 4.72,73).

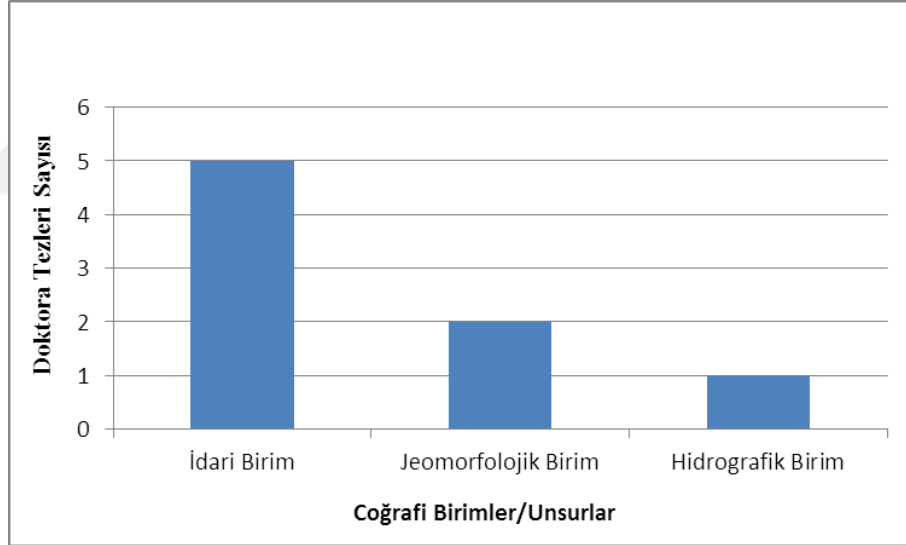
Tablo 4.61. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Doğu Akdeniz	2	25
Amanos Dağları	1	12,5
Amik Ovası	1	12,5
Antakya	1	12,5
İskenderun	1	12,5
Karasu Çayı	1	12,5
Samandağ	1	12,5
Toplam	8	100

Şekil 4.72. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.73. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Doktora Tezlerinin Coğrafi Birimlere/Unsurlara Göre Dağılımı

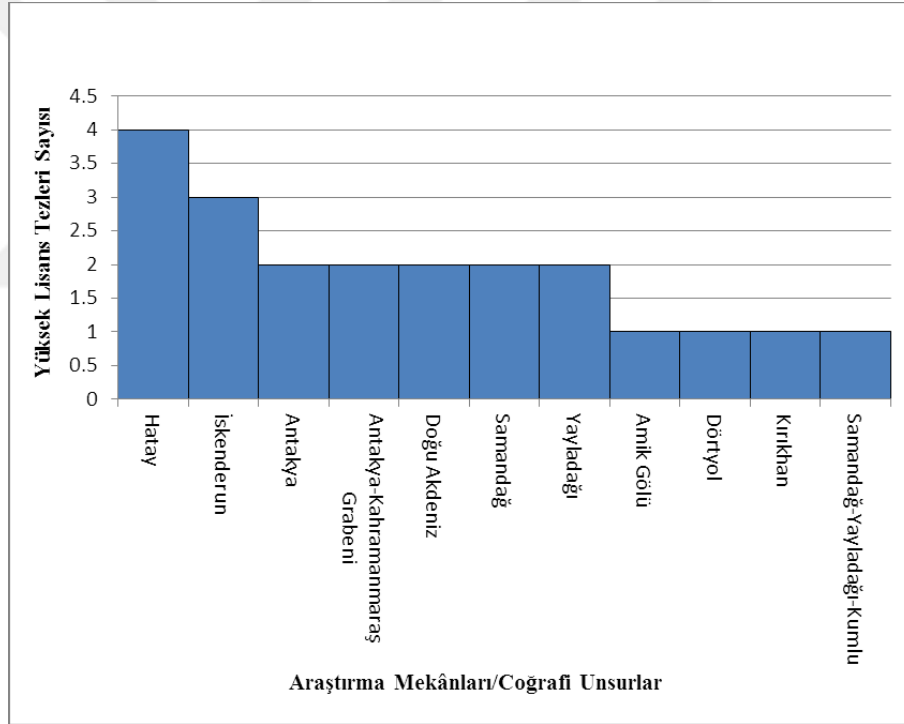
Araştırma evreninde 1984-2017 yılları arasında hazırlanmış olan toplam 21 yüksek lisans tezinde 11 farklı araştırma mekânı tercih edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma mekânı doğrudan Hatay ili ilgili hazırlanan 4 (% 19,05) yüksek lisans tezidir. İskenderun ilçesi ile ilgili hazırlanan 3 (% 14,29) yüksek lisans tezi bunu izlemektedir (Tablo 4.62 ve Şekil 4.74,75).

1984-2017 yılları arasında Hatay ilinin 10 ilçesi ile ilgili 2017 yılı sonu itibarıyla 10 yüksek lisans tezinin tamamlandığı; Belen, Defne, Erzin, Payas ve Reyhanlı ilçeleri ile ilgili hazırlanan yüksek lisans tezlerinin ise olmadığı görülmüştür.

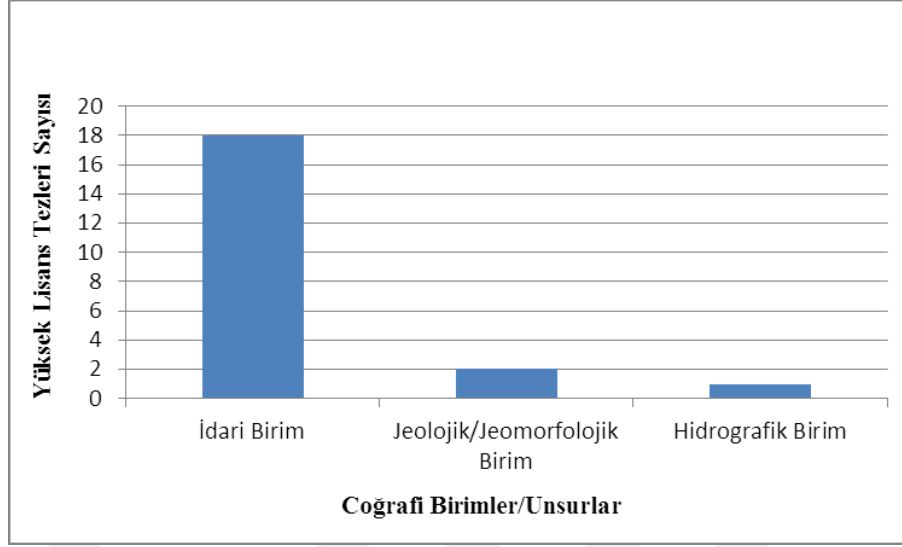
Tablo 4.62. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Hatay	4	19,05
İskenderun	3	14,29
Antakya	2	9,52
Antakya-Kahramanmaraş Grabeni	2	9,52
Doğu Akdeniz	2	9,52
Samandağ	2	9,52
Yayladağı	2	9,52
Amik Gölü	1	4,76
Dört Yol	1	4,76
Kırıkhan	1	4,76
Samandağ-Yayladağı-Kumlu	1	4,76
Toplam	21	100

Şekil 4.74. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.75. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Coğrafi Birimlere/Unsurlara Göre Dağılımı

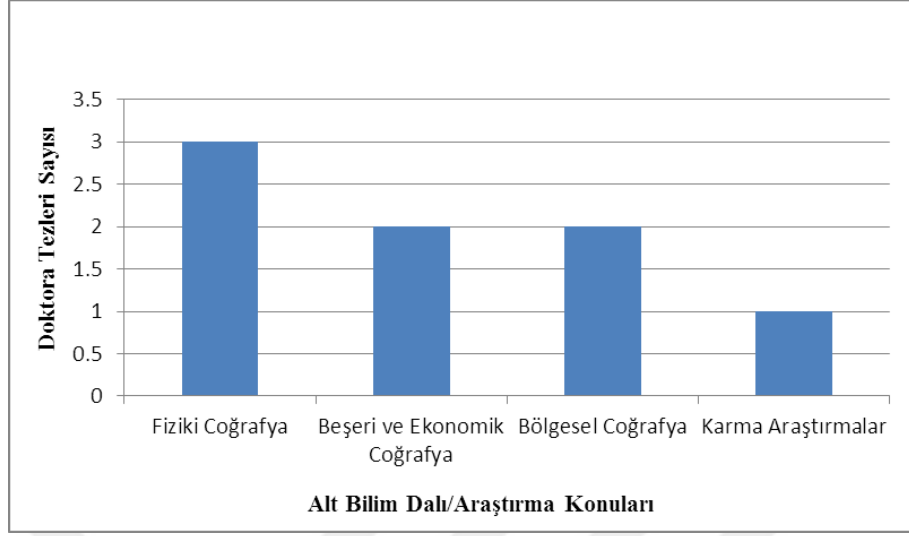
4.6.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı

Araştırma evreninde 1979-2017 yılları arasında hazırlanan toplam 8 doktora tezinde 6 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 7 (% 87,5) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 1 (% 12,5) tanesi birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanları; Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Genel Beşeri ve Ekonomik Coğrafya” alanı ile ilgili hazırlanan 2 (%25) doktora tezi ve Fiziki Coğrafyanın “Klimatoloji” alanı ile ilgili hazırlanan 2 (%25) doktora tezidir. Doktora tezlerindeki diğer alt disiplin alanları ise eşit bir dağılım göstermektedir (Tablo 4.63 ve Şekil 4.76).

Tablo 4.63. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı /Araştırma Konusu	N	%
A. Fiziki Coğrafya	3	37,5
Klimatoloji	2	25
Hidrografya	1	12,5
B. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	2	25
Genel Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	2	25
C. Bölgesel Coğrafya	2	25
Genel Bölgesel Coğrafya	1	12,5
Afetler Coğrafyası	1	12,5
D. Karma Araştırmalar	1	12,5
Kuvaterner ve Kıyı Jeomorfolojisi	1	12,5
Toplam	8	100

Şekil 4.76. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

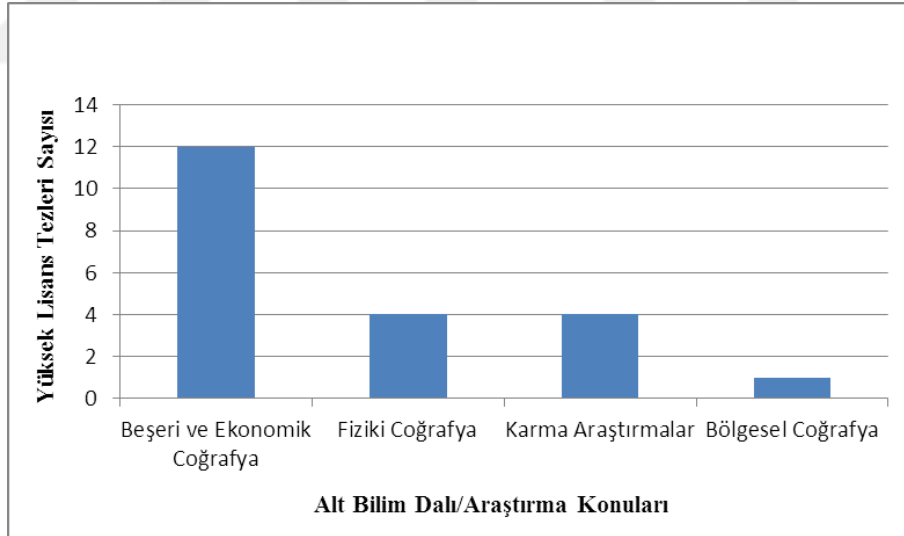

Araştırma evreninde 1984-2017 yılları arasında hazırlanan toplam 21 yüksek lisans tezinde 15 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 17 (80,95) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 4 (% 19,04) tanesi birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanları; Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Siyasi Coğrafya” (% 14,29) ve “Kültürel Coğrafya” (% 14,29) alanları ile ilgili hazırlanan 3’er yüksek lisans tezidir. “Genel Beşeri ve Ekonomik Coğrafya” ve “Şehir Coğrafyası” alanları ile ilgili hazırlanan 2’şer yüksek lisans tezi bunları izlemektedir (Tablo 4.64 ve Şekil 4.77).

Tablo 4.64. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı/Araştırma Konusu	N	%
A. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	12	57,14
Siyasi Coğrafya	3	14,29
Kültürel Coğrafya	3	14,29
Genel Yerleşme Coğrafyası	2	9,52
Şehir Coğrafyası	2	9,52
Ekoloji ve Çevre Sorunları	1	4,76
Nüfus Coğrafyası	1	4,76
B. Fiziki Coğrafya	4	19,05
Flüvyal Jeomorfoloji	1	4,76
Hidroğrafya	1	4,76
Klimatoloji	1	4,76
Volkan Jeomorfolojisi	1	4,76
C. Bölgesel Coğrafya	1	4,76
Afetler Coğrafyası	1	4,76
D. Karma Araştırmalar	4	19,05
Genel Jeomorfoloji-Arazi Kullanımı	1	4,76
Hidroğrafya-Ekoloji ve Çevre Sorunları	1	4,76
Klimatoloji-Vejetasyon Coğrafyası	1	4,76
Kıyı Jeomorfolojisi-Zoocoğrafya	1	4,76
Toplam	21	100

Şekil 4.77. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Genel itibarıyla doktora tezlerinde Fiziki Coğrafya Anabilim Dalında (% 62,5) hazırlanan tezlerin ağırlıkta olduğu görülmüştür. Yüksek lisans tezlerinde ise tam tersi bir durumun söz konusu olduğu, Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalında (% 57,14) hazırlanan tezlerin daha ağırlıkta oldukları görülmüştür. Bu duruma neden olan temel faktör ise doktora tezlerinin tümü Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi dışındaki farklı üniversitelerdeki özellikle akademisyen sayısı ve

uzmanlık alanları bakımından daha fazla alternatifin olduğu üniversitelerde hazırlanmıştır. Hazırlanan 8 doktora tezinden 5 tanesi Fiziki Coğrafya alanında uzmanlaşmış öğretim üyelerinin danışmanlıklarında tamamlanmıştır. Diğer bir sebep ise yüksek lisansta uzmanlığını Fiziki Coğrafyadan alan kişilerin, bu durumu doktora sürecinde de devam ettirmek istemeleridir.

2007 yılından itibaren Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde hazırlanan 10 yüksek lisans tezinden 6 tanesinin, geriye kalan 11 tezden 5 tanesinin ise farklı üniversitelerde Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim dalında uzmanlaşmış öğretim üyelerinin danışmanlıklarında tamamlanması hiç şüphesiz bunda etkili olmuştur.

4.6.6. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri

Araştırma evreninde 1979-2017 yılları arasında hazırlanan toplam 8 doktora tezinden 4'ünde (% 50) karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir. Modern bilimsel analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2009 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir (Tablo 4.65). Araştırma evreninde 1984-2017 yılları arasında hazırlanan toplam 21 yüksek lisans tezinden 15'inde (% 71,43) karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir. Modern bilimsel analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2002 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir (Tablo 4.66).

Tablo 4.65. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Doktora Tezlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	4	50
Mann-Kendall Trend Analizi, Montana, Gumbel, Hershfield, Thornthwaite, Köppen, Tricart, Cailleux, Peltier, Erinç, Wilson, Tanner, Summerfield, Thiessen, IDW, Natural Neighboring, Spline ve Krigging, SYM.	1	12,5
One Way-Anova (Varyans) Analizi, Tukey HSD Testi, Man-Whitney U Testi	1	12,5
Mann Kendall Analizi, Reanaliz Verileri, Kümeler Arası İlişki Analizi, Köppen-Geiger Yöntemi	1	12,5
RUSLE Yöntemi ve Erozyon Risk Analizi	1	12,5
Toplam	8	100

Tablo 4.66. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

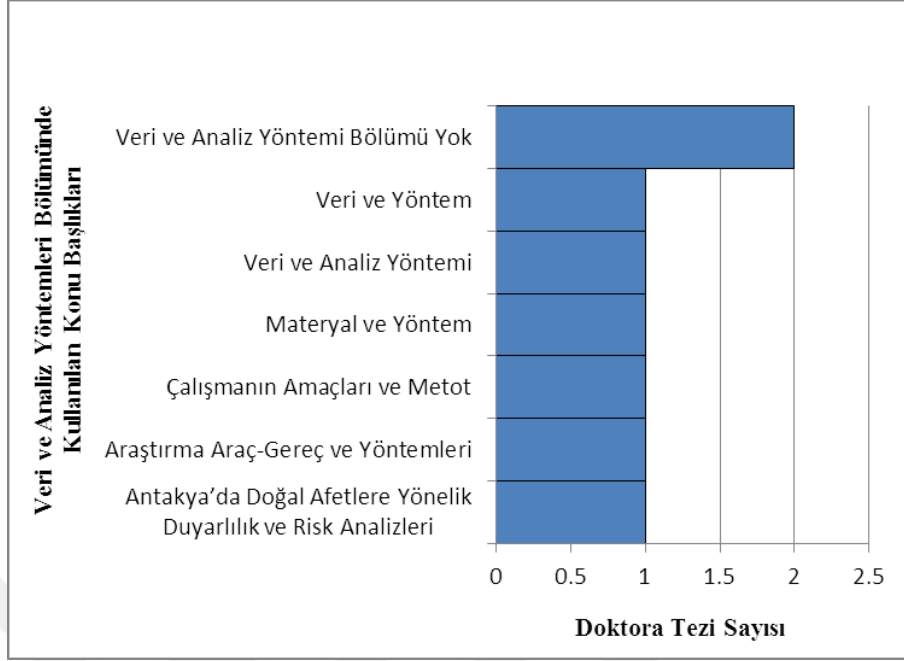
Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	15	71,43
İstatistiksel Analiz, Tarihsel Analiz, Betimsel Analiz, Mekânsal Dağılım ve Yoğunluk Analizi, Fenomenolojik ve Etnografik Kültür Analizi	1	4,76
Mann Kenndall Analizi ve Bitki Örtüsü Analizi	1	4,76
Mann Kenndall Analizi	1	4,76
Morfometrik Analiz	1	4,76
Seperatif Model ve Farklar Modeli	1	4,76
Tarihsel Analiz	1	4,76
Toplam	21	100

Doktora tezlerinde “veri ve analiz yöntemleri” bölümü için 6 farklı başlık tercih edilmiştir. Tercih edilen tüm başlıklar eşit bir dağılım göstermektedir. 2 (% 25) doktora tezinde ise veri ve analiz yöntemi ile ilgili herhangi bir başlığa yer verilmediği görülmüştür. Bu doktora tezlerinde veri ve analiz yöntemleri bölümü giriş ya da birinci bölümlerde yer almıştır (Tablo 4.67 ve Şekil 4.78).

Tablo 4.67. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Doktora Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Antakya’da Doğal Afetlere Yönelik Duyarlılık ve Risk Analizleri	1	12,5
Araştırma Araç-Gereç ve Yöntemleri	1	12,5
Çalışmanın Amaçları ve Metot	1	12,5
Materyal ve Yöntem	1	12,5
Veri ve Analiz Yöntemi	1	12,5
Veri ve Yöntem	1	12,5
Yöntem Bölümü Yok	2	25
Toplam	8	100

Şekil 4.78. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Doktora Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

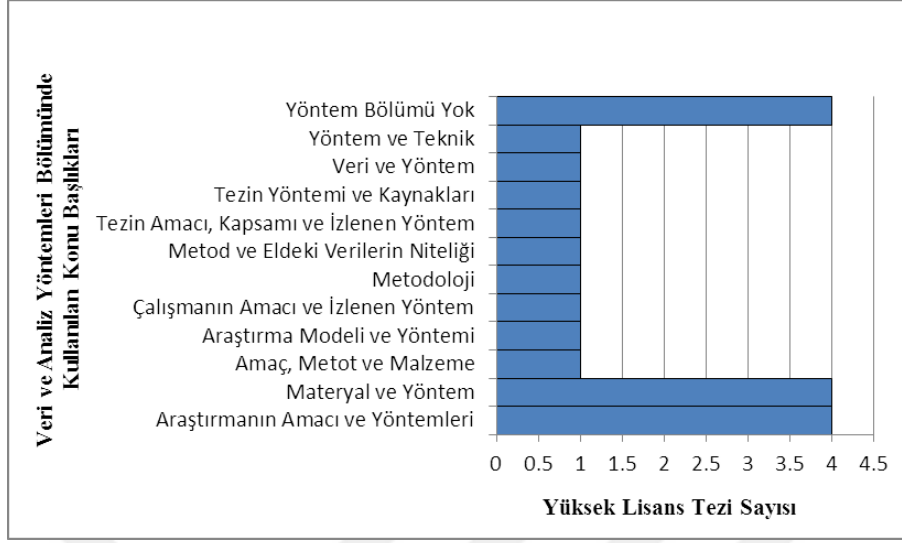

Yüksek lisans tezlerinde “veri ve analiz yöntemleri” bölümü için 11 farklı başlık tercih edilmiştir. En fazla tercih edilen başlıklar; “Araştırmanın Amacı ve Yöntemleri” (% 19,05) ve “Materyal ve Yöntem” (% 19,05) olmuştur. 4 (% 19,05) yüksek lisans tezinde ise veri ve analiz yöntemi ile herhangi bir başlığa yer verilmemiştir. Bu yüksek lisans tezlerinde veri ve analiz yöntemleri bölümü giriş ya da birinci bölümlerde yer almıştır (Tablo 4.68 ve Şekil 4.79).

Tablo 4.68. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Araştırmanın Amacı ve Yöntemleri	4	19,05
Materyal ve Yöntem	4	19,05
Amaç, Metot ve Malzeme	1	4,76
Araştırma Modeli ve Yöntemi	1	4,76
Çalışmanın Amacı ve İzlenen Yöntem	1	4,76
Metodoloji	1	4,76
Metot ve Eldeki Verilerin Niteliği	1	4,76
Tezin Amacı, Kapsamı ve İzlenen Yöntem	1	4,76
Tezin Yöntemi ve Kaynakları	1	4,76
Veri ve Yöntem	1	4,76
Yöntem ve Teknik	1	4,76
Yöntem Bölümü Yok	4	19,05
Toplam	21	100

Şekil 4.79. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

4.6.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayıları

Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerin aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı Google Akademik üzerinden yapılan taramalar neticesinde gerçekleşmiştir. Buna göre; 5 doktora tezi ile 4 yüksek lisans tezi toplamda ise 9 (% 31,03) lisansüstü tez 1-10 arasında atıf almıştır. 2 doktora tezi ve 16 yüksek lisans tezi toplamda ise 18 (% 62,07) lisansüstü tezin ise Google Akademik üzerinden gerçekleştirilen tarama sonucunda kayıtları bulunmadıkları için atıf alıp almadıkları netlik kazanmamıştır (Tablo 4.69 ve Şekil 4.80).

Lisansüstü tezlerin yıllar itibariyle aldıkları atıf sayılarının dağılımı incelendiğinde en fazla atıfı; 2010 yılında hazırlanan “Hatay İlinin Su Potansiyeli ve Sürdürülebilir Yönetimi” künyeli yüksek lisans tezi (18 atıf) almıştır. Bu yüksek lisans tezi Hatay ilinin hidrografik açıdan zengin bir potansiyele sahip (*akarsular, göller, kaynaklar ve yer altı suları*) olduğunu açıkça ortaya koyması ve alanında yapılan ilk çalışma olması münasebetiyle oldukça önem arz etmektedir.

En fazla atıfı alan ikinci çalışma 2010 yılında hazırlanan “Amanos Dağlarının Orta Kesiminin Doğal Ortam, Sosyo-Ekonomik Faaliyetler, Koruma Kriterleri ve Çevre Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi” künyeli doktora tezi (11 atıf) Hatay ilinin en önemli jeomorfolojik birimlerinden biri olan Amanos Dağları’nı bölgesel coğrafya açısından kapsamlı bir şekilde ele alması itibariyle önemlidir.

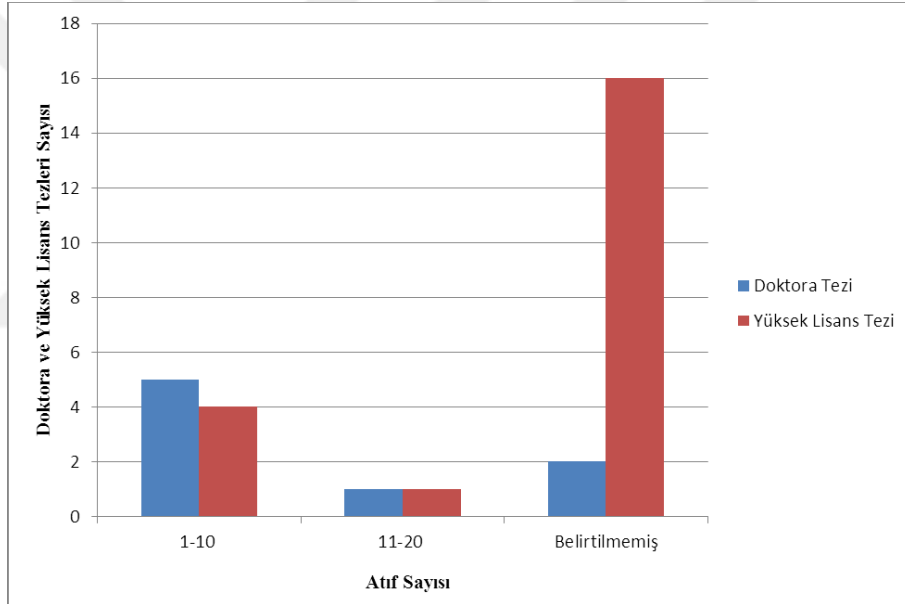
En fazla atıfı alan üçüncü çalışma ise, 2002 yılında hazırlanan “Amik Ovası’nın Beşeri ve İktisadî Coğrafyası” künyeli doktora tezi (9 atıf)’dir. Amik

Ovası'nın Akdeniz Bölgesinin ve Hatay ilinin geneli açısından yeri ve önemi, Beşeri ve İktisadî Coğrafya Anabilim Dalının alt bilim dalları tarafından ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır (Şekil 4.81).

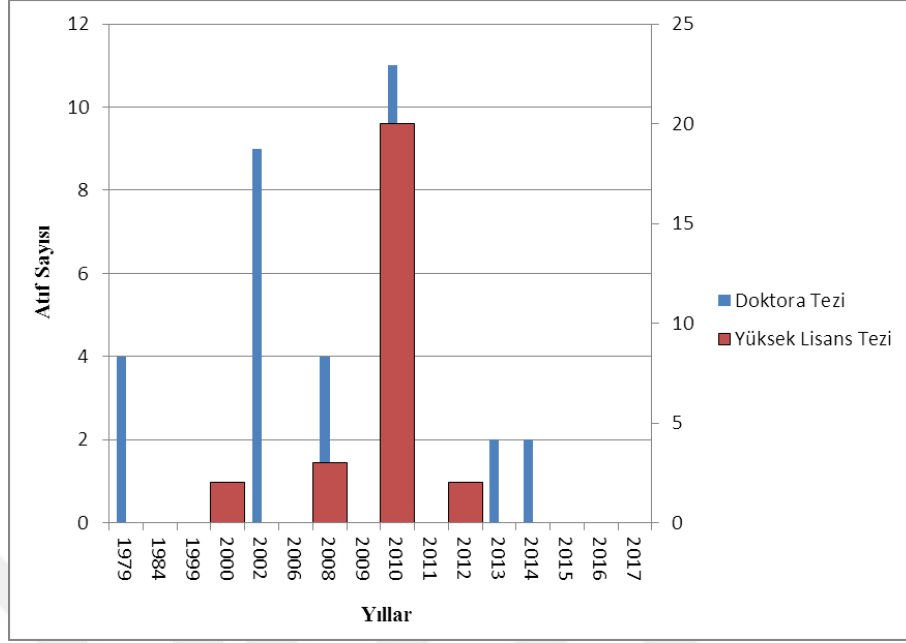
Tablo 4.69. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Atıf Sayısı	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-10	5	4	9	31,03
11-20	1	1	2	6,90
Belirtilmemiş	2	16	18	62,07
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.80. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Şekil 4.81. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1979-2017).

4.6.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımlı Dilleri

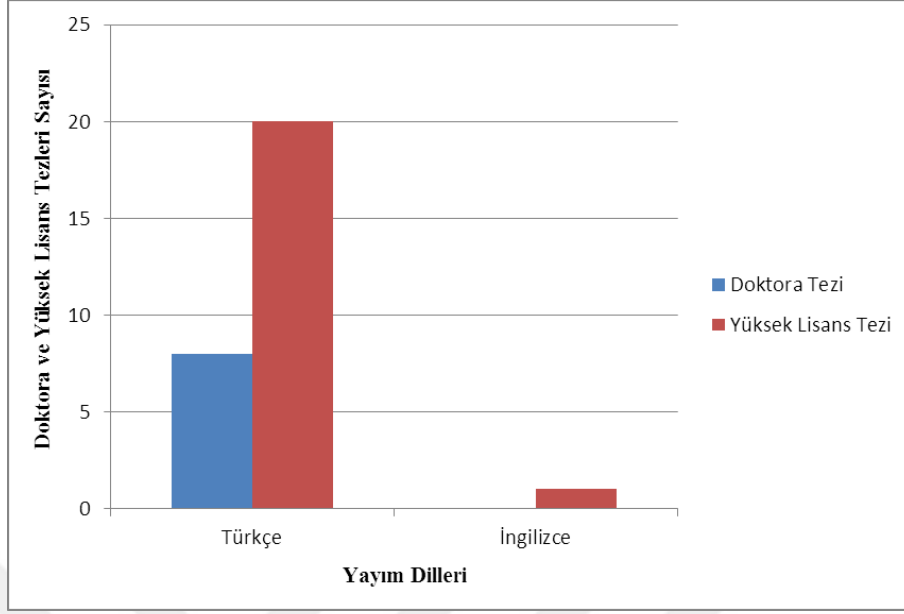
1979-2017 yılları arasında 7 farklı yılda hazırlanan doktora tezlerinin tamamının yayım dilinin Türkçe olduğu görülmüştür (Tablo 4.70 ve Şekil 4.82).

1984-2017 yılları arasında 12 farklı yılda hazırlanan yüksek lisans tezlerinin yayım dilleri yönüyle dağılımına bakıldığında, 20'sinin Türkçe (% 95,24), 1'inin ise İngilizce (% 4,76) olduğu görülmüştür (Tablo 4.70 ve Şekil 4.82). Yayımlı dili İngilizce olan ilk ve tek yüksek lisans tezi 2011 yılında hazırlanmıştır.

Tablo 4.70. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımlı Dillerine Göre Dağılımı

Yayımlı Dili	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Türkçe	8	20	28	96,55
İngilizce	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.82. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayım Dillerine Göre Dağılımı

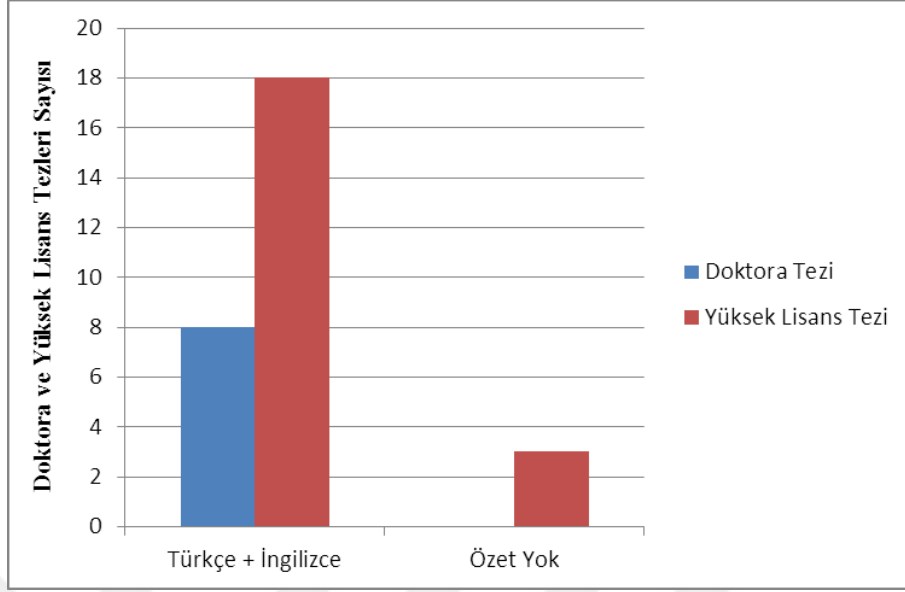
4.6.9. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Özet Bölümleri

Lisansüstü tezlerin özetleri incelendiğinde 8 doktora tezi, 18 yüksek lisans tezi toplamda 26 lisansüstü tezin (% 90) Türkçe + İngilizce özetlerinin olduğu, 3 (% 10), yüksek lisans tezinin ise özetinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.71 ve Şekil 4.83).

Tablo 4.71. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Lisansüstü Tez Özetlerinin Dağılımı

Lisansüstü Tez Özetleri	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Türkçe + İngilizce	8	18	26	90
Özet Yok	-	3	3	10
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.83. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Özetlerinin Dağılımı

4.6.10. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Üniversiteler

Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerin 12 farklı üniversitede yayımlandıkları görülmüştür. Doktora tezlerinin en fazla yayımlandığı üniversite; İstanbul Üniversitesi (% 62,5)'dir. Lisans ve yüksek lisans eğitimini bu üniversitede tamamlayan öğrencilerin doktora eğitimlerini aynı kurumda devam ettirmek istemeleri ya da kuruluş tarihi (1453) bakımından Türkiye'nin ilk ve en köklü üniversitelerinden biri olması bu durumun temel nedenidir. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinden (10 öğrenci) sonra en fazla yüksek lisans mezun eden (3 öğrenci) ikinci üniversite konumundadır (Tablo 4.72 ve Şekil 4.84).

Yüksek lisans tezlerinin en fazla yayımlandığı üniversite, Mustafa Kemal Üniversitesi (% 47,62)'dir (Tablo 4.72 ve Şekil 4.85). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi ilki 2010 yılında olmak üzere 2017 yılının sonuna kadar toplamda 10 yüksek lisans öğrencisi mezun etmiştir. Lisans ve yüksek lisans eğitimini bu üniversitede tamamlayan sadece 1 öğrenci vardır. Geriye kalan 9 öğrenci lisans eğitimlerini başka üniversitelerde tamamlayıp, yüksek lisans eğitimleri için bu üniversiteyi tercih etmişlerdir. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya bölümü kuruluş yılından itibaren (2001) kadrosunda profesör doktor bulundurmadığından dolayı doktora programı açamamıştır. 2016 yılından

itibaren öğretim üyesi sayısı itibariyle kan kaybı yaşamaya başlamış ve yüksek lisans programını da kapatmak zorunda kalmıştır.

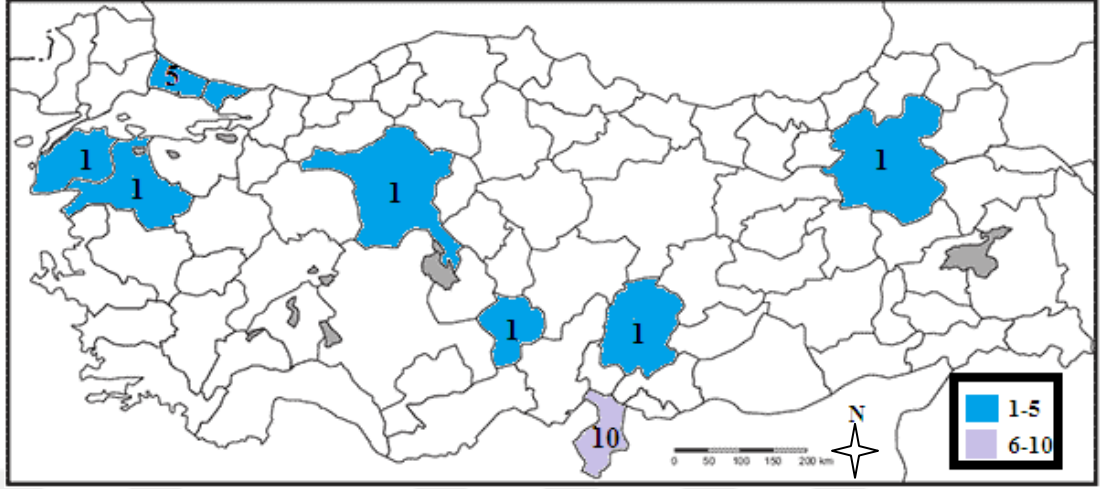
Tablo 4.72. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Ankara Üniversitesi	-	1	1	3,45
Atatürk Üniversitesi	-	1	1	3,45
Balıkesir Üniversitesi	-	1	1	3,45
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	-	1	3,45
Fatih Üniversitesi	-	1	1	3,45
Fırat Üniversitesi	1	-	1	3,45
İstanbul Üniversitesi	5	3	8	27,58
Marmara Üniversitesi	-	1	1	3,45
Mustafa Kemal Üniversitesi	-	10	10	34,48
Niğde Üniversitesi	-	1	1	3,45
Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1	2	6,89
Sütçü İmam Üniversitesi	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.84. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Doktora Tezlerinin Yayımlandıkları Üniversitelerin Buldukları İller ile Yayımlanan Doktora Tezlerinin Sayıları Yönüyle Dağılımı

Şekil 4.85. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Yüksek Lisans Tezlerinin Yayımlandıkları Üniversitelerin Buldukları İller ile Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerinin Sayıları Yönüyle Dağılımı

4.6.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanları

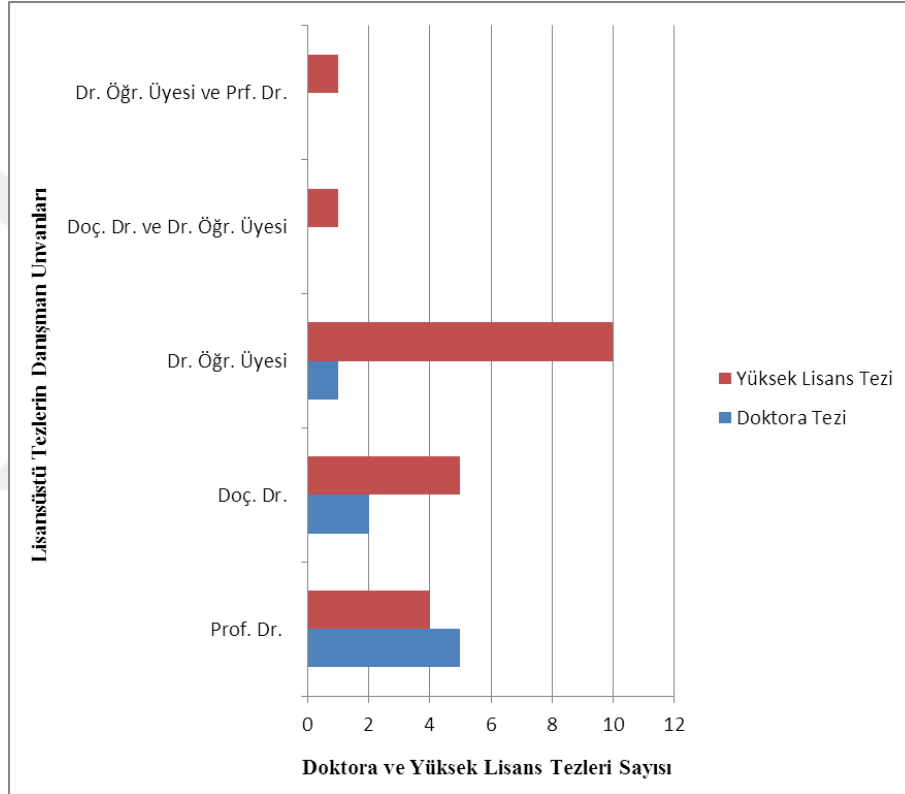
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinin danışman unvanları incelendiğinde; ilk sırayı profesör doktorların (% 62,5) aldıkları görülmektedir (Tablo 4.73 ve Şekil 4.86).

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinin danışman unvanları incelendiğinde; ilk sırayı doktor öğretim üyelerinin (% 47,62) aldıkları görülmektedir. Bunu sırasıyla; doçent doktorlar (% 23,81) ve profesör doktorlar (% 19,05) izlemektedir. 2 yüksek lisans tezinin ortak danışmanlar (Doç. Dr.-Dr. Öğr. Üyesi ve Dr. Öğr. Üyesi-Prof. Dr.) kontrolünde hazırlandıkları görülmektedir (Tablo 4.73 ve Şekil 4.86). 2014 yılında hazırlanan 1 yüksek lisans tezinin araştırma konusu/teması disiplinler-arası olduğu yüksek lisans tezinin I. danışmanı Coğrafya Anabilim Dalından, II. danışmanı ise Biyoloji Anabilim Dalından olmuştur. 2017 yılında hazırlanan 1 yüksek lisans tezinin iki danışmanı da Coğrafya Anabilim Dalında görev yapmaktadır.

Tablo 4.73. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Unvanları	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Prof. Dr.	5	4	9	31,03
Doç. Dr.	2	5	7	24,13
Dr. Öğr. Üyesi	1	10	11	37,93
Doç. Dr. ve Dr. Öğr. Üyesi	-	1	1	3,45
Dr. Öğr. Üyesi ve Prof. Dr.	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.86. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

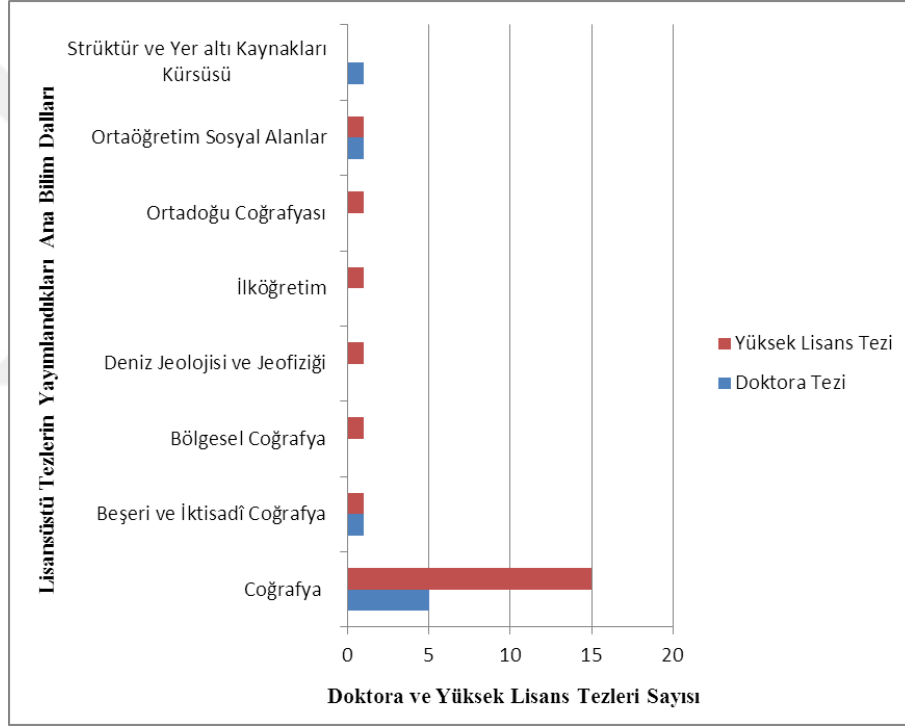
4.6.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Ana Bilim Dalları

Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerin 8 farklı ana bilim dalında yayımlandıkları görülmüştür. Coğrafya Anabilim Dalını 3 ayrı ana bilim dalına ayıran (*Beşeri ve İktisadi Coğrafya, Bölgesel Coğrafya ve Ortadoğu Coğrafyası*) ve lisansüstü tezleri bu şekilde yayımlatan kurumların olduğu tespit edilmiştir. Doktora ve yüksek lisans tezlerinde en fazla çalışma yapılan ana bilim dalı “Coğrafya” (% 68,97)’dir (Tablo 4.74 ve Şekil 4.87).

Tablo 4.74. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarna Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	Doktora	Yüksek Lisans	N	%
Coğrafya	5	15	20	68,97
Beşeri ve İktisadî Coğrafya	1	1	2	6,89
Bölgesel Coğrafya	-	1	1	3,45
Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği	-	1	1	3,45
İlköğretim	-	1	1	3,45
Ortadoğu Coğrafyası	-	1	1	3,45
Ortaöğretim Sosyal Alanlar	1	1	2	6,89
Strüktür ve Yer altı Kaynakları Kürsüsü	1	-	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.87. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarna Göre Dağılımı

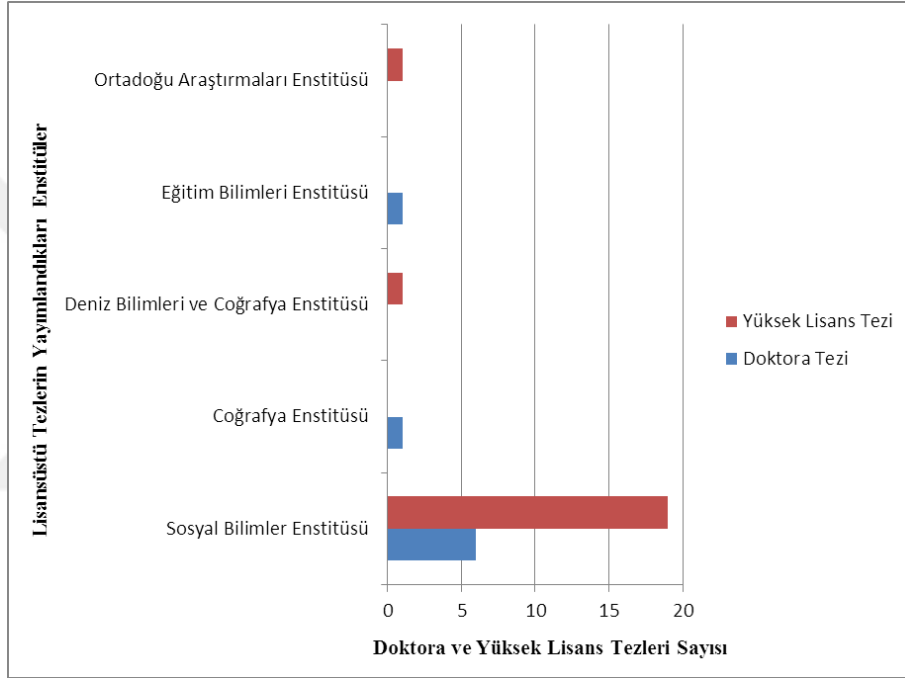
4.6.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Enstitüler

Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerin 5 farklı enstitüde yayımlandıkları görülmüştür. Doktora ve yüksek lisans tezlerinin büyük bir çoğunluğu Sosyal Bilimler Enstitüsü (% 86,20) çatısı altında yayımlanmıştır (Tablo 4.75 ve Şekil 4.88).

Tablo 4.75. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	6	19	25	86,20
Coğrafya Enstitüsü	1	-	1	3,45
Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü	-	1	1	3,45
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1	-	1	3,45
Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.88. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Enstitülere Göre Dağılımı

4.6.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumları

Araştırma evrenindeki 8 (% 27,59) lisansüstü tezin kurum/kuruluş desteği olarak yayımlandığı görülmüştür. Yayımlanan bu 8 lisansüstü tezin Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) tarafından desteklendiği tespit edilmiştir. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından desteklenen lisansüstü tez ise bulunmamaktadır.

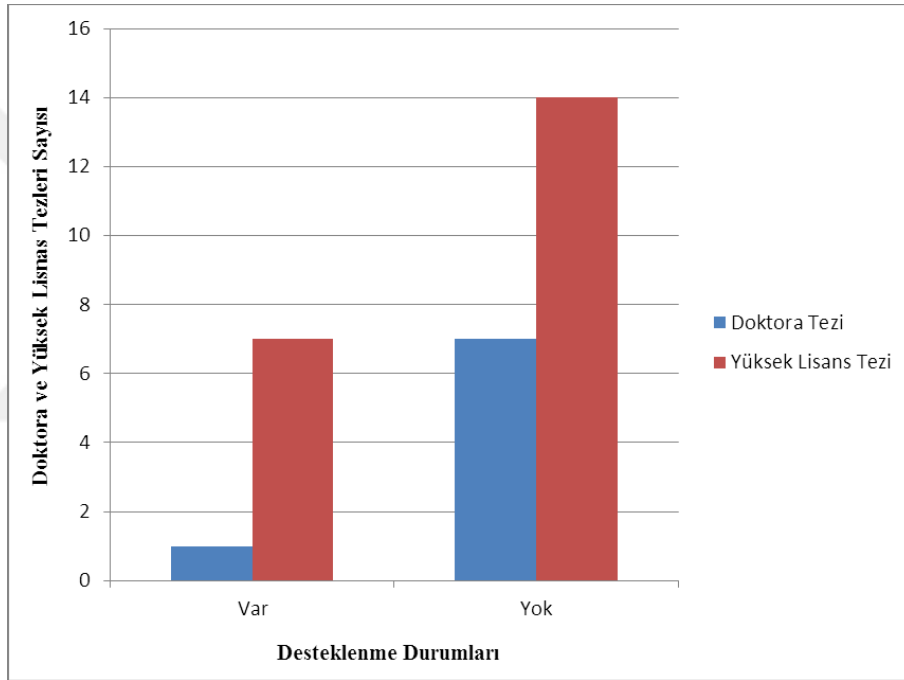
21 (% 72,41) lisansüstü tezin ise herhangi bir kurum/kuruluş desteği olmadan yayımlandığı görülmüştür. Destek gören yüksek lisans tezlerinin araştırma konusu/temalarına göre: Kültür Coğrafyası (2 adet) Arazi Kullanımı (1 adet), Flüvyal Jeomorfoloji (1 adet), Hidrografya (1 adet), Nüfus Coğrafyası (1 adet), ve Şehir Coğrafyası (1 adet) şeklinde dağılım göstermektedir. 2013 yılında Klimatoloji

alanında hazırlanan doktora tezi, destek gören tek doktora tezidir (Tablo 4.76 ve Şekil 4.89).

Tablo 4.76. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumlarına Göre Dağılımı

Destek	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
Var	1	7	8	27,59
Yok	7	14	21	72,41
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.89. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Desteklenme Durumlarına Göre Dağılımı

4.6.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayıları

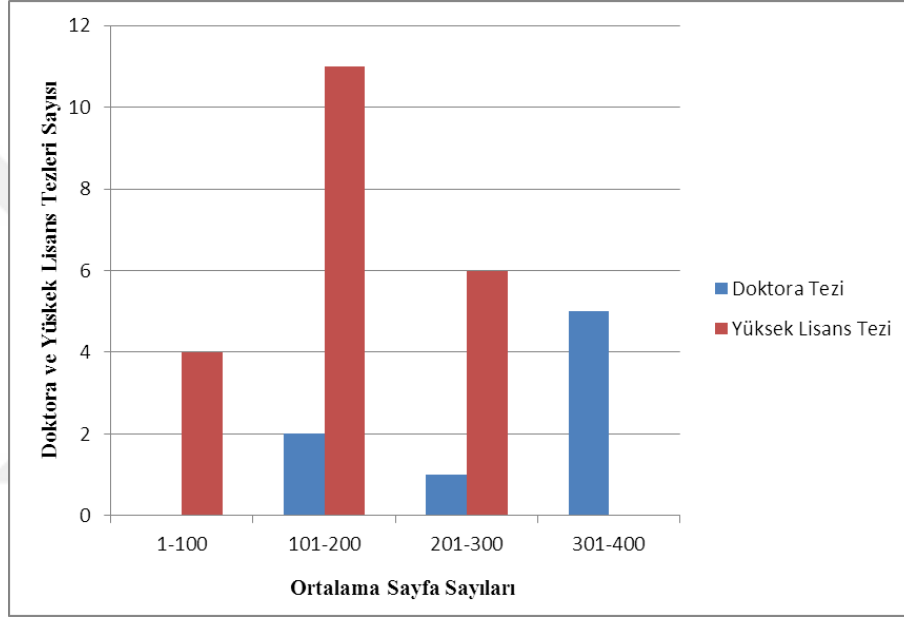
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinin sayfa sayıları yönüyle dağılımına bakıldığında; sayfa sayısı 301-400 (% 62,5) arası olan doktora tezlerinin (5 adet) yoğunlukta olduğu görülmüştür (Tablo 4.77 ve Şekil 4.90). Sayfa sayısı bakımından hazırlamış olan en hacimli doktora tezinin 390 sayfa olduğu görülmüştür.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinin sayfa sayıları yönüyle dağılımına bakıldığında; sayfa sayısı 101-200 (% 52,38) arası olan tezlerin (11 adet) yoğunlukta olduğu görülmüştür (Tablo 4.77 ve Şekil 4.90). Sayfa sayısı bakımından hazırlamış olan en hacimli yüksek lisans tezinin 284 sayfa olduğu görülmüştür.

Tablo 4.77. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

Sayfa Sayısı	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-100	-	4	4	13,79
101-200	2	11	13	44,83
201-300	1	6	7	24,13
301-400	5	-	5	17,24
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.90. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

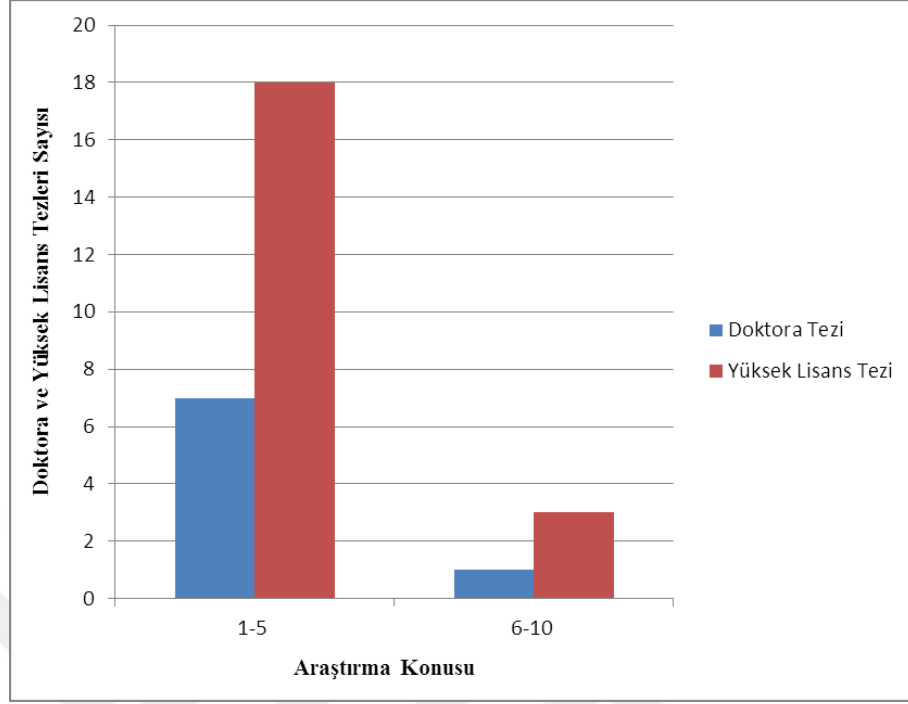
4.6.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu

Araştırma evrenindeki lisansüstü tezlerin araştırma konusu yönüyle dağılımları incelendiğinde; 25 lisansüstü tezin 1-5 arası (% 86,21), 4 lisansüstü tezin ise 6-10 arası (% 13,79) araştırma konusuna sahip olduğu görülmektedir (Tablo 4.78 ve Şekil 4.91).

Tablo 4.78. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı

Araştırma Konusu	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-5	7	18	25	86,21
6-10	1	3	4	13,79
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.91. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı

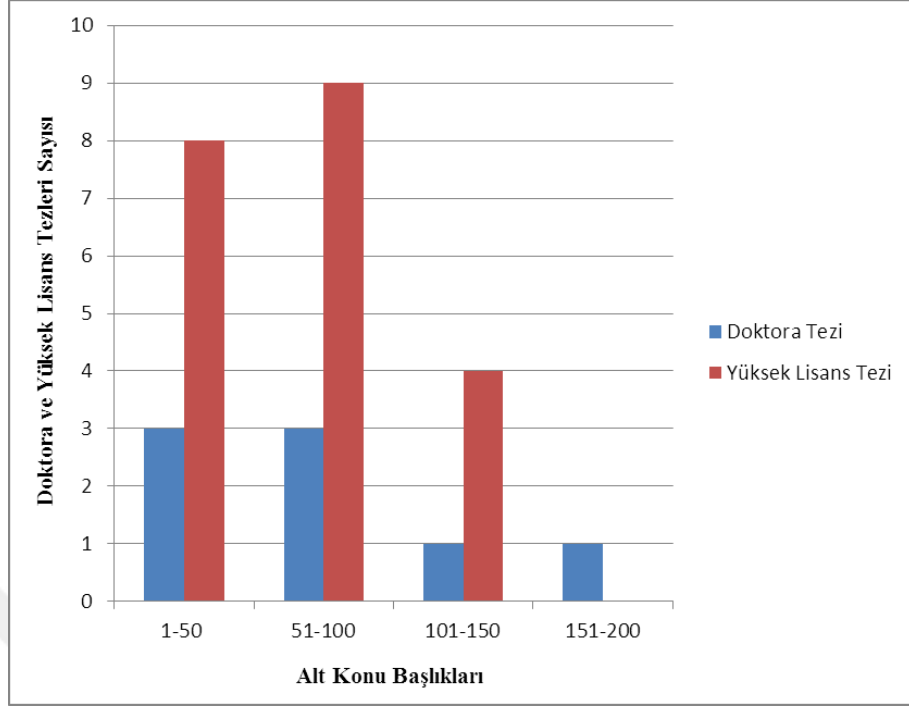
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinin alt konu başlıkları yönüyle dağılımları incelendiğinde; 1-50 (% 37,5) ve 51-100 (% 37,5) arası alt konu başlıklarına sahip doktora tezlerinin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür. Aynı şekilde 101-150 (% 12,5) ve 151-200 (% 12,5) arası alt konu başlıklarına sahip doktora tezlerinin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.79 ve Şekil 4.92). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan alt konu başlık sayısı 168 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinin alt konu başlıkları yönüyle dağılımları incelendiğinde; 51-100 (% 42,86) arası ve 1-50 (% 38,10) arası alt konu başlıklarına sahip yüksek lisans tezlerinin yoğunluk gösterdiği görülmüştür (Tablo 4.79 ve Şekil 4.92). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan alt konu başlık sayısı 116 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.79. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Alt Konu Başlıkları	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-50	3	8	11	37,93
51-100	3	9	12	41,38
101-150	1	4	5	17,24
151-200	1	-	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.92. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

4.6.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu

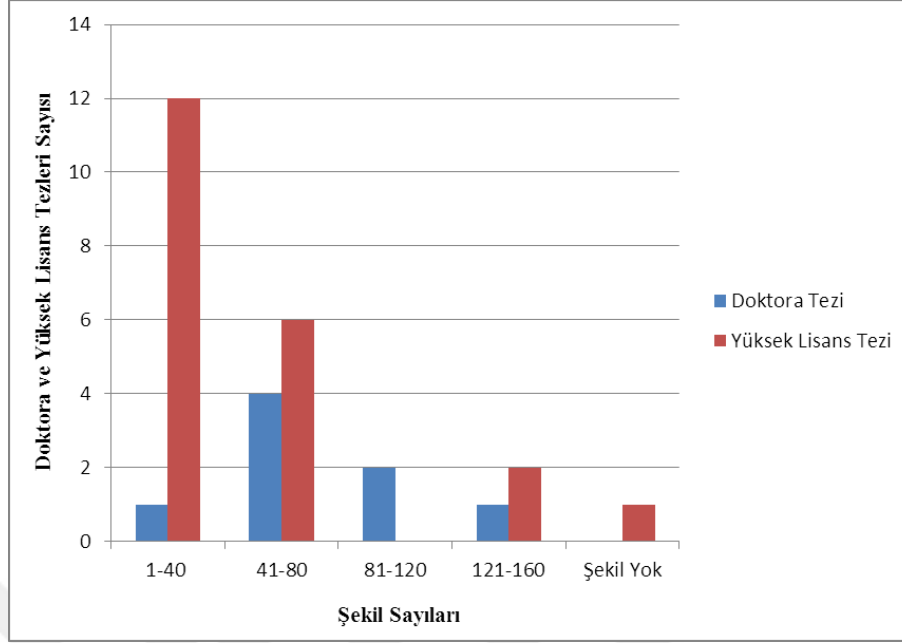
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 4 (% 50) doktora tezinde 41-80 arası şekil kullanılmıştır (Tablo 4.80 ve Şekil 4.93). Şekil kullanılmayan doktora tezi bulunmamaktadır. Bir doktora tezinde en fazla kullanılan şekil sayısı 157 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 12 (% 57,14) yüksek lisans tezinde 1-40 arası şekil kullanılmıştır. 1 (% 4,76) doktora tezinde ise şekil kullanılmamıştır (Tablo 4.80 ve Şekil 4.93). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan şekil sayısı 132 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.80. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı

Şekil	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-40	1	12	13	44,83
41-80	4	6	10	34,48
81-120	2	-	2	6,90
121-160	1	2	3	10,34
Şekil Yok	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.93. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı

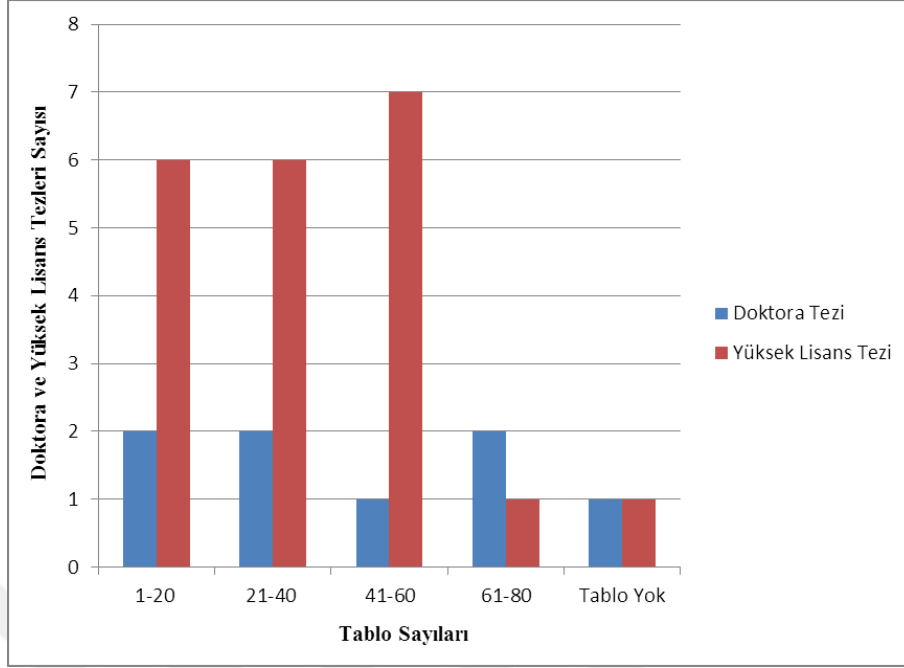
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 1-20 (% 25), 21-40 (% 25) ve 61-80 arası (% 25) doktora tezlerinde kullanılan tabloların (çizelge) eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür. 1 (% 12,5) doktora tezinde ise tablo (çizelge) kullanılmamıştır (Tablo 4.81 ve Şekil 4.94). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan tablo (çizelge) sayısı 75 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 7 (% 33,33) yüksek lisans tezinde 41-60 arası tablo (çizelge) kullanılmıştır. 1 (% 4,76) yüksek lisans tezinde (2014 yılı) ise tablo kullanılmamıştır (Tablo 4.81 ve Şekil 4.94). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan tablo sayısı 74 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.81. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Tabloların Dağılımı

Tablo	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-20	2	6	8	27,59
21-40	2	6	8	27,59
41-60	1	7	8	27,59
61-80	2	1	3	10,34
Tablo Yok	1	1	2	6,89
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.94. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Tabloların Dağılımı

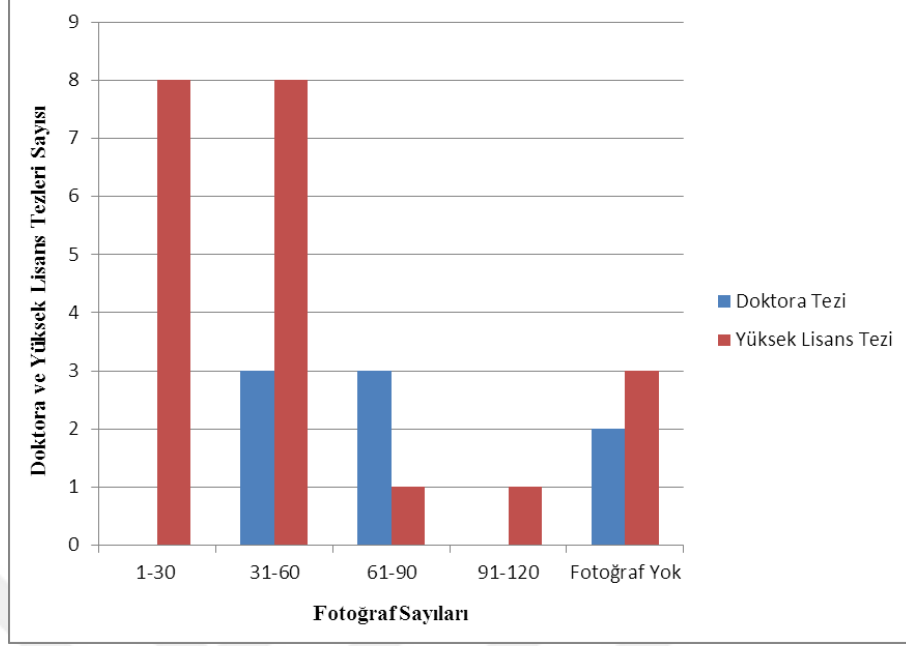
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 31-60 (% 37,5) ve 61-90 (% 37,5) arası fotoğrafların kullanıldığı doktora tezlerinin eşit bir dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. 2 (% 25) doktora tezinde ise fotoğraf kullanılmamıştır (Tablo 4.82 ve Şekil 4.95). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan fotoğraf sayısı 86 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 1-30 (% 38,10) ve 31-60 (% 38,10) arası fotoğraf kullanılan yüksek lisans tezlerinin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür 3 (% 14,29) yüksek lisans tezinde fotoğraf kullanılmamıştır (Tablo 4.82 ve Şekil 4.95). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan fotoğraf sayısı 109 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.82. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

Fotoğraf	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-30	-	8	8	27,59
31-60	3	8	11	37,93
61-90	3	1	4	13,79
91-120	-	1	1	3,45
Fotoğraf Yok	2	3	5	17,24
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.95. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

4.6.18. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu

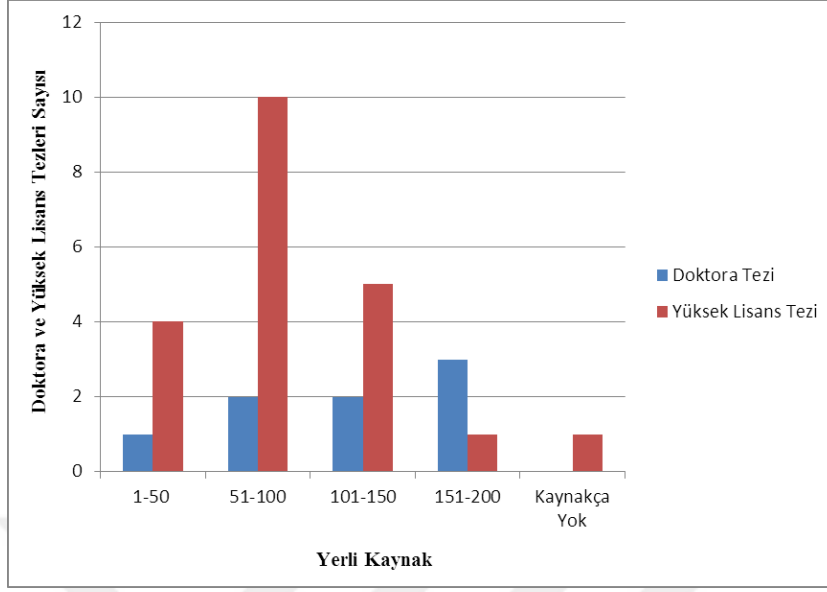
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 3 (% 37,5) doktora tezinde 151-200 arası yerli kaynak kullanılmıştır (Tablo 4.83 ve Şekil 4.96). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı 194 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 10 (% 47,62) yüksek lisans tezinde 51-100 arası yerli kaynak kullanılmıştır. 1 (% 4,76) yüksek lisans tezinde ise yerli kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.83 ve Şekil 4.96). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı 201 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.83. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

Yerli Kaynak	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-50	1	4	5	17,24
51-100	2	10	12	41,38
101-150	2	5	7	24,14
151-200	3	1	4	13,79
Kaynakça Yok	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.96. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

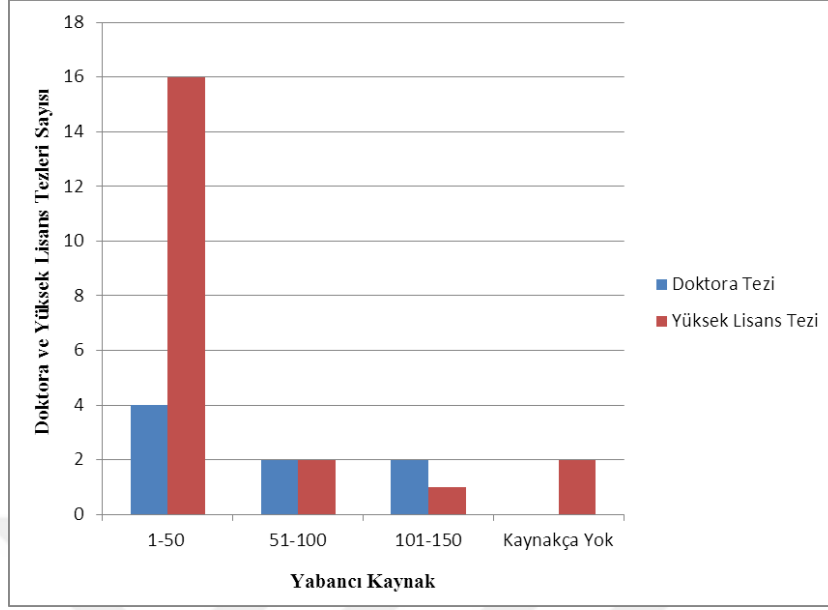
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 4 (% 50) doktora tezinde 1-50 arası yabancı kaynak kullanılmıştır. Yabancı kaynağın kullanılmadığı doktora tezi bulunmamaktadır (Tablo 4.84 ve Şekil 4.97). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı 131 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 16 (% 76,19) yüksek lisans tezinde 1-50 arası yabancı kaynak kullanılmıştır. 2 (% 9,52) yüksek lisans tezinde ise yabancı kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.84 ve Şekil 4.97). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı 113 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.84. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

Yabancı Kaynak	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-50	4	16	20	68,97
51-100	2	2	4	13,79
101-150	2	1	3	10,34
Kaynakça Yok	-	2	2	6,90
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.97. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

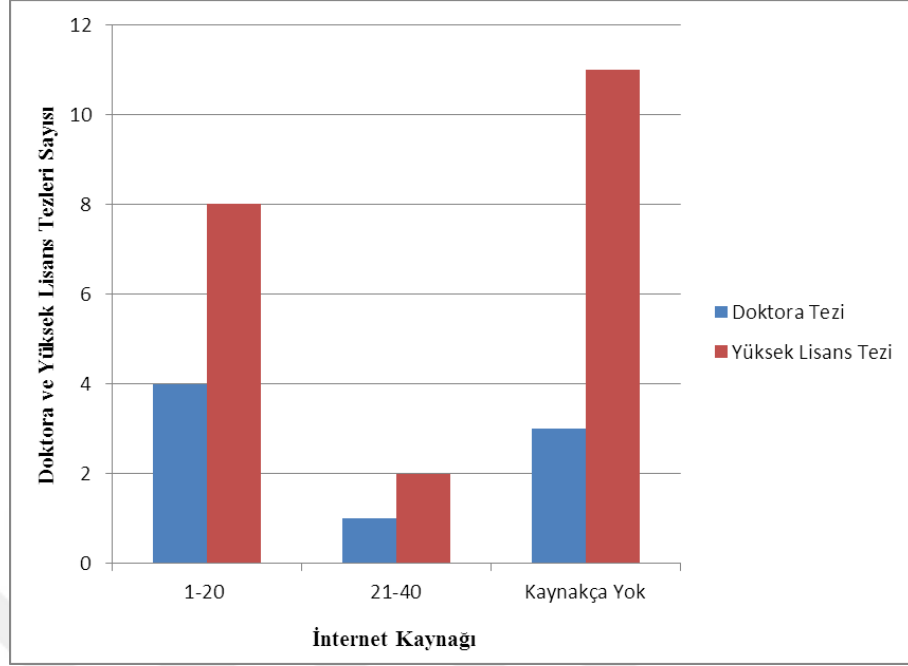
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan internet kaynaklarının dağılımı incelendiğinde; 4 (% 50) doktora tezinde 1-20 arası internet kaynağı kullanılmıştır. 3 doktora tezinde ise internet kaynağı kullanılmamıştır (Tablo 4.85 ve Şekil 4.98). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan internet kaynak sayısı 35 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan internet kaynaklarının dağılımı incelendiğinde; 8 (% 38,10) yüksek lisans tezinde 1-20 arası internet kaynağı kullanılmıştır. 11 (% 52,38) yüksek lisans tezinde ise internet kaynağı kullanılmamıştır (Tablo 4.85 ve Şekil 4.98). İnternet kaynaklarının 2006 yılından itibaren kullanılmaya başlandığı görülmüştür. Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan internet kaynak sayısı 30 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.85. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı

İnternet Kaynağı	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-20	4	8	12	41,38
21-40	1	2	3	10,34
Kaynakça Yok	3	11	14	48,28
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.98. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı

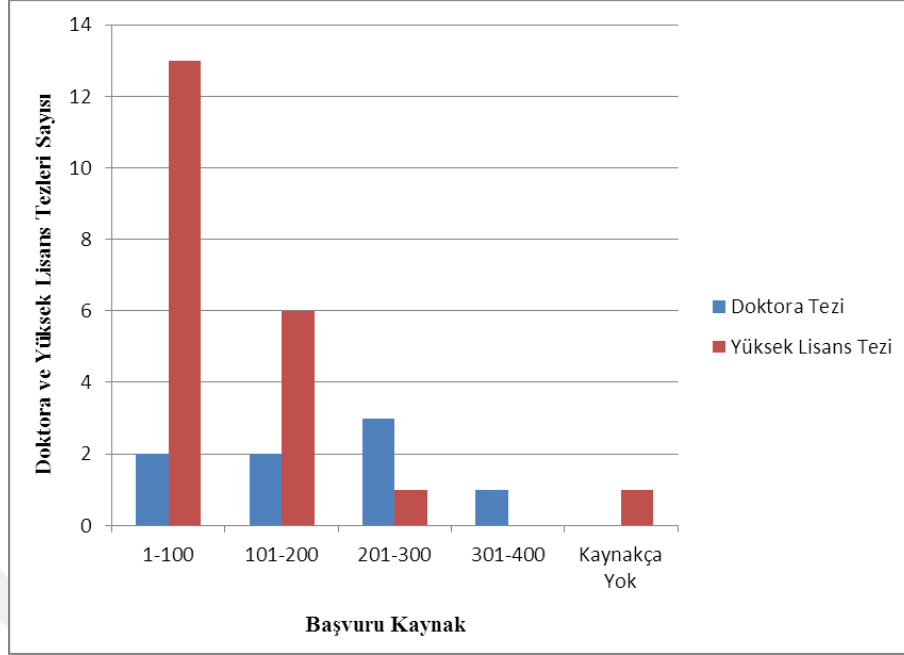
Araştırma evrenindeki doktora tezlerinde kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 3 (% 37,5) doktora tezinde 201-300 arası başvuru kaynak kullanılmıştır (Tablo 4.86 ve Şekil 4.99). Bir doktora tezinde en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 312 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki yüksek lisans tezlerinde kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 13 (% 61,90) yüksek lisans tezinde 1-100 arası başvuru kaynak kullanılmıştır (Tablo 4.86 ve Şekil 4.99). Bir yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 282 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.86. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı

Başvuru Kaynak	Doktora Tezi	Yüksek Lisans Tezi	N	%
1-100	2	13	15	51,72
101-200	2	6	8	27,59
201-300	3	1	4	13,79
301-400	1	-	1	3,45
Kaynakça Yok	-	1	1	3,45
Toplam	8	21	29	100

Şekil 4.99. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı

4.7. Makale Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi

4.7.1. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelere Erişim Durumu

Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafyacı akademisyenler tarafından yayımlanan 138 makale tespit edilmiştir. Ancak bunlardan 130 (% 94,20) tanesine erişim sağlanabilmiştir.

4.7.2. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma evreninde yer alan ilk iki makale Hamit Sadi SELEN (1936) tarafından yayımlanmıştır. Bunlar; “İstrabon’a Göre Antakya” ve “İslam Coğrafyacılarına Göre Antakya” künyeli makalelerdir. 1936-2017 yılları arasında yayımlanan araştırma evrenindeki 130 makalenin yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2000 yılından önce yayımlanan makale sayısının 22 (% 16,94) olduğu görülmektedir. 2000’li yıllardan itibaren yapılan bilimsel araştırma sayısında dalgalanmalar görülmekle birlikte 2017 yılının sonuna kadar toplam 108 (% 78,26) makale yayımlanmıştır (Tablo 4.87 ve Şekil 4.100).

2012 (11 adet), 2013 (16 adet) ve 2014 (19 adet) makale yayımında en fazla yoğunluk yaşanan yıllar olmuştur (% 35,39). En fazla makale ise 2014 yılında (19 adet) yayımlanmıştır. Bunu sırasıyla; 2013 (16 makale), 2012 (11 adet), 2015 (10 adet) yılları izlemektedir (Tablo 4.87 ve Şekil 4.100).

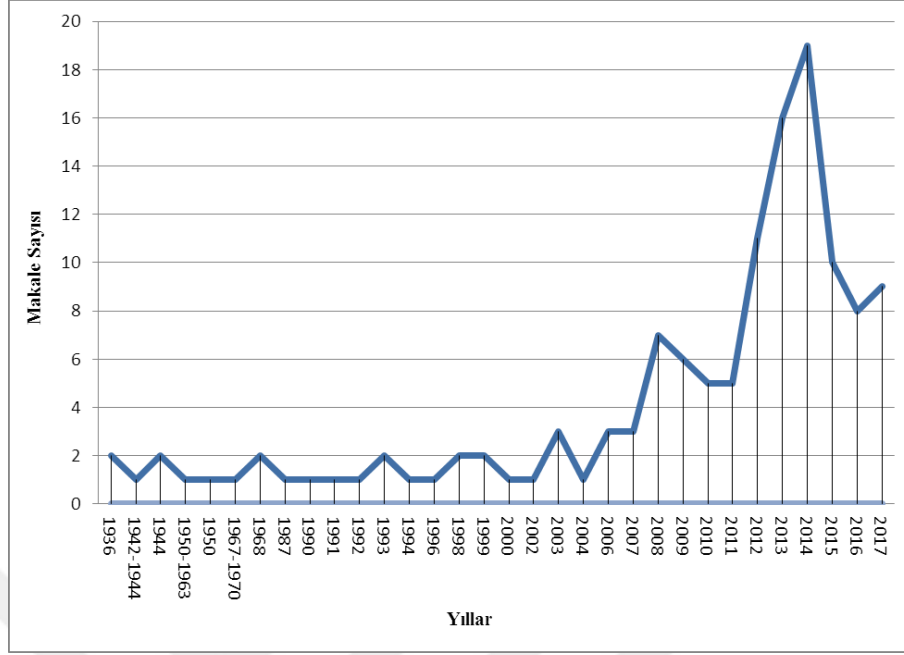
2012-2014 yılları arasında makale yayımının yoğunluk kazanmasının temel sebepleri arasında, Coğrafya Ana Bilim Dalındaki akademisyen kişiler tarafından araştırma sahası ile ilgili kitapların yazılması ve akabinde yüksek lisans ile doktora tezlerinin hazırlanması hiç şüphesiz etkili olmuştur.

Araştırmamızı sınırlandırdığımız 31.12.2017 tarihi itibarıyla yayımlanan son makale Reşat GEÇEN ve Çetin Furkan USUN (Aralık/2017) “Hatay İli Jeopolitiğini Şekillendiren Temel Faktör: Suriye Sınırı” künyeli makaledir.

Tablo 4.87. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı (1936-2017).

Yayın Yılı	N	%	Yayın Yılı	N	%
1936	2	1,54	2002	1	0,77
1942-1944	1	0,77	2003	3	2,30
1944	2	1,54	2004	1	0,76
1950-1963	1	0,77	2006	3	2,31
1950	1	0,77	2007	3	2,31
1967-1970	1	0,77	2008	7	5,38
1968	2	1,54	2009	6	4,62
1987	1	0,77	2010	5	3,85
1990	1	0,77	2011	5	3,85
1991	1	0,77	2012	11	8,46
1992	1	0,77	2013	16	12,31
1993	2	1,54	2014	19	14,62
1994	1	0,77	2015	10	7,69
1996	1	0,77	2016	8	6,15
1998	2	1,54	2017	9	6,92
1999	2	1,54			
2000	1	0,77	Toplam	130	100

Şekil 4.100. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı (1936-2017).

4.7.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

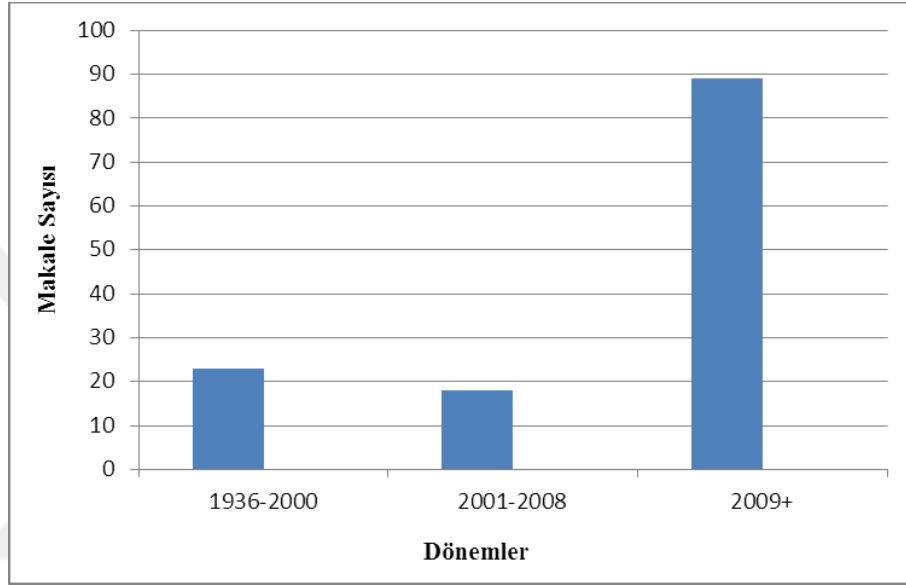
Tarihsel dönemlere göre araştırma evrenindeki makaleler incelendiğinde; 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde makale sayılarında (% 68,46) kayda değer ölçüde artış gözlemlenmiştir (Tablo 4.88 ve Şekil 4.101). Bu duruma neden olan faktör; resmi olarak 2001 yılında kurulan ancak 2009/2010 akademik yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün lisans programını açarak öğrenci almasıdır. Buraya yeni öğretim üyelerinin gelmeleri ile birlikte araştırma sahasının fiziki ve beşeri zengin potansiyelinin farkına varılmış ve araştırma sahası ile ilgili makale yayımlamaya son derece hız verilmeye başlandığı görülmüştür. Buraya gelen öğretim üyeleri tarafından yayımlanan ilk makale Hüseyin KORKMAZ (2006) “Antakya’da Zemin Özellikleri ve Deprem Etkisi Arasındaki İlişki” künyeli makedir.

1936-2000 arasındaki dönemde araştırma sahası ile ilgili yayımlanan makalelerin tamamı (% 17,69) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde Coğrafya Bölümünün henüz kurulmamış olması sebebiyle diğer üniversitelerde çalışan akademisyen kişiler tarafından yayımlanmıştır.

Tablo 4.88. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Dönemler	N	%
1936-2000	23	17,69
2001-2008	18	13,85
2009+	89	68,46
Toplam	130	100

Şekil 4.101. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

4.7.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları

Araştırma evreninde 1936-2017 yılları arasında yayımlanan 130 makalede 23 farklı araştırma mekânı tespit edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma mekânı doğrudan Hatay ili ile ilgili yayımlanan 26 (% 20) makaledir.

Bunu sırasıyla; il merkezi Antakya ile ilgili 23 (% 17,69) makale, ilin en önemli hidrografik birimlerinden biri olan Asi Nehri/Deltası ile ilgili 12 (% 9,23) makale ve ilin en önemli jeomorfolojik birimlerinden biri olan Amanos Dağları ile ilgili yayımlanan 12 (% 9,23) makale izlemektedir (Tablo 4.89 ve Şekil 4.102,103).

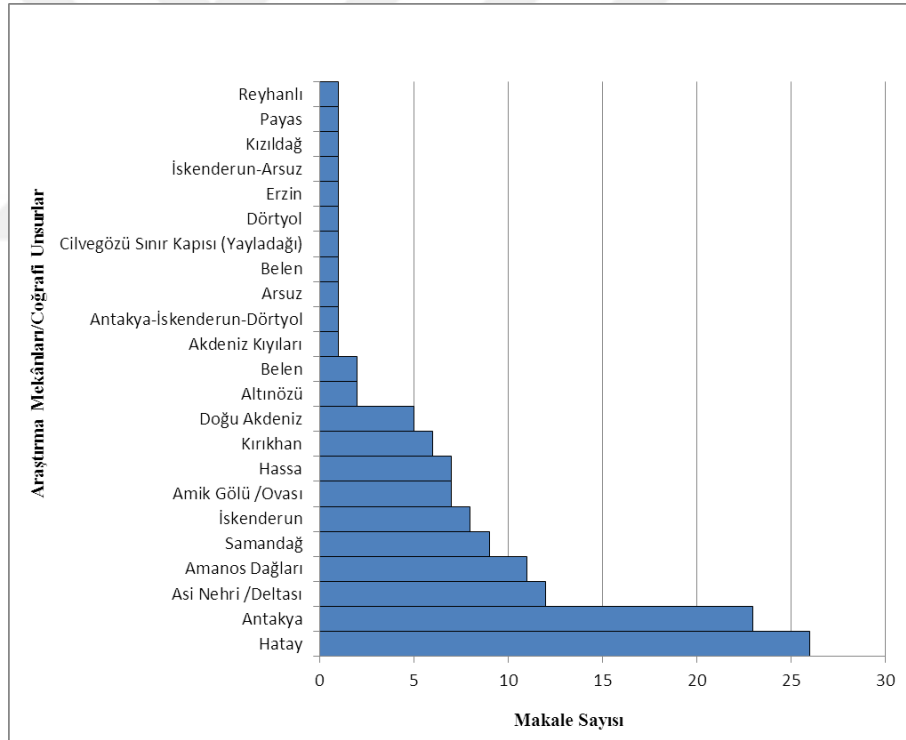
Defne ve Kumlu dışında Hatay ilinin tüm ilçeleri ile ilgili makale yayımlandığı görülmektedir (Tablo 4.89 ve Şekil 4.102,103).

İl merkezi Antakya ile birlikte diğer ilçeleri ile ilgili de bir ya birden den fazla makale yayımı yapılması, akabinde Hatay ilinin en önemli hidrografik ve jeomorfolojik birimleri ile ilgili de birden fazla yayım yapılması Hatay ilinin coğrafi potansiyelinin zengin olduğunun göstergesidir.

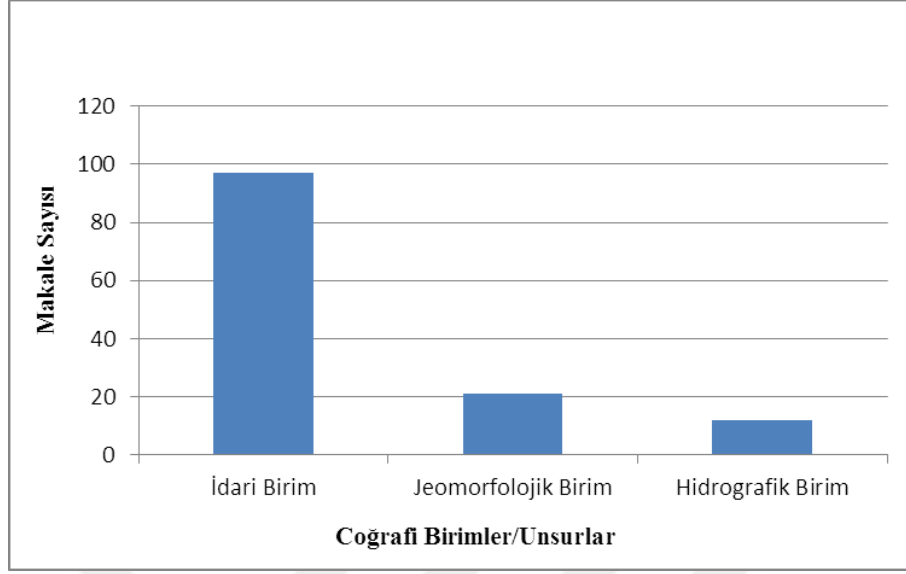
Tablo 4.89. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%	Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Hatay	26	20	Antakya-İskenderun-Dörtyol	1	0,77
Antakya	23	17,69	Arsuz	1	0,77
Asi Nehri /Deltası	12	9,23	Belen	1	0,77
Amanos Dağları	12	9,23	Cilvegözü Sınır Kapısı (Yayladağı)	1	0,77
Samandağ	9	6,92	Dörtyol	1	0,77
İskenderun	8	6,15	Erzin	1	0,77
Amik Ovası/Gölü	7	5,38	İskenderun-Arsuz	1	0,77
Hassa	7	5,38	Kızıldağ	1	0,77
Kırıkhan	6	4,62	Payas	1	0,77
Doğu Akdeniz	5	3,85	Reyhanlı	1	0,77
Altınözü	2	1,54			
Belen	2	1,54			
Akdeniz Kıyıları	1	0,77	Toplam	130	100

Şekil 4.102. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.103. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı

4.7.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı

Araştırma evreninde 1936-2017 yılları arasında yayımlanan toplam 130 makalede 40 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 105 (% 80,77) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 25 (% 19,23) tanesi de birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanı; Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Jeomorfoloji ve Alt Disiplin Alanları” ilgili yayımlanan 20 (% 15,38) makaledir. Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalının “Afetler Coğrafya alanı” ile ilgili 14 (% 10,77), Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Şehir Coğrafyası” alanı ile ilgili 14 (% 10,77) ve Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Klimatoloji” alanı ile ilgili yayımlanan 11 (% 8,46) makale bunu izlemektedir (Tablo 4.90 ve Şekil 4.104).

Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanı; Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Jeomorfoloji ve Alt Disiplin alanının olmasında etkili olan temel faktörler şunlardır: Hatay ilinin ilçelerinde Çan Mağarası (Harbiye/Defne), Damlataş Mağarası (Sincan/Dörttyol), Kurucuova Polyesi (Kırıkhan), Maymunlar Mağarası (Antakya) Saint Pierre (Kilisesi) Mağaralarının varlığı, Asi Nehrinin geçirmiş olduğu flüvyal süreçler ile ilgili yapılan çalışmalar, Belen Tünemiş Senkline, Koltukkayası Tünemiş Senkline ile ilgili yapılan çalışmalar, Hatay ilinde Kuvaterner devrinin Holosen dönemine ait toplanan

bulgular, Samandağ sahili ve kıyı kenar çizgisi ile ilgili yapılan çalışmalar, Hassa Bazalt Platosunda ön plana çıkan volkanik şekiller ile ilgili yapılan çalışmalar oldukça etkili olmuştur.

İkinci sırada Afetler coğrafyasının yer almasında, Hatay'ın I. derece deprem bölgesi olması "Doğu Anadolu Fay Zonu" ile "Ölü Deniz Fay Zonunun" etkisine maruz kalması hiç şüphesiz bunda etkili olmuştur. Aynı zamanda Mehmet DEĞERLİYURT (2013) "Antakya'da Doğal Afet Risk Analizi ve Yönetimi" künyeli doktora tezinin tamamlanmasıyla birlikte tez öncesi ve sonrasındaki süreçte toplam 7 makale yayımlanmıştır. En çok araştırılan doğal afetler arasında; erozyon, zemin özellikleri, deprem, orman yangınları ve kütle hareketleri yer almaktadır.

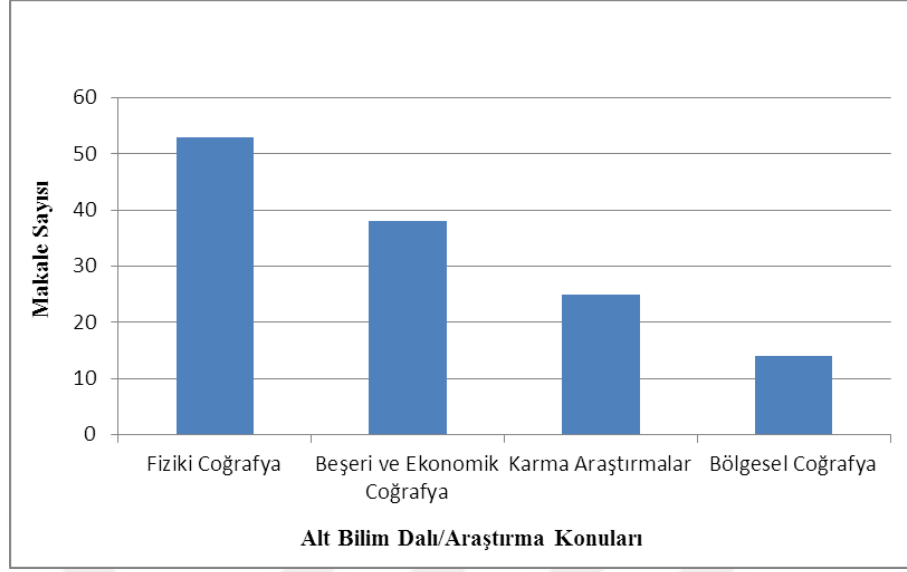
Şehir coğrafyası kapsamında yayımlanan makale sayısının fazla olmasında Hatay ili ilçeleri ile ilgili (*Belen, Erzin, Dörtyol, Reyhanlı*) yazılan kitapların ve Yücel DİNÇ (2015) "Antakya (Hatay) Şehir Coğrafyası" künyeli yüksek lisans tezinin tamamlanmasının yanında, Kırıkhan ve Erzin ilçelerinin kuruluşları, gelişmeleri ve fonksiyonel özellikleri ile ilgili yapılan çalışmalar ve kültürel mirası korumaya yönelik eski/geleneksel Antakya evleriyle ilgili yapılan çalışmaların önemi büyüktür.

Akdeniz ikliminin özelliklerini yansıtan Hatay ili ile ilgili Klimatoloji çalışmaları CBS ve Uzaktan Algılama teknolojileri kullanılarak yapılmıştır. Aynı zamanda Klimatoloji alanında 2 yüksek lisans tezinin hazırlanması, bunlardan birinin de mikro-klima alanı olan Dörtyol ilçesi ile ilgili Abdussamat İSHAKOĞLU (1999) "Dörtyol ve Çevresinin İklim Özellikleri" künyeli hazırlanan yüksek lisans tezi hiç şüphesiz etkili olmuştur.

Tablo 4.90. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı /Araştırma Konusu		N	%
A. Fiziki Coğrafya		53	40,77
	Klimatoloji	11	8,46
	Hidroğrafya	9	6,92
	Vejetasyon Coğrafyası	3	2,31
	Arazi Kullanım	2	1,54
	Paleocoğrafya	2	1,54
	Toprak Coğrafyası	2	1,54
	Zoocoğrafya	2	1,54
	Jeomorfoloji	22	16,92
	Karst Jeomorfolojisi	6	4,62
	Kıyı Jeomorfolojisi	5	3,85
	Flüvyal Jeomorfoloji	3	2,31
	Volkan Jeomorfolojisi	3	2,31
	Kuvaterner Jeomorfolojisi	3	2,31
	Genel Jeomorfoloji	2	1,54
B. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya		38	29,23
	Şehir Coğrafyası	14	10,77
	Turizm Coğrafyası	5	3,85
	Ekoloji ve Çevre	4	3,08
	Siyasi Coğrafya	4	3,08
	Ulaşım Coğrafyası	4	3,08
	Kır Yerleşmeleri	2	1,54
	Tarihi Coğrafya	2	1,54
	Nüfus Coğrafyası	1	0,77
	Pazarlama Coğrafyası	1	0,77
	Tarım Coğrafyası	1	0,77
C. Bölgesel Coğrafya		14	10,77
	Afetler Coğrafyası	14	10,77
D. Karma Araştırmalar		25	19,23
	Afetler Coğrafyası-Arazi Kullanım	3	2,31
	Nüfus Coğrafyası-Siyasi Coğrafya	2	1,54
	Kuvaterner Jeomorfolojisi-Kıyı Jeomorfolojisi	2	1,54
	Şehir Coğrafyası-Nüfus Coğrafyası	2	1,54
	Alüvyal Jeomorfoloji-Paleocoğrafya	1	0,77
	Arazi Kullanım-Kır Yerleşmeleri	1	0,77
	Ekoloji-Çevre-Arazi Kullanım	1	0,77
	Enerji Coğrafyası-Arazi Kullanım	1	0,77
	Flüvyal Jeomorfoloji-Hidroğrafya	1	0,77
	Genel Jeomorfoloji-Paleocoğrafya	1	0,77
	Karst Jeomorfolojisi-Afetler Coğrafyası	1	0,77
	Klimatoloji-Tarım Coğrafyası	1	0,77
	Kültür Coğrafyası-Şehir Coğrafyası	1	0,77
	Paleocoğrafya-Zoocoğrafya	1	0,77
	Tektonik Jeomorfoloji-Volkan Jeomorfolojisi	1	0,77
	Ulaşım Coğrafyası-Yerleşme Coğrafyası	1	0,77
	Vejetasyon Coğrafyası-Ekoloji-Çevre	1	0,77
	Vejetasyon Coğrafyası-Klimatoloji	1	0,77
	Volkan-Jeomorfolojisi-Kuvaterner Jeomorfolojisi	1	0,77
	Yerleşme Coğrafyası-Tarihi Coğrafya	1	0,77
Toplam		130	100

Şekil 4.104. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

4.7.6. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri

Araştırma evreninde 1936-2017 yılları arasında yayımlanan toplam 130 makaleden 54'ünde (% 41,54) karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir (Tablo 4.91). Modern analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2002 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.91. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

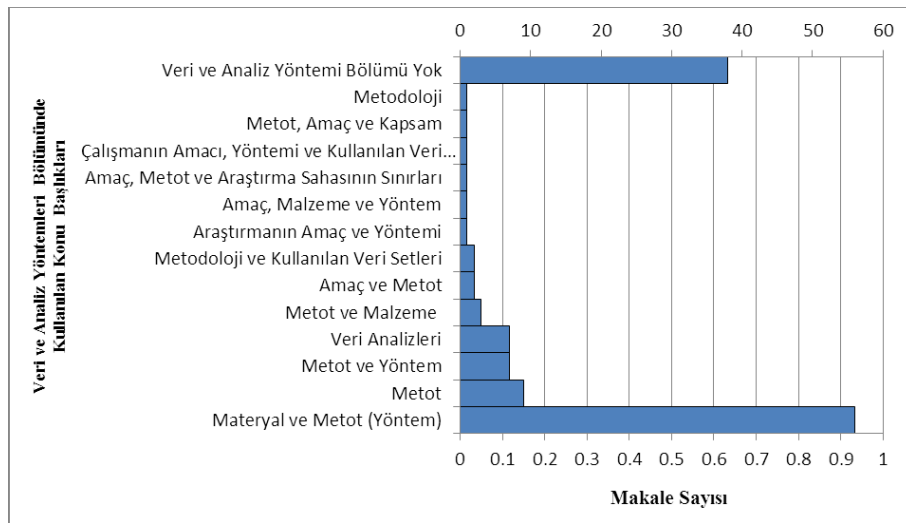
Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%	Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat</i>)	54	41,54	Ağ (Network) Analizi	1	0,77
Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)	20	15,38	Betimsel Analiz	1	0,77
Literatür Tarama	11	8,46	Cassignal K-Ar Tarihlendirme	1	0,77
RUSLE Yöntemi	7	5,38	Güvenlik Riski Duyarlılık Analizi	1	0,77
Radyo C14 Yöntemi	7	5,38	Heyelan Duyarlılık Analizi	1	0,77
Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)	4	3,08	Lineer Trend ve Mann Kenndal Analizi	1	0,77
CBS ve SWOT Analizi	3	2,31	Lineer Trend ve Varyans Analizi	1	0,77
ESR Method / OSL	3	2,31	Paleolitik ve Paleontolojik Analiz	1	0,77
CBS ve Uzaktan Algılama	2	1,54	Standardized Precipitation Index (SPI)	1	0,77
De Martonne, Thornhwaite ve Erinç Yöntemleri	2	1,54	Taşkın Risk Analizi	1	0,77
NOAA-HYSPLIT Modeli	2	1,54	Thorntwaite ve CBS	1	0,77
Uzaktan Algılama	2	1,54	Trend Analizi	1	0,77
Ar-Ar Tarihlendirme Yöntemi	1	0,77	Toplam	130	100

Makalelerde “veri ve analiz yöntemleri bölümü” için 13 farklı tercih edilmiştir. En fazla tercih edilen başlıklar “Materyal ve Metot (Yöntem)” (% 43,07) olmuştur. 38 (% 29,23) makalede ise veri ve analiz yöntemi ile ilgili herhangi bir başlığa yer verilmediği görülmüştür. Bu makalelerde veri ve analiz yöntemleri bölümü giriş ya da birinci bölümlerde yer almıştır (Tablo 4.92 ve Şekil 4.105).

Tablo 4.92. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Materyal ve Metot (Yöntem)	56	43,07
Metot	9	6,92
Metot ve Yöntem	7	5,38
Veri Analizleri	7	5,38
Metot ve Malzeme	3	2,31
Amaç ve Metot	2	1,54
Metodoloji ve Kullanılan Veri Setleri	2	1,54
Araştırmanın Amaç ve Yöntemi	1	0,77
Amaç, Malzeme ve Yöntem	1	0,77
Amaç, Metot ve Araştırma Sahasının Sınırları	1	0,77
Çalışmanın Amacı, Yöntemi ve Kullanılan Veri Setleri	1	0,77
Metot, Amaç ve Kapsam	1	0,77
Metodoloji	1	0,77
Yöntem Bölümü Yok	38	29,23
Toplam	130	100

Şekil 4.105. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Veri ve Analiz Yöntemi Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

4.7.7. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayıları

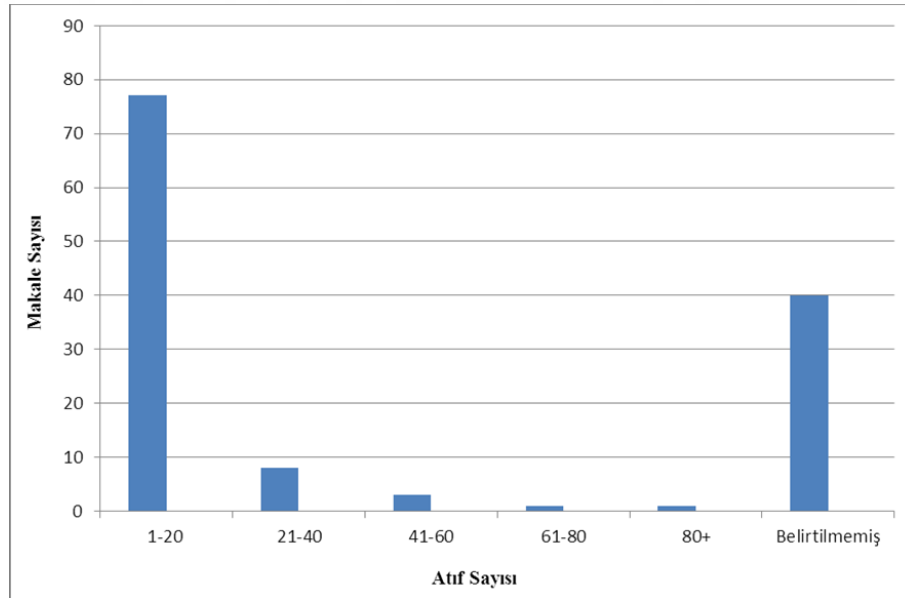
Araştırma evrenindeki makalelerin aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı Google Akademik üzerinden yapılan taramalar neticesinde gerçekleşmiştir. Buna göre; 1936-2017 yılları arasında yayımlanan 130 makaleden 77 tanesi (% 59,23) 1-20 arasında atıf almıştır. 40 (% 30,77) makalenin ise Google Akademik üzerinden gerçekleştirilen tarama sonucunda bu sisteme kayıtları bulunmadıkları için atıf alıp almadıkları netlik kazanmamıştır (Tablo 4.93 ve Şekil 4.106).

Tablo 4.93. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Atıf Sayısı	N	%
1-20	77	59,23
21-40	8	6,15
41-60	3	2,31
61-80	1	0,77
80+	1	0,77
Belirtilmemiş	40	30,77
Toplam	130	100

Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.106. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı

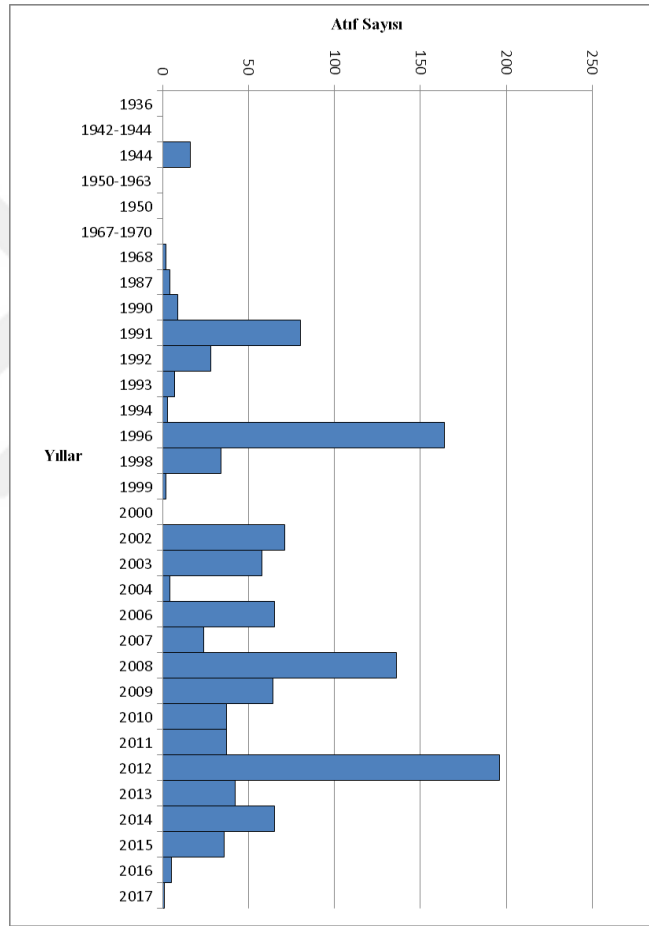

Kaynak: Google Akademik

Makalelerin yıllar itibarıyla aldıkları atıf sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde 1996 yılında yayımlanıp 80 üzerinde atıf alan (164 atıf) sadece bir makale vardır ("*Earthquake clustering in the Eastern Mediterranean during*

historical times”). 1991 (80 atıf) ve 2002 (71 atıf) yıllarında yayımlanan makaleler bunu izlemektedir. Bu üç makalenin ortak özellikleri; yayım dillerinin İngilizce olması, çok yazarlı olmaları, aralarında coğrafyacıların ve disiplinler-arası araştırmalarda yer alan yerli ve yabancı yazarların olmasıdır. Genel olarak ise en fazla atıfı 2012 (196 atıf) ve 2008 (140 atıf) yıllarında yayımlanan toplam 18 makale almıştır (Şekil 4.107).

Şekil 4.107. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1936-2017).

4.7.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu

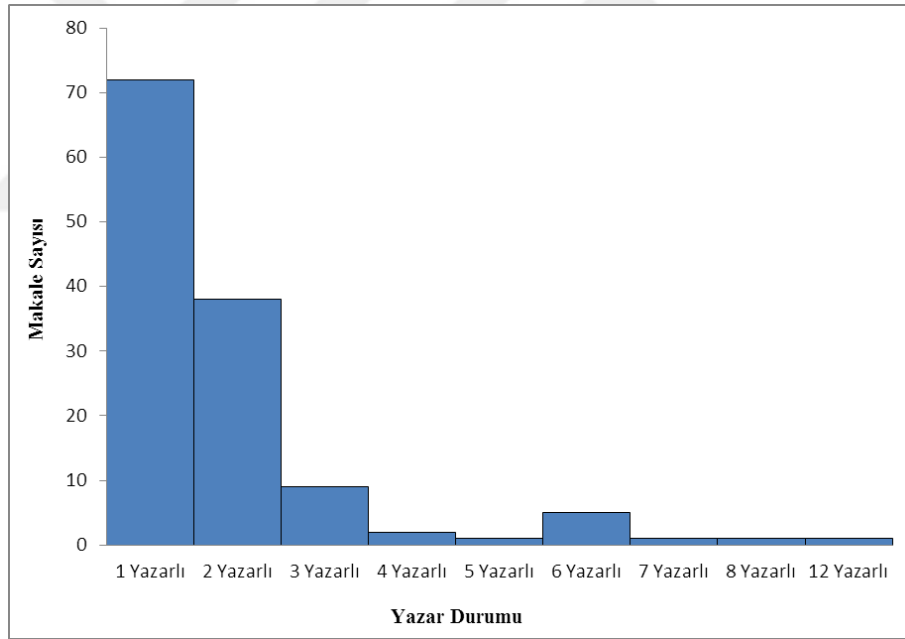
Araştırma evrenindeki makalelerin yazar sayısı yönüyle dağılımı incelendiğinde; 72 (% 55,38) makalenin tek yazar tarafından yazıldığı görülmüştür. Makalelerde yazar sayısının en fazla 12'ye kadar çıktığı görülmüştür (Tablo 4.94 ve Şekil 4.108). Bu 12 yazarlı makaleyi yurtiçindeki ve yurtdışındaki farklı kurumlarda

ve farklı disiplin alanlarında görev alan yerli ve yabancı akademisyenler birlikte yayımlamıştır.

Tablo 4.94. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

Yazar Sayısı	N	%
1 Yazarlı	72	55,38
2 Yazarlı	38	29,23
3 Yazarlı	9	6,92
4 Yazarlı	2	1,54
5 Yazarlı	1	0,77
6 Yazarlı	5	3,85
7 Yazarlı	1	0,77
8 Yazarlı	1	0,77
12 Yazarlı	1	0,77
Toplam	130	100

Şekil 4.108. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

4.7.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yayımlanma Dilleri

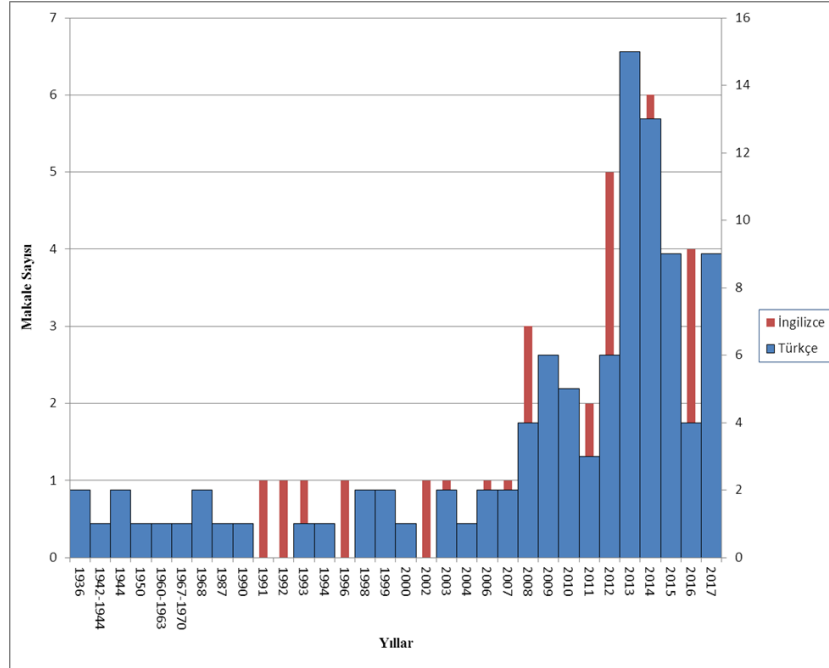
1936-2017 yılları arasında 32 farklı yılda yayımlanan makalelerin yayımlanma dilleri yönüyle dağılımına bakıldığında 100 (% 76,92) tanesinin yayımlanma dilinin Türkçe, 30 (% 23,08) tanesinin ise yayımlanma dilinin İngilizce olduğu görülmüştür. İlk İngilizce makale 1991 yılında yayımlanmıştır. En fazla İngilizce makale 2014 yılında (6 adet) yayımlanmıştır. Aynı zamanda 2014 yılı en fazla makalenin yayımlandığı

yıldır (13 Türkçe+6 İngilizce). 1991, 1992, 1996 ve 2002 yılları dışında her yıl Türkçe makale yayımlanmıştır (Tablo 4.95 ve Şekil 4.109).

Tablo 4.95. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (1936-2017).

Yayımlanma Yılı	Yayımlanma Dili		Toplam	Yayımlanma Yılı	Yayımlanma Dili		Toplam
	Türkçe	İngilizce			Türkçe	İngilizce	
1936	2	-	2	2002	-	1	1
1942-1944	1	-	1	2003	2	1	3
1944	2	-	2	2004	1	-	1
1950	1	-	1	2006	2	1	3
1960-1963	1	-	1	2007	2	1	3
1967-1970	1	-	1	2008	4	3	7
1968	2	-	2	2009	6	-	6
1987	1	-	1	2010	5	-	5
1990	1	-	1	2011	3	2	5
1991	-	1	1	2012	6	5	11
1992	-	1	1	2013	15	1	16
1993	1	1	2	2014	13	6	19
1994	1	-	1	2015	9	1	10
1996	-	1	1	2016	4	4	8
1998	2	-	2	2017	9	-	9
1999	2	-	2				
2000	1	-	1	Toplam	100	30	130

Şekil 4.109. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (1936-2017).

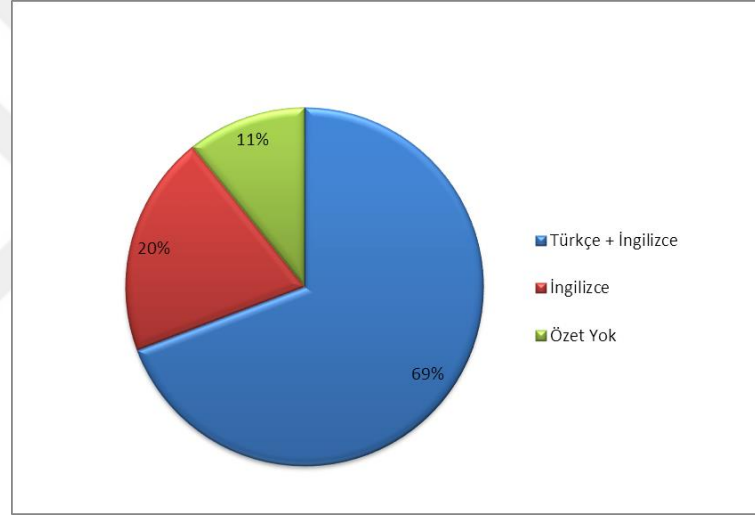
4.7.10. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Özet Bölümleri

Makale özetleri incelendiğinde 90 (% 69,23) makalenin Türkçe + İngilizce özetlerinin olduğu, 26 (% 20) makalenin sadece İngilizce özetinin olduğu, 14 (% 10,77) makalenin ise özetinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.96 ve Şekil 4.110).

Tablo 4.96. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makale Özetlerinin Dağılımı

Makale Özetleri	N	%
İngilizce	26	20
Türkçe + İngilizce	90	69,23
Özet Yok	14	10,77
Toplam	130	100

Şekil 4.110. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makale Özetlerinin Dağılımı

4.7.11. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar

Araştırma evrenindeki makalelerin ilk yazarlarının 23 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 122 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 6 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; Fransa (3 kişi), İngiltere (2 kişi), ABD (1 kişi) görev yapmaktadır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 48 (% 37,69) makalede ilk yazar olarak görev almıştır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nde çalışan akademisyenlerin 20 (% 15,38) makalede ve İstanbul Üniversitesi'nde çalışan akademisyenlerin 9 (% 9,32) makalede birinci yazar olarak yer aldıkları görülmüştür (Tablo 4.97 ve Şekil 4.111).

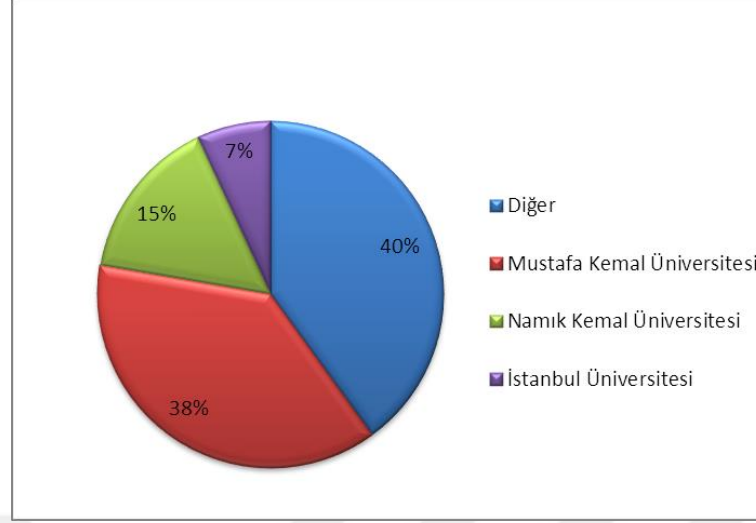
İkinci sırayı Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin (% 5,38) almasında ise önceden Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde uzman olarak görev yapan akademisyenin 2013 yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'ne doktor öğretim üyesi olarak atanmasıyla birlikte araştırma sahasıyla ilgili makale yayımlamaya devam etmesi ile alakalı bir durumdur.

Araştırma evrenindeki makalelerin ikinci yazarlarının 18 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 49 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 8 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; Fransa (4 kişi), İngiltere (3 kişi) ve ABD (1 kişi)'nde görev yapmaktadır. Hatay Mustafa Kemal Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 20 (% 35,08) makalede ikinci yazar olarak görev aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde çalışan akademisyenlerin 9 (% 15,79) ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişiler 5 (% 8,77) makalede ikinci yazar olarak yer almıştır (Tablo 4.97 ve Şekil 4.112).

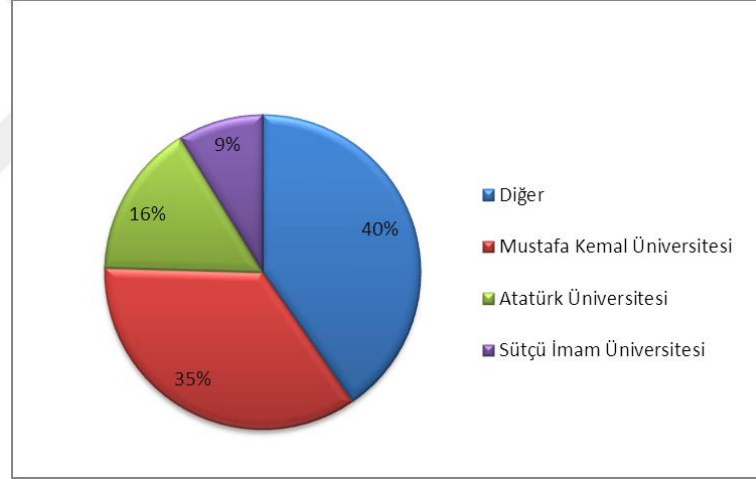
Tablo 4.97. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Birinci Yazar	N	%	İkinci Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	49	37,69	Mustafa Kemal Üniversitesi	20	35,08
Namık Kemal Üniversitesi	20	15,38	Atatürk Üniversitesi	9	15,79
İstanbul Üniversitesi	9	6,92	Sütçü İmam Üniversitesi	5	8,77
Ankara Üniversitesi	6	4,62	Dokuz Eylül Üniversitesi	4	7,02
Atatürk Üniversitesi	6	4,62	Aix-Marceille Université/France	3	5,26
Fırat Üniversitesi	6	4,62	Durham Üniversitesi/İngiltere	2	3,51
Uşak Üniversitesi	5	3,85	Ortaoğu Teknik Üniversitesi	2	3,51
Harran Üniversitesi	3	2,31	İstanbul Üniversitesi	2	3,51
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	3	2,31	Çukurova Üniversitesi	1	1,75
Laboratoire de Géographie Physique /France	3	2,31	Dicle Üniversitesi	1	1,75
Marmara Üniversitesi	3	2,31	Fatih Üniversitesi	1	1,75
Sütçü İmam Üniversitesi	3	2,31	Fırat Üniversitesi	1	1,75
Ankara Siyasal Bilgiler Okulu	2	1,54	Harran Üniversitesi	1	1,75
Durham Üniversitesi/İngiltere	2	1,54	Laboratoire de Géographie Physique /France	1	1,75
Ege Üniversitesi	2	1,54	Marmara Üniversitesi	1	1,75
Çukurova Üniversitesi	1	0,77	On Sekiz Mart Üniversitesi	1	1,75
Fatih Üniversitesi	1	0,77	Smithsonian Institution/Washington	1	1,75
FMV Özel Işık Lisesi	1	0,77	The Open University/İngiltere	1	1,75
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	0,77			
Mersin Üniversitesi	1	0,77			
On Sekiz Mart Üniversitesi	1	0,77			
Smithsonian Institution/Washington	1	0,77			
100. Yıl İlkokulu	1	0,77			
Toplam	130	100	Toplam	57	100

Şekil 4.111. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.112. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki makalelerin üçüncü yazarlarının 10 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 10 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 8 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; Fransa (2 kişi), İngiltere (2 kişi), Avusturya (1 kişi), İskoçya (1 kişi), Suriye (1 kişi) ve Yunanistan (1 kişi)'da görev yapmaktadır.

Üçüncü yazarlarda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (% 16,66), Elazığ Frat Üniversitesi (% 16,66) ve Ankara Üniversitesi'nde (% 16,66) çalışan öğretim üyelerinin eşit bir dağılım gösterdiği görülmüştür. (Tablo 4.98 ve Şekil 4.113).

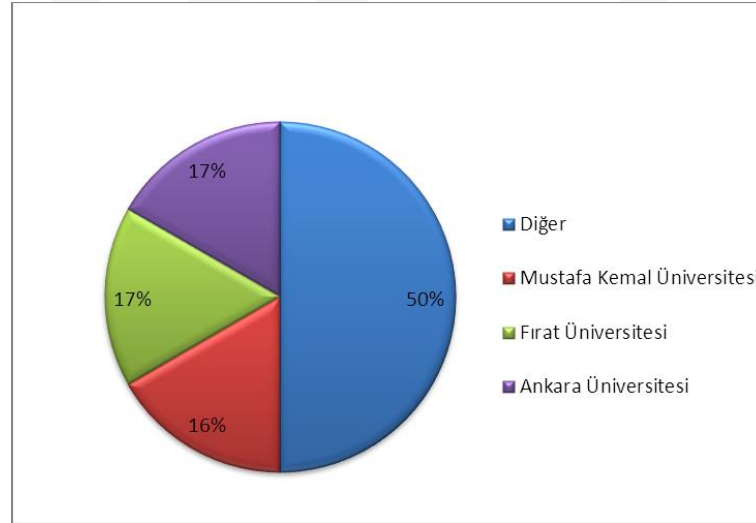
Araştırma evrenindeki makalelerin dördüncü yazarlarının 7 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 8 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 3 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; İngiltere (3 kişi)'de görev yapmaktadır. Hatay Mustafa

Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 3 (% 27,27) makalede dördüncü yazar olarak görev aldıkları görülmüştür. (Tablo 4.98 ve Şekil 4.114).

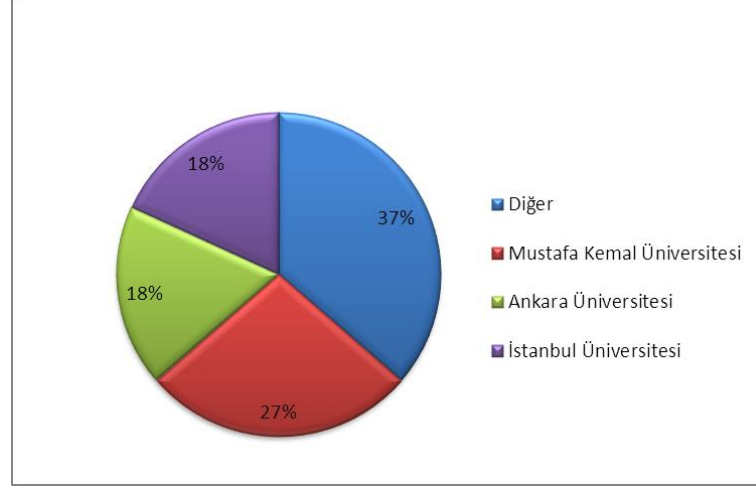
Tablo 4.98. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Üçüncü Yazar	N	%	Dördüncü Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	3	16,66	Mustafa Kemal Üniversitesi	3	27,27
Fırat Üniversitesi	3	16,66	Ankara Üniversitesi	2	18,18
Ankara Üniversitesi	3	16,66	İstanbul Üniversitesi	2	18,18
Durham Üniversitesi/İngiltere	2	11,11	Çukurova Üniversitesi	1	9,09
Marie Curie Pierre et Universite/France	2	11,11	Durham Üniversitesi/İngiltere	1	9,09
Instute of Geology and Mineral Exploration, Athens/Greece	1	5,55	Keele University/İngiltere	1	9,09
Rasheed Karamah Street, Al-Adawi, Damascus, Syria	1	5,55	Royal Holloway,University/İngiltere	1	9,09
Salzburg University/Austria	1	5,55			
Scottish Universities/Glasgow	1	5,55			
Sütçü İmam Üniversitesi	1	5,55			
Toplam	18	100	Toplam	11	100

Şekil 4.113. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.114. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dördüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

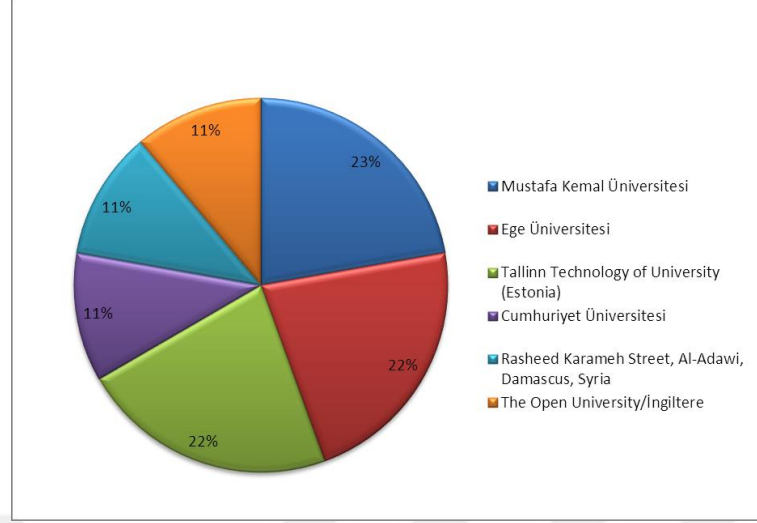
Araştırma evrenindeki makalelerin beşinci yazarlarının 6 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 5 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 4 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; Estonya (2 kişi), İngiltere (1 kişi) ve Suriye (1 kişi)'de görev yapmaktadır.

Beşinci yazarlarda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (% 22,22), Ege Üniversitesi (% 22,22) ve Tallinn Technology of University (Estonya) (% 22,22) çalışan akademisyen kişilerin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür. Geriye kalan üniversitelerde çalışan akademisyen kişilerin de eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.99 ve Şekil 4.115).

Tablo 4.99. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Beşinci Yazarların Çalıştıkları Kurumlar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	2	22,22
Ege Üniversitesi	2	22,22
Tallinn Technology of University (Estonia)	2	22,22
Cumhuriyet Üniversitesi	1	11,11
Rasheed Karamah Street, Al-Adawi, Damascus, Syria	1	11,11
The Open University/İngiltere	1	11,11
Toplam	9	100

Şekil 4.115. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

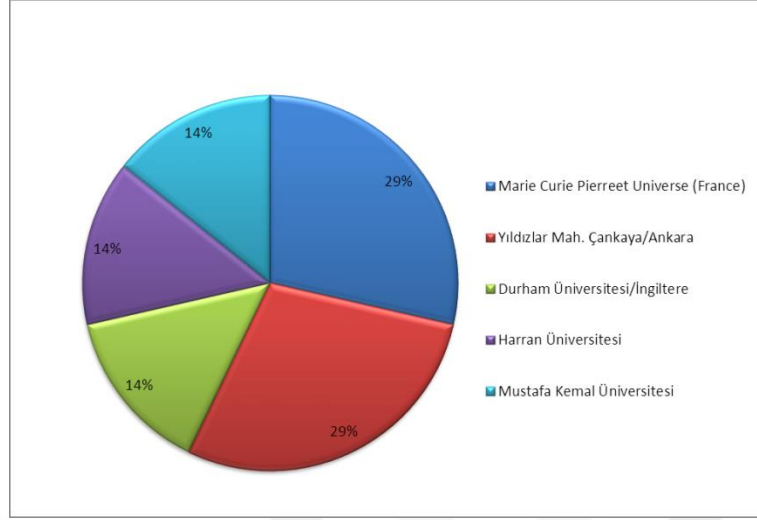

Araştırma evrenindeki makalelerin altıncı yazarlarının 5 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 4 kişi yurtiçinde bulunan üniversitelerde, 3 kişi yurtdışında bulunan üniversitelerde; Fransa (2 kişi) ve İngiltere (1 kişi)'de görev yapmaktadır (Tablo 4.100 ve Şekil 4.116). Yedinci yazarların ise 2 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. Bunlardan; 2 (% 66,66) kişi Durham Üniversitesi'nde (İngiltere) 1 (% 33,33) kişi ise Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde görev yapmaktadır (Tablo 4.100 ve Şekil 4.117).

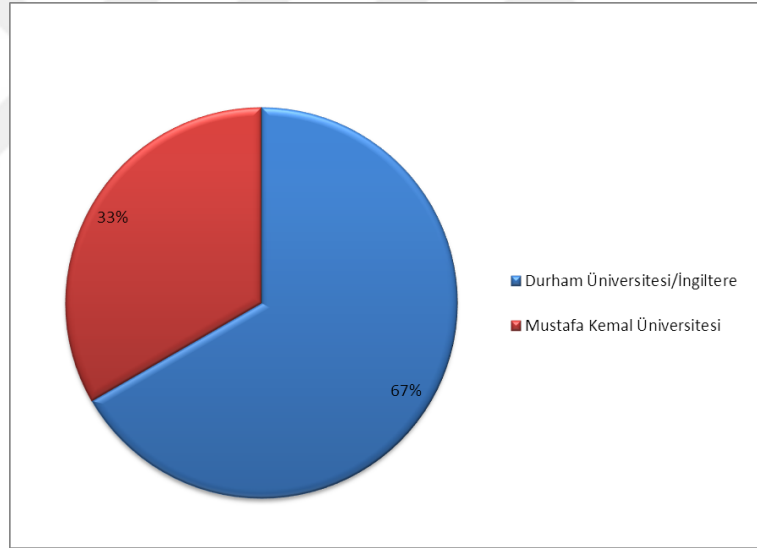
Tablo 4.100. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Altıncı Yazar	N	%	Yedinci Yazar	N	%
Marie Curie Pierreet Universe (France)	2	28,57	Durham Üniversitesi/İngiltere	2	66,66
Yıldızlar Mah. Çankaya/Ankara	2	28,57	Mustafa Kemal Üniversitesi	1	33,33
Durham Üniversitesi/İngiltere	1	14,28			
Harran Üniversitesi	1	14,28			
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	14,28			
Toplam	7	100	Toplam	3	100

Şekil 4.116. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Altıncı Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.117. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki makalelerin sekizinci yazarlarının İngiltere'deki 2 (Keele University ve Royal Holloway University) farklı üniversitede çalıştıkları görülmüştür. Dokuzuncu yazarın Harran Üniversitesi'nde, onuncu (University of Southampton), on birinci (University of Cambridge) ve on ikinci yazarların (Department of Palaeontology Natural History Museum, Cromwell Road, London) yurtdışındaki farklı üniversitelerde görev yaptıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.101,102,103 ve Şekil 4.118,119).

Tablo 4.101. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci ve Dokuzuncu Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Sekizinci Yazar	N	%	Dokuzuncu Yazar	N	%
Keele University/İngiltere	1	50	Harran Üniversitesi	1	100
Royal Holloway,University/İngiltere	1	50			
Toplam	2	100	Toplam	1	100

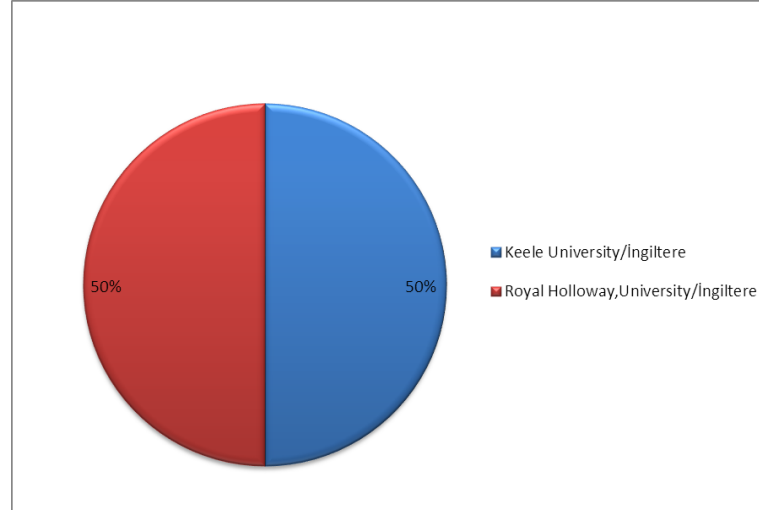
Tablo 4.102. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Onuncu ve On Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Makale Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Onuncu Yazar	N	%	On Birinci Yazar	N	%
University of Southampton/İngiltere	1	100	University of Cambridge/İngiltere	1	100
Toplam	1	100	Toplam	1	100

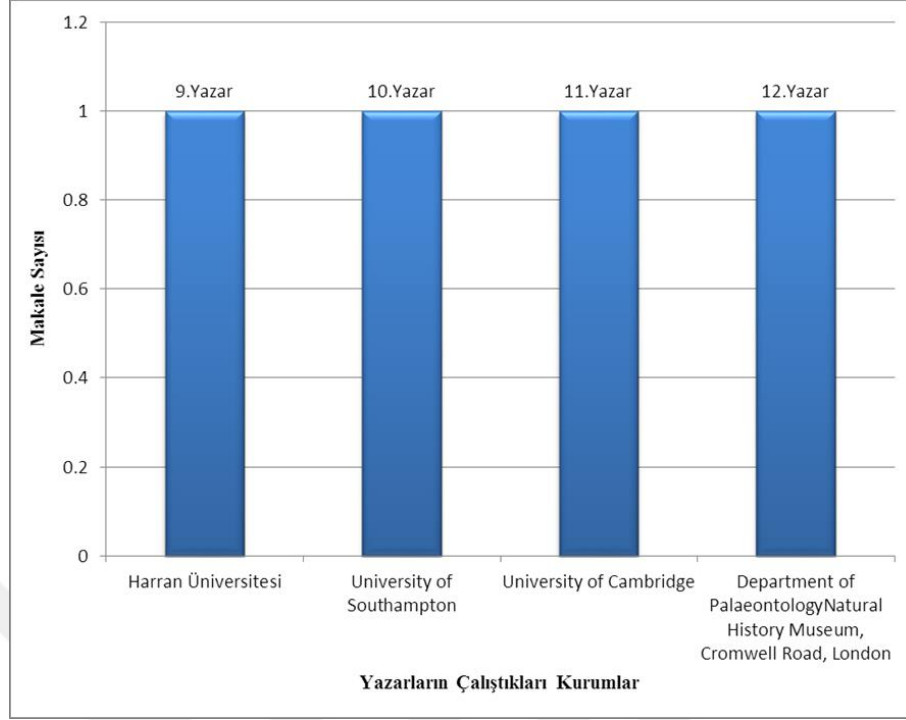
Tablo 4.103. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin On İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

On İkinci Yazarın Çalıştığı Kurum	N	%
Department of Palaeontology Natural History Museum, Cromwell Road, London	1	100
Toplam	1	100

Şekil 4.118. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.119. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki 130 makalenin toplamda 241 yazar tarafından yayımlandığı tespit edilmiştir. 241 yazardan 202 (% 83,82)'si yerli, 39 (% 16,18)'u ise yabancıdır. Buldukları illere göre bakıldığında; Hatay (79 kişi), İstanbul (20 kişi), Tekirdağ (20 kişi), Ankara (17 kişi), Erzurum (15 kişi), Elazığ (10 kişi), Kahramanmaraş (9 kişi) İzmir (8 kişi), Şanlıurfa (6 kişi), Uşak (5 kişi), Adana (3 kişi), Kilis (3 kişi), Çanakkale (2 kişi), Burdur (1 kişi), Diyarbakır (1 kişi), Gaziantep (1 kişi), Mersin (1 kişi) ve Sivas (1 kişi) izlemektedir (Şekil 4.120).

Makale yazarlarının yurtdışında görev yaptıkları ülkelerin dağılımına bakıldığında; İngiltere (19 kişi) Fransa (11 kişi), A.B.D (2 kişi), Estonya (2 kişi), Suriye (2 kişi), Avusturya (1 kişi), İskoçya (1 kişi) ve Yunanistan (1 kişi) takip izlemektedir (Şekil 4.121). İlk sırada İngiltere'nin yer almasında etkili olan temel faktör; doktorasını İngiltere'de tamamlayan ve şu anda Akdeniz Üniversitesi Fen Edebiyat-Fakültesi Coğrafya Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışan Prof. Dr. Tuncer DEMİR'in İngiltere'deki doktora danışman hocası (Prof. Dr. Rob WESTAWAY) ve aralarında coğrafyacıların ve diğer disiplin alanlarından yerli ve yabancı akademisyenlerin bulunduğu ekiple birlikte Hatay ili ile ilgili araştırmaları birlikte sürdürmelerinden kaynaklanmaktadır.

4.7.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yazarlarının Akademik Unvanları

Araştırma evrenindeki 130 makalenin 7 farklı unvana sahip akademisyen kişiler tarafından yayımlandığı görülmüştür. İlk yazarlarda doktor öğretim üyelerinin (% 41,54) yoğunluk gösterdiği onları; profesör doktorların (% 19,23), doktorların (% 14,62) ve doçent doktorların (% 12,31) izlediği görülmüştür (Tablo 4.95 ve Şekil 4.121). Ordinaryüs profesör unvana sahip tek kişi ilk yazarlar arasında bulunan Besim DARKOT'tur (Tablo 4.104 ve Şekil 4.122).

İkinci yazarlarda profesör doktorların (% 25) yoğunluk gösterdiği onları; doçent doktorların (% 21,43), doktor öğretim üyelerinin (% 21,43) ve araştırma görevlilerinin (% 21,43) izlediği görülmüştür (Tablo 4.104 ve Şekil 4.123).

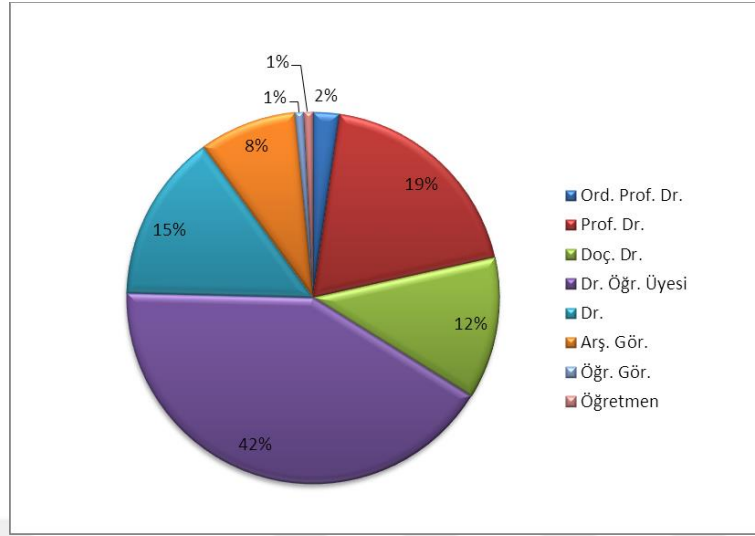
Üçüncü yazarlarda profesör doktorların (% 52,53) yoğunluk gösterdiği onları; doktor öğretim üyelerinin (% 26,32) izlediği görülmüştür (Tablo 4.104 ve Şekil 4.124).

Dördüncü yazarlarda da profesör doktorların (% 54,55) yoğunluk gösterdiği görülmüştür (Tablo 4.104 ve Şekil 4.125).

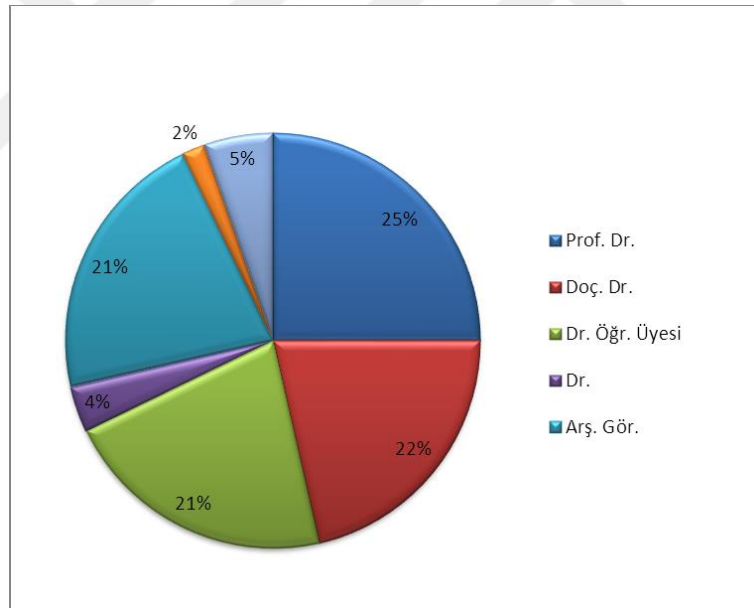
Tablo 4.104. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan/ Diğer Unvanlar	1. Yazar		2. Yazar		3. Yazar		4. Yazar	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ord. Prof. Dr.	3	2,31	-	-	-	-	-	-
Prof. Dr.	25	19,23	14	25	10	52,63	6	54,55
Doç. Dr.	16	12,31	12	21,43	1	5,26	-	-
Dr. Öğr. Üyesi	54	41,54	12	21,43	5	26,32	3	27,27
Dr.	19	14,62	2	3,57	1	5,26	1	9,09
Arş. Gör.	11	8,46	12	21,43	1	5,26	1	9,09
Öğr. Gör.	1	0,77	1	1,79	-	-	-	-
Öğretmen	1	0,77	-	-	-	-	-	-
Lisans Üstü Öğrencisi	-	-	3	5,36	-	-	-	-
Belirtilmemiş	-	-	-	-	1	5,26	-	-
Toplam	130	100	56	100	19	100	11	100

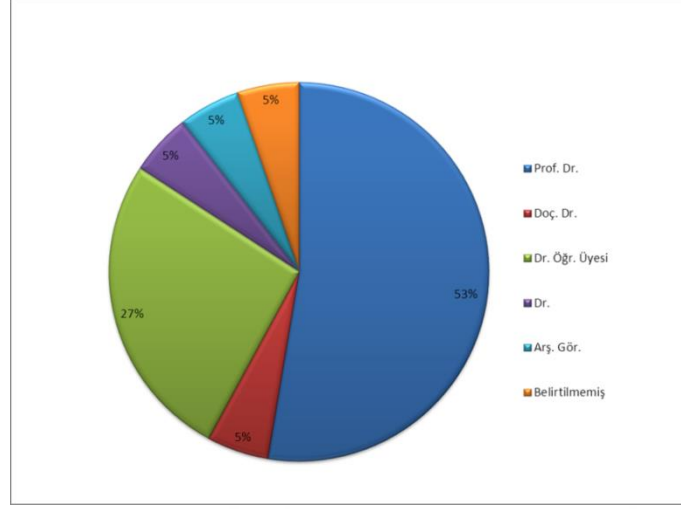
Şekil 4.122. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

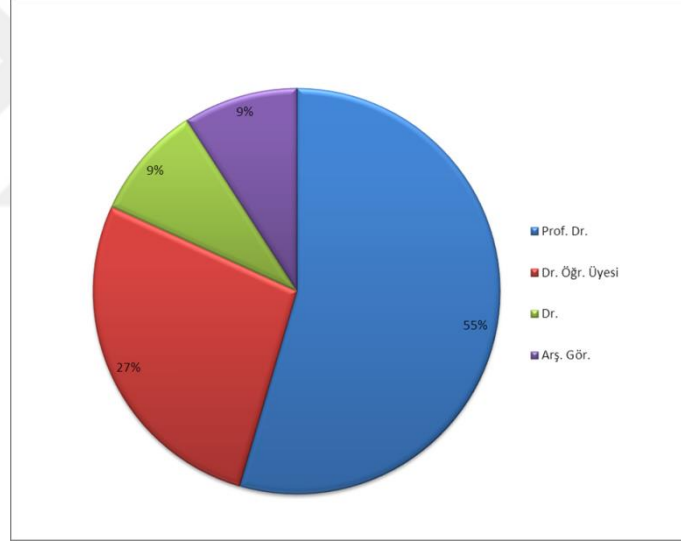
Şekil 4.123. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.124. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.125. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

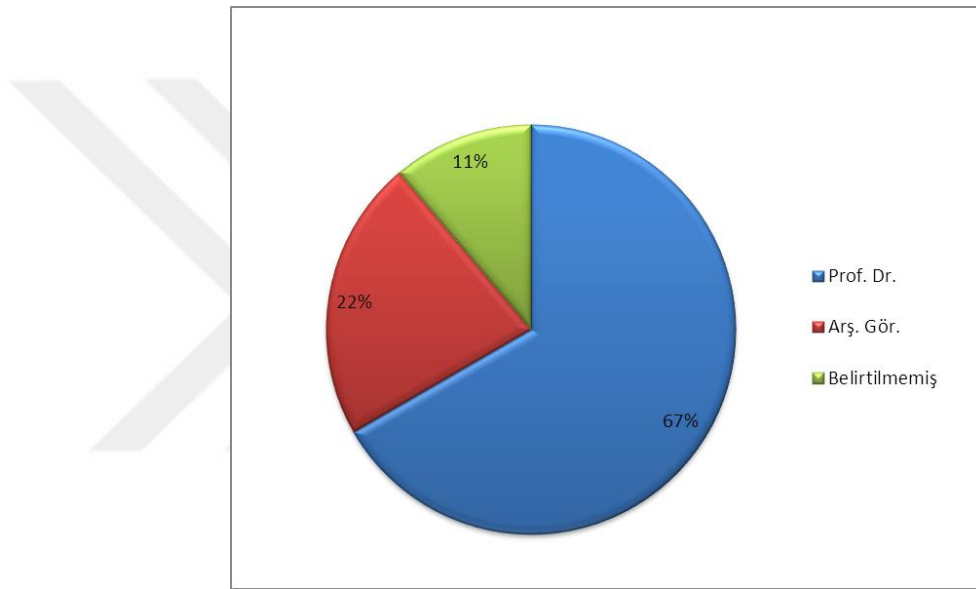

Beşinci (% 66,66) ve altıncı (% 57,14) yazarlarda profesör doktorların yoğunluk gösterdiği, yedinci yazarlarda doktor (% 66,66) ve araştırma görevlilerinin (% 33,33) görev aldıkları ve sekizinci yazarlarda profesör doktor (% 50) ve doktor (% 50) unvanına sahip akademisyen kişilerin eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.105 ve Şekil 4.126,127,128,129).

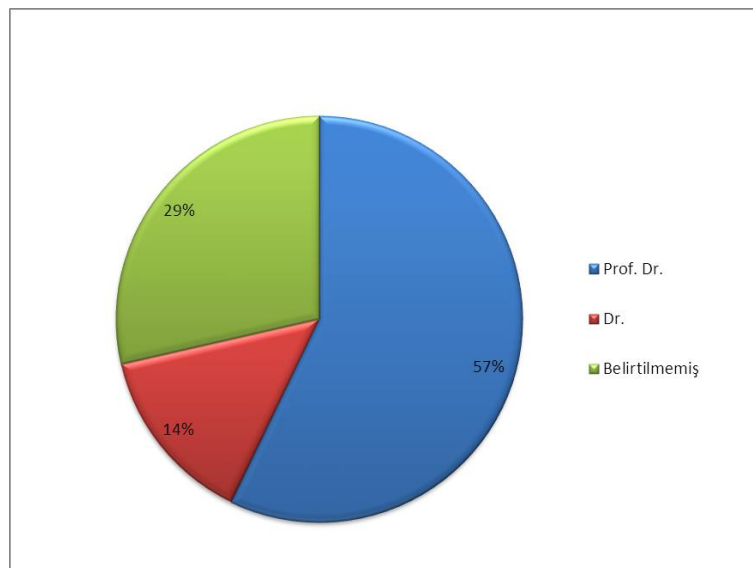
Tablo 4.105. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Beşinci, Altıncı, Yedinci ve Sekizinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan	5. Yazar		6. Yazar		7. Yazar		8. Yazar	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Prof. Dr.	6	66,66	4	57,14	-	-	1	50
Doç. Dr.	-	-	-	-	-	-	-	-
Dr. Öğr. Üyesi	-	-	-	-	-	-	-	-
Dr.	-	-	1	14,29	2	66,66	1	50
Arş. Gör.	2	22,22	-	-	1	33,33	-	-
Belirtilmemiş	1	11,11	2	28,57	-	-	-	-
Toplam	9	100	7	100	3	100	2	100

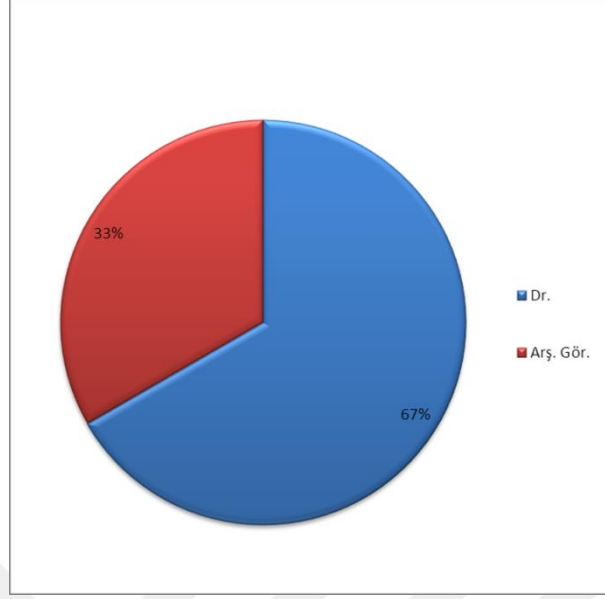
Şekil 4.126. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Beşinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

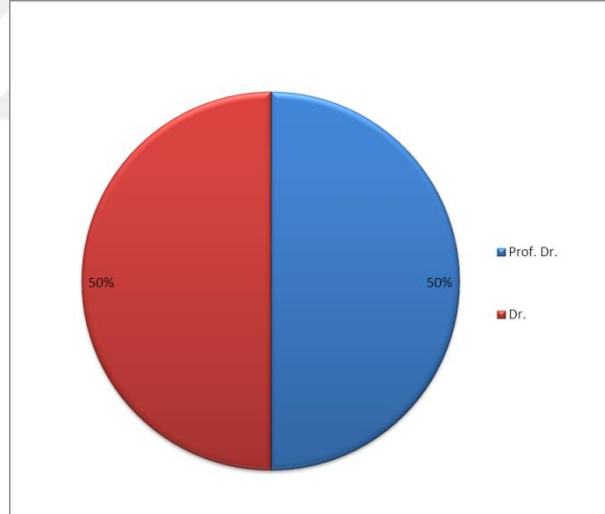
Şekil 4.127. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerin Altıncı Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.128. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.129. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Sekizinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

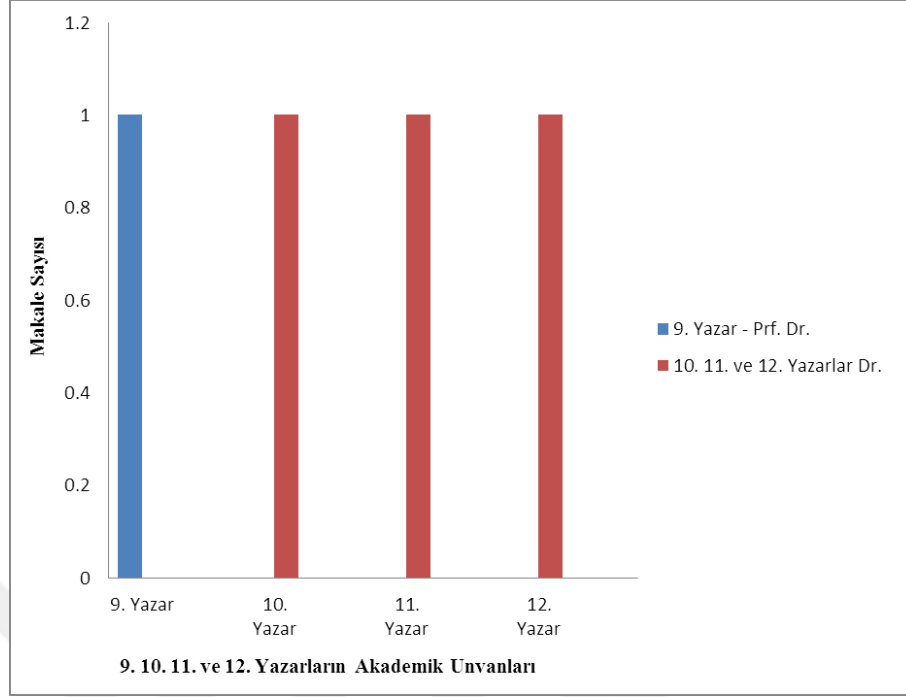

Dokuzuncu yazarın profesör doktor; onuncu, on birinci ve on ikinci yazarların doktor unvanına sahip akademisyen kişiler oldukları görülmüştür (Tablo 4.106 ve Şekil 4.130).

Tablo 4.106. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan	9. Yazar		10. Yazar		11. Yazar		12. Yazar	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Prof. Dr.	1	100	-	-	-	-	-	-
Dr.	-	-	1	100	1	100	1	100
Toplam	1	100	1	100	1	100	1	100

Şekil 4.130. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Dokuzuncu, Onuncu, On Birinci ve On İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

İlk yazar, ikinci yazar, üçüncü yazar ve dördüncü yazarlar da doktor öğretim üyelerinin (74 kişi) yoğunluk gösterdiği görülmüştür. Doktor öğretim üyelerini ise profesör doktorlar (67 kişi) izlemektedir.

4.7.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Makalelerin Yayımlandıkları Dergiler

Araştırma evrenindeki makaleler 52 farklı dergide (34 yerli, 18 yabancı) yayımlanmışlardır. Bunlardan; 101 (% 77,69),’i yerli dergilerde 29 (% 22,31)’u ise yabancı dergilerde yayımlanmıştır.

Yerli dergilerde “Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic” 20 (% 15,38) makale ile en fazla makale yayımlayan dergidir Bunu sırasıyla; Türk Coğrafya Dergisi 9 (% 6,92), Doğu Coğrafya Dergisi 7 (% 5,38), Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 7 (% 5,38) ve Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi 7 (% 5,38) makale ile izlemiştir (Tablo 4.107).

Turkish Studies dergisinin diğer yerli dergilere oranlara açık ara önde olmasının temel sebebi ise, makalelerini bu dergide yayımlanan yazarlara belli bir oranda ücret takdim etmesinden kaynaklanmaktadır.

Yabancı dergilerde ise “Procedia Social and Behavioral Sciences” 5 makale (% 3,85) ile en fazla makale yayımlayan yabancı dergi olmuştur. Bunu sırasıyla; The

Journal of Academic Social Science Studies (JASSS) International Journal of Social Science 4 (% 3,07) ve Quaternary International 3 (% 2,31) makale ile izlemektedir (Tablo 4.107).

Tablo 4.107. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Makalelerin Yayımlandıkları Dergilerin Dağılımı

S.N	Dergi Adı	N	%
1	Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic	20	15,38
2	Türk Coğrafya Dergisi	9	6,92
3	Doğu Coğrafya Dergisi	7	5,38
4	Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	7	5,38
5	Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi	7	5,38
6	Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	6	4,62
7	MEB İslâm Ansiklopedi Dergisi	5	3,85
8	Procedia Social and Behavioral Sciences.	5	3,85
9	Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi	4	3,07
10	Ege Coğrafya Dergisi	4	3,07
11	The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS), International Journal of Social Science.	4	3,07
12	Anadolu Doğa Bilimleri Dergisi	3	2,31
13	Marmara Coğrafya Dergisi	3	2,31
14	Quaternary International	3	2,31
15	Coğrafi Bilimler Dergisi	3	2,31
16	Geomorphology	2	1,54
17	Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	2	1,54
18	Ülkü Dergisi	2	1,54
19	Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1	0,77
20	Akademik Bakış Dergisi	1	0,77
21	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	1	0,77
22	Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Dergisi	1	0,77
23	Aylık Ansiklopedi Dergisi	1	0,77
24	Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1	0,77
25	Coğrafya Araştırmaları Dergisi	1	0,77
26	Current Science	1	0,77
27	EKEV Akademi Dergisi	1	0,77
28	Çukurova Araştırmaları Dergisi	1	0,77
29	European Journal of Research on Education	1	0,77
30	Fresenius Environmental Bulletin.	1	0,77
31	Gaziantep University Journal of Social Sciences	1	0,77
32	Hatay Aylık Keşif ve Kültür Dergisi	1	0,77
33	Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi	1	0,77
34	International Journal of Humanities and Social Science Invention	1	0,77
35	International Journal of Innovative Environmental Studies Research.	1	0,77
36	J Arid Land	1	0,77
37	Journal of Coastal Research	1	0,77
38	Journal Environmental Biology.	1	0,77
39	Journal of Geophysical Research	1	0,77
40	J. Int. Environmental Application & Science	1	0,77
41	KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi	1	0,77
42	Marine Geology	1	0,77
43	Route Educational and Social Science Journal	1	0,77
44	Sosyal Bilimler Dergisi	1	0,77
45	TDV İslam Ansiklopedisi	1	0,77

46	Tectonophysics	1	0,77
47	The International Journal of Nautical Archaeology	1	0,77
48	The Journal of Geography and Geology	1	0,77
49	The Turkish Journal of Agriculture & Forestry.	1	0,77
50	Turkish Journal of Earth Sciences	1	0,77
51	TÜBAV Bilim Dergisi	1	0,77
52	Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1	0,77
Toplam		130	100

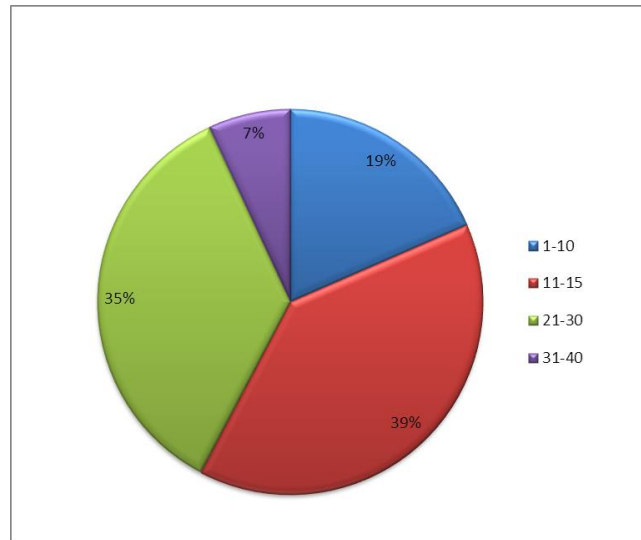
4.7.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayıları

Araştırma evrenindeki makalelerin sayfa sayıları yönüyle dağılımına bakıldığında; sayfa sayısı 11-20 arası olan makalelerin (51 adet) yoğunlukta olduğu (% 39,23) görülmüştür (Tablo 4.108 ve Şekil 4.131). Sayfa sayısı bakımından yayımlanmış olan en uzun makalenin 40, en kısa makalenin ise 2 sayfa olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.108. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

Sayfa Sayısı	N	%
1-10	24	18,46
11-20	51	39,23
21-30	46	35,38
31-40	9	6,92
Toplam	130	100

Şekil 4.131. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

4.7.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu

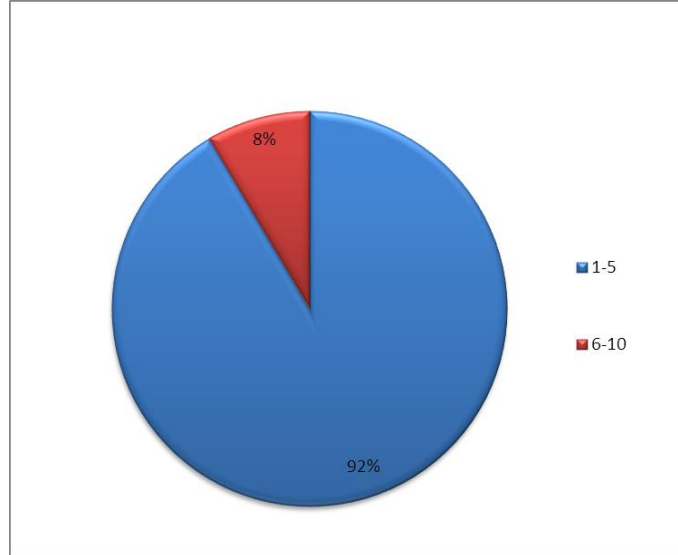
Araştırma evrenindeki makalelerin araştırma konusu yönüyle dağılımı incelendiğinde; 1-5 arası 119 (% 91,54) makalenin olduğu görülmektedir (Tablo 4.109 ve Şekil 4.132).

Araştırma evrenindeki makalelerin alt konu başlık sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde; 6-10 arası 24 (% 18,46) makalenin olduğu görülmektedir. 82 (% 63,08) makalede alt konu başlığı bulunmamaktadır. Genellikle araştırma evrenindeki makalelerde “Bulgular ve Tartışma” adında bir bölüm olduğu ve elde edilen tüm bulgular bu bölüm altında verilmektedir (Tablo 4.109 ve Şekil 4.133).

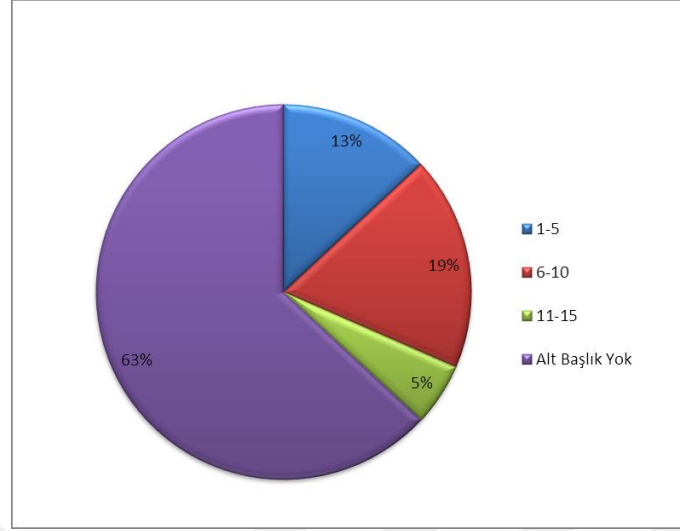
Tablo 4.109. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Araştırma Konusu	N	%	Alt Konu Başlıkları	N	%
1-5	119	91,54	1-5	17	13,08
6-10	11	8,46	6-10	24	18,46
			11-15	7	5,38
			Alt Başlık Yok	82	63,08
Toplam	130	100	Toplam	130	100

Şekil 4.132. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı

Şekil 4.133. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

4.7.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu

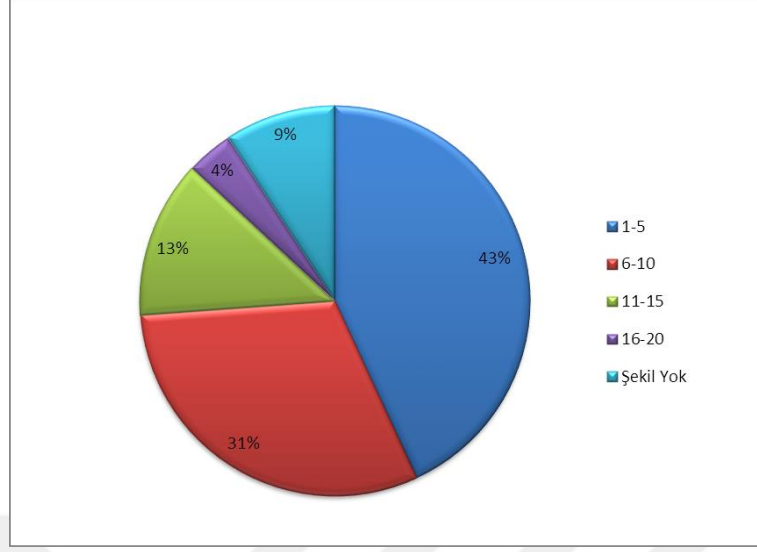
Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 56 (% 43,08) makalede 1-5 arası şekil kullanılmıştır. 12 (% 9,23) makalede ise şekil kullanılmamıştır (Tablo 4.110 ve Şekil 4.134). Bir makalede en fazla kullanılan şekil sayısı ise 20 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 49 (% 37,69) makalede 1-4 arası tablo (çizelge) kullanılmıştır. 36 (% 27,69) makalede ise tablo (çizelge) kullanılmamıştır (Tablo 4.110 ve Şekil 4.135). Bir makalede en fazla kullanılan tablo (çizelge) sayısı ise 22 olarak tespit edilmiştir

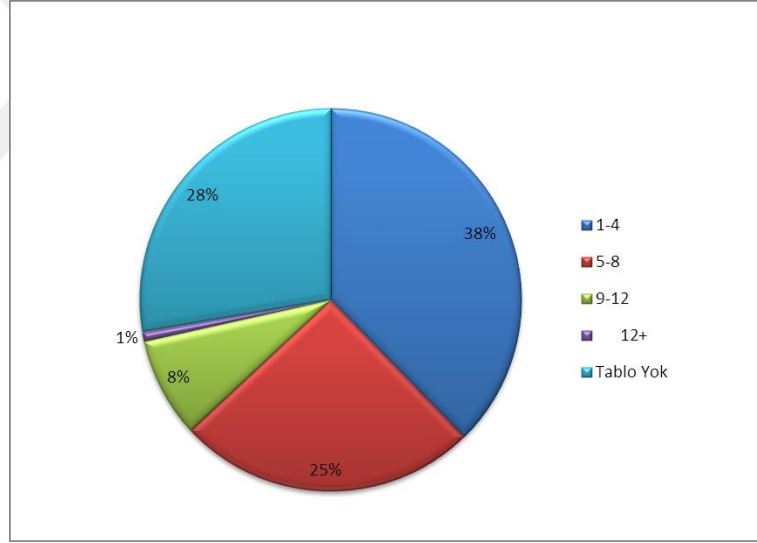
Tablo 4.110. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Makalelerde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı

Şekil	N	%	Tablo	N	%
1-5	56	43,08	1-4	49	37,69
6-10	40	30,77	5-8	33	25,39
11-15	17	13,08	9-12	11	8,46
16-20	5	3,85	12+	1	0,77
Şekil Yok	12	9,23	Tablo Yok	36	27,69
Toplam	130	100	Toplam	130	100

Şekil 4.134. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı

Şekil 4.135. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Tabloların (Çizelge) Dağılımı

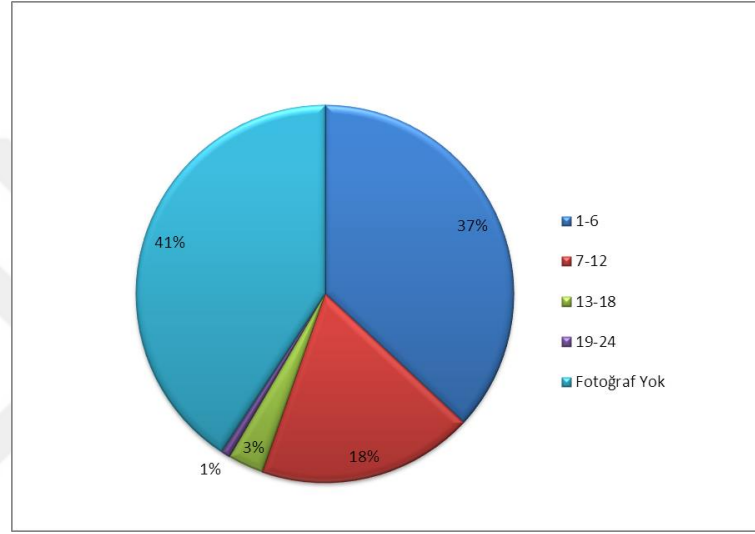

Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 48 (% 36,92) makalede 1-6 arası fotoğraf kullanılmıştır. 53 (% 40,77) makalede ise fotoğraf kullanılmamıştır (Tablo 4.111 ve Şekil 4.136). Bir makalede en fazla kullanılan fotoğraf sayısı ise 24 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.111. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

Fotoğraf	N	%
1-6	48	36,92
7-12	24	18,46
13-18	4	3,08
19-24	1	0,77
Fotoğraf Yok	53	40,77
Toplam	130	100

Şekil 4.136. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

4.7.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli/Yabancı/ /Başvuru Kaynak Durumu

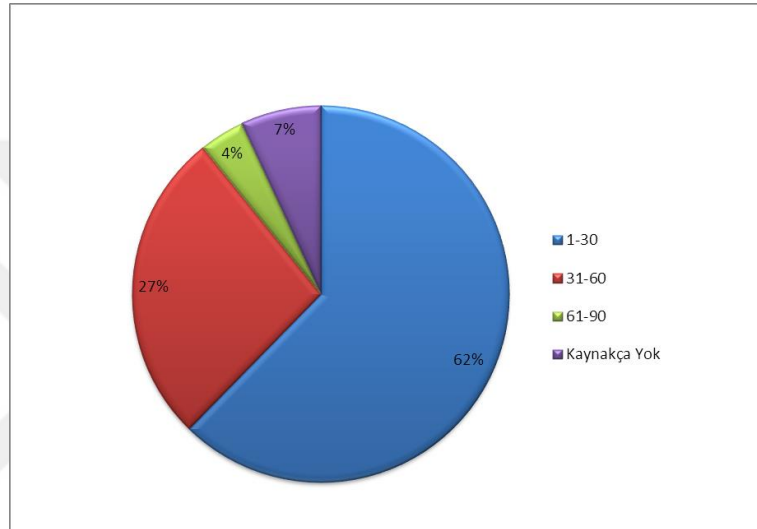
Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 81 (% 62,31) makalede 1-30 arası yerli kaynak kullanılmıştır. 9 (% 6,92) makalede ise yerli kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.112 ve Şekil 4.137). Bir makalede en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı ise 85 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 95 (% 73,08) makalede 1-30 arası yabancı kaynak kullanılmıştır. 17 (% 13,08) makalede ise yabancı kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.112 ve Şekil 4.138). Bir makalede en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı ise 118 olarak tespit edilmiştir.

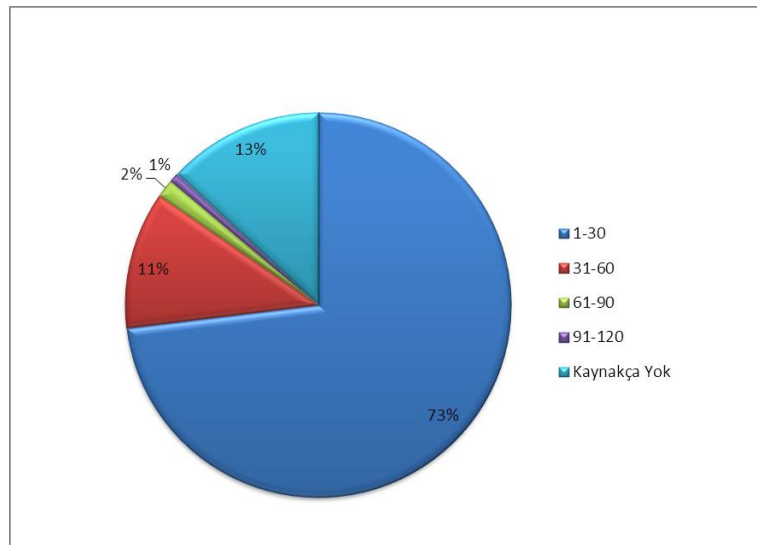
Tablo 4.112. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli ve Yabancı Kaynakların Dağılımı

Yerli Kaynak	N	%	Yabancı Kaynak	N	%
1-30	81	62,31	1-30	95	73,08
31-60	35	26,92	31-60	15	11,54
61-90	5	3,85	61-90	2	1,54
Kaynakça Yok	9	6,92	91-120	1	0,77
			Kaynakça Yok	17	13,08
Toplam	130	100	Toplam	130	100

Şekil 4.137. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.138. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

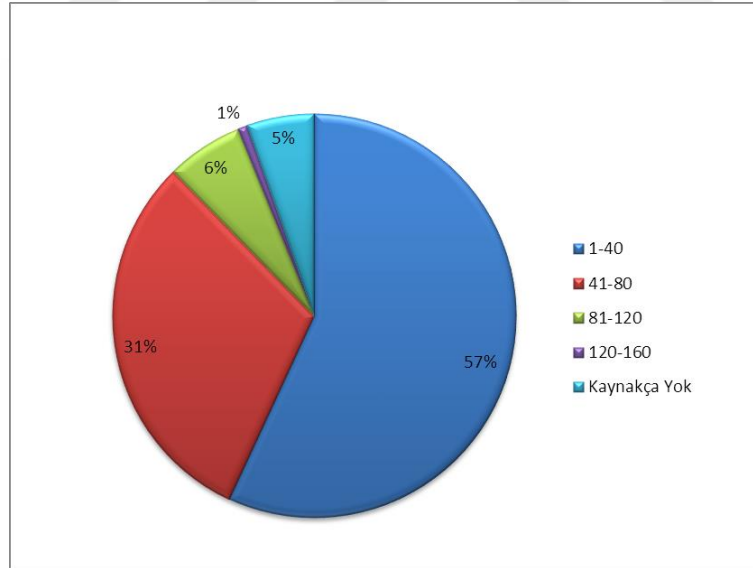

Araştırma evrenindeki makalelerde kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 74 (% 56,92) makalede 1-40 arası başvuru kaynak kullanılmıştır. 7 (% 6,92) makalede ise başvuru kaynak kullanılmamıştır. 1936 (2 adet), 1942-1944 (1 adet), 1944 (1 adet), 1950 (1adet), 1950-1963 (1 adet) ve 1967-1970 (1 adet) yıllarında yayımlanan makalelerde başvuru kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.113 ve Şekil 4.139). Bir makalede en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 134 (16 yerli, 118 yabancı) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.113. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı

Başvuru Kaynak	N	%
1-40	74	56,92
41-80	40	30,77
81-120	8	6,15
120-160	1	0,77
Kaynakça Yok	7	5,38
Toplam	130	100

Şekil 4.139. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Başvuru Kaynakların Dağılımı

4.8. Bildiri Türündeki Coğrafya Araştırmalarının Metodolojik ve Bibliyometrik Özellikler Bakımından Analizi

4.8.1. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilere Erişim Durumu

Hatay ili evreni ya da örneklemde coğrafyacı akademisyenler tarafından yayımlanan 73 bildiri tespit edilmiştir. Ancak bunlardan 69 (% 94,52) tanesine erişim sağlanabilmiştir.

4.8.2. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma evreninde yer alan ilk bildiri Halil Hilmi KARABORAN (1982) tarafından yayımlanan “Folklor Açısından Yukarı Çukurova Hatay-Maraş Çöküntü Hendeğinde Mevkii Adları” künyeli bildirdir. 1982-2017 yılları arasında yayımlanan araştırma evrenindeki 69 bildirinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000 yılından önce yayımlanan bildiri sayısının sadece 5 (% 7,25) olduğu görülmektedir. 2000’li yıllardan itibaren bilimsel araştırma sayısında dalgalanmalar görülmekle birlikte 2017 yılının sonuna kadar toplam 64 (% 92,75) bildiri yayımlanmıştır (Tablo 4.114 ve Şekil 4.140).

2012 (20 adet), 2015 (8 adet), 2014 (7 adet) ve 2010 (6 adet) bildiri yayımında en fazla yoğunluk yaşanan yıllar olmuştur. Bu yıllarda çok sayıda ulusal ve uluslararası düzeyde sempozyum, kongre ve konferansın düzenlenmiş olmasının yanı sıra, en önemli sebebi ise 2012 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün ev sahipliğinde 4-6 Ekim tarihlerinde III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumunun gerçekleşmesi ve buraya Türkiye’nin farklı üniversitelerinden akademisyenlerin kişilerin gelmesi ve Hatay ili ilgili 20’ye yakın bildirinin sunulması ve bu bildirilerden 14 (% 20,29) tanesinin daha sonraki süreçte tam metin olarak yayımlanmasıdır.

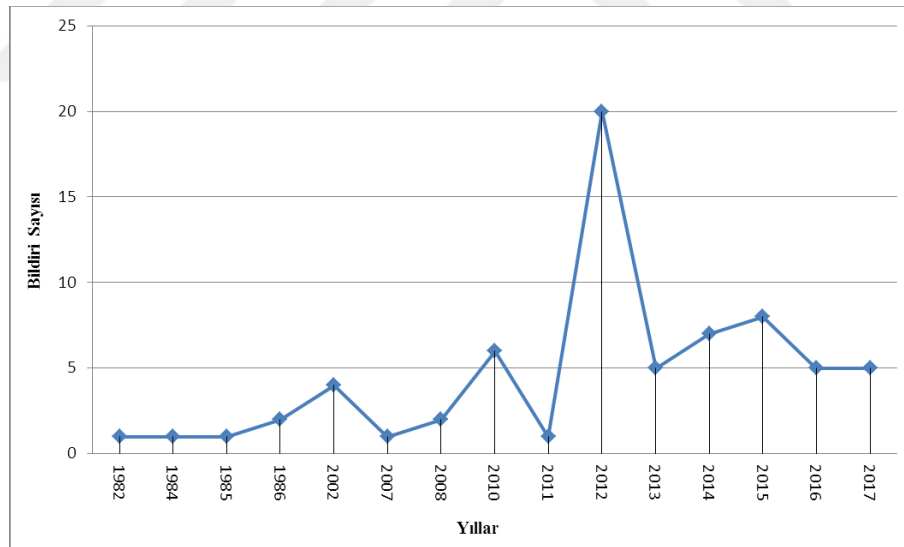
2015 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün ev sahipliğinde 15-17 Ekim tarihlerinde IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumunun gerçekleşmesi ve burada Hatay ile ilgili 10’a yakın bildirinin sunulması ve daha sonraki süreçte bunlardan 5 (% 7,25) tanesinin tam metin olarak yayımlanması ve aynı yılda Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresinin düzenlenmesi ve burada da Hatay ile ilgili 2 (% 2,90) bildirinin tam metninin yayımlanması hiç şüphesiz etkili olmuştur.

Araştırmamızı sınırlandırdığımız 31.12.2017 tarihi itibariyle, yayımlanan son bildiriler 2017 yılında Elazığ Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün ev sahipliğinde 12-14 Ekim tarihlerinde Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumunun gerçekleşmesi ve Hatay ile ilgili sunulan ve tam metin olarak yayımlanan 4 (% 5,80) bildiri oluşturur.

Tablo 4.114. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı (1982-2017).

Yayın Yılı	N	%	Yayın Yılı	N	%
1982	1	1,45	2011	1	1,45
1984	1	1,45	2012	20	28,99
1985	1	1,45	2013	5	7,25
1986	2	2,89	2014	7	10,14
2002	4	5,80	2015	8	11,59
2007	1	1,45	2016	5	7,25
2008	2	2,89	2017	5	7,25
2010	6	8,70	Toplam	69	100

Şekil 4.140. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllara Göre Dağılımı (1982-2017).

4.8.3. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Tarihsel dönemlere göre araştırma evrenindeki bildiriler incelendiğinde; 2009 yılı ve sonrasındaki dönemde bildiri sayılarında (% 82,61) kayda değer ölçüde artış gözlemlenmiştir (Tablo 4.115 ve Şekil 4.141). Bu duruma neden olan temel faktör; 2012 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün ev sahipliğinde 4-6 Ekim tarihlerinde III. Ulusal Jeomorfoloji

Sempozyumunun gerçekleşmesi ve buraya Türkiye'nin farklı üniversitelerinden akademisyenlerin kişilerin gelmesi ve Hatay ili ilgili 20'ye yakın bildirinin sunulması ve bu bildirilerden 14 tanesinin tam metin olarak yayımlanması hiç şüphesiz en önemli faktördür

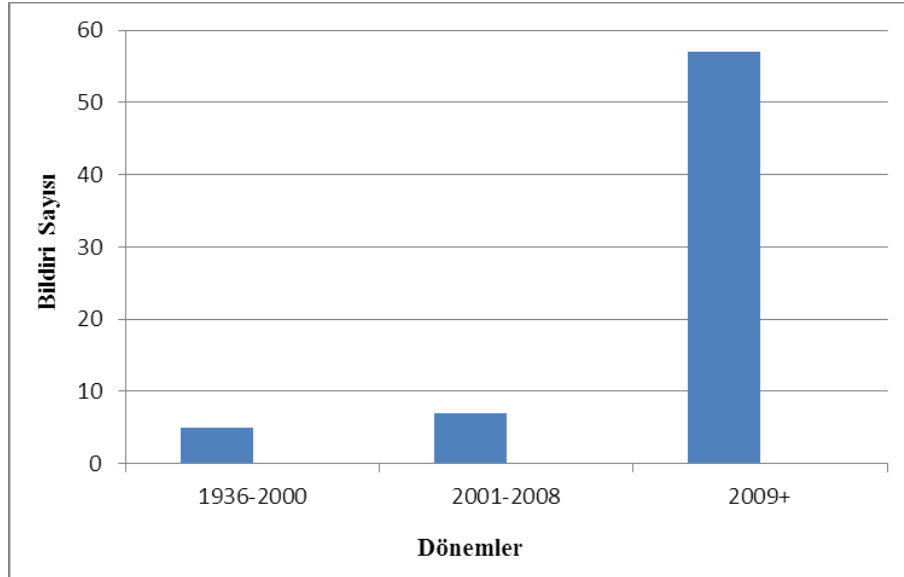
2010 yılı ve sonrasında belirli aralıklarla düzenlenen ulusal ve uluslararası düzeydeki sempozyum ve kongrelere katılım anlamında kayda değer ölçüde artışlar görülmüştür.

1936-2000 yılları arasında yayımlanan bildirilerin tamamı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi dışındaki diğer üniversitelerde çalışan akademisyen kişiler tarafından yayımlandığı görülmüştür.

Tablo 4.115. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

Dönemler	N	%
1936-2000	5	7,25
2001-2008	7	10,14
2009+	57	82,61
Toplam	69	100

Şekil 4.141. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Tarihsel Dönemlere Göre Dağılımı

4.8.4. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları/Olguları

Araştırma evreninde 1982-2017 yılları arasında yayımlanan toplam 69 bildiriye 22 farklı araştırma mekânı tespit edilmiştir. En çok tercih edilen araştırma

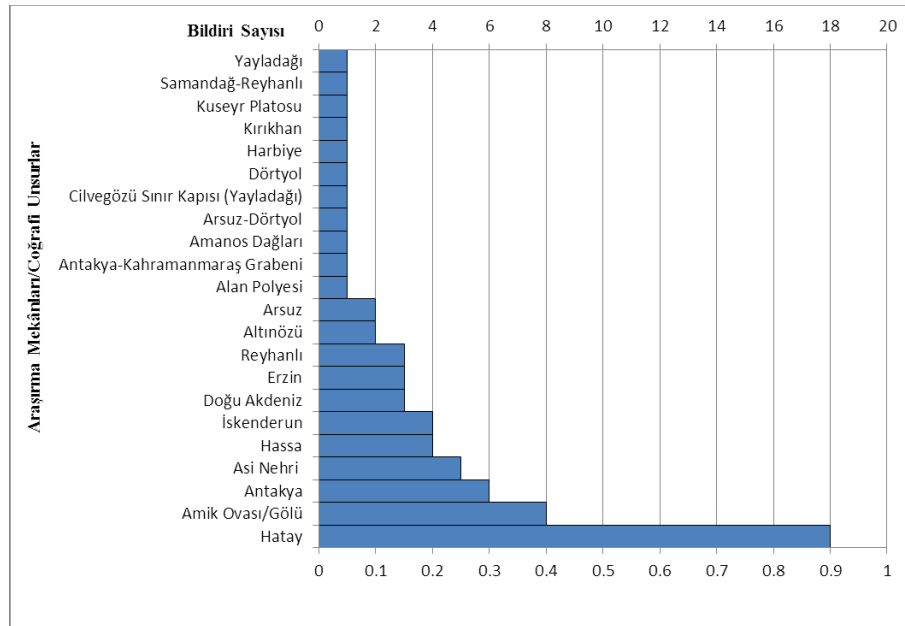
mekânı doğrudan Hatay ili ile ilgili yayımlanan 18 (% 26,08) bildirimdir. Bunu sırasıyla ilin en önemli doğal unsurlarından biri olan Amik Ovası/Gölü ile ilgili 8 (% 11,59) bildiri, il merkezi Antakya ile ilgili 6 (% 8,70) bildiri ve Hatay ilinin en önemli hidrografik birimlerinden biri olan Asi Nehri ile ilgili yayımlanan 5 (% 7,25) bildiri izlemektedir (Tablo 4.116 ve Şekil 4. 142,143).

Belen, Kumlu ve Payas dışında Hatay ilinin tüm ilçeleri ile ilgili bildiri yayımlandığı görülmektedir (Tablo 4.116 ve Şekil 4.142,143).

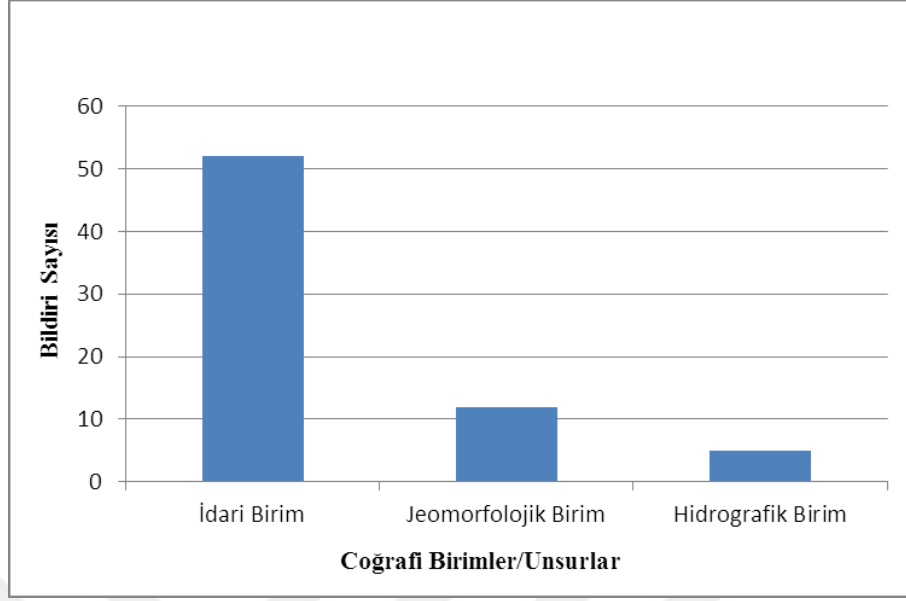
Tablo 4.116. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%	Araştırma Mekânları/ Coğrafi Unsurlar	N	%
Hatay	18	26,08	Antakya-Kahramanmaraş Grabeni	1	1,45
Amik Ovası/Gölü	8	11,59	Amanos Dağları	1	1,45
Antakya	6	8,70	Arsuz-Dörtüol	1	1,45
Asi Nehri	5	7,25	Cilvegözü Sınır Kapsı (Yayladağı)	1	1,45
Hassa	4	5,80	Dörtüol	1	1,45
İskenderun	4	5,80	Harbiye (Defne)	1	1,45
Doğu Akdeniz	3	4,35	Kırıkhan	1	1,45
Erzin	3	4,35	Kuseyr Platosu	1	1,45
Reyhanlı	3	4,35	Samandağ-Reyhanlı	1	1,45
Altınözü	2	2,89	Yayladağı	1	1,45
Arsuz	2	2,89			
Alan Polyesi	1	1,45	Toplam	69	100

Şekil 4.142. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Araştırma Mekânları ya da Coğrafi Unsurların Dağılımı

Şekil 4.143. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Coğrafi Birimlerin/Unsurların Dağılımı

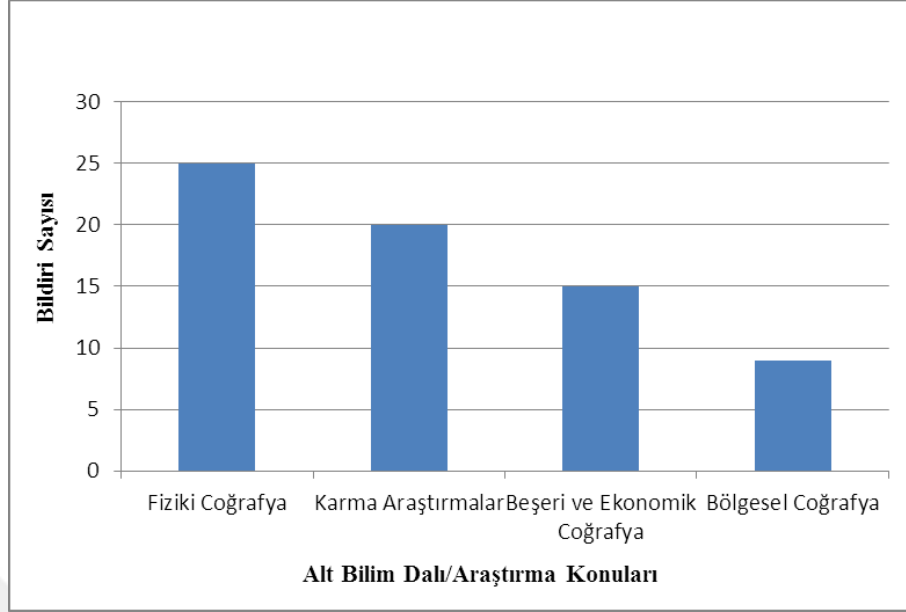
4.8.5. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konuları/Temalarına Göre Dağılımı

Araştırma evreninde 1982-2017 yılları arasında yayımlanan toplam 69 bildiriye 30 farklı araştırma konusu ve alt disiplin alanına yer verilmiştir. Çalışmaların 49 (% 71,01) tanesi belirli bir araştırma alanına sahip iken, 20 (% 28,99) tanesi birden fazla araştırma alanına hitap etmektedir. Belirli bir alt disiplin alanına sahip çalışmalar arasında en fazla tercih edilen alt disiplin alanları; Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Jeomorfoloji ve Alt Disiplin Alanları” (% 18,84), Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalının “Afetler Coğrafyası” (% 10,14) alanı, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalının “Hidrografya” (% 7,25) ve “Klimatoloji” (% 7,25) alanları ile Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Anabilim Dalının “Turizm Coğrafyası” (% 7,25) alanıdır (Tablo 4.117 ve Şekil 4.144).

Tablo 4.117. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

Alt Bilim Dalı /Araştırma Konusu		N	%
A. Fiziki Coğrafya		25	36,23
	Hidrografya	5	7,25
	Klimatoloji	5	7,25
	Arazi Kullanımı	2	2,90
	Jeomorfoloji	13	18,84
	Kıyı Jeomorfolojisi	4	5,80
	Genel Jeomorfoloji	3	4,35
	Karst Jeomorfolojisi	2	2,90
	Alüvyal Jeomorfoloji	1	1,45
	Çevresel Jeomorfoloji	1	1,45
	Kuvaterner Jeomorfolojisi	1	1,45
	Uygulamalı Jeomorfoloji	1	1,45
B. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya		15	21,74
	Turizm Coğrafyası	5	7,25
	Tarihi Coğrafya	4	5,80
	Kır Yerleşmeleri	2	2,90
	Siyasi Coğrafya	2	2,90
	Tarım Coğrafyası	1	1,45
	Ulaşım Coğrafyası	1	1,45
C. Bölgesel Coğrafya		9	13,04
	Afetler Coğrafyası	7	10,14
	Genel Bölgesel Coğrafya	2	2,90
D. Karma Araştırmalar		20	28,99
	Nüfus Coğrafyası-Tarım Coğrafyası	2	2,90
	Tarihi Coğrafya-Yerleşme Coğrafyası	2	2,90
	Arazi Kullanımı-Afetler Coğrafyası	1	1,45
	Hidrografya-Ekoloji ve Çevre	1	1,45
	Hidrografya-Siyasi Coğrafya	1	1,45
	Hidrografya-Turizm Coğrafyası	1	1,45
	Genel Jeomorfoloji-Turizm Coğrafyası	1	1,45
	Genel Jeomorfoloji-Yerleşme Coğrafyası	1	1,45
	Karst Jeomorfoloji-Arazi Kullanım	1	1,45
	Kuvaterner Jeomorfolojisi-Volkan Jeomorfolojisi	1	1,45
	Kültür Coğrafyası-Yerleşme Coğrafyası	1	1,45
	Nüfus Coğrafyası-Genel Jeomorfoloji	1	1,45
	Nüfus Coğrafyası-Siyasi Coğrafya	1	1,45
	Siyasi Coğrafya-Kültür Coğrafyası	1	1,45
	Şehir Yerleşmeleri-Afetler Coğrafyası	1	1,45
	Şehir Yerleşmeleri-Arazi Kullanım	1	1,45
	Tarihi Coğrafya-Kültür Coğrafyası	1	1,45
	Turizm Coğrafyası-Afetler Coğrafyası	1	1,45
Toplam		69	100

Şekil 4.144. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Alt Bilim Dalı ve Disiplin Alanlarına Göre Dağılımı

4.8.6. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemleri

Araştırma evreninde 1982-2017 yılları arasında yayımlanan toplam 69 bildirden 43 (% 62,31)'ünde karma araştırma yaklaşımı (*Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem Mülakat*) tercih edilmiştir. Modern analiz yöntemlerinin ise ilk defa 2010 yılı ve sonrasında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir (Tablo 4.118).

Tablo 4.118. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Tercih Edilen Veri ve Analiz Yöntemlerinin Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%	Veri ve Analiz Yöntemleri	N	%
Karma Araştırma (<i>Literatür-Arazi-CBS-Anket-Gözlem ve Mülakat</i>)	43	62,31	Jeomorfometrik Analiz	1	1,45
CBS	6	8,70	Paleontolojik Analiz	1	1,45
CBS ve Uzaktan Algılama	4	5,80	Pearson Korelasyon Analizi	1	1,45
Durum Çalışması	2	2,90	Pearson Korelasyon Analizi ve Lineer Trend Analizi	1	1,45
SWOT Analizi	2	2,90	Pralong Yöntemi	1	1,45
Erinç Yöntemi	2	2,90	Markov Modeli ve Entropi Yöntemi	1	1,45
AHP ve CBS	1	1,45	Mekânsal Dağılım ve Yoğunluk Analizi	1	1,45
Ar-Ar Tarihlendirme Yöntemi	1	1,45			
Birden Fazla Analiz (Mann Kenndall, Lineer Trend, Korelasyon ve Regresyon Analizi)	1	1,45	Toplam	69	100

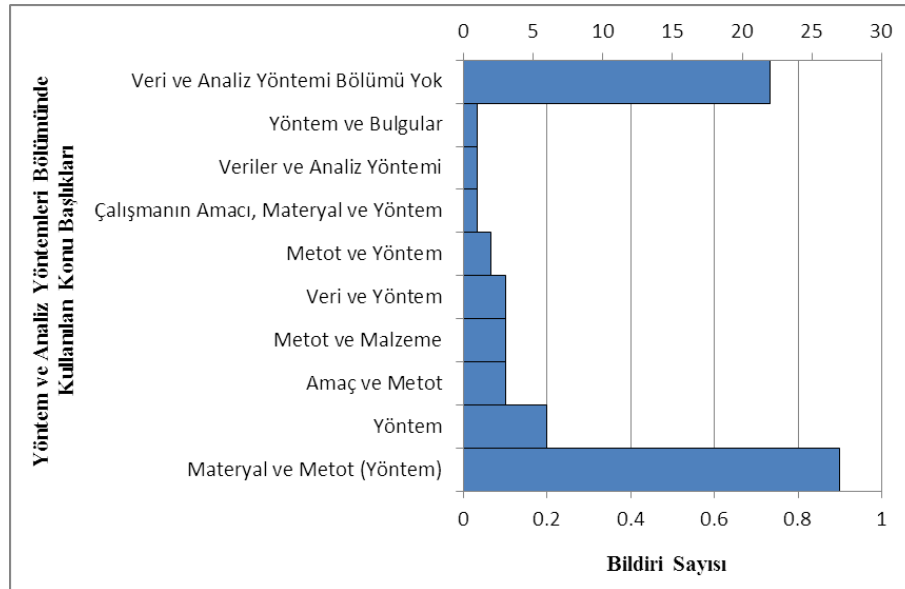
Bildirilerde “veri ve analiz yöntemleri” bölümü için 9 farklı başlık tercih edilmiştir. En fazla tercih edilen başlıklar “Materyal ve Metot (Yöntem)” (% 39,13)

olmuştur (% 39,13). 22 (% 31,88) bildiride ise veri ve analiz yöntemleri ile ilgili herhangi bir başlığa yer verilmediği görülmüştür. Bu bildirimlerde veri ve analiz yöntemleri bölümü giriş ya da birinci bölümlerde yer almıştır (Tablo 4.119 ve Şekil 4.145).

Tablo 4.119. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıkları	N	%
Materyal ve Metot (Yöntem)	27	39,13
Yöntem	6	8,69
Amaç ve Metot	3	4,35
Metot ve Malzeme	3	4,35
Veri ve Yöntem	3	4,35
Metot ve Yöntem	2	2,90
Çalışmanın Amacı, Materyal ve Yöntem	1	1,45
Veriler ve Analiz Yöntemi	1	1,45
Yöntem ve Bulgular	1	1,45
Yöntem Bölümü Yok	22	31,88
Toplam	69	100

Şekil 4.145. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Veri ve Analiz Yöntemleri Bölümünde Kullanılan Konu Başlıklarının Dağılımı

4.8.7. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atf Sayıları

Araştırma evrenindeki bildirilerin aldıkları atf sayıları yönüyle dağılımı Google Akademik üzerinden yapılan taramalar neticesinde gerçekleşmiştir. Buna göre; 1982-2017 yılları arasında yayımlanan 69 bildirden 23 (% 33,33)'ü 1-15 arasında atf almıştır. 43 (% 62,32) bildirinin ise Google Akademik üzerinden gerçekleştirilen tarama sonucunda bu sisteme kayıtları bulunmadıkları için atf almadıkları netlik kazanmamıştır (Tablo 4.120 ve Şekil 4.146).

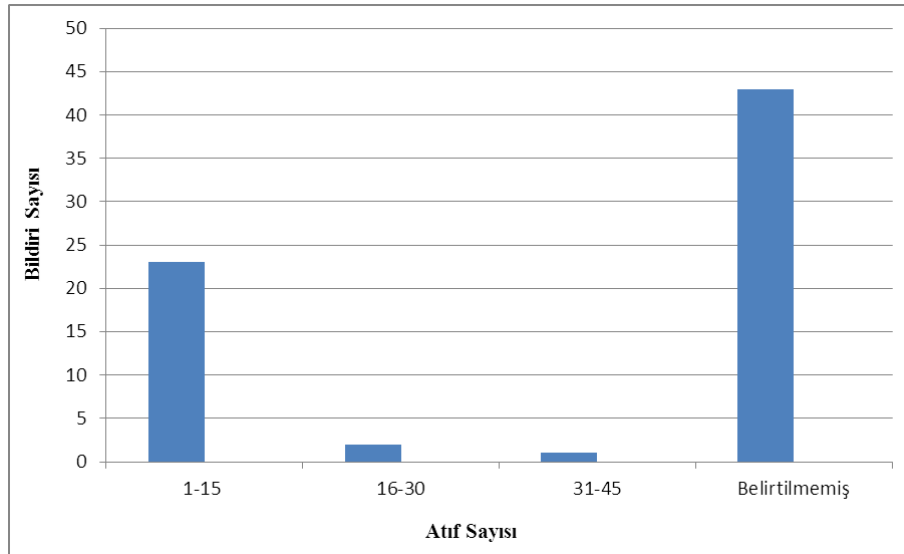
Bildirilerin yıllar itibarıyla aldıkları atfların dağılımı incelendiğinde; en fazla atfı 1984 (41 atf) yılında yayımlanan bildiri almıştır. Bunu sırasıyla; 2016 (29 atf), 2012 (22 atf) ve 2008 (16 atf) yıllarında yayımlanan bildiriler izlemektedir (Şekil 4.147).

Tablo 4.120. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Atf Sayısı	N	%
1-15	23	33,33
16-30	2	2,90
31-45	1	1,45
Belirtilmemiş	43	62,32
Toplam	69	100

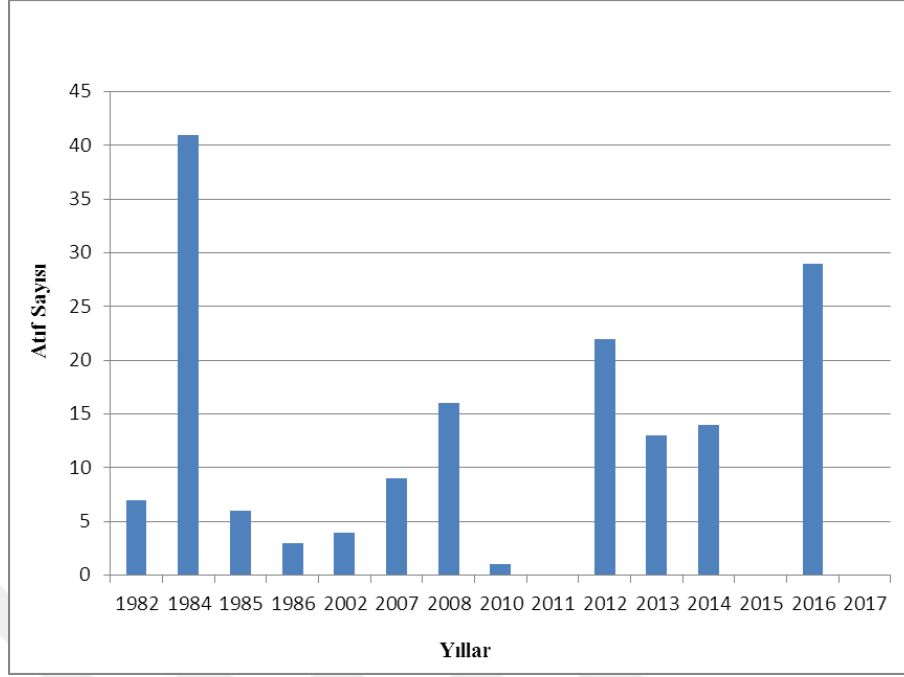
Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.146. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Aldıkları Atf Sayılarına İlişkin Dağılımı

Kaynak: Google Akademik

Şekil 4.147. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Aldıkları Atıf Sayılarına İlişkin Dağılımı (1982-2017).

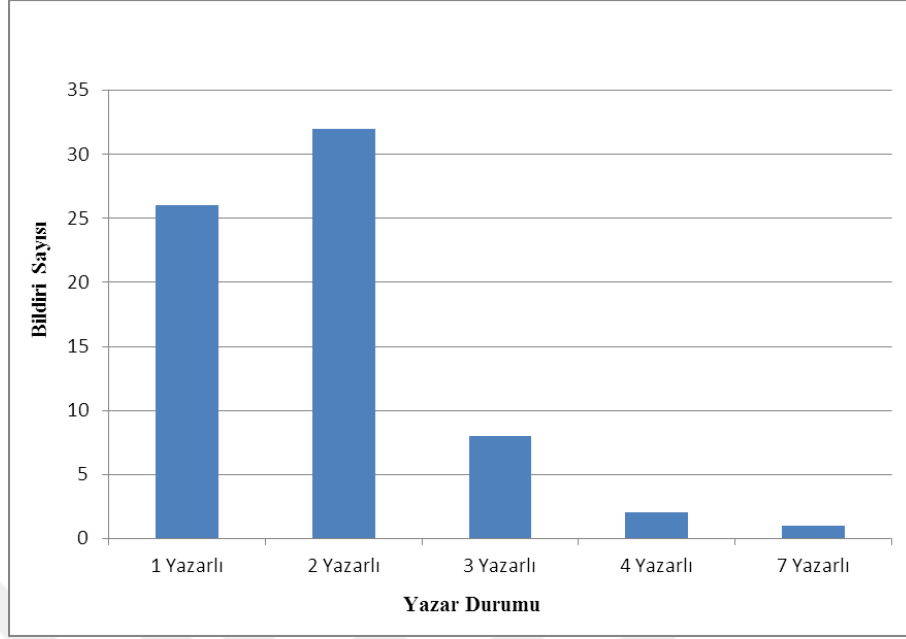
4.8.8. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazar Sayısı ve Çok Yazarlılık Durumu

Araştırma evrenindeki bildirilerin yazar sayısı yönüyle dağılımı incelendiğinde; 32 (% 46,38) bildirinin 2 yazarlı, 26 (% 37,68) bildirinin ise 1 yazarlı oldukları görülmüştür. Bildirilerde yazar sayısının en fazla 7'ye kadar çıktığı tespit edilmiştir. Bu 7 yazarlı bildiri yurtiçindeki ve yurtdışındaki farklı kurumlarda ve farklı disiplin alanlarında çalışan yerli ve yabancı yazarlar birlikte yayımlamıştır (Tablo 4.121 ve Şekil 4.148).

Tablo 4.121. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

Yazar Sayısı	N	%
1 Yazarlı	26	37,68
2 Yazarlı	32	46,38
3 Yazarlı	8	11,59
4 Yazarlı	2	2,90
7 Yazarlı	1	1,45
Toplam	69	100

Şekil 4.148. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Yazar Sayısı İtibariyle Dağılımı

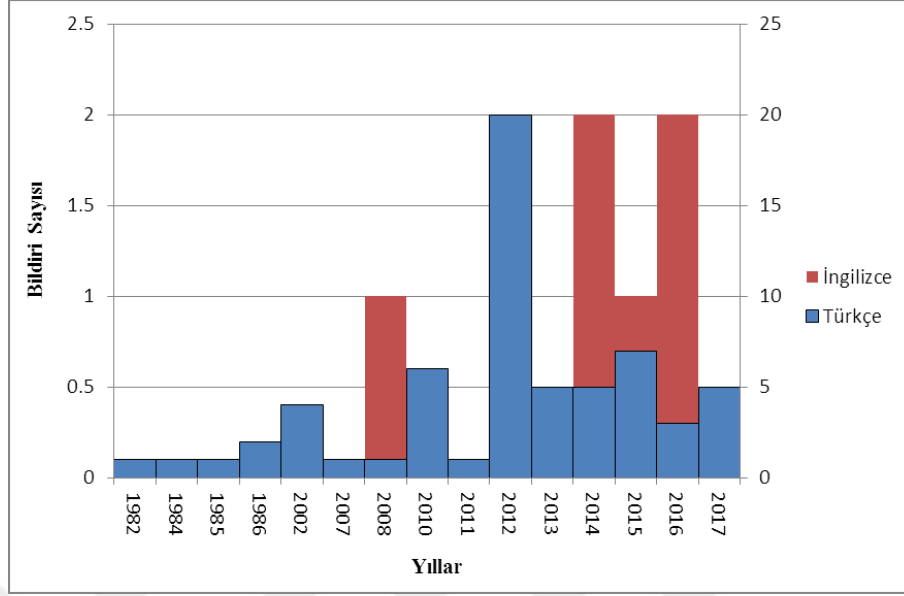
4.8.9. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Yayın Dilleri

1982-2017 yılları arasında 15 farklı yılda yayınlanan bildirilerin yayın dilleri yönüyle dağılımına bakıldığında; 63 (% 91,30) tanesinin Türkçe, 6 (% 8,70) tanesinin ise İngilizce yayımlandığı görülmüştür. İlk İngilizce bildiri 2008 yılında yayımlanmıştır. Diğer İngilizce bildiriler; 2014 (2 adet), 2015 (1 adet) ve 2016 (2 adet) yıllarında yayımlanmışlardır (Tablo 4.122 ve Şekil 4.149).

Tablo 4.122. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Yayın Dillerine Göre Dağılımı (1982-2017).

Yayın Yılı	Yayın Dili		Toplam
	Türkçe	İngilizce	
1982	1	-	1
1984	1	-	1
1985	1	-	1
1986	2	-	2
2002	4	-	4
2007	1	-	1
2008	1	1	2
2010	6	-	6
2011	1	-	1
2012	20	-	20
2013	5	-	5
2014	5	2	7
2015	7	1	8
2016	3	2	5
2017	5	-	5
Toplam	63	6	69

Şekil 4.149. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Yıllar İtibariyle Yayımlanma Dillerine Göre Dağılımı (1982-2017).

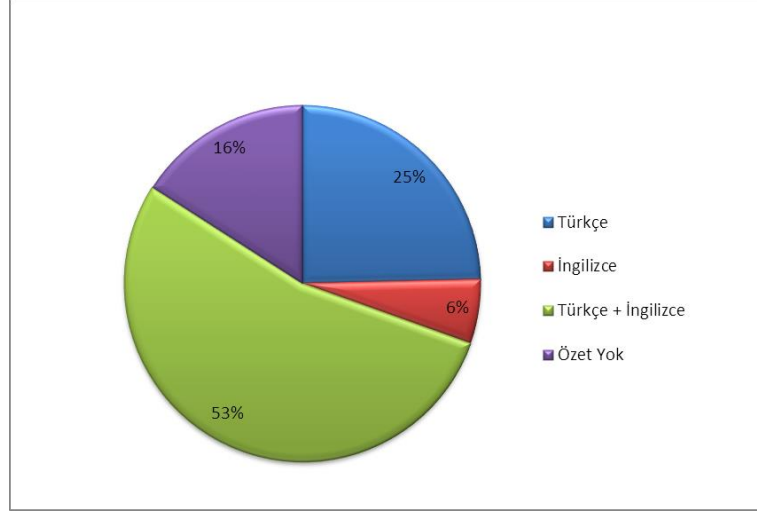
4.8.10. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildirilerin Özet Bölümleri

Bildiri özetleri incelendiğinde; 37 (% 53,62) bildirinin Türkçe + İngilizce özetlerinin olduğu, 17 (% 24,64) bildirinin sadece Türkçe özetinin olduğu, 4 (% 5,80) bildirinin ise sadece İngilizce özetinin olduğu ve 11 (% 15,94) bildirinin ise özetinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4.123 ve Şekil 4.150).

Tablo 4.123. Hatay İli Evreni ya da Örneklemde Yayımlanan Bildiri Özetlerinin Dağılımı

Bildiri Özetleri	N	%
Türkçe	17	24,64
İngilizce	4	5,80
Türkçe + İngilizce	37	53,62
Özet Yok	11	15,94
Toplam	69	100

Şekil 4.150. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildiri Özetlerinin Dağılımı

4.8.11. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar

Araştırma kapsamındaki bildirilerin ilk yazarlarının 19 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 69 kişi yurtiçindeki farklı üniversitelerde görev yapmaktadır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 20 (% 44,93) bildiriye birinci yazar olarak yer aldıkları görülmüştür. Elazığ Fırat Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişilerin 9 (% 13,04) bildiriye, İstanbul Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişilerin 5 (% 7,24) bildiriye ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişilerin 5 (% 7,24) bildiriye birinci yazar olarak yer aldıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.124 ve Şekil 4.151).

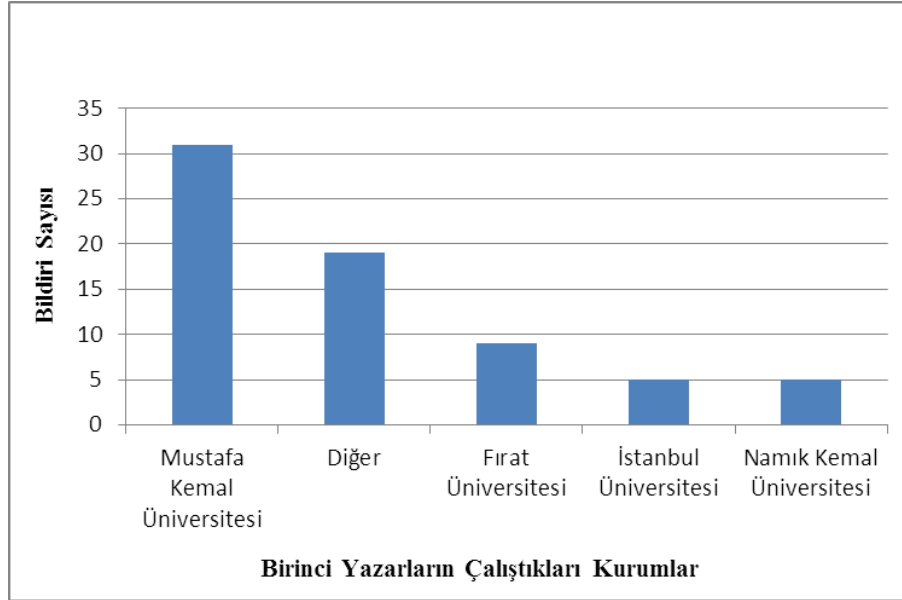
Araştırma evrenindeki bildirilerin ikinci yazarlarının 13 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 43 kişi yurtiçindeki farklı üniversitelerde görev yapmaktadır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 20 (% 46,51) bildiriye ikinci yazar olarak yer aldıkları görülmüştür. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde çalışan akademisyen 4 (% 9,30) bildiriye ve Elazığ Fırat Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişilerin 4 (% 9,30) bildiriye ikinci yazar olarak yer aldıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.124 ve Şekil 4.152).

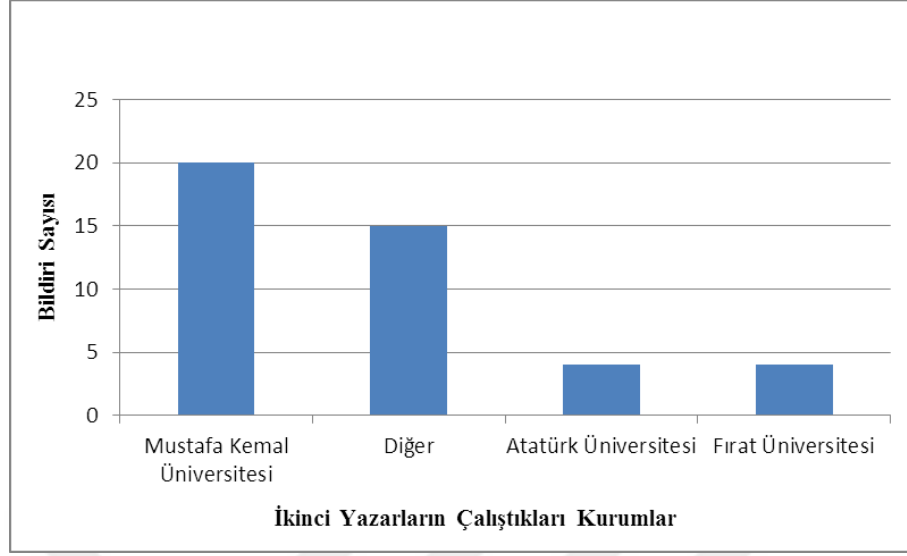
Tablo 4.124. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci ve İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Bildiri Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Birinci Yazar	N	%	İkinci Yazar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	31	44,93	Mustafa Kemal Üniversitesi	20	46,51
Fırat Üniversitesi	9	13,04	Atatürk Üniversitesi	4	9,30
İstanbul Üniversitesi	5	7,24	Fırat Üniversitesi	4	9,30
Namık Kemal Üniversitesi	5	7,24	İstanbul Üniversitesi	3	6,97
Atatürk Üniversitesi	3	4,35	Namık Kemal Üniversitesi	3	6,97
Ege Üniversitesi	2	2,90	Sütçü İmam Üniversitesi	2	4,65
Uşak Üniversitesi	2	2,90	Anadolu Üniversitesi	1	2,33
Ankara Üniversitesi	1	1,45	Ankara Üniversitesi	1	2,33
Balıkesir Üniversitesi	1	1,45	Ege Üniversitesi	1	2,33
Harran Üniversitesi	1	1,45	Harran Üniversitesi	1	2,33
Hatay M.E.B	1	1,45	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	1	2,33
Jeolojik Mirası Koruma Derneği	1	1,45	Uşak Üniversitesi	1	2,33
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	1	1,45	Moda Hüseyin Bey Sokak No: 15/4, 34710 Kadıköy-İstanbul	1	2,33
Marmara Üniversitesi	1	1,45			
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	1,45			
On Sekiz Mart Üniversitesi	1	1,45			
Sakarya Üniversitesi	1	1,45			
Sütçü İmam Üniversitesi	1	1,45			
Emekli Öğretim Üyesi (Hatay)	1	1,45			
Toplam	69	100	Toplam	43	100

Şekil 4.151. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Şekil 4.152. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin İkinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

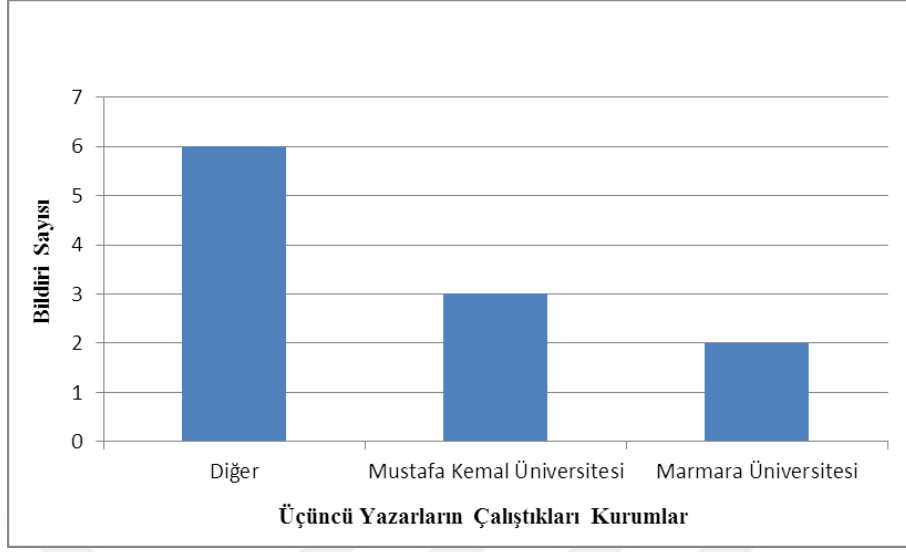
Araştırma evrenindeki bildirilerin üçüncü yazarlarının 8 farklı kurumda çalıştıkları görülmüştür. 11 kişi yurtiçindeki üniversitelerde görev yapmaktadır.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümündeki akademisyen kişilerin 3 (% 27,27) bildiride, Marmara Üniversitesi'nde çalışan akademisyen kişilerin de 2 (% 18,18) bildiride üçüncü yazar olarak yer aldıkları görülmüştür (Tablo 4.125 ve Şekil 4.153). Geriye kalan yazarların çalıştıkları kurumlar ise eşit bir dağılım göstermektedir.

Tablo 4.125. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Üçüncü Yazarların Çalıştıkları Kurumlar	N	%
Mustafa Kemal Üniversitesi	3	27,27
Marmara Üniversitesi	2	18,18
Çukurova Üniversitesi	1	9,09
Dicle Üniversitesi	1	9,09
Ege Üniversitesi	1	9,09
Fırat Üniversitesi	1	9,09
Namık Kemal Üniversitesi	1	9,09
Sütçü İmam Üniversitesi	1	9,09
Toplam	11	100

Şekil 4.153. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Araştırma evrenindeki bildirilerin dördüncü yazarlarının Adana Çukurova Üniversitesi (% 66,66) ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde (% 33,33) çalıştıkları görülmüştür (Tablo 4.126 ve Şekil 4.154).

Beşinci (The Open University), altıncı (Durham University) ve yedinci yazarların (Keele University) İngiltere'deki farklı üniversitelerde çalıştıkları görülmüştür (Tablo 4.126,127 ve Şekil 4.154).

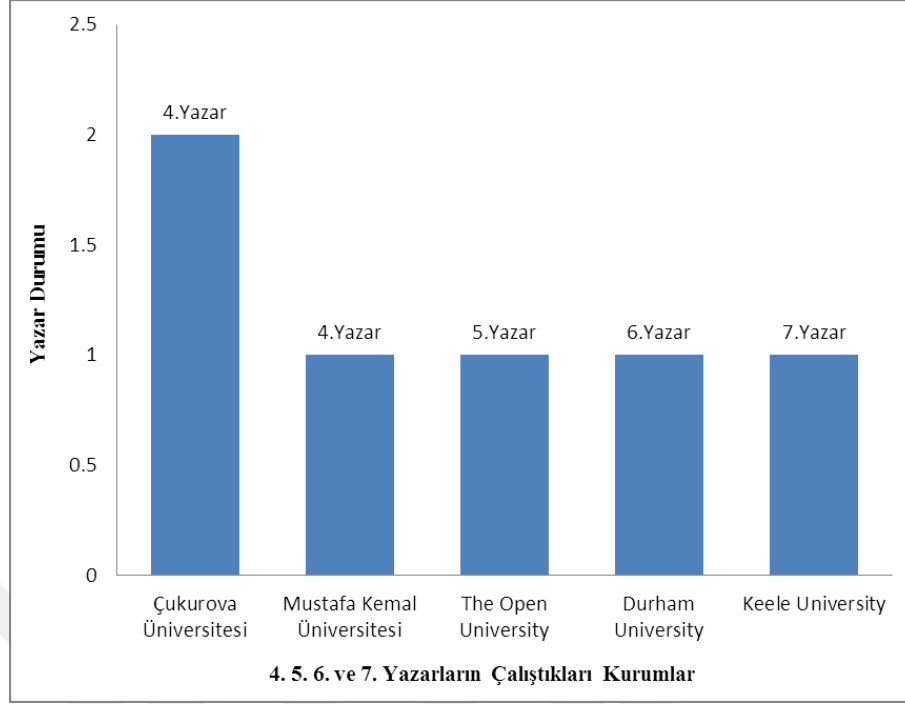
Tablo 4.126. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Dördüncü ve Beşinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Bildiri Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Dördüncü Yazar	N	%	Beşinci Yazar	N	%
Çukurova Üniversitesi	2	66,66	The Open University	1	100
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	33,33			
Toplam	3	100	Toplam	1	100

Tablo 4.127. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

Bildiri Yazarlarının Çalıştıkları Kurumlar					
Altıncı Yazar	N	%	Yedinci Yazar	N	%
Durham University	1	100	Keele University	1	100
Toplam	1	100	Toplam	1	100

Şekil 4.154. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Çalıştıkları Kurumların Dağılımı

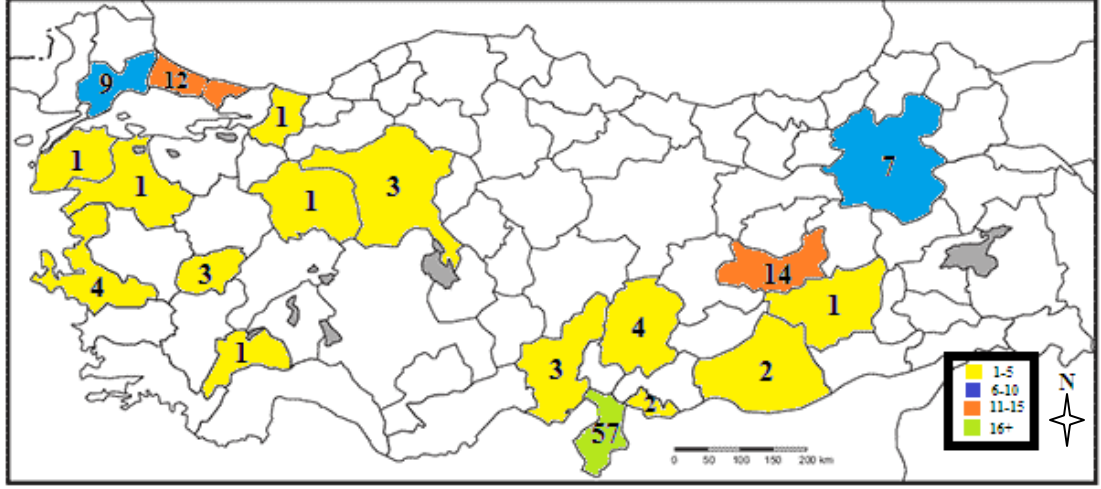

Araştırma evrenindeki 69 bildirinin toplamda 129 yazar tarafından yayımlandığı tespit edilmiştir. 129 yazardan 126 (% 97,67)'sı yerli, 3 (% 2,33)'ü ise yabancıdır. Buldukları illerin dağılımına bakıldığında; Hatay (57 kişi), Elazığ (14 kişi), İstanbul (12 kişi), Tekirdağ (9 kişi), Erzurum (7 kişi), İzmir (4 kişi), Kahramanmaraş (4 kişi), Adana (3 kişi), Ankara (3 kişi), Uşak (3 kişi), Kilis (2 kişi), Şanlıurfa (2 kişi), Balıkesir (1 kişi), Burdur (1 kişi), Çanakkale (1 kişi), Diyarbakır (1 kişi), Eskişehir (1 kişi) ve Sakarya (1 kişi) izlemektedir (Şekil 4.155).

Bildiri yazarlarının yurtdışında görev yaptığı tek ülkenin İngiltere (3 kişi) olduğu tespit edilmiştir. İngiltere'nin olmasında etkili olan temel faktör doktorasını İngiltere'de tamamlayan ve şu anda Akdeniz Üniversitesi Coğrafya Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışan Prof. Dr. Tuncer DEMİR'in İngiltere'deki danışman hocası (Prof. Dr. Rob WESTAWAY) ve aralarında coğrafyacıların ve diğer disiplin alanlarından yerli ve yabancı akademisyenlerin bulunduğu toplamda 7 kişilik (3'ü İngiliz) bir ekiple birlikte 2016 yılında Hatay ile ilgili 1 bildiri yayımlamalarından kaynaklanmaktadır.

Burada belirtilmesi gereken önemli hususlardan biri de Hatay ili evrenini içine alan coğrafyacılar ve aralarında coğrafyacıların da bulunduğu disiplinler-arası 5 (%7,25) bildirinin yayımlanmış olmasıdır.

Şekil 4.155. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Görev Yaptıkları İller ve Bildiri Sayıları Yönüyle Dağılımı

4.8.12. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Yazarlarının Akademik Unvanları

Araştırma evrenindeki bildirilerin 8 farklı unvana sahip akademisyen kişiler tarafından yayımlandığı, ilk yazarlarda doktor öğretim üyelerinin (% 37,68) yoğunluk gösterdiği onu; doçent doktorların (% 20,29) ve araştırma görevlilerinin (% 17,39) izlediği görülmüştür (Tablo 4.128 ve Şekil 4.156).

İkinci yazarlarda doktor öğretim üyelerinin (% 27,91) yoğunluk gösterdiği onu; araştırma görevlilerinin (% 23,26) ve doçent doktorların (% 13,95) izlediği görülmüştür (Tablo 4.128 ve Şekil 4.157).

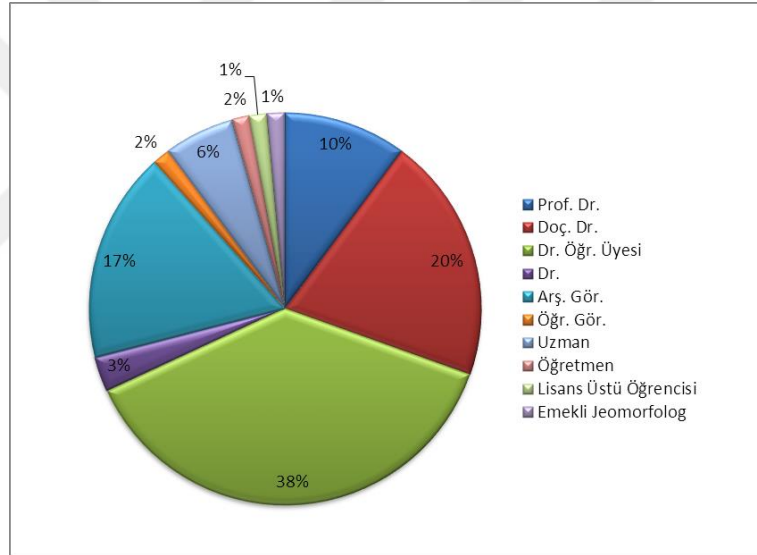
Üçüncü yazarlarda profesör doktorların (% 18,18), doçent doktorların (% 18,18), araştırma görevlilerinin (% 18,18) ve lisansüstü öğrencilerin (% 18,18) yayımladıkları bildiri sayılarının eşit bir dağılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo 4.128 ve Şekil 4.158).

Dördüncü yazarların doktor öğretim üyesi (% 66,66) ve profesör doktor (% 13,95) unvanlarına sahip akademisyen kişiler oldukları tespit edilmiştir (Tablo 4.128 ve Şekil 4.59).

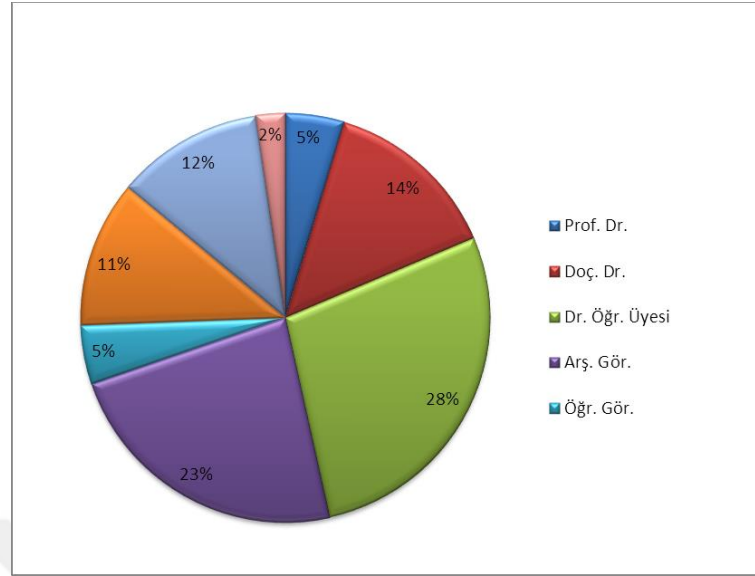
Tablo 4.128. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvanlar/ Diğer Unvanlar	1. Yazar		2. Yazar		3. Yazar		4. Yazar	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Prof. Dr.	7	10,14	2	4,65	2	18,18	1	33,33
Doç. Dr.	14	20,29	6	13,95	2	18,18	-	-
Dr. Öğr. Üyesi	26	37,68	12	27,91	1	9,09	2	66,66
Dr.	2	2,90	-	-	-	-	-	-
Arş. Gör.	12	17,39	10	23,26	2	18,18	-	-
Öğr. Gör.	1	1,45	2	4,65	-	-	-	-
Uzman	4	5,80	5	11,62	1	9,09	-	-
Öğretmen	1	1,45	-	-	1	9,09	-	-
Lisans Üstü Öğrencisi	1	1,45	5	11,62	2	18,18	-	-
Emekli Jeomorfoloğ	1	1,45	-	-	-	-	-	-
Belirtilmemiş	-	-	1	2,33	-	-	-	-
Toplam	69	100	43	100	11	100	3	100

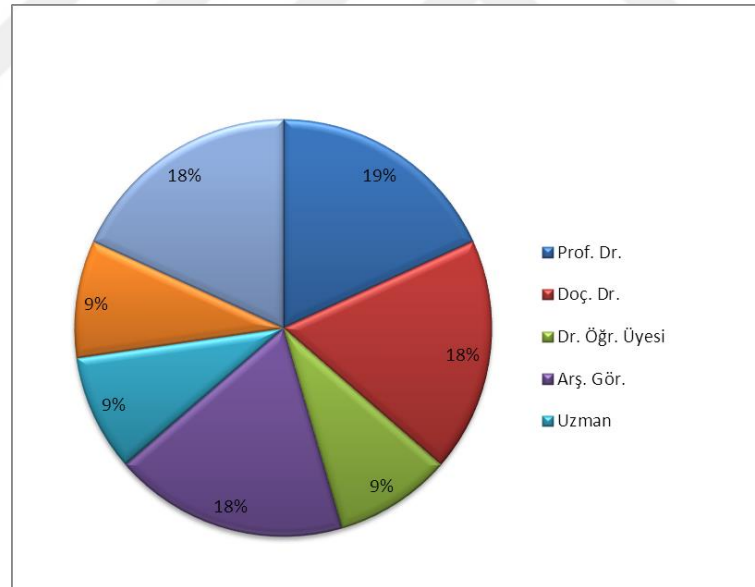
Şekil 4.156. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Birinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

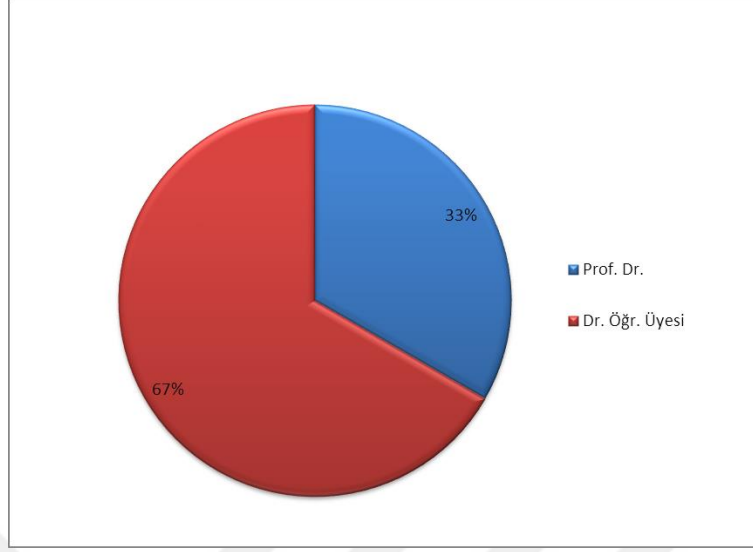
Şekil 4.157. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin İkinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.158. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Üçüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Şekil 4.159. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Dördüncü Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

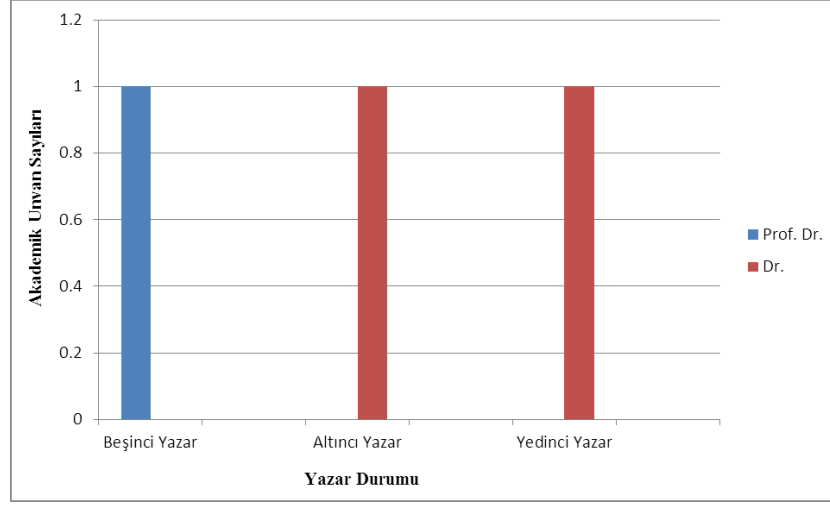

Beşinci yazarın profesör doktor, altıncı ve yedinci yazarların ise doktor unvanına sahip akademisyen kişiler tarafından yayımlandıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.129 ve Şekil 4.160).

Tablo 4.129. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarlarının Akademik Unvanlarının Dağılımı

Akademik Unvan	5. Yazar		6. Yazar		7. Yazar	
	N	%	N	%	N	%
Prof. Dr.	1	100	-	-	-	-
Dr.	-	-	1	100	1	100
Toplam	1	100	1	100	1	100

Şekil 4.160. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Beşinci, Altıncı ve Yedinci Yazarların Akademik Unvanlarının Dağılımı

İlk yazar, ikinci yazar ve dördüncü yazarlarda da doktor öğretim üyelerinin (40) yoğunluk gösterdiği görülmüştür. Doktor öğretim üyelerini, araştırma görevlileri (24) izlemektedir.

4.8.13. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Ulusal ve Uluslararası Bildirilerin Yayımlandıkları Yerler

Araştırma evrenindeki bildirilerden 48 tanesi 26 farklı ulusal düzeydeki organizasyonda sunulmuş ve tam metin olarak yayımlanmıştır. En fazla ulusal bildiri 2012 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü ev sahipliğinde 4-6 Ekim tarihlerinde gerçekleştirilen III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumunda sunulmuş ve tam metin olarak yayımlanan 14 (% 29,16) bildiridir. Bu bildirilerden 11'i "Ekonomik Jeomorfoloji", 2'si "Jeomorfoloji Uygulamalarında Temel Kriterler" ve 1'i de "Klimatik Jeomorfoloji" başlıkları adı altında yayımlanmıştır.

III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumundan sonra en fazla ulusal bildirinin 2015 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü ev sahipliğinde 15-17 Ekim tarihlerinde gerçekleştirilen IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumunda sunulan ve tam metin olarak yayımlanan 5 (% 10,42) bildiri izlemiştir. Bu bildirilerden 3'ü "Jeomorfoloji-Toprak ve Arazi Kullanımı", 1'i "Genel ve Uygulamalı Jeomorfoloji-I" ve 1'i de "Heyelan-Kütle Hareketleri ve Erozyon" başlıkları adı altında yayımlanmıştır (Tablo 4.130).

Tablo 4.130. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Ulusal Bildirilerin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı

S.N	Ulusal Bildiriler	N	%
1	III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu	14	29,16
2	IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu	5	10,42
3	Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi	2	4,16
4	I. Ulusal Coğrafya Sempozyumu	2	4,16
5	I. Ulusal Karayolları ve Trafik Güvenliği Sempozyumu	2	4,16
6	II. Türkiye Deprem Mühendisliği ve Sismoloji Konferansı	2	4,16
7	Su Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Yönetimi Sempozyumu	2	4,16
8	Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) Ulusal VI. Coğrafya Sempozyumu	1	2,08
9	Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) VII. Coğrafya Sempozyumu	1	2,08
10	Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) VIII. Coğrafya Sempozyumu	1	2,08
11	VI. Hatay Tarih ve Kültür Sempozyumu	1	2,08
12	VII. Hatay Tarih ve Folklor Sempozyumu	1	2,08
13	Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IV. Ulusal Konferansı Türkiye Kıyıları 02 Konferansı	1	2,08
14	Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Alanları VII. Ulusal Kongresi	1	2,08
15	Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IX. Ulusal Kongresi	1	2,08
16	III. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu (UZALCBS 2010)	1	2,08
17	Türkiye 15. ESRI Kullanıcıları Grubu Toplantısı	1	2,08
18	Çeşme Ulusal Turizm Sempozyumu	1	2,08
19	II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi	1	2,08
20	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları Kongresi	1	2,08
21	Türk Dünyası Araştırmaları Kongresi	1	2,08
22	Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi	1	2,08
23	III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi	1	2,08
24	II. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu "Ekoturizm"	1	2,08
25	II. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu	1	2,08
26	II. Ulusal Taşkın Sempozyumu	1	2,08
Toplam		48	100

Araştırma evrenindeki bildirilerden 14 tanesi 7 farklı uluslararası düzeydeki organizasyonda sunulmuş ve tam metin olarak yayımlanmıştır. En fazla uluslararası bildiri 2014 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ev sahipliğinde 4-6 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilen Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi'nde sunulan ve tam metin olarak yayımlanan 5 (% 23,81) bildiridir Bu bildirilerden 2'si "İklim ve İklim Değişimi", 2'si "Şehir, Yerleşme ve Arazi Kullanımı" ve 1'i de "Jeomorfoloji ve Jeoloji" başlıkları adı altında yayımlanmıştır.

Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi'nden sonra en fazla uluslararası bildirin 2017 yılında Elazığ Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü ev sahipliğinde 12-14 Ekim tarihlerinde gerçekleştirilen Uluslararası

Jeomorfoloji Sempozyumunda sunulan ve tam metin olarak yayımlanan 4 (% 19,05) bildiri izlemiştir. Bu bildirilerden 2'si "Jeomorfolojide CBS ve Uzaktan Algılama Uygulamaları", 1'i "Uygulamalı Jeomorfoloji" ve 1'i de "Karma" konu başlıkları adı altında yayımlanmıştır

Araştırma evrenindeki bildirilerden 7 (%33,33) tanesi yurtdışındaki farklı ülkelerde (Bulgaristan-4, Makadonya-2 ve İngiltere-1) düzenlenen organizasyonlarda sunulmuş ve tam metin olarak yayımlanmıştır (Tablo 4.131).

Tablo 4.131. Hatay İli Evreni ya da Örneklemindeki Uluslararası Bildirilerin Yayımlandıkları Yerlerin Dağılımı

S.N	Uluslararası Bildiriler	N	%
1	Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi	5	23,81
2	Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumu	4	19,05
3	The Science and Education at the Beginning of the 21 st Century in Turkey. St. Kliment Ohridski University Press, Bulgaria	2	9,52
4	I. Uluslararası Göç ve Kültür Sempozyumu	1	4,76
5	Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırmaları Kongresi	1	4,76
6	GEOMED 2016 4 th International Geography Symposium	1	4,76
7	Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) 2016 Uluslararası Coğrafya Sempozyumu	1	4,76
8	Uluslararası Çağlar Boyunca Hatay ve Çevresi Arkeolojisi Sempozyumu	1	4,76
9	Conference On Water Observation and Information System For Decision Support BALWOIS 2008	1	4,76
10	16. Uluslararası Türk Kültür Sempozyumu	1	4,76
11	Recent Researches in Interdisciplinary Sciences, Bulgaria	1	4,76
12	Tectonics of Strike-Slip Restraining and Releasing Bends. Geological Society, London	1	4,76
13	Tourism Environment and Sustainability. St. Kliment Ohridski University Press, Bulgaria	1	4,76
Toplam		21	100

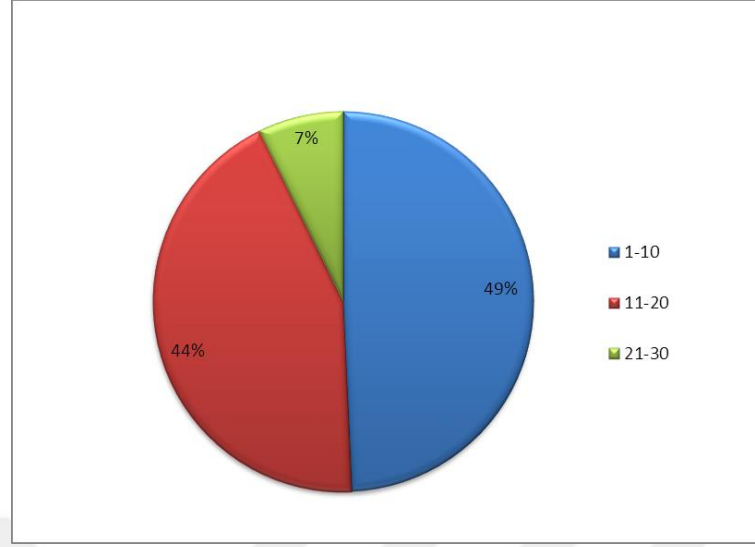
4.8.14. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayıları

Araştırma evrenindeki bildirilerin sayfa sayıları yönüyle dağılımı incelendiğinde; sayfa sayısı 1-10 arası olan 34 (% 49,28) bildirinin olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.132 ve Şekil 4.161). Yayımlanmış en uzun bildirinin 30, en kısa bildirinin ise 2 sayfa olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.132. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

Sayfa Sayısı	N	%
1-10	34	49,28
11-20	30	43,48
21-30	5	7,24
Toplam	69	100

Şekil 4.161. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Ortalama Sayfa Sayılarına İlişkin Dağılımı

4.8.15. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Durumu

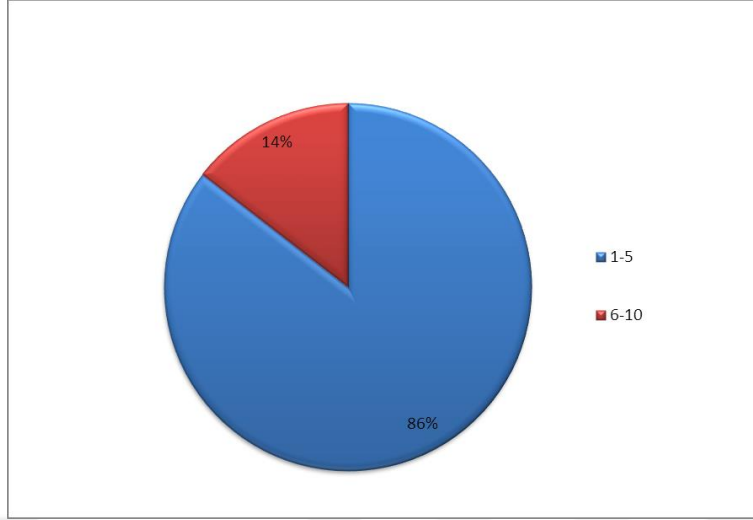
Araştırma evrenindeki bildirilerin araştırma konusu yönüyle dağılımı incelendiğinde; 1-5 (% 85,51) arası 59 bildirinin, 6-10 arası ise 10 (% 14,49) bildirinin olduğu görülmektedir (Tablo 4.133 ve Şekil 4.162).

Alt konu başlıkları yönüyle dağılımı incelendiğinde; 1-10 arası 28 (% 40,58), bildirinin olduğu tespit edilmiştir. 38 (% 55,07) bildiride alt konu başlığı kullanılmamıştır (Tablo 4.133 ve Şekil 4.163). Genellikle araştırma evrenindeki bildirilerde “Bulgular ve Tartışma” adında bir bölüm olduğu ve elde edilen tüm bulgular bu bölüm altında verilmektedir

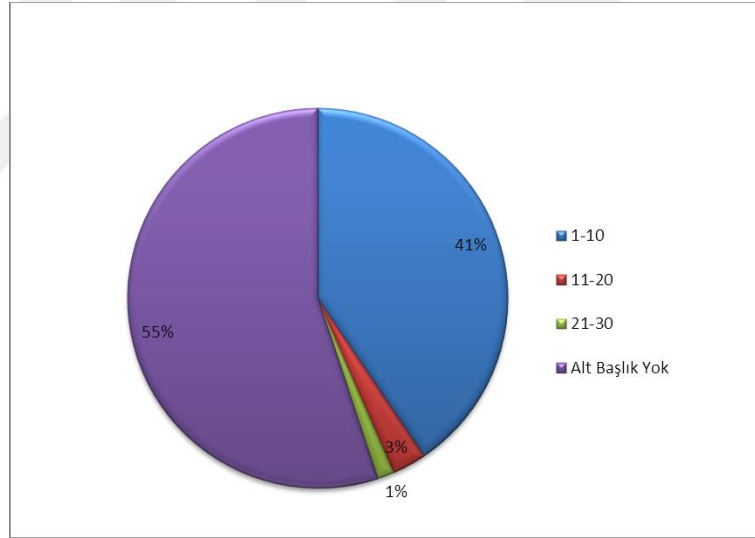
Tablo 4.133. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusu ve Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

Araştırma Konusu	N	%	Alt Konu Başlıkları	N	%
1-5	59	85,51	1-10	28	40,58
6-10	10	14,49	11-20	2	2,90
			21-30	1	1,45
			Alt Başlık Yok	38	55,07
Toplam	69	100	Toplam	69	100

Şekil 4.162. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Araştırma Konusuna Göre Dağılımı

Şekil 4.163. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Alt Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

4.8.16. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerin Örgütlenme Araçlarına (Şekil, Tablo (Çizelge) ve Fotoğraf) Göre Durumu

Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan şekillerin dağılımı incelendiğinde; 45 (% 65,21) bildiri 1-5 arası şekil kullanılmıştır. 7 (% 10,14) bildiri şekil kullanılmamıştır (Tablo 4.134 ve Şekil 4.164). Bir bildiri en fazla kullanılan şekil sayısı ise 16 olarak tespit edilmiştir.

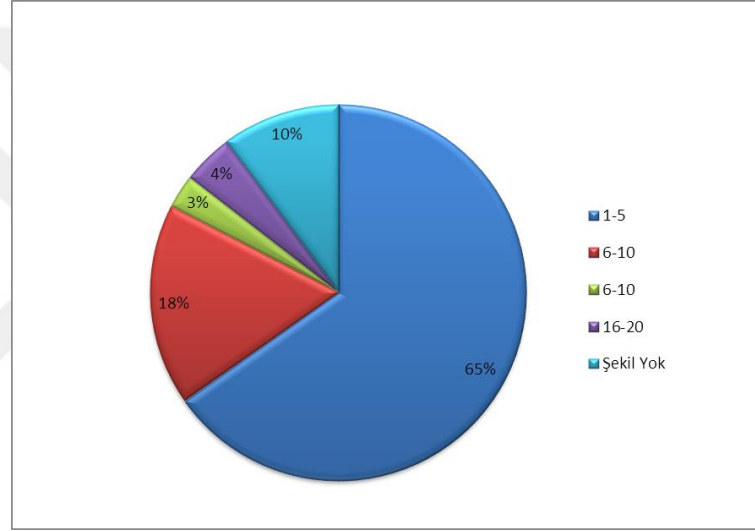
Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan tabloların (çizelge) dağılımı incelendiğinde; 41 (% 59,42) bildiri 1-5 arası tablo (çizelge) kullanılmıştır. 22 (%

31,88) bildiride tablo (çizelge) kullanılmamıştır (Tablo 4.134 ve Şekil 4.165). Bir bildiride en fazla kullanılan tablo (çizelge) sayısı ise 11 olarak tespit edilmiştir.

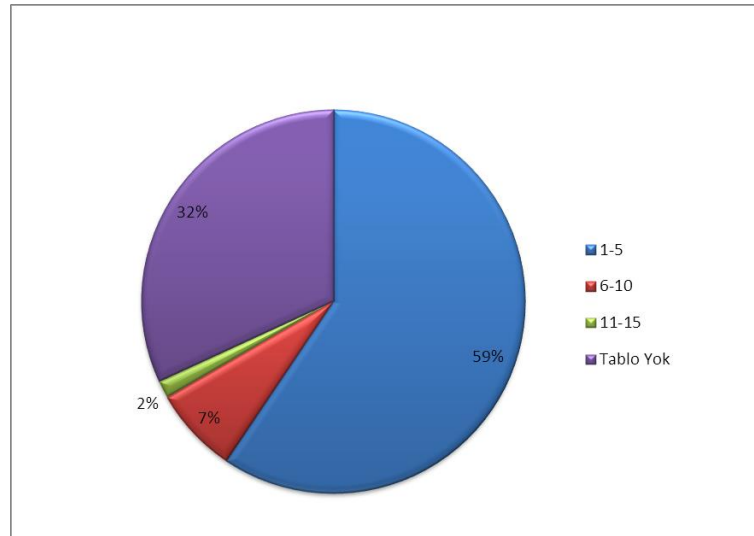
Tablo 4.134. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Şekil ve Tabloların Dağılımı

Şekil	N	%	Tablo	N	%
1-5	45	65,21	1-5	41	59,42
6-10	12	17,39	6-10	5	7,24
11-15	2	2,90	11-15	1	1,45
16-20	3	4,35	Tablo Yok	22	31,88
Şekil Yok	7	10,14			
Toplam	69	100	Toplam	69	100

Şekil 4.164. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Şekillerin Dağılımı

Şekil 4.165. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Tabloların Dağılımı

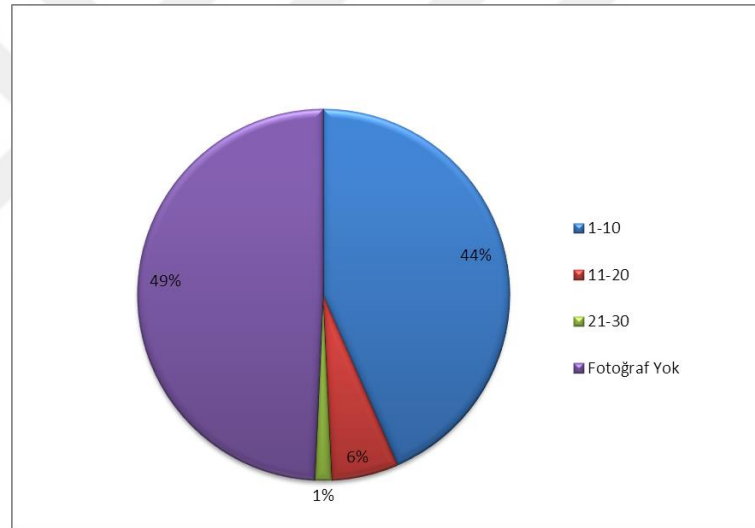

Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan fotoğrafların dağılımı incelendiğinde; 30 (% 43,48) bildiride 1-10 arası fotoğraf kullanılmıştır. 34 (% 49,27) bildiride fotoğraf kullanılmamıştır (Tablo 4.135 ve Şekil 4.166). Bir bildiride en fazla kullanılan fotoğraf sayısı ise 21 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.135. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

Fotoğraf	N	%
1-10	30	43,48
11-20	4	5,80
21-30	1	1,45
Fotoğraf Yok	34	49,27
Toplam	69	100

Şekil 4.166. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Fotoğrafların Dağılımı

4.8.17. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet/Başvuru Kaynak Durumu

Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan yerli kaynakların dağılımı incelendiğinde; 43 (% 62,32) bildiride 1-20 arası yerli kaynak kullanılmıştır. 1 (% 1,45) bildiride yerli kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.136 ve Şekil 4.167). Bir bildiride en fazla kullanılan yerli kaynak sayısı ise 57 olarak tespit edilmiştir.

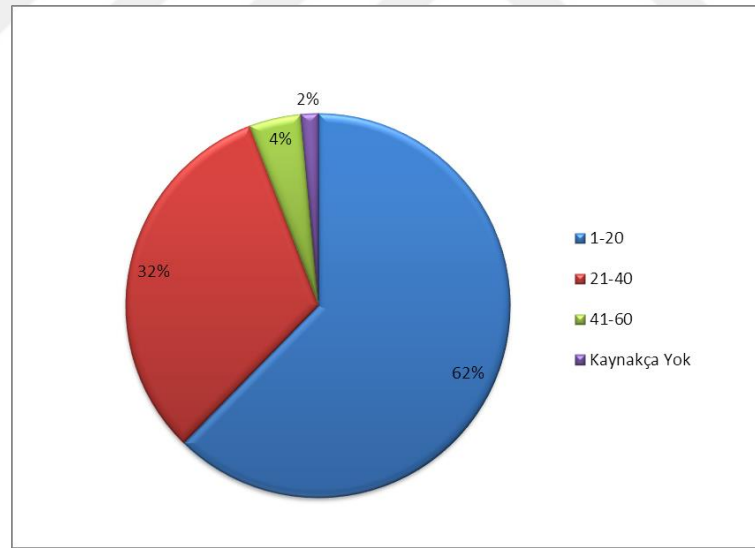
Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan yabancı kaynakların dağılımı incelendiğinde; 31 (% 44,93) bildiride 1-10 arası yabancı kaynak kullanılmıştır. 25 (% 36,23) bildiride yabancı kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.136 ve Şekil 4.168). Bir bildiride en fazla kullanılan yabancı kaynak sayısı ise 33 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan internet kaynaklarının dağılımı incelendiğinde; 14 (% 20,29) bildiride 1-5 arası internet kaynağı kullanılmıştır. 54 (% 78,26) bildiride ise internet kaynağı kullanılmamıştır (Tablo 4.136 ve Şekil 4.169). İnternet kaynaklarının ilk defa 2010 yılında kullanılmaya başlandığı görülmüştür. Bir bildiride en fazla kullanılan internet kaynak sayısı ise 6 olarak tespit edilmiştir.

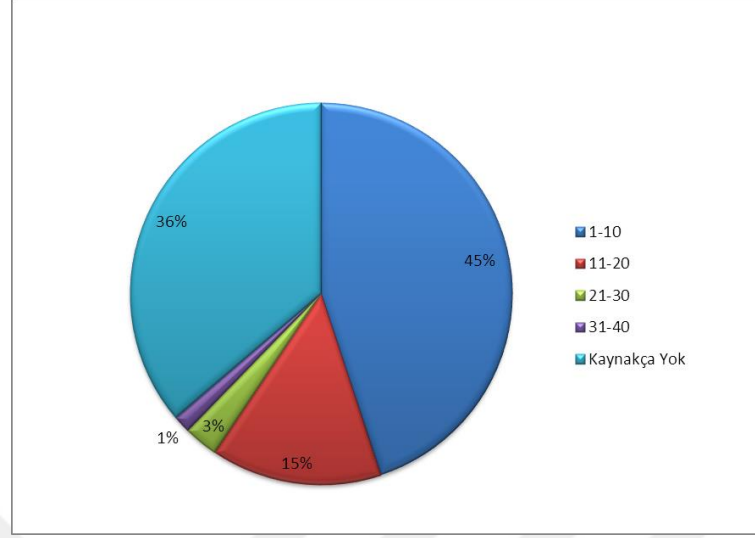
Tablo 4.136. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli/Yabancı/İnternet Kaynaklarının Dağılımı

Yerli Kaynak	N	%	Yabancı Kaynak	N	%	İnternet Kaynağı	N	%
1-20	43	62,32	1-10	31	44,93	1-5	14	20,29
21-40	22	31,88	11-20	10	14,49	6-10	1	1,45
41-60	3	4,35	21-30	2	2,90	Kaynakça Yok	54	78,26
Kaynakça Yok	1	1,45	31-40	1	1,45			
			Kaynakça Yok	25	36,23			
Toplam	69	100	Toplam	69	100	Toplam	69	100

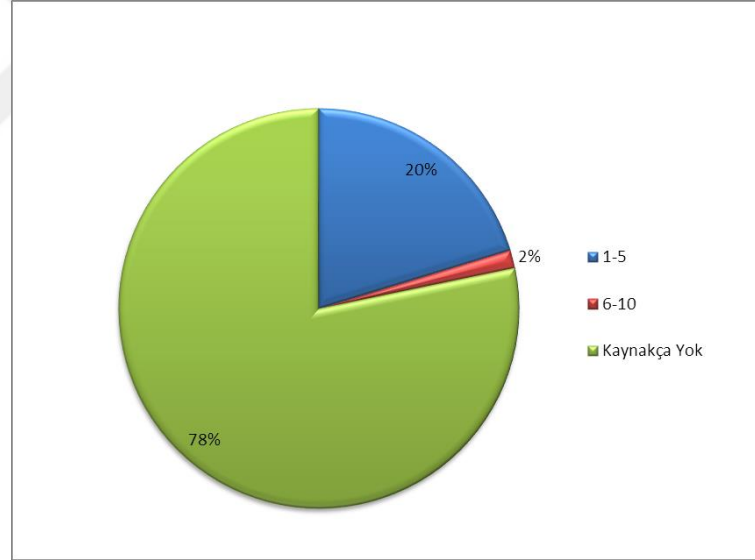
Şekil 4.167. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayımlanan Bildirilerde Kullanılan Yerli Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.168. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerde Kullanılan Yabancı Kaynakların Dağılımı

Şekil 4.169. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerde Kullanılan İnternet Kaynaklarının Dağılımı

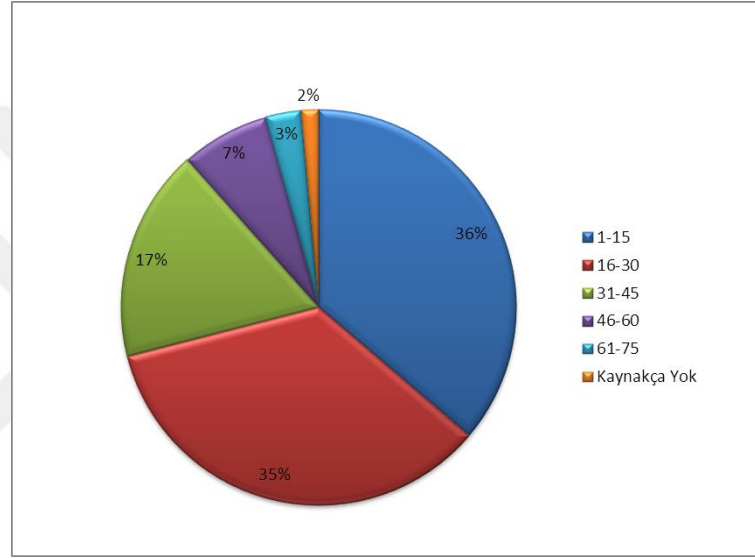

Araştırma evrenindeki bildirilerde kullanılan başvuru kaynakların dağılımı incelendiğinde; 25 (% 36,23) bildiride 1-15 arası başvuru kaynak kullanılmıştır. 1 (% 1,45) bildiride başvuru kaynak kullanılmamıştır (Tablo 4.137 ve Şekil 4.170). Bir bildiride en fazla kullanılan başvuru kaynak sayısı ise 66 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.137. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerde Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı

Başvuru Kaynak	N	%
1-15	25	36,23
16-30	24	34,78
31-45	12	17,39
46-60	5	7,24
61-75	2	2,90
Kaynakça Yok	1	1,45
Toplam	69	100

Şekil 4.170. Hatay İli Evreni ya da Örnekleminde Yayınlanan Bildirilerde Kullanılan Başvuru Kaynaklarının Dağılımı

BEŞİNCİ BÖLÜM:

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya başlarken ikinci bölümde araştırmanın temelini oluşturan 10 araştırma sorusu ile 17 hipotez oluşturulmuştur. Hazırlanan bu araştırma soruları ile oluşturulan hipotezlerin doğrulanması ve yanlışlanması araştırma sürecinde test edilerek ulaşılan sonuçlar aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir (Tablo 5.1 ve Tablo 5.2).

Tablo 5.1. Araştırma Sorularının Yanıtlanma Durumu

Araştırma Soruları	Yanıtlanma Durumu		Açıklamalar
	Yanıtlandı	Yanıtlanmadı	
S.01. Bilimsel bir araştırma (coğrafya araştırması) hangi evrelerden oluşur?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.02. Bilimsel bir araştırmada (coğrafya araştırmasında) yöntem neden gereklidir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.03. Coğrafya araştırmalarında genellikle hangi tür veriler/veri setleri kullanılmaktadır?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.04. Coğrafya araştırmalarında verilerin elde edilmesinde genellikle hangi araç-gereçler ve veri kaynakları kullanılmaktadır?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.05. Coğrafya araştırmaları için elde edilen verilerin bilimsel bulgulara dönüştürülmesinde hangi analiz yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.06. Coğrafya araştırmalarında kullanılan klasik veri toplama ve veri analiz yöntem ve tekniklerinin coğrafya biliminin yakın ve uzak geçmişinde kullanılma /uygulanma durumu nedir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.07. Coğrafya araştırmalarında kullanılan modern veri toplama ve veri analiz yöntem ve tekniklerinin coğrafya biliminin bugünü ve yakın gelecekte kullanılma/uygulanma durumu nedir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.08. Coğrafya araştırma yöntem ve tekniklerinin tarihsel gelişim sürecinde yakın ve uzak geçmiş ve yakın gelecek süreçleri nasıl tespit edilebilir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.09. Coğrafya araştırmalarında veri elde etme ve analiz yöntemlerinde zaman içinde gelişen ve değişen özellikler nelerdir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.
S.10. Coğrafya araştırma yöntem ve tekniklerinin uygulanışı açısından bulguların test edileceği ideal örneklem sahası hangi özelliklere sahip olmalıdır? Bu araştırma için Hatay ili ideal bir örneklem midir?	✓		Araştırma bulguları ile ortaya konuldu.

Tablo 5.2. Araştırmanın Hipotez Testi Sonuçları

Araştırma Hipotezi	Araştırma Hipotezinin Sonucu		Açıklamalar
	Doğrulandı	Yanlışlandı	
H01. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırma sayısı 250-300 civarındadır (Yıllık ortalama 3-4 çalışmanın yapıldığı varsayılmıştır).	✓		288 adet. Araştırma 270 çalışma üzerinden yürütülmüştür.
H02. 2000 yılından önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda modern analiz yöntem ve teknikleri kullanılmamıştır (2000’li yılların bilimsel paradigmaları).	✓		İlk çalışma 2002 yılında yapılmıştır.
H03. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların yaklaşık % 75’inde (3/4) geleneksel yöntemler kullanılmıştır (Geleneksel yöntemlere daha fazla yer verildiği varsayılmıştır).	✓		198 adet. % 73 (1/4)
H04. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların 1/3’ünde veri ve yöntem bölümüne yer verilmemiştir.	✓		79 adet. % 29 (1/3)
H05. 1940’lı yıllardan önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan coğrafya araştırmasına rastlanmaz (Hatay 1939 yılında anavatanına katılmıştır).		✓	İlk çalışma 1936 yılında yapılmıştır.
H06. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanındaki araştırmaların yaklaşık $\frac{3}{4}$ ’ü (% 75) son 10 yılda yapılmıştır (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün lisans programına öğrenci almaya başlaması ve akademik kadro zenginliğine kavuşması).	✓		212 adet (% 79). (3/4)
H07. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün lisans programına öğrenci almaya başladığı ve öğretim elemanlarına kavuştuğu dönemde (2009+) Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırma sayısının diğer dönemlerde yapılan araştırma sayısından daha fazla olduğu ($\frac{3}{4}$ ’ü) varsayılmıştır.	✓		1936-2000 36 adet (% 13) 2001-2008 35 adet (% 12,9) 2009+: 199 adet (% 74)
H08. Araştırma sahası Ölü Deniz Fay Zonundaki Antakya - K. Maraş Grabeninde yer aldığından Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan araştırmaların yaklaşık $\frac{2}{5}$ (% 40)’si Fiziki coğrafya ana bilim dalı kapsamında yapılmıştır.	✓		Fiziki Coğrafya 102 adet (% 38) Beş. ve Eko. Coğrafya: 80 adet (% 29) Bölgesel Coğrafya: 29 adet (% 11) Karma Araşt.: 59 (% 22)
H09. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan ve 100’ün üzerinde atıf alan araştırma yabancı dilde yayımlanan “deprem” temalı araştırmadır.	✓		80 + atıf alan tek çalışma Pirazzoli, vd. (1996).
H10. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda Türkçe + İngilizce özetleri bulunan araştırma sayısı 200’ü geçmez.	✓		Türkçe + İngilizce 186 adet (% 69) Türkçe 17 adet (% 6) İngilizce 30 adet (% 11) Özet Yok 37 adet (% 14)

H11. 1990'lı yıllardan önce Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda yayım dili İngilizce olan araştırma yoktur.	✓		Yabancı dilde ilk araştırma 1991 yılında yayımlanmıştır.
H12. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan her 7 araştırmadan sadece 1'inde yayım dili İngilizcedir (1/7).	✓		39 adet % 14 (1/7)
H13. Türkiye'de özellikle disiplinler-arası ve çok yazarlı yerli çalışmalara "bilimsel araştırmalarda etik" çerçevesinde şüpheyle yaklaşıldığından ve sıklıkla etik inceleme istendiğinden Hatay ili evreni ya da örnekleminde yapılan araştırmaların yazar sayısı itibariyle dağılımı incelendiğinde bir araştırmada toplam yazar sayısı 10'u bulmaz.		✓	Bridgland, vd. (2012)'e ait makale 12 yazarlıdır.
H14. Araştırma sahasının fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafya açısından sahip olduğu potansiyel dikkate alındığında saha ile ilgili yılda ortalama olarak 5-6 yazar tarafından çalışma yapıldığı varsayılacak olursa; Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya ve diğer disiplin alanları ile ortak yapılan araştırmalardaki toplam yazar sayısı 500 (81 yılda)'e yakındır	✓		Toplam yazar sayısı (425'i yerli ve 42'si yabancı) 467'dir.
H15. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda betimsel analiz türünden geleneksel çalışmaların fazla oluşu nedeniyle araştırma başına 1'er adet örgütlenme aracı (şekil, tablo, fotoğraf) bile düşmez.	✓		Araştırma başına; Şekil: 0,6 adet Tablo (Çizelge): 0,4 adet Fotoğraf: 0,4 adet
H16. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmalarda BAP ve TÜBİTAK destekli olan araştırma sayısı % 5'i geçmez.	✓		BAP: 11 adet (% 4) TÜBİTAK: 3 adet (% 1)
H17. Hatay ili evreni ya da örnekleminde coğrafya alanında yapılan araştırmaların ancak 1/5 (% 20)'inde yabancı literatürden yararlanılmıştır.	✓		54 adet % 20 (1/5)

Özetle Hatay ilindeki literatür araştırmalarından elde edilen istatistiksel verilere dayalı olarak 270 araştırmanın bibliyometrik ve metodolojik analizleri yapılmış ve araştırmaların daha ziyade klasik/geleneksel yaklaşımlar (% 73) perspektifinde ele alındığı görülmüştür.

Öneriler:

1. Yöntem bölümü, diğer bölümler arasındaki bağıntıyı sağladığından coğrafya alanında ve diğer tüm disiplin alanlarında "yöntem bölümü" metodolojik zorunluluktur. Özetle bilimsel çalışmalarda olmazsa olmaz olmalıdır.

2. Arazi çalışmaları, gezi-gözlem, anket, mülakat/görüşme, literatür tarama, kurumsal istatistiki bilgiler, CBS, uzaktan algılama, SPSS vb... veri ve veri düzenleme araçlarının bir analiz yöntemi olmadığı, bunların birer veri toplama aracı olduğunun çalışmalarda belirtilmesi gerekmektedir.

3. Coğrafya alanında analiz yöntemleri ile ilgili modern yaklaşımlar perspektifinde araştırmalar yayımlanmalıdır. Geçmiş yıllarda klasik yaklaşımlar perspektifi kapsamında yapılan geleneksel uygulamaların modern yöntem ve tekniklerle zenginleştirilmesi gerekmektedir.

4. Üniversitelerin lisans ve lisansüstü eğitim ve öğretim müfredatında “Coğrafyada Metodoloji” derslerine yer verilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda işin teorik kısmı yanında uygulamalı/pratik kısmı verilerek coğrafi olgu ve olaylara yeni bakış açıları kazandırılmış olacaktır.

5. Coğrafyada “Metodoloji Ana Bilim Dalının” oluşturularak metodoloji bilgisine sahip bilim adamlarının yetişmesi özellikle bu alanda coğrafyacıların ileride kendilerini ispat edebilecekleri, “coğrafyacı” gibi henüz olmayan bir mesleğin erbabı olmaları bu disiplin alanının hak ettiği değeri daha da artıracaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, D. ve Ünal, S. (2012), "Hatay ve Çevresinde Meydana Gelen Depremlerin Markov Zincirleri İle Modellenmesi". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin Korkmaz, Atilla Karataş), s. 787-795. 4-6 Ekim 2012, Hatay
- Agafonoff, N. (2006), "Adapting Ethnographic Research Methods to Ad Hoc Commercial Market Research". *Qualitati ve Market Research: An International Journal*. Volume: 9(2), p. 111-125.
- Aitken, M. J. (1999), "Archaeological Dating Using Physical Phenomena". *Rep. Prog. Phys*, Volume: 62, p. 1333-1376.
- Akarsu, B. (2014), **Hipotezlerin, Değişkenlerin ve Örneklem Belirlenmesi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Akkan, E. (1972), "Cumhuriyetin 50. Yıldönümünde Coğrafya". *Coğrafya Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 5-6, s. 1-5.
- Aktan, C. C. (1999), **2000'li Yıllarda Yeni Yönetim Teknikleri (2) Stratejik Yönetim**. TÜGİAD Yayınları, İstanbul.
- Al, U. (2008), **Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Alvesson, M. and Deetz, S. (2000), **Doing Critical Management Research**. Sage: London Publications.
- Ar, F.A. (1989), **Dosyalama-Arşiv, Resmi Yazışma, Rapor Yazma Teknikleri**. TODAİE Yayınları, No: 231 (2. Basım), Ankara.
- Arcı, H. (1972), **İstatistik Yöntemler ve Uygulama**, Ankara.
- Arcı, H. (1998), **İstatistik Yöntemler ve Uygulamalar**. Meteksan A.Ş., Ankara.
- Arıkan, R. (2004), **Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama** (4. Baskı), Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Arlı, M. ve Nazık, M.H. (2003), **Bilimsel Araştırmaya Giriş**. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Arlı, M. ve Nazık, M.H. (2004), **Bilimsel Araştırmaya Giriş**. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Armağan, İ. (1983), **Yöntembilim-2. Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, No: 16/b, İzmir.
- Atılğan, H., Kan, A. ve Doğan, N. (2006), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme** (Editör: Hakan Atılğan). Anı Yayıncılık, Ankara.

- Avşar, F. ve Akbay, Ş. (2003), **Trakya Bölgesi'nde Kuraklığın Asit Yağışları ve Yağış Rejiminin Belirlenmesi**. İ.T.Ü. Araştırma Fonu Projesi Ara Raporu, İstanbul
- Ayatar, H. (1971), **Uygulamalı Eğitim İstatistiği**. MEB, İstanbul
- Aydın, B. (2014), “Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde (YÖKTEZ) Yiyecek İçecek İşletmeciliği Alanında Kayıtlı Bulunan Tezlerin Bibliyometrik Analizi”. *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiri Kitabı* (Editör: Günlü KOZAK), s. 55-70. 04-05 Nisan 2014, Ankara.
- Aydın, İ. (2001), **Yönetmelik, Mesleki ve Örgütsel Etik** (2.Basım). Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Aydın, M. (1996), “Uluslararası İlişkilerde Yaklaşım, Teori ve Analiz”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 51, No.1, s.71-114.
- Aydın, S. (2014), **Olgu Bilim Araştırması** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Aydın, T. (2012), **Hafif Raylı Sistemlerin Elektrik Güç Beslemesinde Güvenilirlik Analizi**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Elektronik Mühendisliği Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Aziz, A. (2013), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri**. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Bailey, K. (1987), **Methods of Social Research**. 3rd edition. The Free Press, New York, Collier Macmillan Publishers, London.
- Baker, John N.L. (1955), “The Geography of Bernhard Varenius”. *Transactions of the Institute of British Geographers*. Sayı: 21, s. 51-60.
- Bal, H. (2001), **Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri**. Süleyman Demirel Üniversitesi Basımevi, Isparta.
- Balcı, A. (1995), **Sosyal Bilimlerde Araştırma**. 72 TDFO Bilgisayar Yayınları San. Tic. Ltd. Şti., Ankara.
- Balcı, A. (1997), **Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler**. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara.
- Balcı, A. (2001), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeler**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Balcı, A. (2013), **Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler**. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baloğlu, B. (2002), **Sosyal Bilgilerde Araştırma Yöntemleri**. Der Yayınları, İstanbul.

- Barnes, T.J. (2009a), "Empiricism". In D. Gregory, R. Johnston, G. Pratt, M. Watts and S. Whatmore (ed.), *The dictionary of Human Geography* (5th ed.) in (pp.577-578). Malden, MA: Blackwell.
- Başbay, M., Ünver, G. ve Bümen, N.T. (2009), "Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Boylamsal Bir Çalışma". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönelimi (Educational Administration: Theory and Practice)*. Sayı: 15, s. 345-366.
- Baştürk, R. (2009), **Deneme Modelleri** (Editör: Abdurrahman Tanrıöğen) Bilimsel Araştırma Yöntemleri (s. 31-54), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Baştürk, R. (2011), **Deneme Modelleri** (Editör: Abdurrahman Tanrıöğen), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (251-263), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bayazıt, M. (1974), **Hidroloji**. İ.T.Ü. Kütüphanesi, Sayı: 999, İstanbul.
- Baykul, Y. (1996), **İstatistik Metotlar ve Uygulamalar**. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Baykul, Y. (1999), **İstatistik: Metotlar ve Uygulamalar**. Anı Yayınları, Ankara.
- Baykul, Y. (2000), **Eğitimde ve Psikolojide Ölçme. Klasik Test Teorisi ve Uygulaması**. ÖSYM Yayınları, Ankara.
- Baykul, Y. (2000), **İstatistik Metotlar ve Uygulamalar**. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bekaroğlu, E. (2008). "Doğu Akdeniz'de Geç Holosen'de Yükselmiş Kıyı Çizgileri Üzerine Bir Değerlendirme". *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Sayı: 6, s. 1-21.
- Bekaroğlu, E. (2013), **Radyometrik Tarihleme Metotları** (Editörler: Yılmaz Arı ve İlhan Kaya) Coğrafya Araştırma Yöntemleri, Coğrafyacılar Derneği Yayınları, Balıkesir.
- Bekaroğlu, E. ve Yavan, N. (2013), "Modern Türk Coğrafyasının Tarihsel Gelişiminde Batılı Coğrafya Okullarının Etkisi: Ampirik Bir Analiz". *Beşeri Coğrafya Dergisi*. Cilt: 1, Sayı: 1, s. 51-66.
- Bell, J. (2010), **Doing Your Research Project (Fifth Edition)**. The McGraw-Hill. Newyork/USA.
- Bergman, F.E. ve McKnight, T.L. (1993), **Introduction to Geography**. Prentice-Hall, Inc, USA.
- Beskow, S., Mello, C. R., Norton, L. D., Curi, N., Viola, M.R. and Avanzi, J.C. (2009), "Soil Erosion Prediction İn the Grande River Basin, Brasil Using Distributed Modelling". *Catena*: 79, p.49-59, USA.
- Best, J.W. (1959), **Research in Education**. Prentice Hall.
- Bilgin, N. (2005), **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi, Teknikler ve Örnek Çalışmalar**. Siyasal Kitabevi, Ankara.

- Borg, W.R. and Gall, M.D. (1971), **Educational Research. An Introduction.** Second ed. Mckay, 1971.
- Bradley, R. S. (1999), **Paleoclimatology, Reconstructing Climates of the Quaternary.** CA: Academic Press.
- Brown, K.W., Cozby, P.C., Kee, D.W. and Worden, P.E. (1989), **Research Methods in Human Development.** Second Edition, Mayfield Publishing Company, Mountain View, California, London, Toronto, 408.
- Butzer, K. W. (1989), **Hartshorne, Hettner and The Nature of Geography. Reflections on Richard Hartshorne's The Nature of Geography** (ed. J.N. Entrikin ve S.D. Brunn), s. 35-52, AAG, Washington DC.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2013), **Sosyal Bilimler İçin İstatistik.** Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri.** Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri.** Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri.** Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri.** Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyük yıldız, M. ve Berktaş, A. (2004), "Parametrik Olmayan Testler Kullanılarak Sakarya Havzası Yağışlarının Trend Analizi". *Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi.* Cilt: 19, Sayı: 2, s. 23-38.
- Carrier, M. (2007), "Theories for Use. On the Bearing of Basic Science on Pratical Problems" *EPSA07: 1st Conference of the European Philosophy of Science Association* (Madrid, 15-17 November, 2007).
- Cebecioğlu, C.(2006), **SWOT Analizi ve Bir İşletme Üzerine Uygulaması.** Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. T.C. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Cemaloğlu, N. (2011), **Veri Toplama Teknikleri: Nicel-Nitel** (Editör: Abdurrahman Tanrıoğlu), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (251-263), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Cevizci, A. (2002), **Felsefe Sözlüğü.** Paradigma Yayınları, İstanbul.

- Charmaz, K. (2000), **Grounded Theory: Objectivist and Constructivist Methods**. In N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (eds.) *Handbook of Qualitative Research* (2 nd. Ed.). Thousands Oaks: Sage.
- Chorley, R.J., Schumm, S.A., Sugden, D.E., (1984), **Geomorphology**. Library of Congress Cataloging Publication Data. New York, USA.
- Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2007), **Research Method in Education**. Sixth Edition. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2007), **Research Methods in Education**. Routledge: London.
- Cole, S. (1972), **The Sociological Method**. Rand McNally.
- Comstock, D. (1982), "A method for Critical Research". In Eç Bredo ve W. Feinberg (Eds), *Knowledge and values in social an educational research* p. 370-390. Philadelphia: Temple University Press.
- Coşkun, İ., Dündar, Ş. ve Parlak, C. (2014), "Türkiye’de Özel Eğitim Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (2008-2013)". *Ege Eğitim Dergisi*, Cilt: 15, Sayı: 2, s. 375-396.
- Cresswell, J. W. (2007), **Qualitative Inquiry Research Design: Choosing among Five Approaches** (2nd edition) Sage Publications: Londra.
- Cresswell, J.W. (2003), **Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches** (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Cresswell, J.W. (2005), **Educational Research: Planning. Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research**. Upper Saddle River. NJ Pearson Education.
- Creswell, J.W. (2012), **Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research** (4th ed.). Pearson Education: Boston.
- Crocker, L.M. and Algina, J. (1986), **Introduction to Classical and Modern Test Theory**. Holt, Rinehart and Winston/New York.
- Cronbach, L.J. (1990), **Essentials of Psychological Testing**. 5th edition. Harper Row Publishers/New York.
- Çepni, S. (2007), **Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş** (3. Baskı). Celepler Matbaacılık, Trabzon.
- Çepni, S. (2009), **Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş** (4. Baskı), Celepler Yayıncılık, Trabzon.

- Çepni, S., Ayas, A., Akdeniz, A.R., Özmen, H., Yiğit, N. ve Ayvacı, H.Ş. (2008), **Kuramdan Uygulamaya Fen ve Teknoloji Öğretimi**. Pegem Akademi, Ankara.
- Çilesiz, S. (2011), “A Phenomenological Approach to Experiences with Technology. Curent State Promise, and Future Directions for Research”. *Educational Technology and Research Development*. Volume: 59, p. 487-510.
- De Vaus, D.A. (1996), **Surveys in Social Research** (4th. Ed.). UCL Press, London.
- Değerliyurt, M. (2013), “Antakya Şehri ve Yakın Çevresinde Meydana Gelen Erozyonun Coğrafi Dağılışı ve Analizi”. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literaturand History of Turkish or Turkic*. Volume 8/8, p. 1745-1764.
- Demirbaş, M. (2014), **Bilimsel Araştırma ve Özellikleri** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Demirci, A. (2014), **Araştırma Konusunun Belirlenmesi ve Planlanması** (Editörler: Yılmaz Arı ve İlhan Kaya) Coğrafya Araştırma Yöntemleri. Coğrafyacılar Derneği Yayınları, Balıkesir.
- Demirkaya, H., Ayas, C. (2015), “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Öğretimine İlişkin Algıları”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 10/11, p. 503-518.
- Deng, J. (1989), “Introduction to Grey System Theory”. *The Journal of Grey System*. Volume:1, No: 1, p. 1–24.
- DeVellis, F.R. (2003), **Scale Development. Theory and Applications**. Sage Publications, London.
- Dickin, A. P. (2005), **Radiogenic İsoptop Geology**. NY: Cambridge University Press.
- Dickinson, R.E. (1969), **The Makers of Modern Geography**. Routledge, London.
- Dicle, A.N. (2013), **Verilerin Toplanması** (Editör: Savaş Baştürk), Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Vize Yayıncılık, Ankara.
- Diñcer, Ö. (2005), **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**. Beta Basım, İstanbul.
- Dobbin, S.A. and Gatowski, S.I. (Project Drectors). (1999), **The judge deskbook on the basic philosophies and methods of science**. Nevada University, (<http://www.unr.edu/bench/chsp04.pdf>).
- Doğan, Ö. (2010), **Bilim Felsefesi**. Notos Kitap, İstanbul.
- Doğanay, H. (1993), **Coğrafyada Metodoloji: Genel Metotlar ve Özel Öğretim Metotları**. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

- Durlak, J.A. and Lipsey, M.W. (1991), "A Practitioner's Guide to Meta-Analysis". *American Journal of Community Psychology*. Volume: 19, p. 291-332.
- Ekiz, D. (2003), **Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş**. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Ekiz, D. (2009), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Elbaşı, E. (2015), **Marmara Denizi Akarsularının Morfometrik Analizi**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Elliot, J. (1991), **Action Researchfor Educational Change**. Open University Press, Buckingham.
- Eriñç, S. (1973), **Cumhuriyetin 50. Yılında Türkiye'de Coğrafya**. Başbakanlık Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Yayınları, Ankara.
- Eriñç, S. (1997), **Coğrafya**. Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Bilim İçinde, s. 51-55. Tüba Yayınları, Ankara.
- Erkuş, A. (2012), **Psikolojik Ölçme ve Ölçek Geliştirme**. Pegem Akademi, Ankara.
- Erol, O. (1998). "Dating of Pleistocene Caliche Formations in the Paleosols of Çukurova and their part in the Geomorphology and Turkish red Soils". *Yerbilimleri/Geosound*, Volume: 33, p. 29-46.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2012), "Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Yayımlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi". *VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi (Editör: Yeşiltaş KOZAK)*, s. 250-266. Kemer/Antalya.
- Feng, C.M. and Wang, R.T. (2000), "Performance Evaluation for Airlines Including the Consideration of Financial Ratios". *Journal of Air Transport Management*. Volume: 6, p.133-142.
- Forcese, D.P. ve Richer, S. (1973), **Social Research Methods**. Prentice-Hall.
- Fox, D. (1969), **The ResearchProcess in Educcion**. Holt Rinehart.
- Fraenkel, J.R. and Wallen, N.E. (2000), **How to Design and Evaluate Research in Education**. McGraw-Hill: New York.
- Fraenkel, J.R. and Wallen, N.E. (2006), **How to Design and Evaluate Research in Education (6. Baskı)**. McGraw-Hill International Edition: New York.
- Freeman, T.W. (1961), **A Hundres Years of Geography**. Cox Wyman, London.
- Freund, J.E. (1984), **Modern Elemantary Statistics**. New Jersey: Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs.

- Gall, M.D., Borg, W.R. and Gall, J.P. (1996), **Educational Research in Introduction**. (6.Baskı). Logman Publisher, USA.
- Galton, F., (1869), **Hereditary Genius**.
- Galtung, J. (1973), **Theory and Methods of Social Research**. George Allen.
- Gay, L.R. (1992), **Educational Research** (4. Edition), Macmillan, Publishing Company, New York.
- Genç, S.Z. (2013), **Bilimsel Araştırma Basamakları** (Editör: Remzi Y. Kınca), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Giriftinoğlu, Ç. (2005), **Kesikli Rassal Değişkenler İçin Entropi Optimizasyon Prensipleri ve Uygulamaları**. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Glaser, B. and Strauss, A. (1967), **The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research**. Aldine: Chicago.
- Glaser, B.G. and Strauss, A.L. (1967), **The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research**. Chicago, IL: Aldine.
- Gökçe, B. (1998), **Toplumsal Bilimlerde Araştırma**. Savaş Yayınları, Ankara.
- Gökçek, T. (2014), **Karma Yöntem Araştırması** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Görcelioğlu, E. (1983), "Havza Ortalama Yağışının Bulunmasında Yeni Bir Yöntem". *İ.Ü.. Orman Fakültesi Dergisi*, Cilt: 33, Sayı: 1, s. 222-237.
- Graziano, A.M. and Raulin, M.L. (2004), **Research Methods. A Process of Inquiry**. Boston: Pearson.
- Guba, E. (1961), "The Elements of a Proposal, Outline of a paper delivered at charel Hill". *UCEA Conference*, April.
- Güler, N. (2011), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Gümüşçü, O. (2012), "Kâtip Çelebiden Günümüze Türkiye'de Coğrafyanın Tarihi Serüveni". *TÜCAUM VII. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 355-389. TÜCAUM, Ankara.
- Hajdas, I. (2008), "Radiocarbon dating and its applications in Quaternary studies". *Quaternary Science Journal. Volume: 57*, p.2-24.
- Hall, C.M. (2009), "Radiometric Methods". Gornitz (Ed.), *Encyclopedia of Paleolimatology and Ancient Environments*. p. 255-260. Dordrecht: Springer.
- Harvey, D. (1969), **Explanation in Geography**. London.

- Hatay İl Çevre Orman Müdürlüğü (2006), **Hatay İl Çevre Durum Raporu**, Hatay.
- Hayman, J. L. (1975), **Practische Erziehungsforschung- Eine Einführung**. Übersetzung von C.N. Börner und Deutsche Bearbeitung von Helmut E. Lück. Luchterhand .
- Hengl, T., Reuter, H.I. (2009), “Geomorphometry”. *Concepts, Software, Applications, Developments in Soil Science*. Volume 33, ISBN: 978-0-12-374345-9, UK.
- Hickey, P.J. (2012), “Unlearning to learn: Investigating the lived experience of learning English”. *English Teaching: Practice and Critique*, Volume: 11(2), p. 145-162.
- Hitchcock, G. and Hughes, D. (1995), **Research and the Teacher: A Qualitative Introduction to School-based Research**. Routledge: London.
- Holsti, O.R. (1969), **Content Analysis For The Social Sciences and Humanities**. Reading, Addison-Wesley.
- Holt-Jensen, A. (1999), **Geography: Its History and Concept**. Sage Publications, Londra-Yeni Delhi.
- Howell, D.G. (1987), **Statisticals Methods for Psychology**. Duxbury Press: Boston.
- Hunter, J.E. ve Schmidt, F.L. (1990), **Methods of Meta Analysis Correcting error and bias in Research Findings**. The Publisher of Professional Social Science. Newbury Park. New Delhi, London.
- Ivanovich, M. ve Harmon, R. S. (1992), **Uranium Series Disequilibrium: Applications to Earth, Marine and Environmental Sciences**. Clarendon Press: Oxford.
- İçağa, Y. ve Taş, E. (2015), “Akarçay Sinanpaşa Alt Havzası Akım Verilerinin Yağış Parametresine Bağımlılık Haritası”. *4. Su Yapıları Sempozyumu*, s. 400-409. 19-20-21 Kasım 2015/Antalya.
- İzci, K. (2014), **Eleştirel Araştırma** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Jakel, R. (1981), Johann Michael Franz, 1700-1761. “Geographers: Biobibliographical Studies” (ed. T.W. Freeman), Sayı: 5, s. 41-48. Mansell, Londra.
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2004), **Educational Research Quantitative and Mixed Approaches** (Second Edition). Unites States of America: Pearson.
- Johnson, R.B. ve Onwuegbuzie, A.J. (2004), “Mixed Methods Research: A Research Paradigm whose time has come”. *Educational Researcher*, Volume: 33/7, p. 14-26.
- Johnston, R. (2005), **Analitic Culture in the U.S: Intelligence Community. An Ethnographic Study**. Government Printing Office (GPO), Pittsburgh.

- Judd, C., Smith, E. ve Kidder, L. (1991), **Research Methods in Social Relations**. International Edition. Sixth edition. Fort Worth ve diğerleri: Harcourt Brace Jonavovich College Publishers.
- Kahya, E. ve Kalaycı, S. (2004), "Trend Analysis of Stream Flow in Turkey". *Journal of Hydrology*. Volume: 89, p. 128-144.
- Kalaycı, S. ve Kahya, E. (1998), "Susurluk Havzası Nehirlerinde Su Kalitesi Trendlerinin Belirlenmesi". *Turkish Journal of Engineering and Environmental Science*. Volume: 22, p. 503-514.
- Kaleli Yılmaz, G. (2014), **Durum Çalışması** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Kaptan, S. (1993), **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Rehber Yayınevi, Ankara.
- Kaptan, S. (1993), **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara.
- Kaptan, S. (1998), **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri** (11. Baskı) Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara.
- Karabulut, M. ve Cosun, F. (2009), "Kahramanmaraş İlinde Yağışların Trend Analizi". *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 1, s. 65-83.
- Karagel, H. ve Üçeçam Karagel, H. (2014), "Coğrafya Metodolojisi Kapsamında Araştırmalarda Konu Başlığı ve Anahtar Kelimelerin Belirlenmesi ve Önemi". *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Volume: 120, p. 356-364
- Karakaya, İ. (2011), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri** (Editör: Abdurrahman Tanrıöğen), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (s. 55-84) Anı Yayıncılık, Ankara.
- Karamustafaoğlu, O. (2014), **Etnografik Araştırma Kültür Analizi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Karasar, N. (1984), **Bilimsel Araştırma Yöntem-Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Bilim Kitap Kirtasiye, Ankara.
- Karasar, N. (1999), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2002), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2004), **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2004), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2005), **Bilimsel Araştırma Yöntem-Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Nobel Yayınevi, Ankara.

- Karasar, N. (2006), *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (16. Basım), Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Karasar, N. (2013), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Karataş, A. ve Korkmaz, H. (2012), **Hatay İli'nin Su Potansiyeli ve Sürdürülebilir Yönetimi**. Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları No: 48, Antakya.
- Karlin, S. and Taylor, H.E. (1975), **A First Course in Stochastic Processes**. Academic Press, 2nd ed., UnitedStates of America.
- Kaya, İ. (2014), **Coğrafi Düşüncenin Değişimi ve Paradigmalar** (Editörler: Yılmaz Arı ve İlhan Kaya) Coğrafya Araştırma Yöntemleri, Coğrafyacılar Derneği Yayınları, Balıkesir.
- Kaymaz, Ç.K. ve Özşahin, E. (2015), "Hatay İlinin Potansiyel Jeomorfositlerinin Turizm Bakımından Değerlendirilmesi". *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s. 253-262. 15-17 Ekim 2015, Samsun.
- Kelletat, D. and Kayan, İ. (1983). Alanya Batısındaki Kıyılarda İlk C14 Tarihlemelerinin Işığında Geç Holosen Tektonik Hareketleri. *Türkiye Jeoloji Kurumu Bülteni*, Sayı: 26, s. 83-87.
- Kendra, C. (2013), "Correlational Studies" <http://psychology.about/od/researchmethods/a/correlational.htm>. Erişim tarihi: Mayıs, 2013.
- Keraro, F.N., Okere, M.I.O. and Anditi, Z.O. (2013), "Cultural Influence on Pupils Understanding of Conception. Birth of Twins and Sex Determination in Kenya". *International Education Studies*. Volume: 6, No: 5, p. 11-21.
- Kerlinger, F.N. (1964), **Foundations of Behavioral Research**. Holt, Rinehart and Winston.
- Kitahara, H., Okura, Y., Sammori, T. and Kawanami, A. (2000), "Application of the Universal Soil Loss Equation (USLE) to mountainous forests in Japan". *Journal of Forest Research*. Volume: 5, p. 231-236.
- Kitchin, R. and Tate, N. (2000), **Conducting Research into Human Geography: Theory, Methodology and Practice**. Pearson Education Limited: Essex-England.
- Kogan, L.S. (1960-1967), **Principles of Measurement. Social Work Research**. Editör: N.A. Polansky. The Univ of Chicago, p. 87-105.
- Korkmaz, H., Çetin, B., Özşahin, E., Karataş, A. ve Bom, A. (2011), **Hatay Coğrafyası** (Editör: Yakup BULUT), s. 20-38. T.C. Hatay Valiliği Yayın No: 4, Pozitif Matbaa, Ankara

- Korkut, C. (1954), **Coğrafi Tetkikler İçin Rehber**. MEB Öğretmen Kitapları: 31, İstanbul.
- Korn, K.A. (2013), **Conducting Education Research**. [.http://korpedpsych.com/R06Sample.html](http://korpedpsych.com/R06Sample.html)
- Köklü, N. ve Büyüköztürk, Ş. (2000), **Sosyal Bilimler İçin İstatistiğe Giriş**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Kömüşçü, A.Ü. (1999), "Using the SPI to Analyze Spatial and Temporal Patterns of Drought in Turkey". *Drought Network News*. Volume: 11, p. 7-11,
- Kömüşçü, A.Ü. ve Erkan, A. (2000), "Kuraklık ve Çölleşme Süreci ve Türkiye Açısından Analiz ve Çözümler". Yayımlanmamış Rapor.
- Kömüşçü, A.Ü., Erkan, A. ve Turgu, E. (2003), "Normalleştirilmiş Yağış İndeksi Metodu ile Türkiye'de Kuraklık Oluşum Oranlarının Bölgesel Dağılımı". *III. Atmosfer Bilimleri Sempozyumu Bildirileri Kitabı*, sayfa 268-275, 19-21 Mart 2003, İstanbul,
- Köseli, M. (2015), "Bilimsel Araştırma Yöntemlerinin İstihbarat Analizinde Kullanılması". *Güvenlik Stratejileri Dergisi*. Sayı: 11, s. 87-117.
- Kramer, F.L. (1959), "A note on Carl Ritter". *The Geographical Review*. Sayı: 40, s. 406-409.
- Krizan, L. (2010), "Intelligence Essentials for Everyone. Joint Military Intelligence College Occasional" Paper Number 6. <http://www.ndic.edu/press/8342.htm> Erişim Tarihi: 03.04.2010)
- Kuhn, T.S. (2008), **Bilimsel Devrimlerin Yapısı** (Çeviren: N. Kuyaş). Kırmızı Yayınları, İstanbul.
- Kuş, E. (2003), **Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri**. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Lazaro, R., Rodrigo, F.S., Gutierrez, L., Domingo, F. and Puigdefabregas, J. (2001), "Analysis of a 30-year rainfall record (1967-1997) in semi-arid SE Spain for Implications on Vegetation". *Journal of Arid Environment*., Volume: 48, p. 373-395.
- Leedy, P.D. ve Ormrod, J.E. (2001), **Practical Research**. Seventh Edition. New Jersey: Prentice Hall.
- Lester, S. (1999), **An Introduction to Phenomenology Research**. Taunton UK, Stan Lester Developments (www.sld.demon.co.uk/resmethy.pdf).
- Lin, N. (1976), **Foundations of Social Research**. McGraw-Hill.
- Lowe, J. J. and Walker, M.J.C. (1997), **Reconstructing Quaternary Environments**. Essex: Prentice Hall

- Madge, J. (1965), **The Tools of Science. An Analytical Description of Social Science Techniques.** Anchor Books Doubleday and Comp.
- Mark, D.M. (2004), **Geomorphometric Parameters: A Review and Evaluation.** Department of Geography, University of British Columbia, Vancouver.
- Marshall, M.N. (1996), "Sampling for Qualitative Research". *Family practise*, Volume:13, p. 522-525.
- Martin, J.G. ve James, P.E. (1993), **All Possible Worlds: A History of Geographical Ideas.** Wiley, New York.
- Mayring, P. (2000), **Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş** (Çeviren: A. Gümüş, M.S. Durgun). Baki Kitapevi, Adana.
- McKee, T.B., Doesken, N.J. and Kleist, J. (1993), "The Relationship of Drought Frequency and Duration to Time Scales". *Preprints, 8th. Conference on Applied Climatology, Anaheim, CA*, p. 179-184.
- Mertens, D.M. (1998), **Research Methods In Education and Psychology.** Sage Publications Inc: London.
- Meyers, L.S. ve Grossen, N.E. (1974), **Behavioral Research: Theory, Procedure, and Design.** W.H. Freeman and Comp.
- Micheels, W.J. and Karnes, M.R. (1968), **Eğitimde Başarının Ölçülmesi** (Çeviren: İbrahim Yurt). Ankara Ajans, Ankara.
- Mills, G.E. (2003), **Action Research. A Guide for the Teacher Researcher.** Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Inc.
- Mouly, G. (1963), **The Science of Educational Research.** D. Van Nostrand, 1963 (Second ed. 1970).
- Mouly, G. (1970), **The Science of Educational Research.** D. Van Nostrand, 1963 (Second ed. 1970).
- Nergiz, H. G. (2014), "Türkiye'de Lisansüstü Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili (1990- 2013)". *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiri Kitabı*, (Editör: Günlü Kozak), s. 212-221. 04-05 Nisan 2014, Ankara.
- Neuman, W.L. (1994), **Social Research Methods. Qualitative and Quantitative Approaches.** Boston et al: Allyn and Bacon.
- Neuman, W.L. (2010), **Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar** (Cilt: 1-2, 4. basım), Çeviren: S.Özge. Yayınodası, İstanbul.
- Nigar, İ. ve Bilgin, A. (2007), "İlköğretim Çağı Çocuklarında Kelime Dağarcığı Gelişimi". *İlköğretim Online*. Cilt: 6, Sayı: 3, s. 344-365.

- Nisbet, J.D. and Entswistle, N.J. (1974), **Educational Research Methods**. University of London Press.
- Oğuzkan, A. F. (1993), **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Genişletilmiş Üçüncü Basım. Emel Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şirketi, Ankara.
- Online, (2010), **Oxford English Dictionary Online**. Retrieved from <http://dictionary.oed.com>
- Oppenheim, A.N. (1992), **Questionnaire Design**. Interviewing and Attitude Measurement. Pinter Publishers Ltd. Press, London.
- Orman ve Su İşleri Başkanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü, (2016), **De Martonne Kuraklık İndeksine Göre Türkiye İklimi**. Araştırma Dairesi Başkanlığı, Klimatoloji Şube Müdürlüğü, Ankara.
- Orman ve Su İşleri Başkanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü, (2016), **Köppen İklim Sınıflandırmasına Göre Türkiye İklimi**". Araştırma Dairesi Başkanlığı, Klimatoloji Şube Müdürlüğü, Ankara.
- Önöz, B. ve Bayazıt, M. (2003), "The Power of Statistical Tests for Trend Detection", *Turkish Journal of Engineering and Environmental Sciences*, Volume: 27, p. 247-251.
- Özçelik, D.A. (2010), **Okullarda Ölçme ve Değerlendirme El Kitabı**. Pegem Yayınevi, Ankara.
- Özdamar, K. (2003), **Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Kaan Kitapevi, Eskişehir.
- Özdemir, E. (2014), **Tarama Yöntemi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Özgen, N. (2010), "Bilim Olarak Coğrafya ve Evrensel Paradigmaları". *Ege Coğrafya Dergisi*. Cilt: 19, Sayı: 2, s. 1-25.
- Özgen, N. (2016), **Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler** (Editörler: Nurettin Özgen ve Sabri Karadoğan), Pegem Akademi Yayınları.
- Özgen, N. (2016), **Metodolojik Prensipler ve Fiziki Coğrafyadaki Evrimi** (Editörler: Nurettin Özgen ve Sabri Karadoğan) Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler, Pegem Akademi, Ankara.
- Özgüç, N. (1994), **Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri**. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını No: 2511, İstanbul.
- Özgüç, N. ve Tümertekin E. (2000), **Coğrafya. Geçmiş, Kavramlar, Coğrafyacılar**. Çantay Kitabevi, İstanbul.

- Özkan, H.H. (2013), **Araştırma Sonuçlarının Kullanımı** (Editör: Remzi Y. Kınca), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Özmen, H. (2014), **Deneysel Araştırma Yöntemi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Öztürk, M. (2014), **Coğrafya Eğitiminde Araştırma**. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Öztürk, M. ve Karabağ, S. (2013), “Coğrafyada Paradigmalar”. *Journal of European Education (JEE)*. Cilt: 3, Sayı: 1, s. 8-32.
- Özyuvacı, N. (1999), **Meteoroloji ve Klimatoloji**. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 460, İstanbul.
- Padem, H., Göksu, A. ve Konaklı, Z. (2012), **Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı**. IBU Publications Sarajevo.
- Palm, R. ve Brazel, A.J. (1992), “Applications of Geographic Concepts and Methods”. *Geography's Inter Worlds* (ed. R.F. Abler, M.G. Marcus, J.M. Olson), s. 342-362, NJ.
- Partal, T. (2003), **Türkiye Yağış Verilerinin Trend Analizi**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Patton, M. Q. (2002), **Qualitative Evaluation and Research Methods** (3rd ed.), Thousand Oaks, CA: Sage.
- Perouse, J.P. (2012), “Türkiye’de Coğrafyanın Yansımaları”. (Çevirenler: Nuri Yavan ve Sengür Acar). *Coğrafi Bilimler Dergisi*. Cilt: 10, Sayı: 1, s. 1-8.
- Pike, R. (2000), “Geomorphometry-Diversity in Quantitative Surface Analysis”. *Progress in Physical Geography*. Volume: 24, p. 1-20.
- Pirazzoli, P.A., Laborel, J., Saliege, J.F., Erol, O., Kayan, İ. and Person, A. (1991). “Holocene Raised Shorelines on the Hatay Coasts (Turkey): Palaeoecological and Tectonic Implications”. *Marine Geology*. Volume. 96, p. 295-311. (Çeviri: Kayan, İ. 1993. Hatay'da Yükselmiş Holosen Kıyı Çizgileri: Paleoekolojik ve Tektonik Değerlendirmeler. *Ege Coğrafya Dergisi*, Sayı: 7, s.43-76.
- Pralong J. P. (2005). “A Method for Assessing Tourist Potential and use of Geomorphological Sites”. *Géomorphologie: Relief, Processus, Environment*. Volume: 3, p.189-196.
- Punch, K. F., (2011). **Sosyal Araştırmalara Giriş (Nicel ve Nitel Yaklaşımlar)**. (2. Baskı), Siyasal Kitapevi, Ankara.
- Punch, K.F. (2005), **Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar** (Çeviren: Dursun Bayrak, H. Bader Arslan, Zeynep Akyüz) Siyasal Kitabevi, Ankara.

- Punch, K.F. (2005), **Sosyal Araştırmalara Giriş**. Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Punch, K.F. (2011), **Introduction to Research Methods in Education**. Thousand Oaks, Sage.
- Rahman, Md., Rejaur, Shi., Z.H. and Chongfa, C. (2009), “Soil Erosion Hazard Evaluation-An Integrated Use Of Remote Sensing, GIS And Statistical Approaches with Biophysical Parameters Towards Management Strategies”, *Ecological Modelling*, Volume.: 220, p. 1724-1734
- Richards, J. (2010), **The Art & Science of Intelligence Analysis**. Oxford University Press, USA.
- Rigby, D. L. (1999), “Methods in Economic Geography”. In, *Challenges in Economic Geography*. 10 Aralık 2003, <http://www.geography.uconn.edu/aag-econglaswkps.pdf>.
- Rink, W. J. (1997), “Electron Spin Resonance (ESR) Dating and ESR Applications in Quaternary Science and Archaeometry”. *Radiation Measurements*, Volume: 27, p. 975-1025.
- Ripplw, L. (1967), “Problem Identification and Formulation”. *Social Work Research*. Editör: N.A, Polansky. The University of Chiacago, s. 24-47.
- Roberts, N. (1989). **The Holocene, an Environmental History**. Cambridge: Blackwell.
- Roberts, N., Black, S., Boyer, P., Eastwood, W. J., Griffiths, H. I., Lamb, H. F., Leng, M. J., Parish, R., Reed, J. M., Twigg, D. and Yiğitbaşıoğlu, H. (1999), “Chronology and Stratigraphy of Late Quaternary sediments in the Konya Basin, Tukey”. Results from the KOPAL Project. *Quaternary Science Reviews*. Volume:: 618, p. 611-630.
- Robson, C. (1993), **Real World Research. A Resource for Social Scientists and Practitioner Researchers**. Blackwell Publishers Inc., Oxford.
- Sanders, P. (1982), “Phenomenology: A New Way of Viewing Organizational Research”. *The Academy of Management Review*. Volume: 7(3), p. 353-360.
- Saray, M. (2008), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri El Kitabı**. Yeditepe Üniversitesi Yayın No: 48, İstanbul.
- Sarpkaya, R. (2009), **Bilimsel Araştırmanın Raporlaştırılması** (Editör: Abdurrahman Tanrıöğen), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (251-263), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sax, G. (1968), **Empirical Foundations of Educational Research**. Prentice-Hall.
- Schellmann, G., Beerten, K. and Radtke, U. (2008), “Electron spin resonance (ESR) dating of Quaternary materials”. *Quaternary Science Journal*. Volume: 57, p. 150-178.
- Schellmann, G., Radtke, U., Potter, E. K., Esat, T. M. and McCulloch, M. T. (2004). “Comparations of ESR and TIMS U/Th dating of marine isotope stage (mis) 5e, 5c,

- and 5a from Barbados - implications for palaeo sea-level changes in the Caribbean". *Quaternary International*, Volume: 120, p. 41-50.
- Schumacher, S. ve McMillan, J.H. (1993), **Research in Education. A Conceptual Introduction**. 3th Edition. NY: harperCollins College Publishers.
- Selltiz, C., Jahoda, M. Deutch ve S.W. Cook. (1959), **Research Methods In Social Relations**. Revised Edition. Holt, Rinehart and Winston.
- Sencer, M. ve Sencer, Y. (1978), **Toplumsal Araştırmalarda Yöntem Bilim**. TODAIE Yayınları No: 172, Ankara.
- Siman, J.L. (1969), **Basic Research Methods in Social Science: The art of Empirical Investigation**. Random House.
- Slocum, T. A., (1990), "The Use of Quantitative Methods in Major Geographical". *Journals 1956-1986 Professional Geographer*. Volume: 42, p. 84-94.
- Smith, H.W. (1975), **Strategies of Social Research. The Methodological Imagination**. Prentice-Hall.
- Smith, H.W. (1975), **Strategies of Social Research. The Methodological Imagination**. Prentice-Hall.
- Sözbilir, M. (2014), **Nedensel Karşılaştırma Araştırma Yöntemi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Stahl, B.C. (2006), "On the Difference or Equality of Information, Misinformation, and Disinformation: A Critical Research Perspective". *Informing Science Journal*, Volume. 9, p. 83-96.
- Stirling, C.H. and Andersen, M.B. (2009), "Uranium-Series dating of Fossil Coral Reefs: Extending the sea-level record beyond the last Glacial cycle". *Earth and Planetary Science Letters*, Volume: 284, p. 269-283.
- Şahin, Ç. (2013), **Veri Toplama Teknikleri** (Editör: Remzi Y. Kıncal), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Şahin, F. (1999), **Meta Analizinin Tıpta Kullanımı ve Bir Uygulama**. Doktora Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Şahinler, S. (2000), "En Küçük Karalar Yöntemi ile Doğrusal Regresyon Modeli Oluşturmanın Temel Prensipleri". *Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. Sayı: 5, s. 57-73.

- Şaylan, L., Şen, O., Kadioğlu, M., Koçak, K., Toros, H., Çaldağ, B., Balkanoğulları, F., Avşar, F. ve Akbay, Ş. (2003), **Trakya Bölgesi'nde Kuraklığın Asit Yağışları ve Yağış Rejiminin Belirlenmesi**. İ.T.Ü. Araştırma Fonu Projesi Ara Raporu, İstanbul.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2003), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Şimşek, O. ve Çakmak, B. (2011), "SPI VE PNI Yöntemleriyle Tarım Yılı Kuraklık Analizi". (Poster Presentation). *5th Atmospheric Science Symposium*, p. 585-594. 27-29 April İstanbul Technical University İstanbul-Turkey.
- Tashakkori, A. ve Teddlie, C. (Eds). (2003), **Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research**. Thousans Oaks, CA: Sage.
- Tayyar, N., Akcanlı, F., Genç, E. ve Erem, I. (2014), "BİST'e Kayıtlı Bilişim ve Teknoloji Alanında Faaliyet Gösteren İşletmelerin Finansal Performanslarının Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) ve Gri İlişkisel Analiz (GİA) Yöntemiyle Değerlendirilmesi". *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. Sayı: 61, s. 19-40.
- Tekbryık, A. (2014), **İlişkisel Araştırma Yöntemi** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Tekeli, İ. (2010), **Tarihsel Bağlamı İçinde Türkiye'de Yükseköğretimin ve YÖK'ün Tarihi**. Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Tekin, H. (1977), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Gazi Mah. Ahududu Sokak4-1., Ankara.
- Tekindal, S. (2008), **Duyuşsal Özelliklerin Ölçülmesi İçin Araç Oluşturma**. Pegem Akademi, Ankara.
- Tezbaşaran, A.A. (199), **Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu**. Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara.
- Thomas, R.M. (1998), **Conducting, Educational Research: A Comparative View**. West Port, Conn: Bergin & Garvey.
- Thorndike, R.L. ve Hagen, E. (1967), **Measurement and Evaluation in Psychology and Education**. Second ed. Wiley.
- Topal, Ş.R. (2002), "Etik Değerler mi, Yitik Değerler mi?". <http://www.ytukvk.org.tr/arsiv>.
- Tunçel, H. (2001), "Coğrafya Çalışmalarında Konu Seçimi". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 11, Sayı: 1, s. 87-98.

- Tural, G. (2014), **Bilimsel Araştırma Yapma Süreci ve Etik Kurulları** (Editör: Mustafa Metin), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Turgu, E., Erkan, A. ve Kömüşçü, A.Ü. (2003), Meteorolojik Kuraklık Analizinde Normalleştirilmiş Yağış İndeks (SPI) Modeli. *III. Atmosfer Bilimleri Sempozyumu Bildirileri Kitabı*. s. 257-267, 19-21, İstanbul,
- Turgut, F. ve Baykul, Y. (1992), **Ölçme Teknikleri**. ÖSYM Yayınları, Ankara.
- Turgut, M. F. (1977), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları**. Esat Cad. 55/9, Küçüksat, Ankara.
- Turgut, M.F. ve Baykul, Y. (2012), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Pegem Akademi Yayınevi, Ankara.
- Tümertekin, E. (1990), **Çağdaş Coğrafi Düşüncenin Oluşumu ve Paul Vidal de la Blache**. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3603, İstanbul.
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2013), **Ekonomik Coğrafya: Kalkınma ve Küreselleşme**. Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2014), **Beşeri Coğrafya. İnsan, Kültür, Mekân**. Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü (TDK), 2017.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2017.
- Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), (2002), **Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları**. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Ankara.
- Tyler, L.E. (1971), **Tests and Measurements**. Second edition. Prentice-Hall.
- Ulaş, S.E. (2002), **Felsefe Sözlüğü**. Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Ulucan, A.(2007), **Yöneylem Araştırması, İşletmecilik Uygulamalı Bilgisayar Destekli Modelleme**. Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Ulugür, M. E., (1972), **Su Mühendisliği**. Çağlayan Kitabevi İstanbul.
- Ulusoy, Ü., Bayarı, S., Anbar, G. ve Özyurt, N. (2007), **Mağara Çökellerinin ESR ile Yaş Tayini ve Bu Çökellerin Mikro-Jeokimyasal Analiz ile de İncelenerek Paleo-İklim Koşullarının Araştırılması**. TÜBİTAK ÇAYDAG Proje no: 104Y203.
- Ulutaş, E., Özer, M.F. (2000), “Markov Modeli Kullanılarak Çukurova Bölgesinin Deprem Tehlikesinin Belirlenmesi”. *Jeofizik*, Sayı: 14, s. 103-112.
- Usta, A., Yılmaz, M. ve Kocamanoğlu, Y. O. (2014), “Anadolu Çaprazı Üzerindeki Orman Ağaçlarının Dağılımı ve İklim Arasındaki İlişkiler”. *II. Ulusal Akdeniz Orman ve*

- Çevre Sempozyumu Akdeniz Ormanlarının Geleceği: Sürdürülebilir Toplum ve Çevre*, s. 672-682. 22-24 Ekim, 2014, Isparta
- Uysal, Ş. (1974), "Eğitim Araştırmalarında Yöntem". *A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 1, s. 19-36.
- Uysal, Ş. (1975), "Sosyal Bilimler Araştırmalarında Kullanılan Araçların Geçerlik ve Güvenirlikleri". *AÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 1-4, s. 67-85.
- Uzun, N. ve Sağlam, N. (2005), "Sosyo-Ekonomik Durumun Çevre Bilinci ve Çevre Akademisi Başarısı Üzerindeki Etkisi". *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 29, s. 194-202.
- Üçeçam Karagel, D. (2018), **Hatay İli Yerleşme Coğrafyası-I. Yerleşmelerin Kuruluşu, Gelişmesi ve İdari Coğrafya Özellikleri**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Ünal, Y. (2008), **Dergi Kullanım Verilerinin Bibliyometrik Analizi ve Koleksiyon Yönetiminde Kullanımı**. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ünver, Ö. ve Gamgam, H. (1986), **Uygulamalı İstatistiksel Yöntemler**. Siyasal Kitapevi, Ankara.
- Üstünışık, N. Z. (2007), **Türkiye'deki İller ve Bölgeler Bazında Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması: Gri İlişkisel Analiz Yöntemi ve Uygulaması**. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Van Dalen, D.B. (1966), **Understanding Educational Research: An Introduction**. McGraw-Hill.
- Van Dallen, D.B. (1962), **Understanding Educational Research: An Introduction**. McGraw-Hill.
- Van der Mescht, H. (2004), "Phenomenology in Education: A Case Study in Educational Leadership. Indo-Pacific". *Journal of Phenomenology*, Volume. 4 (1), p. 1-16.
- Wallen, N.E. ve Fraenkel, J.R. (2001), **Educational Research A Guide to the Process** (Second Edition). Lawrence Erlbaum Associates.
- Wallen, N.E. ve Fraenkel, J.R. (2010), **How to Design and Evaluate Research in Education** (Seventh Edition). Singapore: McGraw-Hill.
- Walsham, G. (2005), "Learning about being critical". *Information Systems Journal*. Volume: 15, p.111-117.
- Warf, B. (2006a), **Encyclopedia of Human Geography**. Sage Publications, Thousands Oaks Calif.

- Wiersman ve Jurs, S.G. (2009), **Research Methods in Education an Introduction** (Ninth Edition) Unites States of America: Pearson.
- Yalçın, H. (2010), “Milli Folklor Dergisinin Bibliyometrik Profili. (2007-2009)”. *Milli Folklor Dergisi*. Cilt: 22, Sayı: 85, s. 205-211.
- Yaşar, Ş. (1998), **Çağdaş Yaşam Çağdaş İnsan** (Ed: Gürhan Can) “Çağdaş Bilim Anlayışı” Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fak. Yayınları No: 563.
- Yavan, N. (2005). “Bilim Felsefesi Bakımından Coğrafyada Pozitivist Yaklaşım”. *Ulusal Coğrafya Kongresi Prof. Dr. İsmail Yalçınlar Anısına*, s. 405-414.23-30 Eylül 2005, İstanbul.
- Yavan, N. (2014), **Örnekleme ve Örnekleme Yöntemleri** (Editörler: Yılmaz Arı ve İlhan Kaya), Coğrafya Araştırma Yöntemleri, Coğrafyacılar Derneği,
- Yeşil, R. (2013), **Nitel ve Nitel Araştırma Yöntemleri** (Editör: Remzi Y. Kınca), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2003), **Nitel Araştırma Yöntemleri** (3. Baskı), Seçkin Yayınları, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, C. (1973), **Bilim Felsefesi: 100 Soruda**. Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- Yiğit, B. (2013), **Bilimsel Araştırmanın Temelleri** (Editör: Savaş Baştürk), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (1-31), Vize Yayıncılık, Ankara.
- Yin, R. (1984), **Case Study Research: Design and Methods**. (3. Basım). Sage Publications: California.
- Yolcu, H. (2011), **Bilimsel Araştırmaya İlişkin Temel Kavramlar** (Editör: Abdurrahman Tanrıoğen), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (3-27), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Yolcu, H. (2011), **Problemi Seçme ve Tanımlama** (Editör: Abdurrahman Tanrıoğen), Bilimsel Araştırma Yöntemleri (85-108), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Yue, S., Pilon, P., Cavadias, G. (2002), “Power of The Mann-Kendall And Spearman’s Rho Tests For Detecting Monotonic Trends in Hydrological Series”. *Journal of Hydrology*. Volume: 259, p.254-271

- Zhang, X., Harvey, K.D., Hogg, W.D. and Yuzyk, T.R. (2001), "Trends in Canadian Streamflow". *Water Resources Research*. Volume: 37, No: 4, p.987-998.
- Zimmerman, C.C. (1964), **Le Play ve Sosyal İlimler Metodolojisi**. Çeviren: Oğuz Arı, İktisat Fakültesi Yayını, İstanbul.
- Zohar, E. (2013), "Intelligence Analysis as a Manifestation of a Grounded Theory". *International Journal Of Intelligence and Counter Intelligence*. Volume: 26, No:1, p.130-160.

Yararlanılan İnternet Web Adresleri

- URL-1, (2017), <http://www.biyologlar.com>, 20.03.2017.
- URL-2 (2013), UNIT 2 Human Development MODULE 1. The Methods of Developmental Psychology. <http://online.sfsu.edu/psych200/unit2/21.htm>10.05.2013.
- "<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>",
- "<https://scholar.google.com.tr/>"
- "<https://www.academia.edu/>",
- "[https://www. Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi \(ULAKBİM\)](https://www.UlusalAkademikAgveBilgiMerkezi(ULAKBİM))",
- "<https://www.ResearchGate> Web Sitesi".

EKLER (Coğrafyacılar ve Aralarında Coğrafyacıların da Bulunduğu Disiplinler-Arası Araştırmalarda Yer Alan Yerli ve Yabancı Yazarlar Tarafından 2017 Yılıın Sonuna Kadar Yayımlanan Araştırmalar)

- Acar Deniz, Z. (2013), **Muson Dolaşımının Doğu Akdeniz ve Türkiye Yaz Sıcaklıklarına Etkileri**. Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Adatepe, F. M. (1984), **34°-38° N Paralelleri - 32°-37° E Meridyenleri Arasında Kalan Bölgenin (Doğu Akdeniz Kuzeyinin) Sismo-Tektonik Değerlendirilmesi**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği Anabilim Dalı, İstanbul.
- Ağca Okur, M. (2000), **İskenderun Şehir Coğrafyası**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri ve İktisadî Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Akay Ertürk, S. (2016), “Tarımsal Faaliyetlerde Çalışan Suriyeli Sığınmacılar: Altınözü (Hatay) Örneği”. *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) 2016 Uluslararası Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Ali ÖZÇAĞLAR, Necla TÜRKOĞLU, Rüya BAYAR, Erkan YILMAZ, Olgü AYDIN ve Kerime KARABACAK), s. 469-486. 13-14 Ekim 2016, Ankara.
- Alagöz, C.A. (1944a), “Coğrafya Gözüyle Hatay”. *Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Dergisi*. Cilt: 2, Sayı: 2, s. 203-216.
- Alagöz, C.A. (1944b), “Hatay Vilayeti Coğrafyası”. *Aylık Ansiklopedi Dergisi*. Cilt: 1, s. 50-53.
- Altunlu, E. (1994), “Hatay’ın Su Potansiyeli”. *III. Hatay Tarih ve Folklor Sempozyum Bildirileri Kitabı*. 10–11 Haziran 1994 Hatay Folklor ve Araştırmalar Derneği, Antakya/Hatay.
- Altunlu, E. (2002), **Hatay’ın Su Potansiyeli: Hatay’da Amanos Dağları’nın Doğusundaki Bölgenin Yeraltı Yerüstü Su Zenginlikleri Problemleri ve Çözüm Yolları**. Kültür Ofset Matbaacılık, Antakya.
- Altunlu, E. (2012), “Reyhanlı-Yenişehir Karstik Kaynakları ve Gölde Yapılan Çalışmalar”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 424-432. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Arđos, M. (1987), **Volkan Topoğrafyası**. Türkiyat Matbaacılık, İstanbul.
- Atasoy, A. (2012), **Reyhanlı İlçesi’nin Coğrafyası**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

- Atasoy, A. (2016a), **Hassa İlçesi'nin (Hatay) Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası**. Tiydem Yayıncılık, Kayseri.
- Atasoy, A. (2016b), "Hassa (Hatay) Bazalt Platosunda Öne Çıkan Tipi Volkanik Şekiller İle Lav Akıntısı Yapıları". *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 11, No: 2, p. 85-112.
- Atasoy, A. (2016c), "Hassa İlçesi'nin (Hatay) Vejetasyon Coğrafyası". *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 11, No: 8, p. 43-78.
- Atasoy, A. (2017a), "Çatılı Suyu Havzası ve Yakın Çevresinin (Hassa) Jeomorfolojisi" *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 10, Sayı: 2, s. 474-492.
- Atasoy, A. (2017b), "Hassa İlçesi (Hatay)'nin İklimi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 5, Sayı: 56, s. 35-67.
- Atasoy, A. (2017c), "Hassa İlçesi'nin (Hatay) Toprak Coğrafyası". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 10, Sayı: 48, s. 253-269.
- Atasoy, A. ve Demir, H. (2015), "Suriyeli Sığınmacıların Kırıkhan'a (Hatay) Etkileri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 8, Sayı: 38, s. 457-470.
- Atasoy, A. ve Geçen, R. (2012), "Amik Ovası'nda Poligaminin Meskenlere Etkisi". *Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Ali DEMİRCİ ve Yılmaz ARI), s. 22-30. 19-21 Haziran 2013, İstanbul.
- Atasoy, A. ve Geçen, R. (2014), "Forest Fires Occurred on Border Between Turkey (Hatay) and Syria". *Procedia Social and Behavioral Sciences*. Volume: 120, p. 680-685.
- Atasoy, A. ve Korkmaz, H. (2012), "Hatay İlinde Jeomorfolojik Birimler İle Yerleşme Alanları Arasındaki İlişki". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 268-278. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Atasoy, A. ve Korkmaz, H. (2015), "Erzin (Hatay)'de Yanlış Arazi Kullanımına Selin Tepkisi". *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s. 444-456. 15-17 Ekim 2015, Samsun.
- Atasoy, A. ve Özşahin, E. (2013), "Hatay'da Nüfusun Jeomorfolojik Birimlere Göre Dağılışı". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ, Atilla KARATAŞ), s. 259-267. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Atasoy, A. ve Özşahin, E. (2013), "Yükseltiyeye Bağlı Olarak Nüfus Değişir Mi? Hatay Örneği". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 26, s. 92-108.

- Atasoy, A., Geçen, R. ve Selçuk Biricik, A. (2014), "Reyhanlı İlçesi'nde Mevsimlik Tarım İşçilerinin Sorunlarına İlişkin Analizler". *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Mustafa ERTÜRK, Alper UZUN ve Şevki DANACIOĞLU), s. 22-29. 4-6 Haziran 2014 Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla
- Atasoy, A., Geçen, R. ve Korkmaz, H. (2012), "Siyasi Coğrafya Açısından Türkiye (Hatay) –Suriye Sınırı". *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) VII. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 107-119. 18-19 Ekim 2012, Ankara.
- Atasoy, A. (2012), "Tizin Yöresinde (Hatay) Tarihi Kalıntıların Kullanımına Dair Coğrafi Bir İnceleme". *I. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, (Editörler: Cemal SEVİNDİ, Salih BİRİNCİ, Kübra ERHAN, Mehmet ZAMAN, Çağlar ÇAKIR ve Alper AYKAÇ), s. 1161-1170. 28-30 Mayıs 2012 Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Atasoy, A. ve Geçen, R. (2014), "Reyhanlı İlçesi Topraklarında Tuzlanma Problemi". *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 62, s. 21-28.
- Aytaç, A.S. (2010), **Amanos Dağlarının Orta Kesiminin Doğal Ortam, Sosyo-Ekonomik Faaliyetler, Koruma Kriterleri ve Çevre Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi**. Doktora Tezi (Basılmamış). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Programı, İzmir.
- Aytaç, A.S. ve Semenderoğlu, A. (2011), "Amanos Dağları'nın Orta Kesiminin Vejetasyon Coğrafyası". *Anadolu Doğa Bilimleri Dergisi*. Cilt: 2, Sayı: 2, s. 34-47.
- Aytaç, A.S. ve Semenderoğlu, A. (2012), "Amanos Dağları'nın Orta Kesiminin, Doğa Koruma Kriterleri Açısından Değerlendirilmesi". *Anadolu Doğa Bilimleri Dergisi*. Cilt: 3, Sayı: 1, s. 1-14.
- Aytaç, A.S. ve Semenderoğlu, A. (2014), "Amanos Dağlarının Orta Kesimi ve Yakın Çevresinin İklim Özellikleri". *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 9/2, p. 251-289.
- Aytuk, C. (2017), **Değirmendere Havzasının (İskenderun/Hatay) Flüvyal Jeomorfolojisi**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Bağcı, U., Parlak, O. ve Höck, V. (2005), "Whole Rock and Mineralchemistry of Cumulates from the Kızıldağ (Hatay) Ophiolite (Turkey): Clues for Multiple Magma Meneration during Crustalaccretion in the Southern Neotethyan Ocean". *Mineralogical Magazine*. Volume. 69, p. 53–76.

- Bağcı, U., Parlak, O. ve Höck, V. (2008), “Geochemistry and Tectonic Environment of Diverse Magma Generations Forming the Crustal Units of the Kızıldağ (Hatay) Ophiolite, Southern Turkey”. *Turkish Journal of Earth Sciences*. Volume: 17, p. 43-71.
- Bekaroğlu, E. (2008), “Doğu Akdeniz’de Geç Holosen’de Yükselmiş Kıyı Çizgileri Üzerine Bir Değerlendirme”. *Coğrafi Bilimler Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 1, s. 1-21.
- Bekaroğlu, E. (2012), “Comment on MIS 5a and MIS 3 relatively high sea-level stands on the Hatay-Samandağ coast, Eastern Mediterranean, Turkey”. U. Doğan, A. Koçyiğit, B. Varol, İ. Özer, A. Molodkov, E. Zöhra. *Quaternary International* (2012), 262, 65-79. *Quaternary International*. Volume: 262, p. 80-83.
- Belgüzar, İ. (2017), **Antakya (Hatay)Kahramanmaraş Arasındaki Karasu Grabeninin Volkan Topoğrafyası**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bilgili, M. (2006), **Doğu Akdeniz Kıyısında (Suriye, Lübnan, İsrail) Yaşanan Göçler ve Devlet Oluşum Süreçlerine Etkileri**. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Ortadoğu Coğrafyası Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bilgin, S. (2006), **Hatay İli Yayladağı İlçesi’nin Sosyo-Kültürel Yapısı**. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Niğde.
- Bilgin, S. (2007), **Hatay İli Yayladağı İlçesi’nin Sosyo-Kültürel Yapısı**. Pehlivan Ofset/Antakya.
- Bilgin, T. (1969), **Ceyhan Doğusunda Volkanik Şekiller ile Hassa Leçesi** İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 58, İstanbul.
- Bilgin, T. (1971), “Formes Volcaniques a l’est de Ceyhan et Leçe de Hassa”. *İ.Ü. Geo. Inst. Review*. Sayı: 13, s. 97-111.
- Boyraz, Z. (2004), “Kuruluşu, Gelişmesi ve Fonksiyonları Açısından Kırıkhan Şehri”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Cilt: 9, Sayı: 11, s. 327-352.
- Boyraz, Z. (2009), “Erzin’in Kuruluşu, Gelişmesi ve Fonksiyonel Özellikleri”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 9, Sayı: 1, s. 151-175.
- Bridgland, D. R., Philip, G., Westaway, R. and White, M.(2003), “A long Quaternary terrace sequence in the Orontes River valley, Syria: A record of uplift and of occupation”. *Current Science*. Volume: 84, No: 8, p. 1080-1089.
- Bridgland, D. R., Westaway, R., Romieh, M.A., Candy, I., Daoud, M., Demir, T., Galiatsatos, N., Schreve, D.C., Seyrek, A., Shaw, A.D., White, T. S. and Whittaker,

- J. (2012), “The River Orontes in Syria and Turkey: Downstream variation of fluvial archives in different crustal blocks”. *Geomorphology*. Volume: 165–166, p.25–49.
- Bulut, Y.ve Korkmaz, H. (2008), **5893 Sayılı Belediye Yasası Çerçevesinde Antakya Kentsel Alanının İrdelenmesi. Dönüşen Kentler ve Değişen Yerel Yönetimler** (Editörler: Neval Fatma GENÇ, Abdullah YILMAZ ve Hüseyin ÖZGÜR) s. 123-147. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Cengiz, D. (2012), **Hatay’dan Suudi Arabistan’a Olan Göçler: Samandağ İlçesi Örneği**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Cengiz, D. ve Çetin, B.(2016), “Samandağ İlçesi’nden (Hatay) Suudi Arabistan’a Yönelik İşçi Göçlerinin Mekansal ve Sektörel Dağılışı”. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 11/8, p. 121-144.
- Çalışkan, V. (2002), **Amik Ovası’nın Beşeri ve İktisadî Coğrafyası**. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri ve İktisadî Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Çalışkan, V. (2003), “Amik Ovası ve Amik Gölü: Bir Sulak Alanı Kurutma Deneyiminin Günümüze Ulaşan Etkileri”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 41, s. 97–125.
- Çalışkan, V. (2008), “Human-Induced Wetland Degradation: A case study of Lake Amik (Southern Turkey)”. *Conference On Water Observation and Information System For Decision Support BALWOIS 2008* (Edited by: M. MORELL, C. POPOVSKA, O. MORELL, V. STOJOV, G. KOSTOSKİ, D. DİMİTROV, R. DROBOT, Z. RADİC, and A. SELENİCA), p. 1-10. 27-31 Mayıs 2008 Ohrid, Republic of Macedonia.
- Çelik, M.A. (2012), **Antakya-Kahramanmaraş Grabeninde Bitki Örtüsü İle Yağış Koşulları Arasındaki İlişkilerin Modis Verileri (2000-2010) Kullanılarak İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Çelik, M.A. ve Gülersoy, A.E. (2017), “Nur Dağları’nın (Amanoslar) Orta Kesiminin Farklı Yamaçlarında Bitki İndeks Değişiminin İzlenmesi”. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 3, s. 87-97.
- Çelik, M.A. ve Karabulut, M. (2014), “Antakya-Kahramanmaraş Grabeninde Kızılçam (*Pinus Brutia Ten.*) Orman Alanları ile Yağış Arasındaki İlişkilerin MODIS Verileri (2000-2010) Kullanılarak İncelenmesi”. *Coğrafi Bilimler Dergisi*. Cilt: 12, Sayı: 1, s. 49-68.

- Çetin, B. (2010), **Antakya (Hatay) Nüfusunun 1940-2008 Yılları Arasındaki Gelişimi ve Temel Özellikleri**. Hatay Araştırmaları I (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Selim KAYA), s. 179-222. Antakya Belediyesi Yayınevi, Antakya/Hatay.
- Çetin, B. (2011), “Türkiye’de Yayla ve Yayılacılık Kültürünün Değişimine Bir Örnek: Kırıkhan-Hatay Alan Yaylası”. *16. Uluslararası Türk Kültür Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 136-144. 9 Mayıs 2011, Üsküp/Makedonya.
- Çetin, B. (2012a), **Kuruluşu, Gelişimi ve Fonksiyonel Özellikleri Yönüyle Yayladan Kente Dönüşen Bir Yerleşme: Belen**. Color Ofset Matbaacılık, İskenderun/Hatay.
- Çetin, B. (2012b), “Alan Yaylasında (Kırıkhan-Hatay) Fonksiyonel Değişimin Coğrafi Özellikleri”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Cilt: 17, Sayı: 27, s. 129-151.
- Çetin, B. (2012c). “Antakya ve İskenderun-Dörtyol Çevresinde Suburbanizasyon (Banliyöleşme)”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Cilt: 17, Sayı: 28, s. 259-281.
- Çetin, B. (2012d), “Hatay’da Kentleşmenin Seyri (1940-2009) ve Mekânsal Dağılışı”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Cilt: 17, Sayı: 28, s. 231-257.
- Çetin, B. (2015). “Sacred Places in Antakya as a Potential for Faith and Cultural Tourism (Turkey)”. *Tourism Environment and Sustainability* (Editors: Cevdet AVCIKURT, Mihaela S. DÎNU, Necdet HACIOĞLU, Recep EFE ve Abdullah SOYKAN), p. 60-79. St. Kliment Ohridski Universty Press.
- Çetin, B. ve Ege, İ. (2012), “Alan Polyesinde (Orta Amanoslar) Arazi Kullanımı”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ, Atilla KARATAŞ), s. 346-356. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Çetin, B.ve Gün, İ. (2015), **Türkiye’ye Göç Eden Özbeklerde İktisadi Kültür ve Adaptasyon Süreci Ovakent Örneği (Hatay)**. Coğrafya’ya Adanmış Bir Ömür: Prof. Dr. Hayati DOĞANAY (Editörler: Serhat ZAMAN ve Ogün COŞKUN), Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 1056, s. 535-570. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Çetin, B., Çetinkaya, S., Korkmaz, H., Ege, İ., Özşahin, E., Karataş, A., ve Bom, A. (2011). **Laurel (Laurus Nobilis L.) and the Laurel Industry in Hatay**. Natural Environment and Culture in the Mediterranean Region II (Edited By: Recep EFE, Münir Öztürk and İbrahim ATALAY), p. 487-503.
- Çetinkaya, S. (2012), “Turizm Açısından Arsuz’un Değerlendirilmesi”. *VII. Hatay Tarih ve Folklor Sempozyumu Bildirileri Kitabı*, s. 275-292. 11-12 Nisan 2008, Antakya/Hatay.

- Çetinkaya, S. (2002), "Cilvegözü Sınır Kapısının Coğrafi ve Fonksiyonel Özellikleri". VI. *Hatay Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri Kitabı*, s. 241-253, Antakya/Hatay.
- Çetinkaya, S. ve Özşahin, E. (2012), "Arsuz Ovasında (İskenderun/Hatay) Arazi Örtüsü ve Kullanım Özelliklerinin Değişimi". III. *Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 654-664. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Çıtakoğlu, N.(1944a), "Hatay'ın Coğrafi Durumu". *Hatay Halkevi Dergisi*. Sayı: 2, s. 5-9.
- Çıtakoğlu, N.(1944b), "Hatay'ın Coğrafi Durumu". *Hatay Halkevi Dergisi*. Sayı: 3, s. 5-9.
- Çıtakoğlu, N. (1944c), "Hatay'ın Coğrafi Durumu". *Hatay Halkevi Dergisi*. Sayı: 4, s. 5-7.
- Çıtakoğlu, N. (1944d), "Hatay'ın Coğrafi Durumu". *Hatay Halkevi Dergisi*. Sayı: 5, s. 10-12.
- Çıtakoğlu, N. (1945), "Hatay'ın Coğrafi Durumu". *Ankara Üniversitesi Haftası-Hatay*, s. 38-51.
- Darkot, B. (1942-1944), "Belen". *MEB İslâm Ansiklopedisi*. Cilt: 2, s. 473-475.
- Darkot, B. (1950), "İskenderun". *MEB İslam Ansiklopedisi*. Cilt: 5, Sayı: 2, s. 1090-1093.
- Darkot, B. (1960-1963), "Payas". *MEB İslam Ansiklopedisi*. Cilt: 9, s. 531-532.
- Darkot, B. (1967-1970), "Süveydiye". *MEB İslam Ansiklopedisi*. Cilt: 11, s. 253-255.
- Darkot, B. (1993), "Antakya". *İslam Ansiklopedisi Milli Eğitim Basımevi*. Cilt: 1, s. 456-459.
- Değerliyurt, M. ve Aksu, R. (2013), "İskenderun Kentindeki (Hatay) Acil Durum Ünitelerinin Ulaşılabilirlik Özelliklerinin Analizi". *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/6, p. 111-121.
- Değerliyurt, M. ve Özşahin, E. (2012), "Trafik Kazalarının Önlenmesinde Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (CBS) Kullanılması: Antakya (Hatay) Örneği". I. *Ulusal Karayolları ve Trafik Güvenliği Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s.339-354. 6-8 Mayıs 2012, Ankara.
- Değerliyurt, M. (2013a), "Antakya Şehri ve Yakın Çevresinde Meydana Gelen Erozyonun Coğrafi Dağılışı ve Analizi". *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/8, p. 1745-1764.
- Değerliyurt, M. (2013b), "Kentsel Gelişim ve Deprem Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Bir Örnek: İskenderun (Hatay)". 2. *Türkiye Deprem Mühendisliği Ve Sismoloji Konferansı Bildiriler Kitabı*, s. 1-6. 25-27 Eylül 2013 Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

- Değerliyurt, M. (2013c), **Antakya’da Doğal Afet Risk Analizi ve Yönetimi**. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Değerliyurt, M. (2013d), “Arsuz Çayı Havzası’nın Erozyon Duyarlılık Analizi”. *The Journal of Academic Social Science Studies. International Journal of Social Science*. Volume: 6/7, p. 321-344.
- Değerliyurt, M. (2013e), “Zilli Dere Havzası’nda (İskenderun) CBS Tabanlı Erozyon Duyarlılık Analizi”. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Sayı: 172, s. 257-272.
- Değerliyurt, M. (2014a), “Coğrafi Bilgi Sistemleri Kullanılarak Orman Yangınlarının Erozyona Etkisinin Belirlenmesi: Amanos Dağları Örneği”. *Marmara Coğrafya Dergisi*. Sayı: 29, s. 195-219.
- Değerliyurt, M. (2014b), “İskenderun-Arsuz İlçelerinin (Hatay) Cbs Tabanlı Zemin Hareketleri Duyarlılık Analizi”. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 9/5, p. 655-678.
- Değerliyurt, M. (2014c), “Settlement suitability analysis of local ground characteristics in Iskenderun: A case study”. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. Volume: 120, p. 637-644.
- Değerliyurt, M., Çabuk, S.N. ve Aksu, R. (2014), “Sürdürülebilir Kentsel Gelişim İçin Yerleşime Uygun Alanların Belirlenmesi: İskenderun Kenti Örneği”. *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Mustafa ERTÜRK, Alper UZUN ve Şevki DANACIOĞLU), s. 380-389. 4-6 Haziran 2014 Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Demir, H. (2016), **Kırkhan İlçesi’nin (Hatay) Beşeri ve Ekonomik Özellikleri**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Dinç, Y. (2015), **Antakya (Hatay) Şehir Coğrafyası**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Dinç, Y. (2017a), “Antakya (Hatay) Merkezi İş Alanının (MİA) Mekânsal Gelişimi ve Fonksiyonel Yapısı”. *Akademik Bakış Dergisi*. Sayı: 61, s. 912-936.
- Dinç, Y. (2017b), “Yer Değiştiren Yerleşmelere Bir Örnek: Hacıpaşa (Altınözü/Hatay)”. *Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 13, s. 1-21.
- Dinç, Y. ve Üçeçam Karagel, D. (2017), **Antakya Şehri’nin Kuruluşu ve Mekânsal Gelişimi**. Türkiye Coğrafyası Araştırmaları. Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK’e Armağan (Editör: Ferhat ARSLAN), s. 571-596. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

- Doğan, U. (2011), "Late Pleistocene raised shorelines on the Hatay-Samandağı coast of Turkey, Eastern Mediterranean". *XVIII. INQUA Congress, Bern*.
- Doğan, U. ve Özer, İ. (2007), **Türkiye'nin Hatay Kıyılarında Geç Pleistosen Rölatif Deniz Seviyesi Değişimleri**. TÜBİTAK Proje No: 107Y191.
- Doğan, U., Koçyiğit, A., Varol, B., Özer, İ., Molodkov, A.ve Zöhra, E. (2012a), "MIS 5a and MIS 3 relatively high sea-level stands on the Hatay-Samandağ Coast, Eastern Mediterranean Turkey". *Quaternary International*. Volume: 262, p. 65-79.
- Doğan, U., Koçyiğit, A., Varol, B., Özer, İ., Molodkov, A.ve Zöhra, E. (2012b), "Reply to the comments by Erdem Bekaroğlu on MIS 5a and MIS 3 relatively high sea-level stands on the Hatay-Samandag coast, Eastern Mediterranean, Turkey". *Quaternary International*. Volume: 262, p. 84-87.
- Doğu Taşkan, E. (2016), **Antakya İlçesi'nde (Hatay) Çevre Sorunları**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Ege, İ. (2010), **Antakya'nın İklim Özellikleri**. Hatay Araştırmaları I (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Selim KAYA), s. 227-244. Antakya Belediyesi Yayınevi, Antakya/Hatay.
- Ege, İ. (2011), "Determination of Fault Morphology of Antakya-Kahramanmaraş Depressin Area by the Using Methods of Remote Sensing (RS) and Geographical Information Systems". *Procedia Social and Behavioral Sciences*. Volume: 19, p. 702-708.
- Ege, İ. (2014a), **Amik Ovası ve Yakın Çevresinin Jeomorfolojisi**. Doğu Mat Grup Matbaacılık Ltd. Şti., Malatya.
- Ege, İ. (2014b), "Antakya-Kahramanmaraş Grabeninde Aktif Tektoniğe Ait Gözlemler". *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 11, Sayı: 26, s. 71-88.
- Ege, İ. (2015a), "Maymunlar Mağarası (Antakya/Hatay)". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Yıl: 3, Sayı: 15, s. 275-296
- Ege, İ. (2015b), "Saint Pierre (Kilisesi) Mağarası (Antakya/Hatay)". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Yıl: 3, Sayı: 16, s. 165-188.
- Ege, İ. ve Çetin, B. (2012), "Harbiye Heyelanının (23.01.2012) Yerleşme ve Turizm Faaliyetlerine Yönelik Oluşturduğu Tehditler". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s.527-538. 4-6 Ekim 2012, Hatay.

- Ekinci, D., Özşahin, E. ve Özder, A. (2010), “Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Teknolojileri Yardımıyla Antakya Şehrinin Jeomorfolojik Haritasının Oluşturulması”. *III. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu (UZALCBS 2010) Bildiriler Kitabı*, s. 1-11. 11-13 Ekim 2010, Gebze/Kocaeli.
- Erol, O. (1963). **Asi Nehri Deltasının Jeomorfolojisi ve Dördüncü Zaman Deniz Akarsu Sekileri**. Ankara Üniversitesi D.T.C.F Yayınları No: 148, Ankara.
- Erol, O. and Pirazzoli, P.P.A. (1992), “Seleucia Pieria: An Ancient Harbour Submitted To Two Successive Uplifts”. *The International Journal of Nautical Archaeology*. Volume: 21, Issue: 4, p. 317-327.
- Fakı, G. (2010), **Yayladağı İlçesinde (Hatay) Jeomorfolojik Birimler İle Arazi Kullanımı Arasındaki İlişki**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Geçen, R. (2016), **Mustafa Kemal Üniversitesi'nin Etki Sahası (2005-2014)**. Hatay Araştırmaları II (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Selim KAYA), s. 101-110. Pozitif Matbaa, Ankara.
- Geçen, R. (2017a), “Fay Hatlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Teknikleri İle Tespit Edilmesi”. *Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Saadettin TONBUL, M. Taner ŞENGÜN, Muzaffer Siler ve Ahmet CANPOLAT), s. 173-181. 12-14 Ekim, Elazığ.
- Geçen, R. (2017b), **Ulaşım Coğrafyası Açısından Hatay Havalimanı**. Hatay Araştırmaları III (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Haydar ÇORUH), s. 35-49, Pozitif Matbaa, Ankara.
- Geçen, R. ve Karaömer, Ö. (2017), “Arsuz ve Dört Yol (Hatay) Arası Kıyı Kullanımı ve Yaşanan Problemler”. *Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Saadettin TONBUL, M. Taner ŞENGÜN, Muzaffer Siler ve Ahmet CANPOLAT), s. 274-281. 12-14 Ekim, Elazığ.
- Geçen, R. ve Ölmez, İ. (2017), “Beyazçay Havza'sının (Hatay) Jeomorfometrik Analizler İle Değerlendirilmesi”. *Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Saadettin TONBUL, M. Taner ŞENGÜN, Muzaffer Siler ve Ahmet CANPOLAT), s. 212-221. 12-14 Ekim, Elazığ.
- Geçen, R. ve Usun, Ç.F. (2017), “Asi Nehri, Havzası, Uluslararası Kullanımı ve Problemler”. *Uluslararası Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Saadettin TONBUL, M. Taner ŞENGÜN, Muzaffer Siler ve Ahmet CANPOLAT), s. 274-281. 12-14 Ekim, Elazığ.

- Geçen, R. ve Usun, Ç.F. (2017), Hatay İli Jeopolitiğini Şekillendiren Temel Faktör: Suriye Sınırı. *Çukurova Araştırmaları Dergisi*. Cilt: 3, Sayı: 2, s. 126-149.
- Geçen, R.ve Varol, M. (2016), **GIS-Tabanlı Çok Kriterli (Multicriteria) Karar Analizi Yöntemi Kullanılarak Amanos Dağları'nda (Hatay) Uygun Kamp Alanı Tespiti**. Hatay Araştırmaları II (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Selim KAYA), s. 165-176. Pozitif Matbaa, Ankara.
- Genç, Y. (2014), **Yeşil Deniz Kaplumbağası Yuvalarını Etkileyen Faktörlerin Samandağ Kumsalı Örneğinde**. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Gönençgil, B. ve İçel, G. (2010), “Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Yıllık Toplam Yağışlarda Görülen Değişimler (1975-2006)”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 55, s. 1-12.
- Gönençgil, B. ve İçel, G. (2010), “Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Kış ve İlkbahar Yağışları Arasındaki İlişki ve Eğimler”. *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) Ulusal VI. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 293-302.
- Gönençgil, B. ve İçel, G. (2012), “Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Günlük Yağış Şiddetlerinde Eğilimler (1975-2006)”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s.185-198. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Gönençgil, B. ve Karataş, A. (2013), “Kuseyr Platosu'nda (Hatay) Miyosen Sonrası Morfojenetik Süreç-Jeomorfolojik Yapı İlişkisi”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 59, s. 11-26.
- Gün, İ. (2017), **Sınır Tipleri, Fonksiyonları ve Sınır Etkileşim Modelleri Yönüyle Geçmişten-Günümüze (1939-2015) Türkiye (Hatay)-Suriye Kara Sınırı**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Güngördü, E. (1988), “Hatay'da Yerleşme, Nüfus-Ziraat İlişkileri”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 1 s. 219-236.
- Harunoğulları, M. ve Cengiz, D. (2014), “Suriyeli Göçmenlerin Mekânsal Analizi: Hatay (Antakya) Örneği”. *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) VIII. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 309-318. 23-24 Ekim 2014, Ankara.

- İçel, G. (2009), **Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Sıcaklık ve Yağış Trend Analizleri ve Ekstrem Hadiseler**. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- İncekara, S. ve Savran, Z. (2011), "Ortaöğretim Öğrencilerinin Turizme Bakış Açılarının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Değerlendirme: Hatay Örneği". *Marmara Coğrafya Dergisi*. Sayı: 23, s. 144-164.
- İshakoğlu, A. (1999), **Dörtüol ve Çevresinin İklim Özellikleri**. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum.
- Karaboran, H.H. (1982), "Folklor Açısından Yukarı Çukurova Hatay-Maraş Çöküntü Hendeğinde Mevkii Adları". *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*. II. Cilt, s. 265-273. Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 38, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi: 9, Ankara.
- Karaboran, H.H. (1984), "Türkiye'de Mevkii Adları Üzerine Bir Araştırma". *Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 60, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 17*, s. 97-148, 11-13 Eylül 1984 Ankara.
- Karaboran, H.H. (1985), "İki Eğrelti Yerleşme Şekli "Bani" ve "Pey" ". *Türk Dünyası Araştırmaları*. Sayı: 39, s. 83-104, İstanbul.
- Karaboran, H.H. (1986a), "İslahiye ve Hassa'nın Kuruluşundan Önce Yöredeki Yerleşme Durumu". *Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi*. Cilt: 1, s. 303-329. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Araştırma Merkezi, Tebliğler III. Türk Tarihi İstanbul.
- Karaboran, H.H. (1986b), "Reyhanlı'da Bazı Folklorik Araştırmalar (Hatay-Maraş Çöküntü Hendeği Sahası)". *III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, s. 161-174. Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları:77, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi: 20, Ankara.
- Karaboran, H.H. (1987), "İslahiye ve Hassa'da Şehirsel Fonksiyonlar Açısından Nüfusun Gelişmesi-Dağılışı ve Şehirleşme Hareketleri". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 1, Sayı: 1, s. 95-129.
- Karaboran, H.H. (1990), "Merkezi Yer Olarak İslahiye ve Hassa". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 2, s. 145-158.
- Karaboran, H.H. (1994), "Hatay-Maraş Çöküntü Hendeği Sahasında Yer Alan İslahiye ve Hassa'nın Kuruluşundan Önce Bu Yöredeki Yerleşme Durumu". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 1-2, s. 156-178.

- Karabulut, M. (2012), “Doğu Akdeniz’de Ekstrem Maksimum ve Minimum Sıcaklıkların Trend Analizi”. *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi*. Özel Sayı, s. 37-44.
- Karabulut, M. (2015), “Drought analysis in Antakya-Kahramanmaraş Graben, Turkey”. *J Arid Land*. Cilt: 7, Sayı: 6, s. 741–754.
- Karabulut, M. (2017), **Antakya-Kahramanmaraş Grabeni İkliminde Meydana Gelen Değişim ve Eğilimler**. Türkiye Coğrafyası Araştırmaları. Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK’e Armağan (Editör: Ferhat ARSLAN), s. 295-320. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Karataş, A.(2010), **Hatay İli’nin Su Potansiyeli ve Sürdürülebilir Yönetimi**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.
- Karataş, A. (2014), **Karasu Çayı Havzası’nın Hidrografik Planlaması**. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Karataş, A. (2015a), “Serinyol Birikinti Yelpazesinde (Hatay) Antropojenik Degradasyon ve Hidrojeomorfolojik Etkileri”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 12, Sayı: 29, s. 319-329.
- Karataş, At. (2015b), **Hatay’ın Coğrafi Yapısı**. 81 İlde Kültür ve Şehir Hatay., s. 16-27. Hatay Valiliği Yayınları, Hatay.
- Karataş, A. (2016), **Sustainable Water Management in Hatay: Hydrographic Planning Approach, in Water Resources Management in the Lower Asi-Orontes River Basin: Issues and Opportunities**. Geneva: Graduate Institute of International and Development Studies; İstanbul: p. 111–123, MEF University.
- Karataş, A. (2017), **Karasu Çayı Havzasının Hidrografik Planlaması**. Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Karataş, A. ve Ekinci, D. (2015), **Güney Amanoslarda Ofiyolitik Seriyeye Ait Litolojik Birimlerin Çözülme Süreçleri**. Prof. h. c. Dr. İbrahim ATALAY’ın 45. Meslek Yılına Armağan (Editör: Prof. Dr. Recep EFE), s. 461-473. Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Karataş, A. ve Korkmaz, H. (2012), **Hatay İlinin Su Potansiyeli ve Sürdürülebilir Yönetimi**. Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları No: 40. Color Ofset Matbaacılık, İskenderun/Hatay.
- Karataş, A., Sungur, Ş. ve Yılmaz, V.(2016), “Physico-Chemical Features Of Mineral Waters Found In Hatay Ophiolites And Their Relationships With Fault

- Characteristics". *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 11/2, p. 665-684.
- Karataş, A. ve Ekinci, D. (2012), "İnsanın Doğal Çevre Üzerine Etkisi ve Sonuçları: Burnaz Sulak Alanı Örneği (Erzin-Hatay)". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 310-323. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Kaymaz, Ç.K. (2015), **Antakya Kentsel Sit Alanının Kültür Turizmi Yönüyle Değerlendirilmesi**. Kent Çalışmalar II (Editörler: Mehmet KARAKUYU, Arif KEÇELİ ve Şaban ÇELİKOĞLU), s. 172-213. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Kaymaz, Ç.K. ve Özşahin, E. (2015), "Hatay İlinin Potansiyel Jeomorfositlerinin Turizm Bakımından Değerlendirilmesi". *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s. 253-262,. 15-17 Ekim 2015, Samsun.
- Kaymaz, Ç.K. ve Özşahin, E. (2015), **Harbiye Şelalesi (Defne-Hatay) Doğal Ortam Özellikleri ve Turizm Potansiyeli. Coğrafya'da Yeni Yaklaşımlar**. Prof. h. c. Dr. İbrahim ATALAY'ın 45. Meslek Yılına Armağan (Editör: Prof. Dr. Recep EFE), s. 347-367. Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Kaymaz, Ç.K. ve Özşahin, E. (2013), "Hatay İlinin Potansiyel Eko Turizm Alanlarının Coğrafi Açından Değerlendirilmesi (Doğu Akdeniz)". *2. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu "Ekoturizm", 19 Nisan 2013 Bildiriler Kitabı* (Editör: Murat İsmet HASEKİ), s. 161-179. Ofis Reklam Danışmanlık, Adana.
- Kaymaz, Ç.K. ve Özşahin, E. (2015), "Potansiyel Bir Jeomorfositin Planlanması: Yunuşhanı Sivri Doruklu Lapyra Kompleksleri Örneği (Altınözü/Hatay)". *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Salih ŞAHİN, Alper UZUN, Songül ASLAN ve Bilgen ORHAN), s. 195-202. 21-23 Mayıs 2015 Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kızılelma, Y., Karabulut, M. ve Çetinkaya, S. (2015), "Antakya-Kahramanmaraş Grabeni Tropikal ve Yaz Günü Sayılarındaki Değişim ve Eğilimler". *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Salih ŞAHİN, Alper UZUN, Songül ASLAN ve Bilgen ORHAN), s.175-183. 21-23 Mayıs 2015 Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Koca, H.(1999), "Nur Dağları'nın Doğu Yamaçlarında Yaz Mevsiminde Etkili Olan Yerel Bir Rüzgâr: Garbi Yel". *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 34, s. 505-525.

- Koca, H. (2005), **Kuruluşu, Gelişmesi ve Fonksiyonel Özellikleri Yönünden Dörtüol Şehri**. Aktif Yayınevi, İstanbul.
- Koca, H. ve Doğanay, H. (1998), “Ulaşımın Yerleşmeye Etkilerine İki Tıpkı Örnek: Fevzipaşa ve Nurdağı Kasabaları”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 33, s. 1-24.
- Koca, H. ve Güner, İ. (1999), “Burnaz Kıyılarının (Hatay) Turizm Potansiyeli”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 34, s. 331-355.
- Koday, S. (1998), “İskenderun Limanı”. *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 33, s: 211-235.
- Korkmaz, H. (2006), “Antakya’da Zemin Özellikleri ve Deprem Etkisi Arasındaki İlişki”. *Coğrafi Bilimler Dergisi*. Cilt: 4, Sayı:2, s. 49-66.
- Korkmaz, H. (2007). “Kuruluşundan Günümüze Antakya’da Su”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 17, Sayı: 1, s. 69-96.
- Korkmaz, H. (2008a), “Antakya-Kahramanmaraş Graben Alanında Kurutulan Sulak Alanların (Amık Gölü, Emen Gölü ve Gâvur Gölü Bataklığı) Modellerinin Oluşturulması”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 5 Sayı: 9, s. 19-37.
- Korkmaz, H. (2008b), **Antakya-Kahramanmaraş Grabenindeki Sulak Alanların (Amık Gölü, Emen Gölü ve Gavur Gölü Bataklığı) Dünü, Bugünü ve Geleceği**. Ekolojik Okur Yazarlık Sürdürülebilir Bir Dünya İçin Amanoslar’da Doğa Eğitimi (Editörler: Yaşar ERGÜN, Şükran YALÇIN ÖZDİLEK ve Hatice PAMİR) Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları Yayın No: 20, Hatay.
- Korkmaz, H. (2009a), **Amık Gölü’nün Kurutulmasının Yöre İklimine Etkileri**. Color Ofset Matbaacılık, Antakya.
- Korkmaz, H. (2009b), “Amık Gölü Hidrolojik Tarihçesi ve Geleceği”. *Hatay Aylık Keşif ve Kültür Dergisi*. Sayı: 21, s. 1-4.
- Korkmaz, H. (2009c), “Amık Ovası’nda Kurak Devre İle Buğday, Pamuk ve Mısır Tarımı Arasındaki İlişki”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 6 Sayı: 11, s. 56-68.
- Korkmaz, H. ve Atasoy, A. (2015), “Dörtüol İlçesi Karakese Beldesi Taşkımlı ve Çökek Yaylası Kütle Hareketleri, Hatay”. *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s. 303-319. 15-17 Ekim 2015, Samsun.
- Korkmaz, H. ve Fakı, G. (2009), “Kuseyr Platosu’nun İklim Özellikleri”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 12, s. 324-350.

- Korkmaz, H.ve Faki, G. (2015), “Yayladağı İlçesinde Arazi Kullanımı, Hatay”. *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s.482-499. 15-17 Ekim 2015, Samsun.
- Korkmaz, H. ve Gürbüz, M. (2008), “Amik Gölü’nün Kültürel Ekolojisi”. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 17, s. 1-26.
- Korkmaz, H. ve Karataş, A. (2009), “Asi Nehri’nde Su Yönetimi ve Ortaya Çıkan Sorunlar”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 12, s. 18-40.
- Korkmaz, H. ve Karataş, A. (2011), **Hatay İli Mineralli Su Kaynakları**. Fiziki Coğrafya Araştırmaları: Sistemik ve Bölgesel. Türk Coğrafya Kurumu Yayınları No: 5, s. 393-410. İstanbul.
- Korkmaz, H. ve Karataş, A. (2012), “Ocak-Mart 2012 Hatay Havaalanı Taşkını”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 478-494. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Korkmaz, H., Çetin, B., Ege, İ., Karataş, A., Bom, A. ve Özşahin, E. (2011), “Environmental Effects Of Stone Pits In Hatay”. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. Volume: 19, p. 504–510.
- Korkmaz, H., Çetin, B., Kuşçu, V., Ege, İ., Bom, A., Özşahin, E. ve Karataş, A. (2012), “Temporal Changes In Land Use In Asi River Delta (Hatay, Southern Turkey)”. *Journal Enviromental Biology*. Volume: 33, p. 463-473.
- Korkmaz, H., Çetin, B., Özşahin, E., Karataş, A ve Bom, A.(2011), **Hatay Coğrafyası** (Editör: Yakup BULUT), s. 20-38. T.C. Hatay Valiliği Yayın No: 4, Pozitif Matbaa, Ankara
- Korkmaz, H., Geçen, R. ve Kuşçu, V. (2016a), “Asi Deltası (Samandağ) Kıyı Kenar Çizgisi”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 26, Sayı: 1, s. 21-35.
- Korkmaz, H., Geçen, R. ve Kuşçu, V. (2016b), “Asi Deltası Kıyı Kullanımı ve Kıyı Kenar Çizgisi Uygulama Problemleri”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume. 11/2, p. 779-808.
- Korkmaz, H., Karabulut, M.ve Gürbüz, M. (2008), “Water Potential of the Gölbaşı Lakes and Their Sustainable Management”. *J. Int. Environmental Application & Science*. Volume: 3 (5), p. 390-398.

- Korkmaz, H., Karataş, A. ve Bom, A. (2010),“Akıncı Burnu Keldağ Arası Kıyı Jeomorfolojisi”. *II. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editör: Mehmet Ali ÖZDEMİR), s. 152-166. 11-12 Ekim 2010, Afyon.
- Kuşçu, V. ve Akdemir, İ.O. (2012), “Hatay’da Zeytin Üretim Alanları”. *I. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Cemal SEVİNDİ, Salih BİRİNCİ, Kübra ERHAN, Mehmet ZAMAN, Çağlar ÇAKIR ve Alper AYKAÇ), s. 1003-1011. 28-30 Mayıs 2012, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Erzurum.
- Kuşçu, V. (2008), **Samandağ’ın (Hatay) Beşeri ve İktisadî Coğrafyası**. Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Elazığ.
- Kuşçu, V. (2010), “Asi Nehrinden Kaynaklanan Sel Felaketlerinin (Hatay) İnsan ve Çevre Üzerindeki Etkisi”. *II. Ulusal Taşkın Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 109-116. 22-24 Mart 2010, Afyon.
- Kuşçu, V. ve Tonbul, S. (2005), “Samandağ Ovası ve Çevresinde İnsan-Ortam İlişkileri”. *Ulusal Coğrafya Kongresi Bildiriler Kitabı*, s. 591-600. 29-30 Eylül 2015, Ankara.
- Kuşçu, V. ve Tunçel, H. (2009), “Samandağ’ın (Hatay) Organik Tarım Potansiyeli”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 19, Sayı: 2, s. 43-59.
- Kuşçu, V. ve Yiğit, A. (2002), “İskenderun Körfezi İle Şanlıurfa Platosu Arasında İklimde Görülen Değişmeler”. *Su Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Yönetimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editör: Sermet ÖNDER), s. 302-309. 18-20 Eylül 2002, Antakya/Hatay.
- Kuşçu, V., Günek, H. ve Akdemir, İ.O. (2012), “Kuseyr Platosunda (Hatay) İnsan ve Ortam İlişkileri”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 665-677. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Küçük, A. (2002), **Amik Gölü’nün (Hatay) Kurutulmasıyla Oluşan Çevre Sorunları**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Mülazımoğlu, N.S. (1979), **İskenderun Körfezi Tabanı, Kıyıları ve Çevresinin Kuvaterner Jeolojisi ve Jeomorfolojisi**. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Kürsüsü, İstanbul.
- Mülazımoğlu, N.S. (2015), “İskenderun Körfezi Çevresinde Kireç Kabuk (Caliche) Örtüsü”. *IV. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Muhammet BAHADIR, Ali UZUN ve Halil İbrahim ZEYBEK), s.457-481. 15-17 Ekim 2015, Samsun.

- Ozener, F.S. (1993), **Anamur-Kazanlı (Mersin) ve Samandağ (Antakya) Kıyılarında Kıyı (Plaj) Erozyonunun Araştırılması**. TÜBİTAK Proje No: DEBAG-62. 50 s, Ankara.
- Ozener, F.S. (1996), “İssos Meydan Savaşı'nın Yapıldığı Yer ve İssos Ovası'nın (Dörtüol-Payas) Tarihi Çağlarındaki Evrimine İlişkin Jeomorfolojik Bulgular”. *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜCAUM) III. Coğrafya Sempozyumu Bildiri Özleri Kitabı*, s.713-726, Ankara.
- Ozener, F.S. (2006), **Samandağ Sahilinde Kıyı Erozyonu**. Hatay'da On Sıcak Gün (Editör: Yaşar Ergün), s. 82–87, Mustafa Kemal Üniversitesi Yayın No:19, Hatay.
- Öktem, I. (1999), **İskenderun İlçesi'nin Coğrafyası**. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı, Ankara.
- Öner, E. (2016), Ege ve Akdeniz Kıyılarımızda Paleocoğrafya ve Jeoarkeoloji Araştırmaları. *Ege Coğrafya Dergisi*. Cilt: 25, Sayı: 1, s. 51-66.
- Öner, E., Uncu, L. ve Hocaoğlu, B. (2002), “Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Deniz Seviyesi ve Kıyı Çizgisi Değişimleri”. *Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IV. Ulusal Konferansı, Türkiye Kıyıları 02 Konferansı Bildiriler Kitabı* (Editörler: E. Özhan ve N. Alpaslan), s. 1237-1247. 05-08 Kasım 2002, İzmir.
- Öner, E. (2008), “Asi Delta Ovasında Alüvyal Jeomorfoloji ve Paleocoğrafya Araştırmaları (Antakya/Hatay)”. *Ege Coğrafya Dergisi*. Cilt: 17, Sayı: 1-2, s. 1-25.
- Öner, E. (2009), **Asi Nehri Deltasının Holosendeki Kıyı Çizgisi Değişimleri, Günümüzde Artan Kıyı Erozyonunun Belirlenmesi ve Bu Konuda Bir Eğitim Programı Uygulanması**. TÜBİTAK-ÇAYDAG Proje No: 102Y117, 315 s, İzmir.
- Öner, E., Meriç, E., Nazık, A. ve Avşar, N. (2012), “Asi Deltasının Alüvyal Jeomorfolojisi ve Paleontolojik Analizlerin Katkısı”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 701-718. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Özdilek, H.G., Yalçın Özdilek, Ş., Ozener, F.S. ve Sönmez, B. (2006), “Impact of Accumulated Beach Litter on Chelonia Mydas L. 1758 (Green Turtle) Hatchling of the Samandag Coast, Hatay, Turkey”. *Fresenius Environmental Bulletin*. Volume: 15, No: 2, p. 95-103.
- Özgen, N. ve Reyhanoğulları, M. (2016), “Suriye İç Savaşına Yönelik Mekânsal Algı: Samandağ ve Reyhanlı Örneği (Hatay)”. *I. Uluslararası Göç ve Kültür Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Nazan KAHRAMAN, Çiğdem DÜRÜST ve Timur YILMAZ), s.137-154. 1-3 Aralık 2016, Ankara.

- Özşahin, E. ve Değerliyurt, M. (2012), “Antakya-Serinyol (Hatay) Güzergâhındaki Alt Geçit Projesinin Uygulamalı Jeomorfolojik Açından Değerlendirilmesi?”. *1. Ulusal Karayolları ve Trafik Güvenliği Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Derleyen: Bedrettin MURAT), s. 172-193, 6–8 Mayıs 2010 Ankara.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2014), “The Geodiversity Assessment of Hatay Province and its Potential Geomorphosites”. *The Science and Education at the Beginning of the 21st Century in Turkey*. Volume: 4, p. 125-142, St. Kliment Ohridski University Press, Bulgaria.
- Özşahin, E., Eroğlu, İ. ve Pektezeli, H. (2016), “Assessing Water Quality in the Rivers of the Middle East: The Case of the Orontes River”. *Recent Researches in Interdisciplinary Sciences* (Editors: Recep EFE, İsa CÜREBAL, Gulnara NYUSSUPOVA, Emin ATASOY), Chapter 33, pp. 458-468, St. Kliment Ohridski University Press, Bulgaria.
- Özşahin, E. (2010a), “Amik Ovası (Hatay) Höyüklerinin Coğrafi Analizi”. *Türkiye 15. ESRI Kullanıcıları Grubu Toplantısı*. 27–28 Mayıs 2010 (Poster Bildiri), Ankara.
- Özşahin, E. (2010b), “Antakya’da (Hatay) Yer Seçiminin Jeomorfolojik Özellikler ve Doğal Risk Açısından Değerlendirilmesi”. **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt: 13, Sayı: 23, s. 1-16.
- Özşahin, E. (2010c), “Asi (Orontes) Nehri Deltasındaki (Hatay/Türkiye) Doğal Çevre Sorunlarına Coğrafi Bir Yaklaşım”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 13, s. 445-475.
- Özşahin, E. (2010d), “Hatay Havaalanının Jeomorfolojik Özellikleri ve Doğal Risk Açısından Değerlendirilmesi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 5/4, p. 1390-1411.
- Özşahin, E. (2010e), “İskenderun Akaçlama Havzasında (Hatay) Arazi Örtüsünün Zamansal Değişimi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 5/2, p. 1296-1320.
- Özşahin, E. (2011), “Gölbaşı (Balık) Gölü’nde (Hatay) Meydana Gelen Değişimin Coğrafi Analizi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 6/1, p. 1604-1621.

- Özşahin, E. (2012a), “Bir Kıyı Nasıl Kullanılmaz? Coğrafi Bir Bakış Açısı İle Hatay Örneği”. *Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IX. Ulusal Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Lale BALAS ve Aslı N. GENÇ), s. 1223-1230. 14-17 Kasım 2012, Antakya/Hatay.
- Özşahin, E. (2012b), “Mekânın Fiziksel Planlanmasına Bir Örnek: Alan Yaylası (Kırıkhan/Hatay)”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 5, Sayı: 23, s. 373-385.
- Özşahin, E. (2013a), **Asi Nehri Deltasının (Hatay) Antropojenik Jeomorfolojisi**. Prof. Dr. İlhan Kayan'a Armağan (Editör: Prof. Dr. Ertuğ ÖNER), s. 923-934. Ege Üniversitesi Yayınları Edebiyat Fakültesi Yayın No: 181, İzmir.
- Özşahin, E. (2013b), “Asi Nehri Delta'sının Çevresel Jeomorfolojisi”. *Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Ali DEMİRCİ ve Yılmaz ARI), s. 185-194. 19-21 Haziran 2013, Balıkesir.
- Özşahin, E. (2013c), “Amanos Dağlarında Bir Paleokarstik Vadinin Jeomorfolojik Özellikleri ve Gelişimi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/9, p. 2111-2128.
- Özşahin, E. (2013d), “Belen Tünemiş Senklinallerinin Jeomorfolojisi (Amanos Dağları, Hatay)”. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS), International Journal of Social Science*. Volume: 6, Issue: 5, p. 1013-1036.
- Özşahin, E. (2013e), “CBS Kullanılarak Hatay İli Heyelan Duyarlılık Analizi”. *Anadolu Doğa Bilimleri Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 1, s. 47-59.
- Özşahin, E. (2013f), “Çan Mağarası'nın Jeomorfolojik Özellikler ve Doğal Risk Açısından Değerlendirilmesi (Harbiye-Antakya/Hatay)”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Yıl: 18, Sayı: 29, s. 135-153.
- Özşahin, E. (2013g), “Koltukkayası Tünemiş Senklinallerinin Jeomorfolojisi”. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS), International Journal of Social Science*. Volume: 6, Issue: 1, p. 1161-1191.
- Özşahin, E. (2013h), “Kurucaova Polyesinin Jeomorfolojisi (Kırıkhan/Hatay)”. *Turkish Studies-International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/7, p. 827-848.

- Özşahin, E. (2013i), “Yunushanı Köyünün (Altınözü-Hatay) Kuzey ve Kuzeybatısındaki Peribacası Görünümlü Sivri Doruklu Lapyta Kompleksleri”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/6, p. 551-566.
- Özşahin, E. (2014a), **Kuseyr Platosu’nun (Hatay) Doğal Ortam Özellikleri ve İnsan**. Akademi Titez Yayınları, İstanbul.
- Özşahin, E. (2014b), “An assessment of monthly rainfall erosivity model for Amik Plain (Hatay, S Turkey)”. *The Journal of Geography and Geology*. Photon: 118, p. 177-193.
- Özşahin, E. (2014c), “CBS ve AHS Kullanılarak Orman Yangını Duyarlılık Analizi: Antakya Orman İşletme Müdürlüğü Örneği”. *Route Educational and Social Science Journal*. Volume: 1 (3), p. 50-71.
- Özşahin, E. (2014d), “Coğrafi Açından Bir Değerlendirilme: Damlataş Mağarası (Sincan Köyü/Dört Yol/Hatay)”. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Yıl: 18, Sayı: 1, s. 13-29.
- Özşahin, E. (2014e), “Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) Kullanılarak Antakya (Hatay) Şehri’nde Kütle Hareketleri Duyarlılığının Değerlendirmesi”. *Ege Coğrafya Dergisi*. Sayı: 23/2, s. 19-35.
- Özşahin, E. (2014f), “Kuseyr Platosu’nun Doğal Ortam Özelliklerinin CBS İle Analizi”. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı: 7/4, s. 57-84.
- Özşahin, E. (2014g), “Kuseyr Platosu’nun (Hatay) Jeomorfolojik Özellikleri”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Yıl: 2, Sayı: 1, s. 83-109.
- Özşahin, E. (2015), “Hatay İlinde Macera Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yaklaşımla İncelenmesi”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 10/2, p. 749-772.
- Özşahin, E. ve Atasoy, A. (2014a), “Aşağı Asi Nehri Havzası’nda (Hatay) Arazi Kullanımı ve Arazi Örtüsü (AKAÖ) Değişiminin (1990-2011) Erozyon Üzerindeki Etkisi”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 31, s. 457-468.
- Özşahin, E. ve Atasoy, A. (2014b), “Soil erosion estimation in lower Asi river catchment using GIS”. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Volume: 120, p. 730-739.

- Özşahin, E. ve Atasoy, A. (2014c), **Aşağı Asi Nehri Havzası'nın Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) Teknikleriyle Erozyon Analizi**. Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları No: 48, Hatay.
- Özşahin, E. ve Değerliyurt, M. (2013), "Modeling of Seismic Hazard Risk Analysis in Antakya (Hatay, South Turkey) by Using GIS". *International Journal of Innovative Environmental Studies Research*. Volume: 1 (3), p. 31-54.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2013a), "Rüzgâr Enerji Santrallerinin (RES) Kuruluş Yeri Seçiminin CBS İle Analizi: Hatay Örneği". *TÜBAV Bilim Dergisi*. Cilt: 6, Sayı: 2, s. 1-18.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2013b), "Taşkın Riskinin Değerlendirmesine Bir Örnek: Amik Ovası Taşkınları". *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 8/8, p. 2021-2039.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2013c), "Afet Kültürünün Değerlendirilmesine Bir Örnek: Antakya Şehri". 2. *Türkiye Deprem Mühendisliği ve Sismoloji Konferansı Bildiriler Kitabı*, s.1-8. 25-27 Eylül 2013, Mustafa Kemal Üniversitesi/Hatay.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2014a), "Amik Ovası'nın Tarım (Agro) Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yaklaşım İle İncelenmesi". *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*. Cilt: 25, Sayı: 2, s. 241 - 257.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2014b), "Coğrafi Bir Değerlendirme: Amik Ovası (Hatay) Höyükleri". *Uluslararası Çağlar Boyunca Hatay ve Çevresi Arkeolojisi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (Editörler: Aynur ÖZFIRAT ve Çilem UYGUN), s. 29-42. Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları No: 52. 21-24 Mayıs 2013 Antakya/Hatay.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2014c), "Natural Disaster Risk Assessment of An Urban Area in Terms of Tourism: The Case of Antakya (Hatay, S Turkey)". *The Science and Education at the Beginning of the 21st Century in Turkey*. Volume: 4, p. 54-69. St. Kliment Ohridski University Press, Bulgaria.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2015a), "Asi Nehri Deltasının (Hatay) Arkeolojik Turizm Potansiyelinin Coğrafi Açından Değerlendirilmesi". *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS), International Journal of Social Science*. Volume: 34, Issue: 2, p. 83-101.

- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2015b), “CBS ve AHS Kullanılarak Doğal Çevre Bileşenleri Açısından Kentsel Mekânın Yerleşime Uygunluk Analizine Bir Örnek: Antakya (Hatay)”. *Doğu Coğrafya Dergisi*. Sayı: 20 (33), s. 111-134.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2015c), “Sınır Güvenliği Açısından Stratejik Bir Risk Duyarlılık Analizi: Hatay-Suriye Sınırı (Türkiye)”. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume: 10/6, p. 745-762.
- Özşahin, E. ve Özder, A. (2011), **Antakya Şehri ve Jeomorfolojik Birimler Arasındaki İlişkinin Zamansal Değişimi (Hatay)**. Fiziki Coğrafya Araştırmaları: Sistemik ve Bölgesel. Türk Coğrafya Kurumu Yayınları No: 5, s. 657-680, İstanbul.
- Özşahin, E. ve Uygur, V. (2014), “The effects of land use and land cover changes (LULCC) in Kuseyr plateau of Turkey on erosion”. *The Turkish Journal of Agriculture & Forestry*. Volume: 38, p. 478-487.
- Özşahin, E. ve Atasoy, A. (2015), “Aşağı Asi Nehri Havzası Toprakları”. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. Volume: 14 (1), p. 127-153.
- Özşahin, E. ve Kaymaz, Ç.K. (2013), **Antakya ve Erzurum Kentlerinin Jeomorfolojik Özelliklerinin Kentsel Ekoloji Penceresinden Analizi. Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler ve Kentsel Politikalar** (Editörler: Yakup BULUT, Veysel EREN, Sedat KARAKAYA ve Abdullah AYDIN), s. 779-788, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Pirazzoli, P. A., Laborel, J. and Stiros, S. C. (1996), “Earthquake clustering in the Eastern Mediterranean during historical times”. *Journal of Geophysical Research*. Volume: 101, No: B3, p. 6083-6097.
- Pirazzoli, P. P.A., Laborel, J., Saliège, J.F., Erol, O., Kayan, İ. and Person, M. A. (1991), “Holocene Raised Shorelines on the Hatay Coasts (Turkey): Palaeoecological and Tectonic Implications”. *Marine Geology*. Volume: 96, p. 295-311.
- Pirazzoli, P. P.A., Laborel, J., Saliège, J.F., Erol, O., Kayan, İ. and Person, M.A, Çeviren: Kayan, İ. (1993), “Hatay’da Yükselmiş Holosen Kıyı Çizgileri Paleoekolojik ve Tektonik Değerlendirmeler”. *Ege Coğrafya Dergisi*. Sayı: 7, s. 43-76.
- Sargın, S. ve Dinç, Y. (2017), “Kültür Mirasının Korunmasına Yönelik Mekânsal Bir Değerlendirme: Eski (Geleneksel) Antakya Evlerinin Fonksiyonel Değişimi”.

Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume: 12/13, p. 477-506.

Selçuk Biricik, A. (2012), “Amik Gölü Havzası’nda Planlama Kriterleri”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 290-309. 4-6 Ekim, 2012, Hatay.

Selen, H.S. (1936), “İstrabon’a Göre Antakya”. *Ülkü Dergisi*. Cilt: 8, Sayı: 46, s. 250-252.

Selen, H.S. (1936), “İslam Coğrafyacılarına Göre Antakya”. *Ülkü Dergisi*. Cilt: 8, Sayı: 48, s. 431-433.

Seyrek, A., Demir, T., Pringle, M., Yurtmen, S., Westaway, R., Bridgland, A., Beck, A. and Rowbotham, G. (2008), “Late Cenozoic uplift of the Amanos Mountains and incision of the Middle Ceyhan river gorge, southern Turkey; Ar-Ar dating of the Düziçi basalt”. *Geomorphology*. No: 321, p. 321-355.

Seyrek, A., Demir, T., Pringle, M.S., Yurtmen, S., Westaway, R.W.C., Beck, A., Rowbotham, G. (2007), “Kinematics of the Amanos Fault, southern Turkey, from Ar/Ar dating of offset Pleistocene basalt flows: transpression between the African and Arabian plates”. (Edt: W. D. CUNNINGHAM, & P. MANN). *Tectonics of Strike-Slip Restraining and Releasing Bends. Geological Society, London, Special Publications*, No: 290, p. 255–284.

Soylu, H. (2003), “Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Açısından: Cilvegözü Gümrük Kapısı ve Önemi”. *EKEV Akademi Dergisi*. Yıl: 7, Sayı: 14, s.273-194.

Stanley, D.J. and Blanpied, C. (Çeviren: İlhan KAYAN) (1980), “Late Quaternary water exchange between the eastern Mediterranean and the Black Sea” (Üst Kuaterner’de Doğu Akdeniz İle Karadeniz Arasındaki Su Geçişleri) *Nature*, Volume: 285, p. 537-541. *Division of Sedimentology Smithsonian Institution/Washington*, DC 20560, U.S.A.

Şahin, İ.F. (2006), **Erzin İlçesi’nin Coğrafyası**. Aktif Yayınevi, İstanbul.

Şahin, İ.F. (2007), “Belen Geçidi’nde Coğrafi Gözlemler.” *Doğu Coğrafya Dergisi*. Sayı: 17, s. 65-86.

Şahin, İ.F. (2007), “Sağlık Turizmi Açısından Erzin İçmeleri ve Çevresel Etkileri”. *Çeşme Ulusal Turizm Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, s. 392-400. 21-23 Kasım 2007, İzmir.

Şen, R. (2017), **Karşılaştırmalı Bir Kültürel Coğrafya Araştırması: Samandağ, Yayladağı ve Kumlu (Hatay) Kırsalında Tandır Fırını Üretimi ve Kültürü**. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.

- Şen, R. ve Karagel, H. (2017), **Kültürel Bir İmge Olarak Hatay'da Tandır Fırını ve Önemi: Samandağ, Yayladağı ve Kumlu Örnekleri.** Türkiye Coğrafyası Araştırmaları. Prof. Dr. Mesut ELİBÜYÜK'e Armağan (Editör: Ferhat ARSLAN), s. 431-462. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Şerbetçi, Z.S. (2011), **Hatay İlinde Kültür Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yönden Değerlendirilmesi.** Yüksek Lisans Tezi. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri ve İktisadî Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Topal, G. (1999), **Samandağ İlçesinin Beşeri Coğrafya Açısından İncelenmesi.** Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Topuz, M. ve Karabulut M.(2016),“Interrelation of Extreme Climatic Events with Air Masses in Antakya (Hatay, Turkey)”. *International Journal of Humanities and Social Science Invention.* Volume: 5, Issue: 12, p. 61-73.
- Topuz, M. ve Karabulut, M. (2017), “Eylül 2015 Hatay Çöl Tozu Taşınımı Değerlendirmesi”. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic.* Volume 12/3, p. 565-580.
- Topuz, M., Karabulut, M. ve Korkmaz, H.(2016), “Trend Analysis Of Precipitation In Hatay”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi.* Cilt: 9, Sayı: 43, s. 1186-1194.
- Topuz, M., Karabulut, M., Korkmaz, H. ve Geçen, R. (2014), “Hatay İli Yağışları İle Kuzey Atlantik Salmını (NAO) Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi”. *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Mustafa ERTÜRK, Alper UZUN ve Şevki DANACIOĞLU), s. 438-444. 4-6 Haziran 2014, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Tuncel, M. (2000), “İskenderun”. *TDV İslam Ansiklopedisi.* Cilt: 22, s. 580-582, İstanbul.
- Turoğlu, H. (2012), “Amik Ovası Taşkımları”. *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s. 495-498. 4-6 Ekim, 2012, Hatay.
- Turoğlu, H. (2013), **Amik Ovası Taşkın Problemi: Önleme Çalışmaları, Tartışma ve Öneriler.** Prof. Dr. İlhan Kayan'a Armağan (Editör: Prof. Dr. Ertuğ ÖNER), s. 791-804. Ege Üniversitesi Yayınları Edebiyat Fakültesi Yayın No: 181, İzmir.
- Usun, Ç.F. (2017), **Hatay İli Siyasi Coğrafyası.** Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Hatay.

- Usun, Ç.F. ve Geçen, R. (2017), **Hatay'da Yerleşme Adlarında Coğrafya**. Hatay Araştırmaları III (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Haydar ÇORUH), s. 51-66. Pozitif Matbaa, Ankara.
- Usun, Ç.F. Geçen, R. ve Varol, M. (2016), **CBS Yardımıyla Alış Veriş Merkezleri İçin Uygun Yer Seçimi: Antakya Örneği**. Hatay Araştırmaları II (Editörler: Ahmet GÜNDÜZ ve Selim KAYA), s. 177-194. Pozitif Matbaa, Ankara.
- Üççam Karagel, D. ve Karagel, H. (2014), "Analysis of a Historical Commercial Centre in Terms of Marketing Geography: Uzun Çarşı/the Long Bazaar (Antakya/Turkey)". *European Journal of Research on Education*. Sayı: 2, s. 166-184.
- Ünal, S. ve Acar, D. (2012), "Hatay ve Çevresinde Meydana Gelen Depremlerin Markov Zincirleri İle Modellenmesi". *III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (Editörler: Hüseyin KORKMAZ ve Atilla KARATAŞ), s.787-795. 4-6 Ekim 2012, Hatay.
- Varnacı, F. (2008a), "Amik Gölü'nün Kurutulması İle Beşeri Ortamda Meydana Gelen Değişim". *Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Alanları VII. Ulusal Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editör: Lale BALAS), s. 27-30 Mayıs 2008, Ankara.
- Varnacı, F. (2008b), **Kurutulan Amik Gölü'nün Yöresel Ekosistem Üzerindeki Etkileri**. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Balıkesir.
- Yalçın Özdilek, Ş., Özdilek, H.G. ve Ozaner, F.S. (2007), Possible Influence Of Beach Sand Characteristics On Green Turtle Nesting Activity On Samandağ Beach, Turkey. *Journal of Coastal Research*. Volume: 23, No: 6, p. 1379-1390.
- Yalçınlar, İ. (1968), "Amanos Dağlarında Bir Ordovisyen-Silüriyen Faunası". *Türk Coğrafya Dergisi*. Sayı: 24-25, s. 232-255.
- Yumuşak, H. (2017), "Coğrafi Konumunun Turizme Etkisi: Hatay Örneği". *Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı* (Editörler: Faruk ALAEDDİNOĞLU, Emine CİHANGİR ve Mehmet ŞEREMET), s. 184-196. 28 Eylül-1 Ekim, 2017, Van.
- Yurtmen, S., Guillou, H., Westaway, R., Rowbotham, G. and Tatar, O. (2002), "Rate of strike-slip motion on the Amanos Fault (Karasu Valley, southern Turkey) constrained by K-Ar dating and geochemical analysis of Quaternary basalts". *Tectonophysics*. Volume: 344, p. 207-246.

- Zor, M. (2000), **Amik Ovası Tabanının Ortam Koşullarında Meydana Gelen Çevresel Değişiklikler**. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Elazığ.
- Zor, M. ve Şengün, M.T. (2002), “Amik Ovasının Hidrografik Özelliklerinde Meydana Gelen Değişmeler ve Bunun Sonucunda Ortaya Çıkan Sorunlar”. *Su Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunması ve Geliştirilmesi ve Yönetimi Sempozyumu*, s. 338-343. 18-20 Eylül 2002, Hatay.

ÖZGEÇMİŞ

20.12.1993 tarihinde Hatay ilinin Antakya ilçesine bağlı Üçgedik Köyü'nde doğdu. İlk ve Ortaokulu Üçgedik İlköğretim Okulu'nda okudu. 2007 yılında başladığı Lise öğrenimini Hüseyin Özbuğday Lisesi'nde okudu ve 2011 yılında mezun oldu. 2012 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünü kazandı. 2016 yılında bölümünü dereceyle bitirerek, üstün onur belgesini almaya hak kazandı. Aynı yıl içerisinde Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisansa başladı ve 2016/2017 yılının birinci döneminde Kırıkhan Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde Sözleşmeli Öğretmenlik yaptı. Yüksek lisans döneminde Bitki ve Yer Bilimleri ile ilgili konularda toplamda 3 tane TÜBİTAK eğitimine katıldı. Uluslararası sempozyumlarda 2 sözlü, 1 poster bildiri sundu. Arapça ve İngilizce bilmektedir.